

॥ नन्दुरकनिराभेंदुमुरिन्दिरचितः ॥
॥ कलपमृज्जन्म बाखानिबोधः प्रारभ्यते ॥

આ પુસ્તક શ્રીમારવાડદેશમાં આવેલા ગામશ્રી સીયાણાં તથા ગામશ્રી વાગરાના રહેવા સી શ્રાવક જાડઁના સંઘ તરફથી, શ્રાવક રતનાજી વાઘાજી ગામ શ્રીઆહોરના રેવાસીયે શ્રીમુંબાપુરી મધ્યે શ્રાવક જીમસિંહ માણકની પાસેથી યથા યોગ્ય છુદ્ કરાવીને તથા કેટલિ એક બાબદો વધારીને તેમનીજ મારફત નિર્ણયસાગરનામક મુદ્દાયંત્રમાં છુદ્દિત કરાવ્યું છે. આ પુસ્તકને ઢાપવા સંબંધિ સર્વ પ્રકારનો દક્ક સરકારના કાયદા પ્રમાણે અપાવંતરે પો તાને સ્વાધીન રાખ્યો છે માટે અપાવનારની રજા લીધા વિના કોઈયે અપાવવું નહીં.

સંવત્ ૧૯૪૪, સને ૧૯૫૬, શાલિવાહન શક ૧૯૦૯.

મિતિ ફાલ્ગુન છુદ્દ અષ્ટમી ચંદ્રવાર.

આ પુસ્તક खरीदवा માટે પ્રથમથી નામ નોધાવનાર સાહેબોને વિનંતિ કરીયે તેયે કે આ ગ્રંથની જેટલી પ્રતો અપાવેલી છે લગજ તેટલીજ પ્રતોના આગલથી ગ્રાહકો ઘડ ગયેલા છે માટે બાકી ઓડીજ પ્રતો શિલકમાં રહેલી છે, તેથી જે સાહેબોએ પ્રથમથી खरीद કરેલી છે તે સાહેબોયે જેમ બને તેમ મુંબઈમાં કામાટીપુરાની તેરમી ગલીને નાકે શા. લક્ષ્મણજી ના વાજીની ડુકાને અથવા વિઠ્ઠલવાડીમાં રેવ. મેગાજી મોતીજીની પહેડીયે રોકડા નાણા મોકલીને તરત મગાવી લેવી. અમે ઘણામા ઘણા હ મહીના પર્યંત નામ નોધાવનારની વાટ જોઈયું નહીંકા પઠી આપવાને બંધાતા નથી.

આ પુસ્તક જે સાહેબોને લેવાની હજા હોય તે સાહેબોએ નીચે લખેલા છુદ્દા છુદ્દા ગા મોના અમારા આદતીયા પાસેથી રોકડા રૂપેયા મોકલી મગાવી લેવા, દેસાવરથી મગાવના

२ सख्योपे टपाल खरच सुधां नाणा मोकलवा, नहीकां वेद्युपेयबल करी टपालनी भार फत भगाववा तसदी लेवी.

- १ गामश्री सुंबड्मां कामाटीपुरानी तेरमी गलीने नाके शा. लखमाजी जावाजीनी डुकानेथी. तथा विछलवाडीमां शेठ. मेगाजी मोतीजीनी पहेडी उपरथी मगावी लेवा.
- २ गामश्री अमदावादमां पांजरापोलनी अंदर शेठ. पुनमचंद ताराचंदनी डुकानेथी मलशे.
- ३ गामश्री सुरतमां नानपरा मध्ये शेठ. चेनाजी वांताजीनी डुकानेथी मलशे.
- ४ श्रीआबुना पाह्लाडनी नीचे गामश्री खराडीमां, नार शीतारामजी जवानमछजीनी डुकानेथी वेचाती मलशे.
- ५ गामश्री शिवगंजमां शेठ. मेगाजी मोतीजी श्री जाणावालानी डुकानेथी.
- ६ गामश्री आहोरमां शेठ. गोडीदासजी त्रीकमजीनी डुकानेथी मलशे.
- ७ गामश्री जालोरमां मुंता. धनराजजी लालचंदजी माफां वालानी डुकानेथी मलशे.
- ८ गामश्री अलीराजपुरमां शा. जेठाजी जवेरचंदनी डुकानेथी मलशे.
- ९ गामश्री पुनामध्ये वेतालपेठमां शेठ जीवाजी आणंदाजीने त्यांथी मलशे.
- १० गामश्री सीयाणामां शा. केशरीमछ कस्तूरजीनी डुकानेथी मलशे.
- ११ गामश्री निन्नमालमां शा. जुहारमछ शिरदारमछजीने त्यांथी मलशे.
- १२ गामश्री थरादमां पारेख आंबा मोतीजीनी डुकानेथी मलशे.

॥ પ્રસાવના. આ અસાર સંસારને વિશે પ્રાણિમાત્રનું જીવિતબ્ધ જે છે તે વાગે કરી ચંચલ થયેલા જલતરંગના જેવું ચંચલ છે, વલી વિચિત્ર પ્રકારની સંપત્તિ જે છે તે પણ સર્વે વિ પત્તિયે કરી યુક્ત છે, તથા રૂપ રસાદિક જે ઇંડીયોના વિષયો છે તે સર્વે સંધ્યાના વાદ જ્ઞાના રંગની પેરે તરત વિનાશને પામી જાય તેવા છે; તથા મિત્ર, સ્ત્રી, સ્વજનાદિકોના સમાગમથી થયેલું જે સુખ તે પણ સર્વે સ્વપ્રોપમ અથવા ઇંડજાલસમાન છે, વલી જે અ ત્યંત આનંદને ઉત્પન્ન કરનારા એવા સુંદર પદાર્થો હમણા જોવામાં આવ્યા હોય, તેજ પદાર્થો કાલપરિપાક થઈ રહ્યાથી ફરી અલ્પકાલ પછી શોનાહીન થયેલા દીઠામાં આવે છે, એવી રીતે પ્રત્યક્ષપણે આ સંસારની વ્યવસ્થાને સર્વે કોઈ જાણે છે, देखे છે, तथापि प्रा णीना मननी टेव एवी कोइ विलक्षण છે કે, હું અજર અને અમર હું, કોઈ કાલે મહારો નાશ થવાનો નથી. તેમજ આ, મહારાં ઘર છે; આ, મહારી લક્ષ્મી છે; આ, મહારાં દેત્ર, વાહી, વાગ, બગીચા પ્રસુખ સંપત્તિ છે; આ, અમુક મહોટા મહોટા મહારા સ્વજન છે; આ, મહારા મિત્ર છે; આ, મહારી સ્ત્રી છે; આ, મહારો પુત્ર છે; આ, મહારું એશ્વર્ય છે; આ, મહારી સત્તા છે; ઇત્યાદિ સર્વે કોઈ મહારંજ છે; એવો જે તેના મનનો સંકલ્પ છે તે ઘણુ કરીને કોઈ રીતે દૂર થઈ શકતો નથી.

કારણ કે આશારૂપી મોહનીયે મનુષ્યનું મન ઇટલું તો વશ કરી લીધેલું છે કે મરતાં સુધી પણ તેની તૃણા મંદ થતી નથી, પરંતુ દિવસેદિવસે વધતી જાય છે. અહંમતાનિમા નપણાને લીધે તેનો હુરામદ, ડંજ, લોચ, આદિક જે છે તે પૂર્વકત કર્મોદયની પ્રવલતાને યોગે એક લવમાત્ર પણ કમી થતા નથી, એ મહોટી સ્વેદની વાત છે.

છુંદુષાદિકના સંયોગ સંબંધિ જે દુષ્ટિકં સુખ છે તે થયપિ પૂર્વે અનંતિવાર જીવ પામી આવ્યો છે, તથાપિ જેવારે ફરી પામે છે તેવારે આ, સુખ મને હમણાં નવાજ આણે મલ્યાં હોયની ! એવું સમજીને તેમાં તહીન થઈ જાય છે, પણ આ સુખ અલ્પકાલ રહીને નષ્ટ થઈ જશે, અથવા પણ ઘણું પ્રબલ હશે તો મહારા આયુષ્ય પૂર્ણ થયા સુધી રહેશે, પરંતુ પછી તો અવશ્ય એ સુખથી મહારે વિયોગ થવાનો છે એવો છુત્ત વિચાર નિરંતર જેના અંતઃકરણમાં થતો હોય તે દુષ્ટિક સુખોમાં લુબ્ધ ન થાય, એવા કોઈ વિરલાજ દીઠામાં આવે છે.

જ્ઞાનદૃષ્ટિયે વિચારતાં જે વિષયસુખ છે તેપણ ઉપચારથી માની લીધેલા છે, પરંતુ પારમાર્થિક રીતે જોતાં તો તે દુઃસ્વરૂપજ છે, સંસાર વધારવાના હેતુ છે; નરક તિર્થચાદિ ગતિ ઉમાં ત્રમણ કરાવનારા છે, આત્મધર્મેને આહ્વાદન કરનારા છે, એવા કલ્પિત સુખોની ઇચ્છા કરનારા જીવોને સંસારરૂપ સમુદ્માં અનેક પ્રકારના દુઃસહ દુઃખ સહન કરતાં ઘુસકીડેલાં અનંતા કાલચક્ર વ્યતીત થઈ ગયા તો પણ તુષ્ટિ પામ્યા નહીં. એ સર્વ પ્રવેશ મોહનીયતું માહાત્મ્ય જાણવું. એ મોહનીય કર્મ જે છે તે જ્ઞાનાવરણાદિક આઠે કર્મોમાં પ્રધાન છે માટે એની ઉત્તર પ્રકૃતિ અષ્ટાવીશ. જેદ માંહેલી અનંતાનુબંધિ ક્રોધ, માન, માયા અને લોભ એ ચાર પ્રકૃતિ જે ઈ તેનો જેવારે દ્વ્ય થાય તેવારે જીવને કાયક સમ્યક્ત્વની પ્રાપ્તિ થાય અથવા એ ચાર પ્રકૃતિનું જેવારે કાયોપશમ થાય તેવારે કાયોપશમિક સમ્યક્ત્વની પ્રાપ્તિ થાય, અથવા એ ચાર પ્રકૃતિનો જેવારે ઉપશમ થાય તેવારે જીવને ઉપશમ સમ્યક્ત્વની પ્રાપ્તિ થાય એવી રીતે એ ત્રણ પ્રકારના સમ્યક્ત્વ માંહેલું કોઈ પણ સમ્યક્ત્વ પ્રાપ્ત થાય તેવારે તે જીવ નિરાગી શ્રીતીર્થિકર દેવનો પ્રકાશેનો જે શુદ્ધધર્મ તેને પામ્યો એમ

કહેવાય. તે પામ્યાથી તેને સ્વયમેવ સદ્વિચારો उत्पन्न થાય છે, તે આવીરીતે કે:—

આ, મહારો દેહ છે તે કણચંચુર છે, વિનાશ શીલ છે, એનો વિનાશ કરવા માટે ઘણા રોગાવિક સજીવ તત્ત્વર થઈ રહેલા છે, માટે એને વધારે ટકી રહેવાનો નરોસો ન રાલ્વતો જે કાંઈ મારાથી આજ શુનકૃત્ય થતું હોય તે કાલ ઉપર ન રાહું, પરંતુ આજજ કરું; ચમર દિવસ આગલ કિંવા પાલ પણ અવશ્ય મને એ મુશ્કેલી જો તો એના યોગેકરી હું જેલો પ રોપકાર કરી શકું તેટલો તો એમાંથી લાન લેંડ લેવું! હેવટતો એ કાંઈ મહારું થવાનું નથી, માટે મહારે એમાંથી જે સાર કાઢાડી લેવાનું છે તે નહીં કાઢી લેતાં તેને શાવાસ્તે બ્યર્થ ગમાવું? એવું તત્ત્વ ગ્રહણ કરી મનરૂપ મંદિરને વિષે વિવેક રૂપ દીપકને પ્રકાશ કરતો સમર્પન, ડ દારવૃત્તિ, સદ્ગુરુનો સમાગમ, સત્સંગતિ, સદયતા, સદર્મેનિષ્ઠા, પરોપકારબુદ્ધિ, ઇત્યાદિ ઇ ત્તમ પ્રકારના વિચાર તેના મનમાં પ્રવેશ કરે તેના યોગે તપ, જપ, પઢિશ્કમણ, પોસહ, વ્રત, નિયમ, પૂજા, પ્રજાવના, તીર્થયાત્રા, સાધર્મી વાતસલ્યાદિ અનેક શુનકૃત્યો સેવન કરી હેવટ ધનધાન્યાદિક નવવિધ બાહ્ય પરિગ્રહ તથા ક્રોધાદિક ચૌદ પ્રકારનો અન્યંતર પરિગ્રહ છે તેનો ત્યાગ કરી પંચમહાવ્રત આદરી, ચારિત્ર ગ્રહણ કરી કૃતકૃત્ય થાવું. એ મહારું મુ સ્વ્ય કર્તવ્ય છે. એવા વિચાર તેના મનમાં નિવાસ કરી રહેલા હોય છે, તે પ્રાણી શુન ઇશ્ઠાનુરૂપ પોતાનું વર્તન રાલ્વી, અંતકાલ પર્યંત યથાશક્તિ સત્કર્મો કરી, સર્વ મુશ્કે મંગલ બોલાવી, આ, સૃષ્ટિમાં પોતાની કોર્તિને અમર કરનારો થાય છે. પઢી તે ધનવાન હો કિંવા નિર્ધન હો!

એવા પૂર્વોક્ત નિયમપૂર્વક આ હુંમાઅવસર્પિણી રૂપ પંચમ કાલને વિષે ચાલનારાં મનુષ્ય રૂપ રત્નોની સંખ્યા ઘણીજ સ્વલ્પ જાણવી.

યદ્યપિ પૂર્વોક્ત ઉદારવૃત્તિ, સત્યતા, પરોપકારબુદ્ધિ इत्यादि શુનક્ત્યો તો અન્યદર્શનીઓમાં પણ અનેક જીવો કરે છે સ્વરા, પરંતુ સમ્યક્ જ્ઞાન ન હોવાથી તે માત્ર તેમને સાંસારિક છુલ્લું નું કારણ રૂપ થાય છે, પણ આત્મધર્મની ઊંડાણ વિના પરંપરાયે મોઢુ પ્રાપ્તિના હેતુ રૂપ થતા નથી, કેમ કે? તેમના ધર્મ પ્રરૂપકપણ સર્વ રાગ દ્વેષની વૃત્તિવાલા છે; તેથી તે સત્ય કહેવાય નહીં, સત્યધર્મ તો જેને રાગ દ્વેષનો અજાવ થઈ ગયેલો છે, એવા શ્રીતીર્થેશ્વરેવનો પ્રરૂપેલો છે તેજ જાણવો. એ વાત અનુજવસિદ્ધ છે, તે વિષે આશંકાત્ તથા સમાધાન કરવાને આ ન્હાની સરસ્વી પ્રસ્તાવનામાં સ્થલ આપવું બ્યાજબી કહેવાય નહીં.

તે સત્યધર્મ પામવાની અનિલાષા કરનારા વિવેકી જનોયે પ્રથમ તો ગુરુઆદિકના મુલ્યથી અનેક પ્રકારનાં શાસ્ત્ર શ્રવણ કરવામાં દરદમેશ તત્પર રહેવું જોઈયે. શાસ્ત્રો સાંજલવા, તથા જે શાસ્ત્ર પોતાને વાંચવા જાણવાં યોગ્ય હોય તે પોતે પણ વાંચવાં તથા જાણવાં. કદાપિ સાંસારિક ધંધા રોજગારનાં પ્રપંચથી જો વધારે અવકાશ ન મળી શકતો હોય તો નિત્ય બે ઘડી, ચાર ઘડી પર્યંત જેટલો અવકાશ મળી શકે, તેટલો વચ્ચત શાસ્ત્ર શ્રવણ કરવું, ત્યારપછી તે શ્રવણ કરેલા શ્રુતનું મનન કરવું, ત્યારપછી તેનું નિદિધ્યાસન કરવું. એ શાસ્ત્ર શ્રવણ, મનન, નિદિધ્યાસન જે છે તેજ પૂર્વોક્ત સમ્યક્ દર્શનની પ્રાપ્તિ કરાવવાનાં શુભ હેતુ છે; માટે તે સંપાદન કરવા સાહે જ્ઞાનપ્રદ અને જીવિતને સફળ કરનારાં શાસ્ત્રો સાંજલવાનો ઉદ્યમ કરવો.

તેમાં કોઈ અલ્પપુણ્યવાને કદાપિ આજીવિકાદિકના જગથી સાંસારિક પ્રપંચના યોગે અવકાશ ન મળી શકવાથી જો પ્રતિદિવસ શાસ્ત્ર જાણવું વાંચવું, અને શ્રવણ કરવું ન બની શકે તો અષ્ટમી આદિક ચાર પર્વોને વિષે સાંજલવાનો અન્યાસ રાખવો જોઈયે. તેમ પણ ન

બને તો બે પાઠ્ઠિક દિવસોમાં શ્રવણ કરવું. કદાપિ તેમ પણ ન બને અને કોફીતે નબનવા પ્રકારના વિચિત્રોપદેશ આપનારા અનેક સ્તુતિપાત્ર ગ્રંથોનું શ્રવણ ન થઈ શકે. તેવારે પોતાના પૂર્વકૃત અશુભકર્મોના ડહાણને ધિઃકારી પશ્ચાત્તાપ કરીને પણ પરમેશ્વરે બતાવેલા શ્રીપર્યુષણ સર્વના દિવસોમાં આ કલ્પસૂત્રનો અવશ્ય સાંજલવું. એમ સાંજલવાથી તથા પૂર્વોક્ત પશ્ચાત્તાપ કરવાથી પણ અનેક પ્રકારના પૂર્વે સંચિત જ્ઞાનાવરણીય કર્મનો બંધ તૂટે છે, તે જેમ જેમ બંધ તૂટતો જાય તેમ તેમ કર્મે કૃયોપંશમની તારતમ્યતા થતી જાય, તેના યોગે શોભાશ્રવણાદિ સાધન પણ સુલભ થતાં જાય, તેથી કાલાંતરે જ્ઞાની યવાનો અવશ્ય સંજવ થાય, એ અનુક્રમ અનુમાનથી નિર્વિવાદ સિદ્ધ છે. આ કાલમાં પ્રથમતો ધર્મ શાસ્ત્રના સંજલાવનારા સત્યપ્રરૂપક નિર્દેશી સાધુર્જની જોગવાઈ પણ કોઈ સ્થલે કોઈ અવસરેજ મળે છે, તેમ ઠતીં જો સંજલાવનાર મલી આવે તો સાંજલનારા મંજવા મુશ્કેલ છે !!

વલી હાલના સમયમાં ઘણે સ્થલે તો યતીર્જનો નિવાસ દીઠામાં આવે છે, તે યતિર્જ પણ જેટલા આવકોને રહેવાના સ્થાનકો છે તે સર્વ સ્થાનકોમાં મલી આવે તેમ નથી; પરંતુ તેટલા ગામો માંહેલા પણ જે મહોટાં મહોટાં શહેરો જ્યાં ઘણા આવકોની વસ્તિ હોય તેવા ગામોમાં મલી આવે છે. એટલે લગભગ જેટલા આવકોને રહેવાના ગામો અને શહેરો આવક છે તે માંહેલા આશરે શોમાં જાગના ગામોમાં યતિયોનો નિવાસ દીઠામાં આવે છે; હવે તે યતીયો જે છે તેમાં પણ વ્યાકરણન્યાયાદિ શાસ્ત્રોમાં નિપુણ થયેલા એવાતો જાગ્યેજ સેકહે માત્ર બે યતિયો નિકલવા કઠણ થઈ પડે; બાકીના અઘાણું રહે તે માંહેલા અર્ધા જાગના યતિયોતો આવકને પડિક્કમણું કરવાની ક્રિયા સુધાં પણ સમજી શકે તેવા ન હોય, અને

અર્ધ પડિક્કમણાદિ ક્રિયા કરાવવાની તથા ટવા પ્રમુલ્લના ગ્રંથો વ્યાખ્યાનમાં વાંચવા પ્રભુ સ્વની કલામાં નિપુણ નિકલ્લે તેટલા યતિયો શ્રાવકાદિકોને ધર્મોપદેશ કરે. તે પણ થોડાજ ગામોમાં સમજાવું. પરંતુ જે ગામોમાં યતિઝની પણ યોગવાદ ન મળે તેવા ગામડાંઝમાં નિત્ય વ્યાખ્યાન સાંજલણું તો દૂર રહું પરંતુ માત્ર આશ્વા વર્ષમાં મહામાંગલ્યકારી મહોટું પર્યુષણ પર્વ આવે છે, તેમાં પાંચ દિવસ પર્યંત શ્રીકલ્પસૂત્ર અવશ્ય સાંજલણું જોડ્યે. ત્યાં સંવિદ્ઙ ગીતાર્થે મહાસુનિરાજો કે જેને સૂત્ર વાંચવાનો અધિકાર છે, તેવા પુરુષોના મુલ્લથી કલ્પસૂત્ર અવલ કરવું, તે તો રહું, પરંતુ સાધારણ યતિયોના મુલ્લથી સાંજલણું પણ બની શકે નહીં એવીરીતે શ્રીમાલવાદિ લેશોના ગામોમાં ઘણે સ્થલે અમારા લીઠામાં તથા સાંજલણામાં પણ આલ્યું છે.

જે જે ગામોમાં વાંચનારા યતિયો અથવા ગીતાર્થે જ્ઞાનિયોનો સંયોગ મળે છે, તે તે ગામોમાં સાંજલનારા શ્રાવકોં પણ લથા સરલા ન લેય કેટલાલકને સિદ્ધાંત અવલ કરવાની અનિલાલા લેય છે. તે તો અવશ્ય સાંજલવા જાય, લની કેટલાલક મહોટા લિવસો છે માટે હમણા અવશ્ય સાંજલણું લમ લિચારી જાય, કેટલાલક આપણા ગામમાં આપણે ચાર જણ મહોટા હેયે તે સાંજલવા નહીં જણું તો લીજા પણ કોઈ સાંજલવા જશે નહીં લવા લેતુલ્લી જાય, તથા કેટલા લક લાલિલ્થના લેલાલવા મહાન પ્રતિલ્લિત લનવાસારુ જાય, કેટલાલક લેલાલેલ્લીથી જાય, કેટલાલક સમજણ નહીં, પરંતુ માત્ર ધર્મના લિવસ છે, લવા લેતુલ્લી પણ સાંજલવા જાય. લ્થાલિક સાંજલવા જવાના અનેક લેતુ ળતાં પણ સાંજલનારાની સંલ્લા માત્ર લશ્મો લિસો નિકલી શકે, અને લાકીના નલમા લિસા જેટલા પ્રાણીતો લવા અલ્લ લેય કે સાંજલવામાં કોઈ સમજેજ નહીં. તેમને તો લથા લિવસો જલ્લમ કરલામાં અને સોં

સાર્ક સુખની મોજ મજાહમાંજ આનંદ માની ઘરમાં બેસી રહેવાનું ગમે એવા ઘણા નિકલી આવે છે. વર્તમાન કાલનું માહાત્મ્યજ એવું છે કે, ધર્મ શ્રવણ પ્રાણીમાંત્રને દોહિલું થાય ! તથાપિ જે ગામોમાં સંવિદ્ગ ગીતાર્થની યોગવાડ તો મલેજ ક્યાંથી ? પરંતુ શ્રીપર્વના દિવસોમાં કલ્પસૂત્ર વાંચી શકે એવો કોઈ યતિ પણ મલે નહીં, અને તે ગામમાં થોડા ઘણા પણ પંજોસણના દિવસોમાં કલ્પસૂત્ર શ્રવણ કરનારા તો જરૂર નિકલી આવે, કદાપિ કોઈ ગામમાં તેવી સંખ્યા ન નિકલી આવે તોપણ ધર્માશ્ચર્ય ધર્મીધિકારી પુરુષોનું સાધારણ ધર્મ છે. કે, તેવા ગામોમાં પણ તે પ્રકારની પ્રેરણા કરીને અવશ્યધર્મની પ્રવૃત્તિ કરાવવી જોઈએજ. હવે તેવા પ્રવૃત્તિ કરાવનારા ધર્મીનિરુચી જીવો પણ આજના સમયમાં વિરલા દીગમાં આવે છે, તેથી ઘણા સ્થળોમાં તો પર્યુષણ જેવા મહોટા દિવસોમાં પણ કલ્પસૂત્ર બિલકુલ વંચાતુંજ નથી, અને જે ગામોમાં તેવા સાંજલનાર જ્ઞાનરુચી જીવો હોય છે, તો તેમને જ્યારે કોઈ સંજલાવનારો મલતો નથી, ત્યારે તે શ્રવણ રુચિકર પુરુષો કોઈ યતિને તેડીને કલ્પસૂત્ર શ્રવણ કરવાનો ઠરાવ કરે છે, પરંતુ યતિયો પણ એવા હોય છે કે, જે ગામમાં પર્યુષણના દિવસોમાં રહે તે ગામ માંથી પાંચ પચાશ રૂપૈયા પેદા કરવાની ઇજ્જા રાખે એવા હોય છે, તેથી તે શ્રવણ કરનારા જે નિકલી આવે તે વ્હી બીજા પોતાના મિત્ર, હેતુ કિંવા સગા સંબંધિ અથવા સાધર્મિ જાડે અને તેમજ તેવા કોઈ અન્યજનોથી મિલાપ કરીને પાંચ દશ જણને એકઠા કરી મહાજનના શેઠીઆને સમજાવી તેમની મારફત આવકોની પાસેથી ટીપ કરાવી યતિને આપવા સારુ પૈસા એકઠા કરે છે, તે એકઠા થયા પછી યતીને બહાર ગામથી બોલાવવામાં આવે છે, જે આવી પર્યુષણના આવ દિવસ તે ગામમાં રહે છે, અને તેમાં કલ્પસૂત્ર વાંચવાના દિવસોમાં

કલ્પસૂત્ર પણ પોતાની પાસે જેવી પ્રત હોય તેવી પ્રત ઉપરથી સર્વ સંજ્ઞાને યથામતિ વાંચી સંજ્ઞાને ત્યારે સાંજનારા સાંજની શકે.

તિહાં કોઈ કોઈ પોથીમાં તો સંક્ષેપથીજ વાત લખેલી હોય છે, અને કોઈમાં અતિસંક્ષેપથી કોઈમાં મધ્યમથી, કોઈમાં તેથી વિશેષ તેમજ કોઈમાં ઉત્કૃષ્ટ રીતે સવિસ્તર વાત પણ લખેલી હોય છે, હવે તેજ ગામમાં એક વર્ષે એક યતી આવે, અને બીજા વર્ષે બીજો યતી આવે, તો તે બીજી પોથી લઈ આવી વાંચે, તેમાં વળી કોઈ કથાનાગ ડોળે અધિકો લખેલો હોય, તે સાં જલીને અથવા તેજ યતી હોયને બીજે વર્ષે બીજી પોથી લઈ આવીને વાંચે તો પણ સાંજનારા બધાએ પ્રવીણતો હોય નહીં, કે જેથી તે સમજી જાય જે કલ્પસૂત્રનો મૂલપાવતો ૧૧૬ શ્લો કનો છે, તેનો અર્થતો માત્ર અર્થ કરનારાંની વાક્યરચનામાં ફેર પડે તે જલે, બાકી જા વાર્થે બધો સરખો હોય છે: પરંતુ પાઠલથી કેટલાએક આચાર્યોએ જે કથાનાગ વધાર્યો છે, તે કોઈયે થોડો તો કોઈ આચાર્યે ઘણો નાગ વધાર્યો છે; એવી વાતના સમજનારા થોડા હોય, પરંતુ ગયા વર્ષે તો આ અમુક કથા સાંજની હતી તેમાં આટલી વાત ન હતી, અને આ વર્ષે આટલી વાત કેમ વધારે આવી? કિંવા ડોળે આવી, અથવા ગયા વર્ષે આ અમુક કથા વાંચવામાં આવી હતી, અને આ વર્ષે તે કથાંજ કેમ ન વંચાણી? એવી આશંકા કરનારા ઘણા હોય. માટે તેમના મનમાં તેવી આશંકા ડુંગળણ કરી નાખે છે તેથી તેમને મહોંડું વિચાર થઈ પડે છે. માટે તેવા ગામડીયામાં જો એકજ પ્રકારનું લખેલું પુસ્તક વર્ષોવર્ષ વંચાતું હોય તો તેમને કોઈ સંશય ઉત્પન્ન ન થાય તેમને માટે. તથા કોઈ વૃદ્ધ શ્રાવક જરાવસ્થાને લીધે અથવા કોઈ રોગાદિના પ્રસંગથી ચાલીને ડપાસરા સુધી પણ કલ્પસૂત્ર સાંજના માટે જઈ શકતો ન

હોય તો તે પોતાને ઘેરજ બેઠા થકાં પણ કલ્પસૂત્ર વાંચી શકે તેવાને માટે, અથવા કોઈ કાને બહેરો હોય તેથી બીજાનો કરેલો ઉપદેશ શ્રવણ ન કરી શકે પરંતુ પોતે વાંચી જાણતો હોય તો તેને પણ અંતરાય ન પડે તેમાટે, તથા ઘણા ન્હાના ગાંમોમાં માત્ર પાંચ દશ ઘેર શ્રાવકોના હોય છે તો તિહાં કોઈ યતિપણ વાંચી સંજ્ઞાવનારો જાગ્યેજ મલે ! તેવા ગામોના રહેવાસીયોને પણ કલ્પસૂત્ર સંજ્ઞાવનાનો અંતરાય ન પડે તેવાંને માટે, તથા ઘણા સ્થળે આવિકાત પરિચિ એટલે પડદા આડા રાખીને બેસે છે તે બાહિર સંજ્ઞાવનાને અર્થે જો ડાક સરાદિકમાં જાય તો તે આડો પડદો બાંધીને અન્યસ્થાનકે ક્યાં જઈ બેસી શકે ? માટે પોથી હોય તો તેપણ ઘરમાં વાંચી શકે તેવી શ્રાવકીકાંડને અર્થે. તથા તરતની દીક્ષિત કેટલિએક સાધવીંડ પણ એવી હોય છે, કે તેમને જો સુગમ બાલાવબોધ કરેલો હોય તોજ વાંચવાને અનુકૂલ થાય. નહીં તો તે વાંચી શકવાને અશક્ય થાય છે તેમને માટે. ઇત્યાદિ બીજા પણ ઓતાંડને વિષ્ણુ કરનારા અનેક કારણો છે. તે સર્વ અડચણ મટાડવાને માટે ઘણા સુનિરાજોને, તથા સંવિદ્ધ પદ્ધીંડને, તથા શ્રીપૂજ્ય જઠારક અચાર્યાર્થિકોને, તેમજ ઘણા યતીયોને, ઘણા દેસોના શ્રાવકો આજ કેટલા એક વર્ષ થયા હરહમેસ કહેતાં આવે છે કે, સહેલા ઇથી વંચાય એવી રીતે જો કલ્પસૂત્રનો બાલાવબોધ કરીને ટપાવી પ્રસિદ્ધ કર્યો હોય તો તેથી ઓતા જનોની ઉપર મહોટો ઉપકાર થાય, અને પૂર્વોક્ત હરકતો મટી જાય. તેમ જતાં કોઈ પણ આચાર્યાર્થિકે તેમ કહું નહીં. ટેવટ સંવત્ ૧૯૩૬ ની શાલમાં શ્રીવિજયરાજેં ઇસ્રિ માલવાદેશ માંહેલા શ્રી જાંબુવા નગરને વિષે માસ કલ્પ રહ્યા હતા, .જ્યાં માલવા, મારવાડ તથા ગુજરાત અને પારકર મળી ચાર દેશના શ્રાવકો તરફથી ચાર માણસોએ

आवीने महाराज साहेबने कल्पसूत्रनो सुगम बालावबोध बनाववानी विनंति करी ते सांजली महाराजें कहुं के आगल ए कल्पसूत्रनी आठ ढालो पंक्ति श्रीज्ञानविमलसूरियें जाषा रूपे रचेली ठे, एहुं सांजलीये ठेयें माटे हवे विशेष सुगम करवानी जरूर नथी, तोपण श्रीसंघनी तरफथी विनंति करवा आवनारा माणसोयें कहुं, के ते ग्रंथमां अचिरावली तथा साधुसमाचारी नथी माटे एक व्याख्यान ओढुं ठे, अने वली वात पण संक्षेपथी कहेली ठे. तेथी ते ग्रंथ अधूरो कहेवाय. कहुं ठे के, “अधुरुं ग्यानसो ग्यान नही, अधूरो जण्योसो जण्यो नही, ॥ अधूरी रसोइसो रसोइमां नही, अधूरो वृद्ध सो फले नही ॥ अधूरो फल पाको सो बराबर स्वाद नही, तिणसुं संपूर्ण चाहीजे” ते आप महान्पुरुष ठो, परमो प्रकारी ठो माटे श्रीसंघनी उपर कृपादृष्टि पूर्वक अमोये करेली अरजी कबुल राखो.

एहुं सांजली महाराजे आंवकोनी हस्तक चार पांच चंदाराउमांथी घणी जीणें पुरातन लखेली चूणि, निर्युक्ति, टीकादिक पंचांगीनी, बे चार शुद्ध प्रतो एकवी करावोने कल्पसूत्रनो बालावबोध करवा मांज्यो; ते तयार थया पढी केटलाएक आंवकोयें तो ते प्रत उपर थी उतारा करवा मांमथा ते सुमारे पांच पचाश उतारा पण थया वली पण उत्तारा करी प्रतो लखाववानी इह्मा घणा जर्नोना मंनमां हती. पण लहिया तरत वखत उपरं मली शके नही. तेमज प्रत लखी तयार करवाने पण वरसोना वर्ष निकली जाय, एक प्रत पचाश शाठ रूपैया खरच करवाथी बनी शके, ते काम बधाने अनुकूल पडे नही. मात्र तवगरं शेठ साडु कारोथी बनी शके, परंतु गस्बि वांचनाराथी एटला पैसा खरचाय नही तथा वली ते प्रत लखा वीने पढी शोधन करी आपनार पण कोइ मली शके नही. इत्यादिक अनेक प्रकारना विघ्नो

लखावनाराउने माथे पडवाथी सर्व सज्जनोना मनोरथ पूर्ण थइ शक्या नही.

त्यार पढी संवत् १९४१ नी शालमां महासुनि श्रीकीर्त्तिचंडजी महाराज तथा महासुनि केशरविजयजी ए बे सुनिराजो ते साक्षात् जाणे चोथा आरामांदेला साधुर्तना नसुनानी मू निर्तिज होयनी ? एवा शुद्ध चारित्रिया, पंचमहाव्रतना यथार्थ पालनारा साधुर्तये श्रीसीया एानगरमां आवी चोमासुं कसुं. अकस्मात् बनाव एवो बन्यो के गामश्री-वगराना रेहवासी श्रावकोंने ते गामना सिंदार साथें कोइ प्रकारनो वांधो पड्यो तेने लीधें तेमने पण पोताना घर मूकीने गामश्री सीयाणा नगरमां आवी रेहें पड्युं. एम ते गाममां बे गामोना श्रावकोनो जमाव थयो, अने साधु सुनिराजोनी जोगवाइ पण मली आव्याथी त्यां घणा श्रावक श्राविकाउयें सम्यक्त्वादि अनेक प्रकारना व्रतपञ्चकाण कखा. तेमां वंली ते वखतमां विशेष आश्चर्य उत्पन्न करनारी आ वात बनी के, ते गामना रेहवासी कुत्री, चोधरी, घांची, कुंजारादि अनेक प्रकारना अन्यदर्शनीउ तेमां वली यवन लोको अने ते गामना ठाकोर सहित पण साथे मली सम्यक्त्वादि व्रत धारण करवा मंमी गया. एवी रीतें अनेक जीवो त्यां समकेत पास्या. ठेवट जेनाथी कांइ विशेष व्रत लेवुं न बनी शक्युं, तो तेणे मात्र महारे आ जन्मपर्यंत सूड न बालवानो, कोइयें पंजोसणना आठ दिवस पर्यंत धान न कापवानो, केटला एकें रात्रिनोजन त्याग करवानो, कोइयें आठम चौदशें जी वहिंसा न करवानो, तथा गामना ठाकोरना जाइयें तो जावजीव हिंसा नहीं करवानो एवा घणाजनोयें नियम लीधा. तथा ठाकोरे पोते पोताना घरमां जै बकरा तथा पाडा प्रमुख अनेक जातिना जीवो हिंसा करवा माटे राखेला होता, तेमने पण अजयदान आपी बूटा

કરી શ્રાવકોના પંચ સ્વાતાનો જીવરહિત પાંજરાપોલ છે તેમાં મોકલી આપ્યા. इत्यादि રીતે તે ચોમાસામાં ઘણાજ જીવો સમકેત પ્રમુલ અનેક પ્રકારના વ્રતધારીડં થયા, તેથી મહોટો ઉપકાર થયો, અને જૈનધર્મ અત્યંત દેદીપ્યમાન સૂર્ય સરસો દીસવા લાગ્યો.

તેમજ બીજા પણ સીયાણા ગામના પરગણાને આસપાસ ચારે બાજુએ ફરતા વીશ વીશ પચીશ પચીશ કોશમાં આવેલા ગામોના રહેવાસી શ્રાવકો માંહેલા ઘણા શ્રાવકો પણ સ્થાવર તીર્થ કરતાં જંગમ તીર્થ વાંદવામાં અસંખ્યાત ગુણુ લાન વધારે છે, એંડું સમજીને ત્યાહાં બિરાજેલા બે સાધુ મુનિરાજોની સાથે સાંવત્સરી સ્વામાવવાને માટે વંદન કરવા નિમિત્તે આવ્યા.

એવી રીતે ઘણા ગામોના શ્રાવકો એકઠા થયા, તેવો અવસરે પ્રસંગાનુસારે મુનિરાજોએ પણ ધર્મોપદેશમાં જ્ઞાનદાન આપવાની તુલના કરનાર અન્ય કોઈ દાન નથી એંડું વ્યાખ્યાન કહું તેવારેં સંજ્ઞા માંહેલા શ્રાવકો બોલ્યાકે, એ જ્ઞાનદાનતો મુનિમહારાજ થી થઈ શકે છે, પરંતુ શ્રાવકોથી કાંઈ બની શકતું નથી. તે સાંજલી મુનિમહારાજ બોલ્યા કે, પુસ્તકો લખાવીને જે જે જ્ઞાન જણવાની તથા વાંચવાની રુચીવાળા હોય તેમને આપવાથી તથા જ્ઞાનના ઉપકરણ આપવાથી, તેમજ જ્ઞાન જણનારાડને અન્નવસ્ત્રાદિકનું સાહાય્ય આપવાથી, બીજાને જણાવવા આદિકથી શ્રાવકો પણ પરિપૂર્ણ જ્ઞાનદાન કરી શકે છે.

એ વાત મુનિર્ડના મુલથી સાંજલવા પઠી તેજ દિવસેં રાત્રિના વલ્લતે શ્રાવકો સર્વે એકઠા થયા. તેમણે એવો ઠેરાવ કલ્પોકે પંજોસણ પર્વમાં કલ્પસૂત્ર સાંજલવાને. તથા બીજા પર્વોમાં જે જે પર્વે જ્યારે આવે છે તેવારેં તે તે પર્વની કથાડ સાંજલવાને ઘણા શ્રાવકોને અંતરાય પડે છે, માટે આપણને પ્રથમ જાગમાં તો પૂજ્ય નદારક શ્રીવિજયરાજેંડસૂરિયે બનાવેલા કલ્પસૂત્ર

નો બાલાવબોધ છે તે ઠપાવવો અને બીજા જાગમાં દીવાલિઆદિક સર્વ પર્વની કથાઓનો બાલાવબોધ ઠપાવવો, તથા ત્રીજા જાગમાં વલી કોડ સર્વ સંઘને ઉપયોગી ગ્રંથ હશે તે વિચાર કરીને ઠપાવીશું. એવીરીતે ગામશ્રી સીયાણા તથા ગામશ્રી વાગરાના શ્રાવક પંચો મળીને કબુલાત આપીકે જે પૂર્વોક્ત ગ્રંથો ઠપાવવાનો સ્વરૂપ લાગશે તે અમો આપીશું. તેનો વ્યાજ લઈશું નહીં. અને ઠપાયલા પ્રત્યેક પુસ્તકની શો શો નકલો તો નિર્ગ્રંથ સાધુને તથા અસમર્થ શ્રાવકો જે વાંચવાની રુચીવાલા હોશે તેમને મફત આપશું. એવો ઠેરાવ કરીને ઠપાવવા સંબંધી કામકાજની તથા શો શો નકલ કોને મફત આપવી તેની તપાસ કરવા માટે શા. રતનાજી વાઘાજી ગામશ્રી આહોરના રેવાસી શ્રાવક છે તે ઘણુંજ પ્રામાણિક, નીતિમાન, વિવેકી, માહ્યો, દયાલુ, જરોસાદાર, વિશ્વાસુ અને શાસ્ત્રજ્ઞ છે માટે તેને અધિકારી ઠેરવીને પ્રથમ શ્રીકલ્પસૂત્રનો બાલાવબોધ ઠપાવવાના કામને મંદત આપવા માટે ટીપ જરવા માંડી તેમાં મંદતકરનારા શ્રાવકોની સંખ્યા ઘણીજ મહોટી થવાથી શ્રાવક કેસરીમદ્દ કસ્તુરજી ગામશ્રી સીયાણા વાલા યેં કહ્યું કે જો બીજા ગ્રાહક એ પુસ્તકોને લેનારા થશે, તો તમોયેં મંદાવેલા પુસ્તકોની સંખ્યામાં ફાલા પ્રમાણે પ્રત્યેક પુસ્તક રાખનાર ધણીને પુસ્તકો કમતી આપીશું તે વાત સર્વ ટીપમાં નામ દાખલ કરનારાએ મંજુર રાખીને સજા વિસર્જન થઈ. તે દિવસે શ્રીસંઘે કરેલા ઠેરાવને અનુસરીને મેં આ પુસ્તક શ્રીમુંબઈમાં શ્રાવક જીમસિંહ માણકની મારફત ઠપાવ્યું છે.

હવે આ ગ્રંથ શ્રીપર્યુષણના દિવસોમાં વાંચવાનો છે માટે હાલમાં મહારા દીઠામાં આવેલી પ્રવૃત્તિ મુજબ કેટલાએક શ્રાવક અને સાધુઓની જે ઝલટી આચરણ પંજોસણના દિવસોમાં પણ સુધરતી નથી તે હવે સુધારી લેજો એવી આશા રાખીને પ્રથમ તેમની આચરણ

कही देखाहुं बुं. जे दिवसोमां प्रत्येक सम्यक्दृष्टी जीवोने अरस्परसमां उत्पन्न थयेलो वै रविरोध ते, सर्व मनु, वचन कायार्थेकरी टाली नाखवो जोइये, जे दिवसोमां प्रतिक्रण धर्मध्यान मां प्रवृत्ति करवी जोइये, जे दिवसोमां हर हमेश संवरनावमां रहेवुं जोइये, जे दिवसोमां उ नम प्रकारना वैराग्य दशाने स्फुरण करनारा, एवा महान्पुरुषोना रचेला शास्त्र श्रवण करवा जोइये, जे दिवसोमां राग द्वेष टाली शत्रु मित्रने समजावे गणवा जोइये, जे दिवसोमां षट् काय जीवोनी जयणा राखवी जोइये. कारणके स्वाभाविक पण श्रावकनो आचार ए ठे जे को इ पण कार्य करवुं ते जयणायुक्त उपशमनावसहित करवुं, तेवारे पंजोसण जेवा सर्वोत्तम प र्वेमां तो वली उपशम जाव अत्यंत विशेष राखवानी आवश्यकता ठे. तेम ठतां पंजोसण जे वा महोटा दिवसोमां पण आपस आपसमां एक कहे के महारो गह्व महोतो तो बीजो कहे जे अमारो गह्व महोतो. एम गह्वने माटे ज लडाइ करी विरुद्ध वचन बोली क्लेश उत्पन्न करी नाखे, वली एक कहेजे के तमे चोथनी संवत्सरी करो ठो माटे जैनमतथो विरुद्ध चालो ठो, वली बीजो कहेजे के तमे पांचमनी संवत्सरी करो ठो ते जैनमतथी विरुद्ध करो ठो, एक क हेजे तमे उगमती तिथी ल्योठो, तो बीजो कहेजे तमे आथमती तिथी ल्योठो, तेमज एक कहेजे के देरासरनो आ अमुक पूजारो राखवो तो बीजो कहेजे अमुकने राखवो, वली सा मिवात्सल्य जीव दयानां उत्तम प्रकारनां कार्योने माटे तेमज गोरजीनी पढेडीने साटे, वास केप नाखवाने माटे पण टीपणीड फरती करे ते वखत पण एक बीजानी पासेथी कमती जा स्ती रकम नराववाने माटे में एटलुं आपुं तो तमे एटलुं आपो. नही तो हुं अमुक रकम नही आपीश, हुं पण अमुकज रकम आपीश. एवीरतें एक बीजानी साथे क्लेशकारी वचन बोले

હે. ઘણું છું કહીયેં, પરંતુ આશ્વા વરસનાં જે વરવાંધા હોય તે પંજોસણ જેવા મહોટા પર્વના દિવસોમાં આવી ડાક કરીને કઝીયો ઉત્પન્ન કરવાનું કારણ નીપજાવે. વાસ્તવિક રીતે જોતાં શ્રાવકોને તો ગહ્ધ હેજ નહીં. જો ગહ્ધ હે તોપણ સાધુ આશ્રયી સિદ્ધાંતોમાં ગહ્ધ કહ્યા હે. પરંતુ શ્રાવક આશ્રયી કોઈ સ્થાનકે સિદ્ધાંતોમાં ગહ્ધ કહ્યા નથી. માટે ગહ્ધોને વાસ્તે લડાઈ કરીને પંજોસણના દિવસોમાં છુજક્રિયા કરવી પડી મૂઝી તેને બદલે કલહકરણ રૂપ-ક્રિયા તો અવશ્ય નજ કરવી જોઈયેં. તેમજ વલી જેની મરજીમાં જે આવે તે ધણી પોતાની શ્રંદાપૂર્વક તેટલા નાણા ટીપણી પ્રમુલમાં જરી આપે કિંવા ન પણ જરી આપે તો તેથી છું ગેરફાયેદો થયો? પોતે પોતાની ઉદારતાસહિત જેમ બને તેમ છુજક્રિયામાં વધારે ડ્યવ્ય ચરચરું તે પણ પોતાની લઘુતા દર્શાવતા ઠતાં ચરચરું, કારણ કે બનતા સુધી જો ગુસ રીતે પરોપકારમાં ચરચરું હોય તો વલી ઘણુંજ રૂઢું સંમજરું. સમજી શ્રાવકે તો પોતાનું નામ રાખવાની પણ અનિલા શા ન રાખવી; પરંતુ હેવટ કોઈ રીતે તૂટી શકાતું ન હોય, તેવારે પોતાનું નામ આપવું પડે તો જલે; નહિં તો માત્ર નામનાને માટે ડ્યવ્ય ચરચીને અલ્પ ફલ પ્રાપ્ત કરી લેવું નહીં.

વલી આ કલ્પસૂત્રને સજ્ઞાસમદ્ધ વાંચનારેં કેવી રીતે વાંચવું તે સંબંધિ કેટલો એક સ્વોલા સો યદ્યપિ પ્રથમ આ ગ્રંથના પ્રારંભમાં લખાયલો હે ચરો, તથાપિ વલી કાંઈક વાંચનારને વિશેષ જલામણ કરવાની રજા લદ્યે હેયે કે, પ્રથમ તો વાંચનાર જે હોય તે શ્રીવીતરાગના વચન ઉપર પૂર્ણ શ્રદ્ધા હોય, બીજું દેશકાલને અનુમાને યથાશક્તિયેં કોઈપણ પ્રકારનું વ્રત કરેલું હોય, ત્રીજું સજ્ઞાસમદ્ધ જે દિવસથી વાંચે તે દિવસથી માંનીને જ્યાંસુધી પૂર્ણ કરે ત્યાં સુધી સચિત્ત વસ્તુનો ત્યાગી હોય, ચોથું વાંચે તેટલા દિવસ બ્રહ્મચર્યનો પાલનારો હોય, એવો

पुरुष पोसह अथवा सामाधिक लइने, आगल शुद्ध बाजोट राखी तेनी उपर कवली स्थापी ते उपरे बहु यत्न सहित, विनयपूर्वक पुस्तक राखीने पढी सांचलनाराजनी सजां एकठी थाय तेवारें बीजो एक बाजोट मूकेलो होय तेनी आगल पांच पच्चीश बाइयो गीत गाती थकी आवी ने प्रथम कंकुनुं स्वस्तिक गुंहली करी तेनी उपर चोखा शालिनुं स्वस्तिक गुंहली करे ते गुंहली करीने बाइयो तथा माएस सर्व ज्यारे पोतपोताना योग्य स्थानके बेसी जाय त्यार पढी वांचनार जे होय ते त्रण वार पुस्तकने नमस्कार करे, पढी सनासहित पोते उजो थइने ए क नवकारनो पाठ कहीने “ पुरिमचरिमाणकण्पो० ” ए मंगलाचरणनी गाथा संपूर्ण कहीने पढी नीचे बेसी मुख आगल मुखवस्त्रिका राखीने सनासमद्ध वांचना करे, परंतु उघाडे मुखे वांचे नही ते पण काल वेळाये वांचे ते आवी रीतें के सवारना सात वागाथी ते अगी आर वागा पर्यंत वांचे, अने फरी मथ्यान्हे वार उपर एक वाग्याथी मांढीने सांजना चार वागा पर्यंत वांचे एवा प्रकारनो विधि जेटला दिवस वंचाय तेटला दिवस दररोज करवो एम करी बराबर मुदतसर आठ वांचना तो अवश्य पूर्ण करवी अने थविरावली पद्यावली जो तेटला दिवसमां संपूर्ण न वंचाइ शक्य तो ते पंजोसणना बीजा दिवसें वंचाय तो पण कांइ हरकत नथी. एवी रीतें वांचतां कदापि एक वांचनारनो वांचतां वांचतां घांटो बेसी जाय, अथवा बीजुं कोइ निमित्त बनी आवे, तो ते स्थाने बीजो जे श्रद्धालु वांचनार आवी बेजे ते पण पूर्वोक्त विधिसहित वांचे. आ सजा समद्ध वांचनारनो विधि कह्यो.

हवे जे पोतानी मेले मनमां वांचीने धारी राखतो होय, अथवा पोतें वांचीने पोता नेज सांचलनुं होय, तो तेणें पण मुखवस्त्रिका आडी आपी पवित्र थइने अकाल वेला टाली

કવલી ઉપર પોથી રાखी વાંચું. એ શુનફલની દેનારી ઉત્તમ પ્રકારની વાંચવાની રીત છે. આ ગ્રંથમાં જે જે સ્થાનકે જે જે વિષયો ઉપર કથાઉં આવેલી છે, ત્યાં ત્યાં તે તે કથાઉના સંબંધ માં જે જે બનાવ બનેલા છે તેના ચિત્રો પણ સ્થાનકે સ્થાનકે દાखल કરેલા છે. એવા સર્વ મ લી ચોરાસી ચિત્રોનો સમાવેશ કરેલો છે, તેમાં અમારા તરફથી કેટલા એક ચિત્રોમાં જૂલો થયે લીડ છે. એક તો શ્રીમહાવીર જગવાનને દેવાનંદા બ્રાહ્મણીની કુદ્દીમાંથી હરણી ગમેથી દેવતાયે જે વચ્ચત સંદેશ છે, તે વચ્ચત જન્મેલા બાલકના જેવું તથા હારાદિક આનૂષણોયે કરી યુક્ત જગવાનનું રૂપ દર્શાવેલું છે તે ઠેકાણે એવી આકૃતિ કરવી જોઈતી ન હતી, પરંતુ બ્યાસી દિવસ ગર્જમાં રહેલા બાલકનો જેવો આકાર થાય છે તેવી આકૃતિ આનૂષણોરહિત કરવાની હતી, તથા વલી એજ ગર્જ ત્રિશલા રાણીની કૂચમા સંક્રમાવવાને વચ્ચતે પણ તેવી જ આકૃતિ કરવી જોઈતી હતી, બીજું જે વચ્ચત જગવાન શ્રીવીરસ્વામીને ઇંદ મહારાજ મેરૂપ વૃતની ઉપર પાંશુકવનમાં જન્મસંબંધિ મહોત્સવ કરવાને લઇ ગયેલા છે તે વચ્ચત ઇંદના સ્વો લામાં બેસાડીને જગવાનનાં પગનો અંગુલો મેરૂપવૃતની ઉપર રાखી જાણે તે અંગુલો મેરૂપવૃત ને દાબતો હોય ? એવા આકારમાં સ્નાન કરાવવાનું ચિત્ર કરવું જોઈતું હતું, તેને બદલે ઇંદના સ્વો લામાં આડો સુવારી સૂકવા જેવી આકૃતિ બનીગયેલી છે. એ પણ ચિત્રમાં જૂલ થયેલી છે. તથા વલી કેટલેક ઠેકાણે જે વચ્ચત જેવા અંતઃકરણના વિચારમાં જીવ હોય તે વચ્ચત તેની મુચ્ચમુદા તથા શરીરના અવયવો પણ તેવાજ કરવા જોઈયે તેને નદલે તેવી મુચ્ચાકૃતિ અને શરીરના બીજા જાગોના અવયવો ન બનેલા જેવા ચિત્ર પણ થઇ ગયેલા દીઠામાં આવે છે. તે સંબંધિ અમારાથી અજાણપણે જે જે જૂલો વિવેકી સજ્જનોને ચિત્રોમાં દીઠામાં આવે તે

સર્વ નૂલોની હુમાપના ચિત્ર અવલોકન કરનારા ચતુર જનોની પાસેથી હું માગું હું. આ કલ્પસૂત્ર.મૂલ પાઠે ૧૧૧૬ શ્લોકની સંખ્યાનું શ્રીનિહાદુ સૂરિયે માંગથી નાશમાં ગદ્યરૂપે રચેલું છે. તે પ્રથમતો માત્ર નાદ્વિદ શુક્લ પંચમીના દિવસે સાધુજનોજ વાંચતા હતા. તે સંબંધિ વાત ગ્રંથમાં આવી ગયેલી છે, પરંતુ જેવારે આનંદપુરનગર કે જે હમણા વડનગરને નામે ડેલવાય છે તે નગરના ધુવસેનરાજા તથા બીજા પણ ઘણા શ્રાવક શ્રાવિકાદિ ચતુર્વિધ શ્રીસંધની સમક્ષ આ સૂત્ર વાંચવાની ચાલ પ્રવૃત્ત થઈ. તે વલ્લભતથી શ્રીપર્વના દિવસોમાં પ્રત્યેક ગામોગામે જ્યાં જ્યાં શ્રાવકોની વસ્તિ ઘણી હોય ત્યાં ત્યાં સાધુજનોએ એની વાચના કરવા માંમી, પરંતુ તે વલ્લભમાં બધાય સાધુડ સંસ્કૃતાદિ નાશમાં નિપુણ હતા તેથી એ ડક્ત સૂત્રની ટીકા, ત્વણિ આદિક સંસ્કૃત નાશમાં કરેલીડ હતી તે વાંચતા હતા, તથા પઠી પણ ઘણા કાલપર્યંત વાંચનારાડ તેજ નાશમાં વાંચતા હતા પરંતુ તે વલ્લભે ઘણું કરીને ટબા તથા બાલાવબોધ કરવાની જરૂર પડતી ન હતી. એવીરીને એક આ કલ્પસૂત્ર નહી પરંતુ અગણિત ગ્રંથો જે જૈન સંપ્રદાયમાં પ્રવર્તતા હતા તે બધાય ગ્રંથોની રચના માગથી અથવા સંસ્કૃત નાશમાંજ થતી હતી. જ્યારે ક્રમે ક્રમે સંસ્કૃત નાશના અગ્ર્યાસી સાધુડની ન્યૂનતા થવા માંમી તેવારે ઘણાએક માગથી નાશમાં અને સંસ્કૃત નાશમાં બનાવેલા ગ્રંથોની ઉપર પંક્તિ જનોયે ટબા નરવા માંમ્યા તથા કેટલાએક ગ્રંથોના બાલાવબોધ કરવા માંમ્યા. એવી ચાલ ઘણું કરીને વિક્રમ સંવત્ ચૌદસોના શતકથી વધારે પહેલી દીગમાં આંબે છે. તેમાં પણ ઘણા ગ્રંથોની ઉપર ઘણું કરીને ગુર્જાર નાશમાં માત્ર અદ્વૈતાર્થ રૂપે ટબા કરેલા તથા કેટલાએક ગ્રંથોના કાંઈક અદ્વૈતાર્થથી વિસ્તાર કરીને ટબા કરેલા અને કેટલાએક ગ્રંથોના સંસ્કૃત ટીકા

ડપરથી જાણે ગુર્જર જાણામાં ટીકાજ બનાવેલી હોય, ંવી રીતના ઘણા વિસ્તારપૂર્વક બાલાં
 વબોધ કરેલા ડીઠામાં આવે છે. તેમજ સંસ્કૃત જાણામાં થયેલી ટીકાર્ઢથી કોંઈ કોઈ સ્થલે અ
 થવા સર્વ સ્થલે ન્યૂનાધિક બાલાવબોધ થયેલા પળ ડીઠામાં આવે છે. ંવી રૂઢી જેમ ગુર્જર
 જાણામાં વધારે પડેલી ડેસવાય છે. તેમજ હિંડુસ્થાની જાણામાં અને મારવાડ મેવાડ વંગેરે અન્ય
 ડેશોની જાણામાં તથા ંક, બે, ત્રણ, ડેશોની મિશ્ર થબેલી જાણામાં પળ કેટલાંક ગ્રંથોના ટબા
 અને બાલાવબોધ બનેલા ડેસવાય છે તેને લીધે સંસ્કૃત જાણાથી અઢ્ઢાત રહેલા જનોને ગ્રંથો
 વાંચવાને અનુકૂળતા થતી ગઈ; તથાપિ અઢ્ઢાપિ સુધિ જે કાંઈ પૂર્વાચાર્યોં સંસ્કૃત અને મા
 ગધી જાણાર્ઢમાં અગણિત ગ્રંથો રચેલા છે તેમાંના ઢશહજારમા જાગ જેટલા ગ્રંથોના ટબા
 તથા બાલાવબોધ થયેલા નથી. હજી ંળળળ મા જાગ જેટલા ગ્રંથો લગજગ ટબા તથા બા
 લાવબોધ કલા વિનાના ઝોષ રહિ ગયેલા છે તેનો બાલાવબોધાઢિક કરવાનું કામ અગલ પંમિ
 ત જનોના વિચાર ડપર અને મેહેનત ડપર આધાર રાખે છે. ંવીરોતેં ં કલ્પસૂત્રના પળ
 જુઢા જુઢા અનેક સાધુઢ ટબા તથા બાલાવબોધાઢિક રચતા ગયા. તેમાં મૂલપાઠ ડપર તો
 ટબા જરેલા હોય અને બીજી પ્રસંગે આવેલી વાતો તથા કથાઢ તે બાલબોધ રૂપે લખેલી
 હોય પળ જે પ્રતમાં મૂલપાઠ લખેલો હોય તે પ્રતતો વિગયાઢિ ત્યાગી યોગવહન કરનારા સા
 ધુઢ સિવાય અન્ય કોઈથી વાંચી શકાય નહીં માટે પૂર્વોક્ત સર્વ કોંઈને વાંચવાના કામમાં
 આવે ંવા હેતુથી આ ગ્રંથમાં મૂલપાઠ કાહાઢી નાખીને માત્ર તે મૂલપાઠના સંઢેપથી અથે
 લઈને તથા ટીકાકારના આધારથી કેટલો ંક કથાજાગ પ્રમુખ લઈને શ્રીવિજયરાજેંડ સૂરિયે
 બધો મલીને ૫૫૦૦ શ્લોકનો આસરે બાલાવબોધ રૂપે ગ્રંથ રચ્યો પળ તેમાં વલી ઘણી કથાઢ તો

બલકુલ હતીજ નહી તેમજ બીજી પણ ટંબામાં લખેલી પ્રતો સાથે મેલવતાં કેટલિક વાતો ન્યૂનાધિક દીઠામાં આવી માટે બીજી બે ત્રણ કલ્પસૂત્રોના ટંબાની પ્રતોનો આધાર લઇને તેમાં ઢાપનાર શ્રાવક 'જીમસિંહ માણેકે' વધારો કલ્યો તેથી આ ગ્રંથ લગજગ અગીઆર હજાર શ્લોક સંખ્યા જેટલો થઇ ગયો. હજી પણ અવિરાવલી પટાવલી વગેરેમાં ઘણી વાત વધારે લખવાની હતી પણ થોડા દિવસના વ્યાખ્યાનમાં પૂર્ણ થઇ શકે નહી તેના જયથી પડતી મૂકી દેવી પડી છે; તથા વલી શ્રીપાર્શ્વનાથસ્વામીના ચરિત્રમાં તેમજ બીજે કેટલેક સ્થાનકે અન્ય પ્રતોમાં લખેલી વાતોથી તદ્દન જુદીજ રીતે અને અતિ સંક્ષેપમાં મહારાજ સાહેબે વાતો લખી કાઢાડી હતી તે માંહેલી ઘણા સ્થલે તો ફેરવી નાખેલી છે, પરંતુ કેટલાએક સ્થાનકે સંશય હોવાથી તથા મહારાજને કાગલ લખી જુવાબ મગાવવાથી ઘણા દિવસ ઢાપવાનું કામ બંધ રાખવું પડે તેમ ન બની શકવાથી એમજ રહેવા દીધી છે. તેમજ ઢાપવાને ઘણી ઉતાવળ હતી માટે વધારે શોધન પણ થયું નથી, તથાપિ જેટલું બની શક્યું તેટલું ચત્કિંચિત શોધન પણ કર્યું છે. વલી મારવાડ, ગુર્જર તથા હિંદુસ્થાની મલી ત્રણ જાણાયેં મિશ્રિત આ ગ્રંથ મહારાજ સાહેબે બનાવેલો હતો, પરંતુ તેમાં ઘણા વાંચનાર સાહેબોને વાંચતાં કંટાળો ડપજે. કદાચિત્ત્ કોઇને યથાર્થ અર્થ ન લેજો, તેથી તે જાંણા સુધારીને શ્રાવક શા. જીમસિંહ માણેકે ઘણુ કરી એકજ ગુર્જર જાણમાં લખીને ઢાપ્યું છે. તોપણ હજી કોઇ કોઇ સ્થલે મારવાડાદિ દેજોની જાણાયેં મિશ્રિત થયેલી જાણા રહેલી હજો તથા કોઇ કોઇ વાતો પણ અપૂર્ણ રહેલી હજો. તે મજ પુનરુક્તિ પણ ઘણા સ્થાનકે દીઠામાં આવજો તે સર્વ વાંચનાર સંજ્ઞનોયેં સુધારી નાંચવું.

આ ગ્રંથમાં શોધનાર શ્રાવક જીમસિંહ માણેકની નજર ચૂકથી તથા બુધિની મંદતાથી તથા

લખાવી મોકલેલી પ્રતમાં લેખકના દોષથી જે જે નૂત્નો દીઠામાં આવી તે સર્વેનું છુદ્ધિપત્ર પણ ગામ શ્રીથરાદથી પારેલ અંબા મોતીચંદે કરી મોકલેલું છે, તે પ્રમાણે અહીં ઠાપી મુક્યું છે; તથાપિ તે છુદ્ધિપત્ર ફરી પાહું પ્રત સાથે મેળવવાને પુરસદ ન મલવાથી તપાસવામાં આવ્યું નથી, તેથી તેમાં પણ બધી પૂરેપૂરી ચુકો દાખલ થઈ ગયેલી હોય એમ જણાતું નથી, માટે એવી નૂત્નો સંબંધિ જે કાંઈ સ્વામીયો રહેલી આ ગ્રંથને વિષે વાંચક જનોને દૃષ્ટિગોચર થાય તો તે સાહેબોયે અમારા ઉપર કૃપાદૃષ્ટી રાખીને સુધારી વાંચવી. અમે આ ગ્રંથમાં રહી ગયેલી નૂત્નોસંબંધિ યેલ્લો અમારો અપરાધ તથા બીજોપણ જેકાંઈ શ્રીજિનવચનવિરુદ્ધ આ ગ્રંથમાં લખાણ કહ્યું હોય તે સર્વેનું મિહાડુક્કડં સર્વે શ્રીસંઘની સાથે કરીયે હૈયે.

તથા એ ગ્રંથમાં જે વક્ત્રજડાદિ ઉપર દૃષ્ટાંતોની કથાત આવેલી છે, તેમજ બીજા પણ ઘણા સ્થલે કથાત આવેલી છે, તેમાં જુદી જુદી પ્રતોની લખાવટ ઉપરથી ફેરફાર દીઠામાં આવશે માટે પ્રથમ કલ્પસૂત્ર સાંજનનારા સાહેબોયે કોઈ જગાયે કથા વિસ્તારપૂર્વક સાંજલેલી હોય અને એ ગ્રંથમાં સંદેષથી લખેલી હોય, અથવા પ્રથમ કોઈ જગાયે સંદેષથી કથા સાંજલેલી હોય અને આ જગાયે વિસ્તારપૂર્વક લખેલી હોય અથવા તે કથાના સંબંધમાં પણ કોઈ વાત્તો કોઈક પ્રતમાં એક રીતે લખેલી હોય અને તેજ વાત્તો વલ્લી બીજી પ્રતમાં બીજી રીતે લખેલી હોય તો, તે સર્વ જુદી જુદી પ્રતો જુદા જુદા સાધુર્થના હાથથી બનાવેલી હોવાથી તેમજ જુદા જુદા માણસોના હાથે લખાયાથી પરંપરાયે એવા પ્રકારનો ફેરફાર ચાલ્યોજ આવે છે, માટે તેવા તેવા ફેરફાર જોઈને કોઈ વાંચનારે અથવા સાંજનનારે એમાં નૂલ થયેલી છે એમ સમજીને મનમાં સંશય આણવો નહી. નિઃસંદેહ થઈને એકાગ્રચિત્તે સાંજલવું.

વલી અમો સર્વ શ્રાવક જાડુંને મહોટાં ઉત્સાહપૂર્વક પ્રાર્થના કરીયેં હૈયેં કે, આ કલ્પ સૂત્રની જો વધારે પ્રતો ન રાખી શકાય તોપણ પ્રત્યેક શ્રાવકે એકેકી પ્રત તો પોતાની પાસેં અવશ્ય રાખવી. કેમકે? આ પુસ્તકમાં મહા માંગલિકનાં કરનારા એવા ચૌદ સુપન જે શ્રીતીર્થે કર જગવાનની માતાને જે વચ્ચે જગવાન કૂચમાં આવી ઉપજે છે, તે વચ્ચે દીઠામાં આવે છે, તે ચૌદે સુપનાનાં ચિત્રો ઘણાંજ સુશોજિત બનાવી દાખલ કરેલા છે, તેમજ વલી પ્રત્યેક વર્ષમાં પંજોસણપર્વના આઠ દિવસ લગણ પ્રત્યેક શ્રાવક ધંધો રોજગાર સર્વ મૂકી દેડને ધર્મસંબંધિ જે જે શુજક્રિયાઈ જગવાને કહેલી છે તે કરવામાં તત્પર રહે છે, તો તેમને તેવા મહોટા દિવસોમાં યદ્યપિ ગુરુ પાસેથી સાંજલવાની જોગવાઈ મળતી હોય તો પણ ફરી પોતાને ઘેર આવી અવગાહી લેવાને માટે પ્રત રાખવાની અવશ્યકતા છે, તેમજ જેમને ગુર્વા દિક પાસે સાંજલવાની જોગવાઈ ન મળે તે સાહેબોને તો જરૂર વાંચવા માટે રાખવીજ જોઈયેં. અમો તો જૈન બંધુડને એવી જલામણ કરીયેં હૈયેં, કે પ્રત્યેક શ્રાવકે બધાય પુસ્તકો લખાવી તેનો સંગ્રહ કરી રાખવો જોઈયેં. જો કદાપિ તેટલું દ્વચ્ચ સ્વરચવાને સામર્થ્ય નહીં હોય તો માત્ર આજના સમયમાં ઠાપાવાનાની કલાથી લખેલા પુસ્તકોના કિમતના પચ્ચાશમા હિસ્સા જેટલી કિમતે સારા શોધેલા અને લખેલી પ્રતો કરતાં હજાર દરજે ચડતાં-એવા પુસ્તકો મલી આવે છે તેટલા તો જરૂર પોતાના ઘરમાં રાખવાજ જોઈયેં, પણ આપણને કાંચ તાં તો આવડતું નથી માટે ફોકટ પુસ્તક રાખીને શું કરીયેં? નકામા પ્રડી રહજો, આપણથી સચવાય પણ નહીં, ઝલટી જ્ઞાનની આશાતના થાય, વલી કાગલો ઉપર નકામા પૈશા કોણ સ્વરચે? કાગલોતો કાલે શડી જાગે એવા અનાંત સંસારને વધારનારા કુવિકલ્પ ક

રીને પોતે પણ જ્ઞાનનો સંગ્રહ ન કરવો, અને બીજા વલી પાંચ પચાશને ઉપર લખ્યા મુજબ જીવા ઉપદેશ આપીને તેમને પણ જ્ઞાનનો સંગ્રહ કરવા ન દેવો. એવી રીતના ઉપદેશકની શ્રાવક મંફલમાં આજ વર્તમાન કાલનેવિષે હજારો માણસો લીઠામાં આવે છે, એવા અસમંજસ નાઈતીથી હાસ્ય વિનોદમાં પુસ્તકોનો સંગ્રહ ન કરવા માટે લોકોને ઉપદેશ કરવાથી ધર્મરૂપ પ્રાસાદનો પાયો ત્રોડી નંલાય છે, તેથી તેમને અનંતકાલ પર્યંત નરક નિગોદાદિના ડુઃખ સહન કરવા પડશે, તે જોડ મને તેમની ઉપર કરુણા આવે છે, જે આ બિચારા મોહરૂપી મદિરાનું પાન કરી મદોન્મત્ત થઈ માયાજાલમાં ફસી પડેલા મદિરાની ઢાકમાં આવીને પોતાને જાણે તેમ બક્ષ્યાં કરે છે, પણ તે ધર્મરૂપ ધન સાચવી રાખવાને માટે મંજૂષાસમાન જે ધર્મપુસ્તકો છે તેનો નાશ કરવાનો મજબુત ઉપાય બતાવે છે, તેથી આગલ એના કટુક વિપાક ખોગવવા પડશે માટે તેમ ન થાય તો સારું એ માટે તેમને સાવધાન કરવા સારુ કહું હું કે એવા અસન્ય અને પરજવે મહાકલહકારી ડુઃખોને ઉત્પન્ન કરનારા ઉપદેશો કરવામાં હવે તમારે સાવચેત રહેવું જોઈયું. એવો ઉપદેશ તમારે માત્ર વચનથી કરવાનોજ બંધ રાખવું ઇટલુંજ નહીં પરંતુ તમે તમારા મનમાં એવો ઉપદેશ કરવાની ઇચ્છા પણ કદાપિ કાલે રાખશો નહીં. એથી ધર્મરૂપ વૃદ્ધનું ઝન્મૂલન થઈ જાય છે. કારણ કે પુસ્તકો નાવા વાંચવાથીજ ધર્મનું અથવા અધર્મનું જાણપણું થાય છે, તેની તમે નિર્નેત્સના કરો છો તો પછી બીજો એવો કયો પદાર્થ છે કે જેના આધારે તમારાથી ધર્મનું સ્વરૂપ જાણું જશે?

તેમાં વલી આટલો વિશેષ છે જે કેટલા એક સાધારણ ગરિબ અવસ્થાને પ્રાપ્ત થયેલા સ્વલ્પવ્યવાન જે હોય છે તે તો પોતાની યથાશક્તિયે જ્ઞાન પુસ્તકો ઉપર પ્રતિવર્ષ પાંચ રૂપેયા

સ્વરચ કરતા દીઠામાં આવે છે, પરંતુ જે દ્વ્યવાન્ છે તેમને તો જાણે ઘોર નિંદ્રા આવી ગયેલી હોય એવી સ્થિતિમાં રહ્યા થકાં જ્ઞાન તે વલી છું? અને પુસ્તક તે છું? ઇટલું પણ જાણતા નથી તો પઠી પુસ્તકો સ્વરીદ કરી પોતે લઈ વાંચવા, બીજા જે નિર્દન જનો હોય તેમને વાંચવાને માટે મફત આપવા, જ્ઞાન ચંદ્રારાત્ર કરી રાખવા, એવી વાત તો જાણેજ ક્યાંથી!

માટે જે પ્રમાણે નવા નવા શ્રી જિનમંદિરો કરાવવામાં દ્વ્ય સ્વરચવું તેમાં મહોટો લાજ છે, તે વાતો પણ સર્વ શાસ્ત્રના આધારથી જાણી જાય છે તો તેવા શાસ્ત્રોનો સંગ્રહ કરી તેના મહોટા મહોટા ચંદ્રારા કરાવવા તેમાં તો વલી દેરાસરો કરાવવા કરતાં પણ અનંતગુણો લાજ છે, તેમ જતાં તે વાતમાં આશાતનાદિક દૂષણ કાઢાડી દેવાડવા અને કોઈનું મન મગાવવું એના સરખું મહોટામાં મહોટું પાપ વલી બીજું કોઈ નથી. જો જ્ઞાનનો સંગ્રહ કરવામાં આશાતના લાગશે એવો બોલતાં તમારી જીન અટકતી નથી તો વલી દેરાસર કરાવવામાં પણ કોઈ અન્યદર્શની આવી શુંક પ્રમુખ નાચશે તો તેની પણ આશાતના થાશે માટે તે પણ ન કરવા જોઈયે એમ કહેવામાં પણ કોઈ વચત તમે મર રાખશો નહીં? તે વિચારી જો જો. માટે કોઈના આગલ કુતર્કે કરી કલ્પિત વાંતો બનાવીને કહેવાના કામથી દૂર રહેજો. પરમેશ્વરેતો શ્રીજિનચૈત્ય નવીન કરાવવા, પોષધ શાંલાત નવીન કરાવવી, અને પુસ્તકોના નવા નવા ચંદ્રારો કરાવવા એ ત્રણ પુણ્યદેત્ર થયા, તથા સાધુ, સાધ્વી, શ્રાવક અને શ્રાવિકા એ ચતુર્વિધ શ્રીસંઘનું વૈયાવચ્ચ કરવું, એ પ્રમાણે એ સાતેદેત્ર પુણ્યના છે; તે શુનદેત્રોમાં શ્રાવકે પોતાનું ન્યાયોપાર્જિત દ્વ્ય સ્વરચવું એવી રીતે આગમોમાં કહેલું છે; તો એ સાત દેત્રમાંહેજ જ્ઞાનના ચંદ્રારા કરાવવા, જ્ઞાન પુસ્તકોનો સંગ્રહ પોતે કરવો, બીજાને કરાવવાનો ઉપદેશ દેવો,

જે કરતો હોય તેને અનુમોદન આપવું, જે જ્ઞાનપુસ્તકોની વૃદ્ધિ કરતો હોય, જે જ્ઞાન નણવા માં વાંચવામાં, નણાવવામાં પોતાનો કાલ નિર્ગમન કરતો હોય, તથા અન્યજનોને પણ એજ ઉપદેશ કરતો હોય તે પુરુષ સર્વમાંહે શિરોમણી સમજવો, તથા જ્ઞાનને .પોતે નણવું, બીજા જે નણતા હોય તેમને પોતાથી બનતું યથાશક્તિયે આશ્રય આપવું, નણનાર વાચનારને પુસ્તકો.લ ૬ આપવા તેને અન્ન વસ્ત્રાદિક આપવાનું સહાય દેવું, .ઇત્યાદિક જ્ઞાનવૃદ્ધિ થવામાં જે.શ્રાવકે ૬ વ્ય સ્વરચવું તે પૂર્વે કહેલા સાત પુણ્યક્ષેત્રો માંહેલું મુખ્ય ક્ષેત્ર છે, તો તેવા શુનસ્થાનકમાં કોઈ અજ્ઞાણના કહેવાથી અથવા દેશ કાલને અનુમાને ઘણા પુરુષોમાં માન નહીં મળે, એવા હેતુથી અથવા લોચનદશાથી પોતાને ૬વ્ય સ્વરચનાનો સંકલ્પ ન થાય તે તો ચૂકો, પરંતુ પોતે સારાસાર વિચારમાં નિપુણ ન હોય તો પણ માહ્યો બની પૂઠવા આવનારને, અથવા સ્વનાવે ચાર ગપા મારનાર બેઠા હોય તેમની પાસે વાતો કરતાં જો પુસ્તકસંગ્રહ કરવાની વાત નિકલેતો કહેકે નાહ આ કામમાં આશાતના બહુ લાગે છે, આ તો મહાપાપનું કામ છે, એમાંતો પ્રાણી ઠુબી જાય, ઇથીતો સાતમે નરંકે જવું પડે, અથવા એ પુસ્તકોના સંગ્રહ કરનારા, ઠપાવી પ્રસિદ્ધ કરનારા, એને અનુમોદન દેનારા, એની પ્રશંસા કરનારા એ સર્વ નરકના અધિકારી થાય છે, એ મહોટી આશાતનાઈ કરે છે, એ અનંત સંસાર નટકશે, એનો ક્યારે પણ તૂટકો થવાનો નથી, એવી એવી જે ચાર વાતો પોતાને બોલતાં આવડતી હોય, તે બોલીને બીજા પ્રાણીને પણ પુણ્યક્ષેત્રમાં ૬વ્ય સ્વરચવાને નાકારો કરે, તેથી તેમણું પણ મન ડતરી જાય, વળી તે પણ બીજા દશજાણની પાસે જહ એવી વાતો કરે, તેથી પુસ્તકની વૃદ્ધિ કરવા ઉપર કોઈનું પણ ચિત્ત લાગે નહીં. તો એવા અસત્યોપદેશ કરવાથી શું તેને ખાચેદો થાય

हे? एथी तो उलटुं धर्मना नास्तिपणानो संजव थइ जाय. कारण के कोइपण धर्मनी प्रवृत्ति करवी अने ते धर्मने महोटा पाया उपर लाववो, तथा ते धर्मनुं महत्त्व बधारुं तथा ते धर्मने सर्वदर्शननी वचमां दीप्तो करीने प्रकाशित करी राखुं तथा सर्व दर्शन मां मुख्य अने श्रेयस्कारी शिरोमणी करवो, तथा घणा जनो आपणा धर्मने मान्य करे, घणा जनो आपणा धर्ममां आवी नले, घणा जनो आपणा धर्मने अंगीकार करे, घणा जनो आपणा धर्मनी प्रशंसा करे, इत्यादि धर्मनी वृद्धि करवानुं मुख्य कागणतो ते धर्मसंबंधि धर्मपु स्तकोज हे, अने बीजुं ते धर्ममां महोटा विद्वानोनी संख्या महोटी होवी जोइयें ते विद्वानो थवानो मुख्यआधार पण धर्मपुस्तकोज हे, तो तेवा धर्मपुस्तकोनी अवगणना करी, तेने पडतो मूकी, ते नीजे वृद्धि करतो होय ते पुरुषोने सर्व पुरुषोमां शिरोमणी गणवो जोइयें. ते तो दूर रहुं प ए उलटुं तेने पतित करवा माटे तेना उपर आशातना लागवाना दूषणोनो आरोप करी तेनी निंदा करवी. ए छुं थोडी सरमनी वात हे? एथी जो पोताना धर्मनुं निर्मूलपणुं न थाय तो वली धर्म गमाववाना बीजा एथी वधारे साधनो कोण हे वारु?

वास्तविक जोतां तो उक्त पुरुषो जे बे तेज पोतें पोताना धर्मने दूषित करी पोताना धर्म रूप प्रासादना अंजचूत एवा जे धर्मपुस्तको तेनो जडा मूलथी नाश करवानो जाणे धंधोज लइ बेठेला हे. एवा प्राणीउनी गणनामां तेमने गणवा माटे कांइ पण हरकत देखा ती नथी, ते पुरुषो, खरेखरा स्वधर्मनिंदक, स्वधर्मत्रष्ट, स्वधर्मनाश करनारा, अविवेकी, अनं तो कालपर्यंत अपारावार संसारमां पश्चिमण करनारा. स्वधर्मघेपी, ज्ञानघेपी, ज्ञाननी देखना करनारा, धर्मध्वंसक, क्रूरपरिणामवाला, अक्षरहित, विनयरहित, एवं जाणवां.

केमके जेणे ज्ञाननो विनय न कखो ते देव गुरुनो विनय पण क्थांथी करे ?

प्रस्तुत ज्ञान ज्ञानीनां निंदक जनोने आटलो पण विवेक नथी के जमणवार करी न्यातो जमाडी, सातमो पापस्थानकजे अहंकार ठे तेने धारण करी, जाणे कोइ नाचतो कूदतो होय तेवा गांभा जेवा आकारमां बनी जइ ठक्काय जीवोनो आरंज करीने वली तेने पुष्ट-करवा सारु अनुमोदन करे. जे जूउआ अमुक माणसे.नातवरो कखो तेनां करतां मरुं जमण केडुं बनी आवुं के तेवुं आज दिवस पर्यंत कोइयें करेलुं नथी. एम घोघर बाईयोना टोले टोला मलीने वातो करता हता मोटे आपणने तो सडुयें वखाण्या, आपणे हवे खरचे वधी गया, आपणे महोटा थइ गया, एवीरीते विकारवंत थइने जाणें हुं धर्मिष्ठ महोटा झा नी थइ गयो, अने हवे आवी कीर्ति थइ, तेथी माठी गतिये जावानी बीक मटी गइ. परंतु ते एम समजतो नथी, के बुढायोना मरणादि पाढल जे नातवराकरी जमण करवां, अने खावा खवराववाथी राजी थडुं, नाराजी थडुं, ए सर्व चाल निखारी ब्राह्मणोना घरथी चालेली ठे, पण श्रावकोना घरथी चालेली नथी. एथी मात्र ठक्कायनो आरंज थाय ने अनिमान वधे ए बे कर्म शिवाय जो दान बुद्धिथी अनुकंपा लावीने गरीब दुःखी नूखे मरताने जमाडे तो तेथी शाता वेदनीय कर्म बांधी पुण्य उपार्जन करे. नही कां आ चवे मान मळुं एटलुंज फल समजुं, अने पुस्तकोनुं दान देवाथी तो लाखो माणसोनां मननां परिणाम सुधरे, जेथी तेमनामांथी दुर्गुणो दूर थइ जाय, सद्गुणनी प्राप्ति थाय, धर्म पामीने धर्म मार्गमां प्रवृत्ति करे, तेथी देवादिकनी शुनगतियोनां सुख जोगवी परंपरायें मोह पामे. वली दान आपनारने पण वधारे अहंकार न आवे अने सरजस्वजावी थको ते पण तरतज धर्म पामी

પરંપરાયે મોક્ષ પામે. એ જ્ઞાનદાનસમાન બીજું કોઈ પણ ઉત્તમ દાન નથી. સર્વદાનોમાં શ્રેષ્ઠ દાન તે જ્ઞાનનુંજ છે, પારમાર્થિકપણે મોક્ષનું સાધન છે માટે જાવથી અન્યદાન જે છે તે જ્ઞાનનુંજ દાન છે એમ સમજવું તો દૂર રહ્યું પરંતુ આ સંસારમાં રહ્યા થકા માત્ર સાધારણ નીતિ શાસ્ત્રનું જ્ઞાનસંપાદન કરવાથી પણ કેટલા અગણિત ફાયદાઈ થાય છે, તે સર્વે કોઈ પ્રત્યક્ષ દેખે છે, ધર્મ, વિવેક, નીતિ. મર્યાદા, મહાપણ, ચતુરાઈ, સત્યતા, ઇત્યાદિ લક્ષ્યાવધિ સજુણોનું સાધન તે જ્ઞાનજ છે, આ જવ, પરજવ બેઠું જવે સુખદાઈ છે, તો તેનું આરાધન કરવામાં શું સ્વોદું છે, આટલું પણ તે સમજતા નથી!!!

વલ્લી કેટલા એક શ્રાવક જાઈતે તો કોઈને વિવાહાદિ કાર્યોમાં જમણવાર આદિક કરવા પડે છે, તેમને વાસણોનો સ્વપ પડે માટે પોતાની મહોટાઈને વાસ્તે કોઈ માગવા આવે તો તેને આપવા જોઈયેં એવા હેતુથી કેટલીએક જાતના ત્રાંબા પિત્તલ વગેરે ધાતુના વાસણોનો સંગ્રહ કરી રાખે છે કે જે બીજાને માગવા આપવાથી તે વાસણો લઈ જઈ તેના ઉપર રસોઈ કરે તેમાં ઢક્કાયનો આરંજ થાય છે, તે સર્વે કોઈ જાણે છે, વલ્લી તે લાડવા પ્રમુખ જમનારા મનુષ્યોને પણ પારકી રસોઈ સ્વાવાથી કોઈ પ્રકારનો ગુણ પ્રાપ્ત થતો નથી, માત્ર સ્વાઈ પી મદોન્મત્ત થઈને વિષય સેવનમાં તત્પર થવાં શિવાય બીજો કોઈ વિશેષ ફાયદો થતો. દેશ્વાતો નથી અને પુસ્તકો લઈ પોતાને તથા બીજાને વાંચવા જણવાને માટે સંગ્રહરૂપે રાખેલા હોય તેનાથી વાચનાર અથવા રાખનાર વેદુને કોઈ પ્રકારનો આરંજ થતો દેશ્વાતો નથી, તથા વિષયસેવનમાં મદોન્મત્ત થવાને વડલે ઝલટો તેનાથી નિવૃત્ત થવાનો ઉપદેશ મળે, તેથી તે અકાર્ય કરવાને બીહીતો રહે, એવા એવા અનેક પ્રકારના ફાયદા થાય છે.

એમજ કેટલાએક વિવાહાદિકમાં વરરાજાને પહેરવા માટે કોઈ માગવા આવશે તો જરૂર આપવા પડશે. એવો સંકલ્પ કરીને નવનવા પ્રકારના સોના રૂપા હીરા મોતી આદિકના આનૂષણો ઘડાવી રાखે છે, તથા વસ્ત્રોના વાગા સિવરાવી રાखે છે, તેમ કોઈને જણવા વાંચવાને માટે જ્ઞાનના ચંદ્રારા કરી રાखવામાં શું હરકત આવી નહે છે? પણ એવી બુદ્ધિ તો નાંગેજ આવે.

વલી કેટલાએક ઘરંટી, કોશી, કોમ્પાલ, પાવડા પ્રમુખ ઠકાય જીવોની હિંસાના અધિક રણનો સંગ્રહ કરી રાखે છે કે કોઈ માગવા આવશે તેને આપવા પડશે તો તેને બંદલે કોઈ વાચવા સારુ માગવા આવશે તેને આપવું પડશે એ હેતુ માટે જ્ઞાનનો સંગ્રહ કરી રાखવામાં કાંઈ હરકત જણાતી નથી, હરકત માત્ર એટલીજ છે કે જ્ઞાનના સંગ્રહથી સજ્જતિ પ્રાપ્ત થવાની પરંપરા ચાલુ થાય છે, અને ઘરંટી આદિકના સંગ્રહથી ઠકાયનો આરંજ થવાને લીધે દુર્ગતિની પરંપરા ચાલુ રહે એ વિના બીજી કસી હરકત જોવામાં આવતી નથી.

પ્રસ્તાવનામાં યદ્યપિ નિયમનો એવોજ છે કે, જે ગ્રંથની પ્રસ્તાવના હોય તે ગ્રંથનો સારાંશ દેખાડવો જોઈએ, તેને પડતો મૂકીને બીજી અન્ય વાતો લેખેલી છે, તથા પ્રસ્તાવના પણ એક ન્હાના સરસા ગ્રંથ જેટલી લેખાઈ ગયેલી છે, તેમજ ચતાવલથી લેખવાને લીધે પુનરુક્તિ પણ ઘણા સ્થલે થયેલી છે તેનું કારણ એ કે આવાતો જાહેર કરવા માટે મહારા ઐતઃકરણમાં હર હમેસ હજ્જા રહેતી હતી, પરંતુ કોઈ યોગ્ય પ્રસંગ ન મળવાથી એમાંજ લેખી મૂકીને માહારી હજ્જા પૂરણ કરી છે માટે જેમને સામાન્ય પણે વિષય જોવાની અનિલાષા હોય તેમને આ ગ્રંથની અનુક્રમણિકા વાંચવાથી જાણવામાં આવી જાશે, અને વિશેષ સ્વપ કરનારાયે આ ગ્રંથને આદ્યથી અંત પર્યંત વાંચી જાવું એ મહારી પ્રાર્થના છે. અસ્તુ ॥

॥ अथ कल्पसूत्रबालावबोधस्य शुद्धीपत्रं प्रारभ्यते ॥

पत्रांक	पृष्ठांक	पंक्त्यं०	अशुद्ध	शुद्ध-	पत्रांक	पृष्ठांक	पंक्त्यं०	अशुद्ध	शुद्ध
३३	३३	१	महाक्रशु	महाशुक्र	११ए	१	१६	वांढी	वींढी
३७	३७	५	मीधो	धीगो.	१३३	२	५	एघाण	एंधाण
३७	३७	१७	धनी	धडी.	१३३	३	१६	लोखंमना	लोहखंमना
३३	३३	२	खामी	स्वामी	१३४	१	७	लोखंम	लोहखंम
४३	४३	ए	ग्रंथिल	ग्रथिल	१४२	२	६	कीधि	कीधो
५१	५१	६	श्रंगार	शृंगार	१५२	१	१०	मेघलीने	मेघमालीने
५८	५८	१	ठांट्याआद्विक	ठाटवादिक	१६०	१	१	नाख्यो	नाख्या
५८	५८	ए	जासूसना	जासूलना	१७०	२	१४	जमि	जूमि
६२	६२	१८	कूपापडो	पापडोकू	१७१	१	६	कुमी	उडी
६३	६३	१२	वांदुं	वांध्या	१७३	१	१४	अगंधनकुल	अगंधनकुल
७४	७४	२	कूर्मे:	कूर्मे:	१८६	२	१५	घणोफेरवो	घडोफेरवो
७४	७४	३	रीदसी	रीदशी	२१८	३	१२	गेवरीनी	गेवरनी
८२	८२	३	केवलीएक	केटलीएक		२	१०	गेवरीया	गेवरीया
८६	८६	१२	वरफरी	वरफरी	२४८	२	१	तेनेयं.	तैरियं
ए१	ए१	६	फूकरा	फूकरा	२४८	२	३	योगोघहनं	योगोघहनं
१०४	१०४	१८	कोलो	कोली	२४८	२	३	मुक्ता	मुक्ता

अस्य पुस्तकस्यानुक्रमणिका.

अनुक्रमांक

विषयोनां नाम.	पृष्ठांक
१ ग्रंथनी रचना करवानो हेतु	१
२ श्रीपर्युषणपर्वने विषे ग्रंथ वांचवानो विधि	१
३ श्रीपर्युषणपर्व तथा कल्पसूत्र अने श्रमणसंघतुं महत्त्व....	१
४ दश प्रकारे साधुनो आचार हें, तेनुं वर्णन....	२
५ दश प्रकारना आचार मांदेला कथा तीर्थकरनी वारें कथा कथा आचार	६
होय तेमनुं आशंका तथा समाधानपूर्वक वर्णन.	७
६ ऋजुजड, वक्रजड अने ऋजुप्राज्ञ एवा त्रण प्रकारना साधुज आश्रयी जुदा	७
जुदा दृष्टांतो कह्या हे.	१०
७ दश प्रकारनो साधुने आचार रूप धर्म उपर वैद्यनो दृष्टांत.	११
८ चोमासुं पुरं थया पढी पण तेज गाममां साधुने रहेतुं पडे तेना कारणो तथा	११
चोमासुं पुरं थयानी अगाव साधुने त्यांथी विहार करी जपुं पडे तेनां कारणो.	११
ए जे गामे साधु चोमासुं रहे तिहां उत्कृष्ट तेर गुण अने जघन्य चारगुण जोवा	११
जोड्यें तेनां नाम.	१२
१० पंजोसणपर्वनी उत्कृष्टता देखाडवामाटे एकतालीश पदार्थनी उपमा आपीते नाम.	१२
११ अन्यदर्शनमां पण ऋषिपंचमी माननीय हे तेनी कथा.	१२
१२ अष्टम तप करी कल्पसूत्र सांजलतुं ते उपर नागकेतुनी कथा.	१३

अनुक्रमिक.

विषयोनां नाम.

अनुक्र० पृष्ठांक.

१३ चौद पूर्वनां नाम तथा तेतलुं शास्त्र लखवा उपर मसी केटली जोइयें तेनु प्रमाण.	१५
१४ कल्पसूत्र वांचवानी चाल पूर्व अने पाठल केवा प्रकारनी हती तथा तेना संबंधे आवेली वडनगरना ध्रुवसेनराजानी कथा.	१६
१५ ए सूत्र वांचवाथी पाप जाय ते उपर दोसाना पुत्रनी कथा.	१६
१६ पंजोसणमां साधुयें तथा श्रावकें केटला धर्म कार्य करवा ते कह्या ठे.	१७
१७ मंगल रूप नवकार मंत्र अर्थसहित.	१८
१८ श्रीमहावीर स्वामीना पांच कल्याणक उत्तराफाल्गुनी नक्षत्रमां थया.	१८
१९ अवसर्पिणी उत्सर्पिणी काल आश्वी ठ आरानुं संक्षेप व्याख्यान.	१८
२० श्रीऋषजदेवजीयें कहेला श्रीमहावीर स्वामीना सत्तावीश नव संक्षेपथी.	२०
२१ देवानंदायें चौद सुपन दीठा तेने ऋषजदेचें सामान्यथी फल कहुं.	२५
२२ बत्तीश लक्षणनां नाम तथा बीजा पण सामुद्रिक शास्त्रने अनुसारे हाथ पण प्रमुखनी रेखाउ आश्वी फलाफल कहेलां ठे.....	२६
२३ शकैडनां पूर्वजव आश्वी कार्तिक शेठनी कथा तथा इंडुं महत्त्व.	२८
२४ शकैड जगवाननी स्तवना करी तेमां नमुहुणनो अर्थ तथा तेनी अंतर्गत मेघ कुमारनी कथा, इहां प्रथम व्याख्यान पण समाप्त थयेलुं ठे.	३०
२५ दश अठेरानी दश कथाउ वीरजगवान ब्राह्मणना कुलमां उपना ते आश्वी.	३३
२६ इंद महाराजे पोतानो आचार विचारी देवानंदानी कुखथी गर्ज अपहरीने त्रि	३३

શક્તાની કુલે સંક્રમાવવાનો આદેશ દુરણીગમેષી દેવને આપ્યો. તેમાં ત્રિશલા	૪૬
દેવી અને દેવાનંદાના પૂર્વનવ કહ્યા છે. એમાં અન્યદર્શીનીડમાં જાગવતના દશ	૪૮
મસ્કંધમધ્યેં બેલદેવના દુરણ થવાની કથા પણ પ્રસંગે આવી છે.	૪૯
૨૭ દુરણીગમેષી ગર્ને પાલટન કરવા ગયા તિહાં ચંદ્રાદિ ચારગતિનું પ્રમાણ.	૪૯
૨૮ અપદુરતી વસ્ત જગવાન છું જાણે ને છું ન જાણે તે આશ્રયી.	૫૦
૨૯ ત્રિશલારાણીયેં જે ઘરમાં સુપન દીઠા તે ઘરનું વર્ણન.	૫૫
૩૦ ત્રિશલા રાણીયેં ચૌદ સુપન દીઠા તેનો વિસ્તાર સહિત નામ તેમની અંતરગત	....
ચાર સુપનના વર્ણન સુધી બીજું વ્યાખ્યાન પૂર્ણ થયું છે.	....
૩૧ સિદ્ધાર્થ રાજાયેં ત્રિશલા રાણીને સ્વપ્નાનું ફલ સામાન્યથી કહ્યું.	....
૩૨ પ્રજાતેં રાજાયેં કચેરી શણગારી પોતેં મદ્દયુદ્ધ કરી, તૈલમર્દન કરાવ્યું, સ્નાન	....
કર્યું, આનૂષણ પહેલ્યા, માંદવીયા પ્રમુલ્લ ત્રેશવ પ્રકારના પદવી ધરાવનારાડનો	....
પરિકર છે જેમને માટે તેનાં નામ કહ્યા તે ત્રેશવમાંથી સીમસેહાના વાંધાને	....
પતાવનાર જે સિંધી પાલક થાય છે, તેનું સ્વરૂપ બતાવવા માટે કહેલી કથા.	....
૩૩ આવ પ્રકારના સુપન પાઠકોનું વર્ણન.	....
૩૪ સુપનપાઠકોયેં સર્વજણે અગ્રેસરન થવામાટે કહેલી પાંચજો સુજનોની કથા.	....
૩૫ સુપનપાઠકો સિદ્ધાર્થ રાજા પાસેં આવ્યા. ફહાં ત્રીજું વ્યાખ્યાન પુરું થયું.	....
૩૬ સુપન પાઠકોયેં કહેલા નવ પ્રકારના સ્વપ્નનું વર્ણન તથા ફલ.	....

અનુક્રમાંક.

વિષયોનાં નામ.

પૃષ્ઠાંક.

૩૭	ત્રિશલા રાણીયેં ચૌદ સુપન દીર્ગાં તેનાં ફલ.	૬૫	....	૬૫
૩૮	અરિહંત, ચક્રવર્ત્યોદિકની માતા કેટલા કેટલા સુપન દેશે ઇત્યાદિ તથા	૬૫	....	૬૫
	ત્રીશ સારા અને વેંતાલીશ માળા મળી બહોતેર સુપનાનાં નામ.	૬૬	....	૬૬
૩૯	સુપન દીર્ગા પઠી કોની આગલ કહેવું અથવા નહી કહેવું તે સંબંધિ કથા.	૬૬	....	૬૬
૪૦	બીજા પળ કેટલાક સુપનોનાં ફલ તથા ચૌદ સુપનનું સમુચ્ચય ફલ.	૬૭	....	૬૭
૪૧	સિદ્ધાર્થ રાજાએં સુસિદ્ધિના વચન કહ્યા તે ઉપર ગાંગાતેલીની કથા કહી છે.	૬૭	....	૬૭
૪૨	ઇંડના હુકુમથી દેવોએં સિદ્ધાર્થરાજાને ઘેર કરેલી ધનાદિકની વૃષ્ટિ.	૭૧	....	૭૧
૪૩	જગવાન માતાની કૂલમાં નિશ્ચલ રહ્યા, હાલ્યા ચાલ્યા નહી, તેથી થયેલું માતાને	૭૨	....	૭૨
	હુઃસ્વ, પશ્ચાત્તાપ તથા ફરી જગવાને અવધિકાને માવિત્રોનું હુઃસ્વ જાણું તે ઉપર ગુ	૭૫	....	૭૫
	ણને બદલે અવગુણ કરવા આશ્રયી કહેલી કથા, તથા ફરી ગર્ને હાલ્યો તેથી મા	૭૬	....	૭૬
	તાને ઉત્પન્ન થયેલા આનંદનું વર્ણન.	૭૬	....	૭૬
૪૪	ગર્જનપ્રતિપાલન કરવા માટે ત્રિશલા માતાની કેવા આહારાદિ કરે છે તે.	૭૭	....	૭૭
૪૫	મોલા પૂરણ કરવા આશ્રયી ઇંડ મહારાજ સાથે થયેલું યુદ્ધ.	૭૮	....	૭૮
૪૬	વીર જગવાનનું જન્મ, ચોવીશ તીર્થકરનો ગર્જકાલ, જન્મકુંડમળી, વોશું આલ્યાન.	૭૮	....	૭૮
૪૭	જગવાન જન્મ્યા તે વખતે દેવોનું આગમન, ઉપન્નદિક્કુમારીયે કરેલો મહોત્સવ.	૭૯	....	૭૯
૪૮	સૌધર્મીદિ ચોશઠ ઇંડે કરેલો મહોત્સવ.	૮૧	....	૮૧
૪૯	જગવાને ઇંડની શંકા નિવારવા માટે અંગુઠે કરી મેરુ ચાંપ્યો ઇત્યાદિ.	૮૧	....	૮૧

अनुक्रमांक.

विषयोंनां नाम.

५०	नगवानना जन्मनी रात्रे सिद्धार्थराजाने घेर सोना रूपादिनी वृष्टाउ थइ.	८१	पृष्ठांक.
५१	सिद्धार्थराजाये तोल मापादि वधारीने महोत्सवादि कखो.	८३	
५२	नगवाननुं नाम स्थापवामाटे नोजन कराव्या तेनां विस्तारपूर्वक नाम.	८५	
५३	नगवानना गुण रूप बलादिनुं वर्णन तथा आसलि क्रीडा अने नीशाल गरेणुं.	८७	
५४	इंइ महाराजना पूठवाथी नगवाने कंदेला नजेना अर्थे....	८३	
५५	नगवाननो विवाह, नगवानना मातपितादिनां जुदां जुदां नाम.	८६	
५६	नगवानना मातपिता देवलोक गया पढी नगवाने गर्जमां करेला अग्निग्रहने याद कखो, लोकांतिक देवो आव्या, फरी नंदीवर्द्धननां अनुरोधे बे वर्ष पर्यंत गृहस्था वासैं रह्या, वरषीदान आप्नुं.	८७	
५७	नगवाने दीक्षा लेती वखने नंदीवर्द्धने करेलो महोत्सव पांचसुं व्याख्यान समाप्त.	८८	
५८	दीक्षा लीधा पढी कुमारगामनी बाहेर ह्यालीयें करेलो उपसर्ग.	१०१	
५९	कोद्वाराग सन्निवेशें बहुद्वन्नामा ब्राह्मणने घरे पहेलुं पारणुं कखुं.	१०३	
६०	नगवानना शरीरे सुगंधी लेप हनुं तेशी मंखी जीवोये करेलो उपडव.	१०३	
६१	नगवान हुइजंत नामा तापसने आश्रमें आव्या.	१०४	
६२	नगवान चोमासुं रह्या तिहां यद्वे करेलो उपडव, बलदनी कथा.	१०४	
६३	नगवाने निंदां पाठली रात्रें तालपिशाचादि दश सुपन दीठा.	१०५	
६४	अहहंइक नामा नैमित्तिकें नगवाननी इष्यां करी ते आश्रयी कथा.	१०६	

अनुक्रमिक.

विषयोनां नाम.

पृष्ठांक.

६५	नगवान एक वर्ष उपरांत वस्त्रसहित रह्या पढी वस्त्ररहित थया तेना कांरण	...	१०६
६६	आश्रयी सोमदेव ब्राह्मणनी कथा, एमां दारिद्र्यं स्वरूपवर्णन करेलुं ठे.	...	१११
६७	नगवाने चंद्रकोशीया सर्पने प्रतिबोध्यो तेनी कथा.	...	१११
६८	नगवानने नावमां बेठा उपडव थयो, ते कंबल अने संबल देवताये निवाखो, तेनी कथा	...	११२
६९	पुष्प नामा सामुद्रिक शास्त्रना जाणकारनी कथा.	...	११३
६९	नगवाने नालंदी पाडामां बीजुं चोमासुं कहुं तिहां गोशालो मळ्यो तेणे घणा स्थान	...	११३
७०	के अनेक प्रकारना चाला कथा ठे, तेनी कथाउ नगवानने थयेला उपडवोनी कथाउ.	...	११७
७०	वेश्यायन नामा तापस जेणे गोशाला उपर तेजोलेख्या मूकी तेनी कथा.	...	११७
७१	गोशालो नगवानथी जुदो विचखो, तथा संगम देवे करेला महोटा दीश उपसर्ग.	...	११८
७२	जीरणजेठे नगवानने पारणुं करवा कहुं ठतां पूर्णजेठना घेरथी वोढोखुं	...	१२०
७३	चंदन बालायें अडदना बाकुला नगवानने व्होरोव्या तेनी कथा.	...	१२१
७४	नगवानना कानमां गोवालीयें खीला गोव्या ते कथा, तथा उपसर्गोनु प्रमाण.	...	१२२
७५	नगवान केवा थका विचखा तथा बारवर्ष ने साडा ठमहीनामां करेला तपनुं प्रमाण:-	...	१२३
७६	नगवानने केवलज्ञान उपन्या पढी अगीआर गणधरना संशयठेदक, गणधर	...	१२६
७७	वाद, तथा चतुर्विध श्रीसंघ स्थापन.	...	१२६
७७	गौतमस्वामि अष्टापद पर्वते गया. पन्नरसैं त्रण तापमोने दीक्षा दीधी नगवान	...	१४०
	ना चोमासानी संख्या गौतम विलाप, गौतम केवलज्ञान इत्यादि.	...	१४०

अनुक्रमांक.

विषयोनां नाम.

पृष्ठांक.

७८	नस्मग्रहाधिकार, जगवानना परिवारनी संख्या, तथा जगवाननुं निर्वाण. अर्हो	....	१४३
७९	सुधी ठुं व्याख्यान संपूर्ण थुं, अने महावीरचरित्र पण संपूर्ण थुं.	....	१४६
८०	श्रीपार्श्वनाथस्वामीना दश जवनो अधिकार.	....	१४६
८१	श्रीपार्श्वनाथनुं जन्म, तथा विवाह तथा कमठ. तापसनो अधिकार इत्यादि	....	१४९
८२	पार्श्वनाथ जगवाने दीक्षा लीधी, पढी कलिकुंम तीर्थ थुं तेनी कथा, तथा कूक्कडेसर तीर्थ थुं तेनी कथा, तथा जगवानने कर्मठे उपसर्ग कथा तिहां अहिठत्रा न गरी थइ तेनी कथा, तथा केवलज्ञान उपजुं तथा परिवारनी संख्या निर्वाण.	....	१५०
८३	श्रीनेमीश्वर जगवाननां पांच कल्याणिक यादवो अने पांमवोनी कथा.	....	१५३
८४	चोवीश तीर्थकरनां आंतरां कहीने सातमुं व्याख्यान समाप्त कथुं ठे.	....	१५४
८५	श्रीरुषजदेव जगवानना तेर जव तथा सात कुलघर थया, तेनी कथाउ.	....	१५६
८६	श्रीरुषजदेवनुं जन्म, नामस्थापन, वाढ्यावस्थानुं वर्णन, तीर्थकरोने स्नानपान करवा नी अने आहार करवानी रीति, जगवाननो विवाह तथा पुत्र पुत्रीनो परिवार.	....	१५३
८७	राज्यानिषेक, अयोध्यानी रचना, दीक्षा, युगलीयाने आहारनी कला सीखवी.	....	१५४
८८	अढारलिपि, स्त्रीनी चोशठ कला, पुरुषनी बहोतेर कला तथा जगवाने चोटली नी शिखा इंडमहाराजना कहेवा उपरथी राखी इत्यादि....	....	१५६
८९	नमि विनमिनी कथा, श्रेयांसे पारणुं करावुं तिहां बेहु हाथनो थयेनो विसंवाद.	....	१५८
९०	जगवानने केवलज्ञान उपनुं, मरुदेवीजी पण केवल पाम्या तेनुं वर्णन.	....	१५४

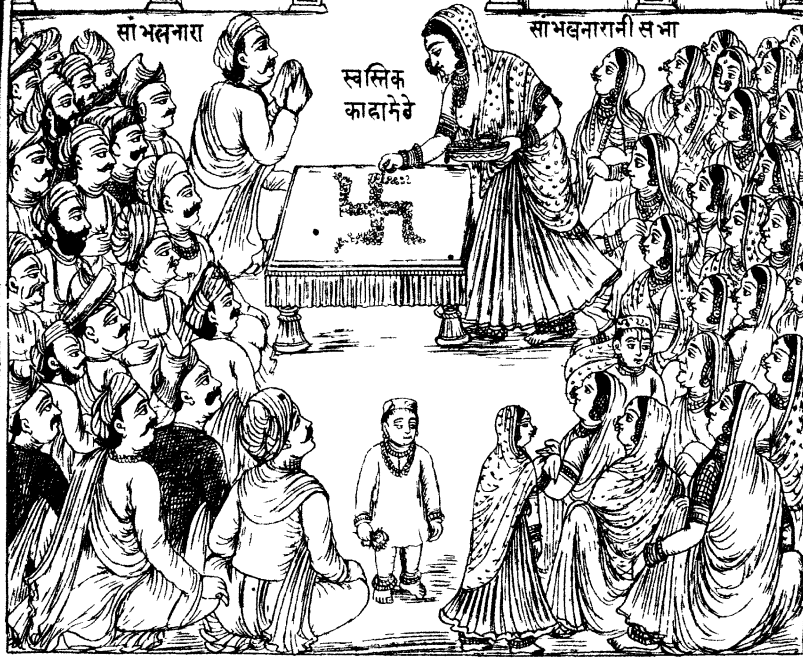
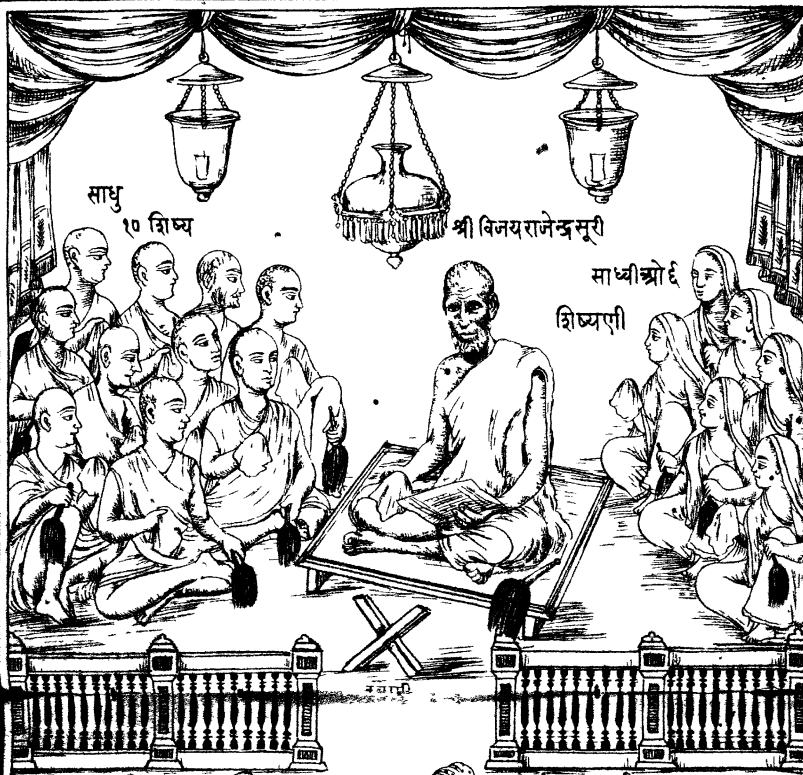
अनुक्रमांक.

विषयोनां नाम.

पृष्ठांक.

९०	नरतबाहुवल्लुं शुद्ध, बाहुवर्जं दीक्षा लीधी, नरतराजा अष्टापदै गया.	....	१ ९७
९१	श्रीरुषनदेवजीनुं परिचार, निर्वाणमहोत्सव, आवसुं व्याख्यान समाप्त अयुं.	....	१ ०१
९२	स्थविरावली, श्रीवीरना अगीअार गणधर संबंधि नवगह्वनी वात.	....	१ ०३
९३	सुधर्मस्वामी, जंबुस्वामी, प्रजवस्वामी, सधंजवस्वरि तथा यशोजडस्वरि एमना चरित्रो.	....	१ ०४
९४	संनूतिविजयजी अने जडबाहु स्वामिनां चरित्रो. वराहमिहिरनी कथा सहित.	....	१ ०९
९५	श्रीशूलिनजडीनुं चरित्र, श्रीआर्यमहागिरिजी तथा आर्यसुहस्ति तदंतर्गत संप्र	....	१ ११
	तिराजा तथा आर्यवज्रस्वरि अने आर्य वज्रसेन स्वरिनी कथा.	....	१ ११
९६	आर्यसिंहगिरिनी कथा तथा श्रीवज्रस्वामीनी कथा.	....	१ १७
९७	रोहृगुप्ताचार्यना गुप्तनामा शिष्य जेनाथी त्रैराशिक मत निकल्युं तेनी कथा.	....	१ ११
९८	प्रिययंथस्वरि तथा पांचजें तापसना प्रतिबोधक आर्यसमितस्वरिनी कथा.	....	१ १३
९९	श्रीआर्यरक्षित स्वरिनी कथा एमां कांडक वज्रस्वामीनी कथा पण ठे.	....	१ १५
१००	वृद्धवादी तथा तेमना शिष्य सिद्धसेन दिवाकरनो संक्षेपथी संबंध.	....	१ १८
१०१	त्रण कालिकाचार्य तथा त्रण हरिनजस्वरिनी कथा.	....	१ १८
१०२	अष्टावीश प्रकारें साधुर्जनी समाचारी, चौशठ आज्ञावे करी कथा सहित कही ठे.	....	१ २०
१०३	इति नवम व्याख्यानं समाप्तम्.	....	१ ४८

॥ઐશ્રીશાંતિનાથાય નમઃ॥અથ કલ્પ સૂત્રસ્ય બાલાવબોધઃપ્રારંભઃ॥પ્રથમ ગ્રંથકર્તા આ ગ્રંથની રચના કરવાનો હેતુ કહે છે. શ્રીજિનશાસનને વિષે સર્વ પર્વમાહે શિરોમણિ શ્રીપર્યૂષણ પર્વ છે. તે પર્વના દિવસોમાં નગર નગરને વિષે કલ્પસૂત્ર વંચાય છે પણ યોગ વહત્ત કરનારા સાધુ મુનિ રાજનેજ સૂત્ર વાંચવાનો અધિકાર શ્રીતીર્થંકર જગવાને દીધો છે બીજા કોઈથી સૂત્રની વ્યાખ્યા થાય નહીં માટે તેવા મુનિરાજોનું આગમન સર્વસ્થલે હોતું નથી તેથી જે ગામમાં સાધુમહારાજ બિરાજમાન ન હોય તે ગામ નિવાસી શ્રાવકોને કલ્પસૂત્ર શ્રવણ કરવાનો અંત રાય પડે છે તે અંતરાય દૂર કરવાને વાસ્તે જેમ પૂર્વાચાર્યોએ લોકોપકારને અર્થે પૂર્વે અનેક પ્રકરણોની રચના કરેલી છે તથા વર્તમાન કાલમાં પણ કરે છે તે પ્રકરણ પણ સૂત્રોના અર્થે રૂપજ છે અને તેનું પઠન પાઠન ચતુર્વિધ શ્રીસંઘ કરે છે તેમ હું પણ શ્રીકલ્પસૂત્રના બાલાવ બોધને પ્રકરણ રૂપે વનાવું તે કે જે ગ્રંથ સાધુ, સાધવી શ્રાવક અને શ્રાવિકા મલી ચારે પ્રકારના શ્રીસંઘને વાંચવાના ઉપયોગમાં આવે કેમકે એ ગ્રંથ પણ સૂત્રનો અર્થે રૂપ હોવાથી પ્રકરણ સદૃશ સમજવો ॥ ૧ ॥ ॥ હવે શ્રીપર્યૂષણ પર્વને વિષે એ ગ્રંથ વાંચવાનો વિધિ કહે છે જેમ જે શહેરમાં શ્રીમુનિમહારાજ ચોમાસું રહ્યા હોય અને તે ગામના શ્રાવકો એકઠા થઈ સાધુજી પાસેથી સૂત્રની પોથી માગી લઈ આવીને એક શ્રાવકના ઘરમાં રાખે તિહાં રાત્રિ જાગરણ કરે પઠી બીજે દિવસે શ્રાવક શ્રાવિકા એકઠાં થઈને એક કુંઝારા ટોકરાને અઘોટ વસ્ત્ર પહેરાવી હાથી ઉપર બેસાડીને અથવા અશ્વપ્રમુલ્ક કોઈ ઉત્તમ વાહન ઉપર બેસાડી તે પોથી એક અમલમાં રાખી તે થાલ તે પહેલા ટોકરાના હાથમાં આપી સર્વને બદામ, સાકર પતાસા આદિકની પ્રજાવના કરી વાજતે ગાજતે મહોટા મહોલ્સવ પૂર્વક ઉપાશરે આ

बीनें ते पुस्तक गुरुना हाथमां आपें गुरु वांचना करे ते सर्व श्रीसंघ सांजले अने गुरु आ गल फलादिक रम्ये ठे ॥ तेम आ पुस्तक पण जे श्रावकादिकनी पासें होय तेनी पासेंथी मागी लावीने पंचे ठेरावेला बीजा कोइ श्रावकने घेर लइ जइ तिहां रात्रि जागरण करी पढी बीजे दिवसैं सर्व संघ मली पूर्वोक्त रीतें महोटा महोत्सव पूर्वक पौषशालामां किंवा उपाश्रयमां अथवा कोइ श्रावकने घेर जिहां सामायिकादिक करवानी कोइ स्वच्छ निर्मल जगा होय ते स्थानके अथवा बीजी कोइ जीवादि उपइव रहित जगा होय के जिहां सर्वसंघें मली वांच वानो विचार कस्यो होय तेवी जगने यथाशक्तियें शोचावी राखी होय तिहां आवीनें ज्ञान जक्ति पूर्वक घणज यत्नथी सर्व प्रकारनी अशातना टाली पोथी कोइ विवेकी सुद्ध श्रावकना हाथमां आपीने वंचाववी अने बीजा सर्वजनोयें प्रमाद, निडा, विकथादिकनो त्याग करी विनय पूर्वक त्यां बेसीनें एकाग्रचित्तें सांजलवी ॥ १ ॥ ॥ हवे श्रीपर्यूषण पर्व तथा कल्प सूत्र अने श्रमणसंघ एमनुं महत्व कहे ठे ॥ श्लोक॥नैतत्पर्वसमं पर्व, नचकल्पसमं श्रुतं॥ नथा भिक्समःसंघ, स्त्रिरत्नानि जगन्त्रये॥१॥ अर्थः॥आ जगतने विषे दीपालिकादिक अनेक प्रा रना लौकिक पर्व ठे तथा चोमासी, अतीर्थिकरदेवना पांच कल्याणिक, अष्टमी, पक्षिका अने तीर्थ यात्रादिक अनेक पुण्य पर्व ठे ते सर्व लोकोत्तर उत्तम पर्व ठे ए सद्गु पर्वने विषे शिरो मणि चिंतामणि रत्न सदृश ज्येष्ठ एबुं सांवत्सरिक पर्व ठे ए जेम सांवत्सरिक पर्व समान बीजुं कोइ पर्व नथी तेम कल्प सूत्र समान बीजुं कोइ सूत्र पण नथी तथा चतुर्विध श्रीसंघ मांहे श्रीसाधुसु निराजना संघ समुदायसमान बीजो संघ पण कोइ नथी एटले सर्व पर्वमांहे सर्वोत्तम पंजोसण प र्वे तेने विषे कल्पसूत्र वंचाय ते पण एकादशांगादि सर्व सूत्रमां उत्तम ठे तेम कल्पसूत्रना वांचना

ર સાધુનિરાજ તેપણ ચારે પ્રકારના સંઘમાંહે ઉત્તમ છે એમ એ ત્રણે સાક્ષાત્ રત્ન સમાન જાણવા
 ॥૩॥ હવે વ્યાખ્યાન કરનાર પોતાની લઘુતા પૂર્વક શ્રીગુરુમહારાજ અને શ્રીસંઘની મહત્વતા દેખા
 હે છે. વ્યાખ્યાન કરનાર કહે છે કે હું મંદમતિ, મૂર્ખ, અજ્ઞાની, મહાજડ ઠતાં પણ શ્રીસંઘની
 સમક્ષ દક્ષ થઈને આ કલ્પસૂત્રની વ્યાખ્યા કરવાનું સાહસ કરું છું. વ્યાખ્યાન કરવાને યજ
 માલ થયો છું. તે સર્વ શ્રીસદ્ગુરુનો પ્રસાદ અને ચતુર્વિધ શ્રીસંઘનું સાંનિધ્યપણું જાણું જેમ
 અન્ય શાસનમાં કહેલું છે કે શ્રીરામચંડની સેનાના વાંદરાયે મહોટા મહોટા પાષાણ લઈને
 સમુદ્રમાં રાખ્યા તે પથરા પોતે પણ તથા અને લોકોને પણ તાણા તે કાંઈ પાષાણનો તથા સ
 મુદ્રનો અને વાંદરાઈનો પ્રતાપ જાણવો નહીં પરંતુ તે પ્રતાપ શ્રીરામચંડીનો જાણવો કેમકે
 પથરનો તો એવો સ્વનાવ છે જે પોતે પણ બૂંડે અને આશ્રય લેનારને પણ બૂંડાડે તેમ હું પણ
 પથર સદૃશ ઠતાં શ્રીકલ્પસૂત્રની વ્યાખ્યા કરું છું તેમાં માહારો કાંઈ પણ ગુણ જાણવો નહીં
 તેમજ પૌષ્પશાલા અથવા પુસ્તકના પાનાંનો પણ કાંઈ ગુણ જાણવો નહીં એ ગુણ માત્ર શ્રી
 સદ્ગુરુ અને શ્રીસંઘનો જ જાણવો તથા જેમ કોઈ જરહનાવની જાણવા વાલી ગીતકલા અને
 નૃત્યકલામાં વિશારદ ઘણકોડી તાલ જરહ શાસ્ત્રની પારગ એવી નર્તકી હોય તે ગીતગાન ક
 રતે મૃદંગધ્વનિ વાજતે નૃત્ય કરે અનેક ચક્રગોલા ફેરવે અને હાવ જાવથી લોકોના મન
 રંજન કરે તેમજ કોઈ ગામડીયાની ગામડિયાત એક ઘેલી સ્ત્રી હોય તેપણ તાલોટાના ઢંદ પ
 ઢતે થકે નૃત્ય કરે તથા જેમ કોઈ મહાગંજીર સમુદ્ર હોય તે પણ લહેરો આપે અને કોઈક
 ગામનું ન્હાનું તલાવ હોય તે પણ વર્ષાસ્તુમાં પાણીથી પૂરણ જરાયું થકું લહેરો આપે તેને
 પણ કોઈ નિવારે નહીં તથા જેમ શુદ્ધ દૂધમાંહે અર્ધમ લહેરો નાચીને સ્ત્રી રાંધીયે તે

પણ ઝનરાયભે અને કૂશકાની રાબડી રાંધીયેં તેપણ ઝનરાયભે તેમાં પણ કાંઈ આશ્ચર્ય નથી તેમ જે એહજ સ્થાનકેં એહજ દેત્રેં અનેક ગણધર, સંપૂર્ણ શ્રુતધર, મહાશાસ્ત્રના વેત્તા, નવર-સાવતાર, મહા વ્યાખ્યાનના કરનારા વ્યાખ્યાન કરે અને હું પણ વ્યાખ્યાનકરું તેમાં અસ્પરસ એટલો ફેર જાણવો એટલે જરૂરજેદને જાણનારી નર્તકી તથા સમુદ્ધ અનેશુદ્ધસ્વીરને સદૃશ તે ગણ ધરાદિક જાણવા અને ગામડિયાત તથા ગામનું તલાવ અને કુશકાની રાબડી સમાન મને જાણવો તે હું શ્રીસગુરુ અને શ્રીસંઘના પ્રસાદથી માનનીય થયો હું જેમ કોઈ પાષાણ જડઠતાં તથા જ્ઞાન વિવર્જિત ઠતાં પણ તેની ડ્યારેં પ્રતિમાજી નીપજાવીયેં ત્યારે તે સર્વ જનોને માનનીય પૂજનીય થાય તેની પેરેં શ્રીગુરુ તથા શ્રીસંઘના પ્રસાદથી હું પણ માનનીય થયોહું ॥ ૪ ॥ ॥ હવે બાલાવબોધ કરનાર પ્રારંજમાં શ્રીદેવગુરુને નમસ્કાર લક્ષણ મંગલાચરણને અર્થે શ્લોક કહેહે, ॥ શ્લોક ॥ નત્વા શ્રીમન્મહાવીરં, ગૌતમાદિગણાધિપાન્ ॥ કુર્વેહં કલ્પસૂત્રસ્ય, વ્યાખ્યાં બાલો પકારિણીમ્ ॥ ૧ ॥ ૫ ॥ ॥ હવે પ્રથમ શ્રીગુરુ મહારાજનો આદેશ લઈને જે ક્ષેત્રમાં સાધુ ચો માસું રહે તિહાં ચોમાસામાં જાડપદ માસને વિષે પર્યૂષણ પર્વ આવે થકે માંગલિક નિમિત્તે પાંચ દિવસ પર્યંત શ્રીકલ્પસૂત્ર વાંચે. તે કલ્પ એવું નામ આચારનું છે તે સાધુનો આચાર દશ પ્રકારનો છે, યજ્ઞકં ॥ આચેલુકુદેશિય, સઘાયર રાયપિંમ કિડકમ્મે ॥ વય જિઠ પડિકમસો, માસં પલોસવણ કપ્પે ॥ ૧ ॥ ॥ અસ્યાર્થઃ॥પ્રથમ અચેલક, બીજો ઝદેશિક, ત્રીજો સખ્યાતર, ચોથો રાયપિંમ, પાંચમો કૃતિકર્મ, ઘછો વ્રત, સાતમો જ્યેષ્ઠ, આઠમો પ્રતિક્રમણ, નવમો માસકલ્પ અને દશમો પંજોસણ કલ્પ એ દશ પ્રકારના કલ્પ એટલે આચાર તેના સામાન્યથી નામ કહ્યાં હવે વિસ્તારાર્થ કહેહે ॥ પ્રથમ જે વસ્ત્ર નહીં રાખવા તેને અચેલક કલ્પ કહીયેં તિહાં શ્રીકૃષ્ણદેવ

जगवान तथा श्रीमहावीर स्वामीना साधु तो श्वेतमानोपेत जीर्णप्राय वस्त्रने धारण करे तेमां
हुंटीथी चार आंगुल नीचो अने गुदाथी चार आंगुल उंचो एवो साडा त्रण हाथनो चलोढो
राखे तथा साडाचार हाथनो कल्पडो राखे तथा पोताना आंगुल प्रमाण एक वेतने चार आ
गुलनी शुद्धपत्ति राखे एम अर्ध शरीर उघाडुं अने अर्ध शरीर ढांकयुं राखे एवीरीतें पहेरेला वस्त्र
ते अण पहिस्थां जेवां समजवां माटे तेने अचैलक कहीयें ते ऊपर दृष्टांत कहे ठे जेम कोइ एक
पुरुष धोतीया बनावनारनै कहुं जे महारा धोतीयां ताकीदथी आप केमके डुं नागो फरुं ठुं एहुं
वचन व्यवहारथी कहुं हवे ते पुरुषें जूना वस्त्रुं पोतीयुं पहेलुं ठे तोपण नागो फरुं ठुं एम
कहुं वली बीजुं दृष्टांत कहे ठे जेम कोइएक पुरुष पोतीयुं पहेरीने नदी कतल्यो तेनें कोइ
एकें पुठयुं के जाइ तुं नदी शीरीतें कतल्यो तेवारे तेणे जवाब आप्यो के डुं नागो यइने नदी
कतल्यो वली त्रीजुं दृष्टांत कहे ठे जेम कोइएक मोसी जूना वस्त्र पहेरी वणकरनी पासें जइ
कहेवा लागी के अरे जाइ महारां वस्त्र तैयार थयां होयतो मने आप डुं नागी फरुं ठुं एवी
रीतें साधुने पण जीर्णप्राय जूना श्वेतमानोपेत वस्त्र धारण करते ठे ते पण वस्त्र रहित अचै
लकज कहीयें तेम आ चोवीसीमां श्रीकृष्ण देव अने श्रीमहावीरनें जाजेरा एक वर्ष पढी
इंददत्त वस्त्रने अपगमें जावजीव पर्यंत अचैलक पणुं हनुं अने चोवीसैं तीर्थकर आश्रयितो दी
क्षा लेती वखतें इंद महाराज तेमना खंजा ऊपर देवडुष्य वस्त्र मूके ते जिहां सुधी खंजाऊपर र
हे तिहां सुधी सचैलक कहीयें अने पढीगया पढी अचैलक कहीयें तथा आ चोवीसीमां बीजा
श्रीअजितनाथ जगवानथी मांझीने श्रीपार्श्वनाथ जगवान पर्यंतना बावीश तीर्थकर मध्यना क
हेवाय तेने देवडुष्य वस्त्र शेष बे घडी आयुष्य थाकतो रहे तिहां सुधी रहे ठे माटे ते वस्त्रसहि

તને સૈવલક કહીયે તથા એ બાવીશ તીર્થકરના સાધુ પણ રુઝુ એટલે યુનમન વાલા સરલા અને દદુ એટલે પંક્તિ ઘણા માહ્યા ચતુર હોય માટે મહોટા મૂલનાં પાંચ રંગ વાલાં માનોપેત રહિત એવાં વસ્ત્ર રાखे તેથી એને સૈવલક કહીયે કેમકે એને એ અૈવલક કલ્પની કાંઈ મર્યાદા નથી માટે એમને એ કલ્પ અનિયત છે અને પહેલા તથા બેલા તીર્થકરના સાધુને એ કલ્પ નિયત છે એટલે નિશ્ચય છે એ પ્રથમ અૈવલક કલ્પ કહ્યો ॥ ૧ ॥ ॥ હવે બીજો હૈશિક કલ્પ કહેલો. જે સાધુ અથવા સાધવીને હૈશિક કલ્પો એવો જે આહારાદિક તેને હૈશિક આહારાદિક કહીયે તિહાં મધ્યના બાવીશ તીર્થકરના વસ્ત્રમાં જે સાધુ અથવા સાધવીને નિમિત્તે કોઈ મહસ્થે જાત, પાણી, ઔષધ નૈષ્ઠ્ય, વસ્ત્ર, પાત્ર નિપજાવ્યાં હોય તે તેહજ સાધુને લેવા ન કલ્પે પણ શેષ બીજા સાધુને તે આહારાદિક લેવા કલ્પે કેમકે તેને આધાકર્માદિક દોષ ન લાગે અને પહેલા તથા બેલા તીર્થકરના શાસનને વિષે તો એક સાધુ અથવા એક સાધ્વીને અર્થે જે આધાકર્મિક આહારાદિક નિપજાવ્યાં હોય તે સર્વથા પ્રકારે કોઈ પણ સાધુને અથવા સાધ્વીને લેવા કલ્પે નહીં એ બીજો હૈશિક કલ્પ કહ્યો ॥ ૨ ॥ ॥ હવે ત્રીજો સચ્યાતરિ પિંદ્ર નો કલ્પ કહેલો જે ઝપાશ્રયનો ધણી હોય તેને સચ્યાતરિ કહીયે અથવા જે સાધુને રહેવાની કુતરવાની જગા આપે એટલે જેની આજ્ઞા લેજને સાધુ જગમાં રહ્યા હોય તે ઘરનાં સ્વામીને સચ્યા તરિ કહીયે તેના ઘરનો પિંદ્ર જે આહારાદિક બાર વસ્તુ તે સર્વ તીર્થકરના સાધુને વોહો રવી કલ્પે નહીં તે બાર વસ્તુના નામ કહેલો ૧ આહાર, ૨ પાણી, ૩ સ્વાદિમ, ૪ સ્વાદિમ, ૫ કપડા, ૬ પાત્રા, ૭ કંબલ, ૮ ઊઘો, ૯ સૂઈ, ૧૦ પિંપ્પલક, ૧૧ નરવક્તારવાનીનેરણી, ૧૨ કાનમાંથી મેલ કાઢાડવાની ચાટુર, એ બાર વીજ તથા બીજા પણ ઠરી કાતરણી અને સરપલા પ્રમુલ્લ તે કોઈ

पण साधुनैं लेवां कल्पे नही ए सख्यातर पिंम लेवामां अनेषणीय अछु ६ दोषनो संजव आ
 य प्रसंगादि महोटा दोष उपजे केमके साधुना रागें करी पारणाने उत्तरवारणानें अर्थे वारं
 वार जातां आवतां अछु ६ मान आहारादिकें करीनैं ते ग्रहस्थ दहिं दूध प्रमुख स्निग्ध वस्तु
 पण आपे तेथी रसगुडि थाय अने मिष्ठानना लोनैं तेनुं घर न मूके कदापि वेगलो
 बीजे गामें गयो होय तो पण त्यांथी मिष्ठाननैं लोनैं फरी आवे वली वस्त्रादिक मा
 र्यां थकां तेगृहस्थ तरतज आपे तेणे करी उपधिनी वुडि थाय वली ते सख्यातरनो
 पिंम लेतां थकां गाममां फरवाथी बूटे तेथी ते साधुनुं शरीर जाळुं थाय वली ते सख्यातरिनो
 पिंम लेवाथी कदाच गृहस्थनैं एवो पण नय उपजे केजे उपाश्रय करावे तेने आहारादिक पण
 आपवा पडे तेने लीधे कोइ उपाश्रय पण न करावे अने रद्देवाने कोई जगा पण आपे नही
 तेथी आहार शिष्यादिकनो मलवो डुल्लेज थइ पडे इत्यादिक दोषना प्रसंगथी सख्यातरिना घर
 नो आहार लेवो सर्व तीर्थकरें निषेधो ठे कदाचित् कोइ कारणे सख्यातरिनो पिंम लेवो पडे
 तो रात्रिना चार पहोर क्रिया सबाय करतो जागरण करे पण निडा न करे अने प्रजातनुं पडि
 क्रमणुं बीजे स्थानकें जइ करे तो उपाश्रयना धणीनो सख्यातर न थाय अने जो रात्रें निडा
 करे अने प्रजातनो पडि क्रमणुं बीजे स्थानकें करे तो बेहु सख्यातर थाय एटले बेहु स्थानकें
 आहारादि लेवा न कल्पे तथा १ तृण, २ माटीनो डेंकुं, ३ जस्म, राख, ४ मात्रानुं गमडुं,
 तेने मात्रा कहीरें, ५ बाजोट, ६ पाटी पाटला, ७ सख्या, ८ संथारो, ९ लेप प्रमुख वस्तु,
 १० उपधि सहित चेनो एटले वस्त्रादिक सहित चेनो ए दश वस्तु सख्यातरना घरनी लेवी
 कल्पे ए त्रीजो सख्यातरिपिंम कल्प कह्यो. ए कल्प सर्व तीर्थकरोना साधुने निश्चय होय माटे

એને નિયત કલ્પ કહીયે ॥ ૩ ॥ ॥ હવે ચોથો રાજ્યપિંડ કલ્પ કહે છે જે મહોટો ઠગપતિ ચક્રવર્ત્યીદિક રાજા હોય અને જેને સેનાપતિ, પુરોહિત, ઐષ્ટિ, પ્રધાન અને સાર્થકદ્દ એ પાંચ વાનાં હોય એ પાંચની સાથે રાજ્ય કરે તેને રાજા કહીયે તેના ઘરનો આહારાદિક પિંડ પહેલા તીર્થંકરના સાધુ સાધ્વીને અને ઠહેલા શ્રીવીરજગવાનના સાધુ સાધ્વીને લેવો કલ્પે નહી કેમકે રાજદ્વારમાં ઘણા લોક મલે તિહાં ઘણો વચત લાગે તથા કોફક અપમાંગલિક કહે તથા તિહાં દાથી, ઘોડા, રથ અને સ્ત્રી પ્રમુખને જોતાં થકાં રાગ ઉપજે વલી કોફક ચોર કહે કોફક દેરૂ પણ કહે ઇત્યાદિક અનેક દોષ ઉપજે વલી લોક નિંદા કરે જે આ યતિ યજ્ઞને રાજ્યપિંડ લીયે છે અન્યદર્શનીયોના શાસ્ત્રમાં પણ રાજ્યપિંડ નિવાસ્યો છે માટે પહેલા અને ઠહેલા તીર્થંકરના યતિયે રાજ્યપિંડ ન લેવો અને બાવીશ તીર્થંકરના સાધુતો ફજુ અને પંમિત છે માટે રાજાના ઘરનો નિર્દોષ આહાર જાણે તેવારે આહાર લીયે અને સદોષ જાણે તો ન લીયે માટે તેમને એ કલ્પની મર્યાદા નથી એ ચોથો રાજ્યપિંડ કલ્પ કહ્યો ॥ ૪ ॥ ॥ હવે પાંચમો કૃતિકર્મ કલ્પ કહેલે જે વાંદવું તેને કૃતિકર્મ કહિયે તે બે પ્રકારે છે. એકતો જજુ આંબુ બી છું દાદશાવર્તવાંદણે વાંદવું તિહાં શ્રીજિનશાસનને વિષે સર્વે તીર્થંકરોના સાધુર્જની એવી મર્યાદા છે કે જેણે પહેલી દીક્ષા લીધી હોય તે સાધુને પાઠલથી દીક્ષા લેનારો સાધુવાંદે પણ બાપ દીકરો અથવા રાજા અને પ્રધાન ઇત્યાદિક ન્હાનો મહોટો જુવે નહી પરંતુ દીક્ષા-જો દીકરે પ્રથમ લીધી હોય અને પિતાયે પાઠલથી લીધી હોય તો પિતા પુત્રને પણ વંદન કરે એમ રાજા પોતાના પ્રધાનને પણ વંદન કરે તથા સર્વ સાધ્વીયો તો પુરુષોત્તમ ધર્મે જાણીને સર્વે સાધુને વાંદે પરંતુ ન્હાનો મહોટો જુવે નહી જો સો વર્ષની દીક્ષિત સાધ્વી હોય અને એક દિવ

સનો દીક્ષિત સાધુ હોય તોપણ તે સાધ્વી સાધુને સામી જડનેં હે પૂજ્ય ! પધારો એવીરીતે
 વિનયપૂર્વક રામાસમણા દેશને વાંદે, કેમકે ધર્મમાંહે મુલ્ય પ્રધાન પણું તે પુરુષનેં જ કહ્યું છે,
 માટે પુરુષ અધિક છે તેથી પુરુષેં સ્ત્રીનેં વાંદવું નહી, જો સાધુ ધર્મનેં સાધ્વીનેં વાંદે
 તો ઘણા દોષ પ્રાપ્ત થાય કેમકે સ્ત્રીજાતિ તુલ્ય છે માટે અહંકાર કરે તો તેથી નીચ
 ગોત્રને બાંધે, વળી લોક નિંદા કરે માટે પુરુષેં સ્ત્રીનેં વાંદવું નહીં એ કલ્પ સર્વ ચોવીશે
 તીર્થંકરોના સાધુ આશ્રયી નિયત જાણવો એ પાંચમો કૃતિકર્મ કલ્પ કહ્યો ॥ ૫-॥ ॥
 હવે ઠાંત્રે વ્રતકલ્પ કહેલે તિહાં પ્રાણાતિપાતાદિકં પાંચ મહાવ્રત છે એટલે પ્રાણાતિપાંત, મૃશા
 વાદ, અદત્તાદાન, મૈથુન અને પરિગ્રહ એ પાંચથી વિરમવું તે પાંચ મહાવ્રત કહીયેં તિહાં શ્રી
 કૃષ્ણદેવ અને શ્રીમહાવીરના સાધુ તથા સાધ્વીને તો તાદૃશ જાણપણાના અનાવથી પાંચ
 મહાવ્રત વ્યવહારથી છે અને મધ્ય બાવીશ જિનના વારાના સાધુ તો પરિગ્રહ વ્રતમાંહે પરિગ્ર
 હિત સ્ત્રી જોગનું પચ્ચરકાળ જાણે છે તથા ત્રીજા અદત્તાદાન વ્રતમાંહે અપરિગ્રહિત સ્ત્રીજોગનું પચ્ચ
 રકાળ જાણે છે એટલે સ્ત્રીનેં પરિગ્રહ રૂપ ગણીને પાંચમા પરિગ્રહ વ્રત સાર્યેં જ લીયે છે, કેમકે
 જિહાં સ્ત્રી તિહાં પરિગ્રહ અને જિહાં પરિગ્રહ તિહાં સ્ત્રી હોય છે માટે બાવીશ તીર્થંકરના
 સાધુનેં ચોથું મૈથુન વિરમણ વ્રત વર્જીનેં શેષ ચાર મહાવ્રત જાણવાં અથવા શ્રીકૃષ્ણદેવ અ
 ને મહાવીરના તીર્થેં રાત્રિ જોજન વ્રત મૂલ ગુણમાંહે ગણે છે તેથી રાત્રિજોજન વિરમણ વ્રત
 સાથે ગણીયેં તો સાધુને ઠ વ્રત થાય અને બાવીશજિનના તીર્થેં તો રાત્રિજોજન વ્રત ઉત્તર ગુણ
 માં ગણે છે માટે ન્વારજ વ્રત જાણવાં એ ઠાંત્રે વ્રત કલ્પ કહ્યો ॥ ૬ ॥ ॥ હવે સાતમો જ્યેષ્ઠ કલ્પ
 કહે છે. જ્યેષ્ઠ એવું મહોટાનું નામ છે તિહાં શ્રીકૃષ્ણદેવ અને મહાવીરના સાધુનેં તો મહોટી દીક્ષા

દીધા પઠા. લઘુ વડાઈ ગણાય છે માટે જેણે મહોટી દીક્ષા પહેલી લીધી હોય તે મહોટો ગણાય અને જેણે નહાની દીક્ષા તો પહેલી લીધી હોય પણ મહોટી દીક્ષા પઠી લીધે તો તે આગલાની અપેક્ષાએ લઘુ ગણાય જેમ પિતા અને પુત્ર તથા રાજા અને પ્રધાન તથા શેઠ અને ચાકર તથા માતા અને દીકરી એમ અનુક્રમે દીક્ષા લીધે પઠી ઊભમણ આવે મહોટી દીક્ષા લીધે તેવારે મુખ્ય પ્રકારે તો પિતા, રાજા, શેઠ અને માતા એ ચાર મહોટાં છે તે જણવામાં જો અધિક થાય તો તેહજ મહોટાં કહેવાય નહીંકા પુત્ર, પ્રધાન, ચાકર અને દીકરી એ ચારે ન્હાનાં છે પરંતુ તે જણવામાં અધિક થઈ જાય તો ગુરુ તેમને મહોટી દીક્ષા આપી મહોટાં કરે અને બાવીશ તીર્થંકરના સાધુને તો એ મર્યાદ નથી, કેમકે તે તો બધાએ પ્રવીણ માહ્યા હોય છે તેથી તરત જ જાણી લીધે છે માટે તે દીક્ષાના દિવસથીજ વૃદ્ધ અને લઘુ ગણાય છે તેથી તેમનામાં પ્રથમ જે દીક્ષા લીધે તેહજ મહોટો ગણાય, જો પિતા અને પુત્ર તથા રાજા અને પ્રધાન તથા શેઠ અને વાણોતર તથા માતા અને દીકરી એ સદુ સાથે દીક્ષા લીધે તો પિતા, રાજા, શેઠ અને માતા એ ચાર લોક રીતીયે મહોટા ગણાય તથા પુત્ર, પ્રધાન, વાણોતર અને દીકરી એ ચારે લઘુ ગણાય તથા મહોટી દીક્ષાને યોગ્ય પ્રધાન અને પુત્ર હોય તો રાજાને તથા પિતાને પૂર્વીને મહોટી દીક્ષા આપે તેથી અપ્રીતિ ન ઝપ્પજે એરીતે એ અનિયત કલ્પ છે એ સાતમો જ્યેષ્ઠ કલ્પ કહ્યો ॥ ૭ ॥ ॥ હવે આત્મો પ્રતિક્રમણ કલ્પ કહે છે. પ્રતિક્રમણ તે જે આવશ્યકરું કરવું તે જાણવું. તિહાં પ્રથમ અને ચરમ જિનના વારામાં તો સાધુને અતિચાર વોષ લાગે કિંવા ન લાગે તોપણ નિશ્ચયથી દૈવસિકાદિક પાંચે પ્રકારનાં પડિક્રમણાંકરે અને બાવીશ તીર્થંકરના સાધુતો જો પાપ લાગ્યું છે એવું જાણે તોજ દૈવસિક અથવા રાઈ પડિક્ર

મણું સાંજે અથવા સવારે કરે અને પાપ લાગું ન જાણે તો તે પણ ન કરે બાકી પાલિક, ચોમા
 સી અને સાંવત્સરિક એ ત્રણ પલિકમણાં તો બાવીશ જિનનાં વારામાં નહીં જ કરે એમ એ
 પણ અનિયત કલ્પ છે એ આઠમો પ્રતિક્રમણ કલ્પ કહ્યો ॥ ૬ ॥ ॥ હવે નવમો માસકલ્પ
 કહે છે. પહેલા અને છેલા તીર્થકરના સાધુ એક ગામમાં એક માસ પર્યંત રહે ઉપરાંત રહે
 નહીં માત્ર ચોમાસાના ચાર મહીના પર્યંત એક ગામમાં રહે પરંતુ અન્ય દિવસોમાં એક મહી
 નાથી ઉપરાંત રહે તો ઘણા દોષોનો સંજવ થાય. એકતો ગૃહસ્થ સાથે પ્રતિબંધ થાય, હલવા
 પણું પામે, લોકનો ઉપકાર કરી શકે નહીં, દેશ વિદેશનું જ્ઞાન ન થાય, જ્ઞાનનું આરાધન ન
 થાય માટે એક માસ ઉપરાંત રહેવાની સાધુને આજ્ઞા નથી. કદાચિત્ ડુર્નિક્ષાદિક કારણે
 રહેલું પહે અથવા વિહાર કરવાને અસમર્થ હોય તો પણ વસ્તિ પાલટણ કરે, પાડો પલટાવે,
 ઘર પલટાવે અને ઠેવટ સંથારાની જૂમિ પાલટણ કરીને જાવથી પણ માસ કલ્પ કરે. જે માટે લો
 કમાં પણ કેવત છે કે ॥ સ્ત્રી પીયર નર સાસરે, સંજમિયાં થિરવાસ ॥ એતાં હોયે અલ્પસ્વામણાં,
 જો માંદે થિરવાસ ॥ ૧ ॥ ઇતિ ॥ અને મધ્ય બાવીશ તીર્થકરના સાધુર્જ તો વિહાર કરવાને જો સામર્થ્ય
 વાન હોય તો પણ તેજુ અને પંખિત છે માટે તેમને માસકલ્પનો કાંડનિયમ નથી જો દોષ નહીં જા
 ગતો હોય અને લાજ જાણે તો દેસણા પૂર્વકોડી વર્ષ પર્યંત પણ એકજ ક્ષેત્રમાં એકજ સ્થાનકે રહી
 જાય માટે એ અનિયત કલ્પ છે એ નવમો માસ કલ્પ કહ્યો ॥ ૭ ॥ ॥ હવે દશમો પર્યૂ
 ષણ કલ્પ કહે છે. જે એક જગાયે રહેલું તેને પર્યૂષણા કહે છે તે પંજોસણ છે પ્રકારનાં છે
 એક તો ગૃહસ્થ જાણે અને બીજો ગૃહસ્થ ન જાણે જ્યાંદાં પર્યૂષણ પર્વને પલિકમતાં થકાં
 સાધુલોક પૂઠે તેવારે રહેવાને વિષે વર્તમાન યોગ્ય કહે પણ પર્યૂષણા પર્વ પલિકમ્યા પઠી તો

कार्तिकी पुनम पर्यंत रहेवानुं निश्चयथीज कहे. तिहां गृहस्थनी आज्ञा थकी पांच दिवस यावत् रहेवुं एम पांच पांच दिवस रहेतां पचास दिवसें पंजोसण पर्व करे तिहां कल्पसूत्र गृहस्थ आगल वांचे पढी सीतेर दिवस निश्चयथी रहे एटले जे गृहस्थ जाणे ते तो जादरवा छुदि पांचमथी मांमीने कार्तिक छुदि पूर्णिमा सुधी रहे अने बीजो जे गृहस्थ न जाणे ते तो आषाढ छुदि पूर्णिमाथी मांमीने जादरवा छुदि पंचमी सुधी जाणवुं, केमके कदापि कोइ गृहस्थ साधुने पूढे के आप चोमासुं रह्या तेवारे साधु कहेके जेवी खेत्र फरसना अथवा पांचदिन ठेयें एवो जवाब आपे तेंथी आगलना दिवस गृहस्थ न जाणे अने पर्यूषण कथा पढी तो अवश्य तिहांज रहे माटे ते गृहस्थ जाणी शके ते जघन्यथी सीतेर दिवस पंजो सण अने उत्कृष्ट ठ महीनानां. पंजोसण जाणवां ए कल्प श्रीऋषभदेव अने श्रीमहावीरना साधुउने निश्चयथी जाणवो अने बावीश तीर्थकरना साधुउने निश्चय नही ए दशमो पंजोसण कल्प कह्यो ॥ १० ॥ एरीतें ए दश कल्प कह्या ते दशो कल्प श्रीऋषभदेव तथा श्रीमहावीर स्वामीना साधुउने निश्चयथी जाणवा अने मध्य बावीश तीर्थकरना साधुउने तो ए दशमांथी एक सय्यातर, बीजो चार महाव्रत, त्रीजो ज्येष्ठ अने चोथो कृतिकर्म एटले वांदणा ए चार कल्प निश्चयथी होय ठे अने एक अचेलक, बीजो उद्देशिक, त्रीजो प्रतिक्रमण, चोथो राज्यपिण, पांचमो मासकल्प अने ठो पंजोसण कल्प ए ठ कल्पनो निश्चय नही. ए जेवी मर्यादा बावीश तीर्थकरोना साधुउनी कही तेवीज मर्यादा श्रीमहावि देह खेत्रना तीर्थकरोना साधुउनी पण जाणवी ॥ १ ॥ ॥ इहां कोइ कहेके साधुतो सर्वे सरस्वाज ठे तो तेना आचारमां चेद केम पळ्यो तेने उत्तर कहीयें ठेयें जे श्रीऋषभदेवजीनी

વારેં માણસ રુજી અને જડ હોય છે, તેમને ધર્મ સમજાવવો ઘણો કઠણ થાય છે તથા શ્રીમહા
 વીર જગવાનની વારેં માણસ વ્રુ અને જડ હોય છે, તેમને ધર્મ પાલવો. ઘણો ફુલેન થઈ પડે છે
 અને મધ્યના બાવીશ તીર્થકરની વારેં માણસ વધારું રુજી અને પ્રાણ હોય છે માટે તેમને ધર્મ
 સમજાવવો પણ સુલભ હોય છે અને પાલવું પણ સોઢેલું હોય છે એવીરીતે મનુષ્યોના પરિણા
 મમાં જેદ હોવાથી કલ્પમાં પણ જેદ થયા છે એમ જાણવું, પરંતુ પરમાર્થથી જેદ કાંઈ પણ નથી
 માત્ર પુરુષોના પરિણામના જેદ છે ॥ ૩ ॥ ॥ હવે પ્રથમ તીર્થકરના સાધુ જે રુજી અને
 જડ હોય તે દૃષ્ટાંતે કરી સમજાવીયેં હૈયેં શ્રીકૃષ્ણજંદેવના તીર્થમાં કોઈએક આચાર્યનો શિષ્ય
 ંખેલ નૂમિકાર્યેં ગયો તે ઘણો વચ્ચત લગાડીને પાઠો આવ્યો તેને ગુરુયેં પુઠયું અરે શિષ્ય તને
 આટલો વચ્ચત કેમ લાગો ત્યારે તે રુજી પળાથી બોલ્યો કે સ્વામી નાટકીયા લોક રમત કરતા
 હતા તે જોવાને ડાકો રહ્યો હતો તેથી વધારે વચ્ચત લાગો તે સાંજલી ગુરુ બોલ્યા હે વત્સ !
 આપણે સાધુ થઈને નાટક જોવા ડાકા રહેવું નહીં એથી પાપ લાગે છે માટે આપણને એ અક
 લ્પનીય છે તેવારે શિષ્યેં તદ્દત્ત કહી એટલે જેમ તમે કહો છો તે પ્રમાણ છે આજ પછી જોઈશ
 નહીં. ફરી કોઈક દિવસેં તેહજ શિષ્ય બાહિર નૂમિ ગયો હતો તે ઘણો વચ્ચત લગાડીને પાઠો
 આવ્યો જેથી ગુરુયેં પુઠયું જે આટલો વચ્ચત કેમ લાગો તેવારેં તે શિષ્ય બોલ્યો કે હે સ્વામી
 રસ્તામાં નાટકળી નાચતી હતી તે જોવાને ડાકો રહ્યો હતો તેને લીધે અસુર થઈ તેવારેં ગુરુ
 બોલ્યા જે તમને પૂર્વે મનાઈ કરી હતી તેમ ઠતાં કેમ જોવાને ડાકા રહ્યા તેવારેં તે શિષ્ય જડ
 પળાથી એટલે મૂર્ખપળાથી બોલ્યો કે મહારાજ તમેતો નાટકીયા જોવાને મનાઈ કરી હતી
 પણ નાટકળી જોવાને તો મનાઈ કરી હતી નહીં તેવારે ગુરુ બોલ્યા હે મહાનાગ્ય ! નાટકળી

तो बली नाटकीया करतां पण अधिक रागनुं कारण ठे माटे तेतो सर्वथा नहीज जोवी ते सांजली शिष्य बोळ्यो हे स्वामी ! मने प्रथम एवी समज पडी हती नही हवे हुं क्यारें पण जोश नही इहां कछु पणाथी सत्य बोळ्यो अने जडपणाथी जो नाटकीया वर्ज्यां तो नाटकणी अवश्य वर्ज्योवी जोश्यें एटलुं समज्यो नही इति प्रथम दृष्टांत ॥ १ ॥ ॥ हवे बली बीजुं कोकण देशीय दृष्टांत कहे ठे. जेम कोइएक कोकणदेशना वाणीयायें वृद्ध पणामां कुटुंब परिवार गोडी धर्म पामी वैराग्य वान यइनें स्थविर पासें दीक्षा लीधी तेनें कोकण साधु कहीनें सर्व बोलावे एक दिवस ते यंमिल थकी आवी इरियापथिका किरिया पडिकम्यो तेने काउसग पारतां घणो वखत लागो तेवारें गुरुयें पुठ्युं जो कोकणिक साधु ! तमोने एटलो वखत काउसगमां केम लागो ते सांजली साधु कछु पणो बोळ्यो के हे स्वामीजी ! में आज जीवदया चिंतवी, गुरुयें पुठ्युं तमे केवा प्रकारनी जीवदया चिंतवी तेवारें साधु बोळ्यो जेवारें हुं घेर गृहस्थ अवस्थामां रहेतो हतो तेवारें वर्षकालें खेत्रमां वृद्धोनें कापी नाखी खूड करीनें जमीननें अग्रियें बाली खुद्द करी तेमां धान्य वावतो हतो तेणेकरी महारा घरमां घणुंज धान्य नीपजतुं हतुं तेथी महारुं सर्व कुटुंब सुखी. रहेतुं हतुं अने हवे में तो दीक्षा लीधी ठे अचे महा रा ठोकरा आलसु ठे ते खेतीमां कांइ समजता नथी माटे जो निरुधमी थका निश्चित पणो घरमां बेठा हरो अने खूड नही कररो तो धान्य उपजरो नही तेथी ते बापडा नूखें मररो एवा प्रकारनी में जीवदया चिंतवी एम कछुपणाथी सातुं बोळ्यो ते सांजली गुरु बोळ्या हे जइ ! तमे मातुं ध्यान कछुं ठे केमके ए खेतीनो धंघो पाप विना थाय नही ते माटे सावयनी अनुमोदना साधुनें करवी युक्त नथी माटे मिहामि डुक्कड देइनें खुद्द थाउ ते सांजली साधुयें मिहामि डुक्कड

दीधो, ए बीछું दृष्टાંત કહ્યું. ॥ ૧ ॥ ॥ હવે વલી ત્રીજું દૃષ્ટાંત કહે છે. સોરઠ દેશનેં વિષે
 એક બ્રાહ્મણ રહેતો હતો તેનો પુત્ર સાસરે જવા લાગ્યો તેવારેં પિતાયેં શિલામણ આપી કે હે
 બેટા ! એકવાર હા કહેવી અને એકવાર ના કહેવી એવી પિતાની શિલામણ ધારણ કરીનેં સાસરે
 પોદોતો ત્યાં સાસુ સસરાયેં પુઠયું જે હે નદ્દજી ! તમે આવ્યા તેવારેં બ્રાહ્મણ બોલ્યો હાજી, ફરી
 સાસુ સસરેં પુઠયું કે ઘેર કુશલ સ્વેમ છે ? તેવારેં બ્રાહ્મણ બોલ્યો નાજી, ફરી પુઠયું કે. તમારા
 પિતા દેવલોક પહોતા ? તેવારેં કહ્યું હાજી, ફરી પુઠયું તેમની પઠવાહે કાંઈ સ્વરચ સ્વરાજાત
 કરી તેવારેં કહ્યું નાજી, તે સાંનલી સાસુ સસરે કંહું કે તમેતો મહોટા મૂર્ખ હો, તેવારેં તેણે
 કહ્યું હાજી, એટલી વાત થયા પઠી તે સર્વ બ્રાહ્મણ મલીનેં મોકાણે ગયા ત્યાં જડનેં છુએ છે
 તો જમાડનો પિતા જીવતો બેઠો છે તેને રામ રામ જુહાર જુહાર કરીનેં સર્વ મલ્યા, પઠી જમાડના
 પિતાયેં પુઠયું કે તમો સર્વેનું શા કામેં અહીંઆં આવવું થયું છે ? તે સાંનલી સર્વે બોલ્યાકે તમારે
 બોકરે તમે પરલોક સધાવ્યા એવી વાત અમારી પાસેં કહી તેથી અહીંઆં આવ્યા ઠેયેં, તેવારે
 તે બોકરાના પિતાયેં કહ્યુંકે એ બોકરો મૂર્ખ છે. એવા જીવનેં પણ રુજુ એટલે નોલા અને
 જહ એટલે મૂર્ખ કહીયેં એ ત્રીજું દૃષ્ટાંત કહ્યું ॥ ૩ ॥ ॥ એવા સાધુ પ્રથમ તીર્થકર શ્રીકૃષ્ણ
 નરેવના તીર્થે સમજવા એ પ્રથમ તીર્થકરના સાધુડ આશ્રયી ત્રણ દૃષ્ટાંત કહ્યાં ॥ ॥ હવે ચરમ
 એટલે ઢેલા તીર્થકર શ્રીમદ્વાવીરસ્વામીના સાધુ વક્ત્ર અને જહ દોય તેના ऊपर દૃષ્ટાંત કહે છે.
 જેમ કોઇએક મદ્વાવીર સ્વામીના તીર્થનો સાધુ સ્થંભિલેં ગયો તે ઘણો મોહો આવ્યો તેને ગુરૂયે
 વસ્ત ઘણો લાગવાનું કારણ પુઠયું તેવારેં વક્ત્રપણથી કહેવા લાગેકે બાહિર જાય તેનેં વલ
 તતો લાગેજ એમાં તમેં મનેં છું પૂઠો હો !! પઠી જેવારેં ગુરૂયેં ઘણું પૂઠયું તેવારેં કહ્યું જે નાટ

કીઆ નાટક કરતા હતા તે જોવા ઝજો રહ્યો હતો તેને ગુરુયે કહ્યું જે ચતિયેં નાટક જોયું નહીં તે તમે જોયું તેથી પાપ લાગ્યું માટે મિહામિહકડ લીયો એમ કહી મિહામિહકડ વીધું, પરી કાલાંતરેં એક દિવસ નટહીં નાટક દેખવા ઝજો રહ્યો તેથી ઘણો વચત લાગો માટે ગુરુયે તેનું કારણ પૂઠવાથી વક્ષપણાના યોગથી વાંકા વાંકા ઝત્તર આપવા માંમથા પળ સાહું કહે નહીં તોપણ ગુરુયે જ્યારે ઘણું પૂઠયું ત્યારેં બોલ્યો જે નાટકણી નાચ કરતી હતી તે જોવા ઝજો રહ્યો હતો, તે સાંજલી ગુરુ બોલ્યા મેં ના કહી હતી તો પળ તું નાટક જોવા કેમ ઝજો રહ્યો? તેવા રેં શિષ્ય વક્ષપણાથી બોલ્યો જે તમેતો નાટકીઆનું નાટક જોવાને વાલ્યો હતો પરંતુ તે વચત નટ હીંનું નાટક જોવાને શા વાસ્તે વાલ્યો નહીં? તો એમાં માહારો શો વાંક છે એતો તમારોજ વાંક છે એમ વક્ષપણાથી ઝજટો ગુરુને ઝંજો વીધો એ વક્ષપણા આશ્રયિ પ્રથમ દ્ર ઘાંત કહ્યું ॥૧॥ ॥ હવે વલી બીજું લોકોત દ્રષાંત વક્ષ જહું કહે છે. કોઈએક રોઠનો ઢોકરો ઘણો ડુર્વિનીત હતો તે પોતાના મા બાપ સાથેં વઢવાડ કયાં કરે તેને મા બાપ ઘણાં સમ જાવે તો પળ કોઈનું કહ્યું માને નહીં પઠી કુંડુબના માણસોયેં તેને શીલામણ આપી કહ્યું કે મા બાપની સામું તારેં બોલનું નહીં તેવારેં તેણેં કહ્યું હવે હું બોલીશ નહીં એમ કરતાં કોઈએક દિવસેં મા બાપ પ્રસુલ સર્વ કુંડુબ મલી પુત્રને ઘર સોંપી કાંઈક કામસર બાહેર ગયાં તેવારેં તે ઢોકરો પિતાની શીલામણ યાદ કરતો ઘરનાં કમાડ જહીંનેં ચાટલા ઝપર જહ સૂતો, ચોડીક વાર પઠી તે પિતાદિક આલ્યા તેણે ઢોકરાનેં ઘણા સાદ કલા તો પળ તે ઢોકરો ચાટ ઝપર બેઠો બેઠો સાંજલે પરંતુ બોલે નહીં અને કમાડ પળ ઝઘાડે નહીં એમ ઘણો વચત થયો ત્યારેં તેનો બાપ નીંત ઝપરથી ચઢી ઘરમાં આવ્યો અને જૂણ છે તો પુત્ર ચાટલા ઝપર બેઠો બેઠો હસે છે

तेने बापे मार आपीने पुढ्युं के तनें आटला साद कखा तोपण केम जवाब आप्यो नही बली क
 माड शावास्ते उघाळ्यां नही तेवारें पुत्रें कहुं जे तमेज मने शीखाव्यो. हतो के महोटांनै सासुं
 न बोलवुं तो महारो एमां शो वांक ठे ? तेवारें पितायें कहुं के अरे मूर्खा काम होय त्यारे तो
 बोलवुं जोश्यें ते सांचली लोकरो बोळ्यो के हवे हुं काम हरो तेवारें बोलीश, फरी एक दिवसें
 शेठ घणालोकोमां बेग हता एटलामां घेर शेठणीयें राबडी बनावीनैं लोकरोनैं कहुंके तारा
 बापनैं बोलावी लाव तो राबडी शीरावीमें पही सुखेथी काम ऊपर जाय, त्यारें ते लोकरो
 ज्यांहां तेनो बाप घणा माणसोनी वचमां बेगो ठे तिहां जइ महोटे सादे हला पाडीनैं कहेवा
 लागोके हे पिताजी ! आज आपणे घेर राबडी थइ ठे ते महारी मातायें कहुं ठे के एकवार
 शीरावी जाउ पही सुखेथी काम काज करो ते सांचली शेठ लळा पामीनैं त्यांथी उठयो आ
 गल जइ पुत्रनैं एकांतमां कहुंके हे कुपुत्र ! आ घणा लोकोमां लाज जाय तेवीरीतें तुं शा वा
 स्ते बोळ्यो तेवारें पुत्र बोळ्यो तमेज मने शीखाव्यो हतो तो हुं शुं करूं ? तेवारें पिता बोळ्यो
 के आज पही जो एवुं काम होय तो धीरे धीरे बोलवुं, लोकरोयें कहुंके हवे धीरे धीरे बो
 लीश, एटलामां बली एक दिवस ते शेठनैं घेर लाय लागी तेवारें शेठणीयें शेठने तेडवा सारूं
 लोकरोनैं मोकळ्यो ते लोकरो तिहां आवीनैं जूए ठे तो शेठ घणा लोकोनी वचमां बेगो ठे ते
 वारें पोते दूर ऊनो रहीनैं धीरे धीरे बोळ्यो घणीवार थया पही शेठें तेने जोयो तेवारें शेठें
 पुढ्युं के अरे तुं शावास्ते अहींआं आव्यो ठो तेवारें ते लोकरो शेठनी पासें जइनें हलवे हलवे
 धीरजथी शेठना कानमां कहेवा लागोके आपणे घेर लाय लागी ठे ते सांचली शेठ बोळ्यो
 के अरे मूर्खा घरतो बली गयुं हरो तुं इहां आवतांज केम बोळ्यो नही तेवारें लोकरो

बोध्यो के तमे सीखाव्यो हतो जे धीरे धीरे बोलजे तो एमां महारो वांक कांइ नथी ए त मारी पोतानीज नूल ठे, पितायें कहुं अरे एटलो महोठो थयो तोपण हजी अकल आवी नही ज्यारे धूआडा नीकल्या त्यारे तरतज धूल नाखवी हती तो अग्नि शांत थइ जात, एबुं शेवहुं केहेवुं ते ठोकरायें धारी राख्युं. एम करतां शीत रक्तु आवी तेवारें प्रजात समयें एनो पिता दातण करवा बेठो ठे तेना मुखमांथी धूवाडा नीकल्या ते देखी धूलनो धोबो जरीनैं ठोकरायें पिताना महोडामां नाख्यो तेवारे पितायें जाणुं जे ए ठोकरो खरेखर मूर्ख ठे वली एक दिवस पि तायें ठोकरानें कहुं के आ घोडो तरस्यो ठे तेने पाणी पीवरावजे अने नवरावी आवजे, ठो करायें कहुं बे काम तो नही करुं पितायें कहुं नवरावी आवजे पढी ते ठोकरो घोडा ऊपर चडी तलाव पासें जइ घोडानुं महोडुं बांधी नवरावीने पाठो घेर लाव्यो पण घोडो तरस्यो हतो माटे आकुल व्याकुल थतो देखी शेठें पुत्रने मूर्ख जाणी घरमांथी काढी मूक्यो अने कहुंके वाटे जातां कोइ मजेतो तेने महोटे सादें जुहार करजे पढी वाटें जतां कोइएक पाराधी पास मांझी मृगला एकठा करी ऊजो ठे तेने ठोकरायें महोटे सादें जुहार कखो तेनो साद सांज लीने सर्व मृग नासी गया पाराधीये. तेने मार आप्यो अने मूर्ख जाणीनैं कहुंके हे नून्ना मार्गे जतां बपतो चाव्यो जाजे वली आगल जातां कोइक कोटवाल चोरनी शोध करवा नीकल्यो ठे तेणे ठोकरानें बपतो देखी चोर जाणी पकड्यो मार मार्यो पढी मूर्ख जाणी कहुंके घणा माणस दीगमां आवे तेवारें एम कहेजे के तमारे एबुं कोइ वखते थारोमां वली आगल जातां कोइएक गाममां बिवाह ठे ते देखी पहेला मूर्खायें कहुं के तमारे घेर एबुं कार्य कोइ वारे म था जो ए वचन सांजलीने बिवाह वालायें कूड्यो मार आप्यो पढी ठोकरायें कोटवालना शीखा

વવા સંબંધિ વાત કહે બને તે લોકોએ મૂર્ખ જાણી શીલામણ આપી કહ્યુંકે હે જોલા ! જેવા
 રે ઘણા માણસ મલે તેવારેં એવું કહેવુંકે તેમારે સદા સર્વદા એમજ યાજો તેવાત યાદ રાસીને
 ઠોકરો આગલ ચાલ્યો માર્ગમાં કોંઈ એક દેશનો રાજા મરણ પામ્યો હે તેની મૈયથને લઈ જા
 ય હે તેને ઠોકરાયેં કહ્યુંકે તેમારે સદા સર્વદા એવુંજ હોજો તિહાં પણ તેણે માર આપ્યો મૂર્ખ
 જાણીને મૂકી દીધો એમ રવડતો રખલતો કેટલાએક દિવસેં પાતો ઘેર આવ્યો એ શ્રીવીરના
 સાધુ ઉપર વઝજડનું બીજું દૃષ્ટાંત કહ્યું ॥ ॥ હવે મધ્ય બાવીશ તીર્થંકરના સાધુ તે સર્વ રૂઝ
 અને પ્રાફ્ન હે તેના ઉપર દૃષ્ટાંત કહેહે. જેમ કોઈએક અજિતનાથ જગવાનનો સાધુ તે સ્થંનિ
 લથી ઘણો અસુરો આવ્યો માટેં ગુરુયેં તેનું કારણ પુઠ્યું તેવારેં રૂઝ પળાથી કહ્યુંકે નાટકી
 આનું નાટક જોવા ઝનો રહ્યો હતો, ગુરુ બોલ્યા જે સાધુયેં નાટક જોવું નહી તેવારે તેણે
 મિઠ્ઠામિઠ્ઠુકડ દેશને કહ્યુંકે હવે કોઈવારે જોવા ઝનો રહીશ નહી વળી કોઈએક દિવસેં બાહેર
 ગયો તિહાં રસ્તામાં નટવી નાચતી હતી તે જોઈ પંખિત પળાંથી વિચાર કલો કે ગુરુયેં મુજને
 નાટકીઆનું નાટક જોવા વજ્યોહે તો નાટકળીતો વળી વિશેષ રાગનું કારણ હે માટે એ
 મુજને સર્વથા જોવીજ નહી એવું વિચારીને પાતો આવ્યો એ રૂઝ અને પ્રાફ્નું દૃષ્ટાંત કહ્યું ॥ ૧ ॥
 એમ એ દૃષ્ટાંત જે કહ્યાં તે કાંઈ સર્વે સાધુડ આશ્રથી સમજવાં નહી, પરંતુ કોઈએક સા
 ધુનાં આશ્રથી જાણવાં ॥ ॥ હવે આજના સમયના માણસ વઝ અને જડ હે તે પ્રમાણે આજ
 પાંચમા આરામાં ચારિત્રીયા સાધુ નથી એમ પણ ન કહેવું કદાપિ અનાનોગ પણે અતિચાર દોષ
 ઘણા લાગે તેવા પણ સાધુ આજના સમયમાં હે કેમકે સાધુ વિના ધર્મ ન હોય માટે વ્યવ
 હાર નાથમાં કહ્યું હે કે શ્રીજગવંતનાં જાંલેલા શાસ્ત્રની જે સ્વરેસરી પ્રરૂપણા કરે તેને સાધુ

कहीयें ॥ तथा ॥ जो जणई नहि धम्मो, नय सामाईय न चेवय वयाइ ॥ सो समणसंघबुद्धो,
कायवो समण संवेण ॥ १ ॥ माटे जो पूर्व साधुनी अपेक्षायें हीन कहो तो जले कहो पण इ
षमकालमां साधु नथीज एम न कहीयें जे माटे साधु तो आजै पण ठे ॥ ॥ हवे ए दश प्रकारनो
कल्प जे साधुनो आचार रूप धर्म ठे ते त्रीजा वैद्यना औषध सरखो ठे एटले जेम त्रीजो
वैद्य उपकारी थयो तेम आ कल्प पण उपकारी जाणवो ते त्रीजा वैद्यनी कथा कही देखाडे
ठे. कोइएक राजाने एकज पुत्र अत्यंत वद्वन हतो माटे राजायें विचार कखो जे आ पुत्रनें
रोग आव्या पहेलांज एतुं हुं औषध करावुं तो पढी कोइ वारें एनें रोगज आय नही एम
चिंतवी वैद्यनें बोलावी कहुं के आ ठोकरावुं एतुं औषध करो के जेणेकरी एने कोइ वखत
रोग न थाय ते वारें वैद्य बोळो के हे राजन् ! महारी पासैं जे औषध ठे ते एतुं ठे के जे
खाधा थकी रोग होय तो जाय अने जो रोग न होय तो वली नवो रोग प्रगट आय ते सांज
ली राजायें कहुं के सूता सिंहनें जगाडवा सरखुं ताहारुं औषध अमारै करवुं नथी, एम
कही तेने शीख आपी, पढी बीजा वैद्यनें पुठुं तेवारें ते बोळ्यो के हे राजन् ! माहारुं औषध
खवराव्याथी जो रोग होय तो जाय अने जो रोग न होय तो गुण दोष कांइ नथाय तें सांजली
राजा बोळ्यो जे राखमां धृत ढोलवा जेवुं ताहारुं औषध अमारा कामनुं नथी एम कही
तेने पण विदाय कखो, पढी त्रीजा वैद्यनें बोलावी पुठुं तेवारें ते बोळ्यो हे राजन् ! माहारुं
औषध एतुं ठे के जे खवराव्याथी रोग होय तो जतो रहे अने रोग न होय तो वली अपर
रोग आवे नही तथा बल, बुद्धि, रूप अने तेजनी वृद्धि करे ए वात सांजली राजायें प्रसन्न
अइनें ते वैद्यनुं औषध ठोकरांनें अपावुं अने वैद्यनें शिरपाव आपी विदाय कखो एवीरीतें

એ કલ્પ સિદ્ધાંત પણ ત્રીજા વૈદ્ય સમાન ગુણકારી છે કેમકે એના શ્રવણથી જો પૂર્વે કર્મ
 બાંધ્યા હોય તટૂપ વ્યાધિ દૂર થઈ જાય અને નવા કર્મનો બંધ પડે નહીં સર્વ આપદા નિવારે,
 સુખ સંપત્તિ કરે, ચારિત્રના ગુણની પુષ્ટિ કરે અને વલી મોક્ષના સુખ તરત આપે એ કલ્પ
 સૂત્રને વિષે પ્રથમ શ્રીવીર ચરિત્ર છે તે બીજ સમાન છે, શ્રીપાર્શ્વનાથ ચરિત્ર છે તે અંકુરો છે,
 શ્રીનેમીશ્વર જગવાનનું ચરિત્ર છે તે થડ છે, શ્રીઆદિનાથ ચરિત્ર છે તે શાखा છે, શંખિરાવલી
 તે ફૂલ છે, કથા છે તે સુગંધ છે, ફળ તે મોક્ષ છે, જે એ સૂત્રના સર્વ અક્ષર સાંજલે તે જીવ
 આવ જવમાં મોક્ષ જાય॥ ॥હવે સાધુ જે ગામમાં ચોમાસું રહે તે ગામમાં એ કલ્પસૂત્રની વા
 ચના કરે અને ચોમાસું પૂરણ થયા પછી એટલે કાર્તિકશુદિ પૂર્ણિમા થયા પછી પણ કદાપિ
 વર્ષાદિ વરસવાથી માર્ગમાં કાદવ પ્રમુલ્ક થયા હોય તો વધારે દિવસ પણ રહે તથા વલી ક
 દાચ જે ગામમાં સાધુ ચોમાસું રહ્યા હોય અને હજી ચોમાસું પૂરું ન થયું હોય તેની વચમાં
 તે ગામમાં ૧ મરકી આદિક રોગોનો ઉપદ્રવ થાય, ૨ નિદ્રા હલન મલતી હોય, ૩ રાજા
 હુલ્લ હોય તેણે કોપ કલ્પો હોય, ૪ કુંજુઆદિક ઘણા જીવોની ઉત્પત્તિ થઈ હોય, ૫ સર્પ
 અગ્નિ આદિકનો જય ઉત્પન્ન થયો હોય, રોગ અને વર્ષાદિ વિરમતા ન હોય, હુનિક્ષ પડે કલ્યાદિક
 કારણે ચોમાસામાં પણ વિહાર કરવાની આજ્ઞા પ્રચુરેં દીધી છે માટે વિહાર કરવામાં દોષ
 નથી. હવે સંયમ નિર્વાહ કરવાને અર્થે સાધુનેં જ્યાં ચોમાસું રહેવું પડે તિહાં પ્રથમ તે શ્વેત્રમાં
 ઉત્કૃષ્ટપણે તો તેર ગુણ જોવા જોઈયે તેના નામ કહેલે. ૧ જે ગામમાં ચિત્કલ કાદવ ઘણો ન
 હોય. ૨ જે ગામમાં બેંડડિયાદિક જીવ ઘણા ન હોય, ૩ સ્થંભિલ જવાની જૂમિ નિરવ્ય હો
 ય, ૪ સ્ત્રી પશુ પંમકાદિક દોષ રહિત ઉપાશરો રહેવાનો હોય, ૫ જે ક્ષેત્રમાં કાંઈ દૂધ ઘણા

मलतां होय, ६ जे गाममां जइक अने श्रद्धावान एवा श्रावकना घणां घर होय, ७ जे गा
ममां वैद्य घणा निपुण रहेता होय, ८ जिहां औषध घणां सुलज मलतां होय, ९ जिहां
श्रावकोना घरमां धन धान्य प्रमुखनो घणुं संग्रह होय पण कोइ वातनी चिंता न होय, १०
जे गामनो राजा अति जइक होय यतिउनी जक्ति घणी करतो होय, ११ जिहां ब्राह्मण, ता
पस, जुआ, जरडा प्रमुख पाखंमी लोक जे ठे ते साधुने अपमान करी शकता न होय, १२ जिहां
निह्ना सुलज मलती होय, १३ जिहां सवाय पवन पाठनादिक सुखें यतां होय ए तेर गुण
बाला गाममां साधुयें चोमासुं करबुं, कदापि एटला योग न बनें तो पण जघन्यथी चार गुण
तो अवश्य जोवा. तेना नाम कहेवे. १ यंमिल चूमि घणीज सारी शुद्ध फाद्यु होय, २ जेमां
सवाय ध्यान सुखें थाय एवी रहेवानें जगा होय, ३ जिहां श्रीजिनमंदिर होय, ४ जिहां गो
चरी रुढी रीतें मलती होय ए चार गुण खेत्रना जोइनें चोमासुं करबुं एम ए तेर गुण उत्कृ
ष्टथी अने चार गुण जघन्यथी कहा तथा पांचथी मांढीनें बार गुण सुधी सर्व मध्यम
गुण जाणवा, एबुं खेत्र जोइनें त्यां साधुयें चोमासुं करबुं कारण के साधुजन पृथ्वी पीठने
विषे नवकल्पि विहार करे तिहां अनेक. तीर्थयात्राउ करतां, गामेगामे विचरता मिथ्यात्वे
पडता अनेक जव्यजीवोना उधार करतां थकां विचरे ते जेवारे चोमासुं आवे. तेवारे
धरामंढलें सजलधारार्यें वर्षाद पडे तेथी पगले पगले पाणीनो प्रवाह चाले, कोमलकिसलय
फूटे, थानकें थानकें अनेक प्रकारना जंतुउ उत्पन्न थाय ते माटे जीवयत्न करना चारित्रियायें
वर्षाकालमां विहार न करवो, एकत्र स्थानकें रहेबुं, अनेक प्रकारना घोर अनिग्रह करवा,
जेमाटे साधुने तो वीशवशा दया ठे परंतु श्रीकृष्णमाहाराज जेवा सवावशानी दयाना पालनारा

श्रावकोयें पण चोमासामां शोल हजार राजाउने सजामां पधारवानी ना कही. अने पोतें
 पण सजा मांहे नाव्या केमके वर्षाद मांहे घणा कीडी कुंथुआदिक जीव हणाय एंजु जाणी
 ठाकोर पोढ्याळे एवो जवाब श्रीकृष्णे कळो त्यांधी देव पोढणी अगीआरस लोकमां प्रसिद्ध
 थइ एरीतें थुइ श्रावक पण वर्षाकालें पाप जाणीनें देशांतरनो व्यापार न करे माटे साधुनें
 पण चोमासामां एक ठेकाणे रहेवुं ते चोमासाने विषे पंजोसण पर्व आवे थके मांगलिकनें अर्थ
 कल्पसूत्र अवश्य वांचवुं ॥ ॥ हवे पंजोसण पर्व सर्व पर्वो मांहे उत्कृष्ट ठे माटे एनो म
 हिमा कहेळे १ जेम मंत्रमांहे पांच परमेष्टि मंत्र, २ जेम तीर्थमांहे शत्रुंजय तीर्थ. ३ जेम दानमांहे
 अजय दान, ४ जेम गुणमांहे विनय गुण, ५ जेम व्रतमांहे ब्रह्मचर्य व्रत, ६ जेम संतोषमांहे निय
 म, ७ जेम तपस्या मांहे इंद्रिय दमन, ८ जेम दर्शनमांहे जैनदर्शन, ९ जेम क्षीरमांहे गोक्षीर, १०
 जेम जलमध्ये गंगानीर, ११ जेम पटमांहे ह्रीर, १२ जेम वस्त्रमांहे चीर, १३ जेम अलंकारमांहे
 चूडामणि, १४ जेम ज्योत्स्नामांहे निशामणि, १५ जेम लुरंगमांहे पंचवस्त्रकिशोर, १६ जेम
 नृत्यकलावंतमांहे मोर, १७ जेम गजमांहे ऐरावत, १८ जेम दैत्यमांहे ऐरावण, १९ जेम
 वनमांहे नंदनवन, २० जेम काष्ठमांहे चंदन, २१ जेम तेजवंतमांहे आदित्य, २२ जेम
 साहासिक मांहे विक्रमादित्य, २३ जेम न्यायवंतमांहे श्रीराम, २४ जेम रूपवंतमांहे काम,
 २५ जेम सतीमांहे सीता, २६ जेम शास्त्रमांहे गीता, २७ जेम वाजित्रमांहे जंजा, २८ जेम
 स्त्रीमांहे रंजा, २९ जेम सुगंधमांहे कस्तूरी, ३० जेम वस्तुमांहे तेज, ३१ जेम पुण्यश्लोकमांहे
 राजा नल, ३२ जेम फूलमांहे सहस्रदल कमल, ३३ जेम धनुर्धरमांहे अर्जुन, ३४ जेम
 इंद्रियमांहे नयन, ३५ जेम धातुमांहे सुवर्ण, ३६ जेम दातारमांहे कर्ण, ३७ जेम गायमांहे

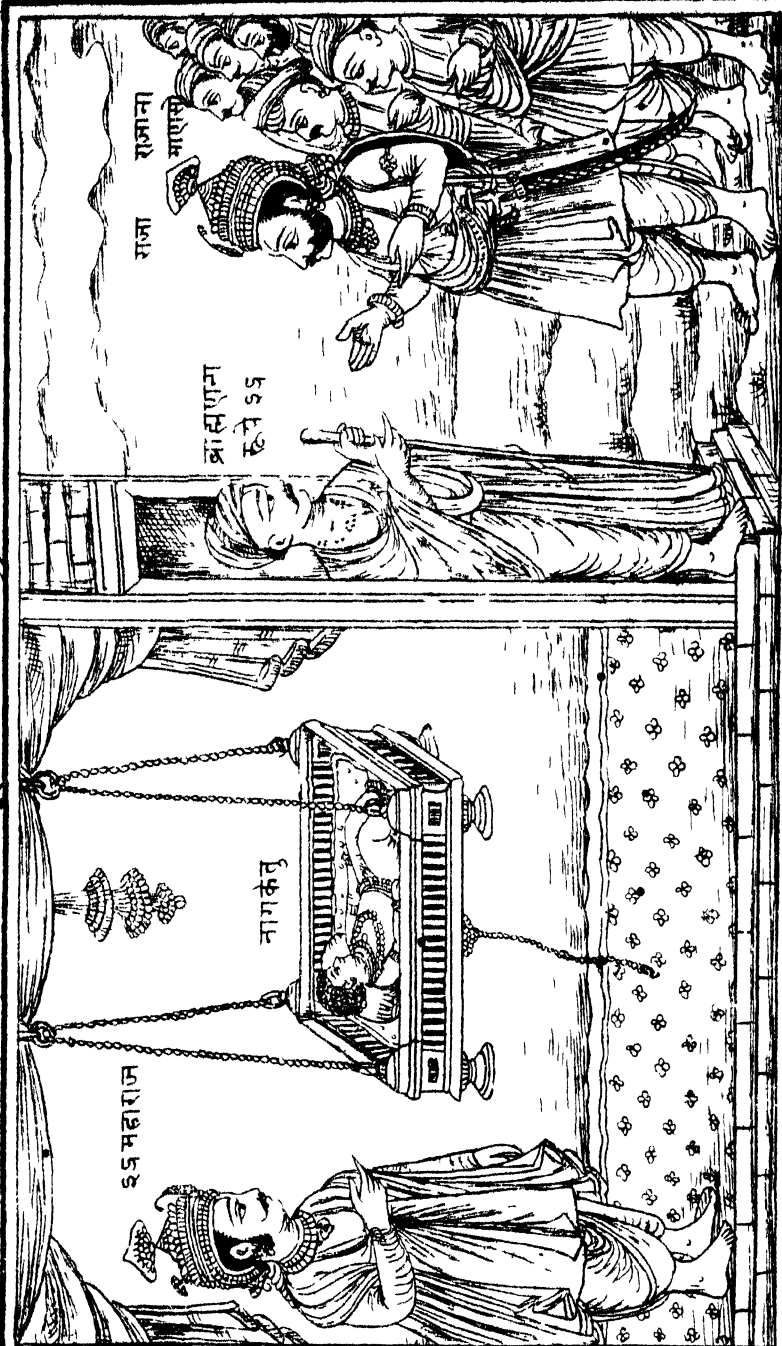
કામધેનુ ગાય, ૩૯ જેમ સ્નેહમાંહે ધૃત, ૩૯ જેમ જલમાંહે અમૃત, ૪૦ જેમ જ્ઞાનમાંહે કેવલજ્ઞાન, ૪૧ જેમ સુખમાંહે મોક્ષનું સુખ, તેમ સર્વ પર્વમાંહે પંજોસણ પર્વ મહોટું જાણું એ નાહવા શુદ્ધિ પંચમી જેમ શ્રીજિનશાસનને વિષે માનનીય છે તેમજ પરશાસનને વિષે પણ એ કૃષ્ણપંચમીનો દિવસ માનનીય છે તે કૃષ્ણપંચમીનો સંબંધ કહે છે ॥ ॥ પુષ્પવતી નગરીને વિષે નીલકંઠ નામા બ્રાહ્મણ રહેતો હતો તેની સોમા નામે જાર્યા હતી તથા ઇંદ્રદેવ નામે પુત્ર હતો તે જન્મથીદારિદ્રી હતો કેટલેક કારણે તેના માતા પિતા મરણ પામીને એનાજ ઘરમાં પિતા બલદીયો થયો અને માતા કુતરી થઈ એવામાં આઠપદ્ધ આખ્યો તેવારે ઘરમાં ઇચ્છ્ય નહી તેથી વિચાર કરવા લાગો જે માતા પિતાના આઠનો દિવસ મહારે કેવીરીતે સાચવવો પઠી બલદીયો તે લીને ઘેર સ્વેડવા આપ્યો તેનું નાહું લઈ હુધ, ચોસા, લાંમ, ધૃત અને ગોધુમ લઈ આવીને સ્ત્રી રાંધી ઘણાં બ્રાહ્મણોને નોતરું દીધું એવામાં પૂર્વલા નવનું પોતાનું ઘર દેખીને કુતરીને જાતિ સ્મરણ જ્ઞાન ઊપનું છે તેણે તે દૂધમાંહે ઊપરથી સર્પે ગરલ નાખી તે દીઠી તેવારે કુતરીયે વિચાણું જે અજ્ઞાને કરી આ સ્ત્રીને બ્રાહ્મણો જમશે તો મરણ પામશે તેથી મહા અનર્થ થઈ પડશે બ્રહ્મ હત્યાનું પાપ લાગશે ને મહારો. પુત્ર તથા વહુ બે મરણ પામશે એમ વિચારે છે એટલામાં વહુ આવી તેવારે તેને દેશ્વતાં તે કુતરીયે હુધમાંહે પોતાનું મોહોહું ઘાલી હુંધ બોટું તે જોઈ વહુને રીશ ચડી તેથી તેને મુસલનાં પ્રહારે માર મારી કેડ જાંગીને જ્યાં ગાયની શાલા છે ત્યાં જઈ દેહી પાડી દીધી તેથી તે તડફડવા લાગી અને બ્રાહ્મણે બીજો હુધ લાવી સ્ત્રી રાંધી સર્વ બ્રાહ્મણોને જમાડી આઠનો દિવસ સાચવ્યો પઠી બ્રાહ્મણ યાકો થકો બાહેર ગૌશાલામાં સ્વાટલી પાથરી સૂતો એવામાં સંધ્યા મમય થયાં તેવારે આસા દિવસનું શુભ્યો,

तरस्थो थाकी गयेलो बलद ते पण पेला घांचीयें लावीने तेना स्थानकें बांध्यो एटलामां कुल
 देवी आर्वीने बलदीया तथा कुतरीना शरीरमां संक्रमी. तेवारें कुतरी बलदीयाने कहेवा लागी
 के आज आध तो आपणुं हतुं अने खावानुं ब्राह्मणोंने मळ्युं एटलुंज नही पण आ पाणिष्ठ
 वहुयें माहारी केड जांगी नांखी तेथी महाडुःख पासुं तुं तेवारें बलदीयो बोळ्यो जे आ पाणिष्ठ
 आपणो ठोकरो पण कांइ समजतो नथी मने पण आजें घांचीनें घेर मोकळ्यो हतो तेणे
 आखो दिवस घाणीमां फेरव्यो. अने चारो पाणी आप्या विना एमज नूखें. मरतो
 आंही आर्वी बांधी गयो ठे, ए सर्व वात खाटलापर बेठेला ब्राह्मणे सांजली तेथी तेना म
 नमां दिलगिरी पेदा थई अने विचारुं जे आतो महारा माता पिता देखाय ठे एवो निर
 धार करी त्यांथी उठीने कुतरीने खीरनुं नोजन कराव्युं अने बलदने सारीरीतें चारो प्रमुख
 आप्युं पढी पोतें पोताना माता पितानी सजति करवाने अर्थ परदेश जइ अनेक तीर्थ करी
 कोइ महोटा ऋषीश्वरने पूढवा लागो के महाराज महारो बाप बलदीउ थयो ठे अने माता
 कुतरी थइ ठे तेनी रुडी गति केवीरीतें थाय ते प्रकार कहो तेवारें ऋषी बोळ्यो जे ए बेड्ड
 जीवें ऋषि पंचमीना दिवसें अप्रस्तावे काम क्रीडा करेली ठे मैथुन सेवन कछुंठे तेनुं पाप
 लाग्युं तेना योगें ए अवतार पाय्मां ठे माटे हवे तुं जेवारें ऋषि पंचमी एटले जादरवाछुंदि
 पंचमीनो दिवस आवे ते दिवसें बलदनुं खेड्युं धान्य खाइश नही चोखो चउविहारो उप
 वास करजे कदापि खाधा विना रहेवाय नही तो दश मुठी अडदना बाकला खाजे एटले एम
 नी सजति थडो पढी ते ब्राह्मणे तेमज कीधुं ते दिवसथी लोकोने विषे ऋषि पंचमीनुं नाम
 प्रसिद्ध थयुं ठे ए ऋषिपंचमीना पर्व आश्रयी कथा कही ॥ ॥ हवे श्रीपर्युषण पर्व आवे तेवारें

महोदो महोत्सव करी जे पुरुष तेलानी तपस्यामां एटले अछम तप करी श्रीकल्पसूत्रने सांचले ते पुरुष नागकेतुनी परें केवलज्ञान पामीने मोक्ष सुखने पामे ते नागकेतुनी कथा कहे ठे. चंडकांता नगरीने विषे विजयसेन नामे राजा राज्य करतो हतो, ते नगरीमां श्रीकांत नामा शेर रहेतो हतो तेनी श्रीसखि नामे नार्या हती तेने घणा उपाय करतां देवदेवीजनी मानताउ करतां एक पुत्र आव्यो अनुक्रमे ते पुत्रनुं पालण पोषण करतां केटलोएक काल वीत्यो एटलामां पर्यूषण पर्वना दिवसो आव्या ते समयमां ते बालकनी आसपास बेठेजां माणसो मांढोमांढे वातो करवां लागं के आपणे सांवत्सरीनो तेलो करीछुं एटले अछम तप करीछुं ए वात सांचलीने पहेला बालकने जातिस्मरण ज्ञान उपन्युं तेना योगें पोतानो पाठलो नव दीठो तेथी बाढ्यावस्थामां पण तेणे पोताना मनमां अछमनुं तप करबुं एवो निश्चय करीने स्ननपान करबुं मूकी दीधुं तेथी तेनुं शरीर कुमलाइ गयुं मरणतुल्य अवस्था दी गामां आवी एवी पुत्रनी व्यवस्था जोइ तेनां माता पिता घणुंज दुःख धरवा लागा तेणे अनेक प्रकारना औषधोपचार कल्या तो पण ते बालकें स्ननपान कयुं नही एम करतां चूखनां योगें ते बालकने मूह्वां आवी गइ छोकराने मूवेला जेवो देखीने तेना बापनुं हेणुं फाटी गयुं तेथी मरण पास्यो, तेमज माता पण मरण पामी अने बालकने मृतक देखी तेना जातिवा लायें धरतीमां जंमालो, पढी आपणा गाममां अपुत्रीयो श्रीकांतशेर मरण पास्यो ठे एवी खबर पडतां राजायें ते शेरनुं धन लेवा सारुं माणस मोकळ्यां, एवा समयमां अछम तपना प्रजावें करी धरणेंडनुं आसन चलायमान थयुं तेवारें अचधिज्ञाने करी सर्व वृत्तांत जाणी त्यां आवी बालकनें अमृत संचारे सज्ज कथो अने पोतें ब्राह्मणनुं रूप धारण करी ते शेरना धरना बा

चित्र २

राणा आगल उनो रह्यो नै राजाना माणसोने धन लेतां अटकाव्यां, राजपुरुषोयें जइ राजानें
 कह्युं के ब्राह्मण धन लेवा देतो नथी तेवारें राजा पोतें उतावलो आवीने ब्राह्मणने कहेवा
 लागो के अमारा राज्यमां जे अपुत्रीयो मरण पामे तेनुं धन राजा लइ. जाय एवी परंपरायें
 रीत ठे माटे तमे शा वास्ते अटकाव करो ठो त्यारे ब्राह्मण बोख्यो हे राजन् ! ए शेठनो पुत्र
 जीवतो ठे. राजायें कह्युं क्यां ठे, तेवारें धरणेंइ ते बालक जमीनमांथी जीवतो कादीनैं रा
 जानें देखाज्यो तें जोइ सर्व लोक विस्मय पाम्या राजायें ब्राह्मणनें पूठयुं के आप कोण ठो
 अने आ बालक कोण ठे तथा ए वात तमे केमं जाणी ? ब्राह्मण बोख्यो हुं धरणेंइ नाग
 राजा हुं तेलाना प्रजावथी एनो सहाय करवाने आव्यो हुं राजा बोख्यो ए बालकें जनम
 तांज अछम तप केम कह्युं, धरणेंइ बोख्या हे राजन् ! ए बालक पूर्व जवमां एक वाणीयानो
 ठोकरो हतो त्यां बाल्यावस्थामांज एनी माता मरण पामी तेवारें एनो पिता बीजी खी पर
 एयो पढी ते उरमान माता जो ठोकरानो थोडो वांक होय तोपण अवगणना करे घणु घणु
 खीजे तथा मारवा कूटवा वगैरे घणुंज डुःख देवा लागी, एम ते ठोकरो नित्य प्रत्ये डुःख पामतो
 थको तेनो एक श्रावक भित्र हतो तेनी पासें जइ तेणे पोताना डुःखनी वात कही तेवारें भित्र
 बोख्योके हे जाइ ! तें पूर्व जवमां धर्म कखो नथी तेना योगथी डुःखी थयो ठो एवो उपदेस्य
 सांनजी तेणे यथाशक्ति तप करवानो प्रारंज कखो पढी ते आवमे चौदजें उपवास करतो
 अने बीजा दिवसोमां नवकारसी पोरसी प्रमुख तप करतो अनुक्रमें पंजोसण पर्व आब्युं ते
 वारें तेणे अछम तप करवानो निश्चय विचार करीनैं रात्रें तृणनी फुंफडीमां जइ सूतो, एट
 लामां तेनी नजीक लाय लागी तेवारें अवसर जोइनें उरमान मातायें घासनी फुंफडी उपर

अग्नि नाख्यो तेथी जुंणडी बली गइ अने ठोकरो पण गुनध्यानै मरण पाय्यो तेणे अष्टम तप ध्यानना प्रप्तावथी. इहां अपुत्रीया श्रीकांत शेतने घेर जन्म लीधो अने जातिस्मरण ज्ञान पायीनै एणे अष्टम तप कछुं, तेथी चूखनै योगें मूर्ध्निगत थयो हतो परंतु जीवतो हतो तथापि लोके अजाण पगे तेनें मूवेलो जाणी जमीनमां जंमाखो ते में आवी अमृत संचार करी मूर्ध्नि कतारी सझ कखो. हे राजन् ! ए महापुरुष ठे, एहज नवमां मोह जागे एने घणाज यत्नथी राखजो, तमोनै पण महोठो ऊपरानो करवा वालो थो एम कही पोताना गलानो द्वार बालकना गलामां नाखी घरणें पोतानै स्थानकें गयो, राजायें ते बालकनै हाथी ऊपर च डावी महोठा आभंवर सहित घेर आय्यो पढी कुंदुबना लोकोयें शेतनुं मृतकार्य करी ठोकरांनुं नाम नागकेतु पाड्युं. ते बालपणाथीज जितेंदिय परम श्रावक थयो, अष्टमी, चतुर्दशीनो उपवास करे, चोमासैं ठठ करे अने पंजोसणनो अष्टम करे, जिनपूजा, साधु सेवा नित्य करे, एक दिवसे नगरना विजयसेन राजायें कोइ पुरुषनी ऊपर चोरीनुं जुतुं कलंक आपी निरपराधी बत्तां तेने माखो ते मरीनै व्यंतर देवता थयो तेणे आवी आखा नगरनो विनाश करवा सारुं नगर प्रमाणे एक सिद्धा आकाशें बिकूषीं लोकोनै बीवराववा लाग्यो अने राजानें पाटुयें मारी मोहोडे लोही वमतों करी जमीन ऊपर नाख्यो, ते कृत्य जोडनै नागकेतुयें जाण्णुं जे हुं जीवतां बत्तां श्रीसंघनो अने श्रीजिनचैत्यनो विनाश केम जोइ शकुं ! ! एहुं विचारो मनमां जीवदया आणी नगवानना प्रासाद ऊपर चडीनै शिलानें हाथ आडो आपी पडती शिला हार्थें धरी राखी व्यंतरो पण नागकेतुना तपनी शक्ति न मद्दन करतो. थको ते पोतानी वि कूर्वेली शिलानें संहरण करीनै नागकेतुनै आवी पगे लागो अने नागकेतुना कहेवा ऊपरथी

राजાનેં પણ શાતા કરીનેં બ્યંતર પોતાનેં આનકેં ગયો, પઠી નાગકેતુની ઘણી માનતા થઈ
 રાજાર્યેં તેને સન્માન આપ્યું નાગકેતુ પણ પૂર્વની પેઠેં ઘણા તપ જપ કરતો થકો વિચરે છે
 એકદા નાગકેતુનેં જગવંતની પૂજા કરતાં ફૂલમાંદે રહેલા તંબોલી નાગેં મચ્યો તેથી શરીરમાં
 જેર બ્યાપી ગયું પણ શુન્ન ધ્યાન ધરવા લાગો તેના યોગથી કેવલજ્ઞાનજપજ્યું તિહાં દીક્ષા
 લીધી, શાસન દેવીયેં ઝંધો, મુદ્દપતિ પ્રમુખ સાધુનો વેશ આપ્યો, ઘણાકાલ પર્યંત વિદ્યાર કરી
 ઘણા જબ્યજીવોનેં પ્રતિબોધ આપી મોક્ષ પોહોતો, એવો નાગકેતુનો અધિકાર સાંજલીનેં જૈ જબ્ય
 પ્રાણી ઠઠ અઠમ તપ કરીનેં એટલે બેલા તેલની તપસ્યા કરીનેં શ્રીપર્યૂષણ પર્વમાં કલ્પસૂત્ર
 સાંજલશે તે જીવ શાશ્વત સુખને પામશે સ્તિશ્રી નાગકેતુ કથા સમાપ્ત ॥ ॥ આ કલ્પસૂત્ર પાપનું
 નિવારક છે, મનોવાંલિત પૂરનાર છે, નિકાચિત જે ચાર ઘાતિકર્મ છે તેનું જીપનાર છે માટે
 જબ્યજીવેં પ્રમાદ, નિષા, વિકથા ઠાંતી બેલા અથવા તેલાનું તપ કરીનેં કલ્પસૂત્ર સાંજલું
 તથા શ્રીજીવાનિગમ મધ્યે કહ્યું છે કે પંજોસણ પર્વ આવે ત્યારે દેવતાના ઇંડ પણ ખેલા અ
 ઇનેં શ્રીનંદીશ્વર દીપને વિષે જડ અઘાડ મહોત્સવ કરે છે તેમ ફહાં રૂડા શ્રાવક, શ્રાવિકાર્યે
 પણ કલ્પસૂત્રનો અઘાડ મહોત્સવ કરવો એવા વિધિયેં કરી જો કલ્પસૂત્ર સાંજલે તો બહુ
 લાજકારી થાય ॥ ॥ એ કલ્પસૂત્ર શ્રીમહાવીર સ્વામીનેં ઠંઠે પાટં ચૌદ પૂર્વધારી શ્રીજિંડબાહુ
 સ્વામી યુગપ્રધાન થયા તેમને ચૌદ પૂર્વ માંદેલા નવમા પ્રત્યાખ્યાન પ્રવાદ નામા પૂર્વની માંદેથી
 દયાશ્રુતસ્કંધ સૂત્ર તેનું આવમું અધ્યયન રૂપ રચ્યું છે તે જેમ દધિનો સાર ધૃત છે તેમ સર્વ
 શાસ્ત્રનો સાર જૂત એ સૂત્ર રચ્યું છે ફહાં ચૌદ પૂર્વનું માન કહે છે તિહાં પ્રથમ ઉત્પાદ પૂર્વ છે
 તે અંબાડી સહિત એક લાથી કુજો કરીયેં તેનો જેટલો ઢગલો દેશાય તેટલી સાફનો એક

ढगलो करीये एटली साइथी लखीयें तेवारें ए पहेलो पूर्व लखाय, बीजो अग्रायणी पूर्व बे हाथी जेटली साइथी लखाय, त्रीजो वीर्यप्रवाद पूर्व चार हाथी जेटली साइथी लखाय, चौथो अस्तिप्रवाद पूर्व आठ हाथी जेटली साइथें लखाय, पांचमो ज्ञानप्रवाद पूर्व शोल हाथी जेटली साइथें लखाय, ठणो सत्यप्रवाद पूर्व बत्रीश हाथी जेटली साइथें लखाय, सातमो आत्मप्रवाद पूर्व चोसठ हाथी जेटली साइथें लखाय, आठमो कर्मप्रवाद पूर्व एकसोनें अछवीश हाथी जेटली साइथें लखाय, नवमो प्रत्याख्यानप्रवाद पूर्व बसो ठपन्न हाथी जेटली साइथें लखाय, दशमो विद्याप्रवाद पूर्व पांचसेने बार हाथी जेटली साइथी लखाय, अगीआरमो कल्याणप्रवाद पूर्व एक हजारनें चोवीश हाथी जेटली साइथें लखाय, बारमो प्राणावायप्रवाद पूर्व बे हजारनें अडतालीश हाथी जेटली साइथी लखाय, तेरमो क्रियाविशाल पूर्व चार हजारनें ठंहु हाथी जेटली साइथें लखाय अने चौदमो लोकबिंडुसार पूर्व आठ हजार एकसोनें बाणु हाथीउनां प्रमाण जेटली साइथी लखाय एम चौदें पूर्वनें लखवा मांमीयें तो सरवाले १ ६ ३ ८ ३ हाथीउना ढगला जेटली साइ जोइयें परंतु अद्यापि पर्यंत कोइयें लख्या नथी अने हवे कोइ लखजे पण नही मात्र प्रमाण आपीने श्रीकेवली जगवाने उपमा बतावी ठे ए सूत्रथी मान कथुं ॥ हवे ए चौदपूर्वनुं अर्थ थकी मान कहे ठे. समस्त जेटली नदीउ ठे ते सर्वे नदीउनी वेनुना कली या जेटला थाय तथा असंख्याता समुद्र ठे ते सर्व समुद्रनां पाणीना बिंडु जेटला थाय तेथी पण अनंतगुणो एकेका सूत्रना पदनो अर्थ जाणवो एरीतें चौद पूर्वनं नाम कहां ॥

ए कल्पसूत्र प्रथम तो नादरवाछुदि पंचमीना दिवसें रात्रिनुं सांवत्सरिक पडिक्कमाणुं कखा पढी अर्धिरात्रि कालग्रहण करी श्रीगुरु उना थका मुखथी सूत्रनो पठ उच्चार करता अने बीजा

साधुर्ज सर्व काउस्सग करी सांजलता हता तेमज दिवसना साधवीउने पण संजलावता हता ए
 विधि हतो ॥ ॥ तेवार पढी श्रीमहावीर जगवाननां निर्वाणथी नवजौने ऐसीमें वर्षे पुस्तका
 रूढ थयो अने श्रीवीर निर्वाणथी नवजौ ज्ञ्याणुमें वर्षे आनंदपुर नगर जेने हमणा वडनगर
 कहे ठे तेने विषे ध्रुवसेन राजा राज्य करतो हतो तेने अत्यंत वद्वन सेनागज नामे एक पुत्र
 हतो ते देवयोगें मरण पास्यो एटलामां पर्येषण पर्व पण आव्यां तेवारें राजा घणो शोकाक्रां
 त थयो हतो तेथी धर्मशालाने विषे पण आवे नही वली जेम राजा चाले तेम प्रजा चाले
 ए हेतुथी बीजा जे शेर व्यवहारी प्रमुख लोक हता ते पण धर्मशालाने विषे आवे नही एवो
 राजाने शोकातुर थयो जाणी, धर्मनी हाणी अती देखीने गुरु ध्रुवसेन राजानी पासें वंदाववा
 गया त्यां राजाने कहेवा लाग्या के हे राजन् ! तमो शोकाक्रांत थया जाणीनें नगरना लोक पण
 सर्व शोकाक्रांत थया ठे तेमाटे शरीर धनादिक सर्व अनित्य ठे, आयुष्य चंचल ठे, संसार
 असार ठे ए प्रकारना संसार स्वरूपनें तमें जाणोज ठो माटे जैनधर्म मांहे घणो शोक
 करवो अयुक्त कह्यो ठे तेथी तमे शोक निवारीने पंचमीना दिवसें पंजोसण ठे माटे धर्मशाला
 मांहे पथारो तो श्रीजडबाहु स्वामीयें नवमा पूर्व मांहेथी उद्धरेलुं श्रीकल्पनामे सूत्र महामंग
 लिक प्राचीन कर्मना क्यनुं करनार ठे ते वांचीयें तेवारें राजानें पांचमने दिवसें पुत्र मरणनो
 शोक निवर्त्तवो हतो अने इंडमहोत्सव पण हतो तेथी राजायें कहुं के ठठनो दिवस अथवा
 चोथनो दिवस ठेरावो तो महाराथी आवी शकाय पण पंचमीने दिवसें महाराथी आवी श
 काजो नही तेवारें “ अंतरावासेकप्पत्ति ” एवो पाठ देखीने कारण विशेषें गुरुयें चोथनी थाप
 ना करी चोथनुं कल्पसूत्र वांचवा कबुल कहुं कालिकाचार्यथी उद्धरुं बलमित्र अने जानुमित्र

ए बे जाणेज साथें वडनगरनो ध्रुवसेनराजा सजा सहित धर्मशाला मध्ये आब्यो तेवारे नव वां
चनायें करी प्रजावनायें सहित महोत्सव पूर्वक सर्वलोकनी समद्व श्रीकल्पसूत्र गुरुयें वांच्छुं
ते दिवसथी चोथने दिवसें पंजोसण थवानी परंपरा चाली ठे अने कंटलाएक गह्वमां अद्या
पि सुधी पांचमनां पण पंजोसण करे ठे तेमज ते दिवसथी महोत्सव पूर्वक प्रजावना सहित
सर्वलोकनी समद्व कल्पसूत्र वांचवानी प्रवृत्ति चाली ते श्रीगुरु परंपरायें आज पर्यंत चाली
आवे ठे अने ते प्रमाणे सर्वस्थले कल्पसूत्र वंचाय ठे एना वांचवाना अधिकारी योग वहन
करनारा साधुर्त ठे अने सांजलवानो अधिकार चतुर्विध श्रीसंघने ठे ॥ एक प्रतमां वली
आम कहेलुं ठे के वडनगरमां गुरुजी चोमासुं रह्या हता एवामां पर्येषण नजीक आवतांमां
ध्रुवसेन राजानो एकज पुत्र हतो ते दाहज्वरें पीडा पामवा लाग्यो तेना योगे राजा चिंतातुर
थयो थको गुरुने वांदवा आवी शक्यो नही अने पर्येषण पर्वमां धर्मध्यानमां प्रवृत्ति करनारा
घणा जनो दीवामां न आव्या तेथी गुरुयें तेनुं कारण पुढुं तेवारे राजाने शोकमां पळ्यो
जाणी गुरु पोतें राज सजामां पथाख्या त्यां राजाने धर्मोपदेश आपी समजावीने महोटा लाज
नु कारण जाणी मांगलिक निमित्तें कल्पसूत्रनी प्रथम वांचना करी ते सांजलतां राजाना पुत्र
ने शाता थई एम करतां नव वाचनायें तो सर्व दाहज्वर उपशमी गयो तेथी राजायें घणो
दुर्धवंत थइने महोदो महोत्सव कखो, धर्मनो महिमा वृद्धि पाम्यो, राजायें गुरुने विनंति करी
के श्रीसंघना मांगलिक निमित्तें ए कल्पसूत्र वर्षोवर्षे श्रीसंघनें वांची संजलावुं ते दिवसथी
कल्पसूत्र चतुर्विध श्रीसंघनी आगल वांची संजलाववानी प्रवृत्ति चाली ठे ते रीते हमणा
पण आवकोना आग्रहथी कल्पसूत्रनी वाचना साधुमुनिराज करे ते ॥ ॥ हवे ए सूत्रना

वांचवा थकी एना अक्षरना महात्म्यनें योगें साधु, साध्वी, श्रावक अने श्राविकानां कल्याण
 थाय ए वात निःसंदेह ठे तेनी उपर कथा कहे ठे. कोइएक मोशीनो पुत्र वनमांहे गायो चा
 रवा जाय एक समये तेने सर्पें मझ्यो तेथी मूर्छागत थयो ते वात लोकोना मुख थकी
 सांचलीने मोसी वनमां गइ त्यां पुत्रनें मूर्छित थयो देखी, मोहना वश थकी पुत्रजुं नाम
 वारंवार स्मरण करवा मांझुं के रे हंस ! रे परमहंस ! एवीरीते चार पोहोरसुधी.. पोकार
 कखो, तेथी मोसीना ठोकरानें फेर उतखुं; साजो थयो, प्रजातें माता अने ठोकरो बेंडु जण
 गाममां आव्यां, नगरनां लोक सर्व विस्मय थयां, त्यां मोशीनें गारुडीउयें पूठ्युं जे तमोये
 शो उपाय कखो, के जे थकी तमारो पुत्र निर्विष थयो ? त्यारे मोशी बोलीजे हुं कांइ मंत्र
 जाणती नथी. औषध जाणती नथी, पण आखी रात्रि, रे हंस ! हंस ! अने रे परमहंस !
 परमहंस !! एवुं रुदन कखुं तेथी निर्विष थयो. में पोकार कखो ते देवतायें सांचल्यो देवना
 प्रयोगथी ठोकरो निर्विष थयो ते सांचली गारुडी बोल्या के ए मंत्र सत्य ठे अक्षरना प्रयोगथी
 मंत्र निपजे ठे, तेम आ कल्प सिधांत वांचतां थकां, सांचलतां थकां, जन्म जन्मनां पातक
 जाय ठे एवुं महोदुं महात्म्य कल्पसूत्रना अक्षरनुं जाणवुं ए कल्पसूत्रने सांचलवा थकी घणा
 गुण थाय ठे, घणा मांगलिकनी वृद्धि आय ठे ॥ ॥ हवे परिसामस्त्येन उषणा सेवना ते
 पर्येषणा कहीयें ते पंजोसण पर्व आव्यां थकां साधुयें एटलां धर्म कार्य करवां ते कहे ठे.
 १ चैत्य परिवाडी करवी एटले सर्व चैत्यने विषे श्रीअश्विंतनी प्रतिमानां दर्शन नक्तिनावे क
 रवां, २ लोच करवो, ३ सांवत्सरि पडिक्कमणु करवुं, ४ सर्वे श्रीसंघनी मांढोमांहे खमणां
 करवां, ५ तेलो करवो एटले अछमनुं तप करवुं तथा पांच दिवस सुधी श्रीकल्पसूत्र वांचवुं

ए पांच वानां करवां, एम श्रीतीर्थंकर गणधरें कह्युं ते वली पर्युषण आव्यां थकां श्रावकें आट
लां धर्म कार्य करवां ते कहे ठे. १ आठ दिवस सूधी अमारि पलाववी, २ यथाशक्ति बेला
तेलानुं एटले ठठ अष्ठमादिकनुं तप जपादिक करवुं, ३ आठ दिवस पर्यंत सुपात्रनें अविहित
दान देवुं, ४ सोपारी नालीयेर प्रसुखनी प्रजावना करवी, ५ श्रीवीतराग देवनी प्रतिमांनी
पूजा करवी, चैत्य परिवाडी करवी, ६ सर्व साधुंते वंदन करवुं, ७ श्रीसंघनी जक्ति करवी,
८ सचित्त वस्तुनो परिहार करवो, ९ ब्रह्मचर्य पालवुं, १० सर्व प्रकारना आरंज संबंधि कर्मो
नो त्याग करवो, ११ पोतानी शक्ति प्रमाणे सन्मार्गे इव्य खरचवुं, १२ श्रुतज्ञाननी जक्ति क
रवी, १३ अजयदान देवुं, १४ कर्मद्वय निमित्त काउस्सग करवा, १५ प्रतिदिवस उजय
ठंक पडिक्कमणां करवां, १६ मोटो महोत्सव करवो, १७ जे कल्पसूत्र वांचे तेने जक्त पाना
दिक सहाय आपवो तेनी सुख समाधिनी खबर लेवी अने १८ श्रीसंधे मांढोमांढे खमाववुं,
१९ जावना जाववी, २० कल्पसूत्र सर्व अक्षरे अक्षर सांजलवुं कल्प समान जे जव्य
जीव होय ते कल्पसूत्र सांजले अने ते विधिपूर्वक सांजलनारो पुरुष बारमें देवलोकें जइ
देवतानां सुख जोगवै परंपरायें आगमें जने मोक्षना सुख पामे एटलां धर्मकार्य करवां ॥
हवे ईहां व्याख्यान करती वेलायें प्रथम मंगल रूप गाथा कहेवी ते लखीयें ठेयें ॥ पुरिम च
रिमाण कप्पो, मंगलं वद्धमाण जिण तिहुं ॥ ईह परिगहिया जिणहारा, येरावली चरित्तमी
॥ १ ॥ पहेला श्रीकृष्णदेव तीर्थंकर अने ठेला श्रीमहावीर स्वामी तीर्थंकर यया तेमां श्रीव
र्द्धमान जिनेश्वरना तीर्थने विषे मंगलिक निमित्तें ए कल्प सूत्र ठे तेमां त्रण अधिकार कह्या
ठे त्यां प्रथमतो जिनावली एटले श्रीमहावीर जगवानथी मांढीने पश्चात्पूर्वीयें श्रीजिने

શ્વરોનાં ચરિત્ર કહેવાશે, બીજો સ્થવિરાવલી એટલે સ્થવિરોનાં ચરિત્ર કહેવાશે, ત્રીજો ચોથો
 આલાવેં કરી અઘાવીશ પ્રકારની સાધુ સમાચારિ કહેવાશે તેમાં પ્રથમ શ્રીજિનેશ્વરોનાં ચરિ
 ત્રો માંહે હેલા શ્રીમદ્દાવીર સ્વામી શાસનના અધિકારી હે માટે તેમનું ચરિત્ર પહેલું કહેવાશે
 એરીતેં પીઠિકા કરી ॥ ॥ હવે એ કલ્પસૂત્રનો અર્થ અત્યંત ગંજીર હે એકેકા અદ્દરનો અનંતો
 અર્થ હે તે સર્વ અર્થ કહેવાને હું સમર્થ નથી તથાપિ જેમ પૂર્વાચાર્યોયેં કહ્યું હે તેમ હું
 પણ તે મહાનુપુરુષોના ગ્રંથોને અનુસરી ગુરુકૃપાથી સ્વલ્પ અર્થ કરુ હું ॥ ॥ હવે જો પણ એ
 કલ્પસૂત્ર પોતેંજ સર્વ વિઘ્નોપશંતિને માટે મહામાંગલિક રૂપ હે તો પણ શિષ્યને મંગલબુદ્ધિ
 હોવાને લીધે જેમ લૌકિક કાર્યના પ્રારંભમાં પણ પ્રથમ શ્રીદેવ ગુરુનું સ્મરણ કરીને પઠી તે
 કાર્યનો આરંભ કરીયેં હેયેં તેમ આ કલ્પસૂત્ર રચવા રૂપ કાર્યની આદ્યમાં પણ સર્વ મંગલ
 માંહે મહામાંગલ્યકારી, ચૌદપૂર્વનો સારચૂત એવો પંચ પરમેષ્ઠિ મંત્રનો ઉચ્ચાર કરાય હે તે
 લક્ષીયેં હેયેં ॥ ॥ નમો અરિહંતાણં કે ॥ નમસ્કાર હો વિદ્દરમાન શ્રીઅરિહંત પ્રત્યેં,
 નમોસિદ્ધાણં કે ॥ નમસ્કારહો જે આવકર્મ ક્ષય કરી મોક્ષ ગયા એવા સર્વ સિદ્ધ પ્રત્યેં, નમો
 આચરિયાણં કે ॥ નમસ્કારહો શ્રીઆચાર્ય જગવાન પ્રત્યેં, નમોઽવધ્યાણં કે ॥ નમસ્કાર
 રહો શ્રીઽપાધ્યાય પ્રત્યેં, નમો લોએ સદ્વસાદ્દૂણં કે ॥ નમસ્કારહો અઢીદ્વીપ રૂપ મનુષ્ય લોકને
 વિષે રહ્યા એવા સર્વ સાધુ પ્રત્યેં, એસો પંચ નમુક્કારો કે ॥ એ જે અરિહંતાદિક પાંચ નમસ્કાર
 હે એટલે એ નમસ્કાર પંચક જે હે તે કહેવો હે તોકે સદ્વપાવપ્પણાસણો કે ॥ સર્વ પાપનો
 પ્રક્ષેપ કરી નાશ કરનાર હે, મંગલાણં સદ્વેસિં કે ॥ સર્વ મંગલમાંહે પઠમંદ્વૈમંગલં
 કે ॥ પ્રથમ એટલે મુખ્ય મંગલ હે, એરીતેં મંગલ કહીનેં હવે મૂલપાત્રનો અર્થ લક્ષીયેં હેયેં, તે

कालने विषे एटले चोथा आरानां अंतने विषे, ते समय ने विषे एटले ते अवसरने विषे श्रमणजगंत श्रीमद्वावीर स्वामीना पांच स्थान उत्तरा फाल्गुनी नक्षत्रमां होतां हवां ते कहे ठे एक उत्तराफाल्गुनी नक्षत्रमां देवलोकथी चवीने देवानंदाजीनी कूखें गर्जमां आवी उपन्या बीजो उत्तराफाल्गुनी नक्षत्रमां देवानंदाजीनी कूखथी लईने श्रित्रिशला देवीनी कूखमां संक्रमाव्या, त्रीजो उत्तराफाल्गुनी नक्षत्रमां जनम्या, चोथो उत्तराफाल्गुनी नक्षत्रमां गृहस्थ पणुं त्यागीनैं साधु पणुं अंगीकार कछुं, पांचमो उत्तराफाल्गुनी नक्षत्रमां अनंत अनुपम जेनैं बीजी कोई उपमा लागे नही तथा जेनो कयांय पण व्याघात न आय एहुं, आवरण रहित स मस्त वस्तु प्रकाशक संपूर्णपूर्णमाना चंड समान एहुं श्रेष्ठ केवलज्ञान तथा केवलदर्शन जगवाननैं उत्पन्न थयुं ए पांच स्थान उत्तराफाल्गुनी नक्षत्रमां थयां तथा स्वाति नक्षत्रमां जगवंत निर्वाण एटले मोक्ष पद पाम्या ए पांच कल्याणक सामान्य पणे जगवंतना कहां हवे विस्तारथी वर्णन करीयें ठेयें. ते कालने विषे ते समयने विषे श्रमण जगवान् श्रीमद्वावीर स्वामी उष्णकालनो चोथो मास आठसुं पखवाडियुं अर्थात् आषाढ शुद्धि ठठनी रात्रें महाविजय पुष्पोत्तर प्रधान पुंमरीक नामे दशमा देवलोकहुं विमान ठे ते विमानमां वीश सागरोपमना आउखानो हय करीनैं, देवजव त्यागीनैं, देव संबंधि शरीर ठांमीनैं; अंतर रहित चवे, चवन करीनैं एहज जंबूद्वीपना जरतक्षेत्रमांहेला दक्षिणजरतमां ए अवसरपिप्पली कालना इहां अवसरपिप्पली कोने कहे ठे ते देखाडे ठे जे कालमां समय. समय वस्तुनी हानि थती होय ते अवसरपिप्पली काल कहेवाय अने जे कालमां समय समय वस्तुनि वृद्धि थती होय ते उत्सरपिप्पली काल कहेवाय ते प्रत्येक एकेका कालना ठ ठ आरा होय ठे तेनुं स्वरूप

સંદેષથી લક્ષીયેં હૈયેં તિહાં પહેલો સુખમસુખમા નામેં આરો ચાર કોડાકોડી સાગરોપમનો, તેમાં મનુષ્ય તિર્યંચનો ત્રણ પલ્યોપમનો આઝલો હોય, ત્રણ કોશનું દેહમાન હોય, બગેનેં ટપ ન પાંસલી હોય, કલ્પવૃક્ષના ફલ તથા માટીનો તૂવરનીં દાલ જેટલો આહાર ત્રણ દિવસેં કરે, ઝગણપચાશ દિવસ સુધિ જોડલો જનમ્યો પાલે પઠી દેવલોકેં જાય એ અવસર્પિણીનો પહેલો આરો અને ઉત્સર્પિણીનો ઠઠો આરો તેનીં સ્થિતિ મર્યાદા કહી ॥ ૧ ॥ ॥ બીજો સુખમા નામેં આરો, ત્રણ કોડાકોડી સાગરોપમનો, તિહાં મનુષ્ય તિર્યંચનું બે પલ્યોપમનું આયુ, બે કોશનું શરીર, બોર પ્રમાણે બે દિવસેં આહાર કરે; એકસો અઠાવીશ પાંસલી હોય અને ચોશત દિવસ પર્યંત અપત્ય પાલના કરી દેવલોકમાં જાય એ અવસર્પિણીનો બીજો આરો અને ઉત્સર્પિણીનો પાંચમો આરો તેનીં સ્થિતિ મર્યાદા કહી ॥ ૨ ॥ ॥ ત્રીજો સુખમા હુલમા નામેં આરો, બે કોડાકોડી સાગરોપમનો, તિહાં યુગલીયા મનુષ્ય તિર્યંચનું એક પલ્યોપમનું આયુ, એક કોશનું શરીર, એકાંતરેં આમલા પ્રમાણે આહાર કરે, ચોશત પાંસલી હોય અને ઝગણ્યાણ્શી દિવસ સુધિ સંતાન પાલના કરી મરણ પામી દેવલોકેં જાય એ અવસર્પિણીનો ત્રીજો આરો અને ઉત્સર્પિણીનો ચોથો આરો તેનીં સ્થિતિ મર્યાદા કહી ॥ ૩ ॥ ॥ ચોથો હુલમ સુખમા નામેં આરો બેતાલીશ હજાર વર્ષેં ન્યૂન એક કોડાકોડી સાગરોપમનો તેમાં મનુષ્યનું આયુષ્ય એક પૂર્વકોડી વર્ષનું અને પાંચસેં ધનુષ પ્રમાણ શરીર હોય, ફહાં યુગલીયા ન હોય માટેં જેવલત જેટલું જોડ્યેં તેવલત તેટલું જોજન કરે, મરણ પામીનેં ચારેગતિ માંહેલી ગમે તે ગતિમાં જાય, કોશ્ક જીવ કર્મદ્ય કરી મોદ્દ પળ જાય એ અવસર્પિણીનો ચોથો આરો અને ઉત્સર્પિણીનો ત્રીજો આરો તેનીં સ્થિતિ મર્યાદા કહી ॥ ૪ ॥ ॥ પાંચમો હુલમા નામા આરો

એકવીશ હજાર વર્ષનો, તિહાં મનુષ્યનું સાત હાથ દેહ માન, એકસો વીશવર્ષનું આયુ હોય, મરણ પામીને ચારુગતિ માંહેલી ગમે તે ગતિમાં જાય પરંતુ એ આરામાં સર્વ કર્મ કૃપ કરીને કોઈ મોક્ષને વિષે જાય નહીં, એ અવસર્પિણીનો પાંચમો આરો અને ઉત્સર્પિણીનો બીજો આરો તેની સ્થિતિ મર્યાદા કહી ॥ ૫ ॥ ॥ ઠછો હુલ્લમા નામે આરો એકવીશ હજાર વર્ષનો છે, એમાં મનુષ્યનું શોલવર્ષનું આયુ હોય અને એક હાથનું શરીર હોય, બિલમાં નિવાસ હોય, સર્વ મનુષ્ય ક્રૂરકર્મી, ન્યાયમાર્ગે રહિત, ડુર્ગતિમાં જાવા વાલા જીવ જેમાં હોય એવો અવસર્પિણીનો ઠછો આરો અને ઉત્સર્પિણીનો પહેલો આરો તેની સ્થિતિ મર્યાદા કહી ॥ ૬ ॥ ॥ એરીતે એ ઠ અવસર્પિણીના અને ઠ ઉત્સર્પિણીના મલી ઠ હુ બાર આરા થાય તેનો સર્વ મલી વીશ કોઢાકોડી સાગરોપમ પ્રમાણકાલ થાય ॥ ॥ હવે એમાં અવસર્પિણીનો સુષમ સુષમા નામા પહેલો આરો પણ સંપૂર્ણ થયો વલી સુલમા નામા બીજો આરો પણ સંપૂર્ણ થયો તથા સુષમ હુષમા નામા ત્રીજો આરો પણ વ્યતિક્રમ થઈ ગયો અને હુસમ સુસમા નામે ચોથો આરો પણ ઘણો વીતી ગયો એટલે તેમાંથી પણ બેતાલીશ હજારને પચોતેર વર્ષ અને સાડા આઠ મહિના ऊपर એટલા વરસે ન્યૂન એક કોઢાકોડી સાગરોપમ વીતી ગયા તેમાં એકવીશ તીર્થંકર શ્રીહૃદવાહુ કુલમાં થયા જેમનું કાશ્યપ ગોત્ર હતું તથા શ્રીમુનિસુવ્રત સ્વામી અને શ્રીનેમિનાથ નગવાન એ બે તીર્થંકર શ્રીહરિવંશ કુલમાં થયા તેમનું ગૌતમ ગોત્ર હતું એરીતે સર્વ મલી ત્રેવીશ તીર્થંકર તો અંશૂકા અને જેવારે એ અવસર્પિણી સંબંધી ચોથા આરાના પંચોતેર વર્ષ ऊपर સાડા આઠ મહીના ગ્રેષ કાલ રહ્યો તેવારે પ્રથમ શ્રીનરત મહારાજાયે શ્રીઆદિનાથ તીર્થંકરને પૂઠયું હતું ત્યારે શ્રીઆદિનાથ નગવાને કહ્યું હતું જે ચોવીશમા તીર્થંકર શ્રીવર્ધમાન પરમેશ્વર થાતો તે

प्रमाणे श्रमण जगवान् श्रीमहावीर ठेव्वा तीर्थंकर ते ब्राह्मण कुंभगाम नगरमां क्षुण्णदत्त नामा
 ब्राह्मण जेनुं कोडाल गोत्र ठे तेनी देवानंदानामे ब्राह्मणी नार्यां ठे तेनुं जालंधर गोत्र ठे तेनी
 कूखनेविषे मध्यरात्रिना समयमां उत्तराफाल्गुनी नक्षत्रमां चंडमानो योग होते ठेते
 देव संबंधि आहार तथा देवनो जव अने देवतुं शरीर त्यागीनें देवानंदानी कूखमां अवत
 त्या ॥ ॥ हवे श्रीरुषजदेव जगवाने कहुं हतुं के चोवीशमा तीर्थंकर श्रीमहावीर स्वामी अजे
 ते वात कया जवनी ठे ते जाणवाने अर्थे श्रीमहावीर स्वामीना सत्तावीश जव लखींघे ठेये.
 आ श्रीजंबूद्वीपना पश्चिम महाविदेहने विषे प्रतिष्ठान पत्तनना राजाना गामनी चिंता करवा
 वालो नयसार नामे चाकर कणवाखो हतो ते एक दिवसें राजाना दुकुमथी घणां गाडां अने
 चाकर सार्ये लइने काष्ठ लेवाने अर्थे वनमां गयो तिहां पोते एक वृहनी नीचें जइ बेगो ठे
 अने बीजा चाकर माएस लाकडां कापवानो उद्यम करवा लागा ठे एटलामां साथथकी
 नूजा पडेला केटलाएक साधु त्यां आव्या ते तेणे दीठा तेवारें हर्षवंत थको तेमनी सन्मुख
 जइ बांदीनें पोताने स्थानके तेडी लावीनें आहार वोहोराव्यो पढी साधुयें तेने धर्मोपदेश आ
 प्यो. ते सांजलीने त्यां समकेत पाम्यो तेवार पढी ते साधु मुनिराजोनें पाधरो रस्तो देखाड्यो
 ए नयसारनो पहेलो जव जाणवो ॥१॥ ॥ जिहांथी समकेत पाम्या तिहांथी जवनी गणती
 थाय समकेत पाम्याथी आगल तो संसारमां जीवें अनंत जव कथा ते कांड लेखामां गणाय
 नही पढी त्यांथ। आयुक्ष्य करी अंतसमये नमस्कार सहित मरण पामिने पहेले देवलोकें
 देव पणे उपन्यो ए बीजो जव जाणवो ॥३॥ पढी देवजवमां एक पद्योपमनुं आयुष्य जोगवी
 तिहांथी चवीत्रीजे जवें श्रीरुषजदेव स्वामीनो पुत्र जगत चक्रवर्ती तेनो मरीचि नामे पुत्र थयो

તેણે એક દિવસ શ્રીરુષ્ણદેવ જગવાનની દેશના સાંજલીને દીઠા લીધી તે વખત બીજા પણ જરત રાજાના પાંચસે પુત્ર અને સાતસે પોતરા મલી બારડોં પુરુષોએ દીઠા લીધી, એક દિવસ ડબળ કાલે શરીરમાં તાપ ઘણો લાગો તેથી તે મરીચિને મનમાં નાહાવાની ઈચ્છા થઈ તેવારે સંય મનો નિર્વાહ દોહેલો તેથી દીઠા પાલવાને અસમર્થ અને ઘરે પણ જવાય નહીં એવું વિચારી સા ધુનો વેષ ઠાંપીને મનઃકલ્પનાયેં નવો ત્રિદંડીનો વેશ ધારણ કયો લોક પૂઠે તેવારે એવું કહેજે સાધુ ત્રણદંડથી રહિત છે અને હું ત્રણદંડ સહિત હું માટે મહારે ત્રણદંડનું ચિન્હ હો તથા સાધુ મહારાજ ડ્યય અને જાવથી લોચ કરે છે હું લોચકરવાને અસમર્થ હોવાથી મહારે મસ્તકે શિલા અને સુંમન એટલે હુર સુંદ્ર હો તથા સાધુ સર્વ પ્રાણાત્પાતાદિકથી વિરમ્યા છે મહારાથી તેમ પત્ની શકું નથી માટે મહારે સ્થૂલ પ્રાણાત્પાતની વિરતિ હો તથા સાધુ શીલેકરી સુગંધિત છે અને હું તેમ નથી માટે મહારે બાવના ચંદનનું વિલેપન હો તથા સાધુ મોહ રહિત છે અને હું મોહે કરી ઢાંક્યો હું માટે માહારે એક ઠત્ર ઢાંકવા સારું હો તથા સાધુ પાડુકાયેં કરી રહિ ત છે હું તેમ નથી માટે મહારે પગેં પાવડી હો તથા સાધુ કષાયથી રહિત છે અને હું કષાયેં સહિત હું માટે મહારે કષાઈયાં એટલે ગેહુના રંયાં વસ્ત્ર હો તથા સાધુ સ્નાને કરી રહિત છે અને હું તેમ નથી માટે મહારે સ્વલ્પ પાણીયેં સ્નાન હો એરીતેં જેલ્ડ લઈ હાથમાં જલક મંમલ ધારણ કરી પ્રહુના સમોસરણની બાહેર બેસે પરંતુ એવો વિરૂપ વેશ ઠતાં પણ જે કો ઈ પૂઠે તેની આગલ સ્વરે સ્વરી હકીગત કહે અને એની પાસેં આવનારનેં શુદ્ધ સાધુમાર્ગનો ડ પદેશ આપી શ્રીરુષ્ણદેવ જગવાન પાસેં દીઠા દેવાવે એવો થકો જગવાન સાથેં વિચરે એકદિ વસ શ્રીરુષ્ણદેવ સ્વામી અયોધ્યાયેં પધાસ્યા તેવારે જરતચક્રવર્તિયેં પરમેશ્વરનેં વંદના કરી પૂ

बंधुं जे हे जगवंत ! आ समोसरणमां कोई तीर्थकरनो जीव ठे ? तेवारे जगवान बोल्या के समोसरणमां तो नथी परंतु समोसरणनी बाहेर ताहारो मरीचि नामें पुत्र जेणें त्रिदंभीनो वेष धारण कल्यो ठे ते चोवीशमो श्रीमहावीर नामा तीर्थकर थाजो तथा एज मरीचिनो जीव ते आ जरत क्षेत्रमां पोतनपुर नगरें त्रिष्टु नामे पहेलो वासुदेव थाजो तथा श्रीमहाविदेह क्षेत्रमां मूका नगरीयें प्रियमित्र नामा चक्रवर्ती थाजो एवी वात सांजनीनें जरत महाराज हर्षवंत थइ श्रीजगवान पार्सेथी मरीचिनें वांदवानी आझा-लेइ समोसरणमांथी उठीनें समोसरणनी बाहेर ज्यां मरीचि बेवो ठे त्यां आव्या अने त्रण प्रदक्षिणा आपी वांदीने कहुं के हे मरीचि ! हुं तने तथा ताहारा त्रिदंभीना जेखने तथा हुं वासुदेव थाइश ते ताहारा वासुदेव पणाने तथा चक्रवर्ती पणानें नमतों नथी परंतु चोवीशमो श्रीमहावीर नामें तीर्थकर थाइश माटे तेने वांडुं एम कही जरत महाराज स्वस्थानकें गया पठी ए वात सांजनीने मरीचि घणा आनंदथी बोळ्यो के एकतो महारो दादो तीर्थकर तथा महारो पिता चक्रवर्ती अने हुं पोते पण पहेलो वासुदेव थाइश तथा चक्रवर्ती पण थाइश वली ठेछो चोवीशमो तीर्थकर थाइश माटे मने वासुदेवादिक अधिक पदवीउ मलजो तेथी अहो महारुं उत्तम कुल एम कहीने पोतानी जुजा ये ताली ठोकी महा हर्षवंत थयो थको हार्थे तालोटा देतो नाचवा लाग्यो, एवीरीतें पोता ना कुलनो मद कल्यो तेथी नीचगोत्र कर्म बांधुं जेमाटे १ जातिमद, २ कुलमद, ३ लजमद, ४ अश्वर्यमद, ५ बलमद, ६ रूपमद, ७ तपमद, अने ८ भुतमद ए आवमदने करतो थको जीव हीन जात्यादिकने पामें हवे कोइएक दिवस मरीचिना शरीरमां रोग ऊपन्यो तेवारें तेनो निम्वेष देखीने असंयति पणाने लीधे कोइ पण साधु तेनो वैयावच्च करे

नही ते जोइ मरीचियें मनमां चिंतव्युं के मने रोग मटी जाय अने सारो थाउं तो एक शि
ष्य करुं के जे मने रोगादिक उपने वैयावच्च करवा काम आवे एम निर्धारी राख्युं पढी केट
लाएक दिवसैं तेने रोग मढ्यो अने शरीरे शाता थइ, एक दिवसैं कोइ कपिल नामा राजपुत्र
मरीचि पासैं आवी धर्मोपदेश सांजली प्रतिबोध पास्यो पढी मरीचिनैं कहेवा लागो के मने
दीक्षा आपो ते सांजली मरीचि बोख्यो के श्रीकृष्णदेव स्वामी पासेथी दीक्षा ल्यो तेवारे क
पिल राजपुत्र श्रीकृष्णदेवजीना समोवसरणमां गयो तिहां प्रचुनैं समोसरणमां बेठा जोइ
फरी मरीचि पासैं आवीनैं बोख्यो के श्रीकृष्णदेवजीतो राज्य लीला जोगवे ठे माटे तेमनी
पासैं तो धर्म कांइ पण नथी पण ताद्वारा पासैं कांइ धर्म ठे के नथी ? एवुं वचन सांजली
मरीचियें तेनैं यथार्थ कहुं तो पण बहुल कर्मी पणा माटे तेणे मान्युं नही तेवारें मरीचियें
आदि कषाय, सहित मतित्रंशथी, मिथ्यात्वोदयना योगें, शिष्यना लोचथी, स्वधर्म आपवा
विचाहुं जे ए महारे योग्य ठे एम चिंतवीनैं बोख्यो के हे कपिल ! कांइक जैनधर्म महारा पासैं
पण ठे माटे तुं सुखें दीक्षा ले, हुं तुजनैं दीक्षा आपीश एवा प्रकारें पोताना अर्थ सारुं कपिलने
दीक्षा दीधी ए उत्सूत्र जाषण कहुं पढी ते कर्मनैं आलोयुं पडिक्कम्युं नही तेना योगथी एक
कोडाकोडी सागरोपम संसारमां परित्रमण करवा संबंधि कर्म उपार्जन कहुं पढी तें मरीचि
अनुक्रमें पोतानुं चोराशी लाख पूर्वतुं आयुष्य जोगवी समाधि मरण करीने ॥ ३ ॥ ॥ चोषे
नवें पांचमे ब्रह्म देवलोकें दश सागरोपमनैं आउखे देवता पणे उपन्यो ॥ ४ ॥ ॥ त्यांनु आ
शुष्य पूरण करी चवीनैं पांचमे नवें कोट्ठागसन्निवेशने त्रिषे एंशी लाख पूर्वतें आउखे कौशिक ना
मा विप्र थयो त्यां पण ठेद्वी तापसी दीक्षा ग्रहण करी आयुष्य पूरुं करी मरण पामीने घ

एाकाल पर्थत संसार परित्रमण करी ॥ ५ ॥ ठवे जवें थूणापुरीमां पुष्पमित्र नामा ब्राह्मण थयो
 तिहां त्रिदंती तापस थई बहोतेरलाखपूर्व आथु जोगवी ॥ ६ ॥ ॥ सातमे जवें पहेले सौ
 धर्म देवलोकें मध्यम आउखे देवता पणे ऊपन्यो ॥ ७ ॥ ॥ त्यांथी चवीने आठमे जवें चैत्य स
 निवेर्गे साठ लाख पूर्वनें आउखे अग्निद्योति नामा ब्राह्मण थयो त्यां पण त्रिदंती तापस थई
 काल करीने ॥ ८ ॥ नवमे जवें बीजे ईशान देवलोकें मध्यम आउखे देवता थयो ॥ ९ ॥
 त्यांथी चवी दशमे जवें मंदिराख्य सन्निवेशें ठप्पन्न लाख पूर्वनें आउखे अग्निचूति नामा ब्रा
 ह्मण थयो त्यां पण त्रिदंती पणुं ग्रहण करी मरण पामीनें ॥ १० ॥ अग्नीआरमे जवें त्री
 जे सनत्कुमार नामा देवलोकें मध्यम आउखे देवता पणे ऊपन्यो ॥ ११ ॥ त्यांथी चवी
 बारमां जवमां श्वेतांबिका नगरीनें विषे चुम्मालीश लाख पूर्वनें आउखे नारघाज नामा ब्राह्मण
 थयो अंतें त्रिदंती पणुं ग्रहण करी त्यांथी मरण पामीनें ॥ १२ ॥ तेरमें जवें चोथा मा
 हेंद्र नामा देवलोकने विषे मध्यम आउखे देवता पणे उपन्यो ॥ १३ ॥ त्यांथी चवी घणुं
 संसार त्रमण करी वली चौदमां जवें राजगृही नगरीने विषे चोत्रीश लाख पूर्वनें आउखे था
 वर नामा ब्राह्मण थयो त्यां त्रिदंती तापस पणुं अंगीकार करी मरण पामीनें ॥ १४ ॥
 पन्नरमें जवें पांचवें ब्रह्म देवलोकें मध्यम आउखे देवता पणे उपन्यो ॥ १५ ॥ त्यांथी चवी
 ने वली पण घणुं संसार त्रमण करी शोलमां जवने विषे राजगृही नगरीनो चित्रनंदी नामेराजा
 तेनी प्रियंगु नामा राणी तेनो पुत्र विशाखानंदी हतो अने ते राजानो बीजो न्हानोजाईविशाखा
 नूति नामे शुवराज हतो तेनी धारणी नामे राणीनी कूखने विषे ते मरीचिनो जीव आवी पुत्र
 पणे उपन्यो, तेनुं विश्वचूति नाम मावित्रे दीधुं, ते अनुक्रमें यौवन वय पाम्यो त्यारे तेना पिताये

परणाव्यो पढी ते प्रतिदिन पोतानी स्त्रीने साथें लई वाडीमां रमवा जाय एक दिवसें चित्रनंदी राजा ना कुवर विशाखानंदीयें, विश्वचूतिने क्रीडा करतो देखीने मनमां विचार कल्लोके छुव तो खरा जे हुं तो राजानो पुत्र हुं अने आ तो युवराजानो पुत्र ठे तो हुं आ माहारा बापनी वाडीमां कोइ दिवसें पण क्रीडा करतो नथी अने आ युवराजानो पुत्र वाडी रोकीनें बेगो ठे ए अयुक्त ठे माटे हवे हुं पण माहारी स्त्रीयो सहित इहां आवीनें वाडीमां रमण करुं तोज म हारो जमवारो सफल जाणुं नहीकां महारो जन्म व्यर्थ जाणवो एवो निश्चय करी ते कुमारें पोताना पितानें कहुं के विश्वचूतीनें वाडीमांथी काहाडी मूको तो हुं जइ ते वाडीमां क्रीडा करुं तेवारें पितायें कहुं के हे पुत्र ! हुं कोइ प्रपंच करीनें विश्वचूतीनें काहाडी तने वाडी आ पीश ए प्रमाणे पोताना पुत्रनें संतोष पमाडी पढी विश्वचूतीने वाडीमांथी काहाडवा निमित्ते राजायें कपट करी एक पडहो वजडाव्यो के सिंहनामा राजाने पकडवा सारुं राजा चढे ठे, आवो ठंडेरो सांजलीनें विश्वचूती आवी राजानें कहेवा लाग्यो जे हे स्वामी ! तमे पोतेज ते बिचारा गरीबडा सिंहराजानी उपर खुं प्रयाण करो ठो ? तेनें तो हुंज बांधी लावीश एम कही लशकर लइने विश्वचूति, सिंहराजा उपर. चडाइ करी गयो, पाठलथी राजायें विश्वचूतीना अं तःपुरनें राजवाडीमांथी काहाडीनें विशाखानंदीनें वाडी सोंपी दीधी, एम करतां केंटलाएक दिवसें विश्वचूती पण सिंहराजानें पकडी लावीनें राजाने आवी सोंप्यो तेवारें तेनो लोको घणो यशवाद बोलवा लाग्ता, हवे फरी विश्वचूती पूर्वनी पेठें पोतानी स्त्रीयोनें साथें लइ रम वासारुं राजवाडीयें गयो तिहां दरवाजा ऊपर विशाखानंदीना सुजट बेग हत्ता ते बोल्या के इहां विशाखानंदी पोतानी स्त्रीयो साथें रमण करे ठे माटे बीजा कोइनें

आववानो डुकुम नथी, राजायें वाडी एनें दीधी ठे. ते सांजली विश्वचूतियें जाणुं जे राजायें
 महारी साथें कपट कीधुंठे माटे धिक्कार पडो आ संसारनें एम विचारी विरक्त थयो पडी मात्र
 पोतानुं बल देखाडवा सारुं ते वाडीना दरवाजा पासें एक कोंठनुं जाड ह्नुं तेने एक मूवी
 मारी तेथी ते वृद्धना बंधाये कोंठ जमीन उपर पडीगयां पडी विश्वचूती बोळ्यो कें जेटलो
 वखत आ कोंठनें जमीन उपर पाडतां लागो तेटलो ज वखत शत्रुउनें मारतां लागे परंतु लोको
 अपवाद बोले तेनी बीकथी ए काम हुं करतो नथी एंहुं कहीनें संजुतिविजय मुनिनी पारसे
 दीक्षा लइ मासदूषणादि घणुंज तप कहुं, एक दिवसें ते विश्वचूति मुनि विहार करतो
 करतो मथुरा नगरीमां आब्यो तिहां मासखमणुं पारणुं करवा सारुं गोचरीनें अर्थे गलीये
 फरतां थकां कोइएक नवी प्रसूता गाय हती तेणे ठीक मारी तेथी साधु नूमिकायें पडी गयो
 ए अवसरमां एना काकानो दीकरो विशाखानंदी तेपण पोतानें सासरे एज गाममां आवेलो
 ठे तेणे गोखमां बेठां थकां विश्वचूतिने जमीन ऊपर पडतो जोयो तेवारें हास्य पूर्वक बोळ्यो
 के हे विश्वचूति ! जे बल पराक्रमथी तें एक मुष्टीयें करी सर्व कोंठ पाडी नाख्यां हतां ते तारुं
 बल सर्वे क्यां जतुं रहुं ? एंहुं वचन सांजलीनें मुनियें उंची दृष्टी करी तेने जोयो त्यारें मनमां
 अहंकार आणीनें बोळ्यो के अरे हजी पण हास्य करे ठे, तो जो हवे हमणां पण महारुं बल
 केटलुं ठे एम कही पहेली गायने सींगडे पकडी आकाशें जमाडीनें नूमि उपर मूकी दीधीनें विशा
 खानंदीने कहेवा लागो के अरे तुंतो जाणे ठे जे एंहुं बल जतुं रहुं हजे पण महारुं बल क्यांयें
 गयुं नथी वली कहेवा लागो के जो महारी तपश्यानुं फल होय तो हुं परचवमां घणो बल
 वंत थयो थको तुजनें मारवा वालो थाउं एवो नीयाणो करी कोडी वर्ष पर्यंत चारित्रपाली

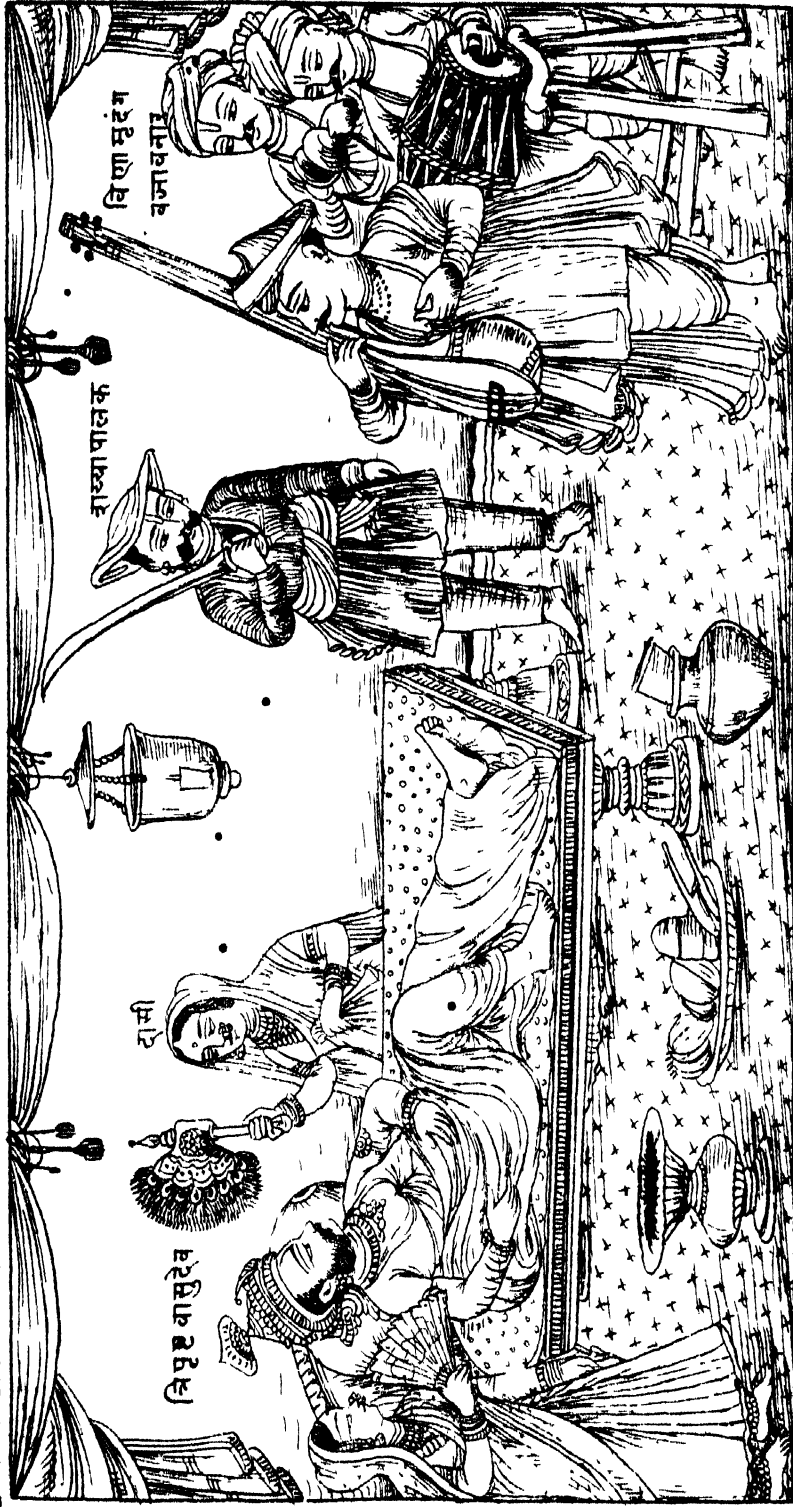
अंतें अनशन करी त्यांथी मरण पामीनैं ॥ १६ ॥ सत्तरमे जवें महाकष्ट नामा सातमा देवलोकने विषे सत्तर सागरोपमना पूरण आउखे देवता पणे उपन्यो ॥ १७ ॥ ॥ तिहांथी चवीनैं अठारमे जवें पोतनपुर नगरमां प्रजापति नामे राजा तेनी धारणी नामे राणीनी कूखमां चार सुपने सुचित्त एक पुत्र थयो तेनुं नाम अचल दीधुं तथा वली एज प्रजापति नामा राजानी मृगावतीनामे एक पुत्री थइ ते एक दिवसें विवाहनी चिंताने लीधें ते कुमारी नी मातायें तेने शणगारी सुशोणित वस्त्राचूषण पहेरावीनैं राजा पासें मोकली अने विचाबुं जे ए महोटी कन्या यौवन वय पापेली देखीने राजा कोइ कुलवान राजकुमारनैं परणावी देगे, प रंतु राजा तो ते पोतानी सुरूपवाली पुत्रीने आवेली देखीनैं कामेकरी पीडीत थयो अने पोतेज पोतानी दीकरीनैं परणवानी इहम करतो थको लोको अपवाद न करे एटला माटे सजामां बेठेला लोकोनी आगल कहेवा लाग्यो के हे जाइड ! जे लोकनैं विषे सारामां सारी चीज होय ते कोनी कहेवाय ? तेवारे सजाजनो बोल्या के जे उत्तम चीज होय ते तमारी कहेवाय, राजा बोळ्यो जे तमारा सुखथी जे वचन निकळ्युं ते निश्चयथी सत्य ठे माटे आ सर्वोत्कृष्ट जें कन्यारत्न ठे ते हुं बीजानें आपीश नही. एनैं हुं पोतेज परणीश एम कही ते पोतानी पुत्रीनैं पोतेज. परण्यो अने तेनी सार्थे संसार संबंधि सुख जोगववा लाग्यो एम करतां एक दिवस ते विश्वचूतिनो जीव देवलोकथी चवीनैं मृगावतीनी कूखें आवी उपज्यो तेवारे मृगावतीयें सात स्वपनां दीगां पही पूरण नव महीने पुत्र जन्म्यो तेवारे राजायें महोदो महोत्सव करीनैं ते बा लकनु नाम त्रिष्ट एवुं दीधुं अनुक्रमें ते बालक महोदो थयो एवा अक्सरमां शंखपुर नगर नी पासें तुंगी नामा पर्वत ठे ते पर्वतनी गुफामां विशाखानंदीनो जीव सिंह पणे आवी उपन्यो

ठे ते वखतमां अश्वघ्रीव नामे प्रतिवासुदेव हतो तेनुं शालिनुं खेत्र ते पर्वतनी नजीक हतुं
 ते शालिना खेत्रनो जे रखवालो रहेतो तेने ते सिंह मारी नाखतो हतो तेवारें ते अश्वघ्रीव
 पोताना सेवक राजाउनी ऊपर वर्षोवर्ष वारा प्रमाणे डुकुम लखी खेत्रनी चोकी करवा
 मोकलतो हतो एम करतां एक वर्षे वारा प्रमाणे ते प्रजापतिराजाने चोकी करवानो डुकुम
 आव्यो ते वारें ते खेत्रनी रखवाल करवा सारुं राजायें पोतें जावा मांफ्युं तेने त्रिष्टु
 वारी राख्यो अने पोते पोतानो अचल नामे जाइ जे गौतमस्वामीना जीव ठे अने
 आ नवमां बलदेव याज्ञो ते सहित खेत्रनी रखवाल करवा गयो, तिहां बरुतर टोप पहेरी
 रथमां बेशी अचलनें सारथी करी शस्त्र लइनें जे गुफामां सिंह रहे ठे त्यां गयो एटलामां तो
 रथनो अवाज सांजलीनें सिंह पण गुफाथी बाहेर आव्यो तेनें देखीने त्रिष्टु विचासुं जे ए
 सिंहने बेसवा रथ नथी तो महारे पण रथमां बेसी लडुं नही वली एनी पासें शस्त्र तथा
 कवच नथी तो महारे पण शस्त्र तथा कवच नही राखवां पढी शस्त्र तथा कवचनें रथमां
 मूकी पोते रथथी हेतो उतरी सिंहने कहेवा लाग्यो के अरे ढांढीना खावा वाला उठी
 उनो थइने महारी सामो आवीजा एटलुं कहुं के तरत ते सिंह पण उठयो अने मुख
 फाडी साहमो लडवा आव्यो के तरतज त्रिष्टु ते सिंहना होठ पकडी बे कटका करी
 चीरी नाख्यो, तो पण ते सिंहनो जीव जाय नही, तेवारें त्रिष्टुनो सारथी सिंहनें कहेवा जा
 ग्यो के हे सिंह ! जेम तुं मृगराज ठो तेम आ ताहारो मारनार पण नरराज ठे माटे तनें
 कोइ साधारण माणसें माखो नथी एवी वात सांजली सिंह मरण पामीनें नरकें गयो
 पढी ते सिंहनुं कलेवर लइ गाममां आवी लोकोनी वचमां कलेवर नाखीनें त्रिष्टु बोलवा

लागो के आ उपड़व करनार सिंद्हने हुं मारी आव्यो हुं माटे हवे महारा प्रतापथी अश्वयीव प्रतिवासुदेव सुख. समाधिथी चावल खाउ ए वात लोकोना मुखथी सांनलीनें अश्वयीवने महा क्रोध उपन्यो तेथी पोतानी सेना लइने लडवा आव्यो ते त्रिष्टु साथें युद्ध करतां कोइ पण रीतें पोहोची शक्यो नही तेवारें चक्र फेरवीने तेना उपर नाखुं ते चक्र पण त्रिष्टुना दा शमां आवी बेतुं पढी तेज चक्र त्रिष्टु अश्वयीव उपर चलाव्युं तेणे जइ अश्वयीवनुं मस्तक ठेदी लावीनें त्रिष्टु आगल हाजर कह्युं ते जोइ देवो आकाश उपर रही जय जय शब्द कही बोल्या के आ नरतखेत्रमां ए त्रिष्टु पहेलो वासुदेव थयो पढी ते त्रिष्टु अनुक्रमें त्रण खन साधीने वासुदेवनी राजलीलाना सुख नोगवतां थकां एक दिवस नाटक थातुं हतुं तेवामां राजाने निडा आववा लागी तेवारें शय्यापालकनें कह्युं के मने निडा आवी जाय तेवारें ए नाटक करनाराउने शीख आपी वारी राखजो तो पण तें शय्यापालकें श्रोत्रेन्द्रियना रसें करी तेमनें गीत गान करतां वारी राख्या नही एटलामां त्रिष्टु जागृत थइनें बोड्यो के अरे आ नाटकीआनें शा वास्तें रजा आपी नही तेवारें. शय्यापालकें कह्युं के हे प्रभु ! श्रोत्रेन्द्रियना रसें करी हुं रजा आपतां चूकी गयो ते. सांनली त्रिष्टुनें क्रोध चड्यो पढी सीधुं गरम करी तेनो उनो रस ते शय्यापालकना कानमां रेडाव्यो तेथी ते मरण पामीनें नरकें गयो एरीते ते वासुदेवना जवमां घणा महोटां पापोपाङ्कन करी चोराशी लाख वर्षनुं आयुष्य जोग बीनें ऐंशी धनुष प्रमाणना शरीरनो त्याग करी मरण पामीनें ॥ १८ ॥ ॥ उगणीशमे जवें सातमा नरकने विषे नारकी पणे जइ ऊपन्यो ॥ १९ ॥ ॥ त्यांथी मरण पामीने वीशमे जवें सिंद्ह थयो ॥ २० ॥ तिहांथी मरण पामीने एकवीशमे जवें चोथा नरकने विषे नारकी पयो

चित्र ४

जइ उपन्यो ॥ ३१ ॥ त्यांथी मरण पामी घणुं संसार त्रमण करी बावीशमे नवें रथपुर
 नगरें प्रियमित्र नामें राजानी विमला नामे राणी तेनी कूखने विषे पुत्र पणे उपन्यो मा
 वित्रे विमल एवुं नाम दीधुं अनुक्रमे सर्व कलानो पारगामी थयो पितायें तेने राज्य सोणुं
 एक दिवस वनमां क्रीडा करवा गयो त्यां पाश मांहेथी हरण ठोडाव्यां तिहां दयाना प्रजावे
 जइक परिणामें करी मनुष्यायु बांधुं, ठेवटे दीक्षा लइ उग्र तपश्चर्या करी, चक्रवर्तीनी पदवी
 उपाजीं अंते एक मासनुं अनशन करी त्यांथी चवीनैं ॥ ३२ ॥ त्रेवीशमे नवें पश्चिम
 महाविदेहमां मूका नगरीनो धनंजय नामे राजां तेनी धारणी नामे राणीनी कूखे आवी
 उपन्यो मातायें चौद स्वपनां दीठां पढी पूरण मासे पुत्र जन्म्यो तेवारें मातपितायें महोटा
 महोत्सव पूर्वक तेनुं प्रियमित्र एवुं नाम दीधुं ते अनुक्रमें ठ खंम साधी चक्रवर्तीनी पदवी
 नोगवी अंते श्रीपोटिलाचार्य पासेथी दीक्षा लइ क्रोड वर्ष पर्यंत चारित्रि पालि सर्व चोराशी
 लाख पूर्वनुं आयु पूरण करी त्यांथी मरण पामी ॥ ३३ ॥ चोवीशमे नवें शुक्र नामा सा
 तमें देवलोकें सत्तर सागरोपमने आयुखे देवता पणे उपन्यो ॥ ३४ ॥ त्यांथी चवी पच्चीशमे
 नवें एहज जरतखेत्रमां ठत्रिका नामे नगरीनो जितशत्रु नामे राजा तेनी नइ नामे राणीनी
 कूखने विषे पचीश लाख वर्षने आयुखे नंदन नामे राजपुत्र थयो त्यां चोवीश लाख वर्ष
 सुधी गृहस्थावासें रहीने पढी पोटिलाचार्य पासेंथी दीक्षा लइ एक लाख वर्ष पर्यंत दीक्षा
 पाली जावळीव सुधी मास खमणे करी वीशस्थानकनुं तप आराध्युं तेथी तीर्थंकर नामकर्म
 निकाचित उपाजीं अंते एक मासनुं अनशन करी त्यांथी काल करीनैं ॥ ३५ ॥ ढवीशमे नवें
 दशमा प्राणात देवलोकने विषे पुण्योचरावतंसक नामना विमानमां वीश सागरोपमने आ

ઝલે દેવતા પણે ડપન્યા ॥ ૧૬ ॥ પઠી ત્યાંથી ચવીને મરીચિના નવમાં જે કુલનો મદ કલો
 હતો તે નીચગોત્રકર્મના ડડયથી સત્તાવીશમા નવને વિષે કુષ્ણદત્ત બ્રાહ્મણની દેવાનંદા નામે
 સ્ત્રીની કૂલે આવી ડપન્યા હે ઈરીતે પ્રથમ તીર્થેકર શ્રીકુષ્ણદેવ નગવાને નરત ચક્રવર્તીની
 આગલ કહ્યું હતું જે મરીચિનો જીવ તીર્થેકર આગ્રે તે નિશ્ચયથી થયો ॥ ૧૭ ॥ ॥ હવે નગ
 વાન્ શ્રીમહાવીર દેવાનંદાની કૂલે અવતર્યા તે સમયને વિષે ત્રણ જ્ઞાન સહિત ગર્જપણે આ
 વ્યા ત્યાં હું દેવલોકથી ચવીશ એવું જાણે પણ ચવવાના વચતનો જે વર્તમાન એક સમય સૂક્ષ્મ
 કાલ હે માટે તે ન જાણે અને ત્યાંથી ચવ્યા પઠી હું દેવલોકથી ચવીને દેવાનંદાની કૂલે ડ
 પન્યો હું એવું જાણે હવે જે રાત્રિમાં શ્રમણનગવાન્ શ્રીમહાવીર સ્વામી દેવાનંદા બ્રાહ્મણીની કૂલે
 ડપન્યા તે રાત્રિમાં દેવાનંદા બ્રાહ્મણી સુવશ્યામાં કાંડક સૂતી કાંડક જાગતી અર્થાત્ થોડીક
 નિડામાં રહી થકી, ડદાર કલ્યાણકારી, ડપડવ રહિત, ધનકારી, મંગલકારિ શોજા સહિત એવાં ચૌદ
 મહોટાં સ્વપનાં દેસીને જાગી ॥ તે ચૌદ સ્વપનાનાં નામ કહે હે પહેલે સ્વપને હાથી દીઠો, બીજે
 વૃષજ, ત્રીજે સિંહ, ચોથે લક્ષ્મી, પાંચમે ફૂલની માલા, ષષ્ઠે ચંડ, સાતમે સૂર્ય, આઠમે ધ્વજા,
 નવમે કુંડલકલશ, દશમે પદ્મ સરોવર, અગીઆરમે હીર સમુદ્, બારમે દેવવિમાન, તેરમે રત્નો
 નો ઢગલો રાશિ, ચૌદમે નિર્ધૂમ અગ્નિ એ ચૌદ સ્વપનાં એવા રૂપનાં કલ્યાણકારી મહાર્મગલનાં
 કરનારાં દેસીને જાગી થકી હર્ષ સંતોષ પામી, ચિત્તમાં આનંદ પામી, મહોટા પ્રેમ સહિત
 મન થયું, પરમહર્ષ ડપન્યો, હર્ષને વિષે પસરું હે મન જેવું, ડલ્કુષ્ટ સૌમ્ય મન હે જેવું, જેનાં
 મનમાં હર્ષ ડલ્લાસ થયો હે, મેઘની ધારાયેં કરી હણાણું એવું કંદવ. પુષ્પ જેમ વિકસ્વર
 થાય તેમ જેનાં રોમે રોમ વિકસ્વર થયાં હે એવી થડ થકી પૂર્વે દીઠેલા સ્વપનાંને યાદ કરે

યાદ કરીને સૂવાના પલંગ ઉપરથી ઊઠે ઊઠીને પાદપીઠ થકી પણ ઉતરે ઉતરીને નહીં ઉતા
 વલી, નહીં ધીરી, એવી બે ગતિની વચમાં ઠહેરતી થકી ॥૫॥ રાજહંસીની ગતિ સરસ્વી ચાલ
 તી થકી જિહાં રૂષનદત્ત બ્રાહ્મણ છે ત્યાં આવતી હ્વી, આવીને રૂષનદત્ત બ્રાહ્મણ પ્રત્યે જય
 વિજય શબ્દ કરીને વધાવે વધાવીને નિશાસન ઇટલે બાજોટ ઉપર બેઠી, ત્યાં માર્ગમાં આવવાનો
 સ્વેદ મટાવાને, પરસેવો ઉપશમાવીને, બે હાથ જોડી દશ નસ એકઠા કરી મસ્તકે અંજલી
 કરીને કહેવા લાગી કે હે સ્વામિ! મેં આજ રાત્રેં શય્યામાં કાંઈક સૂતાં હસિ આદિક ચૌદ
 સુપનાં દીઠાં ॥ ૬ ॥ તેનું શું ફલ થશે, કયા પ્રકારના કલ્યાણને કરનારાં થશે તેવારેં રૂષન
 દત્ત બ્રાહ્મણ દેવાનંદાના સુખથી એંડું સાંનલીને પોતાના હયામાં ઘણો ખુશી થયો, જેવાં પાણી
 ની ધારાથી કંદંબ પુષ્પ ખુલ્લે તેવી તેની રોમરાજિ પ્રફુલ્લિત થઈ તે સુપનોના અર્થ વિચારવા
 લાગ્યો વિચારીને દેવાનંદા બ્રાહ્મણીને કહે ઉદારકારી હે દેવાણુપ્રિયા! તમે જે સુપનાં દીઠાં તે મેં
 ગલકારી છે, તમે જે સુપનાં દીઠાં તેનું ફલ એંડું છે કે હે દેવાણુપ્રિયા! ધનનો લાજ થાશે, પુત્રનો
 લાજ થાશે, સુખનો લાજ થાશે, નિશ્ચે તમારે નવ મહીનાને સાડા સાત દિવસ ગયા કે સુકુમાર
 છે હાથ પગ જેના, હીન અંગ રહિત, સંપૂર્ણ પાંચઙ્ગિય સહિત શરીર જેનું છે, લક્ષણ, બંજન, અને
 ગુણેકરી સહિત તથા માનોન્માને કરી સહિત સંપૂર્ણ જનું શરીર જેનું છે એવો પુત્ર થાશે. હવે લક્ષણ
 કોને કહીયે તે કહે છે, જે પુરુષનો જ્યારે જન્મ થાય ત્યારે તેના અંગમાં પુણ્યની રેखा પ્રમુખ પહે
 તેને લક્ષણ કહીયે ॥ સહજં લક્ષણં ઇતિ વચનાત્ ॥ તિહાં ચક્રવર્તી તથા તીર્થકરોને તો એક હજારને
 આવ લક્ષણ હોયં અને બલદેવ તથા વાસુદેવનેં એકસોને આવ લક્ષણ હોય તથા બીજા સામા
 ન્ય જાગ્યવંત પુરુષોને બત્રીશ લક્ષણ હોય તેનાં નામ કહે છે ૧ ભત્ર, ૨ વીંજણો, ૩ ધનુષ,

४ रथ, ५ वज्र ६ काचबो, ७ अंकुश, ८ वावडी. ए स्वस्तिक १० तोरण, ११ तलाव, १२ सिंह, १३ वृद्ध, १४ चक्र, १५ शंख, १६ हाथी, १७ समुद्र, १८ कलश, १९ प्रासाद, २० मत्स्य, २१ यव, २२ शृंग यज्ञानुअंग, २३ आंचलो, २४ कर्ममल, २५ पर्वत, २६ चामर २७ काच, २८ बज्रद, २९ पताका ३० लक्ष्मी, ३१ माला, ३२ मथूर ए बत्रीश लक्षण पूर्वकृत पुण्यनां योगवाला पुरुषना हाथ पगना तलीयानें विषे होय ए आदि दैर्शनै एक हजारने आठ लक्षण पण एवाज्र उत्तम प्रकारनां जाणी लेवां तथा वली प्रकारांतरें बत्रीश लक्षण कहे ठे. जेना नख, पग, हाथ, जीन, दोठ, तालु अने आंख्योना खूणा ए सात वानां रक्त होय सारां होय ते पुरुष नाग्यवान जाणवो ते ससांग लक्ष्मी जोगवे तथा जेनी काख, ठाती, कोट एटले गलानी दडबटी तथा गलानो मखो, नाक, नख अने मुख ए ठ वानां उचां होय तो ते पुरुष सर्व प्रकारें उन्नति पामे. तथा दांत, चामडी, केश, आंगुलीना पर्व एटले आंगुलीनी रेखा अने नख ए पांच जेना पातलां होय सूक्ष्म होय तो ते पुरुष घणो धनवान् थाय तथा नेत्र, स्तननां अंतर, नाक, गलानो मखो अने खुजाड ए पांच जेना लांबा होय ते पुरुषनु आयुष्य महोदुं होय घणुं धन पामे अने पराक्रमी होय तथा ललाट, पेट अने मुख ए त्रण जेनां महोदुं होय तो ते पुरुष राजा थाय तथा वली ग्रीवा, जंघा अने पुरुष चिन्ह, ए त्रण जेनां लघु होय दुंका होय तो ते पुरुष राजा थाय तथा बोलवानो स्वर, मूटी एटले नाची अने सत्व ए त्रण जेना गंजीर होय ते पुरुष पृथ्वीनो धणी थाय अथवा प्रधान थाय एम जे पुरुषमां जेवां लक्षणहोय ते पुरुषमां तेवो आचार पण होय, जेनुं रूप होय तेनुं धन पण होय, जेवो स्वभाव होय तेवो गुण पण होय ए प्रकारांतरें बत्रीश लक्षण कही देखाड्यां तथा बीजां पण केटलां एक लक्षण कहे ठे. पद्म, वज्र अंकुश, तत्र, शंख

અને મત્સ્ય એ જેના હાથ પગમાં દેશાય તે પુરુષ લક્ષ્મીપતિ થાય તથા જેના ચીકણા ત્રાંબાના વર્ણ
 જેવા નરવહોય તે પુરુષ સુસ્વી હોય તથા જેના ચલકતા ઝજ્જલ અનારવત્ સ્નેહ નિવિહ એવાં બત્રીશ
 દાંત પૂરેપૂરા હોય તે રાજા થાય અને જેના એકત્રીશ દાંત હોય તે જોગી થાય તથા ત્રીશ દાંત
 વાલો મધ્યમ કહેવાય અને ત્રીશથી પણ ઊંઠા દાંત જેના હોય તે સામાન્ય પુરુષ ગણાય
 જે પુરુષ અત્યંત ઊંચો તથા અત્યંત મીઠો તથા અત્યંત જાડો હોય તેમજ જે અત્યંત ડુર્બલ,
 અત્યંત કાલો અથવા અત્યંત ગૌર વર્ણ વાલો હોય એ તે વિષે સત્વ પણું હોય, જેના મસ્ત
 કને જમણે જાગે સવલો નમરો હોય તો શુભ જાણવો અને અવલો નમરો હોય તો અશુભ જાણવો
 ॥ " તથા જેના હાથને વિષે એક પણ રેખા નહોય અથવા ઘણી રેખા હોય તે પુરુષનું
 આયુષ્ય અલ્પ હોય તથા જેને દેવપૂજાની આંગુલીનાં ઠહેલા વેઢાથી અધિક કાંડક ઝંચી ટચલી
 આંગુલી હોય તે પુરુષ ધનવાન હોય તથા તેની માતાનો પદ્મ ઘણો હોય તથા જેના મણીબંધથી
 બાપની રેખા તથા કરતલથી વિચ્છની રેખા અને આયુષ્યાની રેખા જેની સંપૂર્ણ હોય તે પુરુષનું
 ગોત્ર, ધન તથા આયુષ્યું સંપૂર્ણ હોય અથવા આયુષની રેખા જેટલી આંગુલી અતિક્રમે તેટલી
 પવત્રીશી આયુષ્યાના વરસની જાણવી તથા જેના અંગુઠાને મધ્યનાર્ગે યવ હોય તે પુરુષ વિદ્યા
 વંત યશસ્વી હોય અને અજવાલા પદ્મમાં તેનો જન્મ હોય તથા જેનાં નેત્ર રક્ત હોય તેનું પાસું
 સ્ત્રી મૂકે નહીં તથા જેના નેત્ર પીલાં હોય તેને ધન મૂકે નહીં તથા જેની શુભા દીર્ઘ હોય
 તેને કશ્વર પણું હોય તથા જેનું દૃઢ શરીર હોય તેને સુખ ઘણું હોય તથા જેના હાથ પગને વિષે
 કમલ, ઠત્ર, અંકુશ, શંખ, મત્સ્ય પ્રમુખ હોય તે પુરુષ મહોટા લક્ષણવાલો હોય તથા જેના
 નરવ રાતા હોય તેને ધનનું સુખ ઘણું હોય તથા જેના નરવ ઝજા હોય તે નિહુક હોય તથા

જેનાં નરુ લુરુવા હોય તે અનાચારી હોય ॥ ॥ વલી શરીર માંહે મુરુ પ્રધાન હે તે મુરુમાં વલી નાસિકા હે તે પ્રધાન હે વલી નાસિકામાં નેત્ર હે તે પ્રધાન હે માટે જેના જેવાં નેત્ર હોય તેનો તેવો શીલ ઇટલે અચાર પળ હોય તથા જેવી નાસિકા તેહું આર્ય પળું હોય, જેવું રૂપ હોય તેવું વિત્ત હોય, જેવું શીયલ હોય તેવા ગુણ હોય ઝકુંચ ॥ યથાનેત્રં તથા શીલં, યથાનાસા તથા શર્ક્કંવં ॥ યથારૂપં તથા વિત્તં, યથાશીલં તથા ગુણાઃ ॥ પાઠાંતરે ॥ સર્વસત્ત્વે પ્રતિષ્ઠિનં ॥ ૧ ॥

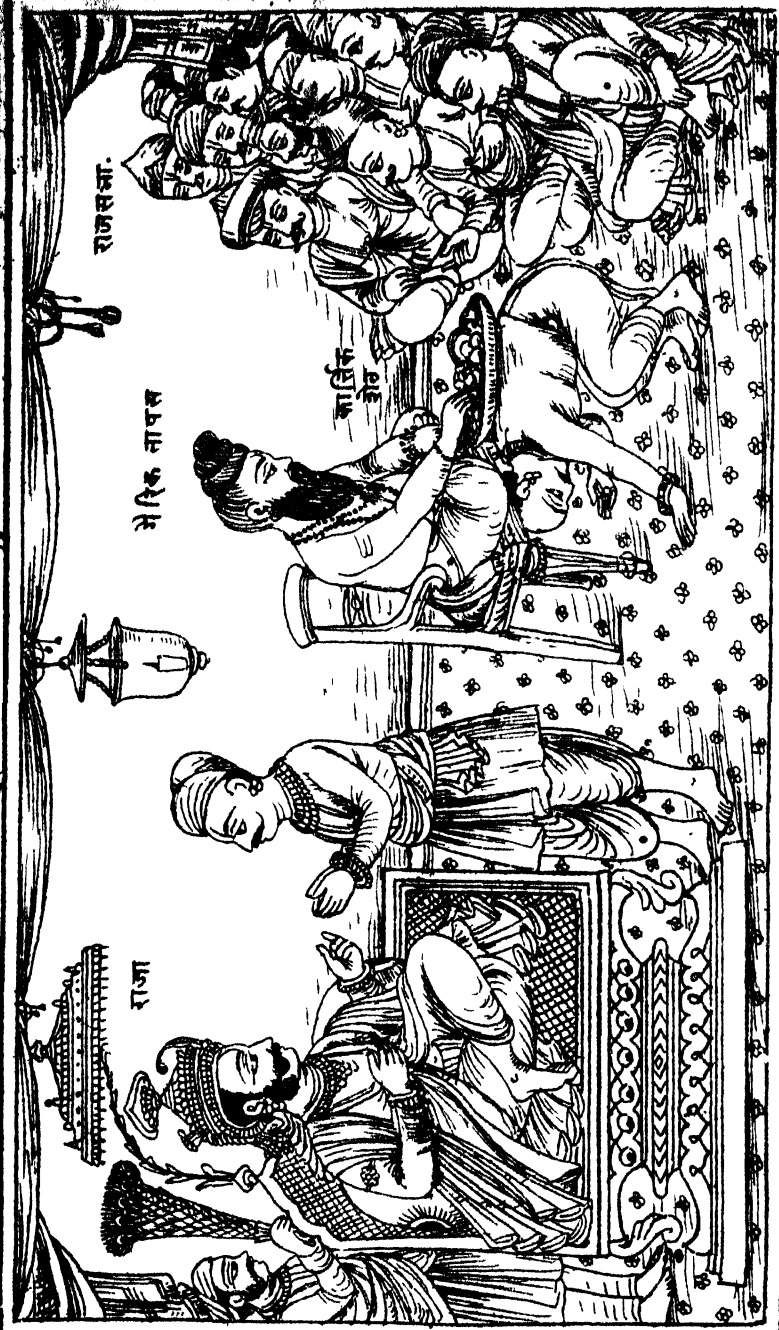
ઇત્યાદિક લક્ષણ જાણી લેવાં ઇ લક્ષણ કહ્યાં ॥ ॥ હવે વ્યંજનનું સ્વરૂપ કહે હે. જે જન્મ્યા પઠી અંગમાં પ્રગટ થાય તેને વ્યંજન કહીયેં જેમકે મસો, તિલ અને લસણ ઇત્યાદિક સર્વ વ્યંજન જાણવાં તે પુરુષને જમણી બાજુયેં હોય તો સારાં જાણવાં અને સ્ત્રીને માઠી બાજુયેં હોય તો સારાં જાણવાં ॥ ॥ હવે ગુણનું સ્વરૂપ કહે હે. જેમાં સૌનાગ્ય પળું, ડદાર પળું અને ધૈર્યપળું ઇત્યાદિક હોય તે સર્વ ગુણ જાણવા ॥ ॥ હવે માનોન્માનનું સ્વરૂપ કહે હે. પુરુષ પ્રમાણે પાણીથી નરેલી કુંઢીમાં પઢીશ વર્ષનાં પુરુષનેં બેસાડવો પઠી તે પુરુષના બેસવા થકી જો ઇક ડોણ નાર પાણી કુંઢીમાંથી બાહેર નીકલે તો તે પુરુષ માનોપેત ઇટલે પ્રમાણ સહિત જાણવો અને જો ત્રાજવામાં તોલતાં તે પુરુષનો અર્ધ નાર પ્રમાણ તોલ થાય તો તે ઝન્માનોપેત પુરુષ જાણવો ॥ ॥ ઇહાં તોલની વાર્તાના પ્રસંગમાં નારનું પ્રમાણ કહી દેવાહે હે પ્રથમ હ સરસવે કરી ઇક યવ થાય, ત્રણ યવે ઇક ચિણોઠી થાય, ત્રણ ચિણોઠીયે ઇક વાલ થાય તેવા શોલ વાલે ઇક ગદીયાળું થાય તેવા દશ ગદીયાળે ઇક પલ થાય તેવા દોઢસો પલનો ઇક મળ થાય તેવા દશમળની ઇક ઘડી થાય તેવી દશ ઘડીયેં ઇક નાર પ્રમાણ થાય ઇવા અર્ધનારે તોલાય તે પુરુષ ઝન્માનોપેત માન રહિત જાણવો ઇરીતે પોણા ચાર મળ ઝન્માનના થાય હે

॥ वली जे पुरुषनुं पोताने आंगले चरतां पोतानुं शरीर एकसोनें आठ आंगलनुं होय ते उ तम पुरुष जाणवो तेमां बार आंगलनुं मुख होय तेने नवे गुणीये तेवारे १०८ थाय ते मानो पेत पुरुष जाणवो तथा जेनुं ठहुं अंगुलनुं शरीर होय ते मध्यम सम पुरुष जाणवो, जेनुं चो राशी आंगुलनुं शरीर होय ते हीन पुरुष जाणवो अने श्रीतीर्थकरनुं तो एकसो वीश आंगुल नुं शरीर होय केमके तीर्थकरने माथे बार आंगुलनी उष्णीष राखडीने ठामे होय तेमाटे एवो सर्व अंगे सुंदर, चंद्रमा समान सौम्य आकार वालो, जेनुं मनोहर प्रीतिकारी दर्शन ठै एवा सुरूपवंत देवकुमारसमान पुत्रने हुं जणीश ॥९॥ ॥ ते पण बालक बाल्यावस्था रहित आशे तेवारे ते पोताना विज्ञान जावथीज आशे ते केवो आशे ते कहे ठे एटले ते पुत्र युवान अव स्था पामे थके ऋग्वेद, यजुर्वेद, सामवेद, अथर्ववेद ए चार वेद तथा पांचमो इतिहास पुराण शास्त्र, ठछो नाम कोश निघंटनाम माला ए सर्व ठ ए शास्त्र ने अंग उपांग सहित तेना तात्पर्यनो जाणवा वालो आशे, चार वेदनो जणाववा वालो आशे, जे चूलशे तेने बताववा वालो चूल देखवाडवा वालो आशे, जूतुं बोलशे तेने वर्जवा वालो आशे, खुदनो धारण करनारो आशे पारगामी आशे, ठ अंगनो जाण आशे, साठ अर्थ ठे जिहां एवा साठ तंत्र शास्त्र तथा कपि लशास्त्रनो जाणनार आशे, गणित शास्त्रनो जाणनार आशे, अक्षर शिक्षामां निपुण आशे, क्रिया शास्त्रमां निपुण, व्याकरणनो जाणनार, ठंद जोडवामां दक्ष, टीकानो जाण नार, ज्योतिष शास्त्रमां प्रवीण एम बीजा पण ब्राह्मणोनां शास्त्रोमां परिव्राजकोनां शास्त्रोमां अत्यंत निपुण माह्यो एवो ताहारो पुत्र आशे ॥१०॥ तेमाटे तमे रूडा स्वपनां दीर्घां, जावत आरोग्यकारी स्वपनां तमनें आव्यां एवुं वारंवार केहेतो हवो अने पोते पण अनुमोदना

કરતો હવો ॥ ૧૧ ॥ હવે દેવાનંદા બ્રાહ્મણી કૃષ્ણદત્ત બ્રાહ્મણનાં સુખથી એવા અર્થ સાંજ લીને, તેને મનમાં ધારી રાखીને, હર્ષ સંતોષયુક્ત હૃદય વાલી થઈ થકી હાથ જોડી, દશ નવ ખેલા કરી મસ્તકે ચડાવી કહેતી હવી ॥ ૧૨ ॥ જે એ વાત જેમ તમે કહી તેમજ છે, હે દેવાણુપ્રિય ! એ સત્યજ છે સ્વોટી નથી, હે દેવાણુપ્રિય ! જે તમે કહો છો તે સર્વ સંદેહ રહિત છે એવું કહીને તે સ્વપનાં રૂઢા પ્રકારે અંગીકાર કરીને કૃષ્ણદત્ત બ્રાહ્મણની સાથે મનોહર મનુષ્ય સંબંધિ સુખ જોગવતી થકી વિચરે છે ॥ ૧૩ ॥ તે કાલને વિષે શર્કેડ દેવતાડનો રાજા જેના હાથમાં દૈત્યોને વિદારણ કરનારું વજ્ર છે જેણે પૂર્વના જવમાં શ્રાવકની પાંચમી પ્રતિમા સો વાર વહન કરી તેણે કરી શતક્રતુ એવું બીજું નામ તે પૂર્વના કાર્તિકજોતના જવની અપેક્ષાથી છે તે કાર્તિક જોતની કથા કહીયેં હૈયેં. પૃથ્વીનૂષણ નામે નગરને વિષે પ્રજાપાલ નામે રાજા હતો તે નગરમાં રાજાનો ઘણો માનિતો અને ઘણો ધનાઢય જૈનધર્મી, પરમ શ્રાવક એવો કાર્તિક નામા જોત રહેતો હતો તેણે શ્રાવકની અગીઆર પ્રતિમા માહેલી પાંચમી પ્રતિમા સો વાર વહી તેવું તેથી શતક્રતુ એવું નામ લોકોમાં પ્રસિદ્ધ થયું એમ કરતાં એક મમયે ગૈરિક નામા તાપસ મહિને મહિને પારણું કરે છે તે પરિવ્રાજકે નગરની બાહરે આવી ઉતારો કહ્યો તેને રાજા આદિક સર્વ લોકવાંદવા ગયા પણ એક કાર્તિકજોત છુદ્ધ સમકેતિ છે માટે વાંદવા ગયો નહી તેથી તેના કપર તાપસ ક્રોધ કરવા લાગો એવામાં તે તાપસને રાજાચે પોતાને ધેર જમવાને નોતરું દીધું તેવારે તાપસે મનમાં વિચાર્યું જે બીજાતો સર્વ લોક મને વાંદવા આવ્યા પણ એક કાર્તિક જોત જૈનધર્મી છે તે મને પગે લાગ્યો નથી માટે હવે તેને નમાવું એમ ચિંતવી રાજાને કહેવા લાગ્યો જે હે રાજન્ ! કાર્તિક જોત પોતાની પીઠ ઉપર સ્થીરની થાલી રાखીને જોજન કરાવે તો હું નમારે ધેર જમવા આવું

ચિત્ર ૬

ए वात राजायें कबुल करी तापसने पारणुं करवानुं कहीने पढी राजा कार्तिकशेठ पासैं आ
 वीनैं कहेवा लाग्यो जे महारो गुरु गैरिकनामे तापस महारे घेर जमवा आवडो तेनें तमे
 पीरसवा आवजो ते सांचली शेठ बोड्यो के हुं सम्यक्त्व धारी हुं माटे महारे ए वात योग्य
 नथी पण तमारी वस्तिमां रहुं माटे शास्त्रमां “रायानिर्गणं” ए आगार ठे ते आगारें करी
 ताद्वारी आझाथी जमाडीश परंतु महारा चक्तिनावें करी जमाडीश नही पढी तापस जमवा
 आव्यो तेवारें शेठें खीर पीरसी, पण तामस जम्यो नही अने कहेवा लाग्यो जे शेठ चांसो
 मांहे तो पात्र मूकी नोजन करुं पढी राजाना कहेवाथी शेठें आडो थड चांसो मांमयो शेठना
 हाथनी अंगुलीमां वोंटी पेहेरी हती तेमां जिनप्रतिमा हति तेने नमस्कार कखो हवे तापस
 शेठनी पीठ उपर उनो उनो खीरनुं पात्र मूकी नोजन करतो जाय ठे अने अंगुलीयें करी शे
 ठनुं नाक पण घसतो जाय ठे ने शेठनें चेष्टामां कहेतो जाय ठे के जो मुजनें पर्गे लागवा न
 आव्यो तो हुं आ ताहारुं नाक कापुं हुं अने हमणा वारंवार तुजने महारा आगल नमावुं हुं
 एम चेष्टा करतो तापस पारणुं करीने पोताने स्थानकें गयो अने पाठलथी गरम थाल शेठनी
 चामडीमां मली गयो ते घणे कष्टें राजायें ठोडाव्यो ए कृत जोड शेठें विचासुं के जो में
 पहेलांज दीक्षा लीधी हत तो आज एवी हेजना थात नही एवुं चिंतवी वैराग्य पामीनें शेठ
 एक हजारनें आठ वणिक पुत्रोनी साथें श्रीमुनिसुव्रत स्वामीनी पासेशी दीक्षा लइ द्वादशीगी
 जणी, बार वर्षे चारित्र पाली सौधमेंइ थया अने गैरिक तापस पण अज्ञान तप करी मरण
 पामीनें इंदुं वाहन ऐरावत नामा हाथी थयो पढी ते देव हाथीनुं रूप करी इंदनी पासै
 आव्यो जेवारें इंद तेना उपर चडवा लाग्यो तेवारें ऐरावते देखीने अवधिज्ञाने करी जाणुं

के अरे एतो कार्तिक शेर ठे एवुं जाणी नासवा मांमयो पण इंद तेने पकडीने उपर चळ्यो तेवारें शकेंडने बीबराववा सारुं हाथीयें बे रूप कथां ते देखी इंद पण बे रूप कथां वली हाथीयें चार रूप कथां त्यारें इंद पण चार रूप कथां पढी इंद अवधिदानें पूर्वनो नव जोइ हाथीने तर्जना करी चलाव्या अने कहुं के अरे गैरिक हवे तुं क्यां हुटी जाइश तुं पूर्वनो नव जाणतो नथी? जे महारी पीठ उपर आल राखी जम्यो हतो? तो हमणा तुं महारुं वाहन थयो ठो मोटे जे बांध्या कर्म ते जोगव्या विना हूटको नथी एवुं सांजली, अपराध खमावी मूलगुं रूप धारण करीने हाथी शांत थयो ए इंदमहाराजना पूर्वला नव संबंधि कार्तिक शेरनी कथा कही ॥ ॥ वली ते शकेंडनी सद्गवें तो बे आंख्यो ठे परंतु पांचवो देव ते इंदना काम करवा वाला ठे ते पांचसो देवोनी हजार आंख्यो एना काममां आवे मोटे सहस्राक्ष एवुं नाम ठे तथा महाभेष जेने वशमां ठे मोटे मघवा एवुं नाम ठे तथा पाक नामा दैत्यने शिक्षा दीधी मोटे पाकशा सन एवुं नाम ठे एवो शकेंड दक्षिणाई लोकनो ठाकुर, स्वामी, ऐरावत जेवुं वाहन ठे, सुरनो इंद, बत्रीश लाख विमाननो मालेक, रजरहित स्वस्त्य निर्मल एवा वखनो धारण करनारो, जे बायमान माला मुकुटमां नवा सुवर्णना कुंमल तेषें करी घसीजता एवा गल ठे जेना, वली महोटी कृदि, महोटी कांति, महोटी बल, महोटी जश, महोटी माहात्म्य, महोटी सुख, लांबी पुष्पोनी माला धारण कथाथी देदीप्यमान ठे शरीर जेवुं एवो इंद ते सौधर्म देवलोकमां, सौधर्माव तंसक विमानमां, सौधर्म नामे सजाने विषे, शक्र नामा सिंहासन उपर बेठो थको, बत्रीश लाख विमानोमां वसनारा देवो, चोगशी लाख सामानिक देवो, तेत्रीश त्रायत्रिंसक गुरु स्थानीया देवो तथा सोम, यम, वरुण अने कुवेर ए चार लोकपाल देवो, आठ अग्रमहीषी ते शोलहजार

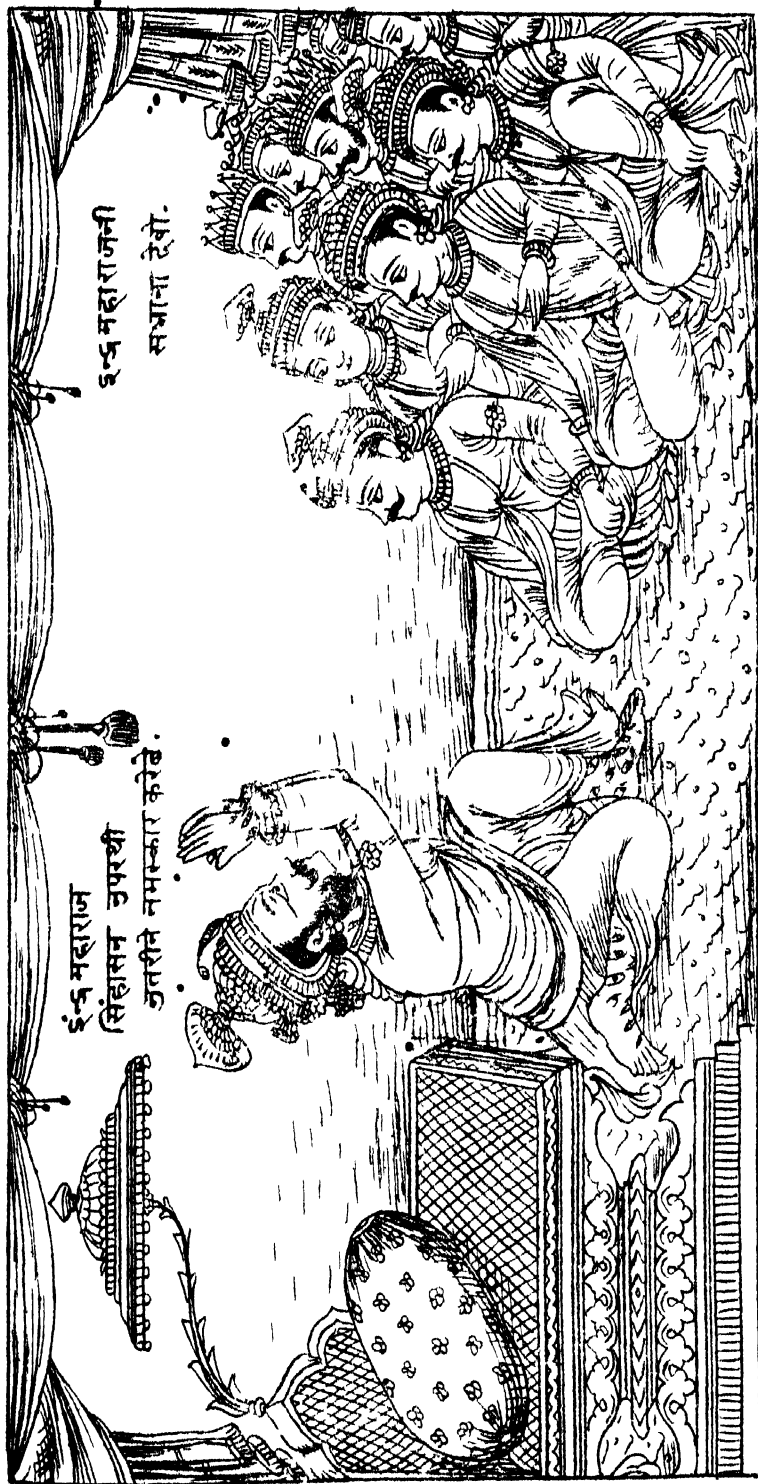
દેવીના પરિવાર સહિત, ત્રણ પરપદા, સાત કટક, સાત કટકના સ્વામી, પ્રત્યેકે એકેકી દિશા
 માં ચોરાશી ચોરાશી હજાર કરતાં ચાર દિશામાં મલી ત્રણલાખને ઠગ્રીશ હજાર આત્મ રક્ષા
 કારી દેવો તથા બીજા પણ ઘણા સૌધર્મ દેવલોકના વસવા વાલા એવા દેવ તથા દેવીઃ તેમની
 ઋણ રક્ષાકારી પણ, અગ્રેસર પણ, નાયક પણ, પોષક પણ, સર્વમાં મહોટાણું, સર્વને
 પોતાની આજ્ઞા મનાવતો થકો, સેનાપતિ પણ કરતો થકો, પોતે પાલતો થકો તથા મહોટા
 સ્વરસહિત નાટક, ગીત, વાજિત્ર વીણા, કરતાલ અને બીજા પણ ઘણા વાજિત્ર જેવા કે મૃદંગ
 પહલ પ્રમુખ વાજાર્તના શબ્દ તેણે કરી સહિત દિવ્ય દેવ સંબંધિ જોગ જોગવતો થકો વિચરે છે
 ॥ ૧૪ ॥ ॥ એવા સમયને વિષે આ પ્રત્યક્ષ જંબૂદ્વીપ નામા દ્વીપને વિસ્તીર્ણે એવો મહોટો અ
 વિધિજ્ઞાન તેણે કરી દેવતો થકો વિચરે છે તે કાલને વિષે તે સમયને વિષે શ્રમણ જગવંત શ્રીમ
 હાવીર સ્વામીને કૃષ્ણદત્તનામા બાહ્યણ કોમલગોત્રનો ધણી તેની દેવાનંદાનામેં નાર્યા જાલંધર
 ગોત્રની તેની કૂલને વિષે ગર્જ પળે ડપન્યા દેવીને મનમાં ઘણો આનંદ પામ્યો, કૃદયમાં ઘણો હર્ષ
 પસંચો, મેઘ ધારાયેં હણાણું એવું કદંબ વૃક્ષનું ફૂલ તેની પેરે રોમાંચ વિકસ્વર થયાં, પ્રધાન ક
 મલની પેરે નયન અને વદન પ્રફુલ્લિત થયાં, જગવંતનું અવતરનું દેવીને તેના દર્શનથી ઉત્પન્ન
 થયો જે હર્ષ તેના વશ થકી પ્રકર્ષે કરી ચલાયમાન થયા છે પ્રધાન કડાં, કંકણ, બેરસા
 બાજુબંધ, મુકુટ, કુંમલ, હાર અને મહોટાં ઘરેણાં જુમસાં પ્રમુખ જેનાં એવો ડંડ તે તત્કાલ
 સિંહાસનથી ઊઠી ડગો થડને ચલકતો મણિરત્નનો બાજોટ તે ડપરથી ડતરીને નજા વૈકુણ્ઠ
 મરકતરત્ન, અરિષ્ટરત્ન, અંજનરત્ન, તેણે કરીને નિપુણ કારીગરે ઘડેલી દેવીપ્યમાન મણિરત્ને જ
 ડેલી એવી પાવડી (ચાંચડી) પગથકી ડતારી પઢી અલંકાર વસ્ત્રનો એગસાડી ડતારાસંગ ક

रीनें बे हाथ जोडीने तीर्थकर श्री महावीर देवने साहामो सात आठ पगलां जइ पोताना विमानमांहे बेवो थको मावो ढींचण उंचो राखी अने जमणो ढींचण चूमिकाने बिशे थापे थापीनें लगारेक नमीनें त्रण वार मस्तक धरतीयें लगाडे लगाडीने वली चोथीवार लगारेक नमीने थोडो उंचो थइने कडां, कंकण, बेरखा, बाजुबंध, गुंमणां तेणे करी सहित थंजाय ली एवी छुजाउनें संहरीने वालीने दशनख जेला करी, बे हाथ जोडी मस्तकें अंजली करीनें शक्रस्तवनो पाठ कहेतो हवो ॥ १५ ॥ ॥ तेनो अर्थ आ प्रमाणे ठे:- नमस्कारदोजो श्री अरिहंत जगवंत प्रत्ये, आदिनां करवा वाला, चतुर्विध श्रीसंघ रूप तीर्थना करवा वाला, श्री संघने तारवा वाला, बीजाना उपदेश विना पोतानी मेले बोध पास्या, पुरुषोमांहे उत्तम, पुरुषोमां सिंह समान, पुरुषोमां प्रधान पुंफरीक कमल समान, पुरुषोमां गंधहस्ति समान जेम गंधहस्तिनें देखी बीजा हस्ति नाशि जाय तेम श्रीतीर्थकर जगवानने देखी परवादी रूप हाथी उ नाशि जाय एवा जगवान, लोक मांहे उत्तम, लोकना नाथ, लोकना हितकरनार, लोकमां दीपक समान, लोकनेविषे उद्योत करनार, अन्नयदानना दातार, ज्ञान चकुना देवा वाला, मोक्षमार्गना दातार, कर्मथी बीक पामनारा जीवोने शरणना दातार, संयम रूप जीवित व्यना दातार, बोधबीज जे सम्यकत्व तेना दातार, सर्व मरणना मटाववा वाला, धर्मना दातार, धर्म उपदेश देवा वाला, धर्मना नायक, धर्ममां सारथी समान जेम सारथी रथने शुद्धमार्गमां लइ जाय तेम जगवान धर्ममार्गथी त्रष्ट थयेला लोकोने धर्म मार्गमां लइ जाय एना उपर मेघकुमारनुं ह छांत कहे ठे ॥ तत्रआदौ ॥ श्लोकः ॥ पुत्रः श्रेणिकथारिण्योः, भुत्वा वीरविजोर्गिरः ॥ प्रबुद्धोष्टौ प्रिया स्त्यक्त्वा, मेघोदीह्नामुपाददे ॥ १ ॥ व्याख्या:-राजगृही नगरीनें विषे श्रेणिकराजानी धारिणी

चित्र ७

इन्द्र महाराज
सिंहासन उपर थी
उत्तरीने नमस्कार करेहे.

इन्द्र महाराजनी
सभांना देवो.

नामे राणीनी कूखें मेघकुमार, पुत्रपणे उपन्यो, ते ऋखत गर्जना प्रचारें करी राणीने एवो दोहोलो उपन्यो के बर्षाकालमां आपणें राजा, तथा राणी, बेडु जण हाथी उपर बेशीने वनमां जइ क्रीडा करीयें? ते अन्नयकुमारें पूर्व जव संगति देवतानुं आराधन करीने दोहोलो संपूर्ण कखो, पढी नव मासें पुत्रजन्म थयो, तेनो जन्ममहोत्सव करी, स्वजन कुटुंबने जमाडी मेघकुमार नाम पाडवुं, अनुक्रमें गौवन अवस्था पाम्यो, तेवारें पितायें आठ कन्या परणावी, तेमनी साथें विषयसुख जोगवत्तो विचरे ठे, एहवा समयमां राजगृही नगरीयें श्रीमहावीर समोसखा, श्रेणिकादिक सर्वलोक वांदवा गया, तेमनी साथें मेघकुमार पण गया, त्यां जगवंतनी देशना सांचली प्रतिबोध पामी, आठ कन्या त्यागी, माता पितानी आझा लेश दीक्षा लीधी. पढी जगवाने पण ग्रहण, आसेवना, साधुनो आचार शीखववा निमित्तें स्थविरोने जलाव्यो. रात्रियें संथारवानी वेलायें अनुक्रमें सर्व साधुने ठेडे मेघकुमार ऋषिनो संथारो आव्यो, तिहां साधु, माहुं करवाने उठे, तेवारें मेघकुमारने बारंवार पगनी ठोकर लागे, तेथी एक दूण वार पण निडा न आवी, धूलथी जराइ गयो आखी रात जाग्यो अने विचार कखो जे किहां महारी सुखशय्या, अने किहां आ चूमिने विषे लोटवुं, अने वली एक रात्रिमां केटलो उपसर्ग थयो, तो ए कदर्थना हुं केटलाक काल सुधी सहन करूं, माटे ए दीक्षा महाराथी तो पले नही, तो हवे प्रजात समयें जगवंतने पूढी हुं महारे धेर जइश ? हजी कांइ बगडवुं नथी एम विचारी प्रजातें उधो, मुहपत्ती लइ, जगवंत पासें आव्यो, तेवारें जगवंत पण मीठा वचने बोल्या के हे मेघ ऋषि ! आज रात्रिमां तमारथी साधुना पग न खमाया, निडा न आवी, तेथी मनमां माहुं ध्यान ध्यावुं जे हुं प्रजातमां

ધેરજાણ એવાત સત્ય છે? મેઘકુમાર બોલ્યો હા મહારાજ ! સત્ય છે પ્રભુ બોલ્યા હે મેઘકુમાર !
 એ તમને યોગ્ય નથી જે જાણી નરક તિર્થેચનાં ડુઃખો તો જીવેં અનંતિવાર દીઠા છે તેની આગલ
 આ ડુઃખ, કોણ લેશમાં ગણે? એવો કોણ મૂર્ખ છે જે ચક્રવર્તીની ક્ષિ મૂકીને ઘાસપણું વાંભે ?
 માટે મરવું સારું છે પણ ચારિત્ર જંગ કરવો સારો નથી એ ચારિત્રનું જ્ઞાન સહિત કષ્ટ છે,
 તે આગલ ઘણાં ફલ દેનારં યાજેં તથા જોકે તેં પૂર્વે જવેં પણ ધર્મને અર્થ ઘણાં અકામ કષ્ટ
 જોગવ્યાં છે, તે પણ મહાફલાદાયક થયાં તે તાહારા પૂર્વે જવ સાંજલ. આ જવથી ત્રીજા
 જવને વિષે વૈતાલ્ય પર્વતની પાસેં ૪ દંતોશલ સહિત શ્વેત વર્ણે એક હજાર હાથળીનો નાયક
 એવો સુમેરુપ્રજનામેં તું હસ્તી હતો, તિહાં એકદા ઢાવાનલ લાગો દેહી જય પામીને ત્યાંથી
 નાગો તૃણયેં પીહ્યો થકો એક સરોવરમાં કાઢવ ઘણો હતો અને પાણી સ્વપ્ન હતું તેમાં
 હસ્તીના માર્ગને અજાણતો પાણી પીવાને પેઠો, ત્યાં કર્દમમાંહે સૂતો, પાઠો નીકલી શક્યો
 નહીં એટલામાં એક પૂર્વે જવનો વૈરી બીજો હાથી ત્યાં આવ્યો તેણે દંતોશલને પ્રહારેં કરીને
 તુજને હણ્યો, તેથી સાત દિવસ પર્થત મહા વેદના જોગવી, એકશો વીરુ વર્ષનું આણુ પૂર્ણ
 કરી મરણ પામી વિંધ્યાચલ પર્વતની ઝૂમિકાયેં તું ચાર દંતોશલવાજો, રાતેવર્ણે, સાતજો હાથ
 ળીનો નાયક, મેરુપ્રજ નામેં હસ્તી થયો, તિહાં પણ એક સમયેં ઢાવાનલ લાગો દેહી જાતિ
 સ્મરણ ડપનું, તેથી પૂર્વજવ દીઠો, પઠી ઢાવાનલનો જય ટાલવાસારં ચાર ગાઝ લગેં ઝૂમિ
 કાનું માંમ્લું બનાવી શુદ્ધ કીધું; તેમાં તૃણવેલિ માત્ર રાખતો હતો નહીં ડગતાં પહેલાંજ ડન્મૂલી
 નાખતો હતો, એમ ઘણાં વર્ષે વીત્યા પઠી, એકદા વલી મહોટો જંગી ઢાવાનલ લાગો, તેવારેં સર્વ
 વનચર જીવ, આવી માંમ્લામાં રહ્યાં, તું પણ તત્કાલ આવી માંમ્લામાં રહ્યો, માંમ્લામાં તિલ

जेटलो पण मार्ग रह्यो नही, एवुं संकीर्ण थयुं, एटलामां तें खरज खणवाने पण उंचो ली
 धो, ते पगने स्थानकें निराली नूमिका देखी एक शशलो ताहारा पण नीचेनी नूमियें आवी
 बेगो पढी पण नीचो मूकतां नीचें शशलो दीगो एटले तुजने दया आवी तेथी पण अधर रा
 ख्यो, अढी दिवसें दावानल उपशम्यो, तेवारें शशला प्रमुख सर्व जीव, पोत पोताने स्थानकें
 गयां, ताहारे पण लोहीयें जराणो तेने नीचो मूकतो थको पर्वतना कूटनी पेरें तुं हेगो पळ्यो.
 त्रण दिवस सुधी खुवतुषायें पीडालो सो वर्षनुं आयु नोगवी दया सहित मरण पांमी, हे
 मेघकुमार ! तुं राजकुलें उपन्यो ठो. अकालें मेघदृष्टिनो दोहोलो तारी माताने थयो माटे तारुं
 नाम मेघकुमार स्थाप्युं जे वखतें तुजने हाथियोयें माखो, ते वखतें तो तिर्थचनुं करेलुं डुःख
 हवुं, तो ते डुःख आगल आ साधुना संघट्ठी तुं छुं डुःख धरे ठे ? ते साधु तो जगधंघ ठे,
 एमना चरणनी रज तो पुण्यवान् जीवने लागे माटे साधुना पण लागवाथी डुःख न आणवुं.
 एवां जगवाननां वचन सांजली जातिस्मरण उपन्युं, तेणें करी पूर्वला नव दीग, पढी प्रभुने
 पगे लागी चारित्रने विषे स्थिर थइने एवो अनिग्रह लीधो के आज पढी महारे बे नेत्रनो
 जाबतो राखवो माटे ते टालीने बीजा शरीरनी शुश्रूषा, गमे तेवुं संकट पडे तो पण न क
 रवी एवो जावळीव सुधीनो अनिग्रह करी निरतिचार पणो शुद्ध चारित्र पाली अंतें एक मा
 सनी संक्षेपणा करी विजयनामा अनुत्तर विमानमां देवपणो उपन्यो, तिहांथी चवी महा
 विदेहमां उपजी मोह पामशे, इति मेघकुमार कथा ॥ माटे जगवंतने धर्मसारथि सरखा
 कहियें ॥ ए प्रथम व्याख्यान समाप्त थयुं ॥ १ ॥ ॥ अथ द्वितीय व्याख्यान प्रारंभः ॥
 वली जगवानने नमस्कार करे ठे. धर्ममां चार अंत कथा एवा चक्रवर्त्ति समान जगवान ठे

जेम चक्रवर्ति त्रण बाजु समुद्र अने एक बाजु बुद्धदेमवंत पर्वत पर्यंत राज्य करे तेम जग बान दानादि चार प्रकारनो धर्म प्ररूपे माटे धर्म चक्रवर्ति कहीयें, संसार समुद्रमां मूबता प्राणीउने द्वीप समान शरणागत वत्सल, क्यांय दणाय नही एवा ज्ञान अने दर्शनना धरवा वाला, जेमने ठबस्थ पणुं रहुं नथी, पोते राग देखनें जीत्या, बीजाने जीतावे, पोते संसार समुद्रथकी तखा, बीजाने संसार समुद्रथी तारे, पोते तत्त्वने जाण्था ठे, बीजाने तत्त्वनो बोध करे, पोते कर्म रहित थया, बीजानें कर्मथी मूकावे, सर्वज्ञ, सर्वदर्शि, शिव एटले निरूपडव, अचल, रोग रहित, जेनो अंतनही अने द्य पण नही, बाधा रहित, ज्यांथी फरी पाबुं संसारमां आवबुं नथी एबुं जे सिद्धिगति नामक स्थानक तेने पाम्या एवा जिनेश्वरनें महारो नमस्कार होजो, जीत्याठे जय जेम्णे एवा जगवंतनें नमस्कार हो, अमण जगवंत आमहावीर ठेला तीर्थकर, आदिना करनार पहेला तीर्थकर श्रीरुषनदेव स्वामीयें देखाड्या यावत् मोहमां जावा वाला तेमने हुं बांडुं जगवान तो त्यां गर्जमां ठे अने हुं देवलोकमां हुं माटे त्यां रह्यां थकां आपे मने देखवो एबुं कहीने जगन्नाने नमस्कार करे करीने सिंहासन उपर पूर्वदिशानी साहासुं मुख करीनें बेगो तेवारें शकेंडनां मनमां एवो विचार उत्पन थयो ॥१६॥

॥ एम सर्वे तीर्थकरोना एक चवन कल्याणक, बीजुं जन्मकल्याणक त्रीजुं दीक्षां कल्याणक, चोथुं ज्ञानकल्याणक. अने पांचसुं निर्वाणकल्याणक, ए पांच कल्याणकें सदा कांजे शक्रस्तव कहे एटले शक्रजे इंद ते स्तव एटले थुणे माटे तेने शक्रस्तव कहीयें ते इंद महाराज शक्रस्तव कहीनें रोमांचित थाय, आनंद पामे, वली ए पांच कल्याणकें चोशतें इंद जेला थडने आछाइ महोत्सव प्रमुख करीनें प्रत्येक कल्याणकनो महिमां करे ए मर्यादा ठे ॥

તે કહે છે. ઇંદ્ર મહારાજે વિચાલું જે શ્રીઅરિહંત નગવંત અથવા ચક્રવર્તિ અથવા વાસુદેવ અથવા
 બલદેવ એ ત્રેશઠે ઉત્તમ પુરુષ છે, તે અંતકુલ જે કુદ્દજાતિ તેને વિષે તથા પ્રાંતકુલ તે અધમાચારીના
 કુલને વિષે તથા અલ્પપરિવાર વાલા લુહ કુલને વિષે તથા નિર્ધન તે દરિદ્રીના કુલને વિષે તથા
 અદાતારતે રૂપણનાં કુલને વિષે તથા ચારણ પ્રમુખ નીચારીના કુલને વિષે તથા બ્રાહ્મણના કુલને
 વિષે આવ્યા, આવે અને આવશે નિશ્ચયથી એ વાત પૂર્વેચ્છદ નથી, વર્તમાન કાલે થાતી નથી અને
 આગામિક કાલે થાશે પણ નહીં એટલે ત્રેશઠ શિલાકા પુરુષ તો નિશ્ચે થકી પૂર્વોક્ત અંતઃકુલાદિ
 કને વિષે આવ્યા પણ નથી, આવતા પણ નથી અને આવશે પણ નહીં ॥ ૧૭ ॥ ॥ એ પૂર્વો
 ક્ત અરિહંતાદિક ત્રેશઠ શિલાકા પુરુષ તો, નિશ્ચયથી શ્રીકૃષ્ણદેવજીયે આરક્ષક પણે જેને
 રાખ્યા તેને ઝગકુલ કહીયે તે કુલને વિષે તથા જેને ગુરુસ્થાનીયા પણે રાખ્યા તેને નોગકુલ
 કહીયે તેને વિષે તથા જેને મિત્રસ્થાને રાખ્યા તેને રાજન્ય કુલ કહીયે તેને વિષે તથા પ્રજા લો
 કપણે થાપ્યા તેને દુત્રિયકુલ કહીયે તેને વિષે તથા શ્વવાકુ કુલને વિષે તથા હરિવર્ષ કેત્રના
 શુગલીયાનો જે પરિવાર તેને હરિવંશ કુલ કહીયે એવા બીજા પણ તથા પ્રકારનાં વિદ્યુદ્ધ જાતિ
 નાં ઉત્તમ કુલને વિષે આવ્યા છે, આવે છે અને આવશે, એ મર્યાદા છે ॥ ૧૮ ॥ ॥ તથાપિ
 એ શ્રીમહાવીર સ્વામી બ્રાહ્મણના કુલમાં આવી રૂપન્યા એ લોકને વિષે અહેરાનૂત વાત
 થઈ એટલે અનંતી ઉત્સર્પિણી અને અવસર્પિણી જેવારેં વ્યતિક્રમે તેવારેં કોઈક કાલેં એવા
 અહેરા થાય છે તેમ આ અવસર્પિણીમાં પણ એવા દશ અહેરા એટલે આશ્ચર્યકારી વાતો થયે
 લી છે એમ ઇંદ્ર મહારાજ વિચારે છે ॥ ગ્રંથાગ્રંથ ॥ ૧૦૦ ॥ ॥ હવે અવસર્પિણીને વિષે જે
 દશ અહેરાં થયાં તે વચાણે છે. ત્યાં પ્રથમ કોઈ તીર્થકરને કેવલજ્ઞાન રૂપન્યા પઠી રૂપસર્ગ

थाय नहीँ अने श्रीमहावीर देवने केवल ज्ञान उपन्या पढी गोशालायें उपसर्ग कस्यो, ते कहे
 ठे. एकदा जगवंत श्रीमहावीर खामी विहार करतां सावडी नगरीयें समोसखा, तेवारें गो
 शालो पण, हुं तीर्थकर हुं. एम लोकोमां कहेतो थको सावडीयें आव्यो, ते समयें गौतमस्वा
 मी गोचरीयें गया, तिहां लोकोना सुखथकी एहुं सांजल्युं जे आज नगरीमां एक महावीरस्वा
 मी अने बीजो गोशालो, ए बे तीर्थकर आव्या ठे. पढी संशयवंत थइनें श्रीगौतम स्वामीयें
 जगवंत पासें आवीने गोशालानी उत्पत्ति पूढी, तेवारें प्रभुयें कहुं के शरवण आमनो रे
 वासी मंखली नरडानीजाति शनिश्चरनो दान लेनारो तेनी सुजडा स्त्रीनो ए पुत्र ठे, ब्राह्मणनी
 गायनी शालामां जन्म्यो तेथी मातापितायें गोशालो नाम पाड्युं ठे. ए जिहामागतो हतो ते
 आवीने महारो शिष्य थयो, ब्रह्मस्थावस्थायें महारी साथें ब्रह्मस्थ पणे ठ वरस रह्यो हतो, म
 हारी पासेंथी नणीने कांइएक बहुश्रुत थयो ठे, तेजोलेइया पण शील्यो ठे बीछुवली दिशाचरो
 पासेंथी निमित्तविद्या शीखीनें ए मिथ्या जिननाम धरावे ठे, परंतु ए तीर्थकर नथी, एवी वात
 प्रभु पासेंथी सांजलीने श्रीगौतमं बीजा घणा लोको पासें वात करी, जे गोशालो मंखली पुत्र
 ठे, ते वात, गोशालाने कानें गइ, तेवारें गोशालो क्रोथायमान थयो. एवा समयें जगवंतनो
 आनंदनामा शिष्य गोचरीयें गयो तेने गोशाले बोलावीने कहुं के हे आनंद ! तने एक दृष्टांत
 कहुं ते सांजल, कोइएक चार वाणीया व्यापार करवाने अर्थे विविध प्रकारनां करियाणानां गा
 डां नरी परदेशें चाल्या मार्गमां कोइएक महोटी अटवीमां पेठा, तिहां तृषालागी तेथी उजा
 डमा पाणीनी गवेषणा करतां पाणीतो क्यांय दीतुं नही पण चार वाल्मिक एटले उदेहीनां
 शिखर (ढीम) दीतां अने तेना उपर नीलां वृद्ध उगेलां दीतां, तेथी जाएणुं के अहीँआं अ

વચ્ચ પાણી હશે ? એહું જાણી એક શિવર ફોહયું તેમાંથી ઘણું નિર્મલ શીતલ જલ નીકલ્યું, તે સર્વજનોએ પીને તૃષા જાંઝી, વલી બીજા વાસણોમાં પણ પાણી નરી લીધું, પઠી બીજું શિવર જાંગવા માંમયું, તેવારે તેમાંથી એક વૃહ વાણીયો બોલ્યો કે આપણું કામ થયું, માટે હવે બીજું શિવર ફોહયોમાં; એમ વાચ્યા થકા પણ તેણે બીજું શિવર ફોહયું, તેમાંથી સોનું નીકલ્યું, તેવારે લોજ લાગે તેથી જોપણ વૃહવજ્યો તો પણ ત્રીજું શિવર ફોહયું તેમાંથી રત્ન નીકલ્યા વલી વૃહ ઘણો વાચો તોપણ ચોથું શિવર ફોહયું, તેમાંથી મહાવિકરાલ જ્યંકર હૃષ્ટિવિષ સર્પ નીકલ્યો, તે સર્પે દૃષ્ટિવિષે કરી સૂર્ય સામું જોડને સર્વને બાલી નસ્મ કીધા, એક સુશિક્ષાના આપનાર વૃહને દયા આણી જીવતો મૂક્યો, એ દૃષ્ટાંતે તાહારા ધર્માચાર્યને એટલી સંપદા પ્રાપ્ત થઈ તો પણ અસંતુષ્ટ થકો મહારો અપવાદ લોકો આગલ બોલીને મને રોષવંત કરે છે તેથી હું ત્યાં આવી મહારા તેજથી સર્વને બાલી નસ્મ કરીશ, માટે તું ઝતાવલો જડને તાહારા ધર્મચાર્યને કહેજે, હું વૃહવાણીયાની પેરેં માત્ર એક તનેજ જીવતો મૂકીશ, એ વાત સાંજની આનંદ, મુનિ નયત્રાંત થયો થકો જગવંત પાસેં આવીને ગોશાલાના સર્વ સમાચાર કહ્યા, તેવારે જગવંતે કહ્યુંકે હે આનંદ તમે ગૌતમ પ્રમુખ સર્વ સાધુડને કહેજો જે અહીંઆં મહારો કુશિષ્ય ગોશાલો આવશે, તે ઝપસર્ગ કરશે માટે તમે કોઈ પણ તેની સાથે નાષણ કરશોમાં જો બોલશો તો બાલી નસ્મ કરશે તેથી અરહા પરહા ટલી રહેજો તે સાંજની સર્વ સાધુડે એકાંતે બેશીરહ્યા તથાપિ સર્વાનુનૂતિ અને સુનદત્ર એ બે સાધુ, જગવંત પાસેંજ રહ્યા, એટલામાં ગોશાલો આવીને જગવાનને કહેવા લાગ્યો કે હે કાશ્યપ ! તું કહે છે જે મહારો શિષ્ય ગોશાલો છે તે સ્વરી વાત છે પણ તાહારો શિષ્ય જે ગોશાલો હતો તે તો મરણ પામ્યો અને

हुं तो बीजो हुं मात्र ते गोशालानुं शरीर परीग्रह सहन करवा सरखुं दहुं माटे में तेना शरीरमां प्रवेश कखो ठे ते सांजली जगवान बोल्या के अरे गोशाला कोइ चोर चोरी करी नागो होय तेनी पठवाडे वाहार चढी होय ते जोइने पहेलो चोर नाशी जवानें असमर्थ ठतो एक तरणुं लइने पोताने ढाकवा सारुं आहुं आपे अने मनमां जाणे के हवे मने कोइ देखी शकरो नही तेथी खुं ते ठानो रही जाओ ! तेम तुं पण महारी आगल केवीरीतें ठप्यो रहीश तुं तेहज महारो शिष्य गोशालो ठो ! एहुं सांजली गोशालो रोषआणीने जगवानने कहेवा लागो के अरे तुं जीवतो रहीश त्यांसुधी मने सुख थाओ नही एवा तेना तुह बोल सांजलीने सुनद्धत्र मुनि बोल्या के अरे गोशाला तुं पोताना गुरुने सासुं बोले ठे एतो तुं संसारमां अनंता जव अमण करवानुं काम करे ठे एटहुं बोळ्यो तेटलामां गोशालायें तेनां उपर तेजोलेख्या नाखी तेथी ते मुनि बली जस्म थइ गयो. फरी पण जगवानने गोशालो कडवां वचन कहेवा लाग्यो तेवारें सर्वाजुनूति मुनि बोल्या तो तेने पण तेजोलेख्यायें करी बाली जस्म कीधो ते बन्ने साधु मरण पामीने देवलोकमां गया हवे जगवाने गोशालाने कहुं के तुं चोरनी पेठे कां छिपतो रहे ठे तेवारें जगवान ऊपर पण तेजोलेख्या मूकी ते तेजोलेख्या जगवानने त्रण प्रदक्षिणा आपीने पाढी गोशालाना शरीरमां पेठी तेथी गोशालो दाऊयो तेना ताप थकी सात रात्रि सुधी विविध वेदना जोगवीने गोशालो मरण पाय्यो अने तेजोलेख्याना तापथी जगवाननां शरीरें वेदना थवा लागी. ठ महीना सुधी लोही खंभ जाडो थयो, रेवती आविकानां घेरथी बीजोरांपाक सिंह अणगार पासें मगावी जगवंतें खाधो, तेथी शरीरें शाला थइ. एवीरीतें जेनो नाम मात्र लीधाथी पण सवै उपइव मटी जाय तेमने पण महा

પીઢા થઈ એમ તીર્થકરને જિનપદ લહ્યા પઠી એટલે કેવલજ્ઞાન ઝપન્યાપઠી ઝપસર્ગ ન થાય, તે થયો. એ પ્રથમ આશ્ચર્ય જાણવું ॥ ॥ હવે બીજું અઘરું જે આ વર્તમાન ચોવીશીમાં શ્રીમદ્દ્વી નાથ ઝગણીશમા તીર્થકર સ્ત્રીવેદપણે ઝપન્યા, તેનો સંબંધ કહે છે. આજં બુદ્ધીપના શ્રીમદ્દ્વાવિવેદહ ક્ષેત્ર ને વિષે સલિલાવતી વિજયમાં વીતશોકાનામેં નગરીનો બલનામેં રાજા તેને ધારિણી નામેં સ્ત્રી છે, તેનો મહાબલ નામેં પુત્ર છે, તે યૌવન અવસ્થા પામ્યો, તેવારેં રાજાયેં તેને પાંચસો સ્ત્રી પર ણાવી, પઠી વૃદ્ધાવસ્થાયેં પુત્રને રાજ્ય આપી પોતેં દીક્ષા લઈ ચારિત્ર પાલી મોઢેં પોહોતો, હવે મહાબલ રાજા રાજ્ય કરે છે, તેને એક અચલ, બીજો ધરણ, ત્રીજો અનિચંડ, ચોથો પૂર્ણ, પાંચમો વસુ, ઠાઠો વૈશ્રમણ, એ ઠ મિત્ર હતા. એકદા તે સાતે જણે ગુરુ પાસેં ધર્મ સાંજલી દી દ્વા લીધી, અગીઆર અંગ જણ્યાં અને તે સાતે જણે માંહોમાંહે એવો સંકેત કલ્યોકે આપણ સર્વે જણાયેં ઠઠ અઘ્માદિક જે તપ કરવું તે સરખું બરાબર કરવું પણ એક બીજાથી અધિકન્યૂન તપ કોઈયેં કરવું નહીં તે પ્રમાણે તે સાતેજણ સરખું તપ કરે, તેમાં એકદિવસ મહાબલ રૂષિ ના મનમાં એવો વિચાર થયો કે હું એનાંથી કાંઈ અધિક તપ કરું કે જેથી હું એ સર્વેથી અધિક થાઉં એવો નિશ્ચય કરી, કપટથી તે ઠ જણથી ઠાનો જેવારેં પારણું કરવાનો દિવસ આવે તેવારેં ઠ જણને એમ કહે કે મહારું તો માથું ડુલે છે, હું આજ પારણું કરીશ નહીં તમેં સુલે પારણું કરો. બીજે દિવસેં વલી તેમના સરખું તપ કરે. એ પ્રમાણે કપટ થકી વીશ થાનકતપ કલું તેથી તીર્થકરનામ કર્મે ઝપાજીયું પરંતુ કપટનેલીધે સ્ત્રીપણાનું કર્મે બાંધ્યું શેવટ સાતેજણા બે માસની સંલેષણા કરી ચોરાશી લાલ પૂર્વેનું આયુ પાલી મરણ પામીને બત્રીશ સા ગરોપમને આઝલે વિજયંતનામા અનુત્તર વિમાનેં જઈ ઝપન્યા, પઠી તિહાંથી ચવી એક અચલ

નો જીવ તો અયોધ્યાનો સુપ્રતિબદ્ધનામેં રાજા થયો, બીજો ધરણનો જીવ, ચંપાનગરીયેં ચંદ્ર જસા નામેં રાજા થયો, ત્રીજો અનિચંડનો જીવ, કાશી નગરીયેં શંખનામેં રાજા થયો, ચોથો પૂરણનો જીવ, સાવહી નગરીયેં રુક્મિનામેં રાજા થયો, પાંચમો વસુનો જીવ કુરુદેશેં અદ્વી નશત્રુનામેં રાજા થયો, ઠાઠો વૈશ્રમણનો જીવ કપિલા નગરીયેં જિતશત્રુનામેં રાજા થયો, અ ને સાતમો મહાબલનો જીવ મિથિલા નગરીયેં કુંજ રાજા તેની પ્રજાવતી રાણીની કૂચેં આવી મહીકુમરી પણેં ડાહ્યો, તેવારેં માતાયેં ચૌદસુપનાં દીતાં, આશુ છુદિ અગીઆરશેં પુત્રીણે જ ન્યા અનુક્રમેં યૌવન અવસ્થા પ્રાપ્ત થઈ, પઠી અવધિદાનેં કરી પોતાના હ મિત્ર, જૂદે જૂદે ટેકાણેં ડાહ્યો તેને પ્રતિબોધ કરવાને અર્થેં અશોક વાડીમાં રહેં જડિત ઘર કરાવ્યું, તેનાં હ બારણાં કરાવ્યાં, તેમાં પોતાના રૂપ સરસ્વી રહેં જડિત સોનાની એક પૂતલી કરાવી, હવે મ હ્મીકુમરી જે જે વારેં નોજન કરે, તે તે વારેં તે રત્નની પૂતલીને માથે બારણું કરાવ્યું હે તે બા રણાની ડાહ્યો એકો કવલ નાચતી જાય અને ફરી પાહું ઢાંકણું આપી દીયે, એમ નિત્ય કરતી જાય. હવે એકદા અયોધ્યા નગરીયેં સુપ્રતિબદ્ધ રાજાયેં યજ્ઞને દેરે પૂજા રવાવી હે, તિહાં ફૂલની માલા દેખીને દૂતને પૂછ્યું જે તમેં એવો ફૂલનો શ્રીદામક્યાંહિં પણ દીઠો હે? તેવારેં દૂત બોલ્યો જે હે રાજા! મહીકુમરી ઘણી ચતુર હે ઘણા રૂપમય હે, તે જેવો ફૂલ નો શ્રીદામ બનાવે હે તેહના લાચમાં અંજોં પણ એ શ્રીદામ નથી હવે પૂર્વજવના પ્રેમથી સુપ્ર તિબદ્ધ રાજાયેં મહીકુમરીની યાચના કરવાને કુંજરાજા ડાહ્યો દૂત મોકલ્યો અને કહેવરાવ્યું જે તમારી બેટી મુજને પરણાવો ॥ ૧ ॥ તેવારેં પઠી ચંપાનગરીના અરહન્નક પ્રમુખ અવહારિયા પ્રવહ્ણ જરી ગંજીર પત્તને ઢીપાંતરેં ચાલ્યા, એવા સમયમાં ડંડ મહારાજ

અરહન્નક આવકની પ્રશંસા પોતાની સંજ્ઞાને વિષે કરવા લાગ્યા જે ધન્ય છે અરહન્નકને, આજ
 નરત ક્ષેત્રમાં એના સમાન બીજો કોઈ દૃઢ શ્રાવક નથી ! તે ઇંડના વચનને કોઈએક મિથ્યા
 ત્વી દેવતા અણ સદ્દત્તો થકો તિહાં અરહન્નક પાસેં આવીને તે દેવતાયેં સમુદમાં મદ્દોદો
 નત્પાત કલ્પો તે જોઈ અરહન્નક તો સાગારી અણશણ કરીને નિશ્ચલ મનેં શ્રીવીતરાગ દેવનું
 સ્મરણ કરવા લાગ્યો, તેને દેવતાયેં ઘણોએ ચલાવ્યો અને એવું કહ્યું જે હું શ્રીવીતરાગ દેવનું
 સ્મરણ મૂકીને હરિ હરાદિક દેવોનું સ્મરણ કલ્પ, તો ડપસર્ગ નિવારણ કરું નહીંતર તાહારાં
 જિહ્વાજ સમુદ્મધ્યેં બૂઢાવી દેઈશ, એમ કહી જિહ્વાજ સમુદ્મમાં બૂઢાવવા લાગ્યો, તે જોઈ સર્વે
 લોકેક એકતા મલી અરહન્નકને કહેવા લાગા જે દેવતાયેં કહ્યું તેમ કરો, તો પણ અરહન્નક આ
 વકનું સમક્તિ દૃઢ છે, તેથી ચલાયમાન ન થયો, તે જોઈને દેવતા હુષ્ટમાન થઈ કુંમલાનરણ
 નો જોડો આપી, અરહન્નકને મળેં લાગીને કહ્યું કે અહો અરહન્નક ! તમોને ધન્ય છે, હે કૃત
 પુણ્ય ! તમારું જીવિતવ્ય સફલ છે, તમોને ઇંડ મહારાજેં સંજ્ઞા સમદ્ધ વશાયા તે અણમા
 નતા મેં તમારો અપરાધ કલ્પો, તે મહારો અપરાધ તમેં સ્વમજો, તે સાંજલી અરહન્નક બોલ્યા
 જે ઇહ લોક અને પરલોકનું સાધન એવો શ્રીજિનધર્મ પામીને બીજો ધર્મ હું અંગીકાર ન કરું,
 તેવારેં દેવતાયેં ચાર કુંમલ આપ્યાં, અને પોતાને સ્થાનકેં ગયો, હવે તે આવહારીયો કુશલ
 કેમેં ગંજીરપત્તનેં ગયો તિહાં આપાર કરી ફરી મિથિલા નગરીયેં આવ્યો તેવારેં દેવતાયેં આ
 પેલા ચાર કુંમલમાંથી રાજાને બે કુંમલ આપ્યાં, રાજાયેં મહ્લીકુમરીને દીધાં, પઠી આપા
 રિયેં પોતાની ચંપાનગરીયેં આવી, તિહાં ચંપાગરીના રાજાને બાકી મ્હેલા બે કુંમલ આપ્યાં
 રાજાયેં પૂછ્યું જે હે આવહારીયા ! તમેં પરદેશમાં કોઈ તમાસો દીલો ? તે સાંજલી આવહારીયો

बोल्हो के अमें मल्लीकुमरीनुं रूप अद्भुत दीतुं, एडुं रूप बीजे क्याहिं पण दीतुं नथी, पढी चंजसा राजायें पण कुंजरजा पासें दूत मोकलीने कहेवराव्युं के तमारी पुत्री मल्लीकुमरी सुजने परणावजो ॥ इति द्वितीयदूतः ॥३॥ एक दिवसें मल्लीकुमरीनां बे कुंमल जांग्यां, तेवारे कुंजरजायें सोनीउ बोलावीने कछुं के आ कुंमलनो जोडो सांधी आपो, तेवारे सोनी कुंमल जोइने बोल्या जे महाराज ! ए संधाय नहीँ एतो देवतानां कुंमल ठे, ते अमें केवी रीतें सांधियें ? तेथी राजायें सर्व सोनीउने देशनिकाल कीधा, ते सोनी वाणारसी नगरीयें गया, तेवारे त्यांना शंख राजायें पूढ्युं के तमें देश केम ठोड्यो ? सोनी बोल्या जे महाराज ! मल्लीकुमरीनां कुंमल देवता संबंधी ठे, ते अमारा थकी संधाणां नहीँ, तेणें करी देश ठोडवो पळ्यो अने मल्लीकुमरीना रूपनुं वर्णन कछुं, तेवारे वाणारसीना राजायें पण मल्लीकुमरी याचवाने अर्थे कुंजरजाने दूत मोकल्यो ॥ इति तृतीयदूतः ॥ ३ ॥ हवे रुक्मी राजायें पोतानी पुत्रीने चार महीना सुधी पीठी करावीने दूतने पूढ्युं जे हे दूत ! तें आबुं रूप क्याही पण दीतुं ठे ? तेवारे दूत बोल्हो जे मल्लीकुमरीने लाखमे अंगें पण ए रूप नथी, ते सांजली, रुक्मी राजायें पण कुंजरजा उपर दूत मोकली, मल्लीकुमरीनी याचना करावी ॥ इति चतुर्थदूतः ॥ ४ ॥ हवे कुंजरजानो पुत्र ठे, तेणें पोतानी चित्रशाला चित्रावी, तिहां चितारे मल्लीकुमरीनो अंगुठो दीतो, ते प्रमाणें मल्लीकुमरीना सर्व अंगनुं स्वरूप चित्री काढ्युं, एकदा मल्लीकुमरीना जाईयें कीडा करतां मल्लीकुमरीनुं रूप चित्रशालामां जोयुं, तेने रीश चढी तेथी चिताराना हाथनुं अंगुठो कापीने काहाढी मूक्यो, चितारे हस्तिनापुरें अदीनशत्रु राजाने मळ्यो, तिहां मल्लीकुमरीनुं रूप, वर्णन कछुं, ते सांजली तेणें पण मल्लीकुमरीनी याचना करवा कुंजरजाने दूत मोक

ल्यो ॥ इति पंचम दूतः ॥ ५ ॥ ॥ एक दिवस धर्मचर्चा करतां एक परिव्राजिकाने मल्लीकुं
 मरीयें जीती, माननृष्टा करी, तेथी ते रीशाणीथकी कपिलानगरीयें . जइ जितशत्रुराजाना
 मुख आगल मल्लीकुमरीना रूपनुं वर्णन कछुं, तेणें पण मल्लीकुमरी यात्रवाने अर्थें कुंनराजा
 उपर दूत मोकल्यो ॥ इति षष्ठदूतः ॥ ६ ॥ ॥ ए रीतें ठ दूत कुंनराजा पासें समकालें आ
 व्या, कुंनराजायें सर्व दूतोंने कछुं के हुं महारी कन्या कोने आपवानो नथी, एवी रीतें अप
 मान करी काढी मूक्या, पढी ते बए राजाउ पोत पोतानुं लशकर लइने समकालें आंवी मि
 थिला नगरीने वींटीलीधी, कुंनराजायें पण बाहिर आवी युद्ध करवा मांमंनुं युद्ध करतां हाखो
 अने पावो नगरीमां पेवो, तेवारें मल्लीकुमरीयें बए राजाउने कहेवरावुं के तमें महारा रत्नव
 रमां आवजो, पढी ते बए राजा ठ बारणामांथी जूदा जूदा आव्या, मल्लीकुमरीनी मूर्ति
 देखी व्यामोह पास्या, एटलामां मल्लीकुमरीयें आवीने ते पुतलीना माथा उपरथी ठांकणुं
 उघाड्युं तेवारें ते सडीगयेला अनाजमां कीडा पछ्या हता तेमांहेथी दुर्गंध नीकल्यो एटले
 सर्व जणो मोढा पासें लूगडुं आपी शुशुकार कीधो अने दुःखी थवा लाग़ा तेवारें मल्लीकु
 मरी बोल्यां जे हे जइ ! आ रत्नमय पुतली बतां नित्यप्रत्यें एक कवल आहारना संयोगथी
 एवी दुर्गंध वास आपे ठे, तो महारा शरीरमां तो नित्यप्रत्यें शेर धान्य पडे ठे. तेथी मलमूत्र
 तो जंमारज ठे. तेमां तमें छुं रागांध थया ठो ? एवो प्रतिबोध करीने पढी पूर्वलो नव संचजा
 व्यो, तेथी ते बए राजाने पण जातिस्मरण ज्ञान उपन्युं, पूर्वनव दीठा पढी ते बए कहेवालाग्या
 के हवे अमने तारो, तेवारें मल्लीकुमरीयें कछुं के ह्मणां तो तमें घेर जाउ, जेवारें मने के
 वजज्ञान उपजे, तेवारें तमें आवजो, हुं तमोनें दीक्षा आपीश, पढी ते बए राजा पोतपोता

ने स्थानकें गया, मल्लीकुमरीयें पण संवत्सरी दानआपीनें त्रणशें राजपुत्र साथें मार्गेशिरचु दिअगीआरशने दिने दीक्षा लीधी, तेज दिवसें केवल ज्ञान उपन्युं, पठी ते ठए मित्रें आवी श्रीमल्लीनाथ पासेंथी दीक्षा लीधी ते ठए ने गणधर कल्या तेहज नवें मोक्ष गया, ए श्रीमल्ली नाथ स्त्रीवेदें उगणीशमां तीर्थकर थया, तेमना समोसरणमां स्त्रीनी परषदा आगल बेशती हत्ती अने पुरुषनी परषदा पाठल बेशती हत्ती ते स्त्रीवेदें कोइ तीर्थकर थाय नहीं ते थयुं ए बीजुं अहेरुं जाणवुं ॥ १ ॥ ॥ त्रीजुं कोइ तीर्थकरने गर्जपालटो थयो नथी, ते आहिं श्रीम हावीर स्वामीने ब्याशी रात्रि पठी देवानंदानी कूखधी हरणिगमेबी देवतायें अपहरीनें त्रिश ला दत्रियाणीनी कूखमांदे धखो अने त्रिशलानी कूखें पुत्री हत्ती, ते महाणकुंभें देवानंदानी कूखे मूकी. तेवुं कोइवारें थाय' नही, माटे ए त्रीजुं गर्ज पालटन आश्चर्य जाणवुं ॥ ३ ॥ ॥ चोथुं श्रीवीरजगवाने जेवारें केवलज्ञान उपन्युं, तेवारें देवतायें मली समोसरणनी रचना कीधी, त्यां घणी महोटी परषदा चेली थइ तेवारें जगवानें धर्मदेशना दीधी परंतु प्रभुनी देश ना सांजलीनें कोइ समकेत पाम्यो नही, तेमज अत पञ्चस्काण पण कोइयें लीधुं नही एरीतें देशना निःफल गइ, एम तीर्थकरनी देशना कोइ वखतें खाली न जाय ते आ वेलाखे खाली गइ, माटे ए चोथुं आश्चर्य जाणवुं ॥ ४ ॥ ॥ पांचसुं जे एक धीपनो वासुदेव होयं ते बीजे धीपें जाय नही, ते श्रीकृष्णजी डौपदी लाववानें अर्थ धातकीखंभें गया तेमज कपिल वांसु देवनो शंख अने श्रीकृष्ण वासुदेवनो शंख ए बे शंखेवंख मल्या ते पण कोइवारें मळे नही माटे आश्चर्य जाणवुं तेनी कथा कहेले. कांपिलपुर नगरमां डुपदराजानी बुलणी पटराणीनी कूखे डौपदी नामे पुत्री थइ तेना विवाह सारुं स्वयंवर मंन्त्रप मांन्त्रो, सर्व देशोना राजा ते

डाव्या हस्तिनागपुरथी पोताना युधिष्ठिरादिक पांच पुत्रने तेडी पांशुराजा पण आव्यो, अर्जुने राधावेध साध्यो तेवारें झोपदीयें अर्जुनना गलामां वरमाला नाखी ते वरमाला पूर्वजन्ममां झोपदीयें पांच नरतारनो नीयाणो कखो हतो तेना प्रनावथी पांचे पांश्वोना गलामां जइ पडी पूर्वला जवमां झोपदीनो जीव नागिला नामें ब्राह्मणीनो हतो तेणे एक दिवस धर्मरुचि मुनिने कडवी तुंबडीनुं शाक वोहोराव्युं ते मुनियें अनशन करी खाधुं तेनां योगथी मुनि मरण पाव्या पडी नागिला साधुनी घात करनारी ठे एवुं आचार्ये साधुने गाममां मोकली कहेव राव्युं तेवारें ब्राह्मणे नागिलाने घरमांथी काहाडी मूकी, ते जमती जमती मरण पामीने नरकें गइ त्यांथी अनेक तिर्येचादिकना जव करी एक झोठने घेर घणी स्वरूपवाली सुकुमालिका नामे पुत्री पणे उपनी तेने तेज गाममां एक बीजा झोठना दीकराने परणावी ते रात्रे सुवा गयो त्यां सुकुमालिकानो स्पर्श. यतांज तत्काल तेने दाहज्वर उपन्यो तेथी ते पडती मूकी चाख्यो गयो पाठलथी सुकुमालिकाने शोक करती जोइने तेना बापे एक निहुकने परणावी ते पण तेमज मूकी जागी गयो पडी सुकुमालिका दुःखगर्जित वैराग्य पामीनें साधवी अइ तेने गुरुणीयें नाकारो कखो तो पण ते वनमां तप करवा गइ त्यां एक वेश्याने पांच पुरुष हाज रीमां रह्या ठे तेने जोइने सुकुमालिकायें कखुं के महारा तपनो प्रजाव होय तो आगला ज वमां मुजनें पण पांच नरतार होजो एवुं नियाणुं कखुं, अंते अनशन करी इशान देवलोकें गइ त्यांथी चवीने अर्ही झोपदी थयेली ठे ते पूर्वकृत नियाणाना योगें वरमाला पांच जणानां कं ठमां पडी, देवोयें आकाशथी एवी वाणी करी के झोपदी पांच नरतारी ठतां पण सती ठे, पांच पांश्व झोपदीने परणी हस्तिनागपुरमां आव्या त्यां सुखें रहे ठे, एक दिवस जेनी मुखाकृति सौम्य

હે, પરંતુ મનમાં કપટ ઘણું રાखે છે, વલ્કલ ચીર પહેરે છે, જનોડ પહેરે છે, કાલા મુગના ચામ ડાનો ઉત્તરાસંગ કરેલો છે, જેનો જટાજૂટ મહાકાંતિ વાલો છે, જે કાજહ કોલાહલનો લગા ડનાર છે, એવો નારદ કૃષિ આકાશમાર્ગથી તે પાંદુરાજાની સનામાં આવ્યો, તેવારે પાંખવો સ હિત સર્વ સનાજનોયેં ડજા થડને આદર સન્માન આણું, પરંતુ તે નારદ જેવાયેં ડૌપડીનેં જો વા ગયો તેવારે ડૌપડીયેં તેને અસંયતી જાણી વાંધો પૂજ્યો નહી, તેમ ડઠીને ડઠી પણ થડ નહી, અને બોલાવ્યો પણ નહી, તેથી નારદને રીશ ચડી અને વિચાર કરવા લાગ્યો કે આ ડૌ પડી પાંચ જરતાર પામીનેં મસ્ત થડ ગડ છે, તેથી ગર્વિત થકી બેઠી છે તો હવે હું એને સંકટ માં નાણું એમ ચિંતવી, ધાતકીચંમના પૂર્વ જરત ક્ષેત્રમાં અમરકંકા નામે નગરી છે ત્યાં કપિ લવાસુદેવનો સેવક પદ્મનાચ નામે રાજા રાજ્ય કરે છે, તે રાજા પોતાની સાતસેં રાણીયો સા થેં વાડીમાં રમતો હતો તેવા સમયમાં નારદ પણ ત્યાં ગયો, તેને પદ્મનાચ રાજાયેં વાંડીને પૂઠયું કે હે નારદજી! મહારો જેવો અંતેજર છે તેવો અંતેજર બીજે ક્યાં તમેં જોયો છે, તેવારે નારદજિયે જાણું કે આ સ્ત્રિયોનો લોહુપી છે. - એમ જાણી અવસર જોડને નારદજી કહેવા લાગ્યો, કે હે રાજન્ તું કૂવાનાં દેમકા સરવો દેસાય છે, જેમ કોડક સમુડનો - દેમકો કૂવાના દેમકાની પાસેં આવ્યો, તેવારે તેને કૂવાનાં દેમકાયેં પૂઠયું જે તું કિહાં રહેં છે અને ક્યાંથી આવ્યો હો, તેણે કહ્યું હું સમુડમાં રહું હું અને ત્યાંથીજ આવ્યો હું તેવારે કૂવાના દેમકાયેં પૂઠયું જે તાહારો સમુડ કેટલો મહોટો છે, તેણે કહ્યું ઘણો મહોટો છે, તેવારે કૂવાનો દેમકો હાથ પગ પસારીને બોલ્યો કે આટલો મહોટો છે, સમુડના દેમકાયેં કહ્યું એથી તો ઘણોજ મહોટો છે, તેવારે કૂવાનો દેમકો પોતાના કૂવાની ચારે બાજુયેં કૂદકા

मारीनें बोल्यो के आटलो महोदो ठे, तो पण तेरो कहुं के एनाथी तो चणोधणो महोदो ठे, तेवारे कूवानो देमको रोष आणीनें बोल्यो के अरे असत्य वादी तुं इहांथी दूर जा, महारी फालथी पण वली कोइ महोदो हरो ? माटे तुं जुतुं बोले ठे, तेम हे राजन् ! ते पण कूवाना देमकानी पेरे आटलीज स्त्रीयो दीठी ठे तेथी एनाज वखाण करे ठे, परंतु पांच पां मवनी स्त्री डौपदी एवी ठे के तेना एक अंगुठाना नखायना रूप सरखुं पण ताहारी को इ राणीनुं रूप नथी, त्रण लोकमां ए डौपदी समान कोइ स्त्रीनुं रूप नथी एम कहिनें नारद चालतो थयो, पाबलथी पद्मोत्तर राजा कामे पीडित थको चिंतववा लाग्यो जे एवी स्त्री बिना जन्म निष्फल ठे पण डौपदीने पामवानो कोइ उपाय सूज्यो नही तेवारे अछम तप करी पूर्वजवसंग ति देवतानुं आराधन कहुं देवता प्रत्यक्ष आवी ऊनो रह्यो अने कहेवा लाग्यो के हे राजन् ! मने केम संजाखो माटे जे काम होय ते फरमावो, पद्मोत्तर राजायें डौपदी लेइ आववानी याचना करी तेवारे देवतायें कहुं ते महा सती ठे माटे शील जंग करगे नही तो तुं फोकट शा वास्ते तेने तेडावे ठे. तो पण पद्मोत्तरें घणो दृष्ट कखो त्यारें देवतायें डौपदीनें अवस्वापिनी निडा आपी, ज्यां सुती हती त्यांथी ढोलीया सहित ऊपाडीनें पद्मोत्तर राजानी अशोक वाडीमां आवी मूकी अने राजाने कहुं के तें महारा हाथें मातुं काम कराव्युं ठे, माटे हवे कोइ पण दिवसें तुं मने याद करजे नही कदापि बोलावीश तो पण हवे हुं आवीश नही एम कहि देवता स्वस्था नके गयो, केटलिक बार पढी डौपदी निडामांथी जाग्रत थइनें विचारमां पढी जे हुं इहां क्यां आवी हुं ! तेवारे पद्मनान बोल्यो के में तुजनें महारी साथें जोग करवा सां देवतानी मार फते इहां मगावी ठे, तो हवे तुं महारी साथें विषयसुख जोगव, हुं ताहारो दास हुं, तेवारे

झौपड़ी बोली हे देवाणुप्रीय ! तुं ठ महीना सुधी महारुं नाम लइश नही, महारी वाह्वार क रवा वाला, पांच. पांमव तथा श्रीकृष्ण ठे ते जो ठ महीनामां आंही आवडो नही तो तुं कहीश तेम थारो, पद्मनाचें पण हा कही अने विचाखुं जे इहां एनी खबर लेवा कोण आवनार ठे ? वली जोरावरीथी प्रीति पण नथाय एम जाएी, झौपडीनें पोताना महेलमां तेडी गयो झौपडीयें त्यां ठछ ठछुं तप अने पारणे आर्यंबिल करवा मांमधुं, हवे प्रजातें हस्तिनाग पुरमां झौपडीनें महेलमां दीठी नही, तेवारे पांमवोयें घणो शोध कराव्यो पण क्यांयें पतो लागो न ही, तेवारे पांमवोनी माता कुंताजीयें घरिकामां जइने श्रीकृष्ण वासुदेवने कछुं के हे पुत्र ! झौपडीने रात्रियें सुतां थकां कोइ देव, दानव, राक्षस अथवा विद्याधर अपहरी गयो ठे, अमे सर्व जगा जगायें जोइ पण मली नही तेवारें श्रीकृष्णजी कांइक हास्य पूर्वक बोल्या के पांच पांमव एक झौपडीने पण राखवाने समर्थ न थया, हुंतो महारी बत्रीश हजार स्त्रीयोनी रक्षा करुं लुं, ते सांजली, कुंताजी बोल्यां के हे वत्स ! आ अवसरमां हास्य करवानुं काम नथी तुं तरत झौपडीनी खबर कराव पठी श्रीकृष्णजीयें पण घणो शोध कराव्यो परंतु क्यांय खोज याम्या नही तेवारें चिंतातुर थइ बेवा. एटलामां नारदऋषि त्यां आब्यां तेणे आवी कृष्णजीनें चिंतामां बेसवानुं कारण पूछुं त्यारें कृष्णजीयें कछुं के तमें कोइ स्थानकें झौपडीनें दीठी ? नारदजी बोल्या ते पापणी कोइ साधुनें पण बोलावती नहती माटे दुःखमां पडी हड्डो, तथापि हुंतो कांइ उंसखतो नथी, परंतु धातकीखंममां अमरकंका नगरीयें झौपडी सरखी एक स्त्री दीठी ठे पठीकोण जाणे तेहज होयतो होय एम कही, नारदजी चाल्या गया पठी श्रीकृष्णे विचाखुं के आ कृत अवश्य कुबुद्धि नारदनुंज करेलुं ठे माटे अमरकंका मांहेज झौपडी हड्डो

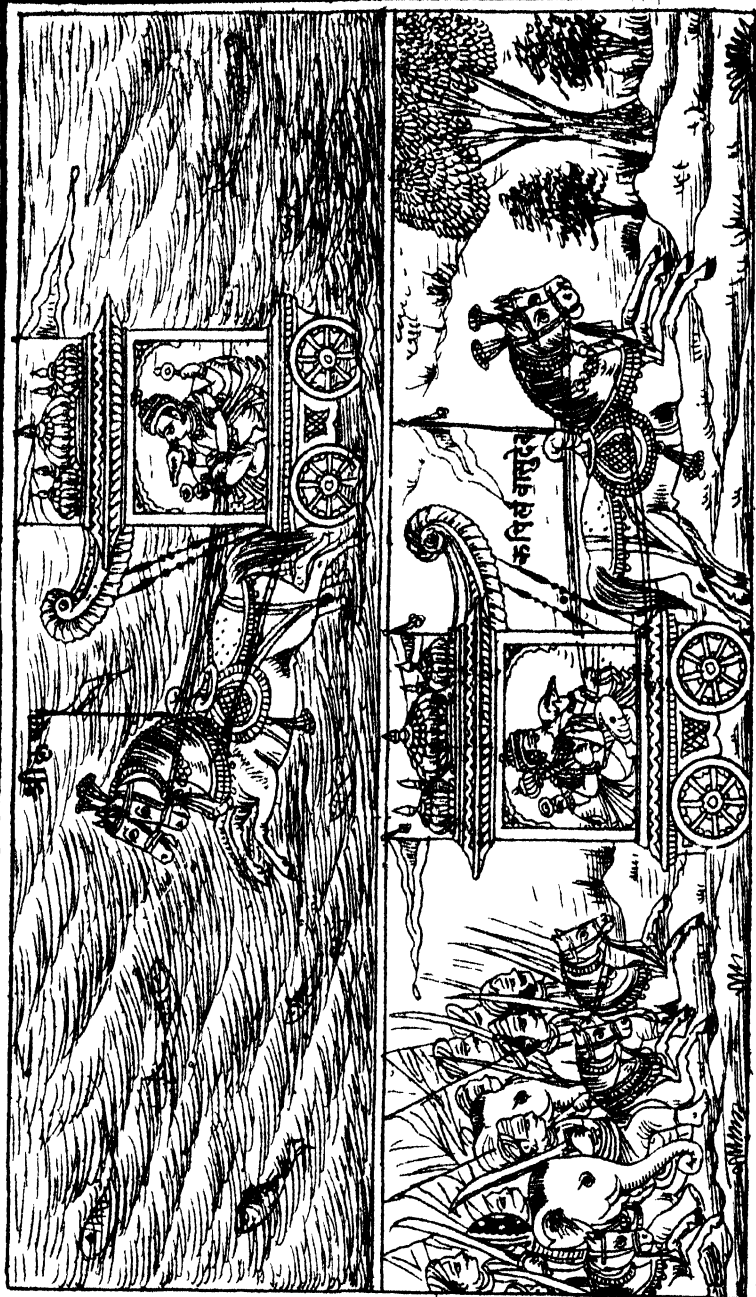
एहुं जाएणी पांमवोंने लइ सेना सहित श्रीकृष्णजी समुद्र तटें आव्या, समुद्र उलंघवाने अर्थे
 अरुम तप करी लवणाधिप देवताने बोलाव्यो ते पण प्रगट थइ बोड्यो के कहो छुं काम ठे
 हुं करवाने तत्पर हुं, तेवारें कृष्णजीयें सर्ववृत्तांत निवेदन करी कहुं के अमनें धातकीखंममां
 जाबुं ठे, माटे अमारी सेनाने समुद्रमांथी जवानो मार्ग आपो, त्यारे देवता बोड्यो के तमे
 शा वांस्ते त्यां जवानो श्रम करो ठो हुं पोते जइ दौपदी लावीने तमोने आपीश, बली तमारो
 डुकुम होय तो अमरकंका नगरी सहित पद्मनाभ राजाने समुद्रमां नाखी देवं, तेवारें श्रीकृष्ण
 बोड्या के हे देव ! तमे एवाज शक्तियान ठो एमां कांइ संशय नथी तथापि अमोने पांच पांमव
 सहित ठ जणने जवानो मारग आपो तो अमारें त्यां जवानी इहा ठे ते सांजली सुस्थित
 देवें ते ठ जणाना ठ रथ चालवानो मार्ग आव्यो पढी पांमवो सहित श्रीकृष्ण समुद्र उलं
 घीनें अमरकंका नगरीना उद्यानमां जइ दारुक नामा सारथीने दूंत बनावीने श्रीकृष्णे पद्म
 नाभ पासैं मोकल्यो तेणे जइ पगउपर पग आपी त्रिवडी ललाटे चडावी, कहुं के हे पद्मनाभ !
 श्रीकृष्णवासुदेवें तमोने कहेवराबुं ठे के, पांमवोनी स्त्री दौपदीने तमे लइगया ठो ते घणुं अ
 योग्य काम कहुं ठे तथापि हजी कांइ बगड्युं नथी माटे तमे आवी दौपदी अमोने आपी जाउं,
 तेवारें पद्मनाभ बोड्यो के हुं तमोने पाढी आपवा सारुं दौपदीने लइ आव्यो नथी, हुंतो म
 हारा बलथी लाव्यो हुं माटे तुं ताहारा स्वामीनें जइ कहे के तमारें युद्ध करबुं होय तो सुखें क
 रो, हुं पण कुत्री हुं एम कही दूतने निचंडी ने काहाडी मूक्यो, दूतें आवी श्रीकृष्ण आगल तेणे
 कहेजी सर्व वात निवेदन करी, श्रीकृष्णे जाएणुं के असाध्य रोग कांइ औषध विना जाय नही
 माटे युद्ध करवा तैयार थया, पद्मनाभ पण सेना लइ लडवाने साहामो आव्यो, पांमवो बोड्या के

अमे एनी साथें युद्ध करीछुं कदापि जो हारी जइयें तो आपे सहाय करवो त्यारें श्रीकृष्णे कछुं के तमें महोटा योधा ठो पण तमारी आवी आणी सांजलतां थकां एवुं लागे ठे के तमारे जीतिवुं कठण थइ पडशे, तो पण पांमवो श्रीकृष्णनी आज्ञा लइ युद्ध करवानें गया, पद्मनाभें पण महोदुं लशकर लइने पांमवो साथें युद्ध कछुं, त्यां जवितव्यताना वशथी पांमवो हारी गया ते वारें नाशतां थकां सिंहनाद कखो ते सांजली पांमवो हाव्या जाणी, एकलाज श्रीकृष्ण रथ उपर बैशीनें पद्मनाभनी सेनाने मथन करवा लाग्या त्यां धनुषना टंकारवथीज पद्मनाभनी सर्व सेना नाशी गइ अने पद्मनाभ पोतें पण नाशिनें नगरमां धुंसी गयो नगरना दरवाजा बंधकरी मूक्या, तेवारें श्रीकृष्णे नरसिंह रूप धारण करीनें हाथल मारी अमरकंका नगरीनो सर्व कोट जांजी नाख्यो, सर्व नगर धुजवा लागुं, घणा महेल पडीगया, पद्मनाभ राजा श्री कृष्णजीनुं एवुं पराक्रम देखीने बीहीनो थको डौपदीने शरणे गयो अने कहेवा लाग्यो के हे सति ! तुं महारी रक्षा कख, डौपदी बोली हे कंगाल ! में तुजने प्रथमथीज कहेलुं हतुं जे महारी पठवाडे श्रीकृष्णादिक घणा बलवंत राजाउ वाहार करनारा ठे तो पण तें मान्युं न ही तेतो ठीक पण हवे जो तुं जीववानी चाहना राखतो होय तो स्त्रीनो वेश पहेरी : मुखमां तूण लइ महारी पठवाडे बेसी रहे एटलुं जो महाहं कछुं करीश तो हुं तुजने पगेलागडी दइश केमके श्रीकृष्ण सत्पुरुष ठे तेनी आगल जे नमी जाय तेने मारे नही माटे ताहारे जीवतो रहेवानो ए उपाय ठे ते कख, पद्मनाभे पण तेमज कछुं, एटलामां श्रीकृष्ण पण आव्या, त्यां जूवे तो पद्मनाभ स्त्रीनुं रूप करी डौपदीनी पठवाडे बेगो ठे, श्रीकृष्णें डौपदीनें पूठुं के आ कोण बेगो ठे, डौपदीयें कछुं पद्मनाभ राजा तमारा जयथी गशिनें महारे शरणे आ

चित्र ८

व्यो ठे एम कही डौपदियें पद्मनाचने श्रीकृष्णनें पगें लगाड्यो तेवारें श्रीकृष्णें तेना उपर दया
 आपणी जीवतो राख्यो अने पद्मनाचनें कहुंके अरे तुं जाएतो नहतो जे आ डौपदीनी पढवा
 ठे महोटा महोटा बाहार करवा वाला ठे ? पण मूर्खोना माथामां जेवारें पडे ठे तेवारें अक
 ल आवे ठे, तो हवे ताहारुं कहुं कर्म तें जोगव्युं, डौपदीना प्रतापथी तुं जीवतो रह्यो एवुं
 कही अखंम शीलवंती एवी डौपदीने लइने पांच पांमव सहित श्रीकृष्णजी पाठा वल्या जयमो
 शंखपूर्यो, एवा वखतमां ते खेत्रमां श्रीमुनिसुव्रत तीर्थकर पासें त्यांनो कपिल वासुदेव वखाण
 सांचले ठे, तेणें शंखनाद सांचल्यो, मनमां शंका. उपनी जे कोइ बीजो वासुदेव उत्पन्न थयो!
 तेथी नगवंतने पूठधुं के महाराज ! ए बीजो वासुदेव कोण थयो ठे केंणे महारो शंख वजाव्यो ?
 नगवंत बोल्या के हे कपिल ! एक खेत्रमां बे तीर्थकर अने बे वासुदेव, न थाय पण एतो जं
 बुघीप संबंधि नरत क्षेत्रनो श्रीकृष्णनामैं वासुदेव ताहारा सरखी कृद्धिनो धणी ठे, ते पद्म
 नाच राजा डौपदी हरण करी लाव्यो हतो, तेने लेवाने आव्यो हतो, ते पद्मनाचने जीतीने पावो
 जाय ठे, तेणें शंखनाद कखो, ते सांचली तीर्थकरनी आझा लइने कपिल वासुदेव तरत तिहांथी
 उठिने पोताना सरखो वासुदेव जोवा सारु समुद्रने कांठे आव्यो, पण श्रीकृष्णतो दूर नीकली ग
 या, मात्र समुद्रमां नीली, पीली रथनी ध्वजाउदैखीने, शंखनो शब्द कखो, तेमां एवुं जणाव्युं
 के हे मित्र ! आप उजा रहो हुं तमोने मलवा सारु आव्यो हुं माटे एकवार पाठा आदीं आवो,
 तमारा दर्शननी मने अनिलाषा ठे, एवो शंखनो शब्द सांचलीनें श्रीकृष्णें पण पावो शंख
 नो शब्द कखो तेमां आवीरीतें कहेता हवा के हे मित्र ! अमे घणा समुद्रनु उद्धंघन करी गया
 ठेयें माटे पाठा अवाशे नही तमे अमारा उपर कृपादृष्टि राखजो एवुं कहीने चालता थया,

पाठलथी कपिल वासुदेवें जइ, पद्मनाभनें कहुं के आ ताहारी नगरीना गढ मढ कोट केम पडीगया ? पद्मनाभनें कहुंके अहीआं जंबूदीपना नरतदेवनो वासुदेव महारी राजधानी लेवा आव्यो हतो तेनी साथें महोदुं शुद्ध थुं तेरो ए गढादिक त्रोडी नाख्या ठे, कपिलवासुदेवें कहुं के अरे अन्याथी महारी पासें तुं छुतुं बोले ठे एम कही घणो नित्रंडीने देशमांथी काढी मूक्यो अने तेना पुत्रने राज्यपाटे थापी कपिल पोतानें स्थानके गयो, पढी श्रीकृष्ण पांमवो सहित समुद्र उद्वंघन करी पांमवोने कहेवा लाग्यो जे हुं लवणाधिप सुस्थित देवने मलवा जाउं हुं एटलामां तमे नावा लइ गंगानदी उत्तरीने पढी एक जण साथें तरत नाव मोकली देजो पढी पांमव दौपदी सहित नाव लइ गंगानदी उत्तरीने पढी एक जण साथें तरत नाव मोकली जे कृष्णजी पोतें एकला गंगानदी उत्तरी आवे ठे के नथी आवता एम निरधार करीने नाव मोकली नही, त्यां श्रीकृष्ण घणो वखत थोव्या पण नाव आवी नही तेवारें मनमां जाणुंजे पांमवो हुंबी गया देखाय ठे एहुं विचारी चार छुजाउ करीने एक हाथमां सारथी सहित रथ उपाड्यो, एक हाथमां शस्त्र राख्या, एक हाथमां घोडाने पकड्या अने एक हाथथी गंगा नदी तरवा लाग्या तिहां साडी बासठ योजन गंगानदी पोहोली ठे तेनी मध्य जागमां जेवारें आव्या तेवारें श्रीकृष्ण घणा थाकी गया ते वखत गंगादेवीयें सहाय आपीने मध्यमां वि कूर्वित थल कहुं त्यां केटलोएक वखत विश्राम लइने वली पोतानी छुजाउथी गंगानदी त रीने तट उपर आव्या तिहां आगल आवीने छुवे ठे तो पांमवो नांव सहित बेगा बेगा हसे ठे, तेवारें श्रीकृष्ण रीश चढावीने पांमवोने पूठवा लागा के अरे छुष्टो ! तमें नाव पाढी केम न मोकली ? पांमवो बोल्या, तमारी परीक्षा जोवाने न मोकली, तेवारें श्रीकृष्ण बोल्या

के अरे में बे लाख योजन समुद्र उद्ध्वन करी पद्मनाभथी तमे जागा तेने जीती डौपदी आणी
 आपी, तेवारें मारी शक्ति न दीठी ? जे हमणा महाहं बलजोवा बेग ? एम कही क्रोध चढावी
 ने पांचे पांमवोने मारवा सारु लोहदंफ कपाड्यो, वली दया आवीने जाणुं जे महोदो अ
 नर्थ थाडो ? एम विचारी पांचे पांमवना रथ जांगी चूर्ण कखा अने कहुं के जाउ रे पापीउ
 हवे महारी नजरे आवशो नही अने महारा देशमां पण रहेशो नही एम कही पांचे बांध
 वने देशनिकाल कखा अने जिहां रथ जांग्या, तिहां रथमर्दन कोट थयो, श्रीकृष्ण पोतानी
 सेना लइ धारकामां गया अने पांमव पण डौपदीने लइ सेना सहित हस्तिनापुरें आवी कुंता
 जीने देशनिकालनी वात कही, तेवारें कुंताजी धारकामां आवी श्रीकृष्णने मीठे वचने संतोषी
 पांमवोने बोलावी श्रीकृष्णने पगे लगाड्या पठी श्रीकृष्णे आझा आपी के ज्यां में तमारा
 रथ जांग्या त्यां तमे पांमवरथनुपुर नगर वसावीनें रहो पठी पांमवो त्यां श्रीकृष्णजीनी सेवा
 करता थका रह्या ठेवट पांमुसेन नामें पोताना पुत्रने राज्य पाटें थापी पांच पांमव अने
 ठी डौपदीयें दीक्षा लीधी, ठछ, अष्ठमादिक तप करी चौद पूर्व जणी ते पांचे पांमव श्रीश
 जुंजय तीर्थे ऊपर मोर्के गया, अने डौपदी पण अगीआर अंग जणी मासनी संलेषणा करी
 पांचमा ब्रह्मदेवलोके गइ. तिहांथी चवी महाविदेहकुत्रें मोह पामशे. ए रीतें जंबूघीपनो वासु
 देव, धातकीखंममां न जाय, ते गयो. ए पांचसुं अहेरूं जाणवुं. वली केटलाएक आचार्य
 एम कहे ठे के बे वासुदेवनुं शंखेशंख पण जेगो न थाय अने इहां शंखेशंख मळ्यो, माटे ए
 पण अहेरूं जाणवुं. ॥ ६ ॥ ४ ॥ हवे ठहुं आश्चर्य कहे ठे:-युगलिया मरण पामीने नरकें
 न जाय, अने अहीं हरि तथा हरिणी, ए बे युगलिया मरण पामीने नरकें गयां माटे

ए अठेरूँ थयुं. तेनी कथा आस ठे के, जंबुद्धीपमांना नरतद्धेत्रनेविषे कौशंबी नगरीनो सुमुख नामें राजा हतो. एकदा प्रस्तावें वसंत ऋतुयें ते राजा द्वाथीऊपर आरूढ थइ नगरीनी नजीकना वनमां रमवाने अर्थें जत्तो हतो. मार्गे जतां वीरकनामैं कोलीनी वनमाला नामे नार्या अत्यंत स्वरूपवती ठे ते पोताना धर्णीने धणी वध्वन ठे तेने देखीने मांदोमांदे सराग दृष्टियें जोतां प्रीतिनाव उत्पन्न थयो तेथी राजा त्यांथकी आगल जाय नहीं. तेवारें सुमतिनामा प्रधान कहेवा लाग्यो के हे स्वामि ! समस्त सौजन आव्यां ठतां तमें आगल केस चालता नथी ? ते सांजली राजा पोताना प्रधाननी लाज आणी आगल वनमां गयो. पण शून्यचित्तथको मनमांदे केवल ते स्त्रीतुं चिंतवन ठे तेथी क्यायें पण चेन पामतो नथी. ते जोडने प्रधानें पूठयुं के हे महारांज ! तमें आज आवा शून्यचित्त केस देखाउ ठो ? एम फरी फरी घणो आग्रह करी पूठथाथकी पोताना मननी सर्व वात राजायें प्रधानने कही. ते सांजली प्रधान बोळ्यो के तमें कांइ चिंता करशो नहीं; हुं तमने ए स्त्री मेलवी आपीश. पढी घेर आवी प्रधानें आत्रेयिकानामें परिव्राजिकाने बोलावी सर्व वात समजावी वनमालानी पासें मोकली, ते पण त्यां जइ जुए ठे तो वनमाला पण विरहविह्वलथकी मुखें निःश्वास नाखती दृणोक बेसै, दृणोक उठे, दृणोक पडे, ए रीतें महाविरहिणी देखी तेने ते परिव्राजिका केहेवा लागी के हे वत्से ! तुं आज एम दुःखित केस देखाय ठे ? ताहारुं दुःख मने कहे तो हुं ते दुःखथी तने पार उतारुं. ते सांजली वनमालायें गुह्यनी वात कही. तेवारें परिव्राजिका बोली के हुं तने राजानी साथे काले मेलवीश, तुं कांइ चिंता करीश नहीं, पढी ले परिव्राजिका वर्षवंतथकी त्यांथी जइ सर्व वात प्रधानने कही. प्रधानें जई राजाने सर्व वृत्तंत संज

જાણ્યું. તેવાર પઢી પ્રગટાં પરિવ્રાજિકા વનમાલાને રાજા પાસેં તેડી આવી. રાજાયેં હર્ષવંત
 અઢ અંતઃપુરમાં તેને રાહી અને તેની સાથેં તે પંચવિધ વિષયસુખ જોગવવા લાગ્યો. હવે વીરક
 કોલી ઘેર આવ્યો, તેવારેં તેણેં સ્ત્રીને દીઠી નહીં. પઢી પાડોશી પ્રમુખને પૂઠતો થકો નાર્યાના
 વિરહથી ઘેલો થયો થકો આશ્વા ગામમાં હે વનમાલા હે વનમાલા કરતો ફરતો ફરતો ફરતો ફરતો
 દિવસેં ચોમાસામાં રાજાના પ્રાસાદ નીચેં આવી ઝનો રહ્યો તેવામાં રાજા પણ વનમાલાને
 સાથે લઈ ગૌસમાં આવી બેઠો. રાજાયેં વીરકકોલીને દેહીને મનમાં વિચાણું જે મેં પાપિષ્ટે
 પારકી સ્ત્રી લઈ લીધી એ અત્યંત લોક વિરુદ્ધ અનાયેં કાર્યે કીધું. માટે મને ધિકાર હે એમ
 મનમાં ઘણીજ પોતાની નિંદા કરવા લાગ્યો. અને વનમાલાયેં પણ વિચાણું જે મેં પાપણીયેં
 સ્નેહવંત જરતારને ત્યાગ્યો એ મહારા વિરહથી ગ્રંથિલ થયો માટે મહારી શીગતિ થાશે એમ
 બંને જાણ પશ્ચાન્નાપ કરે હે. તેવામાં અકસ્માત્ ડપરથી વિજલી પડી તેથી બેઝ જણાં યુજ
 ધ્યાને મરણ પામી હરિવર્ષ દેત્રે યુગલિયા પરો ડપર્યાં. ત્યાં સમસ્ત મનોવાંઠિત કલ્પવૃક્ષ પૂર્ણ
 કરે હે અને સુસેં રહે હે. પઢી વીરક કોલી પણ તે બેહુનું મરણ જાણી ગ્રંથિલજાવ ત્યાગી
 અજ્ઞાન તપસ્યા કરી સૌધર્મ દેવલોકેં કિલ્બિષિયા દેવમાં જડ ડપર્યાં ત્યાં અવધિકાન્તે
 જોણું ત્યારે જાણું કે અરે મહારા પૂર્વજવના વૈરી તો યુગલીયા થયા હે, તે ત્યાંથી મરણ પા
 મીને વલી દેવતા થશે માટે એ દેવતા ન થાય એવો ડપાય કરું એમ વિચારી તે યુગલને ત્યાંથી ડપા
 ડીને ચંપાનગરીમાં ડહવાકુવંશનો ચંમકીર્તિ રાજા અપુત્રીયો મરણ પામ્યો હે ત્યાં નગરનાં લોક
 સર્વ આપણો કોણ રાજા થાશે એવી ચિંતામાં પહ્યા હે એટલામાં તે દેવતાયેં તે યુગલીયાને
 લાવીને નગરીના લોકોને સોંપ્યા અને કહું કે હું તમારે માટે એ રાજા લાવ્યો હું, એને જેવારે

जुब लागशे तेवारे ए कल्पवृक्षनां फल खाय ठे, तेनी साथें मांस मेलवीनें खवरावजो तथा आहेंडो करवा शिखावजो, देवतायें मनमां विचाखुं जे ए मांस नक्षण करशे अने मांसना लोलुपी थाशे तेथी मरण पामीने नरकें जाशे तो महाहं वैर वलजो एम चिंतवी हरि अने हरिणी एवुं तेवुं नाम आपी देवता पोतानें स्थानकें गयो, लोकें पण देवताना कह्या प्रमाणे तेने मांस मदिरा खवराववा शीखव्युं तेथी ते मांसना लोलुपी थयां, पढी ते हरिराजाना पुत्रा दिक जे थया तेनो त्यांथी हरिवंश कुल कहेवाणो, ते हरिने हरिणी मरण पामी नरकें गया एरीतें शुगलीया नरकमां जाय नही ते गया माटे ए बटुं आश्चर्य जाणवुं ॥ ६ ॥ ॥ हवे सातसुं अहेंडं कहे ठे. आ जरतदेवने विषे विजेलनामा सन्निवेशें एक पूरण नामा शेठ रहेतो हतो ते एक दिवसें पाठली रात्रें जाग्यो यको कुटुंब जागरण करतां मनमां विचार उपज्यो के, महारा धरमां घणुं धन परिवार ठे ते में पूर्वला जवमां कोइ सारी धर्मकरणी कीधी ठे तेचा योगथी हुं संपदा पास्यो हुं माटे फरी हमणा पण कांइक धर्मकरं तो वली आगल पामीश, एम चिंतवी, प्रजातें स्वजनादिकने पूढी, पुत्रनें कुटुंबनो चार सोंपी, पोतें तापसी दीक्षा लइने एवो अनिग्रह कल्यो के जावळीव सुधी महारे ठछ ठछ एटले बे बे उपवासें पारणो करवो अने पारणानें दिवसें चारखूणानुं पात्रुं लइने जिह्वा मागवी तेमां पहेला खूणामां जे जिह्वा मले ते जलचर जीवोने खवरावी देवी, पण महारे खावी नही तथा बीजा खूणामां जे जिह्वा पडे ते पंखीउने खवरावी देवी तथा त्रीजा खूणामां जे जिह्वा पडे ते अन्यागतने खवरावी देवी तथा चोथा खूणामां जे जिह्वा पडे ते जलमां धोइनें महारे पोतें खावी एरीतें बार वरस पर्यंत तपस्या करी मरण पामीनें चमरचंचा राज्यधानीमां चमरेंइपणे ज़ुवनपति देवोमां जइ

उपन्यो त्यां उपजतांज अवधिज्ञानें करी जोयुं तो सौधर्मैदना पग पोताना मस्तक उपर दीठा
 तेथी महाक्रोध उपन्यो तेवारें सर्व सामानिक देवोने बोलावीने कहुं के हे देवो ! आ कोण
 छष्ट माता पुण्यनो धणी जे महारा मस्तकें पग देइने बेगो ठे, तेवारें देवो बोल्या हे स्वामी पूर्व
 जन्मने विषे संपादन करेला पुण्यें करी सर्वना करतां अतिशय समृद्धि अने पराक्रम ठे जेनुं एवो
 आ सौधर्माधिप ठे. ए अनादिकालनी मर्याद ठे माटे इहां तमारे कोप न करवो तमारा सं
 खा इंड पूर्वे अङ्गया तेना उपर पण एमज पग रहेता आव्या ठे माटे इष्यां म करो इत्यादिक
 देवोये कहुं तोपण चमरेंड क्रोधें नखो थको बोळ्यो के जेनी उपर सौधर्मैड पग राखें एवा पूर्वे
 थयेला चमरेंड ते जूदा अने हुं जूदो माटे हुं त्यां जइ सौधर्मैडने पग पकडी हेगो नाखुं, एहुं
 कही आयुधशालामां आवी, परछु शस्त्र हाथमां लइने सौधर्मैदेवलोकें जावा लाग्यो तेवारें
 सर्व देवोये वज्यो तोपण कोइनुं मान्युं नही, ते वखत सुसुमारपुरने विषे श्रीमहावीर प्रतिमा
 स्थित रह्या हता तेनुं शरण लइने लाखयोजननुं रूप विकूचीं ब्रह्मांम फूटीपडे एवो शब्द
 करतो, पगथी धरती कंपावतो, हाथें तालोटा देतो, मेघनी परें गज्जारव करतो, वीजलीनी परें
 जबकार करतो, ज्योतिष्यचक्रने त्रास पमाडतो, देवताउने नयत्रांत करतो, देवीउ बीक पाम
 ती थकी देवोने गळे बलगवा लागीउ एवा प्रकारनो कोलाहल करतो, परिधायुध फेरवतो, ग
 र्वेकरी अंध थयो थको सौधर्मैड साहामो धायो त्यां पोतानो एक पग सौधर्मावतंसक विमान
 नी पद्मवर वेदिकाने विषे अने बीजो पग सौधर्मसन्नामां राख्यो तेवारें सर्व सौधर्मैदेवलोकना
 देवता नयत्रांत थइने इहां तिहां नाशीगया चमरेंड बोळ्यो अरे देवो तमारो इंड क्यां ठे ?
 काली अमावास्यानो जन्म्यो मने बतावो तो ह्मणा फरसुथी मारी नाखुं एहुं देवताउने क

હીને મુલમાંથી અગ્નિજ્વાલા કાઢાડતો થકો, લાંબાદોઢ, કૂવા સરસા ગાલ, સ્વામ સરસા ના કના ફોરણાં, અગ્નિ સરસાં નેત્ર, સ્પષ્ટા સરસા કાન, કુત્તી સરસા દાંત, ગલામાં સર્પ. હાથ માં વીંઢીના ઘરેણા, ક્યાંકતો ડંદરો બાંધેલા, ક્યાંકતો નોલીયા ઘોહ બાંધેલી, કાણું રૂપ ધારણ કરેણું એવો દેસ્વી, દેવદેવીયેં કોલાહલ કલ્પો, તે કાલાહલ સાંજલીનેં ફેડેં અવધિજ્ઞાને જોયું તેવારેં જાણું જે એતો ચમરીયો અડધો ઘડો જરેલો ડહલે ઢે માટે હવે એને ડું શિક્ષા આપું એમ વિચારી, હજાર દેવતાડથી ડપડી શકે નહીં એવું અગ્નિજ્વાલા કરતું દેવીપ્યમાન ઘજ્જ ચમરીયા ડપર સૂક્ષ્મું તે પોતાની ડપર આવતું દેસ્વીનેં ચમરેંડ બીક પામતો થકો માથો નીચું અને પગ ડંચા કરેલા એવો થકો, ત્યાંથી નાળો તેના ક્યાંક ઘરેણા પઢ્યા, ક્યાંક પોતે પડતો થકો નાસવા માંડયો પણ સ્વર્ગવેં ચમરેંડની નીચે આવવામાં શક્તિ ઘણી હોય અને વજ્જને ડંચું ચડવામાં શક્તિ ઘણી હોય તેથી ડેડું રહી ગયું ત્યારેં ચમરેંડ પોતાના લાલ યોજન વાલા વિકૂર્વેલા શરીરનો ડપસંહાર કરી, “શરણં શરણં” એવું બોલી, કુંથુઆ જેવો સૂક્ષ્મ થડને શ્રીમદ્વાવીરસ્વામીના ચરણની વચમં પ્રવેશ કરતો હવો એવીરીતેં વજ્જથી મરતો થકો શ્રીમદ્વાવીરસ્વામીને શરણે બેળે એટલામાં શર્કેંડેં જાણું જે ચમરીયાની એટલી શક્તિ નથી જે વિના શરણેં ડહાં ચાલ્યો આવે માટે નિશ્ચેથી એ શ્રીઅરિહંતનું અથવા અરિહંતની પ્રતિમાનું અથવા જાવિત અણગારનું શરણ લેડનેં ડહાં આવ્યો હશે ? તો રલે આશાતના ડાંચ નહીં ? એવું વિચારી અવધિજ્ઞાનનો ડપયોગ આપી જોયું તો શ્રીમદ્વાવીરસ્વામીનું શરણ લેડ આવ્યો હતો એવું જાણી તત્કાલ વજ્જની પાઢલ શર્કેંડ પણ ચાલ્યો તે શ્રીમદ્વાવીરસ્વામીથી ચાર અંગુલ અપ્રાપ્ત થયેલા વજ્જનેં પાણું સ્વેચી લીધું કારણકે મદ્વાવીરસ્વામીથી ચાર અંગુલ

ठેટે વજ્ર પરિચ્રમણ કરતું હતું પણ તીર્થંકરની આશાતના ટાલવા માટે તીર્થંકરની પાસેં વજ્ર
 જાય નહીં એરીતેં ચમરેંડને શ્રીમદ્વાવીરને શરણે આવ્યો જાણી ઢોડી દીધો અને જગવાનને કહ્યું
 હે પ્રભુ ! મહારો અપરાધ સ્વમજો એવું કહી લગારેક દૂર જડને પગથી જમીકૂટીને બોલ્યો અરે ચમર
 હવે શ્રીવીરજગવાનની કૃપાયેં તું મહારો જય મ રાખજે એવું કહી જગવાનને વાંદી તેમની આજ્ઞા
 લેઈ શકેંડ પોતાનેં સ્થાનકેં ગયો, ચમરેંડ પણ નાના પ્રકારેં જગવાનની સ્તુતિ કરી, વાંદીનેં પોતા
 ની ચમરચંચા રાજધાનીયેં ગયો, ત્યાં પોતાના સિંહાસન ઉપર ઉદાસ થઈ બેઠો ત્યારેં સામા
 નિક દેવે આવી વધાવ્યો અને કહ્યું કે શોચ કાં કરો હો તેવારેં ચમરેંડ પોતાની વીતક વાત
 સર્વે કહી અને કહ્યુંકે હે દેવાણુપ્રિયો ! એ સર્વે શ્રીવીરજગવાનનો ઉપકાર હે માટે વાંદવાનેં આ
 લો એમ કહી સર્વે દેવ દેવીયોને લઈ મહોટી કહિ સહિત આવીને શ્રીમદ્વાવીરને વાંદી નાટ
 ક કરી પોતાને સ્થાનકેં ગયો એરીતેં પાતાલવાસી ચમરેંડ ઁવો સૌધર્મદેવલોકેં જાય નહીં તે
 આ અવસર્પિણી કાલેં ગયો માટે એ સાતમું ચમરોત્પાત નામે આશ્ચર્ય જાણવું ॥ ૭ ॥ હવે
 આવમું અઢેરું કહે છે. અષ્ટાપદ પર્વત ઉપર ઉત્કૃષ્ટ પાંચજો ધનુષ અવગાહના વાલા એક શ્રી
 કૃષ્ણ દેવ પોતેં અને જરત વિના નવાણું જગવંતના પુત્ર, તથા આવ જરતના પુત્ર મલી
 એકસો ને આવ પુરુષ એક સમયમાં સિદ્ધિ પામ્યા, તે મધ્ય અવગાહના વાલા સીજે પણ ઉત્ક
 રુષ્ટ અવગાહના વાલા એક સમયેં એકસોને આવ ન સીજિ, માત્ર બેજ સીજિ અને ફ્હાં એકસો આ
 ઁ સિદ્ધા માટે એ આવમું અઢેરું જાણવું ॥ ૮ ॥ ॥ હવે નવમું અઢેરું કહે છે. શ્રીમદ્વાવીર
 દેવ કોશંબી નગરીયેં સમોસઘા, ત્યાં ચંડમા અને સૂર્ય જેનાં શાશ્વતાં વિમાન, જ્યોતિષચક્ર
 માં છે. તે તેજ વિમાનમાં બેસીને પશ્ચિમ પોરસિયેં શ્રીમદ્વાવીરને વાંદવા સારુ આવ્યા, અહિં

आं कोइएक एबुं कहे ठे के उत्तर वैक्रिय विमानमां बेशीने आव्या, परंतु तेम न जाणवुं. ए मूलगें विमानें बेशीनेज वांदवा आव्या ठे ते, मूलगें विमाने कोइवारें न आवे अने हमणां आव्या माटे ए अहेरुं जाणवुं ॥ ९ ॥ हवे दशमुं असंयती, आरंजी, परिग्रहवंत, अब्रह्म चारी गृहस्थना वेषें रहेजा, तेनी पूजा, सत्कार ते असंयतिपूजा नामें दशमुं अहेरुं ठे, ते आ वी रीतें के श्री सुविधिनाथना निर्वाण पढी केटलोक काल व्यतिक्रम्यानंतर हुंमावसरिषे एनीना दोषने लीधे साधुर्तनो विछेद थयो, सर्व साधुकाल करी गया कोइसाधु रह्यो नही, ते वारें लोक बोल्या हवे कोने पूजीयें तेवारें ऋषनदेवजीनी वारें श्रावक ब्राह्मण कहेवाता तेनो दाखलो लइ जे स्थविर श्रावक हता, तेनी पासें जइ लोको धर्म पूठवां लाग्या ते पण जेवुं जा एता हता, तेवुं तेउने कहेवा लाग्या. लोक पण तेमने धन वस्त्रादिक देवा लाग्या, तेथी तेउ गर्वित थया थका पोतानां मनःकल्पित नवीन शास्त्र बनावी कहेवा लाग्या के. जे कोइ पृथ्वी शय्या, मंदिर, सुवर्ण, रूपुं, लोह, कपास, गाय, कन्या, अश्व अने गज, अमने आपे, ते आ लोकें तथा परलोकें महा फल पामे अने अर्मेज सुपात्र. ठइयें. एवो उपदेश सांजली लोके तेमने गुरु करी मान्या. एवी असंयतीनी पूजा चाली. एम केटलाएक काले तो वली साधुनो धर्मज विछेद गयो अने जैन विना पांखमी संन्यासी प्रमुख अन्य दर्शनीज पूजाववा लाग्या, प्रथम सदां सर्वदा संयतीनी पूजा थती हती. तेथी विपरीतपणायें करीने श्रीशीतलनाथजिननां तिर्थ बेसतां सु धि आश्रय चाल्युं, इहांजे साधु नहोय अने साधुपणे पूजाय ते आश्रय जाणवुं तेमज श्रीतीर्थ करोनुं तीर्थविछेद नथाय ते विछेद थयो ते पण आश्रय जाणवुं ए दशमुं अहेरुं ठे एरीतें ए दश आश्रय आ चोवीशीमां थयां. वली अनंत कालें थयो ॥ १० ॥ हवे दश अहेरां

કયા કયા તીર્થંકરની વારેં થયાં ? તે કહે છે. શ્રી કૃષ્ણદેવના વારામાં એકશો ને આઠ સિદ્ધ થયા ॥ ૧ ॥ શ્રી શીતલનાથના વારામાં દરિવંશ કુંભની ઉત્પત્તિ થઈ ॥ ૨ ॥ શ્રી મહાવીનાથ ના વસ્તમાં સ્ત્રી તીર્થંકર થઈ ॥ ૩ ॥ શ્રી નેમિનાથના વસ્તમાં અમરકંકા નગરીયેં શ્રોકૃષ્ણ નું ગમન થયું ॥ ૪ ॥ અને શ્રી સુવિધિનાથના વારામાં અસંયતી બ્રાહ્મણોની પૂજા થઈ ॥ ૫ ॥ એ અસંયતીની પૂજા તો શ્રી આદિનાથના વસ્તમાં પણ મરીચિ કપિલાદિકની સાંજલિ યેં થેયેં. એમ ઘણું કરીને બીજા તીર્થંકરોના વારામાં પણ પ્રવાહૈં થાય છે ॥ ૬ ॥ અને પાંચ અહેરાં શ્રી મહાવીર સ્વામીને વારેં થયાં ॥ ૧૦ ॥ ॥ ૬ ॥ ॥ ૭ ॥ ૮ ॥ ૯ ॥ ૧૦ ॥ ૧૧ ॥ ૧૨ ॥ ૧૩ ॥ ૧૪ ॥ ૧૫ ॥ ૧૬ ॥ ૧૭ ॥ ૧૮ ॥ ૧૯ ॥ ૨૦ ॥ ૨૧ ॥ ૨૨ ॥ ૨૩ ॥ ૨૪ ॥ ૨૫ ॥ ૨૬ ॥ ૨૭ ॥ ૨૮ ॥ ૨૯ ॥ ૩૦ ॥ ૩૧ ॥ ૩૨ ॥ ૩૩ ॥ ૩૪ ॥ ૩૫ ॥ ૩૬ ॥ ૩૭ ॥ ૩૮ ॥ ૩૯ ॥ ૪૦ ॥ ૪૧ ॥ ૪૨ ॥ ૪૩ ॥ ૪૪ ॥ ૪૫ ॥ ૪૬ ॥ ૪૭ ॥ ૪૮ ॥ ૪૯ ॥ ૫૦ ॥ ૫૧ ॥ ૫૨ ॥ ૫૩ ॥ ૫૪ ॥ ૫૫ ॥ ૫૬ ॥ ૫૭ ॥ ૫૮ ॥ ૫૯ ॥ ૬૦ ॥ ૬૧ ॥ ૬૨ ॥ ૬૩ ॥ ૬૪ ॥ ૬૫ ॥ ૬૬ ॥ ૬૭ ॥ ૬૮ ॥ ૬૯ ॥ ૭૦ ॥ ૭૧ ॥ ૭૨ ॥ ૭૩ ॥ ૭૪ ॥ ૭૫ ॥ ૭૬ ॥ ૭૭ ॥ ૭૮ ॥ ૭૯ ॥ ૮૦ ॥ ૮૧ ॥ ૮૨ ॥ ૮૩ ॥ ૮૪ ॥ ૮૫ ॥ ૮૬ ॥ ૮૭ ॥ ૮૮ ॥ ૮૯ ॥ ૯૦ ॥ ૯૧ ॥ ૯૨ ॥ ૯૩ ॥ ૯૪ ॥ ૯૫ ॥ ૯૬ ॥ ૯૭ ॥ ૯૮ ॥ ૯૯ ॥ ૧૦૦ ॥ ૧૦૧ ॥ ૧૦૨ ॥ ૧૦૩ ॥ ૧૦૪ ॥ ૧૦૫ ॥ ૧૦૬ ॥ ૧૦૭ ॥ ૧૦૮ ॥ ૧૦૯ ॥ ૧૧૦ ॥ ૧૧૧ ॥ ૧૧૨ ॥ ૧૧૩ ॥ ૧૧૪ ॥ ૧૧૫ ॥ ૧૧૬ ॥ ૧૧૭ ॥ ૧૧૮ ॥ ૧૧૯ ॥ ૧૨૦ ॥ ૧૨૧ ॥ ૧૨૨ ॥ ૧૨૩ ॥ ૧૨૪ ॥ ૧૨૫ ॥ ૧૨૬ ॥ ૧૨૭ ॥ ૧૨૮ ॥ ૧૨૯ ॥ ૧૩૦ ॥ ૧૩૧ ॥ ૧૩૨ ॥ ૧૩૩ ॥ ૧૩૪ ॥ ૧૩૫ ॥ ૧૩૬ ॥ ૧૩૭ ॥ ૧૩૮ ॥ ૧૩૯ ॥ ૧૪૦ ॥ ૧૪૧ ॥ ૧૪૨ ॥ ૧૪૩ ॥ ૧૪૪ ॥ ૧૪૫ ॥ ૧૪૬ ॥ ૧૪૭ ॥ ૧૪૮ ॥ ૧૪૯ ॥ ૧૫૦ ॥ ૧૫૧ ॥ ૧૫૨ ॥ ૧૫૩ ॥ ૧૫૪ ॥ ૧૫૫ ॥ ૧૫૬ ॥ ૧૫૭ ॥ ૧૫૮ ॥ ૧૫૯ ॥ ૧૬૦ ॥ ૧૬૧ ॥ ૧૬૨ ॥ ૧૬૩ ॥ ૧૬૪ ॥ ૧૬૫ ॥ ૧૬૬ ॥ ૧૬૭ ॥ ૧૬૮ ॥ ૧૬૯ ॥ ૧૭૦ ॥ ૧૭૧ ॥ ૧૭૨ ॥ ૧૭૩ ॥ ૧૭૪ ॥ ૧૭૫ ॥ ૧૭૬ ॥ ૧૭૭ ॥ ૧૭૮ ॥ ૧૭૯ ॥ ૧૮૦ ॥ ૧૮૧ ॥ ૧૮૨ ॥ ૧૮૩ ॥ ૧૮૪ ॥ ૧૮૫ ॥ ૧૮૬ ॥ ૧૮૭ ॥ ૧૮૮ ॥ ૧૮૯ ॥ ૧૯૦ ॥ ૧૯૧ ॥ ૧૯૨ ॥ ૧૯૩ ॥ ૧૯૪ ॥ ૧૯૫ ॥ ૧૯૬ ॥ ૧૯૭ ॥ ૧૯૮ ॥ ૧૯૯ ॥ ૨૦૦ ॥ ૨૦૧ ॥ ૨૦૨ ॥ ૨૦૩ ॥ ૨૦૪ ॥ ૨૦૫ ॥ ૨૦૬ ॥ ૨૦૭ ॥ ૨૦૮ ॥ ૨૦૯ ॥ ૨૧૦ ॥ ૨૧૧ ॥ ૨૧૨ ॥ ૨૧૩ ॥ ૨૧૪ ॥ ૨૧૫ ॥ ૨૧૬ ॥ ૨૧૭ ॥ ૨૧૮ ॥ ૨૧૯ ॥ ૨૨૦ ॥ ૨૨૧ ॥ ૨૨૨ ॥ ૨૨૩ ॥ ૨૨૪ ॥ ૨૨૫ ॥ ૨૨૬ ॥ ૨૨૭ ॥ ૨૨૮ ॥ ૨૨૯ ॥ ૨૩૦ ॥ ૨૩૧ ॥ ૨૩૨ ॥ ૨૩૩ ॥ ૨૩૪ ॥ ૨૩૫ ॥ ૨૩૬ ॥ ૨૩૭ ॥ ૨૩૮ ॥ ૨૩૯ ॥ ૨૪૦ ॥ ૨૪૧ ॥ ૨૪૨ ॥ ૨૪૩ ॥ ૨૪૪ ॥ ૨૪૫ ॥ ૨૪૬ ॥ ૨૪૭ ॥ ૨૪૮ ॥ ૨૪૯ ॥ ૨૫૦ ॥ ૨૫૧ ॥ ૨૫૨ ॥ ૨૫૩ ॥ ૨૫૪ ॥ ૨૫૫ ॥ ૨૫૬ ॥ ૨૫૭ ॥ ૨૫૮ ॥ ૨૫૯ ॥ ૨૬૦ ॥ ૨૬૧ ॥ ૨૬૨ ॥ ૨૬૩ ॥ ૨૬૪ ॥ ૨૬૫ ॥ ૨૬૬ ॥ ૨૬૭ ॥ ૨૬૮ ॥ ૨૬૯ ॥ ૨૭૦ ॥ ૨૭૧ ॥ ૨૭૨ ॥ ૨૭૩ ॥ ૨૭૪ ॥ ૨૭૫ ॥ ૨૭૬ ॥ ૨૭૭ ॥ ૨૭૮ ॥ ૨૭૯ ॥ ૨૮૦ ॥ ૨૮૧ ॥ ૨૮૨ ॥ ૨૮૩ ॥ ૨૮૪ ॥ ૨૮૫ ॥ ૨૮૬ ॥ ૨૮૭ ॥ ૨૮૮ ॥ ૨૮૯ ॥ ૨૯૦ ॥ ૨૯૧ ॥ ૨૯૨ ॥ ૨૯૩ ॥ ૨૯૪ ॥ ૨૯૫ ॥ ૨૯૬ ॥ ૨૯૭ ॥ ૨૯૮ ॥ ૨૯૯ ॥ ૩૦૦ ॥ ૩૦૧ ॥ ૩૦૨ ॥ ૩૦૩ ॥ ૩૦૪ ॥ ૩૦૫ ॥ ૩૦૬ ॥ ૩૦૭ ॥ ૩૦૮ ॥ ૩૦૯ ॥ ૩૧૦ ॥ ૩૧૧ ॥ ૩૧૨ ॥ ૩૧૩ ॥ ૩૧૪ ॥ ૩૧૫ ॥ ૩૧૬ ॥ ૩૧૭ ॥ ૩૧૮ ॥ ૩૧૯ ॥ ૩૨૦ ॥ ૩૨૧ ॥ ૩૨૨ ॥ ૩૨૩ ॥ ૩૨૪ ॥ ૩૨૫ ॥ ૩૨૬ ॥ ૩૨૭ ॥ ૩૨૮ ॥ ૩૨૯ ॥ ૩૩૦ ॥ ૩૩૧ ॥ ૩૩૨ ॥ ૩૩૩ ॥ ૩૩૪ ॥ ૩૩૫ ॥ ૩૩૬ ॥ ૩૩૭ ॥ ૩૩૮ ॥ ૩૩૯ ॥ ૩૪૦ ॥ ૩૪૧ ॥ ૩૪૨ ॥ ૩૪૩ ॥ ૩૪૪ ॥ ૩૪૫ ॥ ૩૪૬ ॥ ૩૪૭ ॥ ૩૪૮ ॥ ૩૪૯ ॥ ૩૫૦ ॥ ૩૫૧ ॥ ૩૫૨ ॥ ૩૫૩ ॥ ૩૫૪ ॥ ૩૫૫ ॥ ૩૫૬ ॥ ૩૫૭ ॥ ૩૫૮ ॥ ૩૫૯ ॥ ૩૬૦ ॥ ૩૬૧ ॥ ૩૬૨ ॥ ૩૬૩ ॥ ૩૬૪ ॥ ૩૬૫ ॥ ૩૬૬ ॥ ૩૬૭ ॥ ૩૬૮ ॥ ૩૬૯ ॥ ૩૭૦ ॥ ૩૭૧ ॥ ૩૭૨ ॥ ૩૭૩ ॥ ૩૭૪ ॥ ૩૭૫ ॥ ૩૭૬ ॥ ૩૭૭ ॥ ૩૭૮ ॥ ૩૭૯ ॥ ૩૮૦ ॥ ૩૮૧ ॥ ૩૮૨ ॥ ૩૮૩ ॥ ૩૮૪ ॥ ૩૮૫ ॥ ૩૮૬ ॥ ૩૮૭ ॥ ૩૮૮ ॥ ૩૮૯ ॥ ૩૯૦ ॥ ૩૯૧ ॥ ૩૯૨ ॥ ૩૯૩ ॥ ૩૯૪ ॥ ૩૯૫

તેને અંતપ્રાંતાદિક નીચ કુલોમાંથી લઇને, ઝગ્ર, ઝોગ, રાજન્ય, દ્વત્રી, હરિવંશ ક્ષત્રીયોદિક ઉત્તમ કુલોમાં સંહારાવે, એ કુલોમાં લાવી મૂકે, નીચ કુલમાં જનમ થવા આપે નહી, એ સર્વ ઋણો કાલનાં જે ઇંદ્રહોય તેમની મર્યાદા છે તેો નિશ્ચે હું પણ જગવાન શ્રીમહાવીરસ્વામીને દેવાનંદા બ્રાહ્મણીની કૂંચમાંથી લઇને ન્યાતદ્વત્રી, જાત સિદ્ધાર્થદ્વત્રી, તેમનો કાશ્યપ ગોત્ર, તેની ચાર્યા ત્રિશલા ક્ષત્રીયાણીની કૂંચમાં ગર્જનપણે મૂકું, એવું તેમના જાગ્ય પ્રમાણે વિચારીને ઇંદ્રમહારાજે, હરણીગમેષી નામા દેવ જે પાયદલ કટકનો માલેક છે તેને બોલાવીને એવીરીતે કહ્યું ॥૪૧॥ કે નિશ્ચે હે દેવાણુપ્રિયા! આ વાત થઇ નથી, થાતી નથી ને થાસે પણ નહી જે શ્રીઅરિહંતાદિક શિલાકા પુરુષો છે તે અંતપ્રાંતાદિક નીચકુલોમાં આવ્યા, આવે અને આવશે ॥ ૪૨ ॥ અને જો કોઇ નીચકુલમાં આવેતો તે, લોકોમાં અહરો કહેવાય, અનંતા ઉત્સર્પિણી અવસર્પિણી કાલથી જો કોઇ અરિહંતાદિકોનો નીચગોત્રકર્મનો ક્ય ન થયો હોય, વેદ્યું જોગવ્યું ન હોય તે ઉદય આવે તો શ્રીઅરિહંતાદિક નીચકુલમાં આવે સરા પણ તેનો તે નીચકુલમાં થો નિ માર્ગે જન્મ નથાય ॥ ૪૩ ॥ અને એ જગવાન શ્રીમહાવીરસ્વામી, જંબૂદ્વીપના ધરતદેત્રમાં બ્રાહ્મણકુંભગમે રૂષનદત્તબ્રાહ્મણની ચાર્યા દેવાનંદા બ્રાહ્મણીની કૂંચમાં ઉપન્યા ॥ ૪૪ ॥ તો અતીત, અનાગત અને વર્તમાન એ ત્રણેકાલે જેવારે જે ઇંદ્ર હોય તેનો એ આચાર છે જે શ્રી અરિહંતાદિક જો નીચકુલમાં આવી ઉપજે તો તેને ઝગ્રાદિક ઝંચ કુલોમાં જઇ મૂકવું ॥ ૪૫ ॥ તેમાટે હે દેવાણુપ્રિયા ! તમે જાઉ તે જગવાન શ્રીમહાવીર સ્વામીને બ્રાહ્મણકુંભગમ નગરને વિષે રૂષનદત્ત બ્રાહ્મણની ચાર્યા દેવાનંદાની કૂંચમાંથી લઇને, દ્વત્રીયકુંભ નગરને વિષે સિદ્ધાર્થદ્વત્રી રાજા તેની ચાર્યા ત્રિશલા ક્ષત્રિયાણી છે તેની કૂંચમાં ગર્જન પણે જઇ મૂકો અને

त्रिशला कृत्रियाणीनो जे गर्न ठे ते देवानंदा ब्राह्मणीनी कूखमां मूको आ महारी आइहा तत्का
 ल करीनें पाठी सोंपो अर्थात् ए काम करीने पावुं मने आवी कहो. के जे आपे परमास
 करी ते काम हुं करी आव्यो हुं एवुं कहो ॥ ३६ ॥ ॥ इहां कोइ प्रश्न करेके इंडमहाराजनें
 एज विचार केम उपन्यो जे देवानंदानी कूखमांथी अपहरीने त्रिशलाराणीनी कूखमां संक्रम
 ण कराववो केमके ते वखतमां बीजा पण श्रेणिक प्रमुख महोटा महोटा राजा हता तेमने तो
 संज्ञाखा नही अने ए सिद्धार्थ तो सामान्य राजा हतो तेने याद कखो तेनुं शुं कारण हशे ?
 एनो उत्तर एम ठे जे सहु सहुनां पोत पोतानां जाग्य प्रमाणे देवोने पण करवानी बुद्धि उप
 जे ठे, कर्मथी उपरांत करवानी शक्ति देवोमां पण नथी इहां पण पूर्वला नवमां त्रिशलारा
 णीनो जीव देराणी हतो अने देवानंदानो जीव जेठाणी हतो बन्ने एक घरमां रहेती हती,
 परंतु कषाय महा बलवान ठे जो जीव रुंडुं करवानी चाहना करे तो कषाय मातुं करी आपे
 हवे लोचना वशथी जेठाणीयें देराणीनो रत्नकरंभीयो चोरी लीधो देराणीयें संज्ञाव्यो पण
 लाधो नहीं तेवारे बे जणीयोने घरनी मांहोमांहे घणाघणी बोलाचाली थइ तोपण जेठाणीयें
 करंभीयो आप्यो नही तेना प्रज्ञावथी कर्म बंधाणुं ते कर्म देवानंदानें उदय आव्यो, त्रिशला
 नी देवादार हती तेथी इंडने पण एवोज विचार स्वानाविक पणे आवीगयो जे त्रिशलाराणी
 नेज पुत्र रत्न देवरावुं तेमाटे हे नव्य प्राणीयो तमे जूउ के जे जीव जेवुं शुनाछुन करशे ते
 जीवने तेवुं शुनाछुन मलशे ए उत्तर कहेवुं. इहां कदापि कोइ अन्यदर्शनी पूठे के ए जगवानने
 गर्नमां जे आघो पावो कखो ते तमे दीगो तो नथी तेवारें अमे केम मान्य करीयें ? एवो
 प्रश्न करे तेने कहेवुं के तमारा मतमां पण जागवतना दसमस्कंधना बीजा अध्यने बलदेवनुं

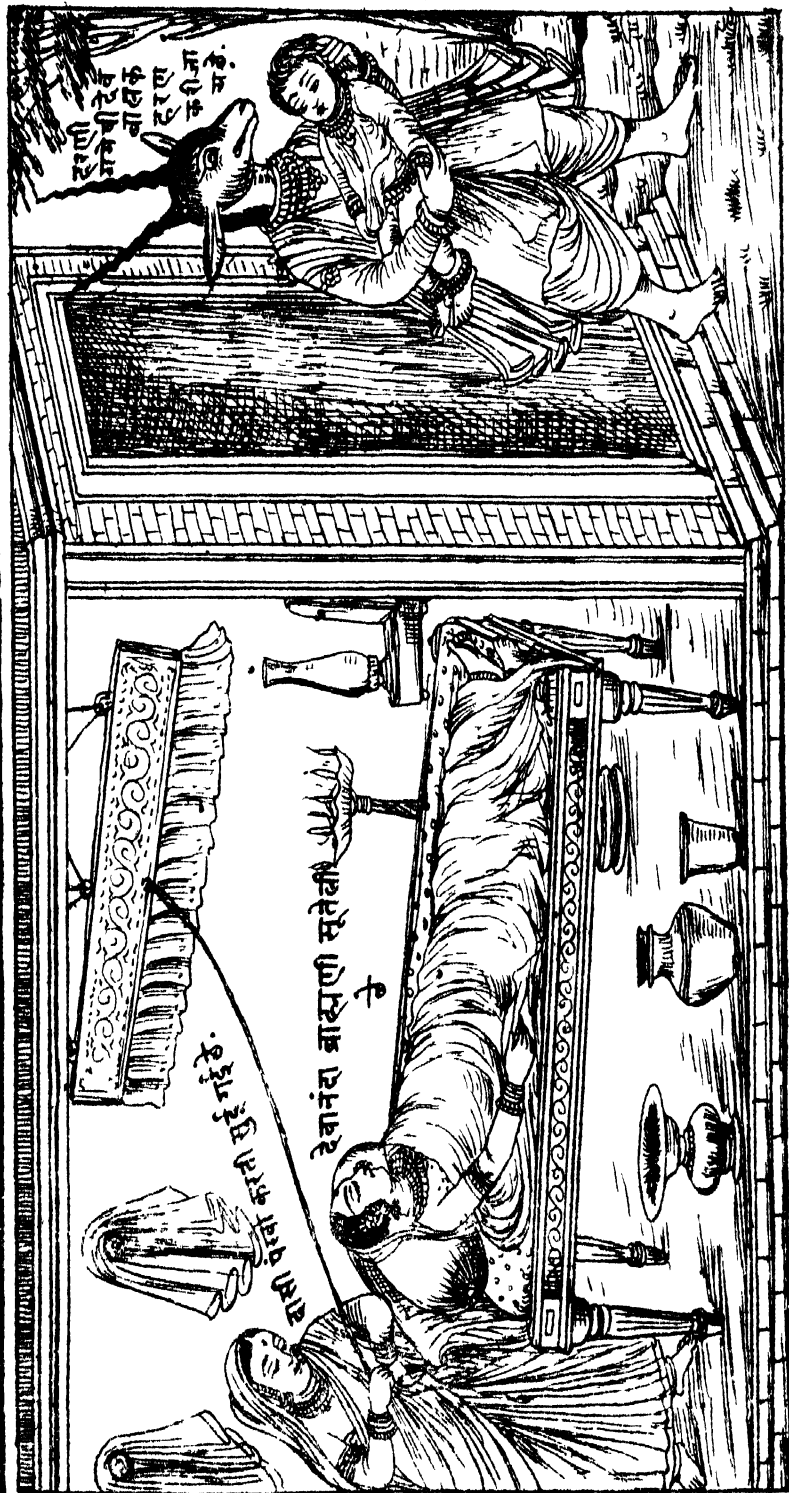
परावर्त्त थुं ठे वली पुराणने विषे पण पुरुषोने गर्ज उत्पन्न थया ठे ते देवतायें काढ्या ठे ए
उपर मांधाता राजानी कथा कहे ठे:-विशाला नगरीयें वनराजा महाधनवान ठे परंतु
ते अपुत्रीयो ठे माटे पुत्र थवा सारुं शोलशे स्त्री परएयो तो पण तेने पुत्र थयो नही
तेथी ते राजा घणो चिंतातुर थयो जेमाटे शास्त्रमां कहुं ठे के “अपुत्रस्यगतिर्नास्ति,
स्वर्गो नैव च नैव च ॥ तस्मात्पुत्रमुखंदृष्ट्वा, स्वर्गगच्छतिमानवाः ॥ १ ॥ ॥ अपुत्रियाने गति
न होय ते अवगतियां थाय तेवारे ते राजायें कोइकना उपदेशथी अछाशी हजार तापस
ऋषियोने नोतरीनें नोजन कराव्युं तेंत्रीशक्रोड देवता आराध्या, तथापि कोइमां पुत्र
आपवानी शक्ति न दीठी तेवारें अछयाशी हजार ऋषियोने पूठहुं जे स्वामी तमें पेटज नरी
जाणो ठो पण म्हासं काम करंता नथी एंहुं राजानुं बोलहुं सांचली एक तापस बोळ्यो जे हे
राजन् ! ताहारें पुत्र थाय एवो उपाय हुं जाणुं हुं, हुं तुजने सोनाना कचोलांमां पाणी मंत्रीने
आपुं ते पाणी ताहारी स्त्रीनें पीवरावजे तेथी ताहारें पुत्र थारो पढी राजा पाणी मंत्रावीने
कचोलो नरी घेर लइ आव्यो एटलांमां तो सर्व राणीयोये पुत्र संबंधी वात सांचलीनें प्रत्येक
छुदीछुदी राणी राजाने कहेवा लागीके पाणी अमने आपो एम मांहोमांहे क्लेश थवा लाग्यो,
राजायें विचाहुं जे हवे हुं कोने पाणी आपुं अने कोने न आपुं ! एम चिंतवी कोइने पाणी
आपुं नही पढी ते कचोलुं लेइ वस्त्रे हांकी पाणीयारा उपर राखीने राजा पोताने आवासें
आवीं सूइ रह्यो एटलांमां रात्रीयें राजाने तृषा लागी त्यारे पाणी मगाववा सारुं पासे कोइ
माणस हतो नही पण एक दासी तेनी शय्या पासें सूतीहती तेने कहुं के अरे दासी तृषा
लागी ठे माटे पाणी लइ आव ते दासीयें जइ मंत्रेलुं कचोलुं पाणीनुं नरेलुं हतुं ते आपणी आपुं

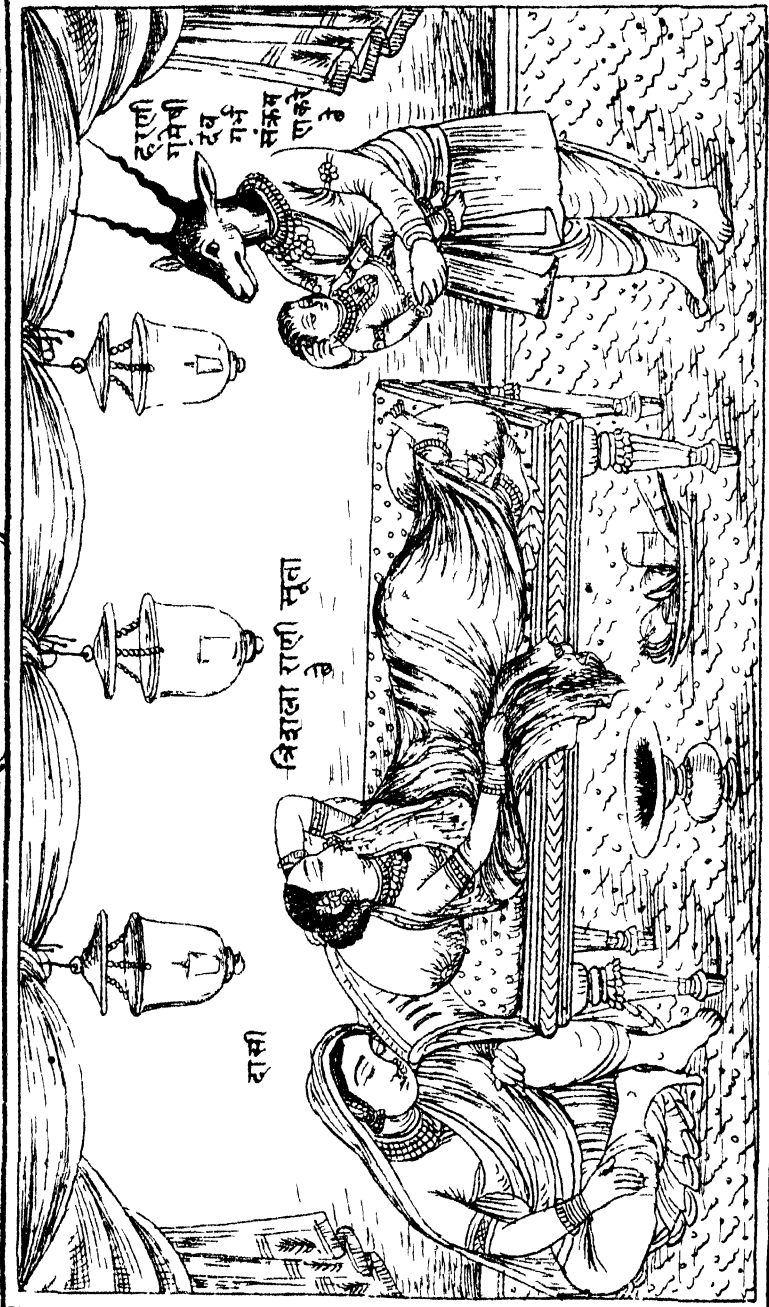

राजાયें पण अजाणतां पीधुं ते पाणीना प्रजावथी राजायें गर्ज धारण कखो दिवसें दिवसें
 पेट वधतुं गथुं तेथी राजा लज्जायमान थयो थको सनामां पण आवे नही, प्रधाने विचाखुं जे
 ए धणुं खोटुं काम थयुं पठी राजाने कही पाठा अष्टाशी हजार कपीउने नोतखा अने उलंजो
 दीधो जे तमे आ शुं कखुं? हवे करार करो. पठी कपीउयें तेन्नीश कोटी देवतानुं आराधनकखुं तेवा
 रें इंइं आवी पोताना सेवकोने हाथे राजानुं उदर विदारीने मांहेथी गर्ज काढयो तेवारे सर्वे बोल्या
 जे ए धावी शकरो नही पठी इंइं स्त्रीनुं रूप करी धवराव्यो क्रमेक्रमे वधवा लाग्यो तेनु मांधता एवुं
 नाम दीधुं इत्यादि अनेक वार्ता ठे माटे गर्ज पण परावर्त्तन थाय ठे ए वात निःसंदेह ठे इति मांधा
 तादृष्टांत ॥ हवे इंइं हुकुम कखा पठी हरणीगमेषी देवता पाजाकटकनो माळेक ते खुशीथइने
 हाथजोडीने मस्तकें अंजली करीने आझाने विनय सहित प्रमाण करीने इंइंमहाराजनी पा
 सेथी निकजीनें ते हरणीगमेषी उत्तरपूर्वनी वचमांनी इशानखुणमां आवीनें वैक्रियसमुद्धात
 करे ते केवीरीतें तोके पोताना जीवना प्रदेश शरीरमांथी बाहेर काढाडीने समुद्धात करे सं
 ख्याता योजननो उंचो दंमकरे, जीव प्रदेश कर्मपुजलनो समूह दंमरूप करीने प्रगट करे ते
 दंम रत्नमय करे ते रत्न केवी जातिउना होय ते कहे ठे. १ कर्केतनरत्न, २ वैफुर्यनीनरत्न, ३ व
 ज्ररत्न, ४ लोहिताक्षरत्न, ५ मसारगध्नरत्न, ६ हंसगर्जनरत्न, ७ पुलकरत्न, ८ सौगंधिकरत्न, ९
 ज्योतिःसाररत्न, १० अंजनरत्न, ११ अंजनपुलकरत्न, १२ जातरूपरत्न, १३ सुनगरत्न, १४ अं
 करत्न, १५ स्फाटिकरत्न, १६ अरिष्टरत्न, १७ शोल जातिनां रत्न तेना असार पुजलने ठांमीने
 सार पुजल ग्रहण करे ॥ १७ ॥ करीने उत्तर वैक्रिय धारण करे, मूलरूप तिदांदिंज राखे, न
 हुं रूप करीने, मनुष्यलोकमां आवे, केवीगतिथी मनुष्यलोकमां आवे ते कहेठे. एक चंगा, बी

जी चपला, त्रीजी जयणा अने चोथी वेगा ए चारगतिर्ये करीनें चालतां तो केटलोएक काल वीर्तीजाय तोपण मनुष्यलोकमां आवी शके नही ? ते चारगतिनुं प्रमाण कहेले. ३८३५८० एटले बे लाख त्रियाशीहजार पांचशेंने एंशीयोजन अने एक योजनना साठ जाग करीर्ये तेवा ठ जाग उपर एटला क्षेत्रनुं एक मंगलुं जरतो चाले ते प्रथम चंदा गतिनुं प्रमाण जाणवुं तथा ४७१६३३ एटले चारलाख बहोतेर हजार ठोनें तेंत्रीश योजन अने त्रीश कला उपर एटला क्षेत्रनुं एक मंगलुं जरतो चाले ते बीजी चपलागतिनुं मान जाणवुं तथा ६६१६८६ एटले ठ लाख एकसठ हजार ठो उयाशी योजन अने चोपन कला उपर एटला क्षेत्रनुं एक मंगलुं जरतो चाले ते त्रीजी जयणागतिनुं मान जाणवुं तथा ८५०७४० एटले आठ लाख पंचाश हजार सातसें चालीश योजन अने अठार कला उपर एटला क्षेत्रनुं एक मंगलुं जरतो चाले ते चोथी वेगागतिनुं मान जाणवुं ए चार गतिना प्रमाण कथां हवे ए गतियोना प्रमाणथी जो देवता चाले तो ठ महीना सुधीमां पण आ मनुष्य क्षेत्रमां आवी शके नही तेमाटे दिव्य देवगतिर्ये करी असंख्याता दीप समुद्र उद्ध्वन करतो थको जिहां जंबूद्वीपनुं नरतक्षेत्र जिहां ब्राह्मणकुंम गाम नगर तेमां रूषनदत्त ब्राह्मणनो धुर तेमां जिहां देवानंदा ब्राह्मणी सुती ठे जिहां आब्यो, आवीनें नगवानने देखी प्रणाम करीने, देवा नंदा ब्राह्मणीना सर्व परिवारने अवस्थापिनी निडा देइनें अखुन पुजल दूर करीनें खुन पुजल (घालीने) प्रक्षेप करीनें कहेतो हवो के हे नगवन् आझा आपो एवुं कहीने, नगवानने पीडा रहित देवप्रभावे करीने हाथमां ग्रहण करी करसंपुटमां लइने, जिहां कृत्रियकुंम नगर त्यां सि धार्थ कृत्रिय राजाना घरमां जिहां त्रिशला कृत्रियाणी ठे जिहां आवीने तेना सर्व परिवारने

चित्र ए

दासी

त्रिदाला रानी सूता

हरली
गंमेली
देव
गंन
संक्रम
एक

અવસ્થાપિની નિડા આપીને અચુત પુજા બાદેર કાઢાડીને શુનપુજા પ્રદેપીને જગવાનને પીડા રહિત ત્રિશલારાણીની કૂચમાં મૂક્યા. દશમાદારથી દેવે પ્રવેશ કર્યો અને નાજિથી પાભો નિ કહ્યો એું ટુઢ વાક્ય છે. પઢી ત્રિશલાના ગર્જમાં પુત્રી હતી તેને ત્યાંથી લઈને દેવાનંદાની કૂચમાં ગર્જનપણે મૂકીને જે દિશાથી દેવતા આવ્યો હતો તે દિશાએ પાભો ચાલ્યો ગયો ॥ ૩૮ ॥ તિહાં ચંદ્રા ચપલાદિક ચારગતિથી અધિક દિવ્ય દેવગતિયે કરીને તીર્થ અસંખ્યાતા દ્વીપ સમુદ્રમાંથી થઈને લાચયોજનના પ્રમાણવાલા શરીર સરલા પગ મૂકતો થકો ઁચો જિહાં સૌધર્મ દેવલોકમાં સૌધર્માવતંસક નામે વિમાન છે તથા શક્રસિંહાસન છે અને જિહાં શકેંડનામે દેવતાઁનો રાજા છે તિહાં આવ્યો આવીને શકેંડને પાઢી આજ્ઞા સોંપી અર્થાત્ એમ કહ્યુંકે તમે કહ્યું તે સર્વ કામ કરી આવ્યો હું ॥ ૩૯ ॥ તે કાલને વિષે તે સમયને વિષે, શ્રમણજગવંત શ્રીમહાવીરસ્વામીને વર્ષા કાલનો ત્રીજો મહીનો પાંચમું પર્વવાડિયું આસુ વદિ તેરશને દિવસે વ્યાશીમી રાત્ર વીતીગઈ અને વ્યાશીમી રાત્રના વર્તમાનમાં પોતાના હિતને લીધે અથવા જગવાનની અનુકંપાને લીધે ઁંડે મોકલેલા દરણીગમેષી દેવતા તેણે બ્રાહ્મણકુંભગામ નગરમાં રૂષજદત્તબ્રાહ્મણની નાર્યા દેવાનંદા બ્રાહ્મણી છે તેની કૂચમાંથી લઈને જિહાં દ્વત્રિયકુંભ ગામનગરે સિધાર્થદ્વત્રિય રાજા ની ત્રિશલા દ્વત્રિયાણી રાણી છે નેની કૂચે મથ્થરાત્રિનેવિષે ઉત્તરાફાલ્ગુની નક્ષત્રમાં ચંદ્રમાનો યોગ આવ્યાં થકાં પીડા રહિત મૂક્યા ॥ ૩૦ ॥ તે કાલને વિષે તે સમયને વિષે જગવાન ત્રણજ્ઞાન સહિત આવી ઁપન્યા તિહાં મુજને ઁહાંથી સંહરણ કરશે એું જાણે પણ સંહરણની વેલા સૂક્ષ્મ છે માટે તે જાણે નહી અને સંહરણ કથા પઢી જાણે જે મને સંહરણ કહ્યું એું જાણે. જે રાત્રિમાં શ્રમણજગવંત શ્રીમહાવીર સ્વામીને દેવાનંદાની કૂચથી લઈને ત્રિ

શલા દ્વત્રિયાણીની કૂચમાં ગર્જનપણે મૂક્યા તે રાત્રિયેં દેવાનંદા બ્રહ્મણી પોતાની સુકોમલ શય્યામાં સૂતિ કાંઈક જાગતીને સુપનું આખું કે મહારા જે મહામંગલકારી ચૌદ સ્વપ્નાં હતાં તે ત્રિશલાદ્વત્રિયાણીયેં ચેંચી લીધાં એટલે દુરણકથાં એવું સુપનું દેખીને જાગી ॥ ૩૧ ॥ જે રાત્રિમાં શ્રમણજનગંવંત શ્રીમદ્વાવીસ્વામીને દેવાનંદાની કૂચમાંથી ત્રિશલાદ્વત્રિયાણી વા સિષ્ઠ ગોત્રવાલી તેની કૂચમાં મૂક્યા તે રાત્રિમાં ત્રિશલા દ્વત્રિયાણી શય્યામાં સૂતી હતી તે શય્યાનું સ્વરૂપ આવીરીતેં કહ્યું છે તિહાં પ્રથમતો જેનું સ્વરૂપ કહેવામાં આવે નહીં એવું તો વસવાનું ઘર છે તે ઘર કહેવું છે તોકે તે ઘરની મધ્ય એટલે જીંતની માંહેની બાહ્ય ચિત્રેં ચિત્રિત છે અને જીંતની બાહેરની બાહ્યને ઘસીને ધોલી ચલકાદાર કરી છે એવું તે ઘર છે તિહાં ઊપરનો જાગ ચિત્રામ સહિત છે અને જમીનનો જાગ તો જેવો મણિરત્નોનો ઊદ્યોત હોય તેવો છે તેથી તે ઘરમાં સર્વે અંધકારનો નાશ થઈગયો છે, અને નિત્ય ઊદ્યોત રહે છે વલી જેને વિષે જમીન ઊપર અનેક માંદળા માંદળા છે એવું આંગણું છે વલી આંગણે સરસ સુગંધિ પાંચ વર્ણના ફૂલનાં પુંજ મૂકેલા છે તે ફૂલોની રચના સહિત છે તથા કુણાગર જલો કુંદરુ શિલારસ તેનો ધૂપ તેણે ઘમઘમયમાન છે તેણે કરી મનોહર છે સુગંધ પ્રધાન ચૂર્ણનો ગંધ છે તિહાં, ગંધવદ્ધી સમાન છે. તિહાં પુણ્યવંતને યોગ્ય જેનું વર્ણન કરવામાં ન આવે એવી શય્યા છે તેને વિષે શરીર પ્રમાણે બે પાસેં ઊંઝીસા તકીશા રાખ્યા છે, બે પાસે ગાલમસૂરીયાં મૂકેલાં છે, બે પાસેં ઝંચી છે, મધ્યમાં ઝંધી છે, જેમ ગંગાનદીની રેતિમાં પગ મૂકીયેં તે નીચો જાય તેમ જેમાં પગ મૂકતાં નીચો જાય તે સંમાન નીચાથા અતલ સના પટકૂલ વસ્ત્રેં તે ચાટ ઢાંકી છે, જલી મહરદાનીયેં રચિત. રજરાંચવાના વસ્ત્ર લાલ રમણીક સુકોમલ વસ્ત્રે ઢાંકી છે. આકરડાનાં ફલ માંહેનો કપાસ તથા માગ્ધણ તે સરખો તે શ

चित्र ११

ય્યાનો સ્પર્શ છે, નહું સુગંધિત ચૂર્ણ તથા ફૂલો જેને વિષે વિઠાવ્યાં છે, એવી શય્યા તે શય્યાને
 વિષે મથ્યરાત્રિના અવસરમાં ત્રિશલાકુત્રિયાણી અલ્પનિદ્રામાં સુતી છે તે વેલાર્યે ગજવૃષનાદિક
 ચૌદ સ્વપનાં દેખીને જાગી ॥૩૧॥ ॥ તેવારે તે ત્રિશલાકુત્રિયાણી તે ચૌદ સ્વપ્નામાંથી પહેલે
 સ્વપ્ને હાથી દેખે તે હાથી કહેવો છે તો કે? ચાર દાંત વાલો છે, ઘણો ઝંચો છે, જેવા મેઘ
 નાં ઘાંટા ધોલા થાય તેવો ધોલો છે, તથા જેવો મોતીનોહાર, હીરસમુદ્ધનું પાણી, ચંદ્રમાના
 કિરણો, પાણીના કણીયાં, અને રુપાનો પર્વત એના સરવો ધોલો છે, વલી તે હાથીનાકુંજ
 સ્થલમાંથી મદ ઝરે છે તેથી તેના કપોલ પાસેં જમરા ગુંજારવ કરી રહ્યા છે, ઇંદના એરાવત
 સરવો મહોટો દેખાય છે, તે હાથી મેઘની પેરેં ગંજીર શબ્દે ગાજતો થકો છે, શુન ઝત્તમ સર્વે
 લક્ષણે કરી સહિત, મહોટા પેટ વાલો એવો હાથી પહેલે સ્વપ્ને ત્રિશલાકુત્રિયાણીયેં દીઠો ॥
 ૧ ॥ ૩૩ ॥ ॥ તેવાર પઠી બીજે સ્વપ્ને ત્રિશલાકુત્રિયાણી વૃષન દેખે તે વૃષન કહેવો છે
 તોકે? ધોલા કમલના સમૂહ સંરવો શ્વેત છે, તથા પોતાના શરીરની કાંતિયેં કરી સર્વદિશા
 ઝમા ઘડોત કરતો થકો છે, તથા ઘણી શોનાના સમૂહે કરી શોનિત એવી સ્વાંધાની ધૂનિ છે
 એની એવો છે વલી તેના શરીરમાં પાતલા કેશ છે તે કેશ જાણે તેલેં ચોપડ્યા હોયનહિ? એવા
 છે, ઘણો રુડો સ્થિર શરીર છે, વલી જિહાં જેવું અંગ જોડ્યેં ત્યાં તેવું અંગ છે, જેવું દટલે જિહાં
 પાતલું અંગ શોને તિહાં પાતલું છે અને જિહાં જાહું અંગ શોને તિહાં જાહું અંગ છે તથા દટ
 ગોલ શોનાયમાન મલરહિત તૈલાદિકેં ચોપડ્યા તીર્ષાં એવા બે શીંગડા છે જેનાં તથા મોતી સરવા
 ઝજલા બરોબર સરવા શોનતા દાંત છે જેના એવો વૃષન તે જાણીયેં અનેક મંગલનું જ મુરદ હોય
 નહિ? તેને બીજા સ્વપ્નામાં ત્રિશલાયેં દીઠો ॥૩૪॥ ॥ તેવાર પઠી ત્રીજા સ્વપ્નામાં ત્રિશલા રાણી

સિંહને દેશે તે સિંહ કહેવો છે તોકે? મોતીનોહાર, સ્ત્રીસમુદ્ગું પાણી, ચંદ્રમાના કિરણ, પાણીના કણીયા, તથા રૂપાનો પર્વત તેના સરસો ધોણું શરીર છે, જેનું વલી તે સિંહ રમણીક દેખવા યોગ્ય છે, તથા દૃઢ છે હાથ પ્રમુખના અવયવ જેના, વલી ડાબલ ગોલ અને તીક્ષ્ણ એવી જેના મુખમાં ઢાઢા છે તેણે કરી મુખ શોજનું છે જેનું, વલી કમલ સરસા સુકોમલ રાતા એવા જેના હોઠ છે, રાતા કમલના પત્રની પરે સુકોમલ તાલંબું છે, જીજ બાહેર કાહાડતો થકો લપલપાયમાન કરતો થકો શોષે છે, વલી પીલા અને વીજ લી સરસા ચલકતાં ચંચલ જેનાં નૈત્ર છે, વલી વિસ્તીર્ણ પુષ્ટ અને માતા એવા સાથલ છે જેના, સ્કંધ જેનું દૃઢ પ્રરિપૂર્ણ નિર્મલ છે, વલી સુકોમલ છે જલા વિસ્તીર્ણ એવાં જે સિંહકેસરા ફ્હાં કેસરા એટલે મુખના કેશ જાણવા તેને આટોપે કરી શોજિત છે મુખ જેનું, વલી જમીન ઉપર પઢાહીને ફટકારીને ઝંચું કહ્યું છે પુંઠ જેણે એવા પૂઠડાનો અંત એટલે ઢેહો કાનની વચમાં છે વલી સૌમ્યાકારવાલો લીલા કરતો થકો આકાશમાંથી ઉતરતો થકો ત્રિશલાના મુખ માં પેસતો થકો તીક્ષ્ણ નરવાલો સિંહ ત્રિશલાયે ત્રીજા સ્વપ્નામાં દીઠો ॥ ૩ ॥ ૩૫. ॥ તે વાર પઢી ચોથા સ્વપ્નામાં ત્રિશલાદ્વત્રીયાણી સંપૂર્ણ પૂર્ણિમાના ચંદ્રમા સરહું છે મુખ જેનું એવી લક્ષ્મીદેવતાને દેશે તે લક્ષ્મી કિહાં રહે છે તે કહે છે. ઝંચો હિમાચલ પર્વત તેની ઉપર એક પદ્મફલ છે તે ફ્હમાં એક કમલ છે તિહાં રહેવા વાલી લક્ષ્મી દેવતા તેનો પગથી લફને સર્વ અંગની શોજાનુ વર્ણન શ્રીજણ્બાહુસ્વામી કરે છે કેમકે પ્રાયે દેવતાના રૂપ વર્ણનમાં પગોથી વર્ણન કરા ય છે માટે આંહીં પણ પગોથી માંદીને વર્ણન કરે છે, તે લક્ષ્મીદેવીના પગ જલે પ્રકારેં કરી સોનાના કાચવા સરસા જાણે લાલને રસે રંગ્યા માંસ સહિત એવા વચમાં અતિ ઝંચા અને

त्रीजे स्वप्ने सिंह

त्रोथे स्वप्ने

लक्ष्मी देवता

પઠવાડે નમ્યા એવા છે તથા ત્રાંબા સરસા નસ છે, કમલ સરસા કોમલ આંગણાં છે તથા પિંમિત કેલ સરસી ગોલ છે નીચેનીચે પાતલી અને ઉપરઉપર જાડી એવી જંઘાપિંમિયો છે તથા ગુન્ના માંસથી ચેરેલા છે માટે ગુસ્ત છે હાડ દેસાય નહી તથા એરાવત. હાથીના સરસો જં ઘાનો વચલો પ્રદેશ સોને છે, સોનાની કટિમેલ્લા છે કેડમાં જેની, વલી લક્ષ્મીદેવીની મૂટી થી લઈને સ્તન સુંધી રોમરાજી છે, પ્રાયે સ્ત્રીયોના શરીરમાં રોમરાજી હોતી નથી તેમાં વલી દેવતાને તો સર્વથા નહીજ હોય તોપણ કવીશ્વર શૃંગારરસ વર્ણન કરતો બોલે છે, હવે તે રો મરાજી કહેવી છે તોકે કક્કાલનીપેરે તથા જમરાસની શ્રેણીની પેરે શ્યામ છે, મેઘઘટા સરસી કાલી છે, સરલ મલેલા થકા સુકોમલ, મનોહાર વિલાસ સહિત સરસ સૂકા ફૂલ સરસા કો મલ છે, વલી નાનિમંમલ જાનું છે જેનું, મુષ્ટીમાં સમાઈ જાય એવી કટિ છે, પેટમાં ત્રણ સલ પહ્યા તેથી શોનાયે માન છે, વલી સર્વોગોપાંગમાં ઘરેણા આનૂષણ પહેરેલાં છે જેને તે ઘ રેણા કહેવાં છે તોકે અનેક પ્રકારના મણિયોયેં કરી જહેલા છે, રત્નોયેં કરી સોનામાં મઢ્યા છે, વલી રુદયમાં બે સ્તન છે તે જાણે સોનાના કલશ જ હોય નહિ? એવાં છે, વલી તે સ્તન હારેં કરી તથા કુંદમાલાયેં કરી વ્યાસ છે તથા જલાં મોતીયોનાં જાલીયાં તેણેકરી વિરાજ માન સોનૈયાની માલા વ્યાંએક મણિસૂત્રનો દોરો છે તેણેકરી કંઠ શોનાયમાન છે, બે કાનોમાં કું મલ બે શોને છે, એવા ઘરેણાના સમુદાયથી લક્ષ્મી દેવતાનું મુલ્લ શોને છે, જેમ રાજા કુટુંબથી શોને છે તેમ લક્ષ્મીદેવીનું મુલ્લ ઘરેણાથી શોને છે વલી નિર્મલ કમલની પાંચડી સરસા દીર્ઘ તીર્થાં અને અણીયાલાં એવાં મહોટાં નેત્ર છે જેનાં બે હાથમાં કમલ છે તેમાંથી પાણી ઢટકાવતી થકી છે, વલી લીલાને વાસ્તે હાથમાં કમલર્વીજણો ધરેલો છે, તે જેવારેં કમલ લીલાને સાં

હલાવે તેવારેં કમલમાંથી સુંગધ નીકલે વલી લક્ષ્મીદેવીને મસ્તકેં વેણીદંત ઘણો નિર્મલ ન્હો કાલો હે લાંબો કેડ સુધી શોને હે એવી હે. એ નરવથી માંદીને માયાની વેણીસુધા વર્ણન કહું. એવી લક્ષ્મીદેવતા પદ્મહના કમલમાં વસતી હિમાચલનામા પર્વત ઉપર બેઠી થકી દશદિશાથી શોનાયમાન હે વલી હાથી આવી સુંદમાં પદ્મહથી જલ જરીનેં લક્ષ્મીદેવીને સ્નાન કરાવે એવી લક્ષ્મીદેવતાને ત્રિશલાદ્વિયાણીયેં ચોથા સ્વનમાં દીઠી ॥ હવે હિમાચલ પર્વત ઉપર લક્ષ્મી દેવતા નો નિવાસ હે તિહાં એ દેવીનો પરિવાર કેટલું હે તથા નિવાસ કેવા પ્રકારનો હે તે કહે હે. આ જરત્રેવેત્રના ઠા સંમ હે તેના અંતમાં ઉત્તરદિશા તરફ એક ઝુલહિમવંત પર્વત સોનાનો હે તે એકસો યોજન ઝંચો હે, તથા એક હજાર બાવન યોજન અને બાર કલા ઉપર, એટલો પોહોલો હે, તેમધ્યેં પદ્મહદ હે, તે દશ યોજન ઝંમો, હજાર યોજન લાંબો, પાંચઠેં યોજન પોહોલો હે સંપૂર્ણ જલેકરી ન્હો શાશ્વતો હે, તેનું તલીયું વજ્રરત્નમય હે, ચોપેર પણ વજ્રમય હે, તે હદના મધ્યનાગેં એક કમલ હે, તે કમલનું નાલ દશ યોજનનું દીર્ઘ હે, જલથી ઉપર બે કોશ ઝંચું હે, એક યોજન પોહોલું હે, એક યોજન દીર્ઘ હે, કાંઈક જાએરા ત્રણ યોજનની પરિધી હે, દશ યોજન પાણીમાં નાલ હે, તેનું વજ્ર રત્નમય મૂલ હે, શિષ્ટ રત્નમય મૂલનો કાંદો હે, ઇંડનીલ રત્નમય નાલ હે, રાતા સુવર્ણમય બાહેરના પાંદડાં હે, કાંઈક જાંબૂનંદ સુવર્ણમય અન્યંતરનાં પાંદડાં હે, તેમાં સુવર્ણમય કર્ણિકા હે, એટલે વચલી મોમી હે, તે બે કોશ પોહોલી અને એક કોશ ઝંચી હે, તિહાં રાતાં સોનાનાં કેસરાં હે તે કર્ણિકામાં શ્રી લક્ષ્મી દેવીનું જવન હે, તે એક કોશ લાંબુ, અર્ધો કોશ પોહોલું અને ચઝદગેં ચાલીશ ધનુષ ઝંચું હે, તે ઘરનાં વારણાં પૂર્વ, દક્ષિણ અને ઉત્તર એવી ત્રણ દિશાયેં હે, તે વારણાં પાંચઠેં ધનુષ ઝંચાં અને અઢીઠેં ધનુષ પોહોલાં હે. વલી તે ઘરમાં

અઢીઝેં ધનુષ પ્રમાણ એક મણિમય પીઠિકા છે, તે પીઠિકા ઉપર લક્ષ્મી દેવીની શય્યા છે, હવે તિહાં એ દેવીનાં મુલ્ય કમલની પાંચડિયેં લક્ષ્મી દેવીને આનરણાદિક મૂકવાનાં વલયાકારેં એકશો ને આઠ કમલો છે, તે કમલોનું સર્વેં ઉંચ નીચપણું મુલ્ય કમલથી અર્ધ પ્રમાણે જાણું. એ એકસોને આઠ કમલેં કરી તે મૂલ કમલ વીંટેલું છે, જેમ ગઢેં કરી નગરી વિંટાયેલી હોય છે, તેમ જાણું, હવે તે મૂલગા કમલના બીજા વગ્ગયની પૂર્વેં દિશાયેં મહર્ધિક ચાર દેવીઝને વસવાનાં ચાર કમલ છે, તથા વાલ્ય કોણ, ઉત્તર દિશા, અને ફેશાનકોણ, એ ત્રણેં દિશાયેં દેવીના સામાનિક દેવતાને વસવાનાં ચાર હજાર કમલ છે, તથા શ્રી દેવીની અન્યંતર પર્ષદાનાં જે આઠ હજાર ગુરુસ્થાનીય દેવતા છે, તેને વસવાનાં આઠ હજાર કમલ, અગ્નિ કોણેં છે, તથા મધ્ય પર્ષદાના દશ હજાર મિત્ર સ્થાનીય દેવતાને વસવાનાં દશ હજાર કમલ, દક્ષિણ દિશાયેં છે, તથા શ્રી દેવીનાં બાહ્ય પર્ષદાના કિંકર સ્થાનીય બાર હજાર દેવતાને વસવાનાં બાર હજાર કમલ, નૈરુત કોણેં છે, અને શ્રીદેવીના હાથી, ઘોડા, રથ, પાયક, મહિષ, નાટ્ય, ગંધર્વ, એ સાત કટકના સ્વામીને રહેવાનાં સાત કમલ, પશ્ચિમ દિશાયેં છે. હવે વલી લક્ષ્મી દેવીના અંગરક્ક શોલ હજાર દેવતાને વસવાનાં શોલ હજાર કમલ, તે ત્રીજા વલયની ચાર દિશામાંહેલી પ્રત્યેક દિશાને વિષે ચાર ચાર હજાર કમલ કરતાં શોલ હજાર કમલ છે, તથા ચોથા વલયને વિષે શ્રી દેવીના અન્યંતર આનિયોગિક બત્રીશ લાખ દેવતાને વસવાનાં બત્રીશ લાખ કમલ છે, તથા પાંચમાં વલયને વિષે શ્રી દેવીના મધ્યમ ચાલીશ લાખ અનિયોગિક દેવતાનાં ચાલીશ લાખ કમલ છે, તથા ઠછા વલયને વિષે શ્રી દેવીના અડતાલીશ લાખ બાહ્ય આનિયોગિક દેવતાનાં અડતાલીશ લાખ કમલ છે, એવં

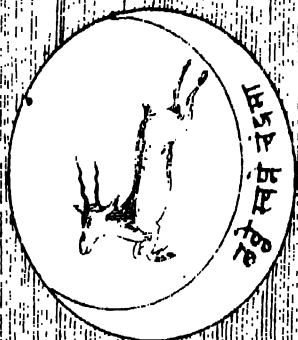
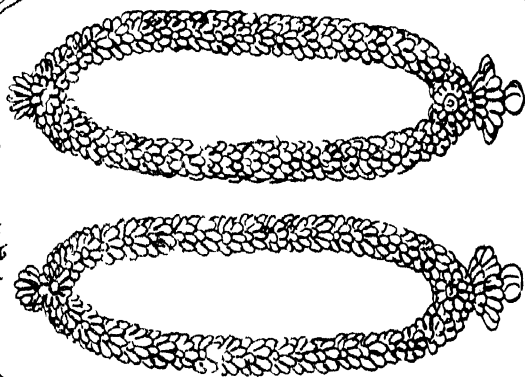
મૂલ કમલ સહિત સર્વ મલી થ વલયનાં એક ક્રોડ, વીશ લાલ, પચાશ હજાર, એકસો ને વીશ કમલ જાણવાં. તે કમલનાં માન મુલ્ય કમલથી માંની અનુક્રમે અર્ધ અર્ધ પ્રમાણ લેવાં. એ સર્વ કમલવાસી દેવતા શ્રીદેવીનો પરિવાર જાણવો. એ દેવી જવનપતિ માંહેલી જાણવી ॥ એ ચોથું સ્વપ્ન કહ્યું ॥ ૪ ॥ ૩૬ ॥ इहां बीजो वखाण संपूर्ण शयो ॥ ३ ॥ ॥

હવે ત્રીજો વખાણ કહે છે. તેવારપઢી વલી ત્રિશલારાણી પાંચમાં સ્વપ્નમા ફૂલોની માલા દેખે તે માલામાં રસ સહીત કલ્પવૃક્ષના ફૂલ, તેણે કરી ઘણી મનોહર છે, વલી ચંપાનાં ફૂલ, અશોકનાં ફૂલ, પુન્નાગનાં ફૂલ તે નાગપ્રિયંગુ સરખા એ ફૂલનાં જાડ થાય છે, મોગરાનાં ફૂલ, માલતીનાં ફૂલ, જાયનાં ફૂલ, જૂઝના ફૂલ, કોદ્દજ ફૂલ તે કોઈ વેલિ વિશેષના ફૂલ, કોજનાં ફૂલ, કોરંટનાં ફૂલ, દમણના ફૂલ, નવમાલિકાનાં ફૂલ, બહુલવૃક્ષનાં ફૂલ, તિલવૃક્ષનાં ફૂલ, વાસંતિકાનાં ફૂલ, પદ્મકમલનાં ફૂલ, उत्पलते पुंमरीकनां ફૂલ, કુંદમચકુંદ વૃક્ષનાં ફૂલ, અગધિયાના ફૂલ, આન્નમાંજર એવા પ્રકારનાં ફૂલોની ઘણી સુગંધ છે જેમાં એવી બે ફૂલોની માલા તેની મનોહર ગંધથી સેવંચાણ થકા આવ્યાં એવાં જે જમરા જમરીયો તેનો ગુંજારય શબ્દ જેનેવિશે અર્ધ રહેલો છે. વલી એ બેઝ માલામાં સર્વ રુતુનાં ફૂલ સુગંધા પાંચ વર્ણાં છે પરંતુ તેમાં ધોળો વર્ણ વિશેષ છે, તે જ્યાં જ્યાં જે જે ફૂલ શોને ત્યાં ત્યાં તે તે ફૂલ ગુંથ્યાં છે એવી બે માલા પાંચમાં સ્વપ્ન ત્રિશલાદેવીયેં દીઠી ॥ ૬ ॥ ૩૭ ॥ ॥ તેવાર પઢી ઠઠા સ્વપ્નમાં ત્રિશલા દેવી ચંડમા દેખે તે ચંડમા કહેવો છે તોકે ? ગાયના દુધના ફીણ સરખો ઝજલો છે, રૂપાનાં કલશ સર સ્વો ધોલો છે, વલી રુદય નેત્રને વલ્લજ. સંપૂર્ણ પૂર્ણિમાના અંધકારને દૂરવા વાલો, વલી શુકલપદ્મમાં શોનાયમાન, કુમુદવનનો બોધ એટલે ઝઘાડવા વાલો, રાત્રિની શોનાને કરવા

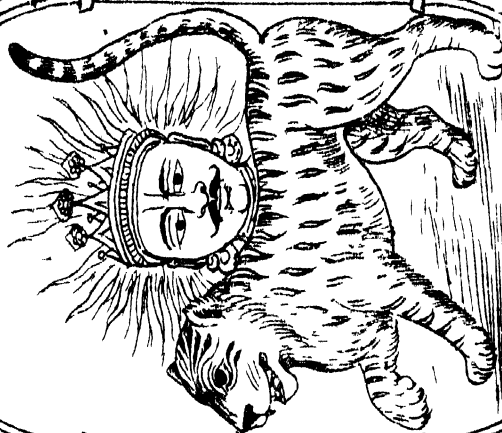
चित्र १३

पाचमे स्वप्ने
बे फूलानी माला

रुरु स्वप्ने वडमा

सातमे स्वप्ने सूर्य

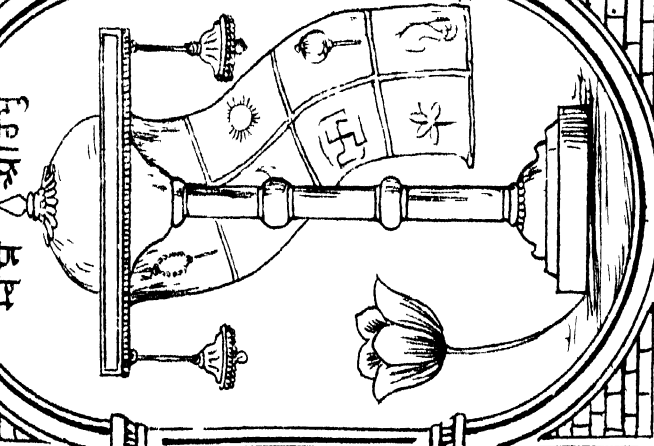

વાલો, જલીરીતેં ઝજલા કાચની પરેં શોનાયમાન, આકાશ રૂપ તલાવનો હંસ બેઝ પહેં
 કરી પૂર્ણ, સર્વ જ્યોતિષિયાના મુખતું મંમન, અંધકારનો વૈરી, કંદર્પબાણનો પૂરવા વાલો,
 સમુદ્ધનાં જલનો વધારવા વાલો કેમકે જેવારેં શુક્લપદ્મમાં ચંદ્રમા ઝગેં તેવારેં સમુદ્ધની વેલ
 વધે, વિરહિણી સ્ત્રીનેં ચંદ્રના ઝડયથી અધિક વિરહ જાગૃત થાય તેમાટે વિરહિયોને કિરણોયે
 કરી શોષણ કરવા વાલો, આકાશનું તિલક, રોહિણીના રુદયનેં વદ્ધન કેમકે ચંદ્રમા રોહિ
 ણોનો ઝરતાર છે એવી લોકોમાં કેવત છે પરંતુ રોહિણીતો નદ્ધત્ર છે તે બને નહીં. એવો પૂર્ણિ
 માનો ચંદ્ર ત્રિશલાદેવીયેં ટઠા સ્વપ્નામાં દીતો ॥ ૬ ॥ ૩૬ ॥ ॥ તેવાર પઠી ત્રિશલારાણી,
 સાતમેં સ્વપ્ને સૂર્યદેવે તે સૂર્ય કહેવો છે તોકે ? અંધકારનાં પમલને ફોડવા વાલો, વલી રાતો
 વર્ણ છે તેવર્ણ કહેવો છે તોકે ? રાતા અશોક સરખો, કેશૂડાનાં ફૂલ સરખો લાલ છે, જેઠું પોપટનું
 મુખ લાલ હોય, જેવી અર્ધિ ચિણોઠી લાલ હોય તેવો સૂર્ય લાલ છે, વલી કમલનાં વનનો ઝઘા
 ડવા વાલો છે, તેમાટેજ કમલની શોના કરવા વાલો છે, જ્યોતિષ શાસ્ત્રનો તથા જ્યોતિષચક્રના
 ચિન્હ સરખો ઝલવાણનો કરવા વાલો છે, આકાશમાં દીવાની પેરે શોને છે, ઝગતો થકો હેમ
 ના સમૂહને હાથથી ગરદન પકડીને કાઢાડવા વાલો, વલી ગ્રહોનો રાજા છે, રાત્રિનો નાશ ક
 રવા વાલો છે, વલી ઝગતીવેલાયે તથા આથમતિ વેલાયેં બે ઘડી પર્યંત સુખે દીઠામાં આવે
 પઠી સુખેં દીઠામાં આવે નહી, વલી રાત્રિના વિચરવા વાલા જે ચોર આદિક તેમનું ઝમણ
 મટાડવા વાલો, વલી શીત ટાહાડને મથન કરવા વાલો, મેરુપર્વતને પાલતિ નિરંતર મહોટા
 મંમલ સહિત નમવા વાલો, વલી સૂર્યના હજાર કિરણોયે કરી સર્વજ્યોતિષીયોની પ્રજા મટી ગઈ
 માટે ફ્હાં સૂત્રકારોજે સૂર્યની હજાર કિરણો કહે છે તે જઘન્યઆશ્રિત લિલ્લે છે અને લોકમાં

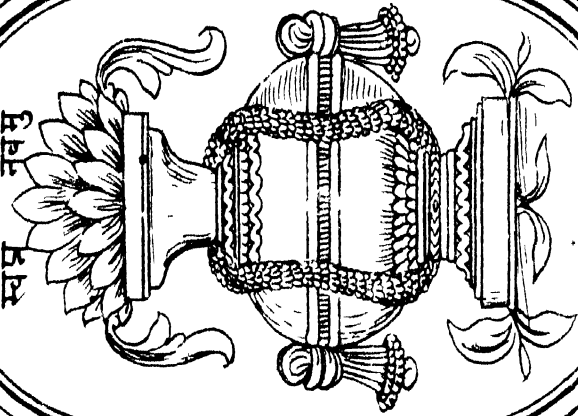
પણ સદૃશ કિરણ કહેવાની રુઢી છે પરંતુ સૂર્યના કિરણોમાં તો મહીને મહિને વધ ગટ થાય છે તે આ પ્રમાણે જે ચૈત્રમાં બારસે કિરણો, વૈશાખમાં તેરસે કિરણો, જ્યેષ્ઠમાં ચૌદસે કિરણો આષાઢમાં પંચરસે કિરણો. શ્રાવણમાં ચૌદસે કિરણો, જાદરવામાં ચૌદસે કિરણો, આસોમાં શોભસે કિરણો, કાર્તિકમાં અગીઆરસે કિરણો, માર્ગશિરમાં એકહજારને પચાશ કિરણો, પૌષમાં હજાર કિરણો, માઘમાં સાડાદશસે કિરણો, ફાલ્ગુનમાં અગીઆરસે કિરણો, એવો સૂર્ય લોકોના ચક્રુ સમાન ત્રિશલાદેવીયે સાતમે સ્વપ્ને દીતો ॥ ૭ ॥ ૩૯ ॥ ॥ તેવાર પઠી આવમે સ્વપ્ને, ત્રિશલામાતા, ધ્વજા દેશે તે ધ્વજા કહેવી છે તો કે? સોનાનો જેને દંડ છે તે ઉપર રહેલી છે, પાંચ વર્ણના વસ્ત્રની ધ્વજા છે, વલી તે ધ્વજાની ઉપર સુકોમલ અનેક રંગનાં મોરપીઠ ધસ્યાં છે તે ચોટી સરસા શોભાયમાન છે તથા ઘણો શ્રીકાર છે, તથા તે ધ્વજામાં સિંહનું રૂપ લક્ષ્યું છે તેણેકરી વલી બહુજ શોભે છે તે સિંહ કહેવો છે કે જેવો શંખ ઝજલો, કુંદવૃક્ષનું ફૂલ ઝજલું, જલનો કણીયો ઝજલો તથા રૂપાનો કલશ ઝજલો હોય તેવો શ્વેત વર્ણ છે; જે સિંહને દેખીને લોક એવું સમજે કે આ સિંહ આકાશ મંમલ જેદવાને ઉદય કરે છે કે શું? એવી તે સિંહની મુશ્વાકૃતિ તથા શરીરાકૃતિ છે, જે ધ્વજાનું વસ્ત્ર વાયગની લહેરોથી થોડું થોડું ચ લાયમાન થઈ રહ્યું છે, વલી ઘણો ઝંચો લોકોને દેખવા યોગ્ય એવો ધ્વજ આવમાં સપ્તમાં ત્રિ શલા દેવીયે દીતો ॥ ૮ ॥ ૪૦ ॥ ॥ તેવાર પઠી, નવમાં સપ્તમાં, શ્રીત્રિશલાદેવી, પૂરણ ક લશ દેશે તે કલશ કહેવો છે તો કે? ઉત્તમ દેદીપ્યમાન છે રૂપ જેનું, નિર્મલ જલથી નસ્યો થકો ઘણોજ સુંદર છે, સૂર્યમંમલ સરસી જાજ્વલ્યમાનશોભા છે જેની, વલી જે કલશની પાસે કમલ ની વાડી છે એટલે કમલોથી વીંટયો થકો છે વલી તે કલશ સર્વ મંગલોનો મલાવચા વાલો છે,

चित्र १४

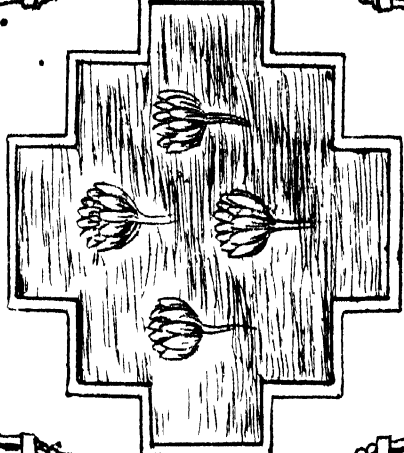
ध्वजानुं
स्वप्न आगमुं

कलाशानुं
स्वप्न नवमुं

पद्म सरोवरानुं
स्वप्न दशमुं

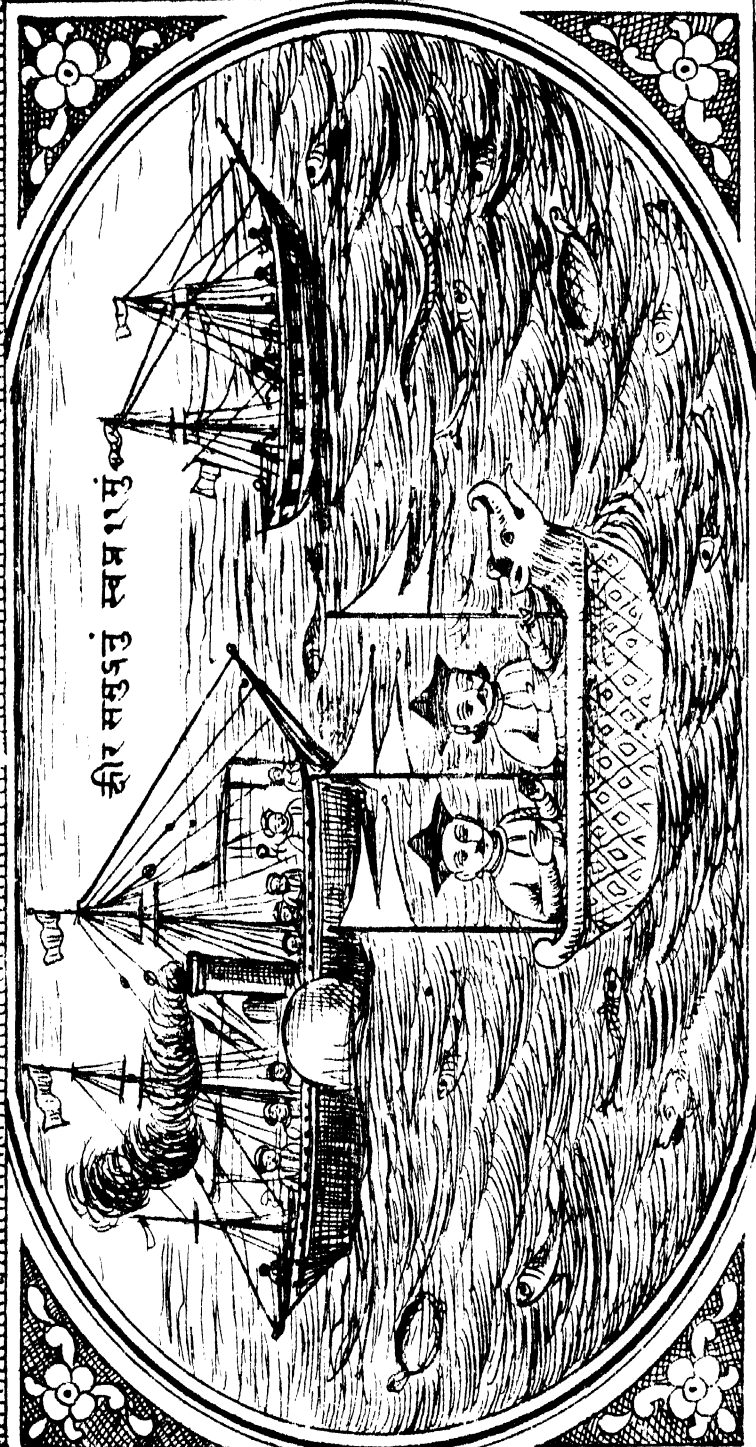

વલી તે પૂરણ કલશ, પ્રધાન રત્નોતું કમલ તેના ઉપર ધરેલું છે. નેત્રોને આનંદ આપવા વાલો
 છે, સર્વ દિશાએમાં ઉદ્યોત કરતો થકો સર્વ લક્ષ્મીનો ઘર તેની પરે. સર્વ પાપ રહિત સર્વ
 શોના સહિત લક્ષ્મીનો નિવાસ છે, વલી જે કલશને ગલામાં ઠ રતુના સુગંધિ ફૂલોની
 માલા છે, એવો પૂરણકુંજ નલો રૂપામય તે નવમે સ્વપ્ને ત્રિશલારાણીયેં દીતો ॥ ૯ ॥
 ॥ ૪૧ ॥ ॥ તેવાર પઠી, દશમાં સ્વપ્નામાં ત્રિશલાદેવી પદ્મસરોવર દેસે તે પદ્મસરોવર
 કહેલું છે તોકે ? જે સરોવરમાં ઝગતા સૂર્યથી ઝઘડ્યાં એવાં હજાર પાંચડીના કમલો
 છે, તે વિકસ્વરમાન કમલની વાસનાયેં કરીને જેનું પાણી સુગંધમય થયું છે; વલી તે
 કમલોની પ્રનાયેં કરીને પાણી લાલ પીલા રંગ જેનું દેસાય છે, વલી જે પદ્મસરોવર જ
 લમત્સ્ય કહ્મપાદિક જલચર જીવોયેં સેવ્યું થકું રહું છે, વલી જે પદ્મસરોવરમાં કમલ
 પત્ર ઉપર પડ્યો જલનો ઠાંટો તેણે કરી જાણે નીલા આંગણામાં મોતી જહ્યાં હોય નહિ ?
 એનું દેસાય છે, વલી તે મહોટું સરોવર છે તેમાં સૂર્યવિકાસી કમલ, ચંડવિકાસી કમલ,
 નીલ કમલ, મહાપદ્મ શ્વેત કમલ, રાતાં કમલ, ઇત્યાદિક કમલની શોના બની રહી છે તેથી
 ઘણુંજ રમણીક થયું છે, વલી તે કમલો ઉપર પ્રસન્નથયા એવા નમર નમરીયો આવીને શું
 જાવ કરી રહ્યાં છે ॥ ગ્રંથા ગ્રંથ ॥ ૪૦૦ ॥ વલી તિહાં કાંદંબક હંસ, ચકવા, રાજહંસ, બ
 ગલા, સારસ, એવા પંચીયોયે કરી શોને છે, અર્થાત્ એ જાતિયોના પંચીયો તિહાં રહે છે, એ
 વો પદ્મસરોવર ત્રિશલાદેવીયેં દશમાં સ્વપ્નામાં દીતું ॥ ૧૦ ॥ ૪૨ ॥ ॥ તેવાર પઠી અગીઆ
 રમાં સ્વપ્નામાં ત્રિશલાદેવી સ્ત્રીસમુદ્ દેસે તે સ્ત્રીસમુદ્ કહેવો છે તોકે ? ચંડમાના કિરણોની
 એવી શોના તેવી શોના તે સમુદમાં છે, વલી ચારે બાજુ જે સમુદનું જલ વૃદ્ધિ પામે છે, વલી

તેમાંથી ચંચલથી પણ ઘણા ચંચલ એવા ઘણા ઝંચા કદ્ધોલ ઝી રહ્યા હે, તે કદ્ધોલેકરીને પાણી ઘણુંજ ચંચલ થયું હે, વલી મંદમંદ વાયરાથી ચલાયમાન થયા જે કદ્ધોલ તે સહુ ડના તટ ઉપર આવીને ખાકા ખાઈ રહ્યા હે, તેનો શબ્દ થઈ રહ્યો હે જેનેવિષે તે કદ્ધોલોથી સમુદ્ર શોની રહ્યો હે, વલી તે કદ્ધોલ મલ્યા થકા દોડતા હે એટલે એક કદ્ધોલની પઠવાહે બીજો કદ્ધોલ દોડી રહ્યો હે, પહેલો એક ન્હાનો કદ્ધોલ ચાલે, વલી મહોદો કદ્ધોલ ચાલે, એવી કદ્ધોલોની શોના હે જેને વિષે, વલી જે સમુદ્રમાં જલચર જીવ કદ્ધોલ કરી રહ્યા હે, તે કેવા જાતિનાં તોકે મહામગરમહ, તિમિંગલમહ, લઘુમહ તે સર્વ પરસ્પર મલ્યા થકા રમત કરે તેવારે તેમનાં પૂંઠના ઝલાલવાથી ઝઢ્યું જે પાણી તેમાંથી ફીણ પ્રગટ થઈ તે ફીણ કદ્ધોલોથી તણાડને કિનારાપર આવી પડે હે, તેનાં ઢગલા થઈ ગયા હે તે ઢગલા સર્વ કપુરના ઢગલા સરલા દેખાય હે, વલી જે સમુદ્રમાં ગંગા પ્રમુલ્લ નદીયોના પાણી પડે હે તેમાં ચૌદ ચૌદ હજાર નદીયોના પરિવાર સાથે ગંગા અને સિંધુ એ બે જરતદેત્રની નદીયો પડે હે. એમજ ચૌદચૌદ હજાર નદીયોના પરિવાર સાથે એરવતદેત્રની રક્તા અને રક્તવતી એ બે નદીયો પડે હે તથા અઘાવીશ અઘાવીશ હજાર મદીયોના પરિવાર સાથે રોહિતાસા એ બે નદીયો હેમવંતદેત્રની પડે હે તથા અઘાવીશ અઘાવીશ હજાર નદીયોના પરિવાર સાથે સુવર્ણકુલા અને રૂપકુલા એ બે નદીયો એરણ્યવતદેત્રની પડે હે તથા ટપન્ન ટપન્ન હજાર નદીયોના પરિવાર સાથે હરિકંતા અને હરિસલિલા એ બે હરિવર્ષ દેત્રની નદીયો પડે હે તથા ટપન્ન ટપન્ન હજાર નદીયોના પરિવાર સાથે નરકાંતા અને નારિકાંતા એ બે નદીયો રમ્યકદેત્રની પડે હે તથા પાંચ પાંચલાલની ઉપર વત્રીશ વત્રીશ હજાર નદીયોના પરિવાર સાથે સીતા

कीर समुद्रं स्वप्न ११ मुं

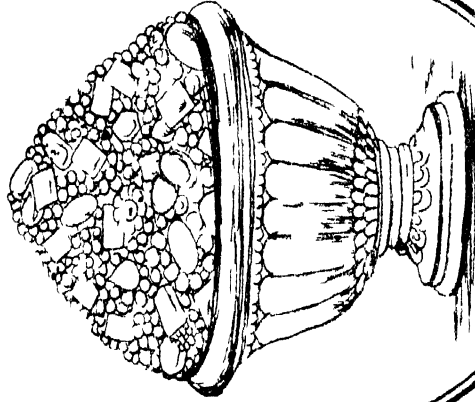

અને સીતોદા એ બે નદીયો મહાવિદેહ દેત્રનીપડે છે, સર્વમલી ચૌદલાખને ટપન્ન હજાર ન
 દીયોનું પાણી જે સમુદ્રમાં પડે છે. હ્યાં કોઈ પશ્ચ કરે કે સૂત્રમાંતો સ્વીરસમુદ્ર સ્વપ્નમાં વીળો
 એવો પાઠ કહ્યો છે અને તમે તો નાના પ્રકારની વેલાયે વધતો પાણી કહો છો તથા નદીયો માંદે
 નલે છે એવો કહો છો તેનું શું કારણ છે? તેને ઉત્તર કહે છે જે સ્વીરસમુદ્રનો પાઠ કહેવા થકી
 લવણ સમુદ્ર લેવો કારણકે જો લવણસમુદ્ર નહીં કહેશો તો ગંગા અને સિંધુ નદીયો પડે
 છે એ પાઠ પણ સૂત્રકારેજ કહેલો છે તે પાઠ મલશે નહીં માટે હ્યાં એમ સમજાવું કે લવણસ
 મુદ્રનું પાણી મોંનું છે તે સ્થાનકે ત્રિશલા માતા એ લવણસમુદ્રનું પાણી સ્વીરસમુદ્ર સરખું
 દેશે છે એવો અગ્નીઆરમે સ્વપ્ન સ્વીરસમુદ્ર ત્રિશલા દેવિયે દીલો ॥ ૧૧ ॥ ૪૩ ॥ ॥ તેવાર
 પછી બારમે સ્વપ્ન, ત્રિશલા માતાયે દેવવિમાન દીલું તે કહેવું છે તોકે? પુંદરીક ઉત્કૃષ્ટ વિ
 માન છે તેમાં ઉત્તમ સુવર્ણમણીનાં એકહજારને આઠ થંનોયે કરી વિરાજમાન છે વલી તે વિ
 માન આકાશમાં દીપકની પેરેં દીપી રહ્યું છે, ઉદ્યોતમાં સૂર્યમંદલ સરસી શોના છે જેની, વલી
 જે વિમાનમાં સોનાની ચીંતોમાં નાગફણા સ્વીલા ઓખ્યા છે, વલી સ્થાનકે સ્થાનકે વિવ્યક્ત
 માલાડ, સુવર્ણ પત્રેકરી લંબાયમાન એવી મોતીયોની માલાડ લટકે છે, વલી તે વિમાનની
 ચીંતિમાં મૃગ દરણના રૂપ, નાહારના રૂપ, બલદના રૂપ, ઘોડાના રૂપ, મગરમઢ, નારંખપંચી,
 ગરૂડ, મયૂર એમનાં રૂપ, સર્પનાં રૂપ, કિન્નરદેવોનાં રૂપ, કસ્તુરીયા મૃગનાં રૂપ, સર્વલસિંહનાં
 રૂપ, દ્વાયીનાં રૂપ, વનલતા, પદ્મલતા, એમનાં રૂપ ચિત્રામણમાં છે, વલી જે વિમાનમાં નાટક
 થઈ રહ્યાં છે તે નાટકમાં જે વાજિત્રો વાજી રહ્યાં છે તેના શબ્દે કરી પૂરાણું એવું તે વિમાન
 છે, વલી જે વિમાનમાં મેઘગાજે તેના સરસો દેવડુંડનીનો શબ્દ થઈ રહ્યો છે તેથી જાણીયે થયે

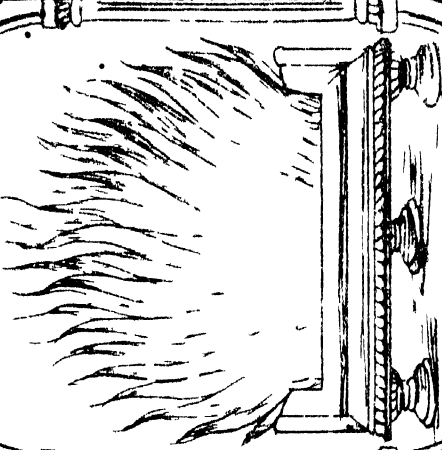
કે સર્વ જીવલોક સંસાર તે શબ્દથી પૂરણ કયો હે અર્થાત્ તે શબ્દ સર્વત્ર ફેલાઈ ગયો હે, વલી તે વિમાનમાં, અગર, કુંદરુ, શિલારસ, એમના ધૂપનો મધમધાયમાન ધૂપ સુગંધ થઈ રહ્યો હે, વલી જે વિમાનમાં દેવોને યોગ સદાઉદ્યોત થઈ રહેલો હે, દેવોને યોગ્ય સર્વદા સાત સુખનો નિવાસ રૂપ એહું દેવવિમાન ત્રિશલા માતાયેં બારમાં સ્વપ્નમાં દીતું ॥ ૧૨ ॥ ૪૪ ॥ ॥ તેવાર પઢી ત્રિશલાઠ્ઠત્રિયાણીએ તેરમે સ્વપ્ને રત્નોનો ઢગલો દીતો તેમાં કયાં કયાં રત્ન હે. ૧ પુલકરત્ન ૨ વજ્રરત્ન, ૩ નીલરત્ન, ૪ સસાંકરત્ન, ૫ કર્કેતનરત્ન, ૬ લોહિતરત્ન, ૭ મરકતરત્ન, ૮ પ્રવાલ રત્ન, ૯ સ્ફાટિકરત્ન, ૧૦ સૌગંધિકરત્ન, ૧૧ હંસગર્જરત્ન, ૧૨ મસારગદ્ધરત્ન, ૧૩ અંજનરત્ન, ૧૪ ચંદ્રપ્રનરત્ન એવા બીજા પણ અનેક જાતિનાં ઉત્તમ રત્ન તે સોનાનાં મહોટા શાલોમાં જ રેલાં તે રત્નોનો ઢગલો કહેવો હે તોકે ? મેરુપર્વત જેટલો ઝંચો, આકાશમાં દેદીપ્યમાન એવો રત્નોનો ઢગલો ત્રિશલા દેવીયેં તેરમાં સ્વપ્નમાં દીતો ॥ ૧૩ ॥ ૪૬ ॥ ॥ તેવાર પઢી ચૌદમે સ્વપ્ને ત્રિશલા ઠ્ઠત્રિયાણીયેં નિર્ધૂમઅગ્નિદીતો તે અગ્નિ કહેવો હે તોકે ? ઘણો ઝજલો નિર્મલ પીલો અને લાલ વર્ણ વાલો, વલી મધુ અને ઘુતથી સીંચ્યો થકો, નિર્ધૂમ ધગધગાયમાન જાજ્વલ્યમાન શિશ્વાવાલો, વલી તે અગ્નિમાં અનેક ન્દાની શિશ્વાહે વલી તેથી કોઝક શિશ્વા અધિકી વલી તે અધિકથી પણ વલી કોઝક શિશ્વા ઝંચી કેટલીએક શિશ્વાહ વલી ઘણીજ ન્દાની એવી અનેક જ્વાલાયેં કરી અગ્નની શિશ્વા મલી રહી હે વલી જે અગ્નિમાં અનેક જ્વાલાયો માંહોમાંહે મલી રહી હે, એવા ધૂમ્રરહિત અગ્નિની જ્વાલાહ તે કોઈ આકાશ પ્રદેશમાં ચાલ તી હોય તેની પેરેં ઘણી ચપલ અગ્નિની શિશ્વા ત્રિશલા દેવીયેં ચૌદમાં સ્વપ્નમાં દીતી ॥ ૧૪ ॥ ૪૬ ॥ આ સ્વપ્નમાં બારમે સ્વપ્ને દેવતાનું વિમાન કહું તે જે તીર્થંકરનો જીવ દેવલોકથી ચર્ચીને માતા

चित्र ६

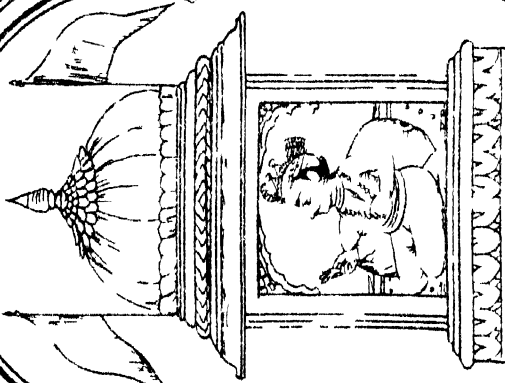
नेरमा स्वप्नमा
रत्ननी गशि

चोदंमा स्वप्न-
मां निर्धुन्न अग्निनी शिरवा

वारमा स्वप्नमा
दव विमान

ની કૂલમાં આવ્યો હોય તેની માતા વિમાન દેસે અને જે તીર્થકરનો જીવ નરકથી નિકલી
 માતાની કૂલમાં આવ્યો હોય તેની માતા બારમાં સ્વપ્નામાં જીવન દેસે એવો પાઠ છે ॥ ॥
 એવા ચૌદે સ્વપ્નાં દેસીને ત્રિશલા રાણી જાગૃત થઈ એ સ્વપ્નાં કેવાં છે તો કે? જીવન છે, સૌમ્ય જનાં
 છે, ઘણું રુંડું વદ્ધન છે દરીન જેમનું, નહું રૂપ છે જેમનું, એવાં સ્વપ્નાં દેસીને ત્રિશલા માતા
 જાગી તે કેવી છે તો કે? જેવા કમલ ઝઘડે તેવાં નેત્ર વિકસિત થયાં છે જેના, હર્ષના વશથી
 સર્વચંગ હર્ષ સહિત હોતું હું, સર્વ રોમરાજી ઝલ્લસિત થઈ ॥ એ ચૌદ સ્વપ્નાં સર્વ તીર્થકરોની
 માતાએ દેસે, જેવારેં તીર્થકર ગર્જનામાં આવે તેવારે દેસે, તેમ ત્રિશલાદેવી પણ શ્રીમદ્દાઘીર સ્વામી
 કૂલમાં આવ્યા તેના યોગેં ચૌદ સ્વપ્નાં દેસીને શર્યામાં જાગતી હવી ॥ ૪૭ ॥ તેવાર પઠી
 ત્રિશલા દ્વત્રિયાણી પૂર્વે કહ્યા એવાં ચૌદ સ્વપ્નાં દેસીને જાગતી થકી ઘણીજ પોતાનાં હૃદય
 માં સુશી થઈ, સંતોષ પામી, જેવું મેઘની ધારાયે કરી હણાણું કંદબ વૃદ્ધનું ફૂલ તેની પેરે ઝલ્લા
 સપામ્યા છે રોમકૂપ જેનાં, અર્થાત્ રોમરોમ હર્ષ પામ્યા પઠી તે સ્વપ્નાને યાદ કરે જે અનુક્રમે
 મેં એવાં એવાં સ્વપ્નાં દીઠાં એવી રીતે યાદ કરીને ઝઘે, ઝઘીને બાજોટ ઝપર પણ આપીને દેવી
 ઝતરે ઝતરીને નહીં ઝતાવલી ઇટલે મનમાં ઝતાવલ નથી તથા કાયાથી ચપલ પણું નથી, ર
 સ્તામાં ઝોકર રહિત, વિલંબરહિત, જીંત પ્રમુલના ઝઘીગણને ન લેતી થકી, રાજહંસી સરસી
 ગતિયે કરી ચાલતી થકી જિહાં સિદ્ધાર્થ દ્વત્રિય રાજાની શર્યા છે, જિહાં સિદ્ધાર્થદ્વત્રિય રાજા
 પોઢ્યા છે, તિહાં આવી, આવીને, સિદ્ધાર્થદ્વત્રિયરાજાને એવી વાણીથી જગાવતી હવી તે કેવી
 વાણી તો કે? જે સિદ્ધાર્થરાજાને વદ્ધન લાગે, સિદ્ધાર્થરાજા એવી વાણીની સર્વદા ચાહના કરે,
 એવી વાણી તથા દેષરહિત એવી તથા સર્વના મનને ગમતી એવી તથા વદ્ધનપણાની ચેતવણી

કરવા વાલી તથા સ્વર અદ્ધરે કરી સ્પષ્ટ એવી તથા કલ્યાણની કરવા વાલી એવી તથા વૃદ્ધિ ની કરવા વાલી. એવી તથા નિરુપ્પવ અર્થાત્ ઉપપ્પવ રહિત એવી તથા ધનના લાનની કરવા વાલી એવી તથા મંગલની કરવાવાલી, શ્રીકાર અલંકારાદિ શોના સહિત, હૃદયમાં કોમલ લાગે એવી, વલી જે વાણી સાંજલવાથી મનમાં આનંદ થાય એવી, વલી કોમલ, મીઠી રસ શુક્ત, જેમાં વચન થોડા અને અર્થ ઘણો એવી વાણીથી ત્રિશલાદેવી પોતાના જરતારને જગા વતી હવી ॥ ૪૮ ॥ ॥ તેથી સિદ્ધાર્થરાજા જાગ્યો, ત્યારે ત્રિશલા રાણી સિદ્ધાર્થરાજાની આજ્ઞાથી નાના પ્રકારના મણિરત્નથી ચિતલ્યો એવો સોનાનો બાજોટ મણિરત્નોથી જહ્યો તે ઉપર પલોંગી વાલીને બેઠી, રસ્તાનો સ્વેદ મટાડીને સુલ્લે બેઠી, વેસીને સિદ્ધાર્થરાજા પ્રત્યે જેવી રીતે પૂર્વે વર્ણન કરી આંખ્યા એવી વાણીયે કરી કહેતી હવી ॥ ૪૯ ॥ ॥ હે સ્વામી ! નિશ્ચે હું આજ પૂર્વોક્ત શબ્દમાં કાંઈક સુતી કાંઈક જાગતી થકી, મેં ગજ વૃષ્ણ આદિદેહ જે પૂર્વે કહી આંખ્યા તે ચોદ સ્વપ્નાં દીઠાં, દેશ્વીને જાગી, તે મહોટા સ્વપ્નાંનું ફલ જાણું જે કાંઈ ફલવૃત્તિ ફલનું પામવું કાંઈ થાજે ? એવું ત્રિશલાયે પોતાના જરતારને પૂઠું ॥ ૫૦ ॥ તેવારે સિદ્ધાર્થરાજા ત્રિશલાના મુલથી એવો અર્થ સાંજલીને, હર્ષ સંતોષ પ્રાપ્તિ, ચિત્તમાં આનંદ પામ્યો થકો, પ્રીતિકારી પરમ સૌમ્ય હર્ષ હૃદયમાં ફેલ્યો, જેમ મેઘની ધારાયે ઠંડાયેલું એવું કંદબવૃક્ષનું ફૂલ તેની પેરેં ઝલ્લસિત થયો થકો, સાંજલીને તેનો વિચાર કલ્યો, પ્ર પોતાના સ્વનાવ પ્રમાણે પોતાની બુદ્ધિ વિજ્ઞાને કરી તે સ્વપ્નોનો અર્થ ગ્રહણ કલ્યો, અર્થ ગ્રહણ કરીને ત્રિશલારાણીને મીઠે વચને કરી એવું કહેતો હવો ॥ ૫૧ ॥ ॥ હે દેવાણુપ્રિયા ! તેં મનોહર સ્વપ્નાં દીઠાં, તેં કલ્યાણકારી સ્વપ્નાં દીઠાં, શિવકારી, ધનકારી, આરોગ્યકારી,

दरबान

दासीन

त्रिशता देवी

सिद्धार्थगजा

घणा दीर्घायुना करवा वाला एवा तें स्वप्नां दीठां ॥ ग्रंथाग्रंथ ॥ ३०० ॥ तेनुं फल आवी
 रीते ठे. हे देवाणुप्रिया ! तमोने अर्थनो लान्न थारो, तमोने नोगनो लान्न थारो, सुखनो लान्न
 थारो, राज्यनो लान्न थारो, ए निश्चै नवमहीना उपर साडासात दिवस गये थके अमारा
 कुलमां ध्वजा समान, अमारा कुलमां क्षीप समान, अमारा कुलमां दीवासमान, अमारा
 कुलमां पर्वत समान स्थिर, अमारा कुलमां शिखर समान, अर्थात् मुकुट समान,
 अमारा कुलमां तिलक समान, अमारा कुलमां सूर्यसमान, कुलनो आधार, कुलनी वृद्धिनो
 करवा वालो, कुलनी कीर्त्तिनो करवा वालो, कुलना निर्वाह्नो करवा वालो, कुलना यशनो
 करवा वालो, कुलमां वृद्धसमान, घणा लोकोने ठत्रढायामां राखवाथी कुलनी विशेष वृद्धिनो
 करवा वालो एवो पुत्र थारो. वली सुकोमल ठे हाथ पण जेना, संपूर्ण पांचैडिय परवडां ठे
 जेनां. लक्षण, व्यंजन अने गुणे करी सहित. मानोन्मान प्रमाण सर्व शरीर सुंदर, चंडमान्नी
 पेरे सौम्याकार, मनोहर दर्शन करवा योग्य, एवो पुत्र तुजने थारो ॥ ५१ ॥ ते
 पुत्र कहेवो थारो तोके ? बालक अवस्था ठांमीने जेवारें विज्ञान अवस्थामां आवरो तेवारें
 सर्व कलाउ मात्र देखवाथीज जाणी लेरो पण तेने शीखावडुं पडरो नही. वली युवान अव
 स्थामां शूरवीर, महादानेश्वरी, स्वप्रतिज्ञा निर्वाहक एटले पोते अंगीकार करेली वातना
 निर्वाहने करवा वालो, संग्राममां वीर एटले पावो जागे नही, जमीन उपर राज्य करवा वालो,
 घणा हाथी घोडा रथ पायदल प्रमुखनो मालक एवो, राजाउनो राजा थारो ॥ ५३ ॥
 तेमाटे तमे उदारकारी यावत् स्वप्नां दीठां एवीरीतें सिद्धार्थराजा बे वार त्रणवार त्रिगला
 राणीने कहे, प्रशंसा करे, तेवार पढी त्रिगला क्षत्रियाणी सिद्धार्थराजाना मुख्थी आ वात

સાંનલીનેં હર્ષ સંતોષ પામી, યાવત્ હાથ જોડીને, મસ્તકે અંજલી કરીનેં, એવું કહેતી હવી ॥ ૫૪ ॥ ॥ હે સ્વામી એ અર્થ એમજ છે, તમે કહ્યું તે તદ્દત છે, સંદેહ રહિત છે, જે પ્રમાણેમેં વાંચ્યોહતો હે સ્વામી તેજ પ્રમાણેમેં આપના મુખથી ગ્રહણ કર્યો, એમ હે સ્વામી જે તમે કહ્યો છો તે અર્થ સત્ય છે એવીરીતેં વારંવાર કહેતી થકી એમ કહીને, સ્વપ્નાનાં અર્થને રુઢીરીતથી અંગીકાર કરીનેં, સિદ્ધાર્થરાજાની આજ્ઞા લઈને, નાનાપ્રકારના મણીયે જડિત એવા સોનાનાં બાજોટ ઉપરથી ઊઠીને, નહીં ઉતાવળી, નહીં ધીરી એવી પૂર્વે કહેલી રીત મુજબ ચાલતી થકી જિહાં પોતાનું શયન ઘર છે તિહાં આવીને એમ કહેતી હવી ॥ ૫૫ ॥ ॥ જે મહારે ઉત્તમ સ્વપ્નાં દીગમાં આવ્યાં તો હવે મહારે સૂવું નહીં, જો સુઈજાવું તો વલી કદાપિ બીજા કોઈ પાપ રૂપ સ્વોટા સ્વપ્નાં આવીજાયં તો એ રુઢા સ્વપ્નાંનું ફલ જાણું રહે તેમટે દેવ ગુરુ સંબંધિ રુઢી મંગલકારી, શુનકારી, ધર્મ કથા કહીને રાત્રિ પૂરણ કરું એવું કહીને સ્વપ્ન જાગરણ કરતી થકી, પોતેં જાગતી બીજાને જગાવતી વિચરે ॥ ૫૬ ॥ ॥ તેવાર પઠી પ્રજાત સમયે સિદ્ધાર્થ રાજા કૌટુંબિક જે સેવક પુરુષ તેમને બોલાવીને એમ કહેતો હવો ॥ ૫૭ ॥ ॥ ઉતાવળથી હે દેવાણુપ્રિય ! આજ સારીરીતેં બાહિરની ઉવઘાણશાલા જે કચેરી છે તેને ગંધોદ કચી સીંચો, કચરો કાંટો કાઢાડીને સાફ કરો, લીંપો, લીંપીને પઠી પ્રધાન સુગંધિ પાંચવર્ણના ફૂલ તેના ઢગલા કરાવો, ઠુણાગર, કુંદરુ, શિલારસ તેના ધૂપ ઝલેવો અને સુગંધના ચૂર્ણની ગોલી, અગરબત્તી ઝલેવો, સુગંધે અનિરામ કરો, સુગંધે વાસિત કરો, ગંધની વાટમૂકો, આ કામ તમે કરો, બીજા કોઈની પાસેં કરાવો, આ મહારી આજ્ઞા પાઠી તત્કાલ સોંપો ॥ ૫૮ ॥ ॥ તેવારે કૌટુંબિક પુરુષ એવું સાંનલી ઘણાજ ખુસી થઈને, હાથજોડી તદ્દતિ કરીને, સિદ્ધાર્થ

રાજા પાસેથી નિકળીને જ્યાં બાહેરની સજા છે ત્યાં આવીને ગંધોદકાદિક ઠાંટયા આદિક
 સર્વ કામ રાજાના હુકુમ પ્રમાણે કરીને યાવત્ તિહાં સિંહાસન માંડીને જિહાં સિદ્ધાર્થદ્વિ
 યરાજા છે ત્યાં આવીને હાથજોડી મસ્તકે અંજલી કરી કહેતા હવા કે. હે સ્વામી ! જે આપે
 ફરમાવ્યું તે સર્વ કામ અમે કરી આવ્યા એમ કહી આજ્ઞા પાઠી સોંપી ॥ ૫૯ ॥ ॥ તેવાર
 પઠી કાંઈક રાતું ધોણું પીલો પ્રનાત થયું, સૂર્યવિકાસીકમલ ફૂલ્યાં, ચંડવિકાસી કમલ કુમ
 લાણા, ઝજ્જલપ્રનાત થયું, સૂર્ય ઝગ્યો તે. સૂર્ય કહેવો છે તો કે ? રાતા અશોક સરસો લાલ
 છે, કેસુના ફૂલ સરસો લાલ છે, સૂડાના મુલ સરસો લાલ, અર્ધિં ચિણેઠી સરસો લાલ, મા
 મોલીયો જીવ થાય છે તેના જેવો રાતો. બફોરીયાના ફૂલ સરસો લાલ, કઘૂતરના પગ નેત્ર
 સરસો લાલ, જાસૂસના ફૂલ સરસો લાલ, હિંગલુના ઢગલા સરસો લાલ એ પૂર્વે કહી જે વસ્તુ
 તેવી કોઈ પણ લાલ વસ્તુ હોય તેથી પણ અધિક લાલ એવો ઝગતો સૂર્ય, કમલાકર નામે
 તલાવને વિષે ઘણા કમલોને ઝંઘાડતો થકો એવો સૂર્ય ઝગ્યો, હજાર કરણનો ધિરનાર, દિવ
 સનો કરવા વાલો, તેજેકરી જલજલાયમાન, જેના કિરણોથી અંધકાર નાશ પામ્યો છે, ચોરના
 પ્રચારને ટાલનારો, બાલિકાની જાણીયેં કુંકુની પીયાલી તે સરસો, લાલ, તે સૂર્યનો નવો તા
 વડો (તડકો) તે તાવડે કરી જાણે કુંકુ સરસો સર્વ મનુષ્યલોક લાલ થયો છે, એવું પ્રજાત થયું,
 ॥ ૬૦ ॥ તેવારેં રાજા શય્યાથી ઊઠીને બાજોટ ઉપર પગ મૂકે, બાજોટથી હેતો ઉતરે, ઊતરીને, જિ
 હાં મદ્ધયુદ્ધ કરવાની શાલા છે તિહાં આવીને, મદ્ધયુદ્ધશાલામાં પ્રવેશ કરીને, અનેક પ્રકારની
 મદ્ધયુદ્ધની કલાઉ કરીને આકા પઠી, સો ઔષધીના પાકનું તેલ, હજાર ઔષધીના પાકનું
 તેલ, સુગંધ પ્રધાન તેલ પ્રમુલ્લ બીજા પણ તેલ જે ધાતુની વૃદ્ધિ કરવા વાલો, જઠરાગ્નિને

દીપાવવા વાલાં,કામદેવની વૃદ્ધિ કરવા વાલા, માંસને પુષ્ટ કરવા વાલા, બલવૃદ્ધિ કરવા વાલા, સર્વેં ઇંદ્રિય શરીરને ઉદ્ધાસ કરવા વાલા, જેના અચ્ચંગન થકી ચામડીમાં તેજની વૃદ્ધિ થાય એવાં અનેક જાતિનાં તેલ તે તેલના મસલવા વાલા કહેવા છે કે ઘણા ચતુર, જેમના હાથ પગ ઘણા સુકોમલ છે, તે તેલને મસલતાં થકાં હાથના તલાંનો જે મલ તે શરીરમાં સમાવી આપે, એવી ક્રિયામાં દદ્દ, પરિપૂર્ણ છે હાથ પગ જેના, અવસરના જાણ, ઉતાવળથી કાર્યના કરનાર, સર્વેં મર્દન કરવા વાલામાં ઉત્કૃષ્ટ, વિવેકવંત, બુદ્ધિવંત માહ્યા, પંક્તિ, મસલતાં થકાં દ્વારે નહી, એટલે પરિશ્રમના જીતવા વાલા ઇત્યાદિક ગુણના જાણ પુરુષો તે કેવી રીતે તેલ મસલે તોકે જે થકી હાડને સુખ થાય એટલે હાડને સુખકારી, માંસને સુખકારી, ચામડીને સુખકારી, રોમને સુખકારી એ ચારેને સુખકારી એમ એ પૂર્વોક્ત તેલ તે ઉપર કહ્યા પ્રમાણે મસલવાથી રાજાને થાક મટ્યા પઠી સિદ્ધાર્થરાજા મદ્દશાલાથી નિકલીને॥૬૧॥ જિહ્વાં સ્નાનકરવાનું ઘર છે તિહાં આવીને સ્નાન ઘરમાં પેઠા, તે સ્નાન ઘર કહેવું છે તોકે ? મોતીયોની જાલીયોનાં ગોઁલ્લા છે જેમાં,વિચિત્ર મણિલે જડિત ધરતી તલ છે જેનું,તિહાં રમણિક સ્નાન કરવાનો મંદપ છે તેમાં અનેક પ્રકારના મણિરત્નોયે કરી જહ્યા ચિત્ર્યા એવા અનેક બાંજોટ છે તેના ઉપર રાજા સુખેં બેતો. હવે સ્નાન કરવાનું જલ, કહેવું છે તે કહે છે. ફૂલના ગંધવાલું જલ, ચંદન કપૂરાદિ વાસિત જલ, કૃષ્ણજલ, શુન્નજલ, ગંગા પ્રમુખનું નિર્મલજલ, એવા જલથી કલ્યાણ કરી પ્રધાન મજ્જનની વિધિયેં સ્નાન કરે તિહાં ઘણા પ્રકારનાં જલ ઊઠાલવા પ્રમુખ કૌતુક કરીને કલ્યાણકારી સ્નાનના અંતમાં કમલ સરવા સુંવાલા ગંધવસ્ત્રથી અંગ લૂહું પઢી ઘણાં મોઘાં વસ્ત્રરત્ન પહેલાં, જલા રસ સહિત ગોશીર્ષ ચંદનથી શરીરને લેપન કહું, પવિત્ર માલા પહેરી,

चित्र १८

सिद्धार्थ राजा पारुषपर त्रेमी तैलाहिके
मर्दन करावेळे

म्हाबाने अर्थ जल
नुष्ण
करायळे.

વર્ણ કુંકુમાદિ વિલેપન કયા પઠી મણિ જડિત સોનાના ઘરેણા પહેલ્યા, વલી અઢાર સરો
 હાર, નવસરો હાર, ત્રીશસરો હાર, લાંબા જૂમલાં પ્રમુલ્લ ઘરેણાં તથા કનકદોરો પહેલ્યો તેથી
 શોનવા લાગો, ગલામાં કંઠીડ પ્રમુલ્લ પહેલ્યા, અંગુલીડમાં વીંટી, વેડ પ્રમુલ્લ પહેલ્યા, કેશોમાં
 ફૂલ પ્રમુલ્લના ઘરેણાં ધારણ કર્યાં, રૂઢા જડાવ કડા, જડાવ બહેરલા પહેલ્યા, હુજા પ્રમુલ્લમાં
 હુજબંધાદિક પહેલ્યા તેણે હુજા યંજિત થઈ છે, તેથી ઘણું શ્રીકાર રૂપ છે તથા કાનોમાં કુંમલ પદ્મે
 લ્યા તેણે કરી શોનાયમાન મુલ્લ થયું, મસ્તકે દેવીપ્યમાન મુકુટ ઘાલ્યો, હારપ્રમુલ્લે કરી સુશોભિત
 થઈ છે ઠાતી જેની, વીંટીયોથી પીલી થયલી છે અંગુલીડ જેની તથા લાંબા વલ્લે કરી કલ્લો
 છે ઉત્તરાસંગ જેનું, અનેક પ્રકારના મણિરત્ન નિર્મલ ઘણા મૂલ્યના માહ્યા કારિગરોનાં ઘડ્યાં
 દેવીપ્યમાન જલી રચનાયે કરી એકમાં બીજા ઘરેણાં મલેલા તેથી મનોહર દેલાય છે તથા
 વીરવલયને ધારણ કર્યો એ ઘરેણો જે શૂરવીર હોય તેને રાજા બઢીશ આપે છે એટલે માન
 આપવાનું ઘરેણું છે તે કોઈક તો કહે છે કે એ ઘરેણું હાથમાં પહેરાય છે વલી કોઈ કહે છે એ વીરવ
 લય કાનમાં પહેરાય છે હવે ઘણુંચું વર્ણન કરીયે તે સિદ્ધાર્થરાજા સાક્ષાત્ કલ્પવૃક્ષ સરલો થયો,
 જેમ કલ્પવૃક્ષ પત્ર, પુષ્પ, ફલ સહિત શોને તેમ સિદ્ધાર્થરાજા ઘરેણાથી શોને છે તથા પુરુષોમાં
 ઇંડુ સમાન, કોરંટ વૃક્ષનાં ફૂલોની માલા સહિત એવું ઠવ મસ્તકે ધરાવતો થકો, શ્વેત ચામરોથી
 વીંજાતો થકો, જિહ્વાં લોકોયે મંગલિકના જય જય શબ્દ કલા છે, વલી ૧ અનેક ગણનો નાયક
 એટલે પોતાના ઘરમાં જે મનુષ્ય છે તેનો માલક, ૨ દંમનાયક દેશની ચિંતાનો કરવા વાલો,
 ૩ હાથીયોનો ઇશ્વર ૪ રાજાનો પુત્ર, ૫ કોટવાલ, ૬ માંમવીયા, ૭ કુટુંબના સ્વામી, ૮ ન્હાના
 પ્રધાન, મહોટા પ્રધાન, ૯ મંમલિક, ૧૦ મહામંમલિક, ૧૧ જ્યોતિષી, ૧૨ દરવાન, ૧૩ જે

राजासाथें जन्म्या ते अमात्य, १४ पीठी मर्दनना करवा वाला, १५ नगरना चोवटीया, १६ चोधरी, १७ वाणीया, १८ शेठ, १९ सेनापति, २० सार्थवाह, २१ दूत, २२ देशनी सिंधीना रखवाला एटले सिंधिपालक तथा व्यवहारीया, २३ अंगरक्षक, २४ पुरोहित, २५ वृत्तिनायक, २६ वह्निवाहक, २७ अश्वआयत, २८ पडुपडिआयत, २९ टाकटमाली, ३० इंजमाली, ३१ फलमाली, ३२ मंत्रवादी, ३३ धनुर्वीदी, ३४ दंभधर, ३५ धनुर्धर, ३६ खड्गधर, ३७ त्रधर, ३८ चाभर धर, ३९ पताकाधर, ४० नेजाधर, ४१ दीवीधर, ४२ पुस्तकधर, ४३ जरीधर, ४४ तांबूलधर, ४५ प्रतिहार, ४६ शय्यापालक, ४७ गजपालक, ४८ अश्वपालक, ४९ अंगमर्दक, ५० आरक्षक, ५१ मिष्टवचनबोलनारा, ५२ कथाकहेनारा, ५३ सत्यबोलनारा, ५४ गुणना बोलनारा, ५५ समस्याना बोलनारा, ५६ पारसीनाया बोलनारा, ५७ वैयाकरण पाठी, ५८ तर्क पाठी, ५९ साहित्य बंधक, ६० लक्षण बंधक, ६१ ठंद बंधक, ६२ अलंकारना जाण, ६३ नाटक बंधक, आर्दी त्रेसठ नाममां जे सिंधीपालक कहुं ते राजाना सीमाडीया राजा साथें सीमसेढा नां वांधा पडवाथी राजाने विरोध आय तेवारें सीमकाढी निवेडो करी आपे तेने सिंधीपालक कहीयें तेना दृष्टांत उपर कथा कहे ठे. कौशंबीनगरीमां जितशत्रुराजा राज्य करे ठे. तेने प्रधान, पुरोहित, शेठ, सेनापति, जंमारी, सिंधीपाल इत्यादिक घणो पश्चिार ठे सहु सहु पोत पोताना अधिकारमां सावधान ठे हवे कोइक पुरुषें राजाने कहुंके तमारा बया सेवको काम करे ठे पण सिंधीपालतो तमारुं अनाज खाइने खोटुं करे ठे मोटे एनो तपास करवो, तेवारे राजाथें सिंधीपालकने कहुं के तमे मनचितित इय खाउ ठो अने कार्यतो कांइ करता नथी तेवारे सिंधीपालक बोड्यो हुं महोटा काम करी आपुं, परस्पर वैरनाव होय तेनें मित्राइ करावी

આપું અને મિત્રતા હોય તેમાં વિરોધ પાડી આપું, અનેક બુદ્ધિના કામ કરું, એવા મહારામાં
 ગુણ છે, પઠી રાજાએ પરિક્ષા નિમિત્તે પોતાનો હુસમન અશિર્મર્દન રાજા છે તેની સાથે મેલાપ કરવા
 માટે નેટણા સારું એક માબલો સીવી આપ્યો તે રાજાને આપજો અને વૈર ટાલી આવજો એું
 કહી સિંધીપાલકને મોકલ્યો સિંધીપાલક ત્યાંથી ચાલતાં કેટલેક દિવસે અશિર્મર્દનરાજા પાસે
 જઈ નેટણું મૂકી પગેલાગીને કહેવા લાગ્યો જે હે રાજન્ ! જિતશત્રુરાજાએ તમોને સલામ કહી
 છે અને નેટણું આપ્યું છે, રાજાએ તે નેટણું ઢોડ્યું તેમાંથી માબલો નિકલ્યો તે ઝઘાડ્યો તેમાં
 વલી ઘણે બંધને બાંધેલી એક સોનાની માબલી નિકલી તેના બંધન ઢોડ્યાં તેવારે માંદેથી રાવ
 નિકલી તેવારે પ્રધાને કહ્યું તમારા વૈરીયેં રાવ મૂકી છે, તે રાવ ચોપડી તમે જોગી થાડ, તે
 સાંજલી રાજા ક્રોધાતુર થયો તેવારે સિંધીપાલકે જાણું જે રાજાએ વૈર સાંધ્યું એું ચિંતવી જ
 ત્પાતની બુદ્ધિયેં કરી કહેવા લાગ્યો કે હે રાજન્ ! તમે ઝલટો વિચાર મ કરો, એ રાવ બહુ ગુણ
 કારી છે રાજાએ પુઠ્યું એમાં શો ગુણ છે ? સિંધીપાલક બોલ્યો અમારા રાજાએ યજ્ઞ કીધો હતો
 તેના ઉપર અસંખ્ય ઇવ્ય સ્વરચ્યું તે યજ્ઞ પૂરણ થયાથી તેની જસ્મ તિલક કરવાને અર્થે સર્વે રાજાડ
 ને મોકલી છે એમાં કાંઈ વિરોધ નથી એું પ્રનાતકાલેં તિલક કરતાં જન્માંતરનાં પાતક ટલે અને
 સૌજાગ્ય પામે, તે સાંજલી રાજા પ્રસન્ન થયો અને જાણું જે મેં વૈરનાવથી અવડું વિચાલું પણ
 એણે તો વૈર ટાલવા એ ઉપકાર કલ્યો છે પઠી રાજાએ તે સિંધીપાલકને ઘણું સન્માન આપી, એક
 મહીનાં સુધી પોતાપાસે સ્વમાવી ઘણા હાથી ઘોડા આનરણ દેડ પહેરામણી કરીને શીશ આપી,
 તથા હવે તમારા રાજાસાથે અમારે પરમ મિત્રાઈ છે એવો પત્ર લખી આપ્યો એ સર્વ જેટ લઈ
 સિંધીપાલક પોતાના રાજા પાસે આવ્યો રાજાને પત્ર દીધો સર્વવસ્તુ પણ આપી તેવારે રાજા

વિસ્મય પામ્યો, વલી રાજાચે પટરાણીને કહ્યુંકે તું તાહારે પીયરે જા, જેવારેં હુ નામાંકિતમુદિ
 કા મોકલું તેવારેં તરત આવજે પણ બીજા કોડના કહેવાથી આવીશ નહી, પઠી તે રાણી પીયર
 ગઈ પાઠલથી રાજાચે સિંધીપાલકને કહ્યુંકે મહારી રાણી રીસાણી થકી પીયરે ગઈ હે તેને તમે
 તેહી લાવો તો તમારી અકલ સ્ત્રી જાણું, પઠી સિંધીપાલ તીર્થવાસીનો વેશ કરી રાણીના પીય
 રનાં ગામમાં ગયો રાણીને સ્વર પહી તેવારેં રાણીચેં તેહાવ્યો અને કહ્યુંકે તું મુજને મલવા કેમ
 નાવ્યો તેણે કહ્યું હું તીર્થવાસી થયો હું તેથી સંસાર સંબંધિ કોડ કાર્યમાં પડતો નથી, રા
 ણીચે કહ્યું ધન્ય તાહારા અવતારને તોપણ મને રાજાના સમાચાર કહો તેવારે સિંધીપાલક
 માથું ધૂણાવીને કહેવા લાગ્યો કે રાજાચેં હમણા કોડક રાજાની પુત્રી પરણવાનો આદર કહ્યો
 હે તે કન્યા ઘણી રૂપવંતી હે તેને પટરાણી કરવા ધાણું હે એવી વાત સાંજલી રાણી ઉતાવલી
 પાઠી પોતાને ઘેર આવી રાજાચેં પુઠયું તમે તેહ્યા વિના ઉતાવલાં કેમ આવ્યાં તેવારે રાણી
 રીશ આણીને બોલી જે તમે નવી પટરાણીને ઘેર જાઉં હો તો હવે મુને શાવાસ્તે તેહો એવો ડલંનો
 સાંજલી રાજા વિસ્મય પામ્યો પઠી રાજાચેં સિંધીપાલકને તેહાવી વ્રાંતજાંગી રાણીને મનાવી રાજા
 હર્ષ પામ્યો, સિંધીપાલકને ઘણા વસ્ત્ર આનૂષણ આપી સન્માન્યો ॥ એમ સિદ્ધાર્થરાજાની સના
 માં એવા સિંધીપાલક આદિદેડને શેઠના પુત્ર સેનાપતિ બુદ્ધિવંત પ્રમુલ ઘણા વેઠા હે ॥ ઇતિ સિંધીપાલ
 ક કથા ॥ ઇત્યાદિક વાવીશથી આદિ લડને ત્રેસઠ પર્યંત ટીકાકારેં લખ્યા હે એમના પરિકરસાથે પ
 રવશ્યો થકો સિદ્ધાર્થરાજાસ્નાનઘરથી નિકલીને સજા મંમપમાં આવે હે તે કહેવો શોને હે તોકે ધ
 વલમેઘની ઘટામાં જેવો સૂર્ય નિકલે તેની પેરે શોને હે વલી જેવા નક્ત્રં ગ્રહ પ્રમુલના તારામાં
 ચંડમા શોને તેવો લોકોમાં રાજા શોને એવો મહાનઘરથી નિકલતાં શોનાયમાન થયો થકો

नरपति, नरोमां इंदु, नरोमां वृषभ समान, नरोमां सिंहसमान, घणी अधिक राजतेजनी लक्ष्मी
 ये करी दीपतो थको, स्नानघरथी निकलीने ॥ ६२ ॥ ॥ जिहां सजानी शालाढे तिहां आवीने
 सिंहासन उपर पूर्वदिशानी सन्मुख मोहोडुं करीने बेठो ॥ ६३ ॥ ॥ बेशीने पोताथी उत्तर
 अने पूर्वदिशानी वचमांनी इशानकूलमां आठ बाजोठ श्वेत वस्त्रथी ढांकैला श्वेत सरसव अने
 श्वेत श्चान कुंकुथा। मंगल अर्थे पूजीने थापे अने एक पडळि एटले पडदो बांधे ते पडळि कहेवी
 ठे तोके? नाना प्रकारना मणिरत्नोथी जडेली ठे, सर्व लोकने देखवा योग्य, घणामूल्यनी; जला
 पाटणमां नीपजेली, रेशमना वस्त्रनी, अनेक चित्रामवाली एटले मृग, वृषभ, घोडा, मनुष्य, मत्स्य,
 पंखी, सर्प, किंनर, अष्टापद, चमरीगाय, हाथी, वनलता, पद्मलता, इत्यादिक अनेक रूप
 जे पडळिमां मान्दया ठे एवी पडळी बांधी, (पडळी एटले पडदो जाएवो) ते पडळीनी मांहेली
 बाछुये, अनेक जातिना मणिरत्ने करी जडित रूडा सुंवाला गादलां सहित मशरुने वस्त्र
 विशेषे ढाक्युं तेनी उपर श्वेत वस्त्र आढाधुं, सुकोमल अंगने सुखकारी स्पर्श ठे जेनो एवो रूडो
 एक बाजोठ त्रिशलाक्षत्रियाणीने वास्ते रचावे, रचावीने पढी सिद्धार्थराजा कौटुंबिक पुरुषने
 बोलावीने एम कहें ॥ ६४ ॥ ॥ के शीघ्रमेव एटले तत्काल हे देवाणुप्रिया, अष्टांग महानि
 मित्तना जाए, सूत्रार्थना धरवा वाला, अनेक प्रकारनां शास्त्रमां कुशल, स्वप्न शास्त्रमां
 कुशल एवा स्वप्न लक्षण पाठकोने बोलावो इहां आठ अंगनां नाम कहें ठे. तेमां प्रथम पर
 कण विचार अंग तेमां शरीर फरके तेनो विचार जेमके स्त्रीनुं माबुं अंग फरके तो सारुं इत्या
 दिक वातो जाएवो, बीजुं स्वप्नविचार अंग तेमां उत्तम, मध्यम अने कनिष्ठ एवा स्वप्नांनो
 विचार, त्रीजो स्वरविचार अंग तेमां काली चिडी, रूपारेज, शीयाल प्रमुख बोले ते मुजब फल कहें

વાય, ચોથું ત્રૂમિકંપ અંગ તેમાં ત્રૂમિકંપવાથી જે શુજાશુંનફલ તેનાં કહેનારાં શાસ્ત્ર તે ત્રૂમવિદ્યા નામે ચોથું અંગ જાણવું, પાંચમું મસા, તિલ, લસણ ઇત્યાદિકોનો વિચાર જેમાં છે તે બંજનવિદ્યા નામે પાંચમું અંગ જાણવું, ઠળો હાથ પગની રેલા જોવાનો વિચાર જેમાં છે તે લક્ષણવિદ્યા નામે ષઠું અંગ જાણવું, સાતમું ઉત્પાતવિદ્યા તે ઝલકાપાત તારા ત્રૂટે, મંમલ મંદે ઇત્યાદિકોનો વિચાર જેમાં છે તે સાતમું અંગ જાણવું, આઠમું અંતરિક્ષવિદ્યાનું અંગ તે ગ્રહોનાં અસ્ત યદ ય વક્ર તેના ફલ જેમાં છે તે આઠમું અંગ જાણવું, એવા જાણ સ્વપ્નપાઠક પુરુષોને બોલાવો. એવું સિદ્ધાર્થરાજાએ કહ્યું ત્યારે તે કૌટુંબિક પુરુષ સાંનલીને ઘણો સુશી થયો પઠી હાથજોડી યાવત્ સાંનલીને તદ્દત્ત કરીને ॥ ૬૫ ॥ ॥ સિદ્ધાર્થદ્વિત્રિય રાજાની પાસેથી નિકલીને સ્વત્રી કુંડ ગામનગરની વચમાંથી થઈને જ્યાં સ્વપ્ન પાઠકોનાં ઘર છે ત્યાં આવીને સ્વપ્નલક્ષણ પાઠ કોને કહેતો હવો ॥ ૬૬ ॥ ॥ હે સ્વપ્ન પાઠકો તમોને સિદ્ધાર્થદ્વિત્રિય રાજા યાદ કરે છે તેમાટે હું તમોને બોલાવવા આવ્યો છું તેવારે સ્વપ્નલક્ષણપાઠક સિદ્ધાર્થદ્વિત્રિય રાજાના કૌટુંબિક પુરુષની વાણી સુણીને એટલે તમોને સિદ્ધાર્થરાજા બોલાવે છે એવી વાણી સાંનલીને, ઘણાજ હર્ષ સંતોષ હૃદયમાં પામવા લાગ્યા પઠી સ્નાન મજ્જન કરીને, પોતાના ઘરના ઇષ્ટદેવને પૂજીને, શરીર ઉપર કૌતુકને અર્થે તિલક ટાપા પ્રમુખ કરીને, દહીં, માજ અને સરસવને માંગ લીક માટે કરીને ઇહાં હૃષ્ણસ્વપ્ન પ્રમુખનો નાશ કરવો એ પ્રાયશ્ચિત્ત ટાલવું છે, તેમાટે તે કરીને, ઇહાં કોઈ પ્રશ્ન કરેકે સિદ્ધાર્થરાજાના સ્નાનના વર્ણનમાં તો દેવપૂજા કરંવી આવી નહીં અને આ નિમિત્તિયાર્તના સંક્ષેપ પાઠમાં દેવપૂજા આવી તો શું સિદ્ધાર્થરાજા દેવપૂજા નહીં કરતા હતા ? એવું પૂછે તેને ઉત્તર કહે છે કે આ વચ્ચે તો સિદ્ધાર્થરાજા શણગાર કરીને સનામાં આવ

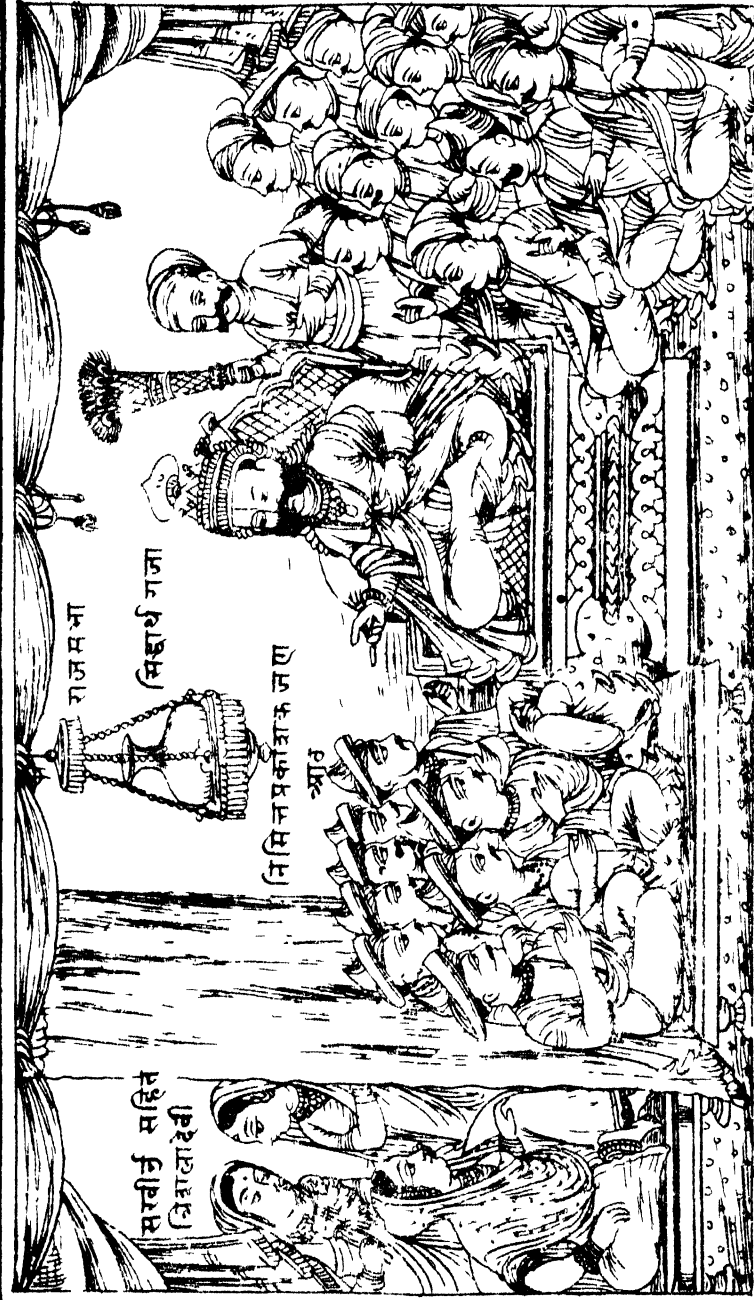
તા હતા તેથી તિહાં દહી, માન અને સરસવની પેરે પાઠ નથી તેથી જાણવામાં આવે છે કે નિમિત્તિયાડને પૂઠી વિદાય કરીને પઠી પૂજા કરી હશે ! કેમકે સિદ્ધાર્થરાજા પણ શ્રીપાર્શ્વ નાથ નગવાનના શ્રાવક છે તેથી શ્રીપાર્શ્વનાથજીની મૂર્તિ તેમના ઘરમાં અવશ્ય હોવી જોઈયે, વલી આગલ “ણાયાકય બલિકમ્મા” એ પાઠ ત્રિશલાજીના અધિકારમાં ચાલ્યો છે અથવા કર્ત્તી ચેં પણ એ પાઠ સહજનો જાણી નહીં લખ્યો હોય !! એમ પણ સંજવે છે પઠી કેવલી ગમ્યઃ હવે સ્વપ્નપાઠક છુદ્ધ માંગલિક વસ્ત્ર પહેરીને, ઘણા મૂલ્યનાં ઘરેણાં પહેરી સર્વે શરીર શોનાંયમાન કરીને, વલી પણ સરસવ અને દર્ને મંગલ નિમિત્તે મસ્તકે ધારણ કરીને, ઝઠાલીને, પોતપોતાના ઘરથી નિકલીને, ક્ષત્રિયકુંડ ગામનગરની વચમાંથી ચડને, જિહાં સિદ્ધાર્થરાજાનો મુખ્ય મહેલ છે તેને બારણે આવી સર્વે એકઠા થયા, પઠી સર્વે જેલા ચડને માંહોમાંહે વિચાર કરવા લાગ્યા કે આપણા બંધાયમાં કોઈને મહોટો આપ્યો નથી માટે એક જણને મહોટો આપો, કેમકે વૃદ્ધવિના તો અપ્રતિબંધ ટોલું વાંજે માટે માંહોમાંહે સ્વપ્નનો અર્થ વિચારીને એક મહોટાના મુખથી રાજા આગલ કહેવરાવું, પણ જણે જણે છુંડ છુંડ બોલું નહીં જો જણે જણ છુંડ બોલવા જાણો તો આદર પામશો નહીં જેમ ન્યાયશાસ્ત્રમાં કહ્યું છે કે ॥ યત્ર સર્વે પિનેતારઃ સર્વે મત્સરવાદિનઃ ॥ સર્વે મમત્વમિહંતિ, તેવસીદંતિ વુંદવત્ ॥ ૧ ॥ જિહાં સર્વજણ અગ્રે સર થાવા જાય અને સર્વે અહંકાર સહિત બોલવા લાલા હોય, પરસ્પરેં ઈર્ષ્યા કરવા લાલા હોય, સર્વે મહોટાડ પણાને વાંઠવા લાલા હોય તેમનો સમુદાય જેમ પાંચણેં સુનટ અનાદર પામી ડુઃસ્વ કરવા લાગા તેમ ડુઃસ્વ કરે તે પાંચસેં સુનટની કથા કહે છે. કોઈ સમયેં ઇહાં તિહાંથી આવીને પાંચસેં સુનટ જેલા થઈ ગયા, તે રોજગાર કરવા સાહં વેશાંતરે

गया तिहां कोइ राजाउनी पासैं बे चार दिवस रही रही चाल्या जाय एम करतां एक म हर्दिक महोटा राजाने जइ मल्या तेवारैं ते राजायें घोडा, वस्त्र, घरेणां, शस्त्र इत्यादिक सामग्री तेमनी पासै दीठी तेमज ते सुनटो सर्वे सुरूपवान हुता तेने देखी राजा तेमने सन्मान आपी बोळ्यो के तमे कोण ठो अने क्यांथी आब्या ठो तेवारैं ते पुरुषोयें राजाने प्रणाम करीनैं कहुं के हे राजन् ! अमै नोकरी रहेवा सारुं आब्या ठेयें यावत् तेमनी वातो सांजलीने राजा प्रमुख बरुदार ठे, काम पडतां संग्राममां पाठा हटे तेवा नथी एवां राजानां वचन सांजली प्रधान बोळ्यो के हे स्वामी ! ए सुनट देखवामां तो सारा ठे पण असंबंध ठे केमके एमनामां कोइ मा लोक नथी तेथी काम पडये तेवारे जागी जाये तो तमे उलंजो कौने आपशो ? एहुं प्रधाने क हुं तोपण राजा समज्यो नही तेवारैं प्रधाने जाएहुं जे राजानुं मन ए सीपाइयोने नोकरी राख वानुं ठे एहुं समजीने प्रधाने कहुं हे महाराज ! एनी परीक्षा करीने आपणे नोकरीमां राखछुं- राजायें पण कहुं के सुखेंथी परीक्षा करो पढी प्रधाने तेमने कोइ सारी जगा जोइने तेमां उ तारो आप्यो अने रातनी वखतें एक ढोलीयो, एक गादलुं अने एक उसीसुं ते सुनटोने-उतारे मोकल्यो वली नोजनादिक सामग्री पण घणी मोकली ते सुनटोये नोजन कहुं पढी जेवारे सुवा लागा तेवारैं ढोलीयो देखीने मांहो मांहे पांचसे जण लडवा लाग्या तेमांथी एक बोळ्यो के मेरादादा बडाथा, और मेबी बडाहुं, इस्सें मेसुंगंग. तेवारैं बीजो बोळ्यो के एकदिन बनमें सिंह बोलाथा, उसका साद घरमें बैठैबैते सुनके मेरा बाबाकुं सातदिन तक ताप आयाथा, इस्सें मेही सबसें बडा हुं, वली बीजो बोळ्यो के मेरे वडे नइयानें सेके हूए सत्ताइस कूपापडो

चित्राण

सखीर्न सहित
त्रिशलादेवी

राजसभा

सिद्धार्थ गजा

निमित्त प्रकाशक जण

श्राव

एक पांवकी लातसें जांजि मारेथे, इस्सें मेंही बड़ाहुं- वली चोथो बोख्यो के मेरे मामाने एक
 उंदराको हराइ दीयाथा इस्सें मेंही बड़ाहुं, वली पांचमो बोख्यो के मेरा मामाने सातसेरकी
 खीचडी खाइथी, ठछो बोख्यो के मेंतो ठ गौलीकी ठास पीताहुं, सातमो बोख्यो के मेंतो घरमेंही
 जंगल जांता हुं, आठमो बोख्यो मेंतो सातदिनतक सोइ रहताहुं जागतानही, नवमो बोख्यो मेंतो
 बिछीसेंजी मरताहुं, दसमो बोख्यो में कुत्ता जसे जद जाग जाउं, एवीरीते एक कहे हूं सुउं, बीजो
 कहे हूं सुउं तुं कांइ मालेक नथी, एम अर्धिरात्र सुधी लब्ध्या तेवारें तेमां पांच सांत जण
 समञ्जु हता ते बोख्या अरे तमे लडाइ मकरो, ए शय्यानी साहामां पगराखीनें बढाये सूइ रहो
 ए न्याय सर्वने बराबर जाएवामां आव्यो तेथी सर्वजणो ठोलीया सामा पगराखीनें सूइ रह्या
 अने बीजी पण सर्व चीजो पाती प्रमाणे वेंची लीधी पढी प्रजात थयुं तेवारें राजाना माणसो
 जे निगाह करवा रह्यां हतां तेणे जइ राजा आगल सर्ववात कही तेवारें राजायें निचंढीने स
 र्वने शीख आपी, कांइ आदर पाय्या नही एहुं स्वप्न पाठकें परस्पर विचारनें एक जणाने
 मालेक थाप्यो अने जिहां सिद्धार्थकृत्रियराजा ठे तिहां आव्या आवीने सिद्धार्थराजाने जय
 विजय शब्द करी वधाव्या ॥ ६७ ॥ ॥ इति तृतीयव्याख्यान समाप्त ॥ ॥ अथ चतुर्थ
 व्याख्यान प्रारंभः ॥ ॥ हवे ते स्वप्नपाठक सिद्धार्थकृत्रिय राजाने हाथजोडीने जयविजय
 शब्द करी वधावे अर्थात् हाथ प्रसारीनें आशिर्वाद आपे अने कहेके हे राजा ! तमे दीर्घ आयु
 ष्य वाला हो, घणी आज्ञीविकाना धणीहो, लक्ष्मीवानहो, जशवानहो, बुद्धिमानहो, कीर्ति
 मानहो, वली सिद्धार्थराजाने पार्श्वनाथ स्वामीनो सेवक जाएनि श्रीपार्श्वनाथजीनी स्तुतिक
 रीनें आशिर्वाद आप्यो ॥ श्लोक ॥ दशावतारोवः पायात्, कमनीयांजनद्युतिः ॥ किंतुदीपो नहि

श्रीपः, किंतुवामांगजोजिनः॥१॥ ॥अर्थ दश ठे अवतार जेना तेने दशावतार कहीयें एवा वली मनोहर श्यामकांतिवाला एवा कोण ठे ? तेवारें बीजो कोइ कहेके दीप एवुं नाम दीवानुं ठे अने दशा एवुं बर्तीनुं नाम ठे वली काजलनी श्यामकांति ठे, तेवारें कहेठे के ए दीवो तो नही परंतु श्रीपः एटले श्रीकृष्ण तेना पण दश अवतार थया तेथी कृष्ण हरो केमके कृष्ण काला पण ठे अने तेना दश अवतार पण ठे, तेवारें कवि कहे ठे के दीवो अने श्रीकृष्ण ए बेउ नथी तेवारें ए कोण ठे के ? श्रीपार्थनाथ स्वामी वामादेवीना पुत्र ठे केमके ए दशजव करीनें तीर्थ कर थया इहां अमरचूतिनां नवथी दशजव गणवा वली एमनी श्यामकांति पण ठे तेथी पार्थनाथ स्वामी ठे ते तमारी रक्षा करो. एवो आशिर्वाद सांजलीने सिद्धार्थ कृत्रियराजायें ते स्वप्नलक्षण पाठकोनें बांध्या, वस्त्रादिक देवाथी पूज्या, सद्गुणेश्वरी स्तव्या, सन्मान आप्नु, अने पूर्वे तैयार करेला जे आव जडासन ठे तेनी ऊपर जूदा जूदा बेसाज्या ॥६७॥ ॥ इहां कोइ कहेके श्रीपार्थनाथजीनो श्रावक सिद्धार्थराजा समकेती ठे तेणे मिथ्यात्वी एवा स्वप्न पाठकोनें केम बांधुं ? हवे एने उत्तर कहे ठे एत्ती लोकोपचार विनय ठे तेतो संसारिक पणानो ठे पण पूज्यपणाने तथा धर्मना कामने माटे नथी. जेम लौकिकमां जुहार करे तेने पण बंदन कहे ठे तेम ए पण जाएवुं ॥ तेवारपढी सिद्धार्थराजा त्रिशलाक्षत्रियाणीने पडिहमं बेसाडे ते पण पोताना हाथमां फूलफल लेइने बेजे पढी उत्कृष्ट विनयथी सिद्धार्थराजा स्वप्न लक्षण पाठकोनें कहे ॥ ६९ ॥ ॥ हे देवाणुप्रिया आज त्रिशलाक्षत्रियाणीयें पूर्वे वर्णवी आव्या एवां महोटा गजवृषणादि चौद स्वप्नां ते यावत् अल्पनिद्रामां सुती थकी देखीनें जागी ॥ ७० ॥ ॥ तेथी ए चौद स्वप्नां हे देवाणु प्रिया कांइ कल्याणकारी फल यात्रे ?

॥ ૭૧ ॥ ॥ તેવારેં તે સ્વપ્નલક્ષણપાઠક, સિદ્ધાર્થદ્વિત્રિયરાજાના મુખથી એ અર્થ સાંજની ઘ
 ણાજ સુશી થયા, તે સ્વપ્નાંને હૃદયમાં ધારણ કર્યાં, અને અર્થ વિચારવા લાગ્યા માંહોમાંહે
 વિચાર કર્યો, તે સ્વપ્નાંનો અર્થ ગ્રહણ કર્યો, માંહોમાંહે એક બીજાંને પૂઠીને નિશ્ચય કર્યો,
 પઠી સિદ્ધાર્થરાજાની આગલ સ્વપ્નાંનાં શાસ્ત્રોનો વિચાર કહેતા હતા ॥૭૨॥ ॥ તે શાસ્ત્રાંતરથી
 સ્વપ્નાંનો વિચાર લેશે હે. મનુષ્યોને નવ પ્રકારેં સ્વપ્નાં આવે હે તેમાં પ્રથમ તો જાણેલી વાત
 સ્વપ્નામાં આવે, બીજી સાંજેલી વાત સ્વપ્નામાં દેશે, ત્રીજો દિવસેં દીઠેલી વસ્તુ સ્વપ્નામાં દેશે,
 ચોથું વાત, પિત્ત, કફના વિકારથી સ્વપ્ન આવે, પાંચમો સહજ સ્વનાવથી સ્વપ્ન દેશે અથવા
 મલમૂત્રાદિકની પીડાથી સ્વપ્ન દેશે, ઠાઠો ચિંતામાં પડ્યો થકો સ્વપ્ન દેશે, એ ઠકારણથી જે સ્વપ્નાં
 આવે તે નિષ્ફલ હે એનું કાંઈ શુનાશુન ફલ પ્રાપ્ત થાય નહીં. સાતમો દેવતાની સાન્નિધ્યથી
 સ્વપ્ન દેશે, આઠમો ધર્મ કર્મમાં રહેલો પ્રાણી ઘણો ધર્મ કરે તેને ધર્મના પ્રજાવથી ઉત્કૃષ્ટ પુ
 ણ્યને યોગે સ્વપ્ન આવે, નવમો ધણા ઉત્કૃષ્ટ પાપનાં ઉદયથી સ્વપ્ન આવે એ પાઠલા ત્રણ સ્વપ્નાં
 નો પ્રાણી દેશે તો તેનું શુનાશુન ફલ અવશ્ય થાય જાણી ન જાય તથા ધાતુપ્રકોપથી વા
 શુનું જોર હોય તેવારેં વૃક્ષ, પર્વત, ટૂંક ઉપર ચડવું તથા આકાશમાં ઉડવું એવા સ્વપ્નાં આવે
 તથા પિત્ત પ્રકોપથી સોનું, રત્ન, સૂર્ય અને અગ્નિ પ્રમુખ સ્વપ્નામાં દેશે તથા શ્લેષ્મ અધિક હોય
 તેના યોગથી અશ્વ, નદ્ધ, ચંડ, શુક્લપદ્, નદી, સરોવર, સમુદ્દર, ઇત્યાદિક ગ્રહણ દેશે તે નિ
 ષ્ફલ જાણવાં વળી ગાય, બલદ, હાથી, મહેલ, પર્વત, ટૂંક એમનાં ઉપર ચડ્યો એવું સ્વપ્ન દેશે
 તો મહોટાઈ પામે તથા વિષ્ટાવિલેપન શરીર દેશે તો નિરોગી થાય, સ્વપ્નમાં રુદન કરે તો હર્ષની
 પ્રાપ્તિ થાય, સ્વપ્નામાં રાજા, હાથી, ઘોડો, સોનું, બલદ, ગાય, કુટુંબ દેશે તો કુલની વૃદ્ધિ હોય,

તથા પ્રાસાદ ઉપર ચઢીને જાણે જમું હું એવું સ્વપ્ન देखे તથા સમુદ્ધ તરું હું એવું સ્વપ્ન देखे તો જો નીચકુલમાં તેનો જન્મ થયો હોય તોપણ તે રાજા થાય વલી દીપક, માંસ, ફલ, કન્યા, પદ્મ, ભત્રા અને ધ્વજા એટલા વાના સ્વપ્નામાં देखे તો જય પામે, તથા પોતાના ઇષ્ટદેવની પ્રતિમાને જો સ્વપ્નમાં देखे તો આયુર્વૃદ્ધિ પામે તેમજ કીર્તિ, યશ અને ધનની પણ વૃદ્ધિ પામે. વલી જે કપાસ, નરસ, હાડ અને ઠાસ એ ચાર શ્વેતવસ્તુ વર્જીને બીજી કોઈ પણ સપેત વસ્તુ સ્વપ્નામાં देखे તો જલી જાણવી તથા જે હાથી, દેવતા, ઘોડો અને રાજા એ ચાર બીજ વિના બીજી કોઈ કાલી વસ્તુ સ્વપ્નમાં देखे તો તે સારી જાણવી નહીં. તથા સ્વપ્નમાં ગાયન કરે તો રુદન કરું પડે, સ્વપ્નમાં નાચે તો બંદીખાને પડે, સ્વપ્નમાં હસે તો શોચમાં પડે, સ્વપ્નમાં જશે તો કલહ થાય, વલી જો સ્વપ્નમાં દેવતા, સાધુ, બ્રાહ્મણ, રાજા, પિટ, વૃષભ એટલા માંહેલો કોઈ આવીને કોઈ પ્રકારની વાત કહે તે વાત અવશ્ય સત્ય થાય. તથા સ્વપ્નમાં ધોલો સર્પ જુજાને મસે તો હજાર સૈન્યાનો લાભ થાય, વલી કોઈ ફલ્યું ફલ્યું વૃદ્ધ તથા રાયણનું વૃદ્ધ તેના ઉપર પોતે ચઢ્યો એવું સ્વપ્નમાં देखे તેને ઘણું ધન મળે, વલી ગધેડો, ઝંટ, જૈસ જૈસો એમના ઉપર એકલો હું ચઢ્યો હું એવું સ્વપ્ન देखे તો તે તત્કાલ મરણ પામે; વલી જે પુરુષ ધોલા કપડા વાલી ધોલા ચંદનનું વિલેપન કરેલી એવી સ્ત્રીને હું જોગવું હું એવું સ્વપ્ન देखे તો તેને સર્વ પ્રકારની લક્ષ્મી મળે, વલી જે રાતાં વસ્ત્રવાલી, રાતો ચંદન ઋણગંધ વિલેપન વાલી સ્ત્રી જોગવું હું એવું સ્વપ્ન देखе તો તેનું લોહી સુકાઈ જાય, વલી જે રત્નનાં, સોનાનાં અને સીસાનાં ઢગલાં ઉપર હું ચઢ્યો હું એવું देखे તો તે અવશ્ય સમકેત પામીને મોક્ષ જાય તથા જે સ્વપ્નમાં દારુ પ્રમુશ્વનો ઘડો જાણે મેં ડપાજ્યો ને એવો પોતાના આત્મા

ને માનૈ તો તે સમકેત પામીને બીજા નવમાં મોઢુ જાય ॥ હવે ત્રિશલા માતાયે જે બોધ
 સ્વપ્નાં દીઠાં તેનું ફાલ તો આ પ્રમાણે છે જે પ્રથમ સ્વપ્નમાં ચાર દંતોસલવાલો હાથી દીઠો તે દેસ
 વાથી એ પુત્ર મહા પરાક્રમી થાશે વલી દાન, શીલ, તપ અને નાવ રૂપ ચાર પ્રકારનાં ધર્મ
 ની પ્રરૂપણા કરશે, વલી ચોસઠ ઇંડ તથા ગજપતિ જે રાજાડ તે એનાં ચરણકમલને સેવ
 શો ॥ વલી બીજે સ્વપ્ને વૃષન દીઠો તેથી તમોને ધર્મધોરી પુત્ર થશે એટલે નરતદેવને વિષે જેમ
 કર્ષણીડ વૃષન થકી ધાન્યનું બીજ વાવે તેમ એ પુત્ર બોધરૂપ ધાન્યનું બીજ વાવશે ॥ ત્રીજે
 સ્વપ્ને સિંહ દીઠો તેથી નિર્જય અને શૂરવીર ત્રણ હુવનમાં પોતાની આજ્ઞા મનાવશે એવો એ
 પુત્ર થાશે એટલે જેમ સિંહ હોય તે શ્વાપદ જીવોથી વિનાશ પામતું એવું જે વન તેનું રક્ષણ કરે
 તેમ એ પણ સમ્યક્ પ્રરૂપણા રૂપ સિંહે કરી કુદૃષ્ટિ જે મિથ્યાત્વરૂપ શ્વાપદ જીવો તેથકી નાશ
 પામતું એવું જે નવ્યજીવરૂપ વન તેનું રક્ષણ કરશે, એટલે મિથ્યાત્વરૂપ આપદાથી નવ્યજી
 વોનું રક્ષણ કરશે અથવા આત્મકર્મ અને આત્મદરૂપ શ્વાપદોનો નાશ કરશે, વલી ત્રણ હુવ
 નને વિષે પોતાની આજ્ઞા મનાવશે ॥ ચોથા સ્વપ્નમાં લક્ષ્મી દેવતા દીઠી તેથી ત્રણજગતની
 તીર્થંકર લક્ષ્મીનો જોક્તા થશે એટલે વરસીદાન દેડ દીક્ષાપાલી કેવલ રૂપ લક્ષ્મી પામીને
 આવ પ્રાતિહાર્યરૂપ તીર્થંકરની લક્ષ્મીને જોગવશે ॥ પાંચમાં સ્વપ્નમાં ફૂલની બે માલાડ દીઠી
 તેથી સત્પુરુષોને માથે પૂજ્ય પાણું જોગવશે એટલે જેમ ફૂલનો તોરો મસ્તકે ધરાય છે તેમ એની
 આજ્ઞા પણ સર્વ નવ્યજીવો મસ્તકે ધરશે તથા બે માલા દીઠી માટે એક શ્રાવકનો અને બીજો
 સાધુનો એવા બે પ્રકારના ધર્મ કહેશે ॥ ષષ્ઠા સ્વપ્નમાં ચંડમા દીઠો તેથી એ સૌમ્યદર્શન વાલો
 થશે, શીતલ પરિણામવાલો થશે, નવ્યજીવરૂપ કુવલયનો બોધ પ્રકાશ કરવાને ચંડમા સદૃશ

थज्ञे ॥ सातमा स्वप्नमां सूर्य दीतो तेथी मिथ्यात्वरूप अंधकारनो हृत्तो थज्ञे तथा पोते प्रजामंभले करी अलंकृत थज्ञे ॥ आठमा स्वप्नमां ध्वजा दीतो तेथी कुलमां ध्वजा समान उत्तम थज्ञे तथा धर्मध्वजायें करी बिराजमान थज्ञे, जगतने चारे दिशायें धर्मध्वजायें करी शोभावज्ञे ॥ नवमा स्वप्नमां पूरण कलश दीतो तेथी संपूर्ण गुणी थज्ञे तथा धर्मरूप प्रासाद उपर कलश चडावज्ञे ॥ दशमा स्वप्नमां पद्मसरोवर दीतुं तेथी जगतना तापने हरवावालो थज्ञे तथा चालतां थकां एनां पगतले देवताउ सुवर्ण कमल थापज्ञे ॥ अगीआरमां स्वप्नमां खीरसमुद्र दीतो तेथी गंजीर हृदय वालो थज्ञे तथा केवल ज्ञानरूप रत्न पामीने चौदराजलोकना जाव जाणज्ञे ॥ बारमां स्वप्नमां देवविमान दीतुं तेथी देवताउनो पूजनीक थज्ञे एटले वैमानिक पर्यंत चार निकायनां देवताउ एनी सेवा करज्ञे ॥ तेरमां स्वप्नमां रत्ननो राशि दीतो तेथी देवता त्रणगढ करज्ञे, तिहां बेशी नव्यजीवोने धर्मदेशना थापज्ञे ॥ चौदमा स्वप्नमां निर्धूम अग्नि दीतो तेथी दीसिवंत थज्ञे तेजवंत थज्ञे तथा जेम अग्नि कंचनने शुद्ध करे ठे तेम ए तमारो पुत्र आत्माना शुद्ध स्वभावनी छुद्धि करनारो थज्ञे, नव्यजनोनां मन शुद्ध करज्ञे, कर्ममलने बाली नाखज्ञे ॥ तथा ए चौद स्वप्नां दीतां तेथी चौदराज लोकनो स्वामी थज्ञे ॥ एवां चौद स्वप्नांथी एवां फल वालो तमारो पुत्र थज्ञे ॥ वली स्वप्न पातको कहे ठे के हे देव्य एप्रिया अमारा स्वप्नशास्त्रमां बेतालीश स्वप्नां सामान्य अशुभफल दायक कहां ठे अने त्रीश स्वप्ना उत्तम महोटा फलनां देवावालां कहां ठे सर्वमली बहोतेर स्वप्नां कहां ठे तेमांथी श्री अरिहंत अने चक्रवर्त्तिनी माता, अरिहंत अने चक्रवर्त्ति गर्भमां आव्यां थकां ॥ ग्रंथा ग्रंथ ॥ ४०० ॥ ॥ त्रीश महोटा स्वप्नामांथी गज वृषनादिक चौद महोटा स्वप्नां देखे ॥ १४ ॥ अने

વાસુદેવ ગર્જનામાં આવે તેવારે વાસુદેવની માતા એ ચૌદ મહોટા સ્વપ્નાં માંહેલા કોઈ પણ સાત સ્વપ્નાં
 દેખે ॥ ૭૫ ॥ ॥ બલદેવ ગર્જનામાં આવે તેવારે બલદેવની માતા એ ચૌદ મહોટા સ્વપ્નાં માંહેલા
 ગમે તે ચાર સ્વપ્નાં દેખે ॥ ૭૬ ॥ ॥ મંદલિક રાજાની માતા એ ચૌદ સ્વપ્નાં માંહેલું એક સ્વપ્ન
 દેખે ॥ ૭૭ ॥ હવે બેતાલીશ મધ્યમ અને ત્રીશ ઉત્તમ સ્વપ્ન જે પૂર્વે કહ્યાં તેના નામ કહે છે.
 તિહાં પ્રથમ બેતાલીશ સ્વપ્નનાં નામ કહે છે. ગંધર્વ, રાક્ષસ. નૂત, પિશાચ, બુક્કસ, મહિષ, અહિ,
 વાનર, કંટકડુમ, નદી, સર્પ, સ્મશાન, ઝંટ, સ્વર, માઝાર, શ્વાન, દોસ્થ, સંગીત, ધીજ,
 નસ્મ, અસ્થિ, વમન, તમ, કુલ્લી, ચર્મ, રક્ત, અશ્મ, વામન, કલહ, વિવિક્ટદૃષ્ટિ, જલશોષ,
 નૂકંપ, ગ્રહયુધ, નિર્ઘાત, જંગ, નૂમજ્ઞાન, તારાપતન, સૂર્યચંદ્ર સ્ફોટ, મહાવાયુ, મહાતપ, વિ
 સ્ફોટક, હુર્વાક્ય. એ બેતાલીશ માળાં સ્વપ્ન અશુભ ફલ લાવેલાં. હવે ત્રીશ ઉત્તમ સ્વપ્ન
 નાં નામ કહે છે. અર્દન, બૌદ્ધ, હરિકૃષ્ણ, શંકુ, બ્રહ્મા, સ્કંદ, ગણેશ, લક્ષ્મી, ગૌરી, નૃપ, હસ્તી,
 ગૌ, વૃષભ, ચંદ્ર, સૂર્ય, વિમાન, ગેહ, અગ્નિ, સ્વર્ગ, સમુદ્ર, સરોવર, સિંહ, રત્નરેલ, ગિરિ, ધ્વજ,
 પૂર્ણ ઘટ, પુરીષ, માંસ, મત્સ્ય, કલ્પડુમ, એ ત્રીશ સ્વપ્ન શુભ ફલલાવક જાણવાં. એ બધાં મળી
 બહોતેર સ્વપ્નનાં નામ શ્રી વર્ધમાન સૂરિકૃત સ્વપ્નપ્રદીપ ગ્રંથને અનુસારે લખ્યાં છે ॥ ॥ હવે જે
 પુરુષ સ્થિરચિત્તવાળો હોય, જિતેન્દ્રિય હોય, પંચેન્દ્રિય જેણે વશ કરેલાં હોય, શાંત મુદ્રાવાળો
 હોય, વલી ધર્મરુચિ હોય, ધર્માનુરાગી હોય, ધર્મ ઉપર શ્રદ્ધાવંત હોય, દયાવંત હોય,
 ક્રિયાદિક ઉત્તમ ગુણનો ધણી હોય, તેને જે સ્વપ્ન દીગમાં આવે, તે સારું અથવા માતું તરત
 ફળે. વલી રાત્રિને પ્રથમ પ્રહરે સ્વપ્ન દેખે, તો એક વરષમાં ફળ આવે, રાત્રિને બીજે પ્રહરે
 સ્વપ્ન દેખે તો હાલમાં માંહે ફળ આવે, રાત્રિને ત્રીજે પ્રહરે સ્વપ્ન દેખે તો ત્રણમાસ માંહે

फल आपे, रात्रिने चोथे प्रहरें स्वप्न देखे, तो एक मासमांदे फल आपे, रात्रिनां अंतर्नी ठेहेली बे घडीरात्रं रहे तेवारें स्वप्न देखे, तो तेजुं फल दश दिवसमांदे पामे, सूर्य उगती वेलायें स्वप्न देखे तो तत्काल फल पामे. तथा जो मातुं स्वप्न दीगमां आवे तो पाठा सुइ रहेजुं अने कोइनी आगल कहेजुं पण नही. तथा उत्तम स्वप्न देखी गुर्वादिक आगल कहेजुं, जो संज लाववा योग्य कोइ जन न मले तो गायना कानमां पण संजलावजुं, जनुं स्वप्न देखी पढी सुवे तो निष्फल थाय, जनुं स्वप्न देखी मूर्ख जन आगल तो सर्वथा न ज कहेजुं. केम के जेजुं फल सांचले, तेजुं फल पामे. पण उत्तम पुरुष आगलज कहेजुं ते उपर मूलदेवजुं दृष्टांत कहेजे. को इएक राजानो पुत्र अणमानितो थको ठे तेजुं नाम मूलदेव ठे पण तेने दान आपवाजुं घणुंज व्यसन ठे तेथी राजायें तेने काहाडी मूक्यो ते फरतो फरतो कोइक गामे आव्यो पोते महा धर्मवंत जैनमति ठे परंतु खवाने नहजुं तेवारे शहरमां याचवाने गयो तिहां फरतां एक वाणीयायें जेशने अर्थे अडद रांध्या हता ते मूलदेवने आप्या तेने लइ वाडीमां आव्यो अने मन मां चिंतववा बेगो जे कोइ अतिथि आवेतो तेने जोजन आपीने पढी हुं जोजन करूं. एटलामां एक साधु पण नूद्यो थको त्यां आव्यो, तेवारे मूलदेवें ते ऋषिने देखी बाकला वोहोरांची दीधा अने पोते आनंदपणे सुइ रह्यो तिहां निराबाध पणे बढो चंडमा मे गल्यो एजुं स्वप्न दीतुं, ते स्वप्न देखीने जाग्यो अने वली जे वाडीमां ए मूलदेव सूतो हतो तेज वाडीमां एक बावानो मठ ठे ते बावानां चेलायें पण तेहज स्वप्न दीतुं देखीने जाग्यो प्रजातें पोताना गुरुनं कहुं ते वारे गुरुयें कहुं जे हुं आज गाममां निद्रा लेवा जइश तेवारे तुजने चंडमा जेटलो महोठो घृत्ते चोपडेलो रोटलो गोल सहित मलगो ते सांचली चेलो राजी अइने निद्रा लेवा गयो ते

વારે તેને ગુરુના કહ્યા પ્રમાણે રોટલો મધ્યો હવે તે વાત રાજકુમાર મૂલદેવે સાંનલીને વિચારું જે હું એની આગલ મહારા સ્વપ્નાની વાત જો કહીશ તો મને પણ એટલુંજ ફલ કહેજો કેમ કે જે સ્વપ્ન એના ચેલાયેં દીતું છે તે મેં પણ દીતું છે માટે એની આગલ તો વાત કરીશ નહીં એ મ વિચારી હાથમાં શ્રીફલ લેઈને શહેરમાં ગુરુ આગલ ગયો તિહાં સ્વપ્નાની વાત કહી તેવારે ગુરુયેં કહ્યું જે તું મહારી દીકરી પરણીશતો હું તુજને સ્વપ્નનું ફલ કહીશ મૂલદેવે કહ્યું મહારી નાત જાત તો તું જાણતો નથી અને તાહારી પુત્રી કેમ પરણાવે છે ? નિમિત્તિયેં કહ્યું મેં સર્વ વાત જાણી છે એમ કહી તેને પુત્રી પરણાવીને પઠી સ્વપ્નનું ફલ કહ્યું કે આ ગામનો અપુત્રીજ રાજા આજથી સાતમેં દિવસેં મરણ પામશે અને તમે આ ગામનાં રાજા થાશે તેવાત સાચી માનીને મૂલદેવ ફરી તેહજ વાડીમાં ગયો એમ કરતાં સાતમે દિવસે ગામનો રાજા પણ મરણ પામ્યો તેવારે રાજાવિના કોઈને ચાલે નહીં તેથી પંચ એકઠા થઈને એવો ઠેરાવ કહ્યો કે પાટવી ઘોડો, પાટવી હસ્તિ અને પાટવી પ્રધાન ઇત્યાદિકને શણગારીને કહ્યું જે જેને એ રાજા કરી ધાપે તેને રાજગાદીયેં બેસાડીયેં કેમકે એમ કહ્યાથી પિત્રાઈ ગોત્રાઈ જે હોય તે આગલ કોઈ વાંધો કરી શકે નહીં હવે હાથી અને ઘોડો એ બે બાહેર નીકલીને જે વાડીમાં મૂલદેવ સૂતો છે તે વાડીમાં આવી હાથીયેં ગલજાટ કરી મૂલદેવના મસ્તકે કલશ ઢોલ્યો અને ઘોડે હણહણાટ કહ્યો પઠી હાથી તેને ગૂંઠથી ઝપાડી પોતાની પીઠ ઉપર બેસાડીને શહેરમાં લઈ આવી, લોકોયે તેને રાજપાટું ધાપ્યો. માટે સારું સ્વપ્ન દીતું હોય તો ઉત્તમ માહ્યા પુરુષ આગલ કહેવું પણ મૂર્ખ આગલ નજ કહેવું ॥ હવે ઉત્તમ સ્વપ્ન મૂર્ખ આગલ કહેવાથી જે હુઃસ્વ થાય તે આશ્રયી વણિકસ્ત્રીનું બીજું દૃષ્ટાંત કહે છે, કોઈએક વણિકસ્ત્રીયેં સ્વપ્નમાંહે સમુદ્ર પીધો, પ્રજાતેં

गुरु समीपें पूठवाजतां मार्गमां एक सहियर मली तेणें पूठुं जे हे बेहेन ! गहूली लइ कि हां जाउ ठो ? एम घणा बलात्कारें पूठुं, तेवारें तेने यथास्वरूप कहुं जे में स्वप्नमां समुद्र पीधो, तेनुं फल गहूली करी गुरुने पूठीश, एहुं सांजलतांज सहसाकारें सहियर बोली एवढो मोहोढो समुद्र पीतां ताहारुं पेट केम फाटुं नही ? एम हांसीमां बोलीने चालती थइ, पठी गहूली करी गुरुने स्वप्ननुं फल पूठुं, तेवारें गुरुयें आकार इंगित देखीने कहुं के ए स्वप्न तमें प्रथम कोइ आगल प्रकाशुं देखाय ठे ? तेवारें तेणीयें सहियरनी वार्ता कही, ते सांजलीगुरु बोल्या जे तमें पूर्वे कोइ आगल जो न कहुं हत, तो तमोने जाग्यवंत पुत्र थात, हवे तो आ जथी सातमे दिवसें शरीरें कष्ट-थज्ञे, तेमाटे तमें घेर जइ आत्मसाधन करो, पठी बाइ घेर आवी आत्मसाधन करी देवगत थइ, तेमाटे रुहुं स्वप्न जेना तेना आगल कहेहुं नही, तथा कोइ कहेवा योग्य न मले, तो गायना कानमां कहियें, पण कद्या विना फल न होय तथा प्रथम चुन स्वप्न देखी पठी मातुं स्वप्न देखीयें, तो माठा स्वप्ननुं फल पामीयें, एम परावर्त्ते जा एहुं. तथा कोइ सिंहें अथवा घोडे अथवा वृषर्त्ते जोतखो रथ तेना उपर पोतें बेगो ठे एहुं स्वप्न देखे, तो राजा आय, घोडा, वाहन, वस्त्र, घर, कोइ लइ जाय ठे, एहुं स्वप्न देखे, तो राजनय, शोक, बंध, विरोध अर्थहानि आय. सूर्य चंडनुं बिंब गळुं पीधुं देखे, तो समुद्र पर्थत पृथ्वीनो धणी आय. तथा उजले गजे बेगो, नदीतीरें शालनुं करुं हुं. एहुं स्वप्न देखे, तो समस्त देशनो पति आय. पोतानी स्त्रीनुं हरण देखे, तो धननो नाश आय, उजले सूर्यें जमणी खुजायें मंक दीधो, एहुं स्वप्न देखे, तो रात्रिमां सहस्र सौनैया पामे. मनुष्यनां मस्तक, चरण, खुज, खांउं हुं, एहुं स्वप्न देखे तो राज्य पामे. काली गाय. अश्व, गज, प्रतिमा देखें,

તો સારું આય અને બીજી કાલી વસ્તુ દેખે, તો માઠી જાણવી. તથા માટું સ્વપ્ન દેખી દેવની પૂજા દેખે, તો સારી વસ્તુ પામે, ધો, અદ્વત, ચંદન દેખે, તેને માંગલિક આય. વલી રાજા, હાથી, ઘોડો, સુવર્ણ, વૃષજ, ગાય, એટલાં વાનાં સ્વપ્નમાં દેખે, તેની કુંડુંબવૃદ્ધિ આય. રથેં બેઠો જાય, તે રાજા આય, તાંબૂલ, દધિ, વસ્ત્ર, ચંદન, જાય, વકુલ, કુંદ, મચકુંદ, ફૂલ, વૃદ્ધ, એટલા વાનાં દેખે, તો ધનાગમ આય. દીપ, પાન્નાં, ફલ, પદ્મ, કન્યા, ટત્ર, તથા ધ્વજ, દ્વારાદિક આચરણ દેખે, તો લક્ષ્મીનો લાજ આય. દૂરણ, પ્રદૂરણ, નૃષણ. મણિ મોતી, કનક, રૂપું તથા કાંસ્વપાત્રનું દરખું દેખે, તો તેને ધનની દ્વાનિ આય. બારણાં, જોગલ, હીંમોલો, પાવડી, ઘર, માંગ્યાં દેખે, તો તેને સ્ત્રીનો નાશ આય. પગરલાં તથા ટત્ર લાખાં દેખે અથવા તીક્ષ્ણ તરવાર દેખે, તેને માર્ગ ચાલવું આય, જે વાહાણમાં ચઢ્યો, તે વાહાણ માંગ્યું ને પોતેં તરી નીકલે એવું સ્વપ્ન દેખે, તે પરદેશ જાય. તિહાં ધન પામી આવે. અંજનેં નેત્રરોગ, રોમઢેદ દેખે, તો ધન ક્ય આય, જેશો, ઝંટ ડપર ચઢી દક્ષિણ દિશાયેં જાય, તેનું શીઘ્ર મરણ આય. કમલાકર, રત્નાકર, જલેં પૂર્ણ નદી, તથા મિત્રનું મરણ દેખે, તો ઘણું દુઃખ પામે, કાથ પીચું ભું એવું દેખે, તેં અતિસાર રોગેં મરણ પામે, વલી જાત્રાયેં જાય, પૂજા કરેં, તેને કુલવૃદ્ધિ આય. ત્હદ, સરોવરેં કમલ ડગ્યાં દેખે, તે કોઢ રોગેં મરણ પામે. હાથી, ઘોડો, ગાદલું, સિંહાસન તથા ઘરનાં વસ્ત્ર એટલાં વાનાં ગ્યાં દેખે તો રા જાનો નય આય, હથીયાર, આચરણ, મણિ, મોતી, સોંનું અને રૂપું એટલા વાનાંનો નાશ થતો દેખે તો તેનું ધન અને માન બે વાનાં જાય, જે પોતાની જાયને કોઈ લઈ જાય છે એવું દેખે તો તેની સંપદાનો નાશ આય, પોતાની સ્ત્રીને કોઈ પરાનવ કરેલે એવું દેખે તો ક્લેશ ડપજે, ગોત્રમાંહેલી સ્ત્રી કોઈ લઈ જતો દેખે તો તેના જાઈ પ્રસુલ બંધીલાને પડે, પોતાનો

હોલીયો અને ધોલું વલ્લ સ્વપ્નમાં દેશે તો પોતાને પીડા ઉપજે, કોઈ મનુષ્યના પગનું હું માંસ નક્કુણ કરું હું એવું સ્વપ્ન દેશે તો રાજા આય, પદ્મસરોવર, સમુદ્ધ અને નદી ઉતરતો દેશે તો ઘણું દ્રવ્ય પામે વલી ઝનું પાણી, ગાયનું બાળ ગોલમાં ખેલવેલું પીધું એવું દેશે તેને અતિસાર રોગ થાય તેથી મરણ પામે, દેવમૂર્તિની પૂજા કરું હું, યાત્રા કરું હું એવું દેશે તેને સર્વપ્રકારે વૃદ્ધિથાય, હૃદય ઉપર કમલ ઝળું દેશે તો તેનું શરીર કોઢરોગે વિનાશ પામે કલ્યાદિ ॥ માટે હે દેવાણુપ્રિયા ! ત્રિશલાદ્વિપ્રિયાણીયે જે સૌદ મહોટા સ્વપ્ના દીર્ઘ તે ઉદારકારી, મંગલકારી છે તેનું ફલ હે દેવાણુપ્રિયા ! અર્થનો લાજ યાશે જોગનો લાજ યાશે, પુત્રનો લાજ યાશે, સુવનો લાજ યાશે તેમાટે હે દેવાણુપ્રિયા ! નિશ્ચે એ ત્રિશલાદ્વિપ્રિયાણીને નવ મહીના અને સાઠાસાત દિવસ અતિક્રમ્યાનંતર તમારા કુલમાં ધ્વજા સમાન, દીપકસમાન, સુકુટસમાન, પર્વતસમાન, તિલકસમાન, કુલની કીર્તિનો કરવા વાલો, કુલના નિર્વાહનો કરવા વાલો, કુલમાં સૂર્યસમાન તેજવંત, કુલનો આધાર, કુલના યશનો કરવા વાલો, કુલમાં વૃષભ સમાન, કુલપરંપરાની વૃદ્ધિ કરવા વાલો, જેના હાથ પગ ઘણા સુકોમલ છે એવો વલી કોઈ ઇંદિયે હીન નહી, લક્ષણ વ્યંજન ગુણ સહિત, માનોન્માન સહિત, સંપૂર્ણ સર્વ અંગ જાલો સૌમ્યાકાર, વલ્લભકારી જેનું દર્શન છે એવો પુત્ર યાશે ॥ ૭૭ ॥ વલી તે બાલક બાલ્યાવસ્થા ઢોડીને જેવારે વિનય વિજ્ઞાન પળો યુવાન અવસ્થા પામશે તેવારે શૂરવીર, પરાક્રમવંત, ઘણા હાથી ઘોડા રથ પ્રમુલ્ક સેનાનો માલક, ચાર અંત પ્રથિવી સુધી રાજ કરવા વાલો એવો ચક્રવર્તિ રાજાનો રાજા યાશે અથવા ત્રણ લોકનો નાથ ધર્મચક્રવર્તિ એવો તીર્થંકર યાશે ॥ ૭૮ ॥ તેના વાસ્તે હે દેવાણુપ્રિયા ત્રિશલાદ્વિપ્રિયા

एणीयें यावत् मंगलकल्याणकारी, स्वप्नां दीर्घां ॥८०॥ तेवारे सिद्धार्थराजा ते स्वप्न लक्षण पाव
 कोनां सुखथी एवो अर्थ सांजली करीने हृदयमां हर्ष संतोष पाम्यो थको हाथजोडी अंजली
 करीने स्वप्न लक्षण पावकोने कहेतो ह्वो ॥८१॥ एमज थवानुं ठे, हे देवाणुप्रिया एवोज ए अर्थ
 ठे, जुगो नथी, में वांढ्यो तेज प्रमाणे तमारा सुखथी ग्रहण कखो, जे तसे कहेो ठो ते सत्य ठे
 एंजुं कहे. आ वचन उपर कोइक टीकाकारे जोजराजानी वारमां एक गांगो तेजी थयो ठे तेनुं
 दृष्टांत आपेलुं ठे परंतु ते पावलथी थयेलो ठे अने आ वाततो प्रथमनी ठे तेथी ए दृष्टांत
 मलतुं नथी पण उपनयनमां मलती वात ठे वली दृष्टांत होय ते एक देशीय होय मांटे लो
 कने आनंदने वास्ते जोषण अंतर्वाच्यादिकोमां नथी तोषण लखी मूकीये ठैयें तद्यथा ॥ सि
 धार्थराजा कहे ठे के सुसिद्धिंतुं कहेतुं ते सर्व स्थानके सिद्धज थाय ठे जेम गांगा तेजीने थयुं.
 ते गांगा तेजीनी कथा कहे ठे. कोइएक विद्यार्थि दक्षिणदेशमां प्रतिष्ठानपुर नगरने विषे कोइ
 एक नटनी पासैथी त्रीश वर्ष पर्यंत विद्या नणीने अहंकारमां आव्यो तेवारे माथा उपर अं
 कुश धारण कखो तथा रखेने विद्याये करीने महारो पेट फाटी जाय तेना गर्वथी पोताना
 पेटने पाटो बांध्यो, वली जो कोइ वादी महारा साथे वाद करतां नाशिने आकाशमां जाय
 तो तेने निसरणी उपर चढी नीचो पटकी आपुं एवा गर्वे करी एक नीसरणी पण पोतानी
 पासे राखी, वली वादी जो नाशिने पातालमां प्रवेश करी जाय तो तेने खोदीने बाह्यार काढा
 ढीश एवा अग्निमानथी एक कोदाल पण पोतानी पासे राखी तिहां निसरणी तथा कोदाल
 एक चाकरना माथा उपर आपी तथा वली जो कोइ वादी महारा साथें वादमां हारी
 जाय तो तेना सुखमां तृण रखावी देवुं एवा विचारथी एक माणस घासनो पुलो लइने तेनी

પઠવાડે પઠવાડે ચાલે એવા આનંદર સહિત ચાલતો થકો દક્ષિણ, ગુજરાત, મારવાડ, મેવાડ
 ઇત્યાદિક. દેશોનાં. પંમિતોની સાથે વાદ કરી તેને જીતીને સરસ્વતીકંઠાનરણ ઇત્યાદિ બિરુદા
 વળી બોલાવતો થકો સર્વ ગામોના પંમિતોને જીતતો થકો અનુક્રમે માલવદેશમાં ડક્કેણી નગ
 રીના જોજરાજાની સનામાં પાંચઝેં પંમિત છે એવી વાત સાંનલીને તે પંમિતોની સાથે વાદ
 કરવા સારું ડક્કેણીયેં આવ્યો તેને રાજાયેં મહોટા આનંદરથી નગરમાં પ્રવેશ કરાવ્યો, રુડા
 મહેલમાં ડતારો આવ્યો, પઠી તે પંમિત રાજાની સનામાં આવી પંમિતોની સાથે વાદ કરીને
 રાજાની સમદ્દ કાલિદાસ માઘ આદિક પાંચઝેં પંમિતોને જીત્યા તેવારેં રાજાયે વિચાહું જે
 આ મહોટો આશ્ચર્ય થયો જે પરદેશી નદેં આવીને મહારા સર્વ પંમિતોને હારાવી દીધા તેથી
 મહારા પંમિતોના માનની હાર્નિ થઈ એવો ધિંતાતુર થઈને ક્રીડા કરવાને અર્થે જાવા લાગ્યો
 માર્ગમાં જતાં રસ્તામાં એક આંસ્ય વાલો એક ગાંગોતેલી ઘાણી ડપર બેઠો છે તે ઘાણીમાંથી
 તેલ લઈને બીજો એક જુદો ઘડો હતો તેમાં નાચે પળ તેલનું એક ટીપું માત્ર બાહેર પડવા દીયે
 નહીં એવા કાણા ઘાંચીને દેહીને રાજાયે વિચાહું જે આ કાણાની બુદ્ધિ જૂડ કેવી છે ! તો એ કાં
 ણાની અક્કલનો તો પારજ નહીં હોય એમ કહેવું તેજ સત્ય છે પઠી રાજાયેં તેને બોલાવીને પુઠયું
 કે અરે તું નદાચાર્ય સાથે સંવાદ કરીશ ? તેવારેં તે બોલ્યો હા મહારાજ ! હું વાદ કરીશ એમાં
 મહારું છું જવાનું છે ? એ નદાચાર્યની સાથે વાદ કરવો કાંઈ મહોટી વાત નથી જો જોરાવર
 જાવર દેહીશ તો પળ અટપટા ન્યાયથી તેને જીતી લઈશ પઠી રાજાયેં આદિત્યવારને દિવસેં નદા
 ચાર્યને બોલાવીને કહ્યું કે હે નદાચાર્ય ! મહારા જે સાધારણ નદો હતા તેને તમેજીત્યા પળ હજી
 મહારા સર્વ પંમિતોનો જે આચાર્ય છે તેની સાથે જો વાદ કરો અને જીતો તો હું જાણુ જે તમે

खरा पंक्ति ठो तेवारें दक्षिण नद्दाचार्यें कह्युं हा राजन् ! हुं तेनी साथें पण वाद करीश
 माटे ते क्यांठे तेने आंही बोलावी ल्यो तेवारे राजार्यें नद्दाचार्येने आसन आपी बेसाळ्यो
 पढी कालीदास, क्रीडाचंद प्रमुख नद्दोने एकठा करीने कह्युं के जाउ पंक्तिजीने लइ आवो
 तेउथे जइ गांगतेलीने नद्दाचार्यनो वेश कराव्यो, घरेणां पद्देराव्यां अने शरीरमां तो ते, प्रथम
 श्रीन्न मातेलो मदोल्मत्त हाथी सरखो ठे तेने पालखीमां बेसाडी पांचशें पंक्तिर्यें परवख्यो यको
 राजसजामां लाव्या, राजार्यें उठी आदर दीधो, सर्व सज्जा उठी उज्जी यइने महोटा सन्मानथी
 सिंहासन उपर बेसाळ्यो तेवारे दक्षिण नद्दाचार्यें तेने जोइने विचाखुं जे आतो मातेलो ठे
 अने हुंतो शरीरे छुबलो हुं तेथी एनी साथें वाद करतां पार आवे नही माटे एनी साथें वच
 ननो कलह करवो नही, मात्र तत्त्वज पूठुं एम चिंतवीने एक आंगुली उंची करी तेवारें
 नोजराजाना नदें क्रोधकरी बे आंगुली उंची करी ते जोइ दक्षिण नद्दाचार्यें चमत्कार पा
 मीने पांच आंगुली उंची करी बंतावी ते जोइ गांगतेलीर्यें सुठी नीडी बतावी तेवारें दक्षिण
 नद्दाचार्यें पोताना मस्तक उपरथी अंकुश उतारी नाख्यो, पेटे पाटो बांध्यो हूतो ते
 ठोडी नाख्यो अने निसरणी तथा कोदाली पण नाखी दीधी, तएनो पूलो बाली नाख्यो,
 समस्त माननो त्याग करी सर्व सज्जा समद्ध नोजराना नदने पगे लाग्यो अने कहेवा
 लागो के महोटी आश्चर्यनी वात ठे जे मने कोइए पण जीत्यो नही पण हुं महोटी
 पंक्ति माटे तें मुजने जीत्यो ते जोइ नोजराजा विस्मय पामीने दक्षिण नद्दाचार्येने
 पूठुं के तमे केवा प्रकारनो वाद कखो तेवारे नद बोख्यो के तमारो नद महाज्ञानवान्
 ठे कारणके में एनी साथें समस्यार्यें वाद कखो जे आ जगतमां एक शिव ठे एवुं स्थापन

करवा सारुं एक आंगुली तमारा नदने बतावी तेवारे तमारा नद्रे बे आंगुली देखाडी तेथी हुं समजी गयो के एक मात्र शिवज नथी पण शिव अने शक्ति ए बेउ ठे पठी वली में कहुं के इंदियो पांच ठे तेथी पांच आंगुली बतावी तेवारें आपना जट्टाचार्य सुठीजीडीने बतावी तेथी हुं समजी गयो के पांचइंदियोतो खरी पण तेने वश राखवी जोइयें तेवारें में जाणुं जे ए पंक्ति त्यागी झानी अने जितेंडिय ठे एवीरीते वाद थयो तेमां हुं हारीगयो एना समान बीजो पंक्ति में क्यांय पण दीठो नही एवुं कहीने दक्षिणजट्टाचार्य मानजूष्ट थयो थको पोत्ता ने देशे चाव्यो गयो, पाठलथी जोजराजायें गांगतेलीने पूढहुं के तें केवा प्रकारनो वाद कव्यो अने केवीरीते जीत्यो तेवारे त्रेली बोव्यो के महाराज दक्षिणजट्टाचार्य घणो खराब माणस ठे मने कहेवा लाग्यो के ताहारी एक आंख ठे तें हुं फोडी नाखीश एवुं मनमां लावीने एक आंगुली उंचीकरी तेवारें में बे आंगुली उंची करीने समजाव्यो के तुंतो एक आंख फोडतो पण रही जाइश परंतु हुं ताहारी बे आंखो फोडी नाखीश त्यारे मने पंजो देखाडी बोव्यो के हुं तने थाप मारीश तेथी ताहारुं मोहोडुं फरी जागे तेवारे में सुठीवाली बतावीके हुं तुजने एक सुठी मारीश तो तुं पातालमां पेसी जइश एवी वात तेलीना मुखथी सांचलीने राजा प्रमुख सर्व सजाने दसतुं आव्युं अने बोव्या के ए महोदो जाग्यशाली सुसिद्धिवालो ठे एवुं कवी वस्त्रादिक षडेरामणी आपी सन्मान देइ गांगा तेलीने घेर पोचतो कव्यो एनी पेरे सिद्धार्थ राजा कहे ठे के हे स्वप्न पाठको ! तमे सुसिद्धि कव्यो तेथी महारेतो तमारुं कहेतुं सत्य थाड एवुं सिद्धार्थराजाए स्वप्न पाठकोने कहुं कहीने ते स्वप्नानि रुडीरीते धारण करीने ते स्वप्नलक्षण पाठकोने घणा अशन पान स्वादिम स्वादिमादिक चार आहार जमाडीने फूल फल गंध माला

ઘરેણાદિકે કરીને સત્કાર સન્માન આપ્યું તે સત્કાર સન્માન આપીને ઘણી આજીવિકા જીવે
 સિંહાં સુધી સ્વાધા કરે એવી કરી દીધી અર્થાત્ ગામ પ્રમુખ આપીને શીલ આપે ॥૮૨॥ ॥
 તેવારપઠી સિદ્ધાર્થ કુત્રિયરાજા સિંહાસન થકી ઊઠીને જિહાં ત્રિશલાદંત્રિયાણી પડિહમાં બેઠી
 હે ત્યાં આવીને કહે હે ॥૮૩॥ ॥ એવો નિશ્ચય દે દેવાણુપ્રિયા સ્વપ્ન શાસ્ત્રમાં બેતાલીશ સામા
 ન્ય સ્વપ્નાં અને ત્રીશ મહા સ્વપ્નાં સર્વે બહોત્તેર સ્વપ્નાં કહ્યાં હે તેત્રીશમાંથી ચૌદ મહોટાં સ્વપ્નાં
 તીર્થંકર અને ચાર બલદેવની માતા દેશે અને એજ ચૌદ સ્વપ્ન માંદિલા સાત સ્વપ્નાં વાસુદેવની માતા
 દેશે અને ચાર બલદેવની માતા દેશે, એક મંમલિકરાજાની માતા દેશે, એંડું સ્વપ્ન પાઠકે કહ્યું
 ને જે તમે ચૌદે સ્વપ્નાં દીઠાં ॥૮૪॥ ॥ તે તમારે ચક્રવર્તિ તથા તીર્થંકર હોવાવાળો પુત્ર યાશે
 ॥૮૫॥ તે પઠી ત્રિશલાદેવી એ અર્થે સાંજનીને ત્હદયમાં ખુશી થઈ યાવત્ સ્વપ્નાંનો અર્થ ધારણ
 કરીને ॥૮૬॥ ॥ સિદ્ધાર્થરાજાની આજ્ઞા લઈને નાના પ્રકારના મણિરત્નોના બાજોઠથી ઊઠીને તા
 કીદરહિત યાવત્ રાજહંસ સરસ્વી ગતિયેં ચાલતી થકી ડ્યાં પોતાનું ઇંચન હે તિહાં આવીને પો
 તાના મંદિરમાં પ્રવેશ કરતી હવી ॥૮૭॥ ॥ જે દિવસથી શ્રમણજનવંત શ્રીમહાવીરસ્વામી તે
 રાજાનાકુલમાં હરણિગમેષી દેવેં સંહારાયા તે દિવસથી વૈશ્રમણનામે ઇંડમહારાજનો જે જંમરી
 જેનું લોકોમાં ધનદ એંડું નામ હે તે જંમરીના હુકુમના ઊઠાવવા વાલા એવાજે તિર્યક લોક
 નિવાસી વૈતાહપર્વતની મેઘલાયે રહેનારા અંતરનિકાયનાં તિર્યગજૃંજક દેવતા તે શર્કેડના
 હુકુમથી ઘણાજઘણા એવા જે ઝુનાધન ઘડ્યા મહાનિધાન તે કેવા ધન તોકે જે ધનના સ્વામી
 હીણ થઈગયા, જે ધનના સંચયકરવા વાલા ઘડાવવા વાલા મરણ પામી ગયા હે, તેમનો કોઈ
 ગોત્રી પણ રહ્યો નથી, સર્વથા તે ધનના સ્વામી વિહેદ ગયા, માટવા વાલા વિહેદ ગયા,

माटवा बालानां कुलगोत्र पण विछेद पास्यां तेमनुं धन. ते हवे जे स्थानके गालीने मरीगया ते स्थानकोनां नाम कहे ठे. गामबुधिनां गुण जिहां जता रहे तेने गाम कहिये तिहां घडावीने मरीगया ते धन तिहांज रहीगुं, ते धन तथा जिहां कर नही लागे तेने नगर कहिये, धूल नो कोट जिहां होय तेने खेट कहिये, खोंदुं नगर ते कर्बट कहिये, शहरथी बे कोश उपर जे गाम होय ते मंरुप कहेवाय, जेने चारे बाजुये गाम वसे ते दोणमुख कहेवाय, जलमां अने थलमां यइने मार्ग जाय ते पट्टण कहिये, जिहां तापसोनुं वसनुं होय तेने आश्रम कहिये, तीर्थस्थानके जे गाम होय तेने संवाह कहिये, सार्थवाहने उतरवानुं स्थानक होय तेने सन्निवेश कहिये. एवा प्रकारनां गामोने विषे सिंधोडाने आकारें रस्ता होय तेने विषे तथा त्रिवाटाने विषे, चोवटाने विषे तथा घणा मार्ग जिहां जेला थता होय तेने चच्चर मार्ग कहिये तथा चौमुखी देवोनां मंदिरमां, महोटापंथ वाला राजमार्गने विषे, देवकुलमां, सनामां, पाणीना स्थानकमां, बागमां, उद्यानमां, वनमां, वनखंभमां, एकजातिनां वृद्ध होय तेने वन कहिये, अनेक जातिनां वृद्ध जेमां होय तेने वनखंभ कहिये, मसाणमां, सूनाघरमां, पर्वतनी गुफाउमां, होमना स्थानके, पर्वतनी शिला खोदेली होय तेमां, बेसवानी शालांमां, लोकोने वसवाना स्थानकोमां एटला स्थानके घालेलां जे धन ते सर्वजगाउनां धन लइ जइने सिद्धार्थी राजानां घरमां नाखो एवो इंदुमहाराजनो हुकुम थयो तेवारें तिर्बालोकना वसवा वाला तिये गर्जुनक देवता ते सर्वधन लइ जइने सिद्धार्थराजानां घरमां नाखे ॥ ८८ ॥ ॥ जे रात्रिमां श्रम एचगवान श्रीमहावीर स्वामी ज्ञातकुल जे सिद्धार्थराजा तेना कुलमां आव्या ते रात्रिथी मांभीने सिद्धार्थराजा, सोनेकरी, रूपेकरी, धनेकरी, धान्येकरी राज्येकरी, देगेकरी, वाहनेकरी, कटकै

કરી, પાલસી પ્રમુખેકરી, જંનારેકરી, ધાન્યના કોઠારેકરી, પુરેકરી, અંતેઝરજે રાણીયોનો પરિ
 વાર તેણેકરી, દેશવાસી લોકોયેકરી, યશવાતેકરી, ઘણું ઘણું વધ્યા, વૃદ્ધિ પામ્યા તથા ઘણો ધાન્ય
 ગણવામાં આવે એવાં ચોવીશ પ્રકારનાં ધાન્ય તેનાં નામ કહેહે. જવં, ઘઉં, શાલિ, વ્રીહિ,
 સાઠી, કોડવા, સામો, કાંગ, રાલ, તિલ, મગ, અડદ, અલશી, ચણા, તિઝમા, વાલ, સિલિંદ,
 રાજઝડદ, ઝહૂ, મસૂર, તુઅર, કુલથ, ધાણા, કલાયરો, ઇત્યાદિક પ્રકારનાં ધાન્યથી તથા
 બીજાં પણ સોનું, રૂપું, રત્ન, મોતી, મણિ, દક્ષિણવર્તેશંખ, રાજવર્ત્ત, શિલા, મુગિયા, લાલ
 રત્ન, પદ્મરાગ આદિકે કરી વધ્યા વૃદ્ધિ પામ્યા તથા પ્રીતિ, સત્કાર, સમુદાયે કરીને ઘણા
 ઘણાજ વધ્યા, વૃદ્ધિપામ્યા, તેથી શ્રમણનગવંત શ્રીમદ્દાવીરસ્વામીનાં માતા પિતાર્જનાં
 મનમાં એવો હર્ષ વિચાર ઝપન્યો ॥ ૮૯ ॥ ॥ કે જે દિવસથી અમારે આ પુત્રકૂ
 સ્વમાં આવ્યો છે તે દિવસથી લઈને અમે સર્વપ્રકારેં પૂર્વે કહ્યાં એવાં સોનાં રૂપાં પ્રમુખ વસ્તુ
 યેંકરી વધ્યા, પ્રીતિ સત્કારેં કરી ઘણાઘણાજ વધ્યાં, માટે જેવારે અમારે ઘેર આ પુત્રનો જન્મ
 થાશે તેવારે અમે એ બોકરાનું નામ જેવા એમાં ગુણ છે તેનું આપીશું, વૃદ્ધિપણના ગુણેકરી
 વર્ધમાન એનું નામ સ્થાપન કરીશું ॥ ૯૦ ॥ ॥ તેવારે શ્રમણનગવંત શ્રીમદ્દાવીર સ્વામી
 પોતાનાં માતાની ઝપર અનુકંપા એટલે દયા લાવીને વિચાશું જે હું જેવારે ગર્જનાં હાલુંં ચાલુંં
 હું તેવારે માતાને ડુઃખ ઝપજે છે એમ ચિંતવીને માતાની કૂલમાં નિશ્ચલ રહ્યા, હાલ્યા ચાલ્યા
 નહી, કંપ્યા નહિ, પોતાનાં અંગોપાંગ ગોપવી રાહ્યાં એવા થયા થકા રહ્યા, હ્યાં કવિ ઝત્પ્રેક્ષા
 કરે છે કે જાણે જગવાન્ મોહરાજાને જીતવાસારુંં એકાંતે વિચાર કરતા રહ્યા છે કેશું? અથવા
 કોઈ પરબ્રહ્મનું અંગોચર ધ્યાન કરે છે કેશું? અથવા કલ્યાણરસ પ્રત્યે પોતાના આત્મગુણ સાથવા

रह्या ठे केछुं ? अथवा कामदेवनो निग्रह करवाने अर्थ रूपपरावर्तन विद्या साधता रह्या ठे केछुं ? एवीरीतें श्रीजगवान् मातानी कूखने विषे रह्या ते तमोने कल्याणरूप लक्ष्मीने अर्थे थाउ इति ॥ ७१ ॥ ॥ तेवारे त्रिशलामातानां मनमां एवुं थयुं जे महारोगर्न कोइ देवता लइगयो, ए महारोगर्न मरण पाम्यो, महारो गर्न चविगयो, महारो गर्न गल्लिगयो, ए महारो गर्न प्रथम हालतो चालतो हतो ते हमणां हालतो चालतो नथी तेथी जाणुहुं जे गर्नने कुशल नथी एवुं विचारीने मनमां संकल्प थयो, चिंतारूप समुद्रमां बुझ्यां, अने हाथ उपर मोहोहुं धरी नीचीहृष्टि राखीनें आर्त्तध्यान थाववा लागी, ते आर्त्तध्यान आ प्रमाणे ठे ते आगला आलावामां कहे ठे ॥ ७२ ॥ ॥ हवे त्रिशलादेवीनो शोक विचार लखीये ठेयें ॥ अहो एटले खेदकारक वचने शोक करे ठे के महारो जे गर्न जतो रह्यो ते हुं निश्च अजागणी हुं, हीणापुण्यवाली हुं, अजागीयाना घरमां चिंतामणीरत्न रहे नही अथवा दारिद्रिनां घरमां निधान केम रहे ? जेम मारवाडमां कल्पवृक्ष रहे नही तेम पुण्यहीणने तृषालागे तेवारे अमृत पान करवानी इह्या थाय तो ते इह्या केवीरीतें पूरणथाय ? वली कहे ठे के हे देव, हे कर्म, हुं महा निर्दय ठो, निर्लज्ज ठो, तुजने करुणा नथी, अरे पापिष्ठ छुष्ट अरे निरपराधी लोकने मारवा वाला, हुं महारो विना मुद्दे वैरी केम थयो ? ताहारो में शो अपराध कखो के जेथकी तें माहारो मनोरथरूप कल्प वृक्ष उखेडी नाख्यो, जो में कोइ ताहारो अपराध कखो होयतो हे पापी हुं प्रगट थइने शावास्ते कहेतो नथी ? तें मुजने दुःखनी खाण प्राप्त करी दीधी, तें मुजने आंख्यो आपीने पाठी खेची लीधी, तें मुजनें हाथमां निधान आपीनें पाठो खेची लीधी, तें मुजनें मेरुपर्वत उपर चढावीने पाठी जमीन उपर नाखी दीधी, तें महारा मुखमां आ

वेलो कोलीयो खेंची लीथो, तें महारा निपजेला पाकेला धान्यना क्षेत्रने बाली दीधुं, तें महारी
 रसकृपिका जांजी दीधी, तें महारुं जहाज नर समुद्रमां मूबावी दीधुं, अथवा वली देवने उलंजो
 देवाथी शुं थाय ! अरे जीव तें आगला नवमां एवाज कर्म बांध्या हरो ते कर्म तुजने हमणां
 उदय आव्यां ठे. पूर्वजवमां में माताउनी पासेथी बालकोने दूर कखां हरो तथा गाय प्रभु
 खनां वाठरुने दूध पीवा दीधुं नही, वृद्धनी मालीयो जांगी, सरोवरनी पाल फोडी, दव ल
 गाव्या, अणगल पाणी पीधां, उंदरोना बिल खोद्यां, धूलथी नखां, नोलीयां अने गोहनां
 दरोमां उजुंपाणी तथा तेल रेड्युं, कीडी मकोडाना दरमां उल पाणी रेड्यां, पोपट मेना
 प्रमुखने पांजरामां घाव्यां, तेमनी माताना वियोग कथा, चिडा प्रमुख पंखीउनां माला पा
 ळ्या, इमां फोड्यां, जुं लीख माखां, लोकोना गर्ज उपर देष कखो, गर्ज पडाव्या, गर्जस्तनन
 कराव्या, वशीकरण, उच्चाटन कराव्यां. ताहारो पुत्र मरण पामजो एवा शराप दीधा, पापना
 मंत्र अने औषध कखां, कोइने विष दीधुं, कोइना रत्न चोरी लीधां, कोइनुं शील चंगाव्युं,
 अथवा व्रत लेइने जांग्या, कोइनां गम बाव्यां, महोटां वृद्ध धरतीमांथी उखेडी नाखां, म
 होटा तालावनां शोषण कखां अथवा देवडव्य नद्वण कखां, जैनमंदिर पाड्यां, गुरुना अ
 वणे वाद बोल्या, देवगुरु उपर देष कखो, दान देतांने वर्जना करी, वृद्धनां फल विदाखां अ
 थवा अनंतकाय नद्वण कखां, काचांफल तोड्यां घांयुं कडुं ! एवा माहारो जीवे पाप कखां
 हरो ते पाप हमणां मुजने उदय आव्यां ठे के जेथकी महारो आवो गर्ज गली गयो, माटे
 हुंतो पारविनानी दुखणी थइ, जो महारो ए चौद स्वप्ने सूचित गर्ज गयो तो हवे महारे संसा
 रमां बीछुं शुं सुख ठे, हुं राजपाटने शुं करुं वधारे शुं कडुं, त्रणलोके पूजित एवा पुत्र विना

सर्व महारे सुनुं ठे, हवे हुं किहां जाउं, छुं करुं, कोनी आगल जइ पोकार करुं, एवा विलाप करती थकी त्रिशला देवी यूयचृष्ट हरणी सरखी थइ, इहां तिहां जमे, नीसासा नाखे, एवी अव्यवस्थित थयेली त्रिशलादेवीने देखीने सरखीयो पूठवा लागी के हे स्वामिनि ! आज तुं एवी केम थइ रही ठो ? अमे तने पूठीये ठेये के आ डुःखनुं छुं कारण ठे तेवारे त्रिशलादेवी आंखमांथी आंछु नाखीने निशासा मूकती बोली के हे सरखीयो ! हुं तमोनें छुं कहुं, हुं निर्जागणी हुं, महारुं जीवितव्य गयुं. तेवारे सरखीयो बोली हे सखि ! आवा अमंगलिक वचन म बोल, बीजुं सर्व रछुं पण तादारा गर्जने तो कुशल ठे ? तेवारे त्रिशला बोली हे सखियो ! जो महारा गर्जने कुशल होय तो बीजुं महारे छुं डुःख ठे ? महारो गर्ज जतो रह्यो एज डुःख ठे. एबुं कहेतां मूर्छा खाइने जमीन उपर पडीगइ तेवारें सरखीयोए चंदनजल ठंटाका बीने वीजणाये वायरो करी सचेतन करीने फरी पुठयुं जे तादारा गर्जने छुं थयुं तेवारे राणी गदगदस्वरथी बोली के महारो गर्ज जतो रह्यो एबुं सांजनी सरखीयो पण सर्व डुःखी थइ थकी राजाने जइ ए हकीगत कही तेथी राजा पण डुःखी थयो, नाटक वाजित्र सर्व निषेध कखां, सर्व शोकाकुल थइ बैठा के हवे छुं करीये. एवा थया के तेने कांइ पण सूजे नही, तेवारे कोइक तो निभिनियाने पूठता हवा, कोइ ज्योतिषीया जोगीने पूठता हवा अने वृद्ध स्त्रीयो, शांति पुष्टि करती हवी, कुलदेवीने उलंजा देती हवी के हे देवी आ वखत तुं किहां गई, एवा एवा विलाप करे ठे पण त्यां कोइ शब्दथी बोले नही, सब्ध थया, सर्व शोकनी राजधानी सरखां थयां. आं सुंधी मुख धोतां थकां, निशासा खाता थकां, डुःखे पीडातां थकां, कोइने खाबुं पीबुं पण सूजे नही एवा स्वरूपे थयां. तेवारे थोडी बार पढी जगवाने जाएयुं के प्रथम वाजित्र प्रमुख वाजतां

हतां ते हमणा केम नथी वाजतां ? एवुं जाएणी अवधिद्धाने जोयुं तेवारे सर्व व्यतिकर जाएणीने वि
 चाहुं के जुउ यतः ॥ किंकूर्मः कस्यवाब्रूमः, मोहस्यगतिरीदशी ॥ दुखैर्धातुस्त्रिस्माकं, दोषनिष्प
 नयेगुणा ॥ १ ॥ ॥ आ मोहराजानी गति कहेवी ठे जे में तो गुण कहुं तो आंही उलटुं अवगुण
 थयुं ते उपर कलिकालनुं दृष्टांत कहेवे. जेम कोइक पंथी परदेशथी घणु इव्यउपार्जन करी पोताने
 घेर आवतो हतो तेवामां रस्ते चालतां कोइक अटवी आवी तेमां दव लागो दीठो ते दवमां कोइ
 सर्प दांजे ठे ते सर्प पहेला वाट मार्गनें कहुं के मुजने आ दवमांथी बाहेर काहाड्य तेवारे तेणे
 बाहेर काहाड्यो त्यारे सर्प कहुं उनो रहे हुं तुजने नकण करीश ते पुरुष बोड्यो में तुजने बलतो
 राख्यो, उपकार कखो, मरणमांथी उगाख्यो तो उलटो तुं मुजने नकण करीश ? सर्प कहुं आज
 कलिकाल वर्त्ते ठे आजना समयमां गुणनो दोष थाय तेमाटे हुं तुजने करडीश तेवारे पंथी बोड्यो
 हुं घणा वर्षे घेर जावुं वली माहारी पासे इव्य ठे माटे घेर जइ महारी स्त्रीने इव्य आपी तेनी
 शीख माणी आवुं हुं एवो कोल आपी पोताने घेर आव्यो, स्त्रीने सर्व वात कही शीखमार्गने
 ते पुरुष अटवीमां पाठो आव्यो, स्त्रीपण पाठलथी आवी सर्पने स्तुति करी कहेवा लागी जे
 अहो नागराजा महारा नरतारनुं नकण करशोतो महारी शी वले थशे, महारे शत्रु पण घणा
 ठे तेवारे सर्प कहुं ते शत्रुनिवारण उपाय तुजने बतावीश, तेनी तुं चिंता मकरजे आ औषध
 महारा राफडा पासे ठे तेनुं मूल लइ पाषाण उपरे घसीने तेना ठांटा वैरी उपर नाखजे तो
 बलीनस्मथाशे. स्त्रीयें ते औषधीनुं मूललइ, अमृत मूलीने पाषाण उपर घसीने सर्प उपर ठांटा
 नाखवा तैयार थइ तेवारे सर्प बोड्यो में तुजने औषधी देखाडी तो वली मुनेज बाले ठे उलटो
 गुण उपर अवगुण करे ठे तेवारे स्त्री बोलीजे गुणनो जाइ दोष ठे एवुं तमेज तमारा मुखथी

कहो ओ माटे हवे तमारे बोलवुं नही एम कही सर्पेउपर ठांटा नाख्या ते बली नस्म थयो ॥ इति कलिकाल दृष्टांत ॥ एम विचारी गर्जमांदे रहां जगवाने एक देशों टचली अंगुली ह लावीने एक देशे हाख्या तेवारे त्रिशलाजीये जाएणुं अरे महारो तो गर्ज ठतो ठे, अने में फोकट खोटो शोक कखो एवुं चिंतवन करीने कहेती हवी के हे सखीयो ! महारा गर्जने कुशल ठे, एवी वात हर्षथी कहेती हवी, में अज्ञानथी विलापात कखो, महारा नाग्य महोटां, हुं धन्य कृतपुण्य, हुं त्रणचुवनमां मान्य, माहारुं जीववुं प्रशंसनीय, मने जैनधर्म फळ्यो, में पूर्वे जे धर्म सेव्यो हतो ते प्रगट थयो, महारुं जीववुं सफल, सखीयो जयजय करवा लागी, अष्टमंगल मांमघां, कुंकुमठांढ्यां, राजाने ऋधाइ दीधी, राजापण खुशी थयो, वाजित्रवाज्यां, नाटक महो त्सव थया, तोरण बांध्यां, बंदीजन जयजय शब्द बोल्या, बंदीखानां ठोड्यां, अनेक लोक मल्या, मंगलिकनी वातोयें करी कोलाहल थइ रह्यो, महा दान आप्यां, ए प्रमाणे आनंदथी राजानी राजधानी हर्ष रूप थइ, सूत्रकार कहे ठे के ते गर्जनुं कुशल न जाणवाथी सिद्धार्थराजाना घरमां मृदंग, ताल, बीणा, हस्तताल, नाटक इत्यादि लोकवद्वज एवा सर्व कार्य आनंद रहित थया हता ॥ ७३ ॥ तेथी महावीर स्वामी माताने शोकानुर जाणीने एक देशथी हालता हवा तेवारे त्रिशला हृदयमां हर्ष पामीने बोली ॥ ७४ ॥ ॥ महारो गर्ज हरण थयो नथी, यावत् गळ्यो नथी, आ महारो गर्ज प्रथम हालतो न हतो ते हमणा हाले ठे, एवुं कहीने हर्ष पामीने विचरवा लागी. हवे अमण जगवंत श्रीमहावीरस्वामीने विचार थयो जे महारा मा बाप हमणार्थीज एवा प्रकारनो मोह करे ठे तो जेवारे हुं दिक्षा लउं तेवारे तो ए घणुं दुःख पामे माटे हवे महारे महारा माता पिता जीवे तिहां सुधी दीक्षा लेवी कल्पे नही एवुं जेवारे साडाढमहिना

ગર્જને થયા તેવારે નગવાને અનિગ્રહ લીધો અર્થાત્ આંદી સાડાભમ્હીનાનો ગર્જ થયો, સાડા
 ભમ્હીના વીત્યા ॥ ૯૫ ॥ ॥ તેવાર પઠી ત્રિશલામાતાયે સ્નાન કહું, ઘરે દેવપૂજા મંગલ
 કર્યાં, સર્વ ઘરેણાં આનૂષણ પહેલાં, હવે ગર્જપ્રતિપાલન કરવાને અર્થ ઘણો ઠંઠો આદાર
 લીયે નહીં, ઘણો ઝન્દો આદાર લીયે નહીં, ઘણો તીસો સુંઠ મિરચાદિકનો આદાર લીયે નહીં
 ઘણો કડવો નિંબાદિક, ઘણો કશાયેલો હરડે પ્રમુખ, ઘણો સ્વાદો તે આંબલી પ્રમુખ, ઘણો મીઠો
 તે ગુડાદિક, ઘણો ચોપજ્યો તે ઘી પ્રમુખ, ઘણો લૂલ્લો તે ચણા પ્રમુખ, ઘણો સૂકો તે પૂડલા પાપડી
 પ્રમુખ, ઘણો લીલો તે ફલ ફૂલ કંદમૂલાદિક ઇત્યાદિક નોજન સ્વાય નહીં, જે નોજન કરે તે
 પણ વિધિ સહિત કરે, વસ્ત્રપણ વિધિયે કરી પહેરે, ગંધાદિક વિધિયે લીયે, માલા પ્રમુખ વિધિથી
 પહેરે, ગર્જની રક્ષાને વાસ્તે પોતાને રોગ થવા દીયે નહીં, શોક કરે નહીં, મોદ્દ કરે નહીં, જય
 રાસે નહીં, ઘણા કામ કરે નહીં, જે કામ ગર્જને હિતકારી હોય તે તે કામકરે, માનોપેત
 પથ્થકરતી થકી ગર્જને પોષે, જે દેશમાં જે ચીજ પાચન થતી હોય, જે કાલમાં જે ચીજ ગુણકર્તા
 હોય તે ચીજ વાપરે, એવું કરે, કોમલ શય્યાયે શયન કરે, સુસાસનને વિષે બેસે, ઝંચી નીચી ફરે
 નહીં, ઇત્યાદિક ગર્જન યત્ન કરે વલી વાગ્નદ્વાદિક ગ્રંથોમાં કહેલું છે તે કહે છે. ગર્જિણી સ્ત્રીજો
 વાયડું સ્વાય એટલે વાયુચીજ સ્વાય તો ગર્જન કુબડો થાય, આંધલો થાય, વામન થાય, પિત્તકર
 નારી ચીજ સ્વાય તો ગર્જન પડીજાય તથા તેનું અંગ પીડું થાય, કફ કરનારી ચીજ સ્વાય તો
 પાંદુ રોગ શ્વેત વર્ણ વાલો થાય અથવા કાશરચિત્રો થાય તથા જો ગર્જવાલી સ્ત્રી લૂણ ઘણું
 સ્વાય અને આંસમાં કાજલ ઘણું ઘાલે તો ઢોકરો નેત્ર રહિત આંધલો થાય, ઘણો ઠંઠો આદાર
 કરે તો વાયુ ઘણો થાય, ઘણું ઝડું સ્વાય તો ઢોકરો નિર્બલ થાય, મૈથુન સેવન કરે તો ગર્જ

मरण पामे, घोडा प्रमुख उपर चढे, घणी दोडे, घणी चाले, चालती पडे, पेट मसलावे, खाल प्रमुख उधेंघे, उंची नीची स्रवे, मेडी प्रमुख उपर चढे उतरे, ऊनडक वेसे, उपवास करे, वमन विरेचन जुलाब लीये एटलां वानां करे तो गर्ज पडीजाय, घणुं रुदन करे तो ठोकरो चीपडी आंख वालो आय, घणा गीत गायतो ठोकरो बहिरौ आय, घणी वातो करे तो लायर आय, घणुं हसे तो मश्करो आय, घणी गालो बोले तो ठोकरो लंपट आय ॥ तथा रतु रतुमां शुं शुं पथ्य करुं शुं खाबुं ते कहे ठे, वर्षारतुमां लूण गुणकारक ठे, शरद रतुमां जल गुणकारक ठे, शिशिर रतुमां खाटोरस गुणकारी ठे, वसंत रतुमां धृत गोल इत्यादिक गुणकारक ठे ॥ वली कोइ महोटी वृक्षावस्था वाली सश्यर बतावे तेरीते त्रिशलाराणी करे ठे ते कहे ठे के बाइ धीर जथी बोलो, धीरजथी चालो, क्रोध मकरो, पथ्य खाउ, घणो आकरो घाघरौं अने काचली बांधो नही, घणुं हसबुं मकरो, चांदणीमां स्रवो नही, केमके अगासैं सुवाथकी पुत्र बामो रावणखंमो थइ जाय इत्यादिक वली घणुं नीचुं न चालबुं, घणी उंची चडीशमां, दिवसे सुवाथकी ठोकरो उंघण आय, आथीउ आय, नख कापवा थकी पुत्र कुशीलीयो आय, घणुं दोडवाथी पुत्र चंचल आय, घणुं हसवाथी होठ, दांत, तालु अने जीन कालां आय, घणी गीत गावाथी बहेरो आय, वीजणे वायु कल्याथी उन्मत्त आय, अति बोलवाथी बोलको आय, अति शोक कल्याथी उच्चाटीयो आय, मूर्छाथी निर्बुद्धि आय, अति नय राखवाथी गर्जे बीक ए थाय, अति परिश्रम करवाथी मंदशक्ति वालो अने आलसु थाय इत्यादिक वातो सर्व वडे री कहे ते प्रमाणे त्रिशलाराणी पण गर्जनी प्रतिपालना करे ॥ हवे त्रिशला माताने जला मो होला उपजे ठे के पूजा करूं, दान आणुं, साहमी वात्सल्य करूं इत्यादिक मोहोला सर्व सिद्धार्थ

चित्र १०

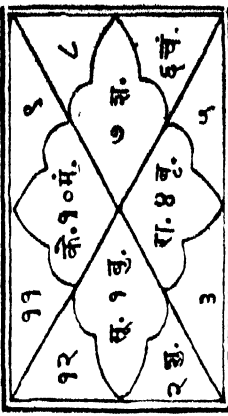
राजा संपूरण करे, हर्ष सहित सन्मान करीने पूरा करे पण एवुं न कहेके तुंतो बेठी बेठी फंद
 करे ते एवीरीतें मोहोलानुं अपमान करे नही, एम त्रिशलादेवीने उपजता मोहोलानी इच्छा
 सर्वथा तेना मनमां रहे नही एप्रकारें मटावी आपे ते. तिहां रयवाडी प्रमुख वनक्रीडा प्रमुखनां
 मोहोला तो सर्व सिद्धार्थराजायें पूख्या परंतु एक दिवसें त्रिशलादेवीने एवो मोहोलो उपन्यो
 के इंझाणीनां कुंमल खेंची लइने हुं पहेरुं ते मोहोलो राजाची पूरण थयो नही तेथी मनमां
 डुमणी थइ (अर्थात् खिन्न थइ) तेवारे राजाना पूठवाची मोहोलो पूरो करवानी वात्. राणी
 ना मुखची सांजलीने राजा कहेवा लाग्यो के ए मोहोलो पूरण करीश पण ए वात् महारा
 हाथमां नथी एटलामां इंझ महाराजनुं आसन चलायमान थयुं तेवारे इंझ अवधिज्ञाने जो
 इने नगवाननी माताने मोहोलो पूरण करवा सारुं इंझाणी प्रमुख देवांगनाना समूहने लइने
 कुत्रियकुंम नगरनी समीपे एक महाडुर्गम पर्वत ते तिहां इंझपुरनामे नगर वसावीने पोताना
 परिवार सहित आवी रह्यो, सिद्धार्थराजायें सांजळ्युं जे इंझ महाराज आपणा पर्वतमां रहे ते
 तेवारे सिद्धार्थराजायें इंझ महाराजने कहेवरावी मोकळ्युं के अमारी राणीने कुंमल जोइयें तेयें
 माटे तमारी इंझाणीनां कुंमल आपजो ते सांजली इंझ कुंमल आप्यां नही तेवारे सिद्धार्थराजा
 सेना लइ इंझ सार्थे युद्ध करवा गयो तिहां इंझमहाराजतो जीतवाने समर्थ ते तथापि जाणी
 बूजी हार खाइने जागी गया पाठलथी सिद्धार्थराजायें पोकार करती रुदन करती एवी इंझाणी
 अप्सरानां वंदमां बेठेली हती तेना कुंमल छूटीने त्रिशलाराणीने आपीने मोहोलो पूरण
 कळ्यो. वली बीजा पण सत्तरजेदी पूजा रचावुं, तीर्थयात्रा करुं, देवगुरुनी जक्ति करुं, सुपात्र
 दान आपुं इत्यादिक अनेक मोहोला त्रिशलाने उपन्या ते राजायें पूरण कथा ॥ एवी

रीतें त्रिशला राणी मोहोला पूरीजती, सूवे, बेडो, उजीरहे, सयली रुनुने विषे सेवा योग्य, गर्जनै सुखनां करनार, एवां नोजन, आह्वादन, वस्त्र, गंध, माला प्रमुख लीये, गर्जना हित कारक पथ्ये करी देशकाल योग्य आहार करती थकी, गर्जपोषण करती थकी पोताना परिजन जे दासी साहेलीउ प्रमुख तेमनी साथे विचरती थकी फरती थकी पोताना आवासमां रहे हे ॥ ९६ ॥ ॥ ते कालने विषे ते समयने विषे श्रमणजगंत श्रीमहावीर स्वामी उनालानो पहेलो चैत्र महीनो तेनुं बीजुं पखवाडियुं एटले चैत्रशुद्ध, ते चैत्रशुद्धनी तेरशने दिवसें नवमहीना उपर साडासात दिवस गया थकां इहां नवमहीनाने साडासातदिवस गर्जावासनो अधिकार हे परंतु उठो अधिको होय तोमण पाठ एवो बोले तो तेनी कांइ हरकत नथी गर्जमां रहेवानो काल तो चोवीशेयतीर्थकरनो आ प्रमाणे हे:- श्रीकृष्णदेवजी नवमहीनाने चारदिवस रह्या, श्रीअजितनाथजी आठ महीनाने पच्चीश दिवस रह्या, श्रीसंचवनाथ नवमहीनाने ठ दिवस रह्या, अजिनंदन आठ महीनाने अछावीश दिवस, सुमतीनाथ नवमहीनाने ठ दिवस, पद्मप्रज नवमहीनाने ठ दिवस, सुपार्थनाथ नवमहीनाने ठ दिवस, चंडप्रज नवमहीनाने आठदिवस, सुबि धिनाथ आठ महीनाने ठवीश दिवस, शीतलनाथ नवमहीनाने ठ दिवस, श्रयांसनाथ नवमहीनाने ठ दिवस, वासुपूज्य आठमहीनाने वीशदिवस, विमलनाथ आठमहीनाने एकवीश दिवस, अनंतनाथ नव महीनाने ठ दिवस, धर्मनाथ आठमहीनाने ठवीश दिवस, शान्तिनाथ नव महीनाने ठ दिवस, कुंधुनाथ नवमहीनाने पांचदिवस, अरनाथ नवमहीनाने आठदिवस, मल्लीनाथ नवमहीनाने सातदिवस, मुनिसुव्रत नवमहीनाने आठदिवस, नेमिनाथ तथा नेमनाथ नवमहीनाने आठदिवस, पार्थनाथ नवमहीनाने ठ दिवस, श्रीमहावीरस्वामी नवम

હીનાને સાડાસાત દિવસ એ ચોવીશ તીર્થેકરની ગર્જસ્થિતિ કહી ॥ હવે ઝંચરાશિના સાત ગ્રહમાં પહેલો ચંદ્રયોગ હોતે ઠતે, નિર્મલ દશદિશાઝ તે વાદલા અને ધૂલ રજે કરી રહિત હોતે ઠતે, જનમતિ વેળાર્યે અંધકારરહિત, અગ્નિ દાવાનલ પ્રમુલ્ક અપદ્મ રહિત દિશાઝ હોતે ઠતે, એવા વલ્લભમાં પક્ષીયો સર્વ જયકારી શબ્દ બોલી રહ્યાં છે, પ્રદક્ષિણાવર્તસાનુકૂલ શીત મંદમંદ સુગંધ સહિત એવો પવન નૂમિમાં ચાલીરહ્યો છે પૃથ્વીમાં સર્વજાતિનાં ધાન્ય નીપજ્યાં છે તેના યોગે કરી હર્ષવંત થયા થકાં સર્વદેશોના લોક ક્રીડા કરતા થકા વિચરી રહ્યાં છે તેકાલે મધ્ય રાત્રિના સમયમાં ઝત્તરાફાલ્ગુની નક્ષત્રના ત્રીજા પાયા સાર્થે ચંદ્રમાનો યોગ હોતે ઠતે રોગ રહિત એવી ત્રિશલારાણી તે રોગરહિત ત્રણજ્ઞાનસહિત એવા પુત્રને પ્રસવતી હવી ॥૯૭॥

હિત ચતુર્થ વ્યાખ્યાન સમાપ્ત ॥ યત્ર જન્મકુંડલી સ્થાપના ॥ સ્વસ્તિશ્રી ક્ષિત્તિ જયોર્માંગ

લ્યાન્યુદયશ્ચ સંવત્ ભવિષ્યે એકાણુના વર્ષે માસોત્તમમાસે ચૈત્રમાસે શુક્લ પક્ષે ત્રયોદશી તિથિ ચૌમવાસરે ઘટી. ૫૫ પલ. ૧૧ ઝત્તરાફાલ્ગુની નક્ષત્ર ઘટી. ૬૦ ધ્રુવયોગ ઘટી. ૪૫ પલ. ૫૫ તૈત્તલકર્ણે એવં પંચાંગ શુદ્ધો શ્રી ૬૪ ઘટી. ૪૫ પલ, ૧૫ હદવાકુવંડો શ્રીદ્વિત્રિય કુંડલ

પુરનયરે સિદ્ધાર્થગૃહે નાર્યા ત્રિશલા દ્વિત્રિયાણી કુદૌપુત્રરત્નમજીજનત, ત્રણ સુવન દીપક નગવંત શ્રીમદ્વાવીર જન્મ્યા તસ્ય જન્મ કુંડલી સ્થાપના ॥ ॥ અથ પંચમ વ્યાખ્યાન પ્રારંભ ॥ ॥ જે રાત્રિમાં શ્રીમદ્વાવીર સ્વામી જન્મ્યા તે રાત્રિમાં ઘણા દેવતા અને દેવીયો તે સ્વર્ગમાં જાતો આવતાં જાણે ઘણાજ આકુલ આકુલ થઈ રહ્યા હોય તેની પેરે જાણવામાં નહી આવે એવો તેનો શબ્દ હોતોહવો અર્થાત્ અવ્યક્ત કોલાહલ શબ્દમય હોતો હવો એટલે જેવારે ઘણાજનો વોલે

તેવારે શબ્દમય થાય પણ માલમ પહે નહીં ॥ હવે સૂત્રના અર્થને અનુસારે વિસ્તાર સહિત જન્મમહોત્સવ કહિયે તેવું ॥ જે સમયમાં શ્રીમહાવીર સ્વામીનો જન્મ થયો તેવારે ત્રણ જગતમાં ઘડોત થયો, વલી આકાશમાં દેવડુંડની વાગ્યો, વલી નરકના જીવોને પણ દુણમાત્ર આનંદ થયો, કેમ કે જગવંતના અતિશય થકી નારકી જીવને પણ મુહૂર્ત માત્ર શાન્તા રહે વલી સ્થાવરજીવોનું પણ વિશેષ હેદન નેદન નથાય તેથી તેને પણ સુખ ઉપજે, જન્મતી વેળાયેં સર્વ જમીન ઝડાસમાનની પેરેં થઈ રહી, હવે શ્રીજગવંતનો જન્મમહોત્સવ કહેહે. તેમાં પણ પ્રથમ ઠપ્પન્ન દિગ્કુમારીયેં કરેલો જન્મમહોત્સવ કહેહે. તિહાં જગવાનના જન્મ થયાથી ઠપ્પન્ન દિગ્કુમારિકાનાં આસન ચલાયમા ન થયાં તેવારેં અવધિ પ્રચુંજી. જગવાનનો જન્મ થયો જાણી, રાત્રેં તિહાં આવે, તેનાં નામ કહે છે, રુચકદ્વીપની વસનારી ચાર દિશાની આવ આવ, મલી ઠપ્પન્ન દિગ્કુમારિકા તે ઝર્ધ્વ દિશાની તથા ગજદંત ગિરીની અધો દિશાની આવ આવ, તથા બે વિદિશાની ચાર ચાર અને મેરુની રાત્રેં તિહાં આવે, તેમાં પ્રથમ જોગંકરા, જોગવતી, સુજોગ, જોગમાલિની, તોયધરા, વિચિત્રા, પુષ્પમાલા અને અનંદિતા, એ આવ દિગ્કુમારિકાઉં અધોલોકેં ગજદંતાકાર પર્વતની હેઠેં વસ નારી છે, તે આવીને જગવંતને તથા જગવંતની માતાને નમસ્કાર કરીને, ફેશનકોણેં ચક્ર સૂતિકા ઘર બનાવે, એક યોજન એટલે ચાર ગાઉ પ્રમાણ ધરતીને સંવૃતક વાયરે છુદ કરીને કાંઠા, કાંકરા, દૂર કરીને સુગંધિત કરે ॥ તેવાર પઢી મેયંકરા, સુમેઘા, મેઘવતી, મેઘમાલિની, સુવત્સા, વત્સમિત્રા, વારીષેણા અને બલાદિકા, એ આવ દિગ્કુમારિકાઉં ઝર્ધ્વ લોકેં નંદન વનના કૂટોને વિષે વસનારી છે, ત્યાંથી આવીને પ્રચુંજે તથા પ્રચુંજી માતાને નમસ્કાર કરીને તે સૂતિકા ઘરને વિષે સુગંધિત પાણીયેં કરી મહિત ફૂનનો વરસાદ વરસાવીને ગીત ગાતી રહે ॥ તેવાર

चित्र १

श्रीकाशाम् देवदुन्दुभी

मृतिका घर

दिग कुमरिका

दिग कुमरिका

પઠી વલી નંદોત્તરા, નંદા, આનંદા નંદીવર્દિના, વિજયા, વૈજયંતી, જયંતી અને અપરાજિતા, એ
 આઠ દિગ્કુમારિકાઝ રુચકદ્વીપની પૂર્વદિશાના પર્વતને વિષે વસનારી છે. તે ત્યાંથી આવીને
 જગવાન્ તથા જગવાનની માતાને નર્મીને સુખ દેલવાને પ્રચુઆગલ દર્પણ હાથમાં લઈને ગીત
 ગાતી ઝની રહે. તથા સમાહારા, સુપ્રદત્તા, સુપ્રબદ્ધા, યશોધરા, લક્ષ્મીવતી, શેષવતી, ચિત્રગુપ્તા અને
 વસુંધરા, એ આઠ દિગ્કુમારિકાઝ રુચકનામા તેરમા દ્વીપની દક્ષિણદિશાના પર્વતને વિષે વસ
 નારીઝ છે, તે ત્યાંથી આવી જિનને તથા જિનની માતાને નમસ્કાર કરીને સોનાના ઝૂંમાર ક
 લશ સુગંધિત પાણીથી જરી હાથમાં ધારણ કરી જગવાનનીમાતાને સ્નાન કરાવે પ્રચુ આગલ
 ગીત ગાન નાટારંજ કરે ॥ તથા શ્લાદેવી, સુરાદેવી, ઇથિવી. પદ્માવતી, એકનાસા, નવમિકા,
 જહા, અને સીતા, એ આઠ રુચક દ્વીપની પશ્ચિમ દિશાના પર્વતને વિષે રહેનારીયો છે, તે ત્યાંથી
 આવીને પ્રચુ તથા પ્રચુની માતાને નમસ્કાર કરી જગવાનની માતાની આગલ વાયરો કરવાને
 અર્થે વીંજણા હાથમાં લઈ ઝની રહે ॥ તથા અંબુશા, મિતકેશી, પૂંમરીકા, વારુણી, હાસા,
 સર્વપ્રજ્ઞા, શ્રી અને ક્ષી, એ આઠ દિગ્કુમારિકાઝ રુચક દ્વીપની ઉત્તરદિશાના પર્વતને વિષે વસ
 નારીઝ છે, તે આવી જગવંત તથા જગવંતની માતાને નર્મીને જગવંતની બે બાજુએ ચાર ચાર
 ઝની થકી ચામર હાથમાં લઈને પ્રચુને ઢોલે ॥ તથા વિચિત્રા, ચિત્રકનકા, તારા અને સૌદામિની
 એ ચાર દિગ્કુમારિકાઝ રુચકદ્વીપની વિદિશાના પર્વતને વિષે વસનારી છે, તે આવોને જગવંત
 તથા જગવંતની માતાને નર્મીને હાથમાં દીવા ગ્રહણ કરીને ઝની રહે ॥ તથા રૂપા, રૂપાસિકા,
 સુરૂપા અને રૂપકાવતી, એ ચાર દિગ્કુમારિકાઝ રુચકદ્વીપની વિદિશિમાં વસે છે, તે આવીને
 જગવંત તથા જગવંતની માતાને નર્મીને જગવંતનું ચાર અંગુલ પ્રમાણ નાલવર્જીને કાપે પઠી

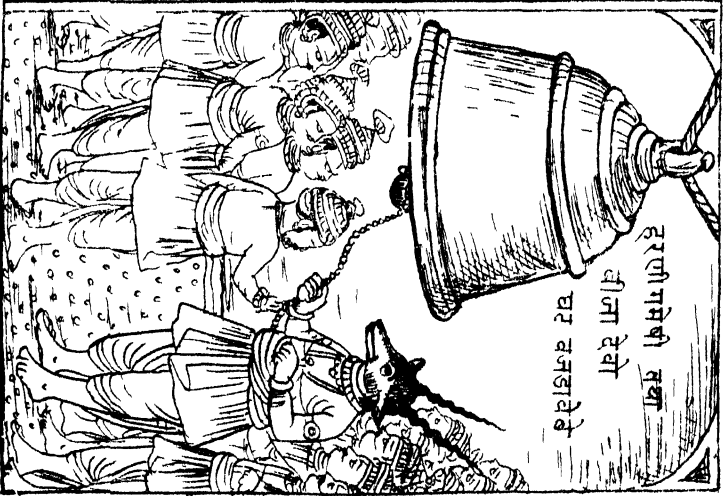
धरतीमांहे खामो खणीने माटे, तेना उपर वैमूर्य रत्ननो चोखमो चोतरो करे, तेनी उपर दर्ज वावे तेवार पढी सूतिका गृह्यकी वेगलां एक पूर्वदिशें, एक दक्षिणदिशें अने एक उत्तर दिशें, ए त्रण ठेकार्णें त्रण केळीनां घर करे, तेमां सिंहासन रचे पढी दक्षिण दिशिना केळीगृहमध्ये जगवंत तथा जगवंतनी माता, ए बेहुने लावीने सिंहासन उपर वेशाडीने तेमने सुख उपजे एबुं सुगंधी तेजोनुं मर्दन करे, पढी पूर्वदिशिना केळीगृहमां लड जड सिंहासन उपर बेसाडी स्नान करावे, चंदन लेपन करे, पढी उत्तर दिशिना कदलीगृहमां सिंहासन उपर बेसाडी अरणीकाष्ठयी घसीने अग्नि जगाडी चंदनना काष्ठयी शांति पुष्टि होम करी, ते होमनी रक्षा पोटली करी जगवंत तथा जगवंतनी माता ए बेहुन हाथमां बांधे, बांधीने हे जगवान् ! पर्वतायुर्नव. एवी आशीष आपीने मणिमय गोला बे उठाले पढी तेने वजावीने जगवानेने रमवासारुं पल्यंक उपर बांधीने गीत गान करी जगवंत तथा जगवंतनी माताने जन्मस्थानकें मूकी पाढी पोत पोताने स्थानकें जाय ॥ ए एकेकी दिग्कुमारिकाने चार चार महत्तरादेवी ठे, चार हजार सामानिक देवो ठे, शोल हजार अंगरक्षक देवो ठे, सात अनीकाधिपति ठे, तथा बीजा पण घणा परिवारें परिवृत्यकी एक योजनना विमानमां बेशीने प्रभुनो जन्ममहोत्सव करवाने जेम आवे, तेम महोत्सव करीने पोताने स्थानकें पाढी जाय, ए देवी जवनपतिमांहेली एक पत्योपमायु वाली जाएवी, ए देवीयोनो एज स्वभाव ठे, के तीर्थेकरनो जन्म थयाथी प्रथम एमनुं आसन चलायमान थाय, तेवारें प्रभुनो पहेलो जन्ममहोत्सव ए देवीयो करे, पढी बीजा इंशदिक देवो करे इति ॥ १ ॥ एम दिग्कुमारिकाउयें महोत्सव कखा पढी चोसठ इंशेनां आसन चलायमान थाय तेवारें श्रीमहावीर जगवाननो जन्म थयो एबुं अवधिज्ञाने जाणीने प्रथम सौधमे

ચિત્ર ૭૭

સો ધર્મદત્તી સત્તા

હરણી ગમેલી સુધા
લીજા દેવો
ઘડ વનજાવેહે

इंद, हरणीगमेषी देवताने बोलावी बार योजन पोहोली अने ठ योजन उंची तथा एक यो
 जन नाली, पाठांतरें चार योजननी नाली कहे ठे ॥ उक्तंच ॥ बारसजोयण पडुला, सुघोसा
 घंटाइ अर्द्धउच्चतं ॥ चत्तारिय नालाउ, देवा सयपंच वार्यंति ॥ १ ॥ एवी सुघोषा नामे घंटा
 वजाववानो दुकुम आपे, तेवारें हरणी गमेषी देवता पांचसें देवोनी साधें ते घंटा वजावे ते
 घंटाना शब्दथी सौधर्म देवलोकनां बत्रीश लाख विमाननी घंटा वाजे, तेवारें सर्व देवता साव
 धान थइ जाय ॥ यडुक्तं ॥ सुणिऊण संखसहं, मिलंतिनवणाय वितरं पडहं ॥ जोइसिचं सीय
 नायं, घंटेण विमाणिया देवा ॥ १ ॥ एज प्रमाणें इशानेंइ लघु पराक्रमनामा देवता पासें
 सुघोषा घंटा वजडावे, एम चोसठ इंद सडु पोतपोताना देवोनी पासें घंटा वजडावे तेवारें
 सर्व देवो इंद महाराजनुं कांइ कार्य ठे एवु जाणीने इंदमहाराजनी पासें आवी हजार थाय
 पठी सौधर्मेंइ पण पालकनामा देवतायें बनावेल लाख योजननुं पालकनामक विमान तेना
 मध्यनागमां पूर्वदिशानी साहामो सिंहासन उपर बेसे तेनी आगल इंदनी आठ अग्रमहिषी
 आठ नडासन उपर बेसे अने इंदनें माबे पासें चोराशी हजार सामानिक देवो नडासनो
 उपर बेसे जमणे पासें त्रण पर्षदा बेसे तेमां बार हजार अन्यंतर पर्षदाना, चौद हजार म
 ध्यम पर्षदाना तथा शोल हजार बाह्य पर्षदाना मली बेंतालीश हजार देवो नडासन उपर
 बेसे तथा इंदनी पठवाडे सात कटकना देवो नडासन उपर बेसे चारे दिशायें चोराशी चो
 राशी हजार आत्मरक्षक देवता नडासनो उपर बेसे. एवीरीतें सर्व चोसठ इंदो पोतपोताना
 विमानमां बेग जाणी लेवा. ए प्रकारें सर्व इंद देवदेवीउ सहित नंदीश्वर द्वीपें आवें तेमां
 केटलाएक देवो इंदनो दुकुम राखवा सारुं आवे, केटलाएक देवो मित्रना प्रेखा थका आवे,

કેટલાએક પોતાની દેવીડેના પ્રેશા થકા આવે, કેટલાએક તીર્થંકરની નક્તિ જાવેં કરી આવે, કેટલાએક કૌતુક જોવા સારું આવે, કેટલાએક અપૂર્વ આશ્ચર્ય જોવાને અર્થે આવે, તે દેવો પોતપોતાના જૂદા જૂદા વાહન ઉપર ચઢ્યા થકાં માંદોમાંદે આપસઆપસમાં સિંહના વાહન ઉપર ચડેલા દેવતા હસ્તિના વાહન ઉપર ચડનારા દેવતાને કહે છે કે તાહારો હાથી દૂર રાખ, નહીં તો મહારો સિંહ જબરજસ્ત છે તે તારા હસ્તિને મારી નાશશે એમજ પાડાના વાહન ઉપર ચડેલા દેવતા ઘોડાના વાહન વાલાને કહે છે તથા ગરુડ ઉપર અસવારી કરનાર દેવ સર્પ ઉપર અસવારી કરનારાને કહે છે તથા ચિત્રાના વાહન ઉપર બેઠેલા દેવો છે તે ઢાળના વાહન ઉપર બેસનારાને કહે છે એમ વચન વિવાદ કરતા કોડાકોડી દેવતાડ સહુ પોત પોતાના વાહનની પ્રશંસા કરતા ચાલે છે, તિહાં દેવસમુદાયેં કરી આકાશ યદ્યપિ ઘણું મહોંડું છે તોપણ સાંકડું થઈ ગયું, વલ્લી માર્ગમાં કોડેક દેવતા મિત્રને ઢોડી આગલ ચાલ્યા જાય તેવારેં તેનો મિત્ર કહે કે અરે ઓડીવાર ઝગા રહો હું પણ આવું હું તેવારેં તે દેવતા કહે પ્રથમ ઝગવાનને વાંદવાનો મહોંટો લાજ કોણ મૂકે? એહું કહીને ચાલ્યો જાય એવીરીતેં જે જબરજસ્ત હોય તે આગલ નિકલી જાય અને કોડેક નબલા હોય તે પડતા થકા બોલે જે નાશ આ માર્ગ ઘણો સાંકડો છે તેવારેં બીજો કોડ કહે ઝુપ રહો એ પર્વના દિવસ સાંકડાજ હોય છે કોડ કહે ઘણું નહીં બોલ સ્વર પડશે તો ઇંડ મારશે એવીરીતેં આકાશથી હેઠા ઝતર તાં થકાં જેવારેં જ્યોતિષીના તારા પાસેં આવ્યા તેવારેં તારાડની કિરણોં લાગવાથી કવિ ઝત્રેદ્દા કરે છે કે જો પણ દેવતા સર્વ નિર્જીર છે તોપણ જરા સહિત થયા મસ્તકમાં જાણે ધોળા કેશ ઝગ્યા કે શું? એવા દેવતાના મસ્તકેં તારાના વિમાન શોજિ રહ્યાં છે. તે જાણીયેં

चित्रगुह

रूपानો घडोज होय नहि!! वली शरीरें तारा लाग्या तेना योगें परसेवाना बिंडु सरखा दिसवा
 लाग्या एरीतें सर्व इंद्र अने देवो नंदीश्वरद्वीपमां विमान संकोचीने रहेता हवा ॥ हवे सौध
 मींद्र जगवानना जन्म घरने विषे आवीने, जगवान तथा जगवाननी माताने नमस्कार करीने,
 त्रण प्रदक्षिणा आपी जगवाननी माताने कहे के हे रत्नकुक्षिधारिणी! हे रत्नगर्भे! हे रत्नवी
 पक हे माता! पहेला देवलोकनो हुं इंद्र तुं ते ताहारो पुत्र चोवीशमो तीर्थंकर ठे तेनो जन्म
 महोत्सव करवा सारुं आव्यो हुं माटे तमे कांइ मरशो नही एम कही “नमोस्तु रत्नकुक्षिधारिके
 तुभ्यं” ए पाठ जणीने जगवंतनी माताने अवस्वापिनी निद्रा आपीने बीजो जगवान जेबुज
 स्वरूप करी मातानी पासे राखीने इंद्र पोतानां पांच रूप वैक्रिय बनाव्यां तेमां एक रूपे करी
 बे हाथे करसंपुटमां राखी जगवानने उपाड्या अने एक रूपें जगवंतनी पठवाडे रह्यो अको
 उपर ठत्र धलुं अने बे रूपें बे पासें चामर ढालवा लाग्यो, अने एक रूपें वज्र उलालतो
 अको जगवाननी आगल चाड्यो, एम बधां मली पांच रूप इंद्र महाराजें वैक्रिय कल्यां,
 तेमां आगलो पाठला रूपने वखाणे अने पाठलो आगला रूपने वखाणे, एम पांच रूपें
 करी इंद्रमहाराज, मेरुपर्वत उपर जिहां पांशुक वन ठे, तिहां जगवंतने लइ आवीने मेरुनी
 बुलिकाथी दक्षिण दिशिंयें अतिपांशुकमला शिलाने तले शाश्वतुं सिंहासन ठे, तेनी उपर
 जगवानने उत्संगमां लइने इंद्रमहाराज पूर्व सन्मुख बेठा, तेवारें तिहां बार देवलोकना
 दश इंद्र, जवनपतिना वीश इंद्र, व्यंतरना बत्तीश इंद्र, अने चंद्रमा तथा सूर्य, ए बे
 ज्योतिषीना इंद्र, एम सर्व मली चोसठ इंद्र सपरिवार प्रभुनेस्मात्र कराववाने अर्थें मल्या ठे, ते
 सर्व इंद्र तथा देव मलीने पोतपोताना सेवक देवताउने आझा आपे के जाउ एक हजारने आव

सोनाना कलश, तथा एक हजारने आठ रूपाना कलश, तथा एक हजारने आठ रत्न ना कलश, तेमज चोथा सुवर्णरौप्यमय, पांचमां सुवर्णरत्नमय, ठाण रत्नरौप्यमय, सात मा सुवर्णरौप्यरत्नमय, आठमा मृत्तिकामय, ए आठ जातिना प्रत्येक एक हजारने आठ आठ कलशो, करतां आठ हजारने चोसठ कलश थाय एवा सर्व मली अनिषेक कलशो एक क्रोडने साठ लाख होय तेनो विवरो लखीयें तेथें जवनपतिना वीश इंद्र, व्यंतरना बत्तीश इंद्र, वैमानिकना दश इंद्र, तथा अढी धीपना एकसोने बत्तीश सूर्य चंद्र, धरणेइ चूतानेंइनी बार इंद्राणी, व्यंतरनी चार इंद्राणी, चमरेंइनी दश इंद्राणी, ज्योतिषीनी चार इंद्राणी, सौधर्म ईशान ए बेनी सोल इंद्राणी, सामानिक देवोनो एक, त्रायत्रिंशकनो एक, लोकपाल देवोना चार, अंगरक्षक देवोनो एक, पर्षदाना देवोनो एक, प्रजाना देवोनो एक, अने सात कटकना देवोनो एक, एम सर्व मली बर्जे ने पच्चाश अनिषेक थाय, ते एकैक अनिषेकें चोसठ हजार कलश होय, तेवारें चोसठ हजारने अढीसो गुण करतां, एक क्रोडने साठ लाख कलश थाय. ए एकेका जातिना कलश, पच्चीश योजन उंचा बार योजन पोहोला, अने एक योजननां ना लवा वाला जाणवा, एवा कलश, तेमज वली जूंगार, दर्पण, रत्नकरंभीआ, थालां, पात्रि का, पुष्प चंगेरी इत्यादिक पूजानां उपकरण प्रत्येकें एक हजारने आठ प्रमाणे जाणवां तथा मगधादिक तीर्थनां जल, गंगा प्रमुख नदीर्तनां जल, पद्म इहनां जलथी कलशानरी लावो अने चक्षुहिमवंत, वृद्धर, वैताढ्य, विजय, वद्धस्कार, देवकुरु, उत्तरकुरु, चडशाल अने नंदनवन प्रमुखना सर्व फल, प्रधान गंध, सर्व औषधि, पाणी प्रमुख अनिषेक वस्तु पण देवतापासेथी आणवें, तेवारे सेवक देवो सर्व क्षीरमुद्र प्रमुखना जळें करी कलशानरी पोताना हृदय आगल

पाँदुक वनमां मधुजीनो स्नात्रमहोत्सव देवो करेते.
चार वृषभना रूपे ६८ नवरावेते.

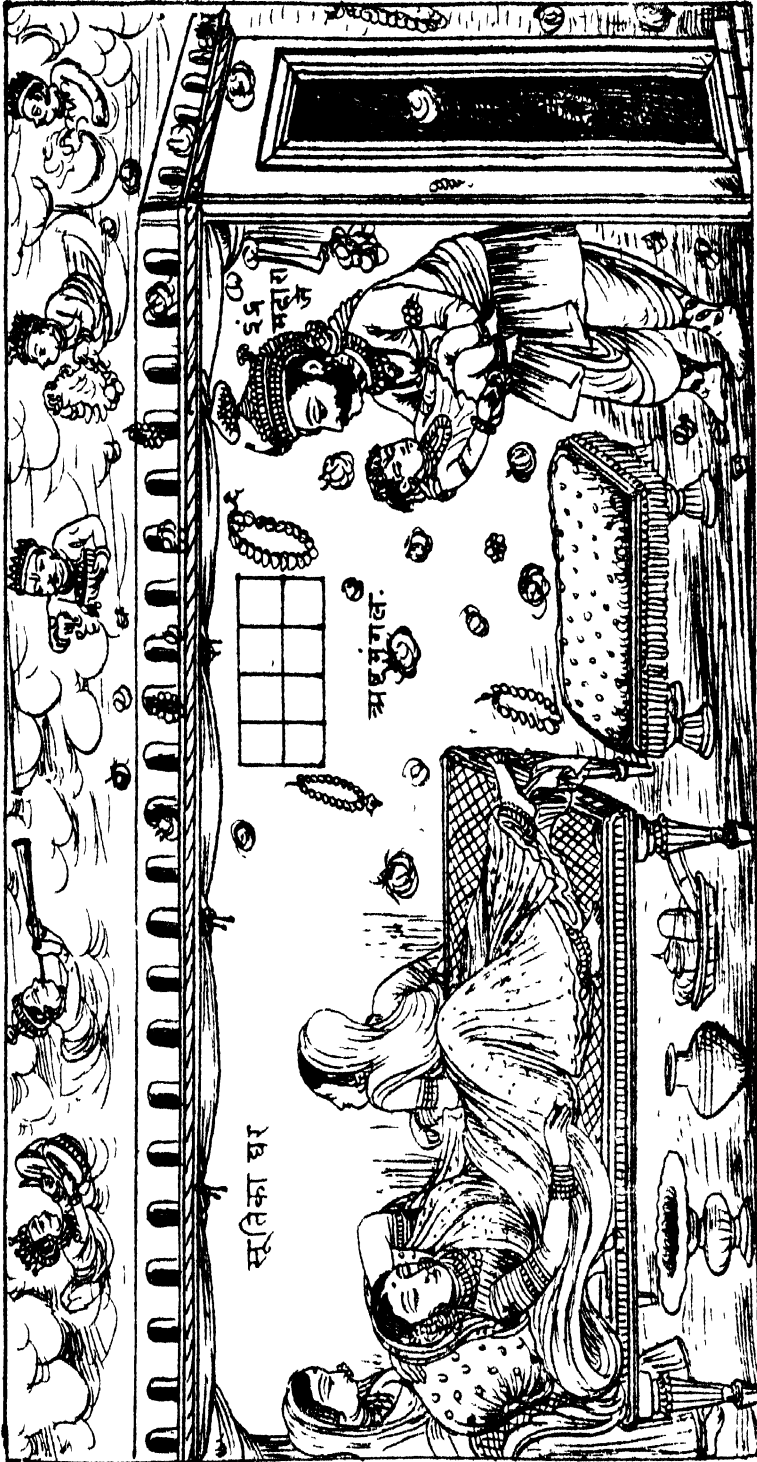

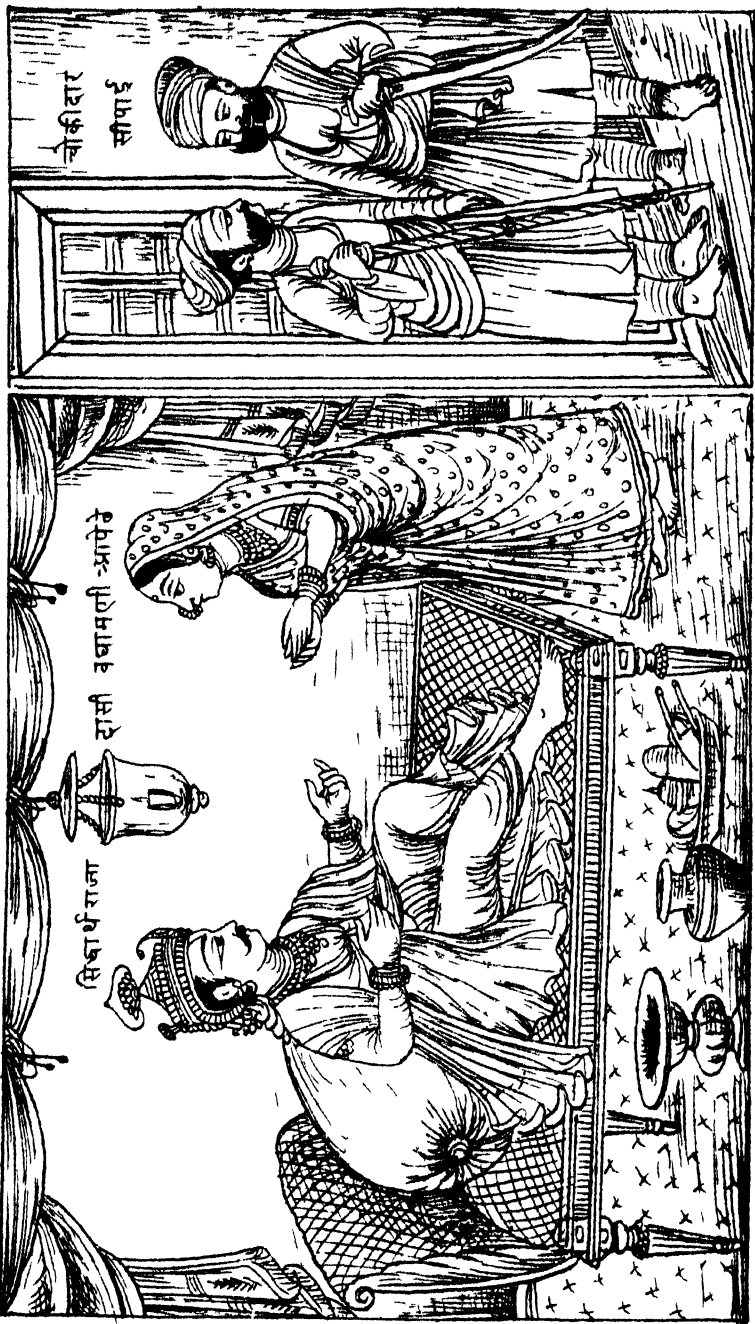
धરીને उજા રહે તે સર્વ વિચારે છે જે ઇંદ્રમહારાજ આજ્ઞા આપે તો કલશ ઢોલીયે તે દેવતા એવા
 શોર્જે છે કે જાણીયે સંસાર સમુદ્રને તરવાને અર્થે કુંજ ધસ્યો હોય નહીં ? એવા શોર્જે છે. તથા
 જાવતુદ્ધને સિંચે છે કિંવા પોતાનાં પાપરૂપ મલને ધુવે છે, અથવા ધર્મરૂપ પ્રાસાદ ઉપર કલશ
 ચઢાવે છે, કે શું ? હવે એવા અવસરને વિષે, ઇંદ્ર મહારાજના મનમાં એવો સંશય ઉત્પન્ન થયો
 કે આ નાનો બાલક થકા શ્રીવીર નગવાન, એટલા કલશોની જલધારાથી મહારા સ્વોલામાંથી
 ક્યાંય જતા રહેશે એવડા જ્ઞાનિષેક કેમ સહન કરી શકશે ? એહું જાણી અનિષેકનો આદે
 શ ન દેતા હવા, તેવારે જગવંતે અવધિના બલે કરી ઇંદ્રનું શંકિત મન જાણીને અરિહંતપણાનું
 અતુલ્ય બલ જણાવવા નિમિત્તે સ્વોલામાં બેઠા થકાંજ બાલરૂપે માબા પગને અંગુઠેથી સિંહાસન
 પરશ્યો, તેવારે શિજા કંપાયમાન થઈ તેના કંપવાથી મેરુચુલ્લિકા કંપાયમાન થઈ, તેવારે
 લાસ્ય યોજનનો મેરુકંપ્યો, તેના કંપવાથી સર્વ પૃથ્વી કંપી, સકલ ધરતી અરહરવા લાગી,
 પર્વતનાં શિખર ઝૂટવા લાગ્યાં, સમુદ્ર જલદ્વોજ પામ્યો ચલાચલ થયો, બ્રહ્માંડ ફાટવા સરસ્વો
 શબ્દ થયો, સર્વ દેવો જય પામ્યા, દેવાંગનાઝ જયને લીધે દેવોના ગલામાં વલગી તેવારે ઇંદ્ર
 ક્રોધે ધામ્યો થકો કહે છે, કે અરે આ હર્ષના સમયને વિષે આવો ઉત્પાત વિષાદ કોણે કસ્યો
 છે ? વલી પ્રચુના જન્મ મહોત્સવમાં એવાં વિઘ્ન કરવા વાલો આ કોણહુષ્ટ છે ? એમ વિચારી
 હાથમાં વજ્ર લઈને અવધિ પ્રયુજીને જોયું તો પ્રચુની શક્તિ જાણી કે એતો જગવાને પોતેજ
 સર્વ કશું છે મેં અજ્ઞાનથી તીર્થકરનું બલ નહીં જાણું એહું જાણીને ઇંદ્ર પગે લાગી સ્વમાવીને
 સ્તુતિ કરવા લાગો ॥ સુણો વીર્ય બોલું વિશાલો વિબુધો, નરેં બાર યોદ્ધે મલી
 એક ગોધૌ ॥ દરો મોધલે લેસવો એક ઘોડો, તુરંગેણ બારેં મલી એક પામ્નો ॥ દરો પંચ મહિષો

मदोन्मत्त नागो, गज पांचगों केशरी वीर्य त्यागो ॥ हरि वीशगों वीर्य अष्टापदेको, दश लक्ष
 अष्टापदे राम एको ॥ जला रामयुग्में समो वासुदेवो, द्वितीय वासुदेवें गणी चक्रि लेवो ॥ जला
 लक्ष चक्री समो नाग शूरो, वली कोडि नागाधिपें इंदू पूरो ॥ अनंते सु इंदू मली वीर्य जेतुं,
 टची अंगुली वीरप्रभु वीर्य तेतुं ॥ १ ॥ ॥ एम इंदू वखाण्या तथा मेरुपर्वतें विचाहुं जे
 अनंता तीर्थकरना जन्मान्निषेक महारा उपर थया, परंतु मुजनें कोणे पगें फरश्यो न हतो,
 ते हमणां श्रीवीरें फरश्यो, तेथी हुं पण धन्य हुं. एम समजीने जाणे हर्षेथी नाच्यो थको
 चिंतवे ठे जे हुं सर्व पर्वतनो राजा ते खरे खरो हुं. वली पांच मेरुमां पण हुं महोदो अयेसर
 ते पण खरेखरो हुं. हवे शकेंदना आदेशथी प्रथम बारमां देवलोकनो अच्युतेंदू स्नात्र करावे ते
 पढी अनुक्रमे उतरता उतरता इंशदिको अन्निषेक करे ठेह्या चंदू सूर्य स्नात्र करे एम सर्व अ
 ढीगें अन्निषेक थाय पढी इशानेंदू, जगवानने खोलामां लेइनें बेसे अने सौधमेंदू चार धवल
 वृषजना रूप विकूर्वीने तेना आठ सींगडांयें करी खीर समुदना पाणीनी धारायें अन्निषेक
 करे एवा विधिथी सर्व देवो गेतपोतानी चक्रि करी स्नात्र करावे पढी जगवंतनुं शरीर गंधक
 पायें वल्ले लोहीने फूल, बावना चंदन विलेपन, अद्भुत ढोकन, दीप, फल, धूप, पाणी, नैवेद्य
 ए आठ प्रकारनी पूजा करीने जगवाननी आगल श्रीवत्स, मत्स्ययुग्म, दर्पण, पूरण कलश;
 स्वस्तिक, नंदावर्च, चडासन, सरावसंपुट ए आठ मंगल रूपानां अद्भुतें करी आलेखे, पढी
 आरति करे, गीतगावे नृत्य करे, वाजित्र बजावे, पढी अपूर्व एकसो आठ काव्यनी रचना
 करी स्तुतिरूप जावपूजा करे ते करीने पढी जगवानने जगवाननी माता पासे सूके, अवस्था
 पर्णी निडा दूर करे, वली जगवाननो प्रतिविंब तिहां प्रथम थापन करेलो हतो तेपण दूर

चित्र १५

चित्र २६

करीने रत्नजडित कुंमल युगल तथा देवडुष्य युगल, त्रिशलामाताने आपीने सुवर्णजडित
 दडो जगवानने रमत करवाने अर्थ मूकीने तथा बारक्रोड सोनैयानी वृष्टि करीने वली
 एज पाठ केठलिएक प्रतोमां आवीरीते लखेहुं ठे के उपर रत्नजडित चंडुउ बांधी, रत्न
 जडित बे कुंमल तथा श्रीदाम ते रत्नजडित सुवर्णनो दडो ए सर्व उंनीगे मूकी बत्रीश
 क्रोड सोनैयानी वृष्टि करी पठी सौधमेंइ सर्व देवोमां एवो हांको करीने कहे के नोजो
 देवो जे हुं कहुंहुं ते तमे सांचली लेजो के जे कोइ देव अथवा असुर दानव, जगवान
 उपर तथा जगवाननी माता उपर माठी चिंतवणा करगे तेनो मस्तक अर्जुनवृद्धनी मांजर
 नी पेरे आ वज्रथी ठेदी नाखीश ए प्रमाणे कहीने जगवानने अंगुठाथी अमृत संचार करी
 सर्व इंद्र नंदीश्वरघीपमां आवी अछाइमहोत्सव करीने पठी पोतपोतानें स्थानकें जाय तिहां
 पण अछाइ महोत्सव करे इति देवकृत जन्ममहोत्सव समाप्त ॥ १ ॥ हवे सिद्धार्थराजायें क
 रेजो जन्ममहोत्सव लखे ठे. पुत्र जन्म्या पठो दासीयें जइने राजाने वधामणी आपी राजा
 पोताने घेर पुत्रनो जन्म सांचलीनें रोमरोम हर्षवंत थयो एक मुकुट विना बीजा सर्व आचू
 षण जे पोताना अंग उपर हतां ते दासीने आपी दीधां, माथुं धोवरावीने तेहुं दासीपणुं
 दूर कथुं, पेढीधरपेढी सुधी खाय एटहुं धन दासीने आपुं. जे रात्रिमां भ्रमणजगवंत श्रीम
 हावीर स्वामीनो जन्म थयो ते रात्रिमां घणा वैभ्रमण देवनी आझा धारक तिर्यकजृनक दे
 वताउए, सिद्धार्थराजाना महेजनने विपे रूपानी वृष्टि करी, सोनानी वृष्टि करी, वज्रही
 रानी वृष्टि करी, वस्त्रनी वृष्टि करी, आचूषणनी वृष्टि करी, नागरवेल पत्र, फल, फूल तथा
 बीजजे शालि प्रमुख ते सर्वनी वृष्टि करी, माला, गंध, वास, सुगंधि चूर्ण तथा हिंगलु

प्रमुख रंग अने सोनामोरोनी वृष्टि करी, ते अगणित वृष्टि करी, कोइक ठेकाणे एवुं लखेवुं
 ठे के पन्नर मास पर्यंत त्रणक्रोड रत्न वरसावे ॥ ८९ ॥ हवे देवताज्ये जे घरेयानी
 सिद्धार्थराजाने घेर वृष्टि करी तेनां नाम कहे ठे ॥ मुकुट, कुंमल, हार, अर्द्धहार, बाछु
 बंध, बेरखा, त्रिसरा, चोसरा, ठसरा, सातसरा, आठसरा, नवसरा, अठारसरा, एकावली, क
 नकावली, टकावली, रत्नावली, मुकुटावली, चंदावली, हीरावली, प्रवाली नक्षत्रावली ओणि
 सूत्र, कटीसूत्र, रसना, खूप, पट्टशिखर, चूडामणि, कटक, कंकण, अंगद, मुशानंदक, दशमु
 दक, मुद्रिका, अंगुलीय, कंदंब, पुष्पक, तिलचंगक, कर्णपीनिक, चत्रक, अजर, मेखला, मुंदक,
 पदक, पडकडि, सांकडुं, सांकली, विशिष्ट, मौक्तिकचंग, उत्तरी, दोरा, हांसडी, कर्णपाल, सं
 कपाल, गेयक, हेमजाली, मणिजाली, मौक्तिकजाली, रत्नजाली, गोपुष्पक, उरसुका, म
 र्मक, वर्ण, वरिका, हांस, जांजर, नेपूर, घूघरा, पागडां, वीळीआ, अंगूथली, बालाजाली, फू
 मणा, अक्रोटा, रूपालहेरिआ, राखमी, गोफणो, फूली, सिथो, त्रसंटीउ, त्रोट्टी, बोरडां, कडी,
 वेढला, मुरकी, मोती, नरगंठोडा, नागफणां, तुंगल, चंपकली, पानडी, झुतरा, वाली, मोती
 सर, तांति, गांठिआ, बरघली, पोंची, गलसिरि, टीली, चांदला, आडी, नवग्रह, मुद्दडी, अं
 गुठी, वेढ, वींठि, वांकडा, बाप, करजावुं, मादलिआं, कंदोरो, खेलमादलियां, पाटीआलो
 कंदोरो, लटकण, मजड, नागफूली, नाग, नागलां, मौर, वैसण, नथ, कांटो, मयोदय, आं
 जण, उगनियां, दिंगलो, कुंकुम, एला, जवला, चूडी, चूडली, थर, कंकण, कारेली, लालि,
 पंचमेखला, हाथसांकली, सोनानालहेरिआं, तावीत, कडलां, सलिआवुं, कलाडी, अणवट्ट,
 लोलिआं, कुंची, पाईल, सातथेवेयक, नवथेवेयक, बापलवींटी, मकोडांखली, जेदेह इत्या

दिक अनेक जातिनां आचरणोनी वृष्टि करता हवा ॥ हवे जगवंतने जन्म कल्याणके चौदरा
 जलोके उद्योत थाय नरकमां पण उद्योत थाय तिहां पहेली नरके सुखसमान तेज थाय, बीजी
 ये वादलाये हांकेला सुखसरखो तेज थाय, त्रीजीये चंडमा सरखुं तेज थाय, चौथीये वाद
 लाये हांकेला चंड सरखुं तेज थाय, पांचमीये ग्रह सरखुं तेज थाय, ठहीये नक्षत्र सरखुं तेज
 थाय, सातमीये तारा समान तेज थाय एम जगवानने जन्मादिक पांच कल्याणके नरकादि सर्वे
 चौदराजलोक पृथ्वी आदिकमां सर्वत्र तेज थाय एवीरीते नवनपति, व्यंतर, वाणव्यंतर, ज्यो
 तिषी अने वैमानिक देवताये तीर्थकरनो जन्ममहोत्सव कखा पढी प्रजातसमये सिद्धार्थराजा
 नगरना रखवालाने बोलावीने कहेतो हवो ॥ १० ॥ ॥ हे देवाणु प्रिया तमे उतावला कृत्रियकुं
 मनगरमां बंदिवानोने बूटा करी मूको अने तोल मापां वधारो तथा कृत्रियकुं मनगरनी मांहेली को
 रे अने बाहेर कचरो कांटो काहाडी साफ करो, लीपावो, तेनी उपर सुगंधजलनो ठटकाव करावो,
 त्रिखूणामार्ग त्रणमार्ग, त्रवाटा, चोवटा तथा जिहां घणा मार्गजेलाहोय तेचच्चर चारमुखमार्ग,
 राजमार्ग ए सर्व रस्ताने पवित्र करावो, कचरा कांटा काहाडीने साफकरावीने रस्ताने बरोबर करो,
 तथा जेनी उपर बेशीने सुखेथी सर्व लोको महोत्सव जोड शके एवा महोटा मांचाउपरमांचा
 बंधावो, अनेक प्रकारना रंगनी ध्वजा पताकाउ करावी स्थानके स्थानके बंधावीने नगर शोजा
 यमान करो, शहरना मार्गेने लीपावो, धोवरावो, वली गोशीर्षचंदन, रक्तचंदन, पांचआंगु
 लीआ ठापा देवरावो, घरमां चंदनना कलश थापन करावो, चंदनकलशघटित तोरणोने घरोना
 बारणे बंधावो, लांबी महोटी अने गोल तथा लटकति एवी पुष्पमालाउनो समूह लटकावो,
 पांचवर्णा फूलोना ढगला करावो, कृष्णगर, नलोकुंदरु, शिलारस, धूकतो थको घमथमायमान

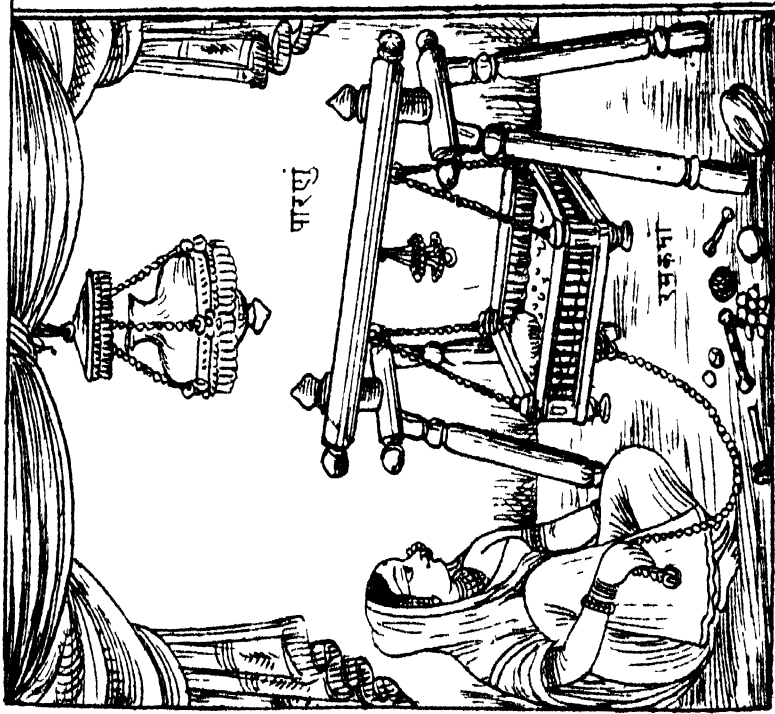
मनोहरगंध सुगंधगंधित अग्रबत्ती उखेवो, मनोहर गंध करो, वली नाटक करवा बाला जे पोतें नाटक करे ते, रशीउपर नाचे ते, मध्वयुद्धकरनारा, मुगीयोथी युद्धकरनारा, नाम नबा श्या, कथाना करवावाला, रास बोलवावाला, उंट अने हाथी उपरथी कूदी जाय तेने पल्लवक कहेते ते, राजानी वंशावलीनां बोलनारा, पाठक कवित कहेनारा, कोटवाला, गुनागुन निशि तना कहेवा वाला, वांसनी उपर नाचनारा, चित्रामणना पाटीया देखवावाला जेने मंख कहे ते, तथा चामडानी मसकने वायरथी जरीनें बजावे तेने तूणयक्षा कहेते ते, तुंबिनी वीण बजावनारा, हाथताल देइने नाचनारा, अनेकतालना बजावनारा, ए सर्वेने बोलावीने ठेकाणे ठेकाणे बेसाडी आपो ए सहु. पोतपोतानी कलाउ लोकोने देखाडे ए काम तमे करो तथा बीजापासैं करावो वली हजारो गमे धूसरा एटले विवाहना मंमपमां घाले ते ते तथा हजारो गमे सुसल उंचा करावीने महारी आझा मने पाढी सोंपो ॥ १०१ ॥ ॥ तेवारें ते कौटुंबिक पुरुष घणाखुशी यइने राजाना हुकुम प्रमाणें काम करीने राजानी आझा राजानें पाढी सोंपी ॥ १०२ ॥ तेवार पढी सिद्धार्थराजा मध्वयुद्धनी शालामां आवी, युद्ध करी, तेल मसलावी, स्नानकरीने सर्व वस्त्र घरेणां माला प्रमुख पहेरीनें महोटा तेजसहित, मोहोटाबलसहित, सर्व वाजा वाजतां थकां, महोटी रुद्रि, महोटीकांति, महोटी सेना, घणां वाहन, घणो समुदाय, महोटां महोटां वाजित्र सर्व जेलां समकाले साथें वजाळ्यां, तेथकी शंख, पठह ढोल, जेरी, जह्नर, खरमुखी ते कालही, रणसिंगो कोइ वाजानुं नाम ते. मांदलनी जात, मृदंग, देवबाण तेनें हुंडनि कहीयें, ए नव जातनां वाजाना शब्द, प्रतिशब्द तेणें करी सिद्धार्थराजा हर्ष करतो रहे, वली द्वात्रिंशकुं गामनगरमां उमुकं एटले दश दिवस सुथो दाण कोइनी पामेथी लेवुं नदी

तथा उकरं एटले गायो ढोर प्रमुखनुं जे कर लागे ते दशदिवस पर्यंत न लेवो तथा उक्किक्कं एटले
 खेत्र प्रमुखथी जे कर लागे ते दशदिवस सुधी नही लेवो तथा अदिक्कं एटले दशदिवस सुधी
 कोइ हाटमां मूल्यलइने वस्तु वेंचे नही जेने जोइति होय ते राजानी पासैंथी मफत लइ जाय
 तेना पैसा राजाना चंमारमांथी देवाय तथा अमिक्कं एटले दशदिवस सुधी कोइ चीज मापवी
 नही तथा अप्रडप्पवेसे एटले दशदिवस लगें कोइ राजानो माणस जोरकरीने जोरावरीथी
 कोइना घरमां प्रवेश करी कोइ चीज वस्तु लीये नही तथा अदंम एटले कोइयें अपराध कखो
 होय तेनी पासैंथी गुनाह प्रमाणे दंम लेवो जोइयें ते दंम दशदिवस सुधी लेवो नही तथां कुदंम
 एटले कोइकें अपराध अल्प कखो होय अने दंम वधारे लेवो तेने कुदंम कहीयें ते कुदंम
 दशदिवस पर्यंत लेवो नही तथा अधरिम एटले दश दिवस सुधी कोइ उधारे लइने रुण करे
 नही एटला वाना सिद्धार्थराजायें मूक्या बद्धीस कखां वली अत्यंत स्वरूपवान एवी वेय्याउना
 नाटक थाते तथा अनेक ताल-वाजा सहित नाटक थाते पठी उत्कृष्ट मृदंग बजाववा सारुं
 सङ्गकखा ठे मृदंग जिहां ग्रंथाग्रंथ ॥ ५०० ॥ ॥ कुंमलाणी नथी एवी विस्तार सहित फूल
 मालाउनो समूह ठे जिहां, हर्षवान थया थका ते देशना सर्वलोक क्रीडा करे ठे. ए प्रमाणे
 दशदिवस पर्यंत स्थितिपतिका एटले पोताना कुल परंपरानी मर्यादा पुत्रजन्मनी ते सिद्धार्थ
 राजा द्वात्रिंशकुंम नगरमां करे ॥ १०३ ॥ ॥ तेवार पठी सिद्धार्थराजा दशदिवसनी कुल
 मर्यादामां जिनपूजामां सो सौनैया लागे तथा हजार सौनैया लागे तथा लक्ष सौनैया लागे
 एवुं जे पूजन तेना निमित्तें इव्य राखे एटले पठी पूजा करावीछुं एवो अनिप्राय करीने
 पूर्वोक्त इव्य काहाडे वली आठम, चौदशनां दिवसें पोसह करनारा भावकोनी नक्ति करवा

નિમિત્તેં દ્વ્ય રાજે તે એવા અનિપ્રાયથીકે જાણે પોસહ કરવાવાલાને પારણે સાહ્યામી વાલ્સ
 લ્યના કામમાં આવશે વલી બીજું પણ દેવાયોગ્ય દ્વ્ય ધર્મને અર્થે કહ્યું એું દ્વ્ય પોતે
 સિદ્ધાર્થરાજા દેતો થકો, બીજાંબની પાસેથી દેવાવતો થકો વિચરે ॥ વલી પૂર્વોક્ત રીતેં સો,
 હજાર અને લાખ સોનેયા પ્રમાણે વધામણને અર્થે જેટ લોકો લઈ આવે છે તે લેતો થકો,
 બીજા કને લેવાવતો થકો એવીરીતેં દશદિવસ સુધી કરતો થકો કુલમર્યાદા કરે ॥ ૧૦૪ ॥

તેવાર પઠી શ્રમણ જગવાન શ્રીમહાવીરસ્વામીના માતા પિતા જગવાનના જન્મદિવસથી પઠી
 આગલ પહેલાદિવસેં તો કુલસ્થિતિ કરે અને ત્રીજે દિવસેં ચંડમા તથા સૂર્યના દર્શન કરાવે.
 હમણા આજના કાલમાં તો ત્રીજે દિવસે કાચ દેવાડે છે. પરંતુ મૂલ વિધિ આવો છે જે ગૃહ
 સ્થગુરુ આવીને શ્રીઅરિહંતની પ્રતિમા આગલ સ્ફાટિક અથવા રૂપાની ચંડમૂર્તિ કરાવે તે
 પ્રતિષ્ઠાવી પૂજીને માંદે પઠી બાલક તથા બાલકની માતાને સ્નાન કરાવી ખલા વસ્ત્ર પહેરાવી
 ચંડોદયની વેલાર્યે પુત્રને હાથમાં લઈને માતા સહિત પુત્રને વેશાડી પ્રત્યક્ષ ચંડમા સાદામાં
 આણી આવીરીતેં મંત્રજણે તે લેશે છે ॥ ઈર્ષદ્વંડોસિ નિશાકરોસિ નક્ષત્રપતિરસિ સુધાકરોસિ
 ઔષધિગર્જનોસિ અસ્યકુલસ્યર્કદિવૃદિં કુરુકરુ ॥ એવા મંત્રનો ગુરુ ઉચ્ચાર કરે, માતા પુત્રને ચંડમા
 દેસાડી નમાડે વલી પુત્રને લઈ ગુરુને પર્ગે લગાડે, ગુરુ આશિર્વાદ આપે તે આવીરીતેં:—શ્લોક ॥
 સર્વૌષધિશ્રમરીચિરાજી, સર્વોપદાંસંદરણે પ્રવીણ: ॥ કરોતુ વૃદિંસક્લેપિવંસે, યુષ્માકમિંદુ:
 સતતં પ્રસન્ન: ॥૧॥ ॥ તેવાર પઠી ચંડમાની સ્થાપેલી મૂર્તિને વિસર્જન કરે. કદાચિત્ કાલિ
 ચૌદસ, અમાવાસ્યા હોય અથવા વાદલા હોય તેથી ચંડમા ન દેવાય તો તેજ રાત્રિયેં તેજ
 ચંડમાની મૂર્તિ આગલ તો જરૂર કરે એવીરીતેં તેજ દિવસની સાંજે જે વિધિ હોય તે અવશ્ય

करे. पढी ते दिवसें प्रजातें सूर्य उदयनी वेलायें सोनानी अथवा त्रांबानी सूर्यमूर्ति करीने
 पूर्वनीपेरे स्थापन करी ते मूर्तिनी आगल पुत्र सहित मातानें बेसाडी गृहस्थ गुरु आवीरीतें
 मंत्र बोले ॥ ईअर्हसूर्योसि, दिनकरोसि, तमोपहोसि, सहस्रकिरणोसि, जगच्चक्रुरसि, प्रसी
 दास्य कुलस्य तुष्टिं पुष्टिं मोदं कुरु कुरु ॥ ए सूर्यमंत्रउच्चारिने माता सहित पुत्रने सूर्यनुं
 दर्शन करावे पढी माता पुत्रने लइ गुरुने पर्गे लगाडे तेवारे गुरु आशीर्वाद आपे ते लखीये
 ठेयें ॥ श्लोक ॥ सर्वसुरासुरबंधः, कारयिता सर्वधर्मकार्याणां ॥ नूयात्रिग च्छुः, मंगलं दस्ते
 सपुत्राय ॥ १ ॥ ॥ पढी थापन करेली सूर्यमूर्तिने विसर्जन करे वली ठेठे दिवसें धर्म
 जागरण करे, अगीआरमें दिवसें अष्टुचिकर्मनिर्वर्तन करे, माटीना छुना नाजन काहाडी
 नाखे, नवा वस्त्र पहेरे ॥ ॥ हवे बारमो दिवस आव्या थकां अशन ते अन्न विगय प्रमुख
 तथा पान ते मीठा पाणी प्रमुख तथा खादिम ते खारक टोपरा प्रमुख तथा स्वादिम ते ल
 विंग पान प्रमुख ए चार प्रकारनो आहार रंधावे रंधावीने सिद्धार्थराजा पोताना मित्रोने, न्या
 तिने एटले पोतानी जातिवालाने, पोताना पुत्रपौत्रादिकोने, काकाने, ससरा प्रमुखने, पोताना
 दास दासीयोने, वली सिद्धार्थराजानाज गोत्रवालाउने, वली क्षत्रियोने तथा गामना क्षत्रि
 योने, एवा बीजा पण महोठा लोकोने निमंत्रण करे अर्थात् नोतरा आपे पढी जगवानने
 तथा त्रिशलाजीने स्नान करावे, घरे देवपूजा करावीने पढी विघ्ननिवारवानें अर्थें कौतुकची काज
 लना टीलांटवकां करे, मंगलिकने अर्थें सरसव, दही, दर्ज, चावलनुं तिलक मस्तकें धारण
 करे, नवा वस्त्र पहेरे, वली जेमां जार अल्प अने मूल्य घणुं एवा घणा मूलनां घरेणा
 पहेरें, पहेरीने जोजननी वेलायें जोजन मंगपमां सुखे बेसे. वली पूर्वे नोतरेजा मित्रादिकोने

अशन, पान, खादिम, स्वादिमादिक चार प्रकारना आहार जमाडे हवे तेमां केटलाएक आहार स्वाद करवा योग्य तेना स्वादकरतां थकां अशनादिक मोदक प्रमुख सर्व चीज स्वबाइ जाय तथा केटलीएक सेलडीप्रमुख चीज थोडी खाय अने घणी नाखी आपे वली केटलीएक खजुरप्रमुख चीज घणी खाय अने थोडी नाखीदीये एवीरीतें चारे प्रकारनो आहार साथ मिक्कादिकोने सिद्धार्थराजा जमाडता थकाविचरे ॥ १०५ ॥ ॥ हवें ग्रंथातरथी जोजननो विधि लखीयें ठेयें ॥ केलिपत्रे ठायेला मोदवा नीचें मथ्यान्ह वेलायें कुंकुमबंढित मंमपमां सर्वने बेसाड्या, मखमलनां पांतिया नाख्यां, ते उपर सर्व पवित्रथइने आवीबेठा, तेना पेट पाताले पेठा, आगल स्वर्णरत्नजडित बाजोट मेळ्या, तिण उपर सोनाना थाल, जमवावाला थया उज माल ॥ कनेमेली कटोरीयां, निर्मल जलसैं धोवे, मोहे मुखडा जोवे, ते कहेवा ठे तोके ? फां दाला, फुंदाला, डुंदाला, सुंहाला, आंखे अणिआला, सुठाला, केइ जमाइ केइ साला, इसी पांति बेठी, तिहां पीरसणवाली पेठी, ते घणी रूपाली, चला वस्त्र पदेखां, शोले सणगार कला, हाथमां महोटी जरी, युवानोंकी निजरो ठारी ॥ हाथधोवाया, मनमें काम जुराया, पहेलां ते फल पिरसे, देख्यासैं मन विकसे ॥ ते कहेवा फल पिरस्यां तेनां नाम कहे ठे. अखोड मिस्रिस्कीपात, चोपडी चारोली, केला रायण लीलांनानियेर बदाम पिस्ता डाख आखा आंबी तथा स्याग दाल पक्क, सेवां सेतुत दाडिम नारंगी मीठांलींबु, पाकांकिरणां खारक खजुर सेव जांबु गुंदा पेमदीबोर लीलीडाख ठोलेली सेलडी कांगटा जामफल रामफल सीताफल बीजोरां, इत्यादिक उदार मनथी पिरस्यां. ठेरकीया खातां दीया हूर्यां ॥ किस्याक खावे के पिर सवावालीतेना मुख सामा जोइ मोहमां पड्या खायां जावे, पण पेटपाटे ते नजर न आवे ॥

માસવાની જમીનમાં નીપજ્યા ઘઉં હાથથી મસલ્યા ધોઈને દલ્યા નલા વલ્લથી મેદો ઠાણો તેના
 પિરસ્યા સ્વાજાં, દાંતોમાં કરે અવાજા ॥ હવે કહું પકવાન, સ્વાવા થયા સાવધાન ॥ પિરસણ
 વાલી સુંહાલી, માનકરે રઢીયાલી, પહેલી પિરસે લાઢૂ, જિમે બેંગા જાણે સાઢૂ, સિંદ્ધકેસરીયા
 મેલ્યા, મસાલા અધિકા જેલ્યા ॥ કંસાર મગદારા મોદક, કિટિયા જસરીયા દાલિયા, ઇસ્યામો
 દક સ્વાવે, બૂઢો મરદ હો જાવે, અઢ્ઢીપિરસી મુરકી, સ્વાવા જીનડી ફુરકી, જલેબી મુખમાં
 ઘાલે, રસના ગટકા ચાલે, પેડાપેટમાં પડિયા, મુખમેળંતા ગુડિયા, મસ્વાણા મુખમાં ઘાલે: બ્રહ્મબ
 જાણે બોલે, ઘેવર મુખમાં ધરિયા, સ્વાતાં ધૃતબહુ ઝરિયા, જીણાતારની ફીણી, આંણીસેવાં
 જીણી. રૂઢીશ્વરા દોંગા સ્વાવે, મનમાં હસતા જાવે, સાંકલી તિલની સ્વાધી, સિંધોડા સેવસુ
 સાધિ, આવે સાકર સીરો, મોકરા મન થયો ધીરો, લાપસી આઢી આવે, મેવાસીચડી સ્વાવે ॥
 હમ અનેક પકવાન, જિમે બેંગા રાજાન ॥ દેવસુગંધીસાલ, સ્વાવા થયા ઝજમાલ ॥ મુગદાને
 જેલી, ઘીસુગંધી તેલી ॥ સ્વીચડી પતલી પોલી, થાયે ફકવીશની એકકોલી ॥ સાલણા મુખમાં
 જાવે, જીનવરફરી થાવે ॥ મૂગીયા કેર રાયમોમી, વાલોલ, કરમદા કાચા, કેલાં, ચોરાની ફલી,
 મુગની ફલી, નીલાચણા, મિરચ, પીપલ, સાંગરી, કાચરી, બાવલ્યા, કરેલાં, જીંમી, તરોફ, વેંગણ,
 મોગરી કાકડી તઝડા તીમ્સી ઇસ્યા જાતના સાગ, જીરા મિરચ સમજાગ ॥ ગરમ મસાલા
 પડિયા, ધૃતમાંહે પહેલા ઠમકિયા ॥ હિંગ વધાર સુગંધા, સ્વાતાં તજ્યા સબ ધંધા ॥ જીનવરફરી
 દોવે, કલીકંદને જોવે ॥ નાજીવિણારીમેથીરીચદલેવારી પાલસવારી સુઝારી થેગરી, સ્વાતાં
 જીન શોનાધરી ॥ મિસરીમાં ચેલ્યો દૂધ, પીતાં નરહી છુઢ ॥ નહોપેટ બોલ્યા સહુ એમ, હવે
 સ્વાવાનો નેમ ॥ રૂઢીદેસ્વીને મુખડે ચાલ્યો પાણી, જીરાગ્રાબ છુઢ તિહાં આણી ॥ કરબો સ્વાધો

पूर, राइपडी रायतापूर ॥ मीठा पाणी पीधां, पापडमुख शुद्ध कीधां ॥ शुद्ध पाणीसैं चलु करीजें, न मावे पेटमें उत्तर दीजे ॥ वली दीधा पान तंबोल, केशरठांटे रंगरोल ॥ हीरचीर मखमल पटंबर, वस्त्रदीधां ते पहिरे सुंदर ॥ फूलमाला पहेंरावे, हर्ष मने बहुलावे ॥ आ नूषण पहेंरामणी देवे, एम सिद्धार्थ जस बहु लेवे ॥ इति सिद्धार्थराजाकृत जन्मोत्सव ॥ एवीरीतें मरुदेशआदिकमां जे नोजन विधि कहेवाय ते ते प्रमाणे लख्यो ॥ हवे वली प्रकारां तरे कढगुर्जरादि देशोमां जे प्रमाणे नोजनविधि कहेवानो चाल प्रवर्ते ते ते मुजब आहीं लखीयें ठेयें. ए बै प्रकारमांथी वाचनारने जे रुचे ते वांचवुं अथवा बेहु प्रकार सजा आगल वांची संजलाववा. ते प्रकारांतर आहीं लखीये ठेयें ॥ मांढ्यो तोरण उंचंग मांढवो, तरत आंगणुं बेसवानुं नवुं ॥ तेतो नीलां रत्नज तणुं, तिहां सखरा मांढयां आसन, बेसतां किसी विमासण ॥ वली आगल मूकी सोनानी आंढणी, ते कैम जाये ठांढणी ॥ उपर सोनाना थाल, अत्यंत घणा विशाल ॥ विचमा चोसत वाटकी, लगार नही जास काट की ॥ गंगोदक दीधा थाल, कचोलांमैं हाथ लाल ॥ हवे सघली पंक्ति बेठी, एटले पीराण हारी पेठी ॥ ते कहेवी ते? शोल शणगर सज्या, बीजां काम तज्यां ॥ हावजावनी रुडी, खलके हाथें सोनानी चूडी ॥ लघु लाघवनी कला, मन कीधां मोकलां ॥ चित्तनी उदार, अति घणी दातार ॥ बोलती हाथ, परमेश्वर देजो तेहनो साथ ॥ धसमस्ती आवे, सघलांने मन जावे ॥ पहेलां फलहवे पीरसे, सघलांनां मन हर्ष ॥ एवी ते पिरसनारी जली; मृगनयनी, होंसनी पूरी, धर्मेनी झूरी, शीलवंति, शक्तिवंति एवी पिरसनारीयो ते ते प्रथम फल खावानां लावे ते पाकां आंबानी कातली, ते बूरा खांढ्युं जली ॥ वली पातलां पाकां केलां, ते खांढ्युं

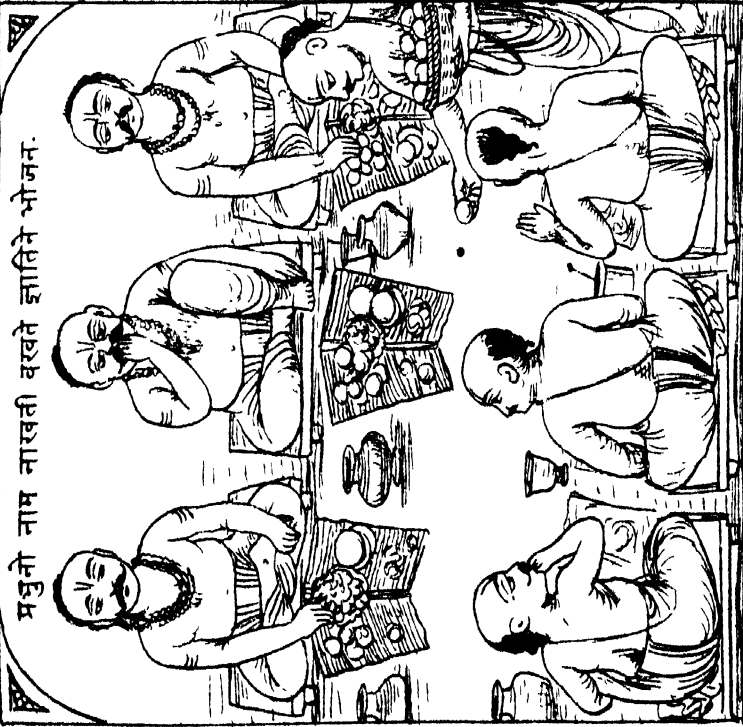
कीर्थां जेलां ॥ सखरां करणां, वली पीला वरणां ॥ लीलां नारांगा, दीसे महासुरंगा ॥ नी
 लीरायण, पीरसी जली जायण ॥ दाडिमनी कली, खातां पूगे मन रली ॥ लींबजाने अखोड,
 खातां पूगे मनना कोड ॥ डाखने बदाम, कइ कागदीने कइ श्याम ॥ सिलेमी खारेकने खजू
 र, ते पीरश्यां जरपूर ॥ नालियेरी नगरी, ते मालवी गोलछुं जरी ॥ लींबु खाटांने मीठां, एह
 वां ते कदी न दीठां ॥ चारोलीने पीस्तां, लोक जमे हसतां ॥ वली शोलडीने सीताफल, ते पण
 पीरश्यां परिघल ॥ हवे पकवान आणे, ते केहेवां वखाणे ॥ सतपडा खाजां, ते तुरत. कीर्थां
 ताजां ॥ सदलाने साजां, जाणे प्रसादनां ठाजां ॥ एहवां पवित्र प्रधान, मालवी घंजं, तेह
 ने दल्यां तेहनी पडछुदी, महाचतुरें शोधी ॥ घीयें करमोइ, तेहनां खाजां घीयें तल्या फुल्यां,
 महाविशाल, एवा सातपुडां खाजां, वली फगफगता फेणा, डुधवणीं दहीधरां ॥ धृतवणीसुं
 वाली, अमृतजेवी जलेबी ॥ घीनाघेवर पतासा मोतीचूर गुंदवडां एलचीदाणासहित साक
 रीया चणा, खांमसाकरनां दहीधरां, अनेक जातिनी सुखमी पिरसे. विद्युद्धदलें केलव्या, सा
 रमिश्र खांमथी चेलव्यां ॥ मांहे एलचीना चमत्कार, पठी पिरश्या लाडु, जाणे नाना गारु ॥
 कुण कुण तेहनां नाम, जमतां मन रहे नही एक ठाम ॥ वली लाडुनां नाम कहे ठे. मो
 तीआ लाडु, दलिया लाडु, सेवैया लाडु, चूरमांनां लाडु, तिलना लाडु, तिगरुना लाडु, मग
 ना लाडु, जगरीना लाडु, सिंहकेसरीया लाडु, कीटीनां लाडु, तेजाना लाडु, खसमसीयाना
 लाडु, जांखरीया लाडु, चोंटीया लाडु, अडदीया लाडु, अमृतिया लाडु, दीठां दाढ गले, पूर
 एपुन्याइयें ए मले ॥ जोजनने अर्थे पीरसे, लदमी एवा मोदक, जातजातनां दीसे, जमतां
 बाधे सुखनो वान, तेनां हैयडाहीसे ॥ दातारना हार्थे परीघल, कपणना हाथ धूजे ॥ वली

बीजां आयां एकवान, जमतां वाधे मुखनुं वान ॥ कुण कुण जाति, नव नवि जाति, सखरासांदां, तेमांहे नही खाटां ॥ बरफीनी जाति, फीणीनी जाति, मरकीनी जाति, डुधपिंमीनी जाति, सा करीयांमोत्तिचूरनी जाति, मसूरनी जाति, जलेबीनीजाति, सक्करपारानीजाति, गोलपापडीनी जाति, हवे आयां वडां गुंदवडा, फीणी सखरां सोट ॥ तेमांहे नही खोट ॥ दहीवडां, फेण वडां, मंथीयावडां, कांजीयावडां, सालियावडां ॥ पातली सेव, पीरझ्यानी रूडी टेव, ताजो गुंद, तव्यो गुंद ॥ कुंमलारुत जलेबी, शीरो, लापसी ॥ जिए दीठे दाढा गले, स्वर्गंडुति देव देवी टलवले ॥ वली मीठो मगद, सारो माल नगद ॥ खांफनुं चूरसुं, साकरनुं चूरसुं, पठी पी रशी सालि, ते जमीयें विशाल-॥ ते कुण कुण नेद, सांचलतां उपजे उमेद ॥ सुगंधसालि, सुवर्ण सालि, धवली सालि, राती सालि, नीली सालि, पीली सालि, महा सालि, शुद्ध सालि, कौमुदि सालि. मालवी सालि, कलम सालि, कुंकणी सालि, तिलवासी सालि, जीरा सालि, कंद सालि, रायजोग सालि, कुंवारी सालि, चंडायण सालि, निकी सालि, गुरुडा सालि, वली साबु चोखा अखंम चोखा ने वली खांम्या, सबला ठांम्या, हलवा हाथथी सोह्या, नख थकी वीण्या, उत्तम स्त्रीयें उंखा, सुजाण स्त्रीयें उंसाया, एवा अणीयाला सुगंधि फरहारा, उंवा कूर पीरझ्या ॥ वली उपर दाल पीरशी, तेनां नाम कहे ठे, मंमोरनी दाल, मुगनी दाल, काबली च एानी दाल, गुजराती तुयरनी दाल, अडदनी दाल, जालरनी दाल, मठनी दाल, वरें पीली, परिणामें सीली, वली परिचलघृत पीरझ्यां ते कहेवां ठे ? तो के आजनां ताव्यां, एवा गायनां घी, जेशनां घी, पीला वरणनां घी, नाकें पीयां घी, मजीठवर्णा घी, हवे पोली पीरसी, ते कहेवी ठे ? तो के आढी पोली, घीमांहे जबोली, फूंकनी मारी फलसी जाय, एकवीश पोलीनी

एक कोलीउ थाय ॥ ठप्पो ॥ मुरकी मोतीचूर, सेवफिणी साकर सरखी ॥ खाजां छुरमां खांम,
 प्रिया तिहां पीरसें हरखी ॥ केला तणी कातली, अंबरस मूकें घोली ॥ घल घल घीनी नाल,
 पीरसें पातली पोली ॥ साल दाल बहुसालणां, गोरस करबे चित्त उछुं ॥ ऋषज कहे ए जमण
 कछुं, बाकी सघलुं एजो बछुं ॥ १ ॥ चोला मरटी तेल, साक विण नित्यें सारे ॥ पीरसे चूनी
 नार, पेट कहो केणी परें ठारे ॥ उपर ढीली घेंश, ठास पण पीरसे पाणी ॥ सिंधव नही स
 गार, किछुं कहे कर्मनी कांणी ॥ आहार सेर अढी तणो, सेर सवा दोहिलो लहे ॥ कवी ऋषज
 कहे एजो बछुं, नोजन एहने कुण कहे ॥ हवे शाक पीरस्यां तेनां नाम कहे ठे, नीली मो
 नीनां शाक, टिंडसीनां शाक, चीनडांना शाक, कोहेला, कंकोडां, करमदां, कालिंगडां, केलां,
 कारेलां, आरियां, तुरियां, खडबुजां, वेंगण, मोघरी, नींबु, अंबोलीया, वालोल, चोलानी
 फली, सरगवानी शिंग, सांगरी, काचरी, आमलां, केरनां फूल, केरडां, लीलां मरचां, लीली
 पीपर, लीली रायण, खाटां, खारां, मोलां, गढ्यां, तढ्यां, वधाखां, फुगाखां, ठमकाखां, बली
 पीरसी नाजी, ते उपरें सहुको राजी ॥ ते कोण कोण जातनी ते कहे ठे. सरसवनी जा
 जी, सूवानी नाजी, मूलानी नाजी, चणानी नाजी, चीलनी नाजी, मेथीनी नाजी, घेगीनी
 नाजी, अफीएनी नाजी, तांदूलनी नाजी, हवे वडीनां शाक कखा तेना नाम कहे ठे. दाज
 वडी मक्कावडी चूथरावडी घासवडी धारवडी दहीवडी घोलवडी पापडवडी मरियालावडी,
 घणा जोलेनीना, घणा वधार मसालाना चमत्कार सबडका देतां अंगुली चाटता मनमां
 विशेषे जावतां, हवे रायतानां नाम कहे ठे. खारेकना रायतां, टोपरानां रायतां, झखना रा
 यतां, बदाम प्रमुख मेवानां रायतां, हवे वडां कइ कइ जातनां पीरस्यां? ते कहे ठे. मरचा

નાં વડાં, તલ્યાં વડાં, કોરાં વડાં, કાજીઘોલવડાં, ઘોલ વડાં, મગની દાલનાં વડાં, ચોલાની દાલનાં વડાં, અડદનાં વડાં, દહીંવડાં, ગૂંદવડાં, ફેણવડાં, મેથીયા વડાં, સાલીયાવડાં, ઘણે જોલેં જીનાં, ઘણે તેલેં સીનાં, મરચાંના ઘણા ચમત્કાર, અત્યંત ઘણા સુકુમાર, હાર્યેં લીધા ઝહલે, મુલ્લે ઘાલ્યાં તરત ગલે, ઘણું શું કહિયેં એ વડાં એવાં તો હે, કે જેને સ્વાવાને અર્થે ઘણા દેવ દેવિત પણ ટલવલેહે. હવે પલેવ પીરસી, તે કહેવી હે? ચોશ્વાની પલેવ, જુહારની પલેવ, બાજરીની પલેવ, ગઢુંની પલેવ, હલદીયા પલેવ, પીંપલીયાં પલેવ, સુંગીયાં પલેવ, સબડકીયા પલેવ, હવે નોજન જમતાં વચમાં પીવાનાં પાણી આવે હે, તે કહે હે. સાકરનાં પાણી, ડાઘનાં પાણી, શાંમનાં પાણી, ગંગાનાં પાણી, ઘાલર પાણી. કપૂરે વાસ્યાં પાણી, એલચીયેં વાસ્યાં પાણી, ટાઢાં સીતલ પાણી, હીમનાં પાણી. હવે દહી અને દહીનાં ઘોલ આવે, તે કહેવાં હે? તે કહે હે. ગાયનાં દહીં, નેશનાં દહીં, કાઠા જામ્યાં દહીં, મધુરાં, સખરાં, સજીરાલાં, સલવણાં જામનાં, ઘોલ, તેનાં જ્યાં કચોલ, ચાવલછું જિમતાં, યથા રંગરોલ ॥ વલી સખરાં કરંબા જરી આણીને પીરસ્યાં, તે કરંબામાંહે ઘણી રાફ, જમતાં ઢીલ ન કાંઈ, ઊપર જીંગ લુણનો પ્રતિવાસ, કરણહારી પણ સ્વાસ ॥ એમ નોજન કરાવ્યા પઠી એકાંતે તેહજ આશને રહ્યા થકાં ને ચંલુ ક રાવ્યા તે ચલુ કરાવવાનાં પાણી કેવાં આવ્યાં, તે કહે હે. કેવડાની વાસનાં પાણી, કાથાનો પાણી, કપૂરે વાસ્યાં પાણી, ચંદને વાસ્યાં પાણી, પામલે વાસ્યાં પાણી, સુગંધી પાણી, ગંગો દકના પાણી, ચંદને નિવાસ્યાં પાણી, એલચીયેં નિવાસ્યાં પાણી, ઇત્યાદિક પાણીયેં કરી ચલુ કલ્યા. પઠી તુણશના પ્રમુલ્લથી મુલ્લ સોધી દાંતોની શુદ્ધિ કરીને પરમ સોચ્ય થયા. હવે મુલ્લ વાસ દીધાં તે કહે હે. વાંકડી સોપારી, ચીકણી સોપારી, તે પણ કેશર વરણી, કપૂરે મા

प्रबुद्धो नाम नाखती वखते ज्ञातिने भोजन.

ज्ञाति भोजन.

सित, वली तीखां लविंग, जावंत्री, जायफल, मोटा मोफा, एलची, पाकां नागरवेलनां पान,
 ते वली काथा चूना सहित दीधां, वली घणां आदर सन्मान, घणां गीत गान, घणां तानने
 मान, हवे कश् कश् जातिनां कश् कश् नांतिनां वखोनी पहेरामणी करी, ते कहे ठे. देवडुष्य
 वस्त्र, रत्नकंबलवस्त्र, पांचडी, खीरोदक, अटाणां सेलां, अधोतर, मूलकसबी, जरबाप, मख
 मल, चिणीयां, बुलबुल, चसम, पाटु, टसरिया, शणीया, जेरव, नारीकुंजर, पट्टहीर, पट
 सीऊनी, पंचसइयां. फूलपगर, फूलकारी, दोरीयां, जादर, चादर, नेत्रपट्ट, धोतीपट्ट, राज
 पट्ट, गजवडी, सुवर्णवडी, हंसवडी, कालवडी, खुअच्चिआ, पटकूल, पट्टहीरसाडी, घाटडी,
 चीर, कुंमखाव अतलशलाहि. खाराचीनी, पापडीआंचीनी, सथीआ गुआगरी, आसणिआ
 आगराइ, सणलीपट्टणी, मशरु तास्ता, शालु, दोपट्टा, त्रपट्टा, बास्ता, टुकडी, मुगटां, लायल नारी
 कुंजर, शाडला, रत्नकंबल, चुनडी, घाटमी, इत्यादिक पांचरंगी वाधा पहेराव्या, वली काशमीरी
 केशरना लांटाणां कीधां, नलां-नलां सुगंध बावना चंदननां विलेपन कीधां, अरगजा, चूआ,
 चंपेल, फूजेल, केवडो, मोगरो, जाइ, खुइ, कुंद, मचकुंद, चंपो, मरुओ, दमणो, केतकी अने
 मालती प्रमुख फूलोनी मालाउ पहेरावी. पढी वली मुकुट, तिलक, बाजुबंध, हार, चीर, बेर
 खा, रत्नावली, मुक्तावली, चंदावली, हीरावली, प्रवालावली, सूर्यावली, ग्रहावली, नक्षत्रा
 वली, श्रोणिस्त्र, कटीस्त्र, पट्टशीखर, चूडामणि, कुंमल, कटक, कंकण, अंगद, मुद्दनंदक,
 दशमुद्दक, चक्रक, अजर, मेखला, मुदक, पदक, सांकलुं, सांकली, विचिष्ट, जंगउत्तरी, दारा
 हांशडी, कपाली, त्रैवेयक हेमजाली, मणिजाली, मौक्तिकजाली, वर्णसरीका, जांजर, नेजर,
 घुघरा, पीगडां, वींढीया, अंगुवडी, वालाजाल फुमणां, अकोटा, रूपाला, हरीयाराखडी, गो

फणा, उलसीथो, त्रिसंथोयो, त्रोटो, वोरडांकरी, वेढला, मुरकी, मोतीदर, गंगोडा, तुंगल, चं
 पकली, पानडी, होलेरताली, मोतीसर, सरलीया, टीलां, टीली, चांदला, आड, नवग्रह, सु
 ड्डी, अंगुठी, वींटी, वांकरं, गलसरी, ढापकरजाली, हेमजाली, मादलीयां, खेलमादलीयां,
 कंदोरा, पाटीआला कंदोरा, लटकणमोड, नागफुली, नागला, मोरवेसण, नथवाली, सिंदूर,
 कुंकुमरीली, जवलाचूडी, घरचूडी, चूना, कांकणी, कारेली, लाल, पोंची, मेखला, दाथलां
 कली, सोना लहेरीयां, तावीत, कमलां, कमली, वांकडी, वेलीयां, लोलीयां, इत्यादिक आज
 रण पहेराव्यां. ए रीतें मित्र, ज्ञाति पोताना कृत्रियो तथा कुटुंब, सगा संबंधीनी जक्ति विवि
 ध प्रकारनी कीधी. इति जोजन तथा आचरण विधिः हवै बालकनुं श्रीवर्द्धमान एवुं नाम
 दीधुं, ते वखाणे ठे. हवे ते मित्र, न्याती, गोत्री, स्वजन, पितरीया प्रमुखने सत्कार, सन्मान
 आपीने त्रिशलादेवी तथा सिद्धार्थराजा एवुं कहेवा लाग्या ॥१०६॥ ॥ जे हे देवानुप्रियो !
 अमारे घेर ए पुत्र गर्जने विषे आवी उपन्या पढी अमें रूपेकरी, अणघडे सोनें करी, धान्यें
 करी, राज्यें करी, वाहनें करी, मनुष्यना सत्कारें करी, अत्यंत घणा वृद्धि पाय्या तथा सा
 मंत जे सीमाडाना राजा अने चंद्रप्रद्योतनादिक राजा, ते पण अमारे वश थया. तथा अमारी
 चाकरी करवा आव्या ॥१०७॥ तेथी अमारा मनमां एवुं चिंतव्युं हतुं के जेवारे अमारे घरे बाल
 कनो जन्म थाजे तेवारें ए बालकनुं नाम रूप गुणें करी प्रधान निष्पन्न श्रीवर्द्धमान एवो
 आपीछुं, ते अमारा मनोरथ सिद्ध थया, अमारी इहा पूरण थइ माटे अमें ए कुमारनुं वर्द्ध
 मान एवुं नाम आपीयें ठेयें. तमें पण ए कुमारने श्रीवर्द्धमान कुमार एवा नामें बोलावजो.
 एरीते संबंधी सर्वने शिग्गाव पहेरामणी करीने सर्व सज्जननी सालें बालकनुं नाम स्थापन

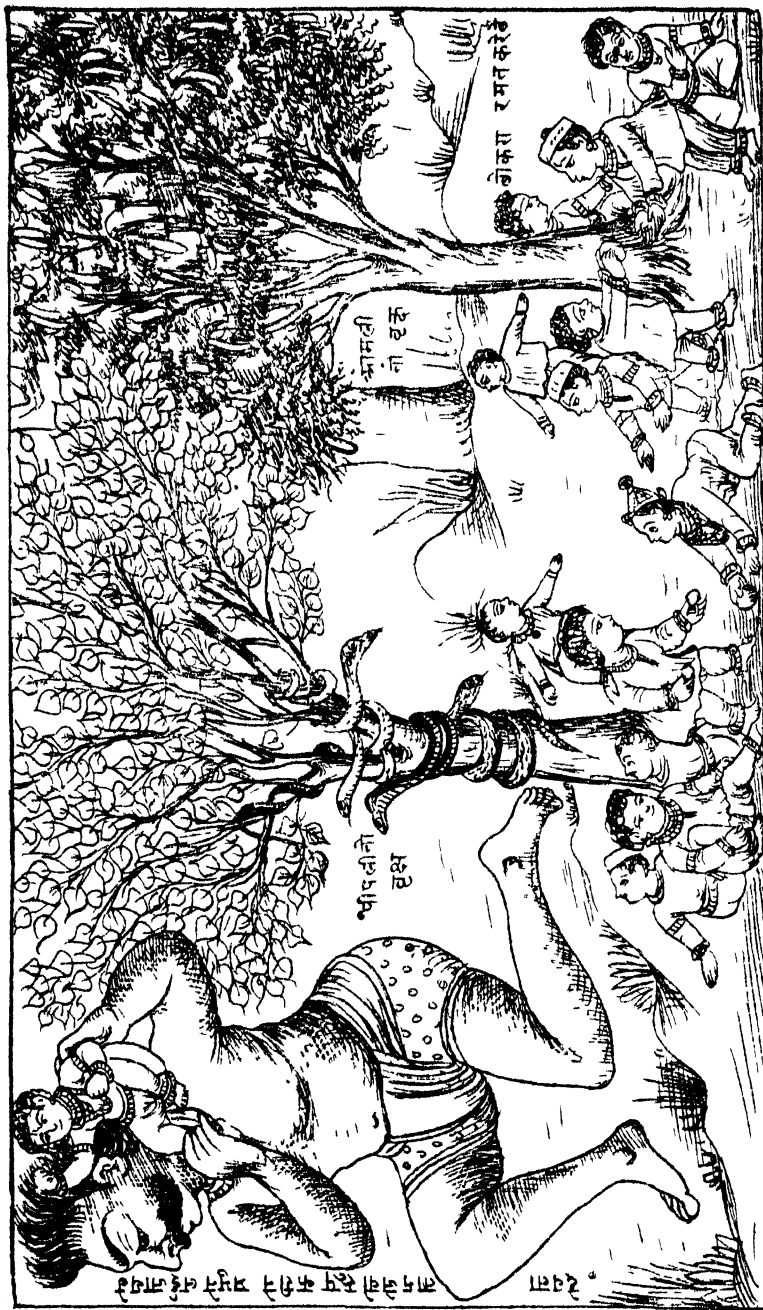

કંચુ ॥ ૧૦૬ ॥ પઢી તે સર્વને વિદાય કહ્યા ॥ इति श्री वर्द्धमान नामस्थापन संपूर्ण ॥ ते श्रीव
 र्द्धमान जगवान् कहेवा ठે? તોકે સાત હાથનું મહોદું શરીર ઠે જેનું, વલી સમચોરસ સંસ્થાન
 ઠે, સુવર્ણવર્ણ દેહની નિર્મલ કાંતિ ઠે, વજ્ર ક્ષપનનારાચ સંધયણ ઠે, એવા જગવાન ઠે. હવે
 શ્રીવર્द्धमान स्वामीनां सर्वमली त्रण नाम अथां ते कहे ठे. एकतो माता पितायै आपैलुं नाम
 શ્રીવર્द्धमान જગવાન ઠે અને બીજું રાગદ્વેષ રહિત તપસ્યામાં સ્વેદ સહન કરવાથી શ્રમણ એું
 નામ જાણવું અને ત્રીજું જે અકસ્માત્ ઉપજે તે જય અને સિંહાદિકોના ઉપડવથી ખે જય
 ઉત્પન્ન થાય તે નૈરવ કહીયે એ જય નૈરવોથી ચલાયમાન અથા નહી નિર્જય પણે રહ્યાં અકા
 નૂલ તથા પ્રમુલ પરિસહે કરીને ક્ષોજ પામ્યા નહિ એમ પરિસહ ઉપસર્ગે સહન કહ્યા તથા
 સર્વતોચદ્ પ્રમુલ પ્રતિમાના પાલવા વાલા, ચારદ્વાન સહિત, ધૈર્યવાન, અરતિ રતિ પરિસહને
 વેઠીને રાગદ્વેષ રહિત પણે સુલ દુઃલ સહન કહ્યાં તેથી દ્વ્યવીર્ય પામ્યા અકા મોદ્દજવાનો
 નિશ્ચય કહ્યો ઠે તોપણ ચારિત્ર પાલવામાં તત્પર રહ્યા એવા વીરપણાનાં ગુણોયે કરી દેવ
 તાર્ઝયે શ્રીમદ્દાવીસ્વામી એું નામ દીધું તથા જગવાન આમલ ક્રીડા કરતીવેલાયે દેવતા
 ક્ષોજ પમાડવા આવ્યો તેનાથી બીક પામ્યા નહી તે કથા આગલ કહેવાશે તેવારે પણ દેવ
 તાર્યે મદ્દાવીર એું નામ દીધું ॥ ૧૦૭ ॥ ॥ હવે જગવાન શ્રીમદ્દાવીસ્વામી દિવસે દિવસે
 ચંડકલાની પેરે વધતા અકાં, ઘણા દાસદાસીયો સાથે પરવલ્યા અકાં, અત્યંતરૂપવાન, મસ્તકે
 જમરાનાં સરલા કાલા કેશ ઠે જેના, કમલ સરલાં નેત્ર ઠે, પરવાલ સમાન બિંબોષ્ટ્ર ઢે, ધોલા
 દાંત ઠે, કમલ ગર્જસરલો ગૌર વર્ણ ઠે, કમલના ગંધ સરલો શ્વાસોશ્વાસ ઠે, સર્વ દેવતાર્ઝના
 રૂપથી પણ ઘણુંજ રૂપઠે જેનું એટલે સર્વ દેવોનું રૂપ જો એકનું કરીયે તો જગવાનના

માવા પગના અંગુઠાની એક કલાને પણ પહોંચે નહીં કેમકે ત્રણે લોકમાં સર્વથી અધિક રૂપ શ્રીતીર્થેકર જગવાનનું હોય છે તેથી ઊંઠું ગણધર મહારાજનું રૂપ, તેથી ઊંઠું આહારક શરીર વાલા સાધુનું રૂપ, તેથી ઊંઠું અનુત્તર વિમાનવાસી દેવોનું રૂપ જાણવું, તેથી ઊંઠું નવ ઐવેયકના દેવોનું રૂપ, તેવાર પઢી બારમો દેવલોક, અગીયારમો, દશમો, નવમો, આઠમો, સાતમો, ષષ્ઠો, પાંચમો, ચોથો, ત્રીજો, બીજો, પહેલો દેવલોક એ સર્વે ક્રમે કરી એક બીજાથી ઉતરતા ઉતરતા રૂપ વાલા કહેવા. તેવાર પઢી જોતિષિ દેવોનું, પઢી જવનપતિદેવો, પઢી વ્યંતર દેવો, પઢી ચક્રવર્તિરાજા, પઢી વાસુદેવ, પઢી બલદેવ, પઢી મંમલિક સામાન્યરા જાનું રૂપ જાણવું એ સર્વે અનુક્રમે એકેકથી હીનહીન રૂપવાલા જાણવા વળી જગવાન જાતિ સ્મરણ જ્ઞાનસહિત અપ્રતિપાતિ મતિ, શ્રુત અને અવધિ મળી ત્રણજ્ઞાનેં કરી સહિત, સર્વથી ઉત્કૃષ્ટ દેહની કાંતિ છે જેની, એવા જગવાન અબીહ, બલવંત, બુદ્ધિમંત, સુરૂપી, દિવ્યસ્વરૂપ ધારી, સાહસિક વલી રૂપાલા, રંગીલા, રઢીયાલા, રેલાલા, રતીલા, મતિલા એવા જગવાન રમતાં રમતાં જેવારેં આવર્ષનાં થયા તેવારેં સરસ્વા રાજકુમારો સાર્થે ક્રીડાકરતા થકા તે દેશમાં પ્રસિદ્ધ પામેલી એવી આમલકી ક્રીડા રમવા સારું નગરની બાહિર એક પીપલીનું વૃક્ષ છે ત્યાં સર્વકુમારો એકઠા થઈને સર્વે ઢોકરા ડોડવા લાગ્યા તે આવીરીતેં કેં બેં બેં ઢોકરા સાર્થેં ડોડે તેમાં પહેલો જે પીપલીના વૃક્ષને જડ પકડે તે જીત્યો અને જે પાઠલ રહીજાય તે હાલ્લો પઢી જે દ્વારે તે પોતાની લાંધ ઉપર જીતેલા ઢોકરાને બેસાડીને જે સ્થાનકથી હોડ કરીને ડોહ્યા હોય તે સ્થાનકેં પાઠો જડ મૂકેં એવીરીતની રમત પોતાના જેવડા ઢોકરા સાર્થેં જગવાન કરે છે એવામાં સૌધર્મેંડ સનામાંં બેઠા થકાં અવધિજ્ઞાને કરી જગવાનનું મહાબલ

विश्व

जाणीने सनामां कहेवा लाग़ा के, आजना समयमां जेवा श्रीमहारीर जगवान बलवान ठे
 एवो कोइ बीजो बलवान नथी जो महारासहित सर्वदेवो मलीने तेने मराववा जाय तोपण
 मरे नही एवा ठे. ते इंदमहाराजना वचनेने अणसदहतो थको एवो कोइ मिथ्याली देवता
 तिहांथी ऊनीने जिहां जगवान रमे ठे तिहां आव्यो अने ठोकरातुं रूप करी जगवान साथे
 रमवा लाग्यो तेवारे जगवान अत्यंत वेगथी डोडीने तरत जइ पीपलीना जाडने हाथ लग
 डीने आगल चाल्या अने देवतायें पीपलीना नीचेनी मालीयोमां सर्वत्र फूकरा करतो एवा
 सर्पनुं रूप बनाव्युं ते जगवाननी सामो फणाटोप करीने बीवराववा लाग्यो पण जंगवानें
 सर्पने पोताना हाथथी दूर करीने पोतें पीपली उपर चडीगया अने मनमां ते सर्पनो कांइ
 पण नय आयो नही हवे जेवारे ते देवकृत बालक हाखो अने श्रीवर्द्धमान जीत्या तेवारे ते
 देवरूप बालके पोतानी खांध उपर जगवानेने चडावीने तेने बीवराववा सारुं सात ताडवृद्ध
 जेटलुं उंचुं रूप कछुं तेने जोइने बीजा सर्व बालको जयपामीने नाशि गया अने प्रभुना मा
 तापिताने जइ सर्ववृत्तांत कछुं तेवारे माता पिता चिंता करवा लाग्यां तेमनी चिंता टालवा
 ने माटे जगवाने वज्रप्रहार जेवी पोतानी मुष्टि, देवनी पीठ उपर मारी तेथी ते देव अराट
 करतो चीश पाडतो थको जमीन उपर पडी गयो पडी घणो लङ्कायमान थइ पोतानुं रूप
 प्रगट करीने कहेवा लाग्यो के हे प्रभु ! जेवा तमोने इंदमहाराजे वखाण्या तेवाज तमे धीरजवाला
 महाबलवान ठो ए अवसरमां इंदमहाराज पोतें पण तिहां आव्या अने ते देवताने जगवानेने पगे
 लगाव्यो देवतायें पण जगवानेने पगे लागी अपराध खमाव्युं ते देव मिथ्यात्वपणुं त्यागी समकेति
 थयो पडी इंदमहाराज तेने पोतानी साथे देवलोकमां लइ गयो इति आमलपीपलि क्रीमा संपूर्ण ॥

हवे नगवान आठवर्षना थया एटले माता पितायें मोहना वशथकी विचालुं ॥श्लोक॥ लाल
येत्पंचवर्षाणि, दशवर्षाणिताडयेत् ॥ प्राप्तेषोडशकेवर्षे, पुत्रं मित्रवदाचरेत् ॥ १ ॥ ॥ तथा ॥
मातावैरीपिताशत्रुः, पुत्रोयेन नपावितः ॥ शोचते न सजामध्ये, हंसमध्येबकोयथा ॥३॥ ॥
अर्थः—डोकुराने पांचवर्षे रमाडवो रमतकराववी अने दशवर्षनो थाय तेवारे धाकमां राखवो
तथा शोलवर्षनो जेवारे थाय तेवारे तेने मित्र सरखो जाणवो ॥ १ ॥ ॥ तथा जो पुत्रने
नणावे नहि तो माता तेनी वैरिणी जाणवी अने पिता तेनो शत्रु जाणवो केमके जो जणे
नहींतो ते पंढितोनी सजामां जेम हंसोनी पंक्तिमां बगलो शोचे नही तेमतेपण शोचा पामे
नही ॥ ३ ॥ एवो विचारकरी, सारुं मुहूर्त जोडने छुनदिवसे पोताना स्वजन ह्मत्रियोने जमाडी
वस्त्राजरण आपी, केशर कस्तूरीनां ठांण करी, हाथी रथ घोडा शणगरी, गीत वाजित्र
सहित महा महोत्सवथी निशालीयाउने आपवा सारुं गोलधाणी मेवा प्रमुख लीधां तेनां
नाम कहेढे. वरसोला, गुंदवडा, खारक, टोपरां, डाख, खजूर, सिंघोडा, अखोड, बदाम, चारोली,
नालियेर, साकर, सेंव, पेडा, फल, फूल, साकरीया चणा, एलचीपाक, धाणी, गोलधाणी,
बीजोरां, चणा, सोनानाखडीया, रत्नजडित लेखणो, रूपानीपाटीउ, पाननां बीडां. प्रमुख
अनेक वस्तुउ सार्थे लडने तथा पंढितने आपवा योग्य वस्त्राचूषण सार्थे लडने सोदागणी
स्त्रीयो गीत गाती थकी श्रीवर्द्धमानने स्नान करावी शणगार पहेरावी हाथी उपर बेसाडी मेया
मंवर ठत्र चामरो सहित, याचकोने दान देतां थकां, नाटस्तुति करता थकां, ब्राह्मणवेदध्वनि
नणता थका, अशिर्वाद करी वंदीजताथकां, नणाववा बाला पंढितनी पासें आव्या तेवारे
पंढित पण सिद्धार्थराजानो ठोकरो सकलवेशनो अधिपति मद्दारीपासें नणवा आवे ठे एडुं

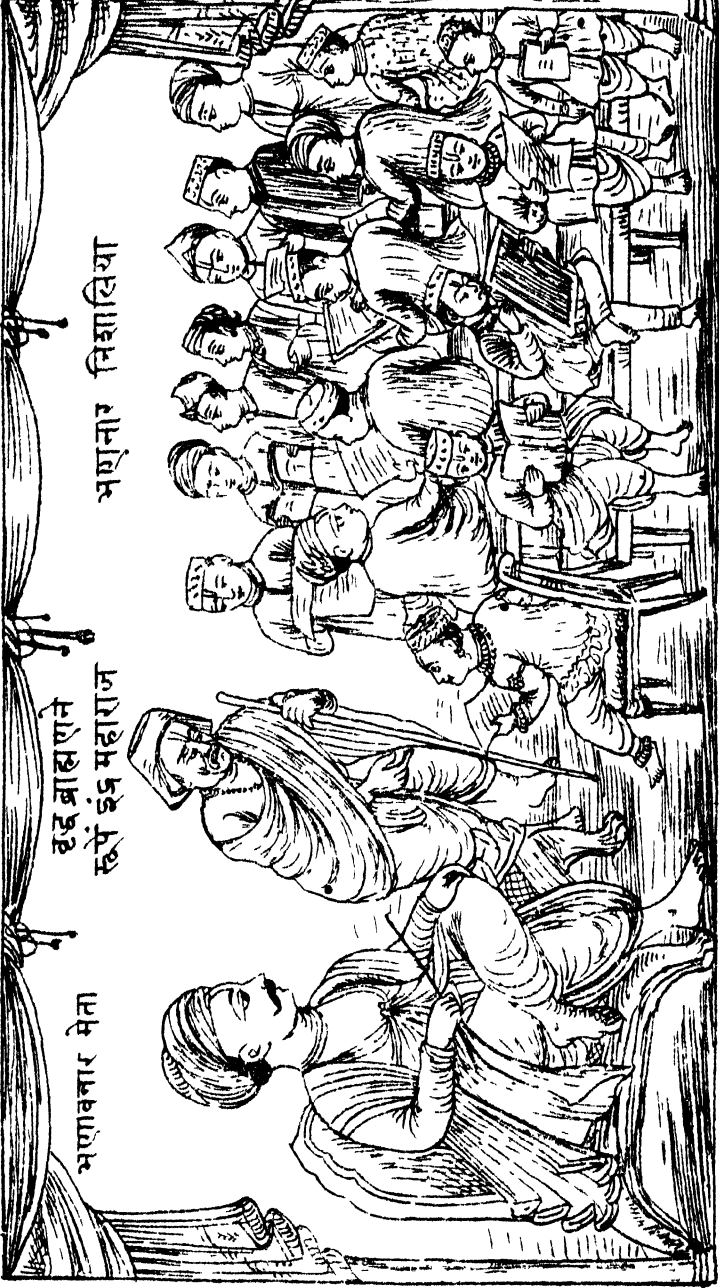

चित्र ३०

भणानार मेता

वृद्ध ब्राह्मणेने
स्वर्गे इन्द्र महाराज

भणानार निशालिया

જાણી અહંકાર આણી મહોદું આસન મંદાવી શણગાર કરીને બે મણિબંધ, બે બાદુ, બે કહ્વા, બે કાન, બે કાનની મૂલમાં, એક લલાટમાં અને એક કોટમાં એવા બાર સ્થાનકે તિલક કરી પોતાના પરિવારને સર્વ શણગારી વાટ જોતો જોતો બેઠો છે. એ અવસરમાં ઇંદ્રમહારાજનું આ સન પણ ધ્વજાની પેરે કપાયમાન થયું અથવા જલમાં ચંડિબિંબની પેરે ચપલ થયું અથવા હાથીના કાનની પેરે ચપલ થયું તેવારે ઇંદ્રમહારાજે અવધિકાને જોયું તો જગવાન જણવા બેઠા છે એવું દેહી કૌતુક પામી ચિંતવવા લાગ્યો કે આ મોહનીયનો ચમત્કાર જૂઝ કહેવો છે માટે માતાપિતા જાણે જે એને જણાવીયે પણ જગવાનતો ત્રણફાને સહિત છે મહાંગંજીર છે એને શું જણું છે ? એતો નણ્યા ગુણ્યા સ્વયંબુદ્ધ છે, અમૃતમાં વલી મીઠાશ શી કરવી છે ? સરસ્વતીને વલી પોથી શી દેશ્વાડવી છે ? ચંડમાને વલી હજ્જલતા શી કરવી છે ? આંબાને વિષે તોરણ બાંધવું ? તથા માતાની આગલ મોસાલ વર્ણવ કરવો તેમ એમણે અજ્ઞાનના વશથી જગવાનને નિર્થક જણવા બેસાડ્યા છે માટે હવે જગવાનની આશાતના ન હોવી જોઈયે એવું વિચારી શકેન્દ્ર બ્રાહ્મણનું રૂપ કરી જિહાં જગવાન નીશાલમાં આવ્યા છે તિહાં બ્રાહ્મણને સિંહા સન ઉપરથી ઝઠાડી જગવાનને ઝંચા સિંહાસન ઉપર બેસાડી પ્રથમતો ઉપાધ્યાયની સમીપે બેશી તેને કેટલાએક શાસ્ત્રાર્થના પ્રશ્ન પૂછ્યા પરંતુ ઉપાધ્યાયથી બરાબર તેનો જવાબ અપાણો નહી તેવારે વલી તેહજ પ્રશ્ન જગવાનને પૂછ્યા તેના ઉત્તર જગવાને નિઃસંદેહ પણે આવ્યા તે જોઈ અધ્યાપક જે જણાવનારો તે મનમાં વિચાર કરવા લાગ્યો કે આ વાતોના તો મહારા મનમાં પણ આજ સુધી સંદેહ હતા મેં પૂર્વે ઘણા પંક્તિને એનાં અર્થ પૂઠેલા હતા પણ કોઈયે મહારી શંકાઝનું સમાધાન કહ્યું નહી અને આ ન્હાના બાલકે મહારા સંદેહ દૂર કથા એ મહોટો

આશ્ચર્ય જણાયઢે વલી પણ ડંડમહારાજેં જગવાનનેં શબ્દોની ઉત્પત્તિ પૂઢી તેવારેં જગવાનેં સંજ્ઞા સૂત્ર, પરિનાષા સૂત્ર, વિધિ સૂત્ર, નિયમ સૂત્ર, પ્રતિષેધ સૂત્ર, અતિદેશ સૂત્ર, અધિકાર સૂત્ર, અનુવાદસૂત્ર, વિનાષા સૂત્ર અને નિપાત સૂત્ર એ દશ સૂત્રના અર્થે સર્વે દૃષ્ટક કહી બતાવ્યા, શબ્દસાધનિકા બતાવી તેવારે લોકોયે જાણું જે આ કોડ પરદેશી બ્રાહ્મણ આવેલો ઢે તે બાલકને પ્રશ્ન કરે ઢે અને બાલક તેના ઉત્તર આપે ઢે પણ એવા ઉતરતો આ જણાવનાર પંક્તિનાં માતાપિતા પણ જાણતાં નથી એમ લોક સર્વે આશ્ચર્ય પામીને વિચારવા લાગ્યાં કે આટલાં શાસ્ત્ર આ બાલક તે કિહાં જાણ્યો હશે ? અને ઉપાધ્યાય પણ ચમત્કાર પામીને કહેવા લાગ્યો કે આતે કોણ બ્રહ્મા પોતે સાદ્ગત્ આદીં આઘ્યા ઢે કેણું ? તે વારે સર્વે લોકના મનનાં સંશય મટાડવા સારું ડંડમહારાજ બોલ્યા કે અરે લોકો આ વર્ડ માન કુમાર ઢે, એને સામાન્ય પુરુષ જાણશો નહીં એ ત્રણ લોકનો નાથ ઢે, સર્વે પદાર્થોનો જાણ ઢે, પરંતુ મહાગંતીર ઢે માટે પૂઢયાવિના ઉત્તર આપે નહીં. લોકોમાં કેવત ઢે કે ગાલા તે વાજણા, ગાલા બોલા પોલાઢોલ, જાણે આશ્વિન અને કાર્તિકનો મેઘ, જેવો અસતિ સ્ત્રીનો સ્નેહ તથા જેવો શરદ્ફુલનો ગર્જારવ તેવો ગાલો જાણવો પણ જે પંક્તિ ઢે તે તો વર્ષાવના મેઘ-સંરક્ષા ગાલા બોલે નહીં જે સૂર્વહોય તે પોતેં પોતાનેં જાણેજે હું પંક્તિ હું એવી લપરાયો કરે પંચે એવા મહોટા પુરુષ જે ઢે તે વિના પૂઢે બોલે નહીં એહું કહીને જગવાને પ્રરૂપ્યાં જે વ્યાકરણ સંબંધિ દશપ્રકારના સૂત્ર તેની વૃત્તિ તથા ઉદાહરણ કરીને વ્યાકરણ જ્ઞાંનાંયું તે જિનેંડ ત્યા કરણ નામા આઠ વ્યાકરણની આદિમાં થયો પઢી ડંડમહારાજ પંક્તિ પ્રમુલ્લ લોકોમાં જગવાન સર્વજ્ઞ ઢે એહું જણાવી પોતાનું રૂપ પ્રગટ કરીને સ્વર્ગમાં ગયો. ઉપાધ્યાયે જગવાનને પૂજો

લાગીને કહ્યું કે હે પ્રભુ ! તમે જ્ઞાનસમુદ્ર બો હુંતો અપૂર્ણ કલશની પેરે હું માટે તમે મદારા શુક્ર
 બો પઠી પ્રભુયેં યપાધ્યાયને ઘણું દાન આપ્યું જગવાનના માતા પિતા ઘણાં રાજી થયાં થકાં
 જગવાનને હાથી ઉપર બેસાડી ઉત્સવ સહિત ગાજતે વાજતે ઘરે તેડી આવ્યા હિતિ લેલક
 જાલામહોત્સવ સમાપ્ત ॥ ॥ હવે પ્રથમ ઇંદ્રમદારાજેં આવીને જગવાનને જલેના અર્થે પૂઠયા
 છે તે વિસ્તાર હોવાથી ઉપરે સૂચવ્યા નથી માટે અહીં લખીયેં હેયેં ॥ ॥ અથ જલેના અર્થે
 પ્રારંભ : ॥ શ્રીવીરપ્રભુને નીશાલે બેઠા જાણીને સૌધર્મ ઇંદ્ર બ્રાહ્મણનેં રૂપેં આવી પ્રભુને નમસ્કાર
 કરી સર્વલોકનેં ચમત્કાર અપજાવવા નિમિત્તે પ્રથમ જલેના અર્થે પૂઠયા થકાં પ્રભુજીયેં આ
 પ્રમાણે અર્થે કહ્યા ॥ ૧ બે લીટી તે જીવની બે રાશિ છે તેમાં એક સિદ્ધના જીવ તે નિષ્કર્મી
 અને બીજા સંસારી જીવતે સકર્મી જાણવા. ૨ જલે તે અરે જીવ હું સિદ્ધના જીવની રા
 શિમાં જલવાની ઇચ્છા રાખજે. ૩ મિંહું તે સંસાર રૂપ ગોલાકારેં કંમો કૂપ છે તે માંહેથી નિક
 લવાનું બિંદુ છે માટે નીકલીશ. તો સિદ્ધમાં જલીશ. ૪ બિલાડી તે જેમ કૂવામાં વસ્યુ પઠી
 હોય તેને લોઢાની બિલાડીથી બાહેર કાઢાડીયેં તેમ ફહાં સંસારી જીવને સંસાર રૂપ કૂપ
 માંથી કાઢાડવાની એક દેશવિરતિ અને બીજી સર્વવિરતિ રૂપ બે બિલાડી જાણવી. હવે તે
 સિદ્ધના જીવ કિહાં રહે છે તે કહે છે. ૫ ઝગણ ચોટીઝ માથે પોટીઓ એટલે ચૌદરાજ લો
 કના એક અધોલોક બીજો મધ્યલોક અને ત્રીજો ઉર્ધ્વલોક એવા ત્રણ જાગ છે તેમાં ઉર્ધ્વ
 લોકનેં ચોટીને સ્થાનકે બાર યોજન વિસ્તાર વાલી ઇસીપનારા નામે દુષિવી છે તિહાં એક
 યોજનનેં ચોવીશમેં જાગેં ૩૨૩ ધનુષઝપર બત્રીશ અંગુલ જેટલા વિસ્તારમાં લોકને મસ્તકે
 અલોકને અડી રહ્યાં થકાં સિદ્ધના જીવ રહે છે. ૬ નનો વીઠાલો તે હે જીવ ! હું સંસારના

કામનોગમાં મગ્ર થઈ વીટાઈ રહ્યો હો તેથી અથોગતિ એટલે નીચીગતિ પામીશ. ૭ મમો માગ્લો તે આ સંસારજે છે તે જીવનું અનાદિ ઘર છે તેમાં મોહનામે માગ્લો એટલે મોસાલી યો છે. ૮ મમા હાથ બે લાહુવા તે પૂર્વે કહેલો જે મોહ નામે મોસાલીયો છે તે જીવને કામ જોગ રૂપ બે લાડવા હાથમાં આપીને જોલવી રાણે છે સંસારમાંથી નીકળવા દેતો નથી. ૯ સેરીરાણી ચોકડી તે સિદ્ધિરૂપ રાણીને મંદિર ચઢતાં ચાર કષાય રૂપ ચોકડીની ચોકી રા સ્ત્રી છે તે ચોકીને વંચીને કદાપિ કોઈ ઝંચો ચહે તોપણ તેને ચઢવા આપતી નથી. ૧૦ પાઠી ચારકુંમાવલિ તે અગીઆરમી પાવડીથી પાઠો ઢોલીને તેને તે ચોકડી સંસાર કૂપમાં નાણે છે. ૧૧ ઢાંઝં ઢાંઝં ઢોકલો માથે ઢોકરો એટલે હે જીવ ! તું સંસારમાં ધાડ ધાડેને ગર્નાવાસમાં પડીશ તિહાં ઢોકલાની પેરે સીજાઈ રહીશ વલી ઢોકરાં ઢેયાં તે તાહારે માથે વિંટવના પાડજો માટે જો તું ધર્મના ચક્રવર્તી મહારાજનું સિદ્ધ નગર છે તેને જોવાને વાંઠતો હોય તો પ્રથમ તેનો સમ્યક્ત્વ નામે મહામંત્રીશ્વર છે તેની સાથે મળજે એટલે તે તુજને ધર્મ મહારાજથી મે લાપ કરાવી દેશે. હવે તે સમ્યક્ત્વ નામા પ્રધાનના ઘર સુધી જાતાં થકાં વચમાં ઘાટ છે તિહાં લૂંટારા રહ્યા છે તેને નિવારણ કરવાનો ઉપાય કહે છે. ૧૨ હાથમાં માંગડી તે ધર્મકથા વાર્તારૂપ યથા પ્રવૃત્તિ કરણ કરી, અપૂર્વકરણના શુન પરિણામ રૂપ માંગડી એટલે મહામુજર હાથમાં લઈને. ૧૩ આઈડા દો નાઈડા વડો નાઈ કાંનો એટલે રાગ દ્વેષ રૂપ બે નાઈડાને પઠા ડી વેગલા કરજે તથા બીજો પણ સાત પ્રકૃતિ રૂપ ચોરનો ક્ય કરી અપૂર્વકરણ રૂપ મુજરથી સિથ્યાત્વની ગાંઠ જાંગીને એટલે ગ્રંથીનેદ કરી આધો જાજે તિહાં સમ્યક્ત્વનામા મહામંત્રી શ્વર પાંચ રૂપ કરી રહ્યો છે તેનાં તું દર્શન પામીશ. પઠી તેની સેવામાં રહેતાં થકાં તે તાહા

રામાં યોગ્યતા જાણીને આગલ ધર્મ ચક્રવર્તીની બે પુત્રી છે. ૧૪ ફિકેવલી ફિકેવલી એટલે
 એક દેશવિરતિ નામે લઘુ પુત્રી છે અને બીજી સર્વવિરતિ નામે મહોટી ઢીકરી છે તે તુજને પર
 ણાવી દેશે પરંતુ જો સમ્યક્ત્વ મંત્રીની સેવા એકાગ્રચિત્તે સન્મુખ રહી .કરીશ તો તે પ્રસન્ન
 થાશે કેમકે. ૧૫ આઝ આઝ આંકોડા વહે આંકડ ફાંકોડા એટલે તિહાં શંકા કેવા કષાય
 રૂપ આંકડા ફાંકડા મહોટા છે તેની જો તું સંગત કરીશ તો સમ્યક્ત્વ મંત્રીના ચિત્તમાં નર્મે
 પડશે તેવારે તે તાહારી સાથે દોહલો થાશે. ૧૬ નિલીતોડવે કાંગોલા વહે એટલે. તિહાં
 વલી વિષય કષાય રૂપ અથવા મમતા માયા રૂપ એવી બે વિષની વેલડી છે તેમાંહે કામ
 અને નોગરૂપ બે સર્પ સૂતા છે તેને જગડીશમાં ઢેડીશમાં એમ કરવાથી સ્વામી સુપ્રસન્ન
 થયો થકો તુજને સિદ્ધ નગરીયે જવાનો સથવારો કરી આપશે. ૧૭ એનવેન બેગાડી એટલે
 સમિતિ અને ગુપ્તિ રૂપ બે ગાડીયોમાં બેસાડીને. ૧૮ ઝરવવાલા બલદિયા એટલે તેમાં
 જ્ઞાન અને ચારિત્ર રૂપ બે બલદ જોતરી આપશે તેને. ૧૯ અમીયાં બે રાસડી એટલે સંવર
 અને નિર્જેરા રૂપ બે રાસડી બાંધીને ગાડલી શિવપુર નગરના માર્ગે નળી ચલાવજે. ૨૦ ક
 કોકેવડો એટલે કેવલજ્ઞાન રૂપ વોલાવા વિના સિદ્ધ નગરે પોહોચાતું નથી તે કેવલ જ્ઞા
 નતો અણાહાર માર્ગથી ઉપજે છે માટે. ૨૧ સ્વસ્કો સ્વાજલો એટલે તું ચાર પ્રકારના આહારનો
 સ્વાદી આશમાં રસેન્દ્રિયના લોભુપી આશમાં. ૨૨ ગગા ગોરી ગાય વીયાણી એટલે તે અણા
 હારીજે તપાદિક માર્ગે છે તેના બતાવનારા તો ગુરુ છે માટે ગુરુની નક્તિ બહુમાન્ય કરજે કેમકે
 ગુરુમહોટા ઉપકારી છે સંસાર સમુદ્ધ તરવાને બોધબીજ ધર્મનું આલંબનાદિક ગુરુ આપે છે
 માટે ગુરુનું ગૌરવ પાળું કરજે. ૨૩ ઘઘોઘરટ પલાણ્યો જાય એટલે અરે જીવ તું ઘરનો ધંધો જે

આરંજ સમારંજ તેના નારેં કરી અર્દાનિશ પલાણ્યો થકો વહે છે તે નારથી તુજને ગુરુ મૂકાવશે. ૧૪ નેનીડે આમણ દૂમણો એટલે ગુરુયે જે ઘરનો નાર ઢોઢાવવા માટે પાંચ અણુ વ્રત અને પાંચ મહાવ્રત રૂપ અનિગ્રહ નિયમાદિક અંગીકાર કરાવ્યા તે પાલતાં થકાં આમણ દૂમણો નમ્ર ચિત્તવાલો થઈને પશ્ચાત્તાપ કરીશમાં. ૧૫ ચઙ્ગાધિનીચોપડી એટલે ગુરુદત્ત ચારિત્ર ધર્મે પાલવાની ચિત્તમાં ચોંપે રાખજે. ૧૬ ઢહાવદિયાપોટલા એટલે ઢઘ્રસ્થ પણે ગુરુ સમીપે શ્રુતજ્ઞાત ચૌદપૂર્વની લિધાનું પોટલું બાંધજે જ્ઞાનનો અન્યાસ ઘણો કરજે. ૧૭ જહ્કોજેસલવાણીં એટલે નિયાણશલ્ય, માયાશલ્ય અને મિથ્યાત્વશલ્ય એ ત્રણશલ્ય તાહારા અંતરંગને વિષે છે તેને ટાલવાનો વણિજ વ્યાપાર કરજે. ૧૮ ઝક્ષોઝારીસારિલ્લો એટલે તું ઝારી સરલ્લો સ્વનાવ રાખજે જેમ ઝારીનું મુલ્લ સાંકહું હોય અને પેટ પોહોલું હોય તેમ તું પણ પેટ મહોટું રાખજે અને મુલ્લથકી કોઈના દોષ મર્મે પ્રકાશીશમાં એવીરીતેં મુલ્લને સાંકહું રાખજે. ૧૯ ઝત્રીયો સ્વાંમોચાંદે એટલે સ્વાંમોચાંદો તે અર્ધચંડમા જાણવો તેના જેવા આકાર વાલી સિદ્ધશિલા છે તે સ્થાનકેં જાવાનું તું નિરંતર સાધન કરજે. ૨૦ ટદ્દાપોલિસાંમેષ્ટુ એટલે તું ગોતાના વ્રત નિયમ અગઢ આલ્હી જે કાંઈ ગુરુ સમીપે લીધાં છે તે સ્ખંખિત કરીશ નહીં અર્થાત્ પચ્ચરકાણની પોલ જે બારણા તેને દૃઢ રાખજે. ૨૧ ઠછાતોલર ગાફુડ એટલે તું ઠોલર તે જાંગેલો ઘડો તેની પેરેં ચાઈશમાં ગુરુયે આપેલી શ્રુતિશિક્ષા તે દૃઢયરૂપ ઘટને વિષે સંમ્રદ્ધ કરી રાખજે. ૨૨ મદ્દામામરગાંઠે એટલે તું બાહ્ય આનંબર કરી અન્યંતર કર્મની ગાંઠે બંધાઈશમાં. ૨૩ ઢહા મુણોપુંઢે એટલે તુ મુણો તે શ્વાન તેના પૂઠહાની પેરેં વક્રસ્વનાવ રાલ્લીશ નહીં પરંતુ સરલ સ્વનાવ રાખજે. ૨૪ રાણોતાણોસેલે એટલે જો તું મોહરાણા સાથેં જૂજકરે તો જ્ઞાન, વર્ણન, ચારિત્ર

તથા ગ્રણ્યુસિરૂપ ગ્રણ સેલ હાથમાં રાખજે. ૩૫ તત્તોતાવે તેલે એટલે તું તપ જપ કરતો
 થકો કોઈનાં આક્રોશ વચન સાંજલીને તસ તેલની પેરેં તાતો આશમાં. ૩૬ થજા ઐરસવા
 લી એટલે કદાપિ તાહારું મન વશવર્તિ નથાય તો પણ વચન અને કાયાં એ બેને તો ધિરથાપ
 કરી રાખજે. ૩૭ દહીયોદીવદ્યો એટલે સમકેત દર્શનરૂપ દીવો તેને હૃદયરૂપ ઘરમાં રાખજે
 બલી દયા દમનને દાન તેની અનિલાષા ધરજે. ૩૮ ધઠીયોધાણકો એટલે તું ધન કમાવવાનું
 પરિહ્ર મેલવવાનું ધ્યાન રાખીશમાં કેવલ ધર્મધ્યાન તાહારા હૃદયમાં રાખજે. ૩૯ નનીયો
 પુલાયરો એટલે તું નાસ્તિક મતિ અંગીકાર કરીને હૃદયમાંથી સમકેતને પોતું એટલે પાંતલું
 કરીશમાં. ૪૦ પપ્પાપોલીપાટેં એટલે પાપ આવવાની પોલ જે પાંચેંડિયનાં આશ્રવધાર છે તેને
 સંવર રૂપ કમાડ જડીને બંધકરી રાખજે પણ પોલાં રાખીશ નહીં જેમ અઢાર પાપસ્થાનકનો
 પ્રચાર તેમાં પ્રવેશ કરી શકે નહીં એવાં દૃઢ મજબુત બંધકરી રાખજે. ૪૧ ફપ્પાફગડેજોડે એટલે
 ફોકટ ફાંસીયા, અશુદ્ધ, અવિનીત, અનાચારીની જોડે સંગત કરી વિચરીશમાં. ૪૨ બબ્બા
 માંદેચાંદણું એટલે બોધર્થીજનો વધારો કરજે જેમ જેમ બોધ વધતો જાશે તેમ તેમ હૃદયને
 વિષે જ્ઞાનરૂપ ચાંદણું એટલે ચંડમાં પ્રગટ થાશે. ૪૩ જપ્પોચારીનેસકો એટલે જેસ જેમ સૂઝું
 લીંછું જક્ષણ કરીને પેટેં જારી થાય તેમ તું પણ બાવીશ અજક્ષ અને બત્રીશ અનંતકાય જે કં
 દમૂલ કહેવાય છે તે પામોને તેનું જક્ષણ કરી પેટે જારી આશમાં કદાપિ દેવાદિક આવીને
 ચલાવે તોપણ ચલાયમાન આશ નહીં. મામમૂકીશમાં એટલે અર્દન્નક આવકની પેરે દૃઢ
 તા રાખજે તથા વલી વ્રત નિયમાદિક પાલતો થકો મનમાં મહોટો અનિમાન ધરીશમાં, ફરી
 કહે છે. જનીયોજાટચૂલેતરો એટલે જેમ ચૂલાની જાટ ધગધગતી રહે છે તેમ તું કોઈના આ

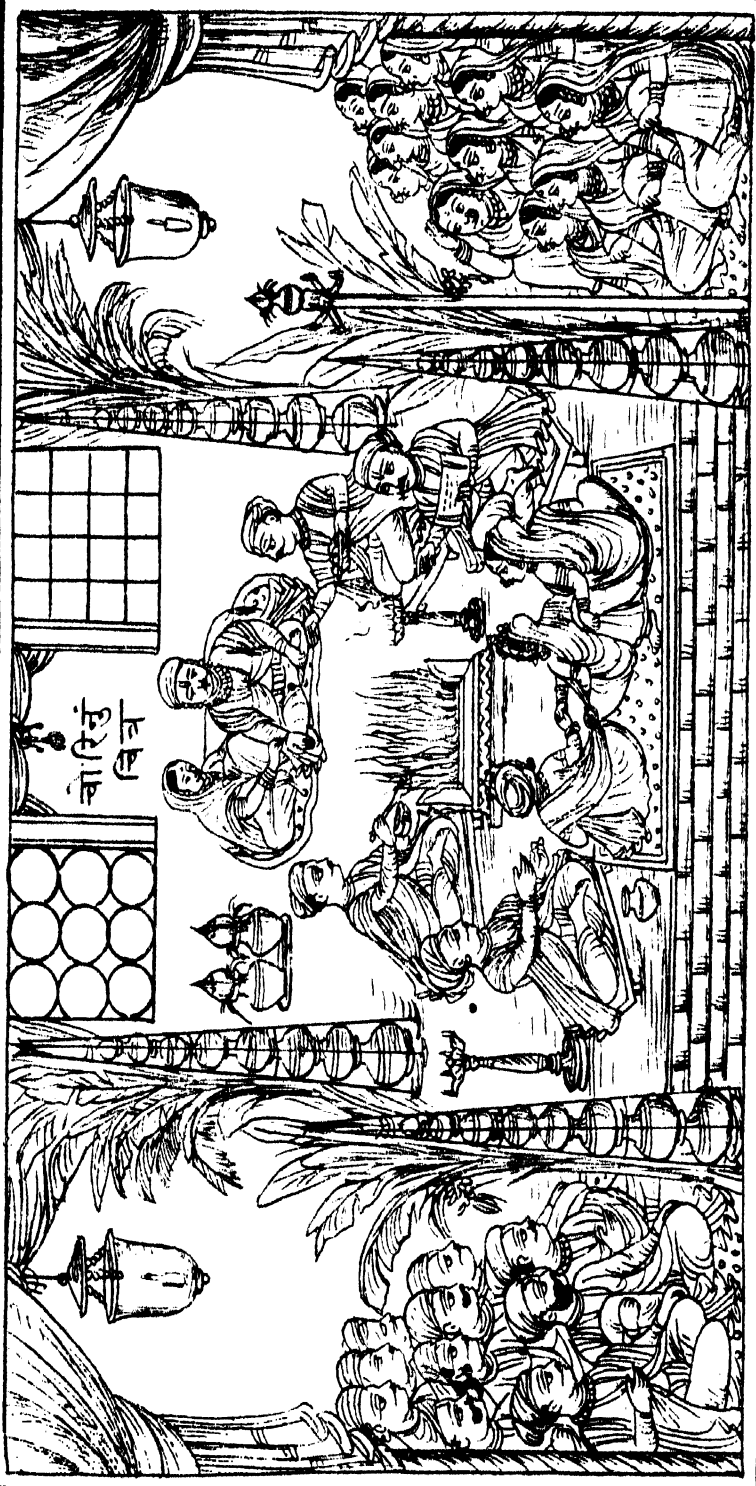

पण ते आगल उदधिककालें प्रगट थाडो इत्यर्थः ५१ सारसे दंती लोक एटले जो तुं मोह्रा
 जानी साथे शुद्ध करे तो दंती एटले हाथीनी पेरें साहसिक थाजे जेम हाथी साहसिक थको
 सर्वनी आगल आगेवान थइ किन्नानां कपाट, गढ कोट सर्वने नांगी नाखें तेम तुंपण मोह
 राजानो मिथ्यात्वरूप गढ नांगी नाखीश. ५२ हाहोलोहरिकलो एटले तुं मोहूरूप पाराधीनां
 पाशमां पडीशमां पण हरण जेम पाराधीने देखी नाशी जाय तेनीपेरें तुंपण फाल मारीने नाशी
 जाजे परंतु जो मोहना पाशमां पड्यो तो संसारनां बंधनथी बूटीश नही. ५३ लावेलच्छी दोष
 णीहार एटले जोतुं मोहूनो अजिलाषी थइने संसारनां बंधन ठेदीश तो एक इव्यलच्छी अने
 बीजी नावलच्छी ए बे प्रकारनी लच्छी ताहारे घेर पाणी नरडो एटले जो अनुत्तरविमाने देव
 ता पणे उपजीश अथवा मनुष्यनवे नरदेव चक्रवर्त्ति पणे उपजीश तो नरतादिक जेम इव्य
 लच्छीनां पुण्य जोगवीने सिद्धने विषे नावलच्छी जोगवे ठे तेम तुं पण पामीश ॥ हवे एवां
 सिद्धनां सुख केवीरीते पामीयें ते आगल कहे ठे. ५४ खडीयाखाटक मोर पालें बांध्या बे चोर
 एटले संसारने विषे षट्काय जीवोना आत्माना जे ज्ञानादिक गुण ठे तेने लूटवाने माटे
 राग अने द्वेष रूप बे चोर खडा ठे एटले ऊजा ठे तेने पकडी बांधीने तेनुं बीजमात्र का
 हाडी नाखजे के जेथकी कर्मरूप वृद्धनी उत्पत्ति फरी थायज नही ॥ रागोयदोषोयमाबीज ॥
 इतिवचनात् ॥ माटे ए बे ने टालीने चारधनघातीया कर्मने टालजे के जेम केवलरूप लच्छी
 पामे पडी ते केवलश्री जोगवीने अंतै चौदमे गुणवाणे योगनिरुंधी शैलेसी करण करी शुक्क
 ध्यानने चोथे पाइये कर्मणशरीर ठेदी क्रिया रहित थइ सिद्धना जीवोनी राशिमां नलजे के
 जेम ५५ मंगलमहाश्री, देविद्या परमेश्वरी एटले मंगलिक रूप महोटी नावलच्छी पामीश अर्थात्

પોતાના આત્માનાં અનંતજ્ઞાન, અનંતદર્શન, અનંતચારિત્ર, અનંતવીર્ય, અગુરુ લઘુ, અરૂપી, અર્ચન, અદ્ય, અવ્યય એવી મહામંગલિક રૂપ જાવલક્ષ્મી પામી સાદિઅનંતજાગે અજર, અમર, અવિનાશિ પણે, મહાનંદ, પરમાનંદ પદ પણે રહીશ હિતતત્ત્વં એ જાણેનો અર્થે સમાસ થયો ॥ વલી એનો અર્થ પ્રકારાંતરે જુદા જુદા મહાપુરુષોનો કરેલો ઘણા પ્રકારનો દીવામાં આવ્યો છે પરંતુ આંદી ગ્રંથગૌરવના જયથી માત્ર આ એક પ્રકારનોજ દાખલ કર્યો છે ॥

હવે જગવાન જેવારેં બાલ્યાવસ્થાયેં કરી રહિત થયા અને યૌવનવય પામ્યા તેવારેં માતાપિતાયેં રૂઢું સુદૂર્ત જોવાવીને ઘણા આમંબર સહિત સમરવીરનામા સામંતની પુત્રી યશોદા નામે હતી તે પ્રચુને પરણાવી ઘણી પ્રતોમાં નરવર્મરાજાની પુત્રી યશોદા પરણ્યા એવા અદ્ધર લલેલા છે પઠી તે યશોદા રાણી સાથેં વિષયસુખ જોગવતાં પ્રિયદર્શના નામે એક પુત્રી થઈ તે પુત્રી જગવાનની બહેનનો પુત્ર જમાલી નામે હતો તેને પરણાવી એમ કરતાં જગવાનને ગૃહસ્થ પણામાં અજ્ઞ બીશ વર્ષ વીત્યાં ॥ હવે જગવાનના પરિવારનાં નામ સૂત્રકાર વર્ણવે છે. મહાવીરસ્વામીનાં પિતા કાશ્યપગોત્રીયા છે તેનાં ત્રણ નામ છે તે કહે છે. એક સિદ્ધાર્થ, બીજું શ્રેયાંસ, ત્રીજું યશસ્વી હવે જગવાનની માતાનું વાશિષ્ઠગોત્ર છે અને તેમના પણ ત્રણ નામ છે તે કહે છે. એક ત્રિશલા, બીજું વિદેહદિન્ના, ત્રીજું પ્રીતિકારિણી તથા જગવાનનાં કાકાનું સુપાર્થ એનું નામ છે તથા જગવાનનાં મહોદા જાણું નંદીવર્ધન એનું નામ છે તથા બહેનનું નામ સુદર્શના છે તથા સ્ત્રીનું નામ યશોદા છે તેનું કોડિન્ન ગોત્ર છે તથા જગવાનની પુત્રીનું કાશ્યપ ગોત્ર છે તથા તેનાં અણેશા અને પ્રિયદર્શના એવાં બે નામ છે તથા જગવાનની દૌહિત્રી તેનું કાશ્યપગોત્ર છે અને શેષવતી તથા યશવતી એવાં બે તેનાં નામ છે ॥ ૧૧૦ ॥

चित्र ३।

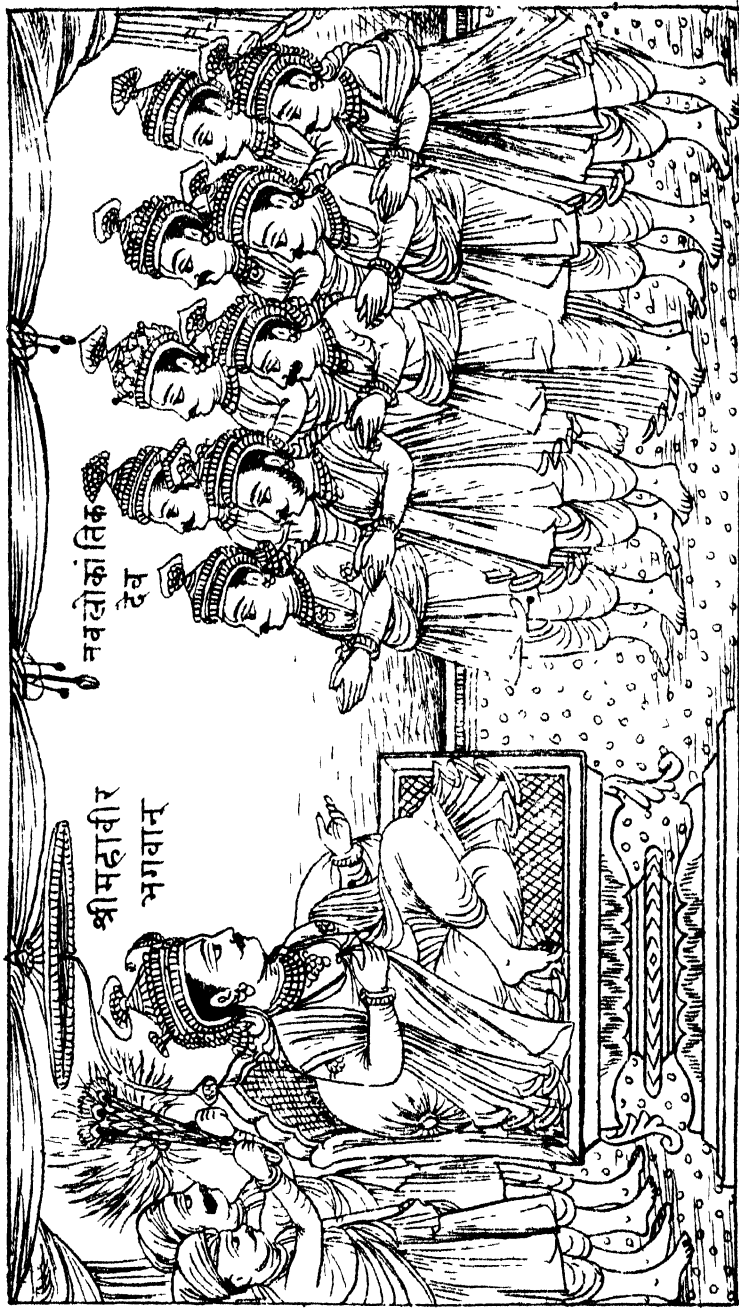

कहेवा ठे तोके ? सर्वकलाउमां निपुण ठे, जलीरीतें निर्वाह करवा वाला, ज्ञाना रूपवंत, सर्व
 गुणो संपूर्ण, सरलपरिणामी, विनयवान, ज्ञातराजाना पुत्र, प्रसिद्ध एवाजे सिद्धार्थराजा तेनां
 कुलमां चंद्रमा समान, जलो ठे देह एटले शरीर जेमनुं, वज्ररुषननाराचं. संघयण, समचउरंस
 संस्थान, त्रिशलामाताना पुत्र, महा कोमल शरीर वाला, कांतिवंत, ममता रहित, दीक्षानी
 वांठा करनार, त्रीशवर्ष गृहस्थावासें रह्या तेवारे मातापितातो प्रभुनी अष्टावीशवर्षनी वयमां
 देवलोकें पहोतां हतां ते दिवसें दीक्षा लेवाने माटे पोताना महोटा जाइ नंदीवर्धननी. झाडा
 लीधी अने जाइने कथुं के मातापिता जीवता रहे तिहां सुधी महारे घरमां रहेबुं एवी म
 हारी प्रतिज्ञा हती ते पूरण थइ फरी जाइनी अमुमतिथी बे वरस घरमां रह्या तेवारे लोकां
 तिक देवो आवीने इष्टकारी वृक्षन वाणीयें करी नित्यआशीष देता थका नित्य स्तवना करता
 थका एबुं कहे ॥ १११ ॥ ॥ के हे प्रभु ! हवे तमारो अनिग्रह पूरण थयो, ते हवे अनिग्रह
 संबंधि वात लखे ठे. जगवान. अष्टावीश वर्षना थया तेवारे जगवानना मातापिता देवलोकें
 गयां ते आवश्यकनिर्युक्तिमां तो चोथे देवलोकें गयां एबुं लखुं ठे अने श्रीआचारांगसूत्रमां
 बारमे देवलोकें गया एबुं लखुं ठे ए वातनुं समाधान करवा सारुं केटलाएक एवी कल्पना
 करे ठे के देवोनी बधीमली चारनिकाय ठे तो ते चार देवनिकाय आश्रयी ए चोथी निकाय
 वैमानिक देवोनी ठे माटे ए चोथो देवलोक ते चोथी निकाय वैमानिक देवोनी समजवी तो
 ते चोथी निकायमां बारमो देवलोक आवीगयो तेथी आचारांगमां कद्या प्रमाणे बराबर वात
 मली आवे ठे ए प्रमाणे समाधान करे ठे पढी तत्त्वकेवलीगम्य ठे ॥ हवे मातपिता देवलोकें
 गया पढी महोटा जाइ नंदीवर्धनने जगवाने पृष्ठुं के हुं दिक्षा लउं तेवारे नंदीवर्धन बोल्या

કે જાડું દાઝ્યા ઉપર ઘૂળ નાચે છે કેમકે માતાપિતા મરણ પામ્યાં તેના વિયોગ રૂપ દાઘ જે બલતરા એટલે ફોડલા તેતો હાલમાં મને કાથમ છે તેના ઉપર વલી તાહારા વિયોગ રૂપ ઘૂળ નાચવું તે મહારાથી સહું જાય નહીં હજીતો માતા પિતાનો શોક પણ મઢ્યો નથી માટે હું દીઢા લેવાની રજા હમણા આપીશ નહીં તેવારે જગવાન બોલ્યા જે માતા પિતા જાડ બહેન એતો જીવને અનંતિવાર થયાં તે સર્વને મૂકીને વલી જીવતો એકલોજ આવે છે, એકલોજ જાય છે, એકલોજ પોતાનાં કરેલાં છુનાચુન કર્મોને જોગવે છે, એવીરીતે સંસારમાં કોઈ કોઈનો સગો નથી તો હવે કોનો શોક કરીયેં અને કોની સાથે પ્રતિબંધ રાખીયેં ? ફરી નંદીવર્ધન બોલ્યા કે જાડ ! એવું હું પણ જાણું છું તોપણ હું છુંકરું જે મહારે મોહનીયકર્મનો બંધ હજી ઘણો જારે છે તેથી તાહારો વિરહ હું સ્વમી શક્તો નથી તેમાટે હજી મહારા કહેવાથી તું બે વર્ષ ઘરમાં રહેતો ઠીક છે હવે ઉત્તમ પુરુષની ચાલ છે કે ડુઃખીયાને દેખી તરત કરુણા આવે માટે જાડનું એવું કહેણ સાંજલીને કહ્યું કે હે જાડ હું બે વર્ષ રહીશ પણ જાતપાણી સર્વ ફાસુ લડશ મહારા વાસ્તે આરંજ કરીને કાંડપણ બનાવવું નહીં તેવારે જાડયેં કહ્યું કે સુલે એમજ રહો અમે તમારા વાસ્તે કાંડ કરીશું નહીં તેવારે જગવાન ફરી પણ બે વર્ષ ગૃહવાસેં રહ્યા ॥ હવે જેવારે જગવાન જન્મ્યા હતા તેવારે લોકમાં એવી પ્રસિદ્ધિ થઈ હતી જે ચૌદ સ્વપ્ન માતાયેં દીઠા માટે એ ચક્રવર્તિ થાશે, એવું જાણીને શ્રેણિક અને ચંદ્રપ્રયોતન રાજાયેં પોતાના કુમરોને બાલક ઠાકોરની સેવા કરવા નિમિત્તે મોકલ્યા હતા તે સદુયેં પ્રયુને આવા ઘોર અનુષ્ઠાન કરતા દેખીને વિચાલું જે એ ચક્રવર્તિ નથી એતો સંયમ ગ્રાહી તીર્થંકર છે એવું જાણી તે સર્વ પોતપોતાને સ્થાનકેં ગયા જગવાન પણ એવી સ્થિતિમાં

चित्र ३२

श्रीमहावीर
भगवान्

नवदोकां तिक
देव

વલી બે વર્ષે ગૃહસ્થાવાસે રહ્યા, સર્વે સચિત્ત વસ્તુનો ત્યાગ કલ્હો, બ્રહ્મચર્ય પાલ્યું પણ જે
 વસ્તવ દીક્ષાલીધી છે તે વસ્તવ સચિત્તજલથી સ્નાન કલ્હું છે કેમકે એવી મર્યાદા છે જે દીક્ષા
 ભેતી વસ્તવનું સ્નાન ગુણજલથી કરવું તીર્થકરને ન હોય તેથી પ્રતિમાને પણ ગુણજલ વ
 ડાવતા નથી એવી સ્થિતિ છે પઠી બે વર્ષમાંથી જેવારે એકવર્ષે વીત્યું તેવારે નવલોકાંતિક દેવો
 આવ્યા તેનાં નામ કહે છે. ૧ સારસ્વત, ૨ આદિત્ય, ૩ વન્દિ, ૪ વરુણ, ૫ ગર્દતોય, ૬ તુ
 શિત, ૭ અવ્યાબાધ, ૮ અગ્નિ, ૯ અરિષ્ટ એ નવ આવીને જો પણ જગવાન સ્વયંબુદ્ધ છે તો પણ
 એમની એવી મર્યાદા છે માટે પ્રભુની પાસે આવીને જાણ કરે કેવીરીતે જાણ કરે તે કહે છે. જય
 જયવંત હોવો હે સમૃદ્ધિમાન ! હે કલ્યાણવાન ! તમારું જલું થાઉં, હે કૃત્રિયોમાં વૃષજસમા
 ન ! તમારો જયદ્ધોવો બોધકરો બોધકરો બુજો બુજો હે જગવાન ! હે લોકનાથ ! સર્વજગત જી
 વને હિતકારી પ્રવર્તો હે જગવાન ! તમે ધર્મતીર્થ પ્રવર્તો, તે ધર્મતીર્થ સર્વલોકને હિતકારી,
 સુખકારી, મોક્ષકારી થાશે એવું કહીને જયજય શબ્દ કહે ॥૧૧૩॥ ॥ હવે શ્રમણ જગવાન
 શ્રીમહાવીરસ્વામીને મનુષ્યયોગ્ય ગૃહસ્થધર્મથી, ગૃહસ્થના વ્યવહારથી પહેલા, પણ અનુપમગુપ
 યોગ તે અપ્રતિપાતિ એવું અવધિક્ષાન અને અવધિ દર્શન હોવું તે અનુત્તર અવધિક્ષાન અને
 અવધિદર્શને કરી પોતાની દીક્ષાનો અવસર જાણીને, રૂપાનો ત્યાગ કરીને, સોનાનો ત્યાગ
 કરીને, ધનનો, રાજનો, દેશનો, વાહનનો, કોઠારનો, ખંભારનો, અંતેઝરનો, દેશવાસી લો
 કનો, ધન, કણ, ધાન્ય, મણિરત્ન, મોતિ, દક્ષિણાવર્તન શંખ, શિલા, પ્રવાહું, રાતાંરત્નાદિક જે
 પોતાની પાસેં હતાં છે હાજર છે તે સર્વનો ત્યાગ કરીને અર્થાત્ તેના ઉપરથી મન ઉતારી
 લીધે, સર્વ રૂપાદિક ઢોડીને જે ચાંદી પ્રમુલ્લ ધરતીમાં ઢાટેલા હોય તેને બાહ્યર કાઢા

डीने ते सहु आपणा गोत्रियाने वांटी आषीने आ सूत्रथी वरसीदाननो अधिकार एवो ठे के जगवान दिहाना दिवसथी एक वर्ष पहेलां वरसीदान देवा मांने ते सुखेउग्याथी मांमनि जमवानी वेला सुधी प्रतिदिवसें प्रजातना सवा पहोर दिवस चडता सुधी नित्यप्रत्ये एक क्रोडनें आठ लाख सौनैया जगवान दानमां आपे अने गममां एवी उद्घोषणा करे के जेने जे वस्तु जोइये ते धणी ते वस्तु मागे तेवारें जे धणी जे मागे तेने ते आपे ते सर्वशेक्रेडना आदेशथी देवता पूरण करे एवी रीते एक वर्षमां जेटला सौनैया दान आपे ते कहे ठे. त्रणसो क्रोड एटले त्रण अब्ज अछासी क्रोड ने एंशीलाख एटला सौनैया एक वर्षमां दान आपे ते सौनैयो एक एंशी रतीजार जेटलो होय अने तेना उपर तीर्थकरनां मा बापनुं तथा पो तानुं नाम होय ते बारसो सौनैयानो एक मण करता नवहजार मण सौनैया दिनप्रत्ये दान देवाय तेना आजना समय प्रमाणे एक गाडलामां चालीशमण चार नाखतां बसोने पच्चीश गाडलां थाय ते सौनैया शक्रेडना आदेशथी वैश्रमण देवता देवमायारें करी आव समयमां नीपजावीनें, तीर्थकरनां घरमां जरे, ए दानदेवानो अतिशय ठे, अने तीर्थकरना हाथने विषे सौधमेंइ एवी स्थिति करे के दान देतां थकां तीर्थकरनो हाथ थाके नही अने इशानेंइ रत्ने जडित सुवर्णनी लाकडी लइ उनो रहे ते चोसठ इंडवर्जीने बीजा सामान्य देवताउने दान छेतां वळें तथा जे मनुष्यनां ललाटमांहे जेवी प्राप्ति होय जेहुं जेने आपहुं पोसाय तेहुं तेना सुखमांथी इशानेंइ वचन कहेवरावे, तथा चमरेंइ अने बजेंइ ए बे इंड जो तीर्थकरनी सुतीमांहे अधिकइव्य आब्युं होय तो पाहुं पडावी नाखे अने उहुं इव्य आब्युं होय तो पूरण करे. मागनारनी प्राप्ति माफक पामे तथा चुवनपति देवता

चित्र ३३

नरतक्षेत्रनां मनुष्यने दानलेवा सारुं तेडी आवे अने वाणव्यंतर देवो ते मनुष्यने पाठा
 तेने स्थानके मूकी आवे तथा ज्योतिषी देवता विद्याधरोने दान लेवानी खबर आपे ए सर्व
 तीर्थकरनां अतिशय जाएवा ए प्रस्तावें तीर्थकरनो पिता महोटी त्रण शालाउ करावे आंहीं
 जगवाननां मातापिता देवलोकें गयां ठे माटे तेने ठेकाणे एमनो महोठो जाइ नंदीवर्द्धन
 ठे ते त्रणशालाउ करावे तेमां पहेली शालायें नरतक्षेत्रनां मनुष्यने अन्नपानादिक आपे,
 बीजी शालामां वस्त्र आपे अने त्रीजी शालामां आचरण आपे हवे तीर्थकरना हाथनां
 दाननो महिमा कहे ठे. चोसवइने दानने प्रजावें बार वरस पर्यंत मांहोमांहे कलेश उपजे
 नही तथा राजा अथवा चक्रवर्त्ति प्रमुख तीर्थकरनुं दान लइने ते सोनैया पोतानां जंग
 रमां मूके तो बार वर्ष सुधी तेमनो जंगारअखूट रहे तथा शेर सेनापति आदिकने दान
 मलेतो तेना महिमा थकी बारवर्ष पर्यंत यशःकीर्त्ति घणी वधे तथा रोगी पुरुषने दान
 मलेतो तेना प्रजावर्थी रोग सर्व मटी जाय अने फरी बारवर्ष पर्यंत तेना शरीरमां कोइ
 नवो रोग पेदा थाय नही इत्यादिक दाननो महिमा जाएवो हवे ठ घडी दिवस चळ्या
 पढी दानदेवा मांहे ते पोणा बे पोहोर दिवस चळ्या सुधी दान आपे एवो पाठ घणी
 प्रतोमां लखेलो ठे परंतु आमां सूर्यजग्याथी ते जमवाना वखत सुधी आपे एवो प्र
 थम लेख आव्यो ठे एवीरीते प्रभुजी वरसीदान रूप वर्षादि एकवर्ष सुधी वरसावीने
 मनुष्योना दारिद्र्य रूप दावानलने उपशमावे. जे दारिद्र्य होता ते सर्व धनवंत थया,
 घोमे करी वध्या, वस्त्रं करी वध्या, आचरणे करी वध्या, ए आदिक लक्ष्मीयें करी सहित
 थया ए प्रभुना हाथनुं दानलइने जेवारें पोताने घेर पाठा आवे तेवारे तेना घरनी स्त्रीयो

सरस्वी पण पोताना स्वामीने उलखे नही पठी इंद महाराज आवी उलखाण करावे ते वारें तेने सर्व प्रकारनी उलखाण पडे ए प्रभुना हाथनुं दान सर्व नव्यजीवोने मले परंजु अजव्यनेतो ए प्रभुना हाथनुं दान सर्वथामलेज नही इति संवत्सरीदान महिमाधिकार वर्णन समाप्त ॥ ॥ हवे जगवान महाराजनो दीक्षा समय जाणीने नंदीवर्धन राजा दीक्षानो महोत्सव करवाने अर्थे प्रथमतो हृत्रियकुंभपुर नगरने विषे ध्वजाउ बंधावी हाट शणगाथां, घरघर तोरण बंधाव्यां एवीरितें नगरशणगारीने पठी चोसत इंद अजिषेक करवा आवे तेवारे देवोना प्रजावर्षी देवोयें करेला जे आठजातिना अजिषेक कलश ते कलश नंदीवर्धन राजाना करावेला अजिषेक कलशमां प्रवेश करी मली जाय पठी नंदीवर्धनराजा जगवानने पूर्व सन्मुख बेसाडीने देवतायें लावेला जलथी जगवानने अजिषेक करे तेवखतें इंशादिकदेवो सर्व जंगार दर्पण हाथमां लइ जयजयशब्द कहेता थका आगल जजा रहे पठी जगवाननां शरीरने लूढी बावनाचंदने करी शरीर लेपे अमूल्य वस्त्र मुकुट, मोतीना हार, कंठसूत्र, केयूर, बाज्रुबंद, बहि रखा अने कुंमलादिक सर्व जातनां आचरण पहेरावे, पुष्पादिके करीने कल्पवृक्ष समान करे पठी नंदीवर्धनना कहेवार्थी अनेक सेवक पुरुष पञ्चाशधनुष लांबी, पच्चीश धनुष पोहोली अने ठत्रीश धनुष उंची मणिकनक रचित एवी एक चंडप्रजानामे पालखी बनावे तेमज देवता पण एवीज एक पालखी बनावे ते पालखी दिव्यानुजावे नंदीवर्धनकृत पालखीमां प्रवेश करे पठी ते पालखी प्रभुना मुख आगल मूके प्रभुते पालखीमां पूर्व सन्मुख सिंहासनें आवीने बेसे अने जगवाननी जमणी बाजु कुलमा वडेरी कुलमहत्तरिका हंसलक्षण स्त्री साडीलेइने बेसे तथा माबी बाजु जगवाननी धाव्यमाता आवी दीक्षानां उपकरण लइने बेसे तथा जगवान

ની પઠવાડે શોલ શણગાર પહેરીનેં એક ઘણીજ સ્વરૂપવાન જાલી સ્ત્રી ભઝધરીને બેસે તથા
 ડશાનકોણે એક સ્ત્રી જાલેં પૂરણ કલશ દ્વાયમાં લઇ ઝનીરહેં અગ્નિ કોણે એક સ્ત્રી મણિમય
 વિચિત્ર વીંજણો કરતી ઝનીરહેં, એ સર્વ સ્ત્રીયો શણગાર કરેલી યુવાન અવસ્થા વાલી જાણવી
 તેવાર પઢી નંદીવર્દન રાજાની આજ્ઞાથી એક હજાર સેવક પુરુષો જેટલામાં તે શિબિકાને
 ઝપાડે એટલામાં તે વસ્ત્રતમાં શર્કેંડ તે પાલસીની જમણી બાજુની આગલી ઝપરલી તરફની
 બાહા ઝપાડે, તથા ડશાનેંડ માબી બાજુની આગલી ઝપરલી બાહા ઝપાડે તથા ચમરેંડ જમણી
 બાજુની પાઠલી તરફની ઝપરલી બાહા ઝપાડે તથા બલિંડ માવી બાજુની પાઠલી તરફની
 ઝપરલી બાહા ઝપાડે અને બીજા જવનપતિ, વ્યંતર, ઝ્યોતિષી અને વૈમાનિક દેવોના જે ડંડ
 છે તે જિહાં દેસે તિહાંથી ઝપાડે, કેટલાએક દેવડુંડની વજાવે, કેટલાએક પંચવર્ણ ફૂલનો
 વર્ષાંત કરે પઢી શર્કેંડ અને ડશાનેંડ બાહને ભોડીને ચામર હોલે તેવારે શિબિકાનેં બીજા
 ડંડ ઝપાડે એમ શિબિકાને પ્રથમતો મનુષ્ય ઝપાડે પઢી સુરેંડ, અસુરેંડ, નાગેંડ ઝપાડે બીજા
 સર્વદેવો હર્ષે પામ્યા થકા કેટલાએક આકાશે રહ્યા થકા નૃત્યાદિક કરે આ ઠેકાણે જેમ
 વનસ્વંન ફૂલેં કરી શોને, જેમ પદ્મસરોવરમાં શરદકાલેં કમલ શોને, તેમ દેવતા આકાશેં રહ્યા
 થકા શોને છે તથા જેમ અલશીનું વન, કણેરનું વન, ચંપાનું વન, ફૂલેકરી શોને તેમ હૃત્રિય
 કુંડ નગરથી માંમીને દેવતાના જવન સુધી દવદેવીઝયે કરી આકાશ સંકીર્ણ થયુંથકું શોને છે.
 પ્રધાન પડહ જેરી ઝહુની ડત્યાદિક કડોગમે વાજિત્ર આકાશેં તથા ધરતીયેં વાજી રહ્યાં છે,
 ઘરના વ્યાપારધંધા મૂકીને મનુષ્યના વંદ જોવા મલ્યા છે, હવે પાલસી ચાલતાં દેવદેવી તથા નર
 નારી પોતપોતાની સુશી પ્રમાણે મનમાં આવે તેવા પ્રકારનાં હર્ષનાં વાજાં બજાવે છે, ગાય છે, નાચે

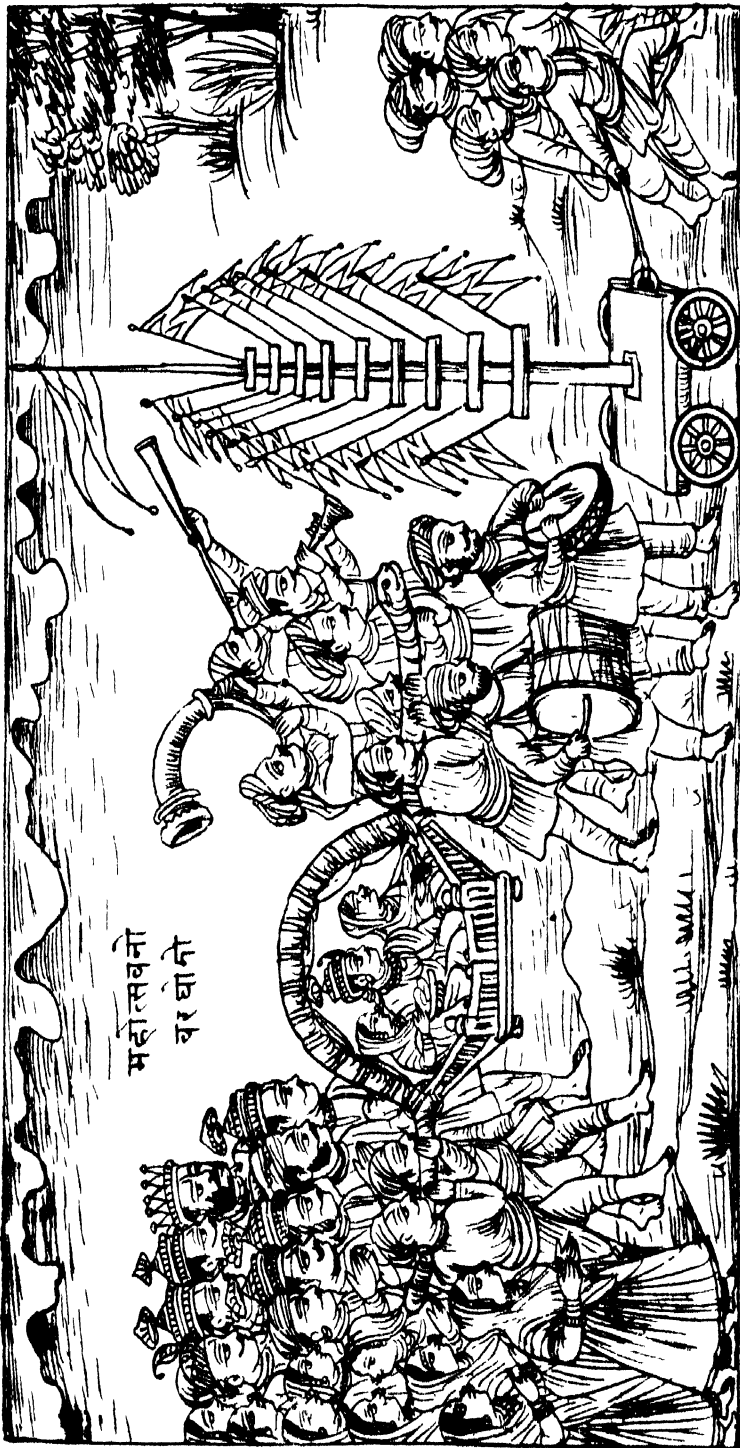
હે, ફૂલ ફલ મોતીપ્રમુખને વરસાવે છે ॥ હવે વરઘોડામાં જગવાનની આગલ અનુક્રમે સદુચી પહેલાતો આઠમંગલ ચાલે, પઢી પૂરણ કલશ નુંગાર ચાલે, પઢી મહોટી વૈજયંતિ ધ્વજા ચાલે, પઢી ઠગ્ગધરચાલે, પઢી મણીપીઠ સિંહાસન ચાલે, પઢી શણગારેલા પણ અસ્વાર વિનાના એવા એકસોને આઠ હાથી ચાલે, પઢી એકસોને આઠ ઘોડા ચાલે, પઢી એકસોને આઠ શસ્ત્રેં જરેલા રથ ચાલે, પઢી એકસોને આઠ પુરુષ ચાલે, પઢી ઘોડા, હાથી, રથ અને પાલા એ ચાર પ્રકારની સેના ચાલે, પઢી એક હજાર યોજન ઝંચો અને ન્હાની ન્હાની એક હજાર ધ્વજાયેં મંમિત એવો મહેંડધ્વજ ચાલે, પઢી કુંતગ્રહા, બાણગ્રહા, તીરગ્રહા, ગોફણગ્રહા, હાસ્યકારિકા, કર્મે કારિકા, વશકારિકા, જ્ઞાનકારિકા, વિનોદકારિકા, સ્વદ્ગધર, ધનુર્ધર, એવા પુરુષો ચાલે, પઢી પાટીયા ધરવાવાલા પુરુષ ચાલે, પઢી ઘણા ચારણ નીશ્વારી માગતા થકા ચાલે, પઢી ઘણા ઝમ્મ જોગકુલાદિકના દ્વત્રિય, માંમવિક, કોમંન્વિક, રોઠ, સેનાપતિ, સાર્થવાહ, દેવ, દેવી પ્રજાલોક ચાલે, જગવાનની પઠવાડે ઘણી સેનાયેં પરવચ્છો-થકો, ઠગ્ગ ચામર ધરાવતો થકો, ઘણા આમં બર સહિત નંદીવર્ધનરાજા ચાલે, બીજા પણ ઘણા લોક ચાલે, તે વચ્ચત અનેક પ્રકારનાં વાજાં વાજે તેનો શબ્દ સાંનલીને નગરની સ્ત્રીયો પોતપોતાનું કામ મૂકીને ત્યાં આવે તેં કેવી થકી આવે તોકે ? ત્રણવાતો સ્ત્રીયોને વદ્ધન છે એક ઝગડો, બીજું કાજલ, ત્રીજો સિંદૂર વલી ત્રણ વાતો બીજી અત્યંત વદ્ધન છે એક દૂધ, બીજો જમાડ, અને ત્રીજું વાણું યતઃ ॥ તિસ્સિવિ તિયાં વદ્ધહા, કલિકક્કાલ સિંદૂર ॥ એપુણ અતિહિ વદ્ધહા, દૂધ જમાંડ તુર ॥ ૧ ॥

માટે તે સ્ત્રીયો વાજાનો શબ્દ સાંનલીને ઝતાવલથી આવીયો તેથી કોડેક સ્ત્રીતો કાજલ આંસમાં આંજતી હતી તે આંસને બદલે ગાલોમાં લગાવી દીધું અને ગાલોમાં કસ્તુરી લગા

चित्र ३४

महोत्सव
वर घोषो

डवी ते आंखोमां आंजी दीधी, केटलिएक स्त्रीयो पगोमां जांजर पहेरवां नूलीगइ तेने बदले
 गलामां जणोणाट करतां जांजर पहेरी लीधां, केटलिएक स्त्रीयोये गलामां पेहेरवानां घरेणां
 ते पगमां पहेरी लीधां, केटलीएक स्त्रीयोये कटीमेखला गलामां पहेरी लीधी अने गलानो द्वार
 ते कटीमेखलाने स्थानके केडमां बांधी दीधो, केटलिक स्त्रीयोये चंदन घसीने पगे चोपड्युं
 अने अलतो मस्तकें चोपडी लीधो, केटलिएक स्त्रीयो अर्धुस्नान कहुं न कहुं एवी थकी दोड
 ती आवी, कोइकतो घाघरा उढीनें चालती आवी तेथी नीचेना जागमां नागीज दीसवा ला
 गी, कोइक बीजी पारका पुरुषनी स्त्रीयोनां ठोकरा ते नूलथी पोताना काखमां तेडीनें दोडी
 आवी, केटलिएक तो पोताना रडतां बालकने पडतां मूकी चाली आवी, केटलिएकें पेहेरवानुं
 वस्त्र ताणी बांध्युं नही तेथी वायराने योगें ते वस्त्र उडीगयुं तेना योगें नववधू बालकुमारी
 सरखी दीसवा लागी, कोइएक स्त्रीये एक कानमां आचूषण पेहेलुं अने बीजा कानमां पेहेरतां
 नूलीगइ, कोइएक स्त्री जमी तो रही पण चलु करवुं रहीगयुं, कोइक स्त्रीये एकज पगधोयो
 बीजो धोवो रहीगयो, कोइक कांचजी पेहेरतां वीसरीगइ एवी उतावलथी जोवा नीकली
 केटलिएक चावल उठाले ठे, केटलिएक नाचे ठे, एवा आमंरथी जगवाननो दिक्का
 महोत्सव थयो ते कया दिवसे थयो ते दिवस कहे ठे. तेकालने विषे ते समयने विषे
 श्रमण जगवंत श्रीमहावीरस्वामी ते हेमंतऋतु एटले शीयालानी ऋतुनो पेहेलो महीनो
 पेहेलुं पखवाडीयुं, मागशिरवदि दशमीने दिवसें दिवसनी पाठली ठाया एटले पोरिसी
 दिन रहे एक पहेर दिवस रहे तेवारे तथा सुव्रतनामा दिवसनं नाम ते दिवसने विषे, विज
 यमुहूर्त आवे थके, चंडप्रजा नामा पालखीमां बेठा थका, जेनी आगल पाठल देवता अने

મનુષ્ય ચાલી રહ્યા છે, શંખના વજાવવા વાલા, સોનાનાં ચક્રના ધરવાવાલા, હલના ધરવા વાલા તથા મંગલ શબ્દ બોલવાવાલા એવા નિહુ પ્રમુખ ચારણ પ્રમુખ જાટ પ્રમુખ તથા ઘંટાને વજાવવા વાલા તેમનો સમુદાય તે સર્વ આશીષ આપે છે ॥ ૧૧ ॥ કે હે સમૃદ્ધિવંત ! તમારો જય જય હોવો, હે કલ્યાણવંત ! તમોને નફ થાઉં, તમારાં જ્ઞાન, દર્શન અને ચારિત્ર અતિચાર રહિત હોવો, એમાં ખંગ મથાજો, નહીં જીતવામાં આવે એટલે જીતવાને ઘણી કઠણ એવીજે કે દિયો તેને તમે જીતો, સાધુધર્મ પાલો, સર્વવિગ્ન રહિત હોવો, ઝગ્રવિહાર કરવામાં તમારું નામ થાઉં, રાગદ્વેષરૂપ બે મલ્લોને તમો હણો, તથા તપરૂપ ધૈર્ય અને સંતોષ રૂપ લંગોટાને કસીને આવકર્મરૂપ શત્રુડનું મર્દન કરો, ઊત્તમ શુક્લધ્યાને કરીને અપ્રમત્તપણે રહ્યા થકા વિચરો, હે વીર ! તમે આરાધના પતાકા ગ્રહણ કરો, ત્રણલોકરૂપ રંગ એટલે મલ્લનો અઘાડો તેમાં અંધકાર રહિત એવું અનુપમ કેવલજ્ઞાન, તે તમે પામો. મોક્ષરૂપ પરમપદ પામવાને કે વલી નગવાને દેશાહ્વયો જે સૂધો માર્ગ તે માર્ગે તમે જાઉં. કેવીરીતે જાઉં તોકે ? બાવીશ પ રિસહ રૂપ ફોજને હણીને જાઉં, હે કુત્રિયોમાં વૃષ્ણ સમાન, તમારો જય થાઉં, ઘણાદિવસ, ઘણા પદ્મ, ઘણામાસ ઘણાવર્ષ જય પામો વલી બે પદ્મનો એક માસ, બેમાસની એકકુતુ આય, ત્રણ કુતુર્યે એક અયન થાય અર્થાત્ ૭ માસે એક અયન થાય એવા ઘણા અયન લગે, વલી બે અયને એક વર્ષ થાય છે, પાંચ વર્ષનો એક સંવત્સર થાય છે, એવા ઘણા સંવત્સર પર્યંત પરીસદ્ તથા ડપસર્ગોથી મર નહીં રાखો, વીજલી સિંહાદિકોના બીહામણા જય જૈરવોને ક્રમાયે કરીને સહન કરો, તમોને ધર્મમાં કોઈ વિગ્ન મ કરો, એવું કહીને જય જય શબ્દ કરે ॥ ૧૧ ॥ પઠી નગવાન શ્રીમહાવીર સ્વામી દિક્ષા લેવા નીકળ્યા તે વચ્ચે હજારો નેત્રોથી દેશવતા થકા

અર્થાત્ હજારો લોકો દેશી રહ્યા છે, દેશીદેશીને હર્ષ પામે છે, હજારો લોકો વચને કરી સ્તવ
 ના કરી રહ્યાં છે, હજારો લોકોના મનમાં એવું છે કે ઘણા કાલપર્યંત એ જીવતા રહ્યો, હ
 જારો લોકો વિસ્તારી વિસ્તારીને મનમાં એવા મનોરથ કરી રહ્યા છે કે એ તીર્થંકર યાત્રો તેવારે
 એની સેવા કરીશું, એમના કાંતિ રૂપ ગુણ દેશીને લોકો એવું ચિંતવન કરે છે કે એ અમારો
 સ્વામી યાત્ર, હજારો લોકો પોતાના જમણાહાથની આંગુલીથી દેશાહી રહ્યા છે કે એ જગવાન
 બિરાજ્યા છે એવો કહેતે થકે, હજારો લોકોના એટલે હજારો પુરુષ હજારો સ્ત્રીયો અંજલી સહિત
 હાથ જોડીજોડીને પ્રણામ કરે છે તે જમણા હાથે લેતે થકે, હજારો ગમે ઘરોની શ્રેણી પ્રત્યે ઉદ્ધવ
 ઘટે થકે, રૂઢા પ્રકારે વીણા, હસ્તતાલ, વાજિત્ર, ગીત, શબ્દ તે મીઠા મનોહર જયજય શબ્દની
 સાથે મલેલા એવા લોકોના સ્વરે કરીને સાવધાન હોતે થકે, સર્વ કૃધિસહિત, સર્વ આમંબર સ
 હિત, સર્વબલે સહિત, સર્વસેના સહિત, સર્વવાહન સહિત, સર્વસમુદાય સહિત, સર્વઆદર સહિત,
 સર્વસંપદા સહિત, સર્વઉત્સવ સહિત, દેશવાને મનમાં આવે એવા સર્વમલાપ સહિત, સર્વલક્ષ્મી
 સહિત, સર્વસંત્રમ સહિત, સર્વનગરલોક સહિત, સર્વનાટક સહિત, સર્વતાલેબર સહિત, સર્વઅં
 તેર સહિત, સર્વપુષ્પ ગંધમાલા ઘરેણાયેં સુશોભિત, સર્વ વાજાનાં ઘોષ સહિત, મહોટી કૃદ્ધિ,
 દ્યુતિ, બલ, વાહન, સમુદાય સહિત, મહોટા જલાં વાજાં સમકાલ વાજતાં થકાં, શંખ ઢોલ,
 પડહ, જાદ્ધર, સ્વરમુખી, હુંડુક, દેવહંડની પ્રમુખ વાજાનાં પ્રતિશબ્દ મહિન, કૃત્રિયકુંભપુરન
 ગરની વચમાં થઈને નિકલે, નીકલી કરીને જિહાં જ્ઞાતપંડવન નામેં ઉદ્યાન છે તિહાં અશો
 કવૃદ્ધ ઘણુંજ રૂઢું છે, તિહાં આવે ॥ ૧૧૬ ॥ ॥ આવીને અશોકવરવૃદ્ધની નીચે પાલશી
 રાસે, રાશીને પાલશીથી ઉતરે ઉતરીને પોતાનાં હાથથીજ ઘરેણાં માલા પ્રમુખ અંજંકારાદિ

उतारे, उतारीने ते घरेणां जे तेमनां कुलमां वडैरी हंसलक्षण स्त्रीते पोताना वल्लमां लीये, पढी पोतानां हाथथीज पंचमुष्टि लोच करे ते केश इंदमहाराज पोते लज्जने खीरसमुद्रमां मूके. लोचकरीने चउविहारी ठष्ठ एटले बेलानी तपस्या करे, उत्तराफाल्गुनी नक्षत्रनी सार्थे चंडमानुं योग आवे थके एकज शकेंई आपेला देवडुब्य वल्ल लज्जने, एकला रागद्वेष रहित तथा साधुना सथवारा रहित थका दुब्यथी अने नावथी मुंझित थज्जने, गृहस्थपणानो त्याग करीने अणगरपणानो अंगीकार कखो ॥ ११७ ॥ ॥ हवे जे वखतें जगवान सामाधिकनो उच्चार करे ते वखतें शकेंई सर्व कोलाहल वाजित्र प्रमुख बंध करे. पढी जगवान नमोसिद्धाणं एवुं कहीनैं करेमिसामाश्यं इत्यादि यावततस्सपडिक्कमामि इत्यादिक कहे इहां बीजो गुरु करवानो अजाव ठे पोते स्वयं चारित्र लीये ठे माटे जंतें ए पद कहे नही तीर्थिकरनो एवोज कल्प ठे, ते माटे जंतें पद न कहे, इहां जगवानने चोथुं मनःपर्यवज्ञान उपन्युं हवे सर्वे इंद तथा देवो ते जगवानने नमस्कार करीनैं नंदीश्वरधीपे जइ अछाइ महोत्सव करीनैं पोत पोतानें स्थानके गया, अने जगवाने पण पोताना जाइ नंदीवर्द्धन प्रमुखने पूढीने विहार कखो हवे स्वजनादिको पण ज्यांसुधी जगवान नजरे देखाता हता त्यांसुधी त्यांज उज्जारह्या पढी जगवानना गुण याद करता फूरता फूरता पोताने घेर आव्या ॥ इति कल्पव्याख्यानं पंचमो वखाण समाप्त ॥ ॥ हवे जगवाने दीक्षा लज्जने पढी विहार कखो ते वखतमां बे घडी दिवस शेष बाकी रह्यो हतो तेवारे जगवान कुमारगामनी बाहेर काजस्सग रह्या ते वखत एक हाली आव्यो तेणे पोताना बलदो जगवानने जलाव्या अने पोतें घेर जइ जमीने केट लिएक वार रही पाढो तिहां आव्यो एटलामां आखो दिवस खेडवाथी थाकी गयेला बल

चित्र ३६

दीया तो वनमां चरता चरता क्यांय चाल्या गया पढी हालीये इहां तिहां घणा जोया पण
 बलद मल्या नही तेवारे जगवानने पृठवा लाग्यो के बलद क्यां गया ते वखत जगवान मौन
 रह्या थका कांइपण बोल्या नही पढी ते हालीये वनमां जइ आखीरात्रि बलदोने शोथ्या परंतु
 तेने बलद जळ्या नही अने बलदतो वनमां चरीचरीने पाठली रात्रे पोतानी मेले त्यांज
 आवी बेशी रह्या हालीपण पाठो आवीने जूएठे तो बलद त्यांज बेठा ठे ते देखीने क्रोध
 पाम्यो थको बोलवा लाग्यो के हे पापी ! हे पाखंती ! आ बलद तेज संताडी मूक्या हता ए बंधुं
 ताहारंज काम करेहुं देखाय ठे मने आखी रात्रि निरर्थक जमहुं पडहुं एम कही हाथमां
 रासडी लइने जगवानने मारवा दोळ्यो ते वखतमां इंडमहाराजें पण अवधिज्ञाने करी जग
 वानने थतुं उपसर्ग जाणुं अने पोते तिहां आवीने हालीने कहेवा लाग्यो के अरे छष्ट !
 तुं जाणतो नथी के आ श्रीवर्द्धमान स्वामी नंदीवर्द्धनराजाना जाइ ठे, सिद्धार्थराजाना पुत्र
 ठे एणे दीक्षा लीधेली ठे एमक्रहीने हालीने हलकारी काहाळ्यो पढी इंडमहाराजे जगवानने
 कछुं के हे जगवान ! आपने बारवर्ष पर्यंत ठगस्थपणुं ठे तेमां उपसर्ग घणा थवाना ठे माटे
 आप आझा करो तो हुं आपनी पासें हरहमेश रहुं अने आपनी सेवा करूं तथा उपसर्ग
 निवर्तन करूं एवो महारा मननो मनोरथ ठे तेवारें जगवान बोल्या हे इंड ! आ वात थई नथी
 थार्तीनथी अने थामे पण नही जे श्रीअरिहंत जगवंत इंडना सहस्रथी केवलज्ञान उपजावीने
 मोक्ष जाय ? अरिहंततो पोतानाज उठाएकर्म बलवीर्यथीज केवलज्ञान पामीनें मोक्ष जाय
 एवुं सांनळ्युं तोपण इंडे मरणांतिक उपसर्ग टालवा सारूं जगवाननी माता त्रिशलादेवीनां बहे
 नना पुत्र सिद्धार्थनामे वितर तेने आझा आपीने जगवान पासे मूकी गयो आंही सिद्धार्थविं

તરને માસીનો દીકરો કહ્યો પણ કોઈક સ્થાનકે એને કાકો કરી પણ લખેલો છે પઢી ઇંદ્રમહારાજ દેવલોકે ગયો અને હાલીપણ પોતાને ઘેર ગયો ॥ ઇતિહાસીકૃત ઉપસર્ગ ॥ હવે પ્રજાતર્મા જગવાન તિહાંથી વિહાર કરીને કોદ્ધાગ સન્નિવેર્જે ગયા તિહાં બહુલનામે બ્રાહ્મણને ઘરે કાંસ્ય પાત્રે સ્વીરલક્ષ્મીને પ્રસૂયે પરમાન્ને પારણું કીધું પાત્ર ધર્મે બતાવવા સારું ગૃહસ્થનાં કાંસ્ય પાત્રમાં સ્વીર લીધી તિહાં પાંચદિવ્ય પ્રગટ થાય એ જગવંતનો અતિશય છે તે પાંચદિવ્ય કહે છે. એકતો આકાશમાં ધ્વજા વિસ્તાર દેવતા કરે, બીજો સુગંધિ જલદેવતા વર્ષાવે, ત્રીજો ફૂલ વર્ષાવે, ૪ ચોથો દેવહંડુની વજાવે, પાંચમો અહોદાનમહોદાન એવો ધ્વનિ કરે, પ્રકારાંતરેં ક્યાંએકતો સાડીબાર ક્રોડ સૌનૈયા વરસાવે એવા પાંચ પાંચમાં દિવ્ય વિષે લખેલા છે. ઇહાંપણ કોઈક આચાર્યના મતે પાંચમું વચ્ચાણ પુરુષયું કહેવાય છે ॥ ॥ હવે પ્રસૂયે જેવારેં દીક્ષા લીધી, તેવારેં ઇંદ્રાદિકોયેં સુગંધિતવાવના ચંદનાદિકેં કરી જગવંતને શરીરેં લેપ કહ્યો છે, તેનો ગંધ, ચાર માસ જાજેરા પર્યંત ન જાય, તે વાસનાયેં કરી હજારો ગમે ત્રમરાદિક મદોન્મત્ત થયા થકા જગવંતના અંગોએ ગને વેધે છે, મહોટો ઉપડવ કરે છે કોની પેરેં તો કે? જેમ કામી પુરુષ કામાંધ થયા થકા સ્ત્રીને આલિંગન દેતા તેના ગતસ્થલ હોગદિકને વિષે અનુકૂલ પણે અનુકૂલ પણે ઝુંબન કરે, મંચ મારે તેમ જમરાપણ વાસનાયેં અંધધુંધ થયા થકા, જગવંતના શરીરના અવયવેં મંકમારે છે. એ દૃષ્ટાંત કહ્યું પણ અહીંઆં એટલો ફેર છે, જે સ્ત્રી તો કામી પુરુષથી હારી જાય, પરંતુ જગવાન તો જમરાનો એટલો બધો ઉપડવ ઊતાં પણ વજ્રકથનનારાચ સંઘયણના પ્રતાપથી મેરુની પેરેં અમ્મય રહે છે. અથવા બીજે અર્થે અજાણ્યા કામી પુરુષ, ગંધ ઉપર મૂઠ્ઠાં પામ્યા થકા ગંધ લેવાને અર્થે. જગવાનનાં શરીર સાથેં પોતાનું શરીર ઘસવા લાગ્યા તથા કામી સ્ત્રીયો આવીને આલિ

गन करवा लागी एम जगवान पासैंथी सुगंध मागवा लाग एवो उपसर्ग चार महीना जाजेरा
 रह्यो तोपण जगवान मग्या नहीं मेरुनी पेरे अकंप रह्यः ॥ ॥ हवे जगवान तिहांथी
 विचरता मोराक सन्निवेशने विषे सिद्धार्थराजा प्रभुना पिता तेनो मित्र कुलपति, दुर्जंत नामा
 तापसने आश्रमें आव्या, तापस पण जगवानने देखी सामो मलवा आव्यो, तेने जग
 वंत पण ढूंकडा पूर्वपरिचयान्यास थकी हाथ पसारीने मलया, पढी तेना आग्रहथकी नीराग
 चित्तथका एक रात्रि तिहां रह्या, फरी प्रजातें विहार करवा लागा, तेवारें ते तापस, प्रहोंचा
 डवा साथें चाल्यो अने आठ मास अन्यत्र विहार करीने चोमासुं पोताना आश्रमें रहेवानी
 प्रभुने विनंति करी, घणो आग्रह कल्यो तेवारें प्रभुयें देशकाल विचारिने कहुं के एमज थाउ
 एबुं कही पढी चार झानें सहित एवा प्रभु ते पृथिवीने विषे विहार करतां जेवारें चोमासुं आव्युं
 तेवारें ते तापसनीं फुं पढीमां रहेवाने आव्या कुलपतिंयें तृणखलानुं फुं पढुं प्रभुने रहेवा सारु आव्युं
 जगवान तेमां रह्या पण दैवयोगें वर्षाद न थयो तेवारें गामनी गायो प्रमुख ढोर जूखें मरतां
 थकां फुं पढीना तृणखलां खावा आवे ते जोइ बीजा तापसो तो पशुना समूहने हांकी काढे
 पण प्रभुतो मौन पणे रहे कोइ जानवरने तृणखलां खातां दूर करे नहीं, एम करतां सर्वे
 तृण पशुउ खाइ गयां तेवारें फुं पढुं उघाडुं देखी कुलपति बोळ्यो कें हे देवाणुप्रिया हे प्रभु !
 पंखीउ पण पोताना माला साचवे ठे अने तमे तो राजपुत्र थइ पोतानो आश्रम केम सां
 चवी शकता नथी ? एवी रीतें कुलपतिने अप्रीति उपनी देखी जगवाने निर्धांछुं जे महारे अहीं
 आं रहेबुं नहीं, पढो आशाढी पूर्नेमथकी पंदर दिवसें एटले श्रावण वदि अमावास्यायें चो
 मासाना पन्नर दिवस जातां प्रभुयें तिहांथी विहार कल्यो तेथी उपज्या जगवंतने न गले

चोमासुं एबुं कहेवाणुं तिहां नगवंतें पांच अन्नियह लीधा, ते कहे ठे. एक अप्रीति उपजे तिहां न रहेबुं. बीजुं ज्यांसुधी ठक्षस्थपणुं ठे त्यांसुधी निरंतर काउस्सगमांज रहेबुं, त्रीजुं गृहस्थनो विनय न करवो, चोथुं यथा संनवें मौन पणे रहेबुं, कायार्यें करीउंचु उजाउन रहेबुं पण सुबुं नही पांचसुं सर्वदा हाथमां जोजन करबुं, एवा अन्नियह सहित विचरतां थकां झूल पाणि यद्धने देहरे अस्थिग्रामे प्रथम चोमासुं रहेवा पथाखा. त्यां अत्यंत उपसर्ग सहन करीने झूलपाणि यद्धने प्रति बोध्यो, तेनी कथा कहे ठे. धनदेव नामें सार्थवाह पांचजें गामां मालनां जरी, व्यापार करवा कोइ गामांतरे जतो हतो, मार्गमां वेगवती नामे बहुवालुका नदी वर्धमान गामपासे आवी, तिहां उनालाना दिवस हता तेथी कोइ बलद ते रेंती जरेली नदी मांथी गाडुं ताणीने चाली शके नही पण ते बलदोमां एक बलद घणो जोरावर हतो तेणे ते पांचजें गाडां नदीथकी उतारी पहेले पार कथां, परंतु पोते त्रुटी पळ्यो, तेथी चाली न शक्यो ते वारें सार्थवाहें चारा पाणीने अर्थे वर्धमान गामना अधिकारि शेठ, पटेल, गामोद, पटवारी, प्रमुख पंचने ते धोरी जलाव्यो. तेने घृत गोल तृण जलादिक सारु घणुं धन आप्थुं, वली ते बलदनी चा करी करवानी घणी जलामण आपीने शेठ तिहांथी चाड्यो गयो. पठवाडेथी ते गामना लोकोयें ते बलदनी सार संजाल कांइ पण कीधी नही, शेठनुं धन आपेलुं सर्व वांटीने खाइ गया. पठी ते बलद नूख तृषार्यें पीळ्यो थको अकाम निर्झरायें मरण पामीने व्यंतर देवोमां झूलपाणीनामे यद्ध थयो, तेणें अवधिज्ञानें पाठलुं वृत्तांत जोयुं, पठी गामनां लोको उपर रूठोथको मरकी विकूधीं तेथी घणां माणस अनें ढोर मरवा लाग्यां तिहां कोइ माणसने बालवावालो पण मळे नही जे कोइ मरे तेने कोलो गामनी बाहेर नाखी जाय तेथी त्यां हाडकांना ठगणां थइ पळ्या तिहां आवजाव

करनारा लोकोयें तेनुं अस्थिगाम एवुं नाम पाडी दीधुं पढी घणा माणसोने मरता देखीने
 गामनां लोकें मली तेने आराध्यो तेवारें यद्द प्रगट थइ आकाश वाणीयें करी बोलवा लाग्यो
 के हुं बलदनी जीव हुं, तमें महाहं इव्यखाइने कांइपण चाकरी करी नही तेथी तमे मने
 कुमरणें माखो ठे माटे हुं कोप्यो हुं तो तमें हवे महारा नामनुं दाडका उपर देहेहं करावो,
 तेमां वृषचना रूपें शूलशस्त्र हाथमां आपीने महारी मूर्ति थापो, तेनी पूजा करो तो रोग पण
 मटशे, अने जीवता पण रदेशो नहीकां सर्व मरण पामशो एवी वात सांजलीने लोकोयें म
 रण जयथी तेनी प्रतिमां करी देहेरे थापी पूजा करी, तेथी मरकी उपशम थइ. हवे जंगवान
 ते शूलपाणी नामा यद्दने प्रति बोधवाने माटे तेने देहेरे आव्या, तेवारें ते यद्द महाडुष्ट ठे,
 कोइने पोताना देहेरे रात्रें वास करवा आपे नही, तेथी ते यद्दना देरानो पूजारो इंडशर्मा नामें
 विप्र हतो, तेणें जगवंतने रहेवानी मनाइ करी, तेम बीजा लोकोयें पण वाखा, तो पण प्रभु
 मौनपणे तिहां रात्रें काउस्सगु रह्या, ते देखीने यद्द रूठो अने संध्या समयथी उपसर्ग करवा
 लागो, तिहां प्रथम तो मराववा साहं अट्टहास्य कहुं, पढी हस्तीनुं रूप करी उगल्युं, पिस्सा
 चनां रूप करी ठरी कदाडी बीवराव्युं, तेमज सर्प थइने मंक माखो इत्यादि घणा उपसर्ग क
 रवा मांमया पण जगवंत लगार मात्र क्षोज न पास्या तेवारें वली मस्तक, कान, नासिका,
 आंख, दांत, होठ, पूठ, नख, ए आव स्थानकें विविध वेदना उपजावी. तथापि जगवंतने अ
 क्षोज जाणी, यद्द प्रतिबोध पास्यो अने प्रभुनी जक्ति करवा लाग्यो, एटलामां सिद्धार्थ व्यंतर
 आव्यो, तेणें कहुं के अरे शूलपाणि यद्द ! आ तें छुं कहुं ? तुं नथी जाणतो के ए सिद्धार्थ
 राजानो पुत्र ठे, महोटी समतानो जंगार ठे, जो इंडमहाराज जाणशे, तो तने बाहिर काढी

મૂકશે, તે સાંજલી જગવાનની શાંતમુદ્રા દેહી વલી પણ યદ્દે પોતાનો અપરાધ સ્વમાબ્ધો અને પ્રચુ આગલ ગીત ગાન કરવા લાગો તિહાં તે યદ્દ સમકેત પામ્યો હતી ॥ હવે જગવંત પણ રાત્રિના ચાર પ્રહર કદર્યના પામ્યા તેના શ્રમે કરી કાઝસ્સગમાંજ પાઠલી રાત્રેં બે ઘડી નિદ્રા આવી ગઈ, તિહાં નિદ્રામાં દશ સ્વપ્ન પ્રચુર્યેં દીઠાં, તે કહે છે. એક તાલપિશાચ હાથ્યો, બીજું ઝ જલો કોકિલા પદ્મી અને ત્રીજું પંચવર્ણ વિચિત્ર કોકિલાનું જોડું, સેવા કરતું દીઠું, ચોથી ફૂલની માલા બે દીઠી, પાંચમું ગાયનો વર્ગ દીઠો, ઠંડું પદ્મસરોવર દીઠું, સાતમું સમુદ્ર હુલા ચેં તથો દીઠો, આઠમું સૂર્ય જગતો દીઠો, નવમું આંત્રહે વીંઠ્યો માનુષ્યોત્તર પર્વત દીઠો, દશમું પોતે મેરુપર્વતેં ચઢ્યા એડું દીઠો, એ દશ સ્વપ્ન દેહીને જગવંત પ્રજાતેં જાગ્યા, તે વલતેં લોક પણ એડું જાણતાહતા જે એ સાધુ રાત્રેં મરીજશે. તેથી પ્રજાતના જોવા આવ્યા તિહાં જગવાનનો દેવ મહિમા દેહીને લોકોચેં જગવંતને પૂજ્યા, ઘણાં હર્ષ પામ્યાં, યદ્દ પણ નાટકાદિક પૂજા સેવા કરતો હવો, તેથી લોક ચિંતવવા લાગા જે સાધુને ઝપસર્ગ કરી હવે ગીત ગાન કરે છે, પુષ્પાદિકેં કરી પૂજે છે. ત્યાં લોકે પણ સ્વામીનો ઘણો મહિમા કયો, એવા સમયને વિષે શ્રીપાર્શ્વનાથનો શ્રાવક ઝત્પલનામા નિમિત્તિયો તે પણ તિહાં આવ્યો પ્રચુને વાંચ્યા, અને કહેવા લાગો જે હે સ્વામિ ! તુમેં પાઠલી રાત્રેં સ્વપ્ન દીઠાં તેડું ફલ કંઠું હું ॥ હે પ્રચુ ! તમેં જે તાલ પિશાચ હાથ્યો, તેથી તમેં તરત મોહનીય કર્મને હણશો. વલી શ્વેત કોકિલાપંખી દીઠો, તેથી અદ્ધોન શુકલધ્યાન ધ્યાવશો. પાંચવર્ણ વિચિત્ર કોકિલ પંખીનું જોડલું દીઠું, તેથી દ્વાદશાંગી પ્રરૂપશો તથા ગાયનો વર્ગ દીઠો તેથી અનુપમ ચતુર્વિધ સંઘની થાપના કરશો વલી તમેં દેવતાચેં સેવિત પદ્મસરોવર દીઠું, તેથી ચાર નિકાયના દેવના તમારી સેવા કરજો. વલી મેરુપર્વતની ચૂલિકા ઝપર

तमे चढ्या एबुं दीतुं, तेथी तमें देवोयें रचित सिंहासने बेशी, धर्मोपदेश देशो, धर्मनी प्ररूपणा करशो वली सूर्येनुं मंमल दीतुं, तेथी केवलज्ञान पामशो, तथा मातृष्योत्तर पर्वत आंत्राडे वींठ्यो दीठो, तेथी जगत्मां जशकीर्त्तिनुं मंमाण पामशो तथा प्रतापवंत देवनिःकाये करी सेवनीय थाशो. पोतानी खुजाबलें समुद्र तखो दीठो तेथी तमे संसार रूप समुद्रने तरशो, हे जगवन ! तमें फूलनी मालानुं युगल दीतुं तेनो अर्थ हुं नथी जाणतो माटे तमेज उपकार करीने कहो तेवारें जगवंत मौन ठे माटे उद्वस्थानस्थाने विषे बोल्या नहीं, तेथी सिद्धार्थ व्यंतरो जगवानना मुखमां प्रवेश करीने कहेवा लागो के फूलनी बे माला दीठी माटे श्रावकनो अने यतिनी ए बे प्रकारना धर्मनी प्ररूपणा हुं करीश एवीरीतें फज सांजलीने सर्वलोक जगवानने वंदन करी पोतपोताने स्थानके गया हवे जगवाने निरविघ्न पणे पन्नरदिवस न्यून प्रथम चोमासुं तिहां पूर्ण करीने मेरुनी परे धैर्य धरता समता रूप रसमयथां चोमासीपारणुकरी तिहांथी विहार कखो ए प्रथम चोमासुं ॥१॥ तिहांथी विहार करी मोराकसन्निवेशें उद्यानमांआवी काउस्सगें रह्या तिहां जगवाननो महिमाकरवा सारुं सिद्धार्थ व्यंतरो स्वामीना शरीरमां संक्रमीने लोक आगल नूत, जविष्य अने वर्त्तमान संबंधि निमित्त जांखें ठे तेथी त्यांनां लोक जगवाननी सेवा करवा लागा हवें ते गाममां अहंउदक नामा निमित्तियो रहे ठे ते जगवाननी इष्यां करवा लाग्यो केमके लोक तेने कहेवा लाग के देवार्थ सरखो तुं निमित्त जाणतो नथी में काले खेत्रमां सर्प दीठो ते तेणे कही दीधो तथा हुं जमीने गयो हतो ते कही दीधुं तेवारें ते अहंउदक नामा निमित्तियो क्रोधकरी जगवाननुं निमित्त जूतुं करवा सारुं हाथमां तृण लइने प्रभुने पू ठवा लागो के हे आर्य आ तृण ठेदाशो, किंवा नहीं, ते सांजली सिद्धार्थ ना कही तेवारें

ते छेदवा लागो एटलामां इंद् अवधियें जोडने जगवंतनो महिमा राखवाने ते निमिन्निअनी आंगली छेदी नाखी तेथी तणत्रुटधुं नही निमिन्निउ विलखो थयो पढी सिद्धार्थें लोक आगल कहुं के ए निमिन्निउ चोर ठे, कांइ जण्योनथी एणें वीराघोष कर्मकरनो दश पलनो कांसानो पात्र चोरीने खजुरीनावृद्ध हेवे माठ्यो ठे तथा इंद्शर्मा ब्राह्मणनो बोकडो मारीने तेनुं मांस एणे खाधुं ठे, तेनां अस्थि एना घरनी पठवाडे बोरडीनाफाड नीचें माठ्यां ठे तथा त्रीछुं दूषण जे एमां ठे ते हुं नही कहीश एनी स्त्रीज केदेशे एबुं सांजली लोकें सर्ववातसाची मानी एनी स्त्रीने जइ पूठधुं, तेवारें ते स्त्री बोली के ए पापिष्ट, पोतानी जग्निनीने जोगवे ठे, एवी पोतानी निंदानी वातो प्रसिद्ध थंयाथी अहलंदक लक्षापाम्यो अने गाममां फिट फिट थयो थको प्रभुपासैं आवी विनंति करी के तमें त्रैलोक्य पूजनीक ठो, हुं अर्होआंज सुखे उदर पूरणा करुं हुं ने जीधुं हुं जगवंतें अप्रीति जाणी त्यांथी विहार कखो ॥ ॥ हवे जगवान श्रीमहावीर स्वामी एक वर्ष उपर एक महीना सुधीतो इंद् आपेला देवडुष्य वस्त्र सहित रह्या अने ते वार पढी वस्त्र रहित अचेलक थया हाथमां नोजन करे पण अतिशयना योगथी नागा देखाय नही हवे वस्त्र रहित शरीरितें थया ते कहे ठे. जगवाने जेवारें वरसीदान दीधुं तेंवारें सिद्धार्थराजानो मित्र सोमदेव नामा ब्राह्मण जन्मथी दारिद्रिठे ते परदेश धनकमाववा गयो हतो पण क्यांयें धन पाम्यो नही तेवारे वली जगवाने दीक्षा लीधा पढी जेवो गयो तेवो गले हाथे पाठो पोतानें घेर फरी आब्यो पण एक कोडी मात्र कमाइ आब्यो नही दारिद्रिज रह्यो तेवारें तेनी स्त्रीयें तेने घणो निचंठयो अने कदेवा लागी के अरे निर्जाग्य हुं किहां गयो हतो हुं जिहां गयो हतो तिहां आवो दारिद्रि रह्यो जेम घडो जिहां जाय

तिहां पाणीजरे तथा कपासीयो जिहां जाय तिहां लोढाय तेम तुं पण जिहां गयो तिहां दारिद्रि
 रह्यो पण दारिद्र्य ताहारो केडो मूकतुं नथी जेम कोइ दारिद्रि पुरुष धन कमावानें अर्थे
 परदेशो जवा तैयार थयो तेवारें ते पुरुषें दारिद्र्यने कहुं के ॥ रे दालिहवियस्फणा, वत्ता इक्क
 सुणिथ, हम देसांतर चहिया, तुं थर घरें रहिऊ ॥१॥ एटले हे दारिद्र्य हे विचक्षण, तुं एक
 महारी वात कहुं ते सांचल जे हवे हुं देशांतर जावें तुं अने तुं घरमांज थिरथइ रहेजे एवां
 तेना वचन सांचली दारिद्र्य बोवुं ॥ पडिवन्नो गिरुआ तणो, अविहड जाण सुजाण ॥ पागं
 तरें ॥ पालिऊइ सुविहाण ॥ तमे देसांतर चहिया, तो अमे आगेवान ॥ १ ॥ अर्थः—हे जाइ
 सांचलो हुं तो महोढानो विनय मूकुं नही केमके जे उत्तमपुरुष अंगीकार करे ते अविचल जाव
 ऊकीव अंगीकार करे तेमाटे हे जाइ ! जो तमे देशांतर जाशो तो हुं पण आगेवान थइने तमारी
 सार्थे आगलतुं आगल चालुं तुं. तेम हे निर्जाग्य ! ताहारी पठवाडे पण एमज दारिद्र्य रहे ठे तुं
 हमणाघरमां आव्यो ठो पण घरमां तो कांइ पण नथी, खावाने अन्न नथी, पीवाने पाणी नथी,
 खुखे मरती बेठी तुं, क्यांथी ताहारा वास्ते खावा सारुं लइ आवुं, घरमां तो शाकमां नाख
 वाने मिरची अने मीतुं पण नथी, मात्र दारिद्र्य लहेरो ले ठे ॥ यतः ॥ जिणघर जैस न रीके
 पाडो, जिणघर बलद न दीसे गाडो ॥ जिणघर नारि न चूडी खलके, तिणघर दारिद्र्य ले
 हेरि लहके ॥ १ ॥ ॥ अर्थः—जेना घरमां जैस सहित पाडो रीकतो न होय, वली जेना
 घरमां बलद अने गाडु दीसतुं न होय, वली जेनां घरमां स्त्रीना हाथमां चूडी खलकती न
 होय, तेना घरमां दारिद्र्य लहेरें लहकतुं जाणवुं. ते माटे तुं घरमां आवीश नही आवीश तो
 नूखे मरीश अरे दारिद्रि हजी हमणा पण तुं नगवान पासें जइश तो कांइक पण मलजो

एवां स्त्रीनां वचन सांचली ते ब्राह्मण, जगवान पासें आव्यो अने वे हाथजोडी हीनस्थितियें थको दीन वचने करी श्रीवीरजगवाननें पगे लागीने विनंति करतो हवो के हे कृपानाथ, ! हे परडुःखचंजक ! हे परमार्थना करनार ! हे महारामित्रना पुत्र ! हे दारिद्र्य रूपवेलडीनां छेदक ! तुं महारी मूलथकी विनंति सांचलीने महारो निस्तार कख, आ महारो दारिद्र्य रूप बांधव, महारो सहायी, महारी सार्थे जन्म्यो, महारी सार्थे वध्यो, वली परणवानें समयें पण महारा पहेलां महारी स्त्रीनें एणे परणी, शुं घणुं तमारा आगल कहुं ए दारिद्र्य महारा शरीरनी लायानी पेरे तथा पोतानी बांधेली कर्मप्रकृतिनी पेरे एक कृण मात्र पण महारो केड मूकतुं नथी में धन उपार्जन करवा निमित्तें परदेश चालवानें समयें एने घणो घणो वज्यो तो पण ए महारी सार्थेज चाव्यो, में गंगां स्नान कहुं तो पण एणे महारी सार्थेज स्नान कहुं, में यमुना, नर्मदा संबंधि तीर्थकथां तो एणे पण महारी सार्थेज तीर्थकथां, माटे एना प्रजावथी परदेशमां घरघरने विषे लोकोनी आगल निह्ना मांगती वखत हुं तो सर्वेने देखुं परंतु दारिद्र्य बांधवना प्रतापथी हुं प्रत्यक्ष प्रगट ठतां पण मने कोइ पण देखे नही ॥ यडुक्तं ॥ दीसंतिजोग सिद्धा, अंजनसिद्धा य केइ दीसंति ॥ दारिद्रजोग सिद्धा, पासेविठिया न दीसंति ॥ १ ॥ पुनरपि ॥ जोदारिद्र्यनमस्तुन्यं, सिद्धोदंतवदर्शनात् ॥ अहंसर्वप्रपश्यामि, नमोपश्यति कश्चन ॥ ३ ॥ ए बे श्लोकोनो जावार्थ कहे ठे जे योगसाधीने सिद्धया तेपण नजरे देखाय ठे, वली जे आंखोमां अंजन करी अदृश्य थाय एवा सिद्ध जे होय तेपण कोइएक प्रयोगथी प्रगट नजरे देखाय, परंतु दारिद्र्यरूप योगें करीने जे सिद्धया ते पुरुष जो पासें उजारह्या होय तो पण देखाय नही ते माटे हे दारिद्र्य ! तुजने नमस्कार थाउ जे हुं नाहाग दर्शनथी सिद्धपुरुष

थयो तेथी हुंतो सर्वने देखुं हुं पण मनेंतो कोइ पण देखतो नथी ॥ ३ ॥ ए कारण माटे
 हे स्वामी ! ते दारिद्र्य बांधवना प्रसादथी हुं परदेशने विषे धणो जम्यो, धणो उद्यम कखो, घणा
 शेठ साहुकारोनी चाकरी करी पण, हुं जाग्य हीन तेथी एक फूटी कोडी मात्र पण धन पाय्यो
 नही. जेवो घरथी गयो हतो तेवोज घेर पावो आव्यो तेथी में हजी महारा घरमां प्रवेश न
 कखो तेनी पहेलांज तेणे माहारा घरमां प्रवेश कखो तेना प्रतापथी अनार्जणी एवी जे महारी
 स्त्री ते क्रोध करी मुसललेइने महारी सन्मुख मने मारवाने दोडी आवी तेवारे में जाणुंजे मंग
 लिक करीने मुजने वधावे ठे पण तेणेतो पासैं आवीने एवां कठोर अने निष्ठुर वचन बोलवा
 मांम्यां अने कहुंके हे निर्जाग्य शिरोमणी ! अरे जन्मदारिद्रि अरे निर्गुणनाथ ! अरे ढोलण ! हुं
 तुजने धनविना साक्षात् दारिद्रि रूपनें चुंकलं ! तुं परदेशें गयो थको पण कांइ लाव्यो नही.
 महारे पण ताहारा दारिद्र्य रूप जाइनां सहायथी ॥ यतः ॥ अन्नंनास्त्युदकंनास्ति, गृहे
 नास्ति युगंधरौ ॥ शाकमध्येलवणंनास्ति, तन्नास्तियत्तुचुज्यते ॥ १ ॥ जावार्थः— स्त्री कहे
 ठे के ताहारा बांधवना सहायथी महाराघरमां अन्नपण खावाने नथी अने पाणीपण पीवाने
 नथी, जुवार पण नथी शाकमां नाखवानें मीतुं पण नथी एवुं कांइ पण घरमां नथी के जेथी
 तुजने आदरकरी घरमां बेसाडीने जमाहुं महाराघरमां तो एक दारिद्र्य लहके ठे. वली ब्रा
 ह्मणी कहे ठे रे ढोला, धनेकरीने जगतमां मानीता थाय ठे, पण धनविना जगतमां कोइ
 कोइने पूठुं नथी, यडुक्तं ॥ धनैर्दृष्टुकुलीनाः कुलीनानचवंति, धनैरेवपापात्पुन निस्तरंति ॥
 धनिन्यो विशिष्टोन लोकेपिकश्चित् धन प्रार्जयध्वं ॥ १ ॥ जावार्थः— धनेकरीने
 हीणकुलवालो पण उत्तम कुलवान कहेवाय, वली धनेकरीने पापथकी निस्तार पामे, धन

वान होय तेज जगतमां महोदो कहेवाय, ते कारण माटे धनउपार्जन करवानो उद्यम पुरुषने श्रेष्ठ ठे वली धनविना जीवतो थको पण पुरुष मडदा समान ठे ॥ यदुक्तं ॥ धनमार्जेय काकुस्थ, धनमूलमिदं जगत् ॥ अंतरंनैवपश्यामि, निर्धनस्य मृतस्यच ॥ १ ॥ जावार्थः—जेवारेणं रामचंडजीने वनवास थयो तेवारेणं विचाखुं जे वसिष्ठ ऋषिने नमस्कार करीने चालीये तेवारे जिहां कदलीवनमां वसिष्ठ ऋषि बेठा ठे तिहां जइ रामचंडजीयें नमस्कार कखो परंतु वसिष्ठ ऋषियें नेत्र उघाडीनें सामुं पण जांयुं नही कारण के रामचंडजीनी पासें ते वखत धनकांड पण न हलुं पढी जेवारेणं लंकाजीतीने चतुरंगिणी सेना लइ धनधान्य सहित पाठा आव्या ते वखत वसिष्ठ ऋषि सात आव पगलां सामा चाली आव्या तेवारे रामचंडजी बोल्या के तेहज हुं रामचंड हुं अने आ तेनुं तेज कदलीवन तथा तमे वसिष्ठऋषि पण तेना तेज ठो परंतु पहेला हुं तमारी पासें आव्यो हतो तेवारे तो तमे नेत्र उघाडीनें सामुं पण जोयुं न हलुं अने हमणा उठीने सात आव पगलां सामा आव्या तेनुं खुं कारण ? तेवारे वसिष्ठजी पूर्वोक्त श्लोक कहेता हवा के हे काकुस्थ, ! हे रामचंड ! एक धननुं उपार्जन करो, आ जय तमां धनेकरीनेंज प्राणी शोजे ठे, परंतु निर्धनने अने मडदाने कांइपण अंतर देवांनुं नथी, ते कारणे तुं प्रथम आव्यो हतो तेवारे निर्धन हतो तेथी में ताहारा सामुं न जोयुं अने ह मणतो तुं सर्व विनूति सहित ठो माटे हुं सामो चाली आव्यो तुं एवुं कहीने वली स्त्री कहेवा लागी के हे मूर्ख ! धनविना हुं तने खुं करुं ? वली कहुं ठे के ॥ पुत्रायसीसायसमंविज्ज्ञा, रीसाय देवाय समंविज्ज्ञा ॥ मुक्तातिरिक्ताय समंविज्ज्ञा, मुयादस्त्रिदाय समंविज्ज्ञा ॥ १ ॥ जावार्थः—पुत्रने शिष्य ए बे बरोबर जाएवा, वली ऋषी अने देव ए बे पण बराबर जाएवा,

वली मूर्ख अने तिर्यच ए बे पण समान जाएवा, तेम मूवेला अने दारिद्रि ए पण बे सर
 खाज जाएवा ॥ वली ते स्त्री कहेवा लागी के अरे नाग्यहीन ! श्रीवीरजगवानें वरसीदान
 आपीने सर्वनां दारिद्र्यदुःखनो विनाश कखो, ते वेलायें तुं परदेश गयो ते ताहारे कहेवुं थयुं
 के जेम डाख पाकवाने समये कागडानी चांच पाकी आवे तेनी पेरे थयुं अथवा नदी तटे
 जवासाना जाड तुल्य तुं थयो. अथवा रात्रि दिवस मेघ वर्षतां ठतां पण पलाशवृक्षनां पान
 डां त्रणज होय माटे रे अनिष्ट ! रे पापिष्ठ ! रे पांडुरष्ट ! तुं इहांथी जा इत्यादिक निष्ठुर वचने
 घणो निचंढीने गलहळो देइ मने घरथी बाहेर काहाड्यो ते कारण माटे ॥ आगेंदारिद्र्यं पाळे
 दारिद्र्य, मावे जमणे पासि ॥ पिंमियाणीमुज मारण मांमथो, तेणे हुं आयो नासि ॥ १ ॥
 माटें हे स्वामी ! महारे आगल पण दारिद्र्य चाले ठे, पाठल पण दारिद्र्य चाले ठे अने बे
 बाछुयें पण दारिद्र्य चाले ठे एम महारे चारे बाळु दारिद्र्य चाळुं आवे ठे तेथी ब्राह्मणीयें
 मने मारवा मांमथो माटे हुं नाशिनें तमारी पासें आव्यो हुं अने में विचाळुं जे श्रीवीर
 अगम्यगतिवंत ठे, जो पण दीक्षा लीधी ठे तो पण परमरूपाळु ठे, माटे मुजने निश्चयथी कां
 इक पण आपशे एवुं चिंतवीने प्रतीति पूर्वक निरधारकरीने तमारी पासें आव्यो हुं माटे म
 हारा दारिद्र्यने चूरीने मनोरथ पूर्ण करो. पण हे स्वामी ! एवुं मनमां आणशो नही जे
 महारा वर्षीदाननें अवसरें सर्वलोक मनवांछित दान पामी गया अने तुं कांडपण केम पा
 म्यो नही एवो विचार आणशोमां ॥ यतः ॥ स्वामिनकनकधारानि, स्त्वयि सर्वत्रवर्षेति, अज्ञा
 ग्यह्यत्रसंढन्ने, मयिनायांतिबिंदवः ॥ १ ॥ नावार्थः—हे स्वामी ! तमें कनक रूप धारयें
 सर्वत्र वरस्या पण महारा मस्तक उपरें अजाग्य रूप तत्र ठंकाळुं हलुं तेथी एक बिंडुमात्र पण

મહારે માથે પડ્યું નહીં તેવારેં એવું વિચાણું જે યતઃ ॥ રે મન અપ્પા સ્વંતિથર, ચિંતાજાલ મ પાડ ॥ ફલતત્તોહિજ પામીયેં, જિત્તો લાલ્યો લિદ્ધાડ ॥ ૧ ॥ એમ ચિંતવી વેસી રહ્યો પણ હે સ્વામી ! એકતો તમારું દાન ન પામ્યો ને વલી તમારા દાનનો વ્યતિકર સાંજલીનેં સામો મુજને મહારીસ્ત્રીયેં ઘરથી કાઢાડી મૂક્યો તેમાટે કહ્યું છે કે ॥ યતઃ ॥ ત્વયિ વર્ષતિ પર્જન્યે, સર્વેપદ્મવિતા ડુમાઃ ॥ અસ્માકમર્કવૃક્ષાણાં, પૂર્વપત્રેષુ સંશયઃ ॥ ૧ ॥ જાવાર્થઃ-- હે સ્વામિ ! ત મારા રૂપ મેઘવર્ષતાં ઠતાં સર્વજન રૂપ વૃક્ષ નવપદ્મવયુક્ત થયાં અને મહારા સરસા અર્ક વૃક્ષોનેં પૂર્વપત્રનો સંશય થયો હત્યાદિ લલિત પદ્મવિત વચન સાંજલીનેં, કૃપાસાગર જગવંત વિચારતા હવા જે હું નિર્ઘ્રીય હું મહારી પાસેં કાંઈપણ નથી અને બ્રાહ્મણને નહીં દેવાથી ઇંડાદિક સર્વલોક સમક્ષ પ્રાર્થના જંગ હોય તે પ્રાર્થનાં જંગ કલ્યાણી લઘુતા થાય ॥ યતઃ ॥ તણલહુ યં તૂસ લહુ યં, તિણતુસ લહુયંચ પહણા લહુયં ॥ તત્તોવિ સો લહુઠ, પહણ જંગો કર્ઝેણ ॥ ૧ ॥ જાવાર્થઃ-- સર્વથકી તણલહુ છે તે થકી તુષ લહુ છે અને તણલહુ તથા તુષ થકી પણ પ્રાર્થના કરવા વાલો લહુ જાણવો અને વલી પ્રાર્થનાનો જંગ કરવા વાલો જે છે તેતો સર્વ થકી લહુ જાણવો ॥ પુનરપિ ॥ પરપહણાપવત્તિ, મા જણણી-જણડે એરિસંપુતં ॥ ડયરોવિ મા ધરિજ્ઞઠ, પહણ જંગો કર્ઝે જેણ ॥ ૧ ॥ જાવાર્થઃ-- પરપાસેં પ્રાર્થનાનો કરવા વાલો એવો પુત્ર હે માતા તું જણીશ નહીં અને વલી પ્રાર્થના જંગ કરના રનેં તો ડદરને વિષે પણ ધારણ કરીશમાં ॥ પુનરપિ ॥ યાંતુયાંતુ વત પ્રાણાઃ, અર્થિનિવ્યર્થે તાંગતે ॥ પશ્ચાદપિહિંગંતવ્યં, ક્સાર્થઃ પુનરીદ્દશઃ ॥ ૧ ॥ જાવાર્થઃ-- જાડ રે મહારા પ્રાણ જે અર્થિપ્રાણી વ્યર્થ ઘરથી જાય તેની સાથેં તમે પણ જાડ કેમકે પાઠલ પણ તમને કોઈક

दिवसें जाबुं तो ठेज तो एवो साथ वली तमोने मलवो मुशकील ठे माटे हमणाज जाउ ॥१॥
 इत्यादिक शिष्टाचार आचारनो विचार जाणीने श्रीमद्दावीर देव रुपाकरी अरधुं देव दुष्य वस्त्र
 फाडीनें ब्राह्मणने देता हवा ए विप्रने चीवर दीधाथी बीजा प्राणीउने एवुं जणावता
 हवा ॥ यतः ॥ जांसंतितां देहु धन, इणपरि अरुइ वीर ॥ पितामित्र बांजण नणी, आधो
 दीधो चीर ॥ १ ॥ नावार्थः—ज्यांसुधी घरमां संपत्ति होय त्यां सुधी धन, चीवर, अन्नादिकडुं
 दान देवुं, पिताना मित्र ब्राह्मणनें अरधुं चीर आप्याथी श्रीवीर एवुं पूर्वोक्त प्रमाणे जणा
 वता हवा ॥ १ ॥ हवे ते ब्राह्मण अरधुंचीर लइने पोताने घेर गयो तेने चीवर सहित बार
 णाने समीपें आवतो देखीने ब्राह्मणी हर्षित थइ थकी उठीने सन्मुख आवी बे हाथ जोडी ए
 वीरीतें कहेती हवी के हे प्राणनाथ ! हे मम जीवना ! हे महारा हयाना हार, हे कांत ! सुजग
 हुं तमारी मेघनी परें वाटजोती हती अने जेम जल विना माबली टलवले तेम तमारा विना
 हुं टलवली रही हती इत्यादिक मीठां मनोहर वचन रचना कथन पूर्वक अपूर्वरीतें घणी प्री
 तियें स्नान मज्जन करावी नोजन पान तांबूल आपीने वली घणा सन्मान पूर्वक सुखशय्या
 शयन प्रमुख सुख उपचार करीनें स्त्री घणो प्रमोद पमाडती हवी तेवार पढी ब्राह्मण ते व
 स्त्रनी दृशीयो बंधाववाने वास्ते तुंनारा पासें गयो तुंनारे पण ते वस्त्र तेवुं अणत्रुट्युं जाणी
 ने सोमविप्रने कहेवा लागोके हे ब्राह्मण ! आ वस्त्रनो बीजो कटको लइ आव्य तो एनें सांथ्यां
 थका ए लाख मूलनुं थारो तेथी ताहारा अने महारा वेहुना दारिद्र्यनो नाश थारो तेवारें ते
 विप्र पाठो फरीनें लोचें वधतो ठतो श्रीवर्द्धमान स्वामी पासें आवतो हवो पण मनमां त्रिचा
 रवा लागो के हुं वारंवार केवीरीतें याचना करूं, अतिलोचन करवो पुरुषनें युक्त नथी अने जग

वान पण एवुं जाणो जे आ विप्र लोनी ठे. एवुं जाणीने लाजनी माखों मौन करी रह्यो पण सुखथी मागे नही ॥ यतः ॥ लज्जा वारेइ मुहं, असंपया नणई मागिरे मग ॥ दिन्नं मानकवाडं, देहिन्तिमग्गिया वाणी ॥ १ ॥ जावार्थः— लज्जा ठे ते मुखने वारती हवी अने असंपदा कहेति हवी के माग्य रे माग्य ! पण मानरूप कमाड देवराणा तेथी आपो एवी वाणी सुखथी न निकलती हवी ॥ १ ॥ अने जाणुं जे क्यांय पण खंजाउपरथी पडी जाय तो उपाडी लइय एवीरीतें जेवारें जगवंतने दीक्षा लीधे एकवर्षने उपर एक मास थयो त्यां सुधी जगवाननी पाठल ते ब्राह्मण चाख्यो पठी एकदिवस ते देवडुष्य जगवाननां खंजा उपरथी वायराना गोठथी उपडुं ते उत्तरचावालागामनी पासें सुवर्णवालुका नदीनें कांठे बोरडीना वृद्धनां कांटांमां जइ पडुं तेने विप्रे ग्रहण कलुं. जगवान पण सिंहावलोकन दृष्टियें करी दे खता हवा इहां कोइकतो कहे ठे के ममत्वं करीनें देखता हवा, कोइक कहे ठे के शुचस्था नकें पडुं के अशुचस्थानकें पडुं ते जोवाने माटे देखता हवा वली कोइक कहे ठे के सहसा त्कारे देखुं, कोइक कहे ठे के महारी पाठल महारा शिष्योने वस्त्रपात्र सुलनजावे थो के नही थाय एवा कारणथी देखता हवा कंटके लागुं तेथी जगवाने विचासुं जे महारी पठवाडे जे साधु स्वसंतानिक थो जे ते सर्व बहुल कषायि कंटकी कलहकारी प्राय असमाधिकारक थो मूढा घणा थो अने साधु थोडा थो एवुं जाणीनें निर्ममत्वथी ग्रहण न कलुं. हवे विप्र पोताना आत्माने धन्य कृतार्थ मानतो थको, संपूरण मनोरथवंत थयो थको तुंनारा पासें वे खंम सं धावी तूणावीने वेंचुं तेना लद्ध सौनैया आख्या तेमांथी अर्धा तुंनाराने दीधा अने अर्धा ब्राह्मणे राख्या बेहुनुं दारिद्र्य गनुं जावळीव सुधी सुखी थया आनंदमां रह्या ॥ इति अचेलक

દ્રષ્ટાંત ॥ ॥ તેવાર પઢી જગવાને કપડાં રાખ્યાં નહીં તે દિવસથી અર્ચેલક થયા અને બીજા ત્રેવીશ તીર્થકરોનાં દેવડુથ્ય વસ્ત્ર જાવઙ્કીવ રહ્યાં હતાં કેટલિક પ્રતોમાં વચલા બાવીશ તીર્થકરોનાં દેવડુથ્ય જાવઙ્કીવ રહ્યાં કહ્યાં છે તેથી તે સર્વેલક જાણવા હવે. શ્રીમદ્દાવીર સ્વામી બારવર્ષે ઉપર સાડા ઠમહીના ઠઘ્ઘસ્થપણે કાયાને વોસરાવી કાંઈ છુશ્રૂષા કરે નહીં એવાથકા વિચચ્છા તેમાં જે કાંઈ દેવતાના કરેલા, મનુષ્યના કરેલા, તીર્થચના કરેલા, અનુલોમ અને પ્રતિલોમ એવા બે પ્રકારનાં ઉપસર્ગ થયા તિહાં જે નાટક દેશાડવાં, આલિંગન કરવાં, ક્ષત્યાદિક દેવાદિકોયે કરેલા ઉપસર્ગ તે સર્વ અનુલોમ ઉપસર્ગ જાણવા અને જે દેવાદિકોયે જય બતાવ્યા, પ્રહાર કહ્યા, કૂઢ્યા, માથા એવા ઉપસર્ગ તે સર્વ પ્રતિલોમ ઉપસર્ગ જાણવા એ બન્ને પ્રકારના ઉપસર્ગ સર્વ પોતાની છુશીથી સહન કહ્યા પણ ચારિત્રથી લગાર માત્ર ચલાયમાન થયા નહીં તેમજ કોઈ ઉપર રાગદ્વેષ પણ લાવ્યા નહીં તથા કોઈની પાસેં દીન વચન પણ બોલ્યા નહીં તેમજ કોઈનું જય પણ લાવ્યા નહીં એવી રીતે અનેકપ્રકારના ઉપસર્ગ સહન કહ્યા તે કહી દેશાડે છે ॥ ॥ એકદા જગવાન્ ઉત્તર વાચાલસન્નિવેશે જાતાં માર્ગે વર્ધમાન ગામેં આવ્યા, તિહાં એક સુવર્ણવાલુકા, બીજી રૂપવાલુકા, એ બે નદીડે આવી, તે ઉત્તરી આગલ ચાલતાં એક વક્રમાર્ગે બીજો સરલ માર્ગ, એવા બે માર્ગે આવ્યા, તિહાં લોકે નિવાસ્યા કે પાધરામાર્ગમાં સર્પનો જય છે માટે જાણો નહીં તો પણ જગવંત વક્રમાર્ગે મૂકીને સરલ માર્ગે ચંમકોશીયા સર્પને પ્રતિબોધ દેવાસારું ચાલ્યા, તે માર્ગમાં કનક ક્ષલ નામા વનમાં તાપસનો આશ્રમ છે, તિહાં એક મહા જોરાવર ઘણો મંશીલો ચંમકોશીયો સર્પ રહે છે. તે ચંમકોશીયા સર્પને જગવાને દેવતા કહ્યો, તેની કથા કહે છે. કોઈક ગામને વિષે બે સાધુ ગુરુ ચેલા ચોમાસું રહ્યા હતા તે એક દિવસે

માસ સ્વમણના પારણાને અર્થે બે જણા ગોચરીયેં ગયા, ત્યાં વર્ષારુતુને લીધે ઘણા જીવોની ઉત્પત્તિ થયેં બે માર્ગમાં ગુરુના પગ નીચેં સૂક્ષ્મ મેઢકી આવી તે ચંપાદ મરણ પામી તેવારેં ચેલાયેં કહ્યું મહારાજ તમારા પગ નીચેં મેઢકી આવી તે મરણ પામી એવું સાંજની ગુરુ બોલ્યા ઘણી મેઢકી મરેલી પડી છે માટે બીજા કોઈનો પગ આવવાથી મરણ પામી હજો તેવારેં તિહાં તે ચેલો મૌન રહ્યો વલી ગોચરી આલોવતાં શિષ્ય બોલ્યો કે મેઢકીનો મિહામિ હુકકડ લ્યો તે સાંજની ગુરુને રીશ ચડી અને ચેલાને કહેવા લાગો જે અરે આ મેઢકીનો પ્રથમથીજ મરેલી હતી, મેંતો મારી નથી ચેલે ઘણું કહ્યું તો પણ માન્યું નહીં તેવારેં ચેલે વિચાણું જે સાંજેં પડિક્કમણમાં આલોયણ લેજો ગુરુયેં પણ સાંજેં પડિક્કમણમાં સર્વ આલોયણ લીધી, પણ મેઢકીની આલોયણા ન લીધી તેવારેં વલી પણ ચેલે કહ્યું જે મહારાજ મેઢકીની આ લોયણા લ્યો તેવારેં પણ ગુરુયેં રીશ કરીને તેવોજ જવાબ આપ્યો ફરી રાત્રેં સંધારાની વેલાયેં કહ્યું કે હે મહારાજ ! મેઢકીની આલોયણા લ્યો. એવું સાંજલતાં ગુરુને રીશ ચડી તેથી હાથમાં ડાઘાની માંતી લઈને મારવા દોહ્યો રાતની વેલા હતી તેથી ચેલો નાશી ગયો, ગુરુ તેની પાઠલ દોહ્યો અને ડાઘાશરાના ધાંજલામાં અથડાયો તેથી ગુરુનું મસ્તક ફૂટ્યું ત્યાંથી મરણ પામી બીજે જવે જ્યોતિષી દેવતા થયો ત્યાંથી ચર્વીને ચંદ્રકોશી નામેં તાપસ થયો તેના પાંચસો શિષ્ય થયા પરંતુ પોતેં ઘણો ક્રોધી હતો તેથી એક દિવસેં રાજકુમારને વાડીમાંથી ફૂલ લેતાં દેશ્વીને હાથમાં ફરસી લઈ તેમને મારવા દોહ્યો તિહાં પગ લપસીગયો તેથી માર્ગમાં એક અંધ કૂવો આવ્યો, તેમાં પહોં પોતાને ફરસીવાગી તેથી આર્તધ્યાને મરણ પામીને તેહજ આશ્રમને વિષે ચોયાજવેં ચંદ્રકોશીડ સર્પ થયો છે, આંસ્યમાં ઝહેર ઘણું છે, જે કોઈને

चित्र ३ए

भगवान्

देखे, तेने बाली जस्म करे ठे, धणा तापसोने बाल्या, बीजा केटलाएक नाशी गया लोकें पण ए
 मार्गे जवाहुं ठोडी दीधुं, एककोश प्रमाण नूमिमां रहेला जीवमात्रने बाली नाखे ठे. त्यां ते सर्प
 कोइने रेवा देतो नथी ते सर्पेना बिलउपर जगवंत काउस्सगें रह्या, ते देखी सर्पे क्रोध
 आणीने प्रचुने मंख माखो, तेवारें प्रचुना पगमांथी दूध सरखुं लोही मांस नोकळुं, तेने देखी
 सर्पे विचाहुं जे हुं जेने साहासुं जोउं, तेने पण बाली जस्म करुं अने एने तो मंख माखो तो
 पण धोळुं लोइ नीकळुं माटे ए कोइ महोतो पुरुष ठे एम चिंतवीने जगवाननां मुख सासुं जोउं.
 तेवारें जगवान् बोल्या के अरे चंम्कौशिया ! बूज बूज तुं नथी जाणतो एहुं केतां थकां ते
 सर्पेने विचार उपन्यो जे आहुं रूप में. क्यांक इतुं ठे एटलामां मूह्यां आवी गइ अने जाति
 स्मरण ज्ञान उपन्युं तेवारें पाठलो जव दीतो, पढी प्रचुने त्रण प्रदक्षिणा देइ विनति करी के
 हे करुणासागर ! दुर्गेतिरूप कूपथी तमें मुजने उदह्यो, पढी वैराग्यपामी पन्नर दिवसतुं अन
 शन करी परोपकारार्थे ते सर्प पोताना बिलमांदे मुख घाली अने आखुं शरीर बाहेर राखीने
 रह्यो पढी ते मार्गे दूध, दही, घृत, शर्करादिकें करी सर्पने पूज्यो तेनी गंधें करी कीडीउ शरीर उपर
 जाणी दूध, दही, घृत, शर्करादिकें करी सर्पने पूज्यो तेनी गंधें करी कीडीउ शरीर उपर
 चडी पढी विचाहुं, जे हुं महारा शरीरने फेरवीश तो कीडीयो मरीजो एहुं जाणी शरीर
 हलाव्युं नही कीडीयें ते सर्पने फोली चालणी सरखो कीधो, ते सर्प शुजथ्याने मरण
 पामीने आठमे देवलोकें देवता थयो. प्रचु तिहांथी विचरता उत्तर वाचाल सन्निवेशें
 पहोता तिहां नागसेन श्रावकनें घेर परमानें पारणुं कहुं, देवतायें पंचदिव्य प्रगट कखां.
 तिहांथी विहार करीने जगवान श्वेतांबिका नगरीये गया तिहां परदेशीराजायें प्रचुनो महिमा

कथो ॥ तिहांथी विचरता थका जगवान सुरजिपुरनगरनां मार्गमां गंगानदी आवी ते उत्तर
वाने अर्थे घणा लोक सिद्धदत्त खारुआनी नावमां बेठा तेनी साथें प्रभु पण बेठा एवा
मां घूबड बोळ्यो तेतुं शुक्रन जोइ होमिलनामे निमित्तिउ ते नावमां हतो तेणे कथुं के हे
लोको आज आपणने मरणांत कष्ट उपजो परंतु आ साधु महात्मा पुरुषना प्रजावथी जी
वता रहीछुं मरछुं नहीं एवामां जगवतें त्रिष्ट वासुदेवना जवमां जे सिंहने विदाथो हतो
ते सिंह घणा जवअमण करीने हमणां जुवनपति देवोमां सुदंष्ट्रनामे नागकुमार देवता थयो ते ते
अवधिज्ञाने प्रभुने जोइ पूर्व वैर संजारी इहां आवीने नाव मूबाववानो उपडव करवा लाय्यो
तेवखत नवा उपन्या एवा कंबल अने संबल नामे बे नागकुमार देवता तेणे आवीने एक
देवतायें तो नाव मूबती राखी अने बीजा देवतायें पहेला सुदंष्ट्रदेवनी साथें लडाइ करी तेमां
सुदंष्ट्र हारीगयो तेथी जगवान सुखें गंगानदी उतथा हवे ए कंबल संबलनी पूर्वजव संबंधि
कथा कहेते, मथुरा नगरीमां जिनदास नामा आवक रहे ते तेनी साधुदासीनामे स्त्री ते पण
आविका ते ते बन्ने जणायें पांच अपुव्रतमां चतुष्पद जीवो राखवानो त्याग करलो ते तेथी
दुध दही जे घरमां वापरवा साहं जोइयें ते एक आहिरि पासेथी मूढ्य आपीनें वेंचातुं लीये ते
तेने लीधे ते आहिरिने अने शेठनें मांढोमांहे प्रीति थइ ते आहिरि साथें लेवड देवडनो संतोष
व्रतमां, राखेछुं ते हवे एकदिवस ते आहिरिने घेर विवाह आव्यो तेवारे आहिरि शेठ पासेंथी
विवाहने माटे केलिएक चीजो मागी शेठे पण तेने चंडवा प्रमुख सर्व उपकरण तेना माग
वा मुजब आव्या तेथी तेनो विवाह घणो सरिकार थयो तेवारे ते आहिरि खुसी थइने सर
खी अवस्थावाला घणा रूपवंत एवा बे बाल वृषन लावीने शेठने घेर बलत्कारें बांधी चा

चित्र ४०

ह्यो गयो ते यद्यपि शेठने तो राखवानी इहा हती नही तोपण शेठे विचाखुं जे पाठा आ
 पीश तो ए बीजे क्यांय वेचशे तिहां ए बापडा दुःखी याशे, बांध्या रहेशे, नार ताणशे, एवुं
 विचारीनै पोताने धरें राख्या तिहां तेमने पुत्रनी पेरे फासु घास जल प्रमुख खवरावीने पोष्या
 कंबल अने संबल एवां बे नाम दीधां हवे शेठ पारवीने दिवसे पोसह करे धर्मचर्चा करे पुस्तक
 वांचे ते वातो सांजलतां सांजलतां ते बलदीया घणीज रूडी समजण वाला थया एवा
 नडिक परिणामि थया के शेठ जेवारें उपवास करे तेवारे ते पण उपवास करे तृणादिक
 चारो बिलकुल खाय नही एवीरीतें शुजनावनार्यें विचरे ठे हवे एक दिवस शेठ पोंसहमां
 बेठा हता एटलामां कोइएक शेठनो मित्र आव्यो ते पुष्ट तृषजनुं जोडनुं देखी शेठने
 प्रबधा विना पोताना रथमां जोडीनै जंमीर वनमां यद्धनी यात्रार्यें लइ गयो मार्गमां घणा
 दोडाव्या तेथी ते बलदोनी नाडियो त्रूटी पडी पढी ते ठानो आवीने पाठा शेठने घेर बांधी
 गयो पण हाडकां जांगी गयां तेथी चारो पाणी त्यागी बेठा शेठें पोताना पुत्र जेवा बलदोने
 दुःखी थयेला देखी घणो विषाद करीने अनशन कराव्युं चार आहारना पच्चस्काण करावी न
 वकार संजलाव्युं ते बलदीया शुजथ्याने मरण पार्मीनै नागकुमार देव थया ते नवा उपन्या
 थका अवधिज्ञाने उपयोग आप्यो तेथी ए कृत देखी इहां आवीनै जगवाने थतो उपसर्ग
 मटाळ्यो अने जगवान आगल नाटक नाची गीतगान करी पूजा सत्कार करी स्वस्थानकें गया
 ॥ इति कंबल संबल दृष्टांत ॥ एक दिवसें जगवान विहार करता गंगा नदी उतरतां सूक्ष्मवेळु
 मांहे प्रतिबिंबित पगलानी श्रेणीने विषे चक्र, ध्वज, अंकुश प्रमुख लक्षण थया एवामां पाठ
 लथी कोइ एक पुष्पनामा सामुद्रिकशास्त्रनो जाण, आव्यो तेणे मनमां चिंतव्युं जे आ कोइएक

चक्रवर्त्ती धनारो जीव ठे चक्रवर्त्ति विना एवा पग बीजानां न होय ते हमणां एकाकी जाय ठे माटे हुं जइ एनी सेवा करूं, पढी ते चरणानुसारें तिहां आव्यो अने जगवानेने वखरहित दिगम्बररूपें देखीने विचारवा लागो जें हुं सामुद्रिकशास्त्र फोकट नस्यो हुं जो एवा लक्षणो धणी निद्रुकरूपें एकाकी ठे तो ए महारां पुस्तक खोटां ठे पाणीमां बोझवा लायक ठे, एम चिंतवी पुस्तकने पाणीमां बोलवा लाग्यो, इंदमहाराजें ए वृत्तांत जाणुं तेवारें तिहां आवीने प्रभुनी सेवा साचवी. पुष्पनिमिचिया आगल प्रभुनुं स्वरूप वर्णवी शास्त्र पाणीमां बोलवां न दीधां, पढी जगवंतना गुण ग्राम कही इंद स्वस्थानकें गयो, पुष्प पण इंद पासैथी मणि कन कादिक धन पामी हर्षे पामतो पोताने स्थानकें गयो, प्रभुयें परोपकारार्थें गंगानदीउतरी विहार कीधो ॥ हवे गंगानदी उतरीने जगवान बीजे चोमासे राजगृही नगरीयें नालंदीनामा पाडामां वणकरनी एटले तंतुवायकनी शाला ठे तेना एकदेशने विषे खूणामां आझा लइने रह्या तिहां प्रथम मास खमण कलुं अहींच्यां शरषणग्रामे मंखली पुत्र सुनधानो अंगज बहुल ध्वजनी गोशालाने विषे उपन्यो ठे तेमाटे तेनुं नाम पण गोशालो राखेलो ठे ते अनुक्रमें नमतो नमतो जगवंत पासैं आव्यो, जगवाने तिहां चारमासमां चार मास खमण करीने चार पारणा कक्षां तेमां पहेला मास खमणने पारणे प्रभुनैं विजयशेठें क्षीरादिक विपुल नोजने पारणुं कराव्युं तिहां देवतायें पंच दिव्य प्रगट कखा पढी ते सरस क्षीरादिक कूरादिक मोदकादि कनो आहार देखीने गोशालायें विचाळुं जे एने घर घर वोरवे ठे माटे हुं पण जूदो नि द्योयें फरीश तो माहारी पण मान्यता वधशे, तेवारें जगवंतने जेणें वोहोराव्या तेना पा डोशीने घरे गोशालो पण वहोरवा गयो ते देखी पाडोशी हर्षे पाम्यो जे महारें घरे जग

वान् पथाख्या तेथी उठी बेठो थयो पढी वांढीने कह्युं के हे महाराज ! महारे घरे पारणुं
 करो तेवारें गोशालार्ये बे हाथ पसाखा गृहस्थें उनी उनी रसोइ पीरशी अने उंचुं माथुं करी
 जोवा लाग्यो जे महारे घरे सौनैयानो वर्षाद थाय एम करतां वायसं आवी माथे बेठो ते
 वारें मेडा उपरथी गोशालाना हाथ उपर एक बाइयें देवता नाख्यो. ते जोइ शेठें विचारुं जे
 पाडोशीने घेर तो सौनैयानो वर्षाद वरश्यो अने माहारे घरे तो कोयला वरस्या गोशालाना
 हाथ बल्या तिहांथी उदास थइ गोशालो निकल्यो हवे जगवानने बीछुं पारणुं नंदे पकान्ना
 दिकनुं कराव्युं, त्रीजे मासखमणे त्रीछुं पारणुं सुनंदे परमान्नादिकें कराव्युं तिहां सर्वेत्र पंच
 दिव्य प्रगट थयां ते जोइ गोशाले मनमां विचारुं जे एनी पासें सारविद्या ठे जे घर घर सोनुं
 वरसावे ठे, ए विद्या हुं पण शीखुं माटे एनी संगत करुं तो शीखुं अने महारी शोना वधे !
 एम विचारी गोशालो बोळ्यो हे जगवान ! हुं आपनो शिष्य हुं एम कही जगवंत साथें फरवा
 लागो, जगवाने तिहांथी जइ चोछुं पारणुं कोलागसन्निवेशे बहुलनामा ब्राह्मणने घेर केवल
 खीरना नोजने कह्युं. तिहां पांच दिव्य प्रगट थयां ए बीछुं चोमासुं जाणवुं ॥ १ ॥ पाठलथी
 गोशाले जगवानने दीठा नही सर्व नगरमां फरी जोथुं तो जगवान मल्या नही तेवारें सर्व उपक
 रण ब्राह्मणने आपी कुरसुंम थइने चाल्यो पढी कोलागसन्निवेशे जगवानने देखी बोळ्यो के आ
 पनी दिक्का मुजने हो हुं आपनो चेलो हुं ए वात जगवाने पण मानी पढी गोशाला सहित
 जगवान विहार करी एक दिवसें जगवान् स्वर्णखलग्रामें चाल्या, मार्गमां कोइ गोवालीए खीर
 पकावतां देखी तिहां गोशालो बोळ्यो, हे जगवान ! ए खीर थाडो ते खाइने जइछुं माटे थो
 डीवार बेसो तेवारें सिद्धार्थ बोळ्यो ए खीरनुं पात्र नांगडो पढी गोशालार्ये जइ गोवालीयाने

कह्युं हांमी फुटडो गोवालीयायें घणा यत्न कराव्या तो पण हांमी फूटी गइ तेवारे गोशालो बो
 ल्यो जे थानार होय ते थायज. एबुं बोली हठ पकडी नियतवादीपणुं पडिवज्जुं ॥ तिहांथी
 नगवान विहार करी ब्राह्मण गाम गया तिहां एक नंद अने बीजो उपनंद ए बे जाइना बे
 पाडा ठे तेमांथी नगवाने नंदनां पाडामां पारणुं कळुं अने गोशालाने उपनंदने घेर वाशी
 अन्न सातदिवसनी घेंस मल्ली तेथी कोपायमान थइने गोशालो बोळ्यो जे महारा धर्माचा
 र्थना प्रजावथी तहारुं घर बली नस्म थाउ एबुं कहेतांज अंतरदेवोयें नगवाननुं महत्त्व रा
 खवा माटे तेनुं घेर बाली नारळुं. हवे त्रीजे चोमासें बे बे मासनी तपस्यार्यें प्रभु चंपानगरीयें
 रह्या ए त्रीछुं चामासुं ॥ ३ ॥ ॥ त्यां ठेळुं पारणुं करी कोझाग सन्निवेजें गया तिहां शून्य
 शुद्धमां काउस्सग रह्या तिहां सिंहो रजपुत चोधरीनो पुत्र विद्युन्मती दासी साथें किडाकरतो
 हतो तेने रमतो देखीने गोशालो हस्यो तेवारे तेणे गोशालाने कूळ्यो गोशालो प्रभुने कहेवा
 लागो जे मने मार आपे ठे माटे तमें एने कां वारतो नथी ? प्रभु मौन ठे तेथी सिद्धार्थ बोळ्यो
 के आज पढी एबुं हास्यनुं काम म करीश ए काम करीश तो एवांज फल पामीश. तेवार
 पढी स्वामी मोराकसन्निवेजें रमणीय नामा उद्यानमां काउस्सग रह्या, त्यां कुंजारशालामां
 श्रीपार्श्वनाथना शिष्य मुनिचंद सूरि घणा शिष्यो साथे रह्या ठे ते साधुने देखी गोशाले पूढ्युं
 तमें कोण ठो, ते बोळ्या अमें साधु ठेयें गोशालो बोळ्यो तमें क्यां अने महारो धर्माचार्य क्यां ?
 तेवारे ते साधु बोळ्या जेवो तुं ठे, तेवो ताहारो गुरु पण हजो तेवारे गोशालो रुठो थको बो
 ल्यो जे महारा धर्माचार्यना तप तेजना प्रजावथी तमारो आश्रम बली नस्म थाउ तेवारे
 शिष्य बोळ्या एथी कांइ अमे मरता नथी. हवे आश्रमबळ्यो नहीं तेवारे गोशाले आवीने प्र

चित्र ४२

छुने कछुं के स्वामी आगल जेवो तमारो प्रजाव हतो तेवो हमणां नथी तप तेज घटी गथुं
 जणाय हे तेवारें सिद्धार्थ बोळ्यो अरे गोशाला ! ए साधुउने शाय लागे नही ए साधु नहीं बले,
 पढी ते पार्श्वनाथना शिष्य मुनिचंड सूरजिनकल्पनी तुलना करता काउस्सगमां उजा हे तेने
 कुंनारें चोर जाएनी मार आप्यो मुनिचंडने अवधिज्ञान उपनुं मरण पामी देवलोकें गया तेनो
 देवतार्यें महमा कखो त्यां अजवाजुं थुं ते देखीने गोशालो बोळ्यो जुठ साधुना आश्रम बले
 हे महारा गुरु साचा हे, तेवारें सिद्धार्थ व्यंतरो बोळ्यो के, अरे कुपात्र ! ए तो मुनिचंड देवलोकें
 गया तेनो महोत्सव थाय हे ते सांजली गोशालो विलखो थयो ॥ ते पढी प्रभु चोरा नंगरियें
 गया तिहां गोशालो गाममांहे हेर तो फरे तेवारें त्यांना लोकोयें हेर जाएनी प्रथम गोशालाने(कूप)
 खोडामांहे घाळ्यो पढी नगवंतने पण नाखवा लाग, एवामां उत्पलनामा विप्रनी बेहेन सोम
 जयतिनामै ते चारित्र त्यागीने सन्यासणी थइ हे तेणे आवी नगवानने उलखीने ठोडाव्या.
 गोशालाने पण ठोडी मूक्यो ॥ तेवार पढी त्यांथी विहार करीने चोथुं चोमासुं स्वामी एष्ट चं
 पार्यें चार मासी तप करीने रह्या. तिहां चोमासुं संपूर्ण करी बाहेर पारणुं कछुं ए चोथुं
 चोमासुं जाणुं ॥ ४ ॥ ॥ तिहांथी विहार करी नगवान कर्धगलें गया, तिहां माघ मासैं
 जागरणना दिवसें दारिद्र अने स्थविर पांखमिणी नाचें हे, गाय हे तेनी गोशाले हांसी करी
 तेथी तेउए गोशालाने मार आप्यो वली प्रभुनो शिष्य जाएनी मूक्यो ॥ तिहांथी विहार करी
 नगवान सावड्डीनगरीयें आवीने काउस्सगणें रह्या तिहां पितृदत्तवणिकनी स्त्री श्रीजडा हे
 तेने पुत्र जीवता नथी, तेवारें शिवदत्त निमित्तियें तेने पूर्वे कछुं हे के मृतक पुत्रजुं मांस
 खीरमां रांधीने कोइ जिडुकने खवरावजो तो तमारा पुत्र जीवता रहेजो, हवे ते स्त्रीने जेवारे

मृतक पुत्र थयो तेवारें तेनां मांसनी खीर तैयार करी राखी अने अहीं गोशाले सिद्धार्थे व्यंतरने पूढ्युं के मने आज केतुं नोजन मलजो? सिद्धार्थे कहुं तनें आज मनुष्यनुं मांस मलजो, ते खाइश. पढी सिद्धार्थेनुं वचन खोटुं करवा सांरुं गोशालो श्रावक वाणीयाने घेर बोहोरवा गयो, मनमां विचाहुं के वाणीयाने घेर मांस होयज नही एवुं जाणी तिहां खीर जमी फरी पाडो आबी सिद्धार्थेने कहुं के हुं खीर जस्यो हुं सिद्धार्थे कहुं तुं मांस जस्यो हो, तेवारें गोशालायें गलामां आंगली घाली वमन कहुं, मांहे मांसना कटका दीगा तेवारें गोशालो क्रोध करीने तेने घेर गयो परंतु ते स्त्रीयें शरापना नयथी घरनुं बारणु फेरवी नार्युं हतुं तेथी गोशालायें घर लाधुं नही तेवारें कहेवा लाग्योजे महारा स्वामीना तप प्रजावथी तमारो पाहाडो बली जस्म थाजो तेथी पाडो बल्यो ॥ इति ॥ तिहांथी जग वान दरिद्र सन्निवेशनी बाहेर काउस्सगें रह्या तिहां पंथीयोयें जगवानना पग पासें वा सदी बाली तो पण जगवान किंचित्र मात्र सरक्या नही जगवानना पग बलता देखीनें गो शालो नाशि गयो ॥ तिहांथी गलगामें वासुदेवनें देहरे काउस्सगें रह्या तिहां गोशालो आंख्यो काढीने बालकोने बीहीवराववा लाग्यो तिहां लोकोयें माखो, कूख्यो वाख्यो जगवाननो शिष्य जाणी मूक्यो त्यांथी विहार करीने जगवान आवर्त्त गममां बलदेवनां मंदिरने विषे काउ स्सगें रह्या तिहां गोशालायें ठोकराउने बीवराववा सांरुं महोडुं मरडी बताव्युं तेथी ठोकरा सर्व नय पामीने पोताना माता पितानी आगल कहेवा लाग तेवारें ते माता पि ताउ तिहां आबीने कहेवा लाग के आ चेलाने छुं मारवो एना गुरुनेज मार आपो एटले फरी चेलाने पाधरे मार्गे चालवानो उपदेश करजो एवुं कहीने जेटलामां जगवानने मारवा

तैयार थया एटलामां बलदेवनी मूर्तिचें हल लइने लोकोनें बीवराव्या तेवारें सर्वलोक जगवा
 नने नमवा लागा ॥ पढी तिहांथी विहार करी घणा क्लिष्टकर्मोनी निर्झरा करवाने अर्थे जग
 वान लाटदेश गया तिहां अनार्य लोकोयें घणज उपडव कखा ते प्रभुयें सहन कखा ॥ ति
 हांथी पूरणकलश नामें अनार्य गामें जातां थकां जगवाननै मार्गमां बे चोर मळ्या ते ज
 गवानने देखी अपयुकन थयां एवुं मानने खड्ड लइ मारवा डोळ्या तेने इंड महाराजें वज्रथी
 मारी नाख्या केटलिक प्रतोमां इंडमाहाराजें ते चोरोनां पग थंय्या तेथी ते वृद्धनी पेरें ति
 हांज उज्जा रह्या एवीरीतें उपसर्ग निवारण थयो ॥ पढी तिहांथी प्रभु चोरांगे आव्या तिहां
 मांमवे धान रंधावुं देखी गोशालो नीचो थइ जोवा लाग्यो तेने लोकोयें चोर जाणी माखो,
 गोशालो रुठो थको बोळ्यो जे महारा स्वामीना तप बलें तमारो मंमप बलजो, ते तेमज थयुं
 तेवार पढी जगवंत हरिवृद्ध नीचें काउस्सर्गें रह्या, तिहां कोइ पंथीयें आगल नूमिका बाली
 दहती तिहां गोशालानां पग बळ्या तेवारें त्यांथी गोशालो नाठो ॥ तेवार पढी पांचमुं चोमासुं
 प्रभु नडिकानगरीयें रह्या तिहां चोमासी तप प्रभुयें कीधुं ए पांचमुं चोमासुं चार मासी त
 पनुं जाणवुं ॥ ५ ॥ ॥ पढी पारणुं करी तिहांथी जगवान कुदिक सन्निवेशें गया त्यां लो
 कोयें चोर जाणीने पकड्या पढी श्रीपार्श्वनाथजीनी एक विजया बीजी प्रगल्हा ए बे सा
 ध्वियो परित्राजिकणी थयेलीउ ठे तेमणे ठोडाव्या तिहां गोशालायें जाणुं जे एनी पठवाडे
 फरवाथी घणा डुःख सहन करवा पडे ठे एवुं विचारी जगवंतथी जूदो विचथो मार्गमां जातां
 पांचसैं चोर मळ्या ते मामो मामो कहीने गोशालानी खांध उपर चडी आगल पाबल
 फराववा लागा तेथी डुःख पांम्यो वजी बीजे पण ज्यां जाय त्यां तोफान करे, तेवारे

लोक मार आपे तेथी गोशालायें विचाखुं जे जगवंत साथें रहेवुंज नहुं ठे एवुं जाणी जग वानने जोवालाग्यो हवे जगवंत विशाला नगरियें गया, तिहां लोहकारनी शालायें काउ स्सर्गें रह्या, लोहार पण ठ महीना सुधी आजारी हतो, ते पण ते दिवसें साजो थयो ठे, तेथी लोह घडवानां उपकरण लइने आव्यो, प्रभुने मुंमा देखी अपमंगलिक जाणी घण लइने मारवा उठयो, एटलामां इंइ अवधिज्ञानथी जाणी त्यां आवी लोहारने निवाख्यो कोइक स्थानकें इंइमहाराजें लोहारने तेहज घणथी मारी नाख्यो एम स्पष्ट लखेवुं ठे पठी तिहांथी जगवान ग्रामाकसंनिवेशे आव्या तिहां वनमांहे विनेलेक येंदें महिमा कखो त्यांथी निकळ्या थका शालिशीर्षग्रामनी बाहेर आवी काउस्सर्गें रह्या ते वखतें माघ मासनी ऋतु हती तेमां अत्यंत टाढाड पडे ठे एवा वखतमां जगवानें शीत उपसर्गें सहन कखो ते कहे ठे. त्रिष्टु वासुदेवना जवमां जगवाननी अपमानिती स्त्री हती ते स्त्री अनेक जवजमती थकी ते वखत कटपूत नामा व्यंतरी थयेली ठे जगवानने देखी तेने क्षेप उपन्यो तेथी तापसणीनुं रूप करी पोतानी जटामांहे पाणी जरीने परमेश्वरनां शरीर उपर ठांटयुं घणो कठण शीत उप सर्ग कखो एकतो शीयालानी ऋतु हती तेमां वली व्यंतरियें मेघवृष्टि करी, घणो ठंमो वायरो विकूव्यो एवा एवा विकट उपसर्गें कखा ए सर्व प्रमाण विनानां पूर्वकृतकर्म प्रभुनां हतां ते आर्ही आवी नज्यां तेने कठण उपसर्गें सहन करीने दूर कखा पठी व्यंतरिनां उपसर्गथी प्रभु अमग रह्या एवा धैर्यवंत प्रभुने जाणी पोतानो अपराध खमावीने व्यंतरि स्वस्थानकें गइ. हवे तिहां शीतवेदना सहन करतां थकां जगवंतने ठांने तपें करी यथार्थ लोकावधि ज्ञान उपन्युं ॥ त्यांथी जगवाने फरी ठुं चोमासुं जडिका नगरीयें कखुं तिहां चार महीना

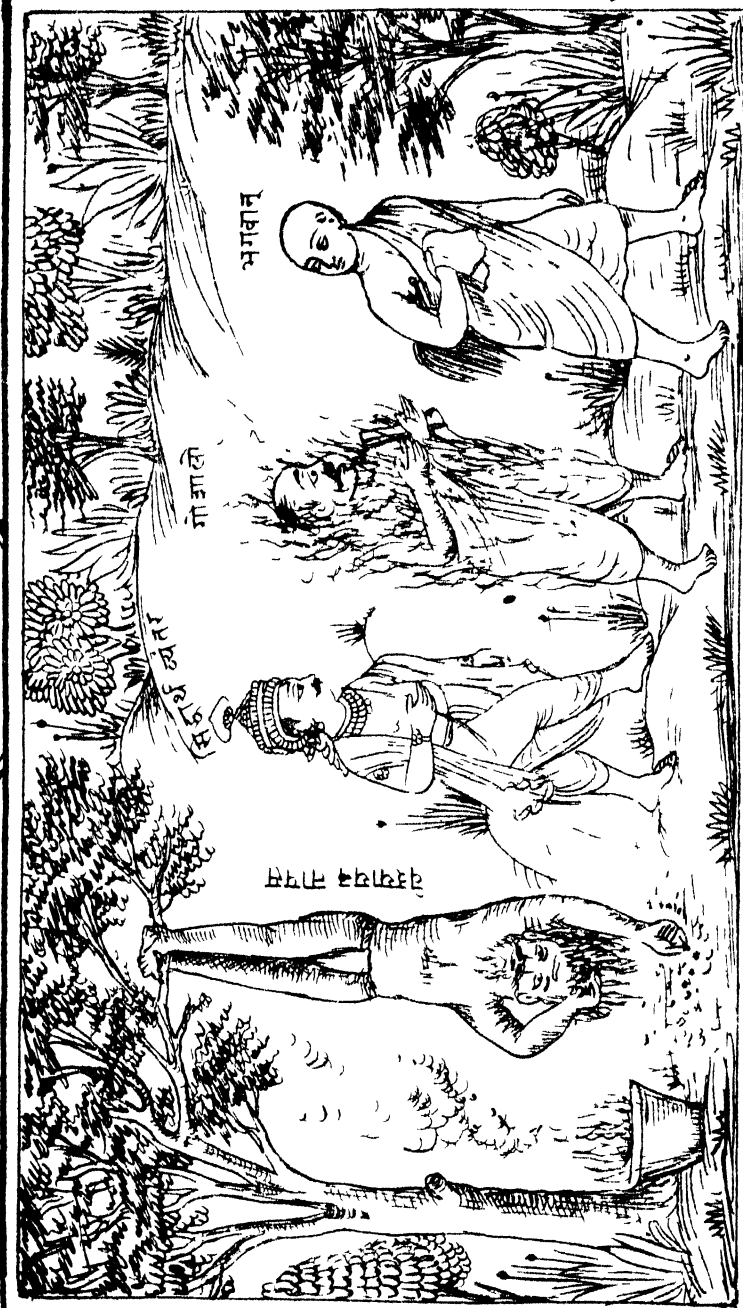
સુધી અનેક પ્રકારના હુઃસહ અનિયત્ કલ્યા એ હતું ચોમાસું જાણવું ॥ ૬ ॥ ॥ ફહાં હ મ
 હીના બાહેર નટકીનેં ગોશાલો પળ ફરી આવી પ્રષ્ટને મલ્યો હવે એ ચોમાસું પુરું થયા
 પઢી શોષકાલ આવ મહીના સુધી નગવાન મગધદેશમાં વિચલ્યા તે આવં મહીનામાં નગવાનને
 કોંઈ પણ ઉપસર્ગ થયો નહી તેવાર પઢી સાતમો ચોમાસો આલંબિકા નગરીની બાહિર દેવ
 કુલેં ચારમાસી તપ કરીનેં રહ્યા એ સાતમું ચોમાસું ॥ ૭ ॥ ॥ તિહાં ગોશાલાયેં બલદેવની પ્રતિ
 માનાં મુલમાં લિંગ ઘસ્યું તે લોકેં દીતું તેવારેં ગોશાલાને માર આપ્યો કોંઈક પ્રતમાં બલદેવની
 મૂર્તિ ઉપર પુરુષચિન્હ રાખીને સૂતો તેથી પૂજારાયેં માર આપી એમ પણ લખેલું છે તિહાંથી
 વિદ્યાર કરી મર્દનગ્રામે વાસુદેવને દેહેરે તેમજ ગોશાલાયેં મૂર્તિ ઉપર પુરુષચિન્હ કહ્યું તિહાં પણ
 માર સ્વાધો પઢી પ્રષ્ટ ઉન્નાગામે જતાં રસ્તામાં કોંઈક નવપરિણીતવધૂને તેડી જાય છે તેમાં
 વરનાં દાંત બાહાર નિકલેલા મહોટા હતા અને વડુ કાંણી હતી તે જોઈ ગોશાલો હસીને
 બોલ્યો કે આ તો દૈવેં સરસ્વી જોડ મેલવી આપી છે તેણે ગોશાલાનેં માર આપીનેં વંચજાલમાં
 નાખી દીધો ॥ આ ઠેકાણે કોંઈક કૂટપૂતનાનો ઉપસર્ગ લખે છે એકદિન વિચરતા થકા નગ
 વાન પુરિમતાલ નગરની બાહેર શકટમુલ્ક ઉદ્યાનમાં કાઝસ્સગે રહ્યા તે વલ્લભ તે નગરનો વ
 ગુર નામા શેઠ તેની સુન્નડા નામે ચાર્યા તે બેહુ જણે પુત્ર થવા સારું શ્રીમદ્ધીનાથજીની મા
 નતા કરી હતી તે જેવારેં પુત્ર થયો તેવારે ઉદ્યાનમાં શ્રીમદ્ધીનાથજીનું નવું મંદિર કરાવીને
 તિહાં નિત્ય પૂજા કરે છે હવે જે વલ્લભ શેઠ સ્ત્રીસહિત પૂજા કરવા આવ્યો છે તેવલ્લભ નગવાનની
 આગલ ઇંદ્રમહારાજ બેઠા છે તેણે નગવાનનો મહિમા કરવા માટે શેઠને કહ્યું કે હે શેઠ ! જેની
 તું પૂજા કરે છે તે હું તુજને પ્રત્યક્ દેશાહું એવું કહી શેઠને તેડી નગવાનને પાને લગાડ્યો શેઠે

પણ જાવેકરી સહિત જગવાનને પૂજીને પઠી શ્રીમદ્દ્વીનાથજીની પૂજા કરી તેવાર પઠી આવ
 મું ચોમાસું જગવાનેં રાજગૃહી નગરીમાં કહું તિહાં ચાર માસ તપ કહું પઠી ચોમાસી તપડું
 બારણે પારણું કરીને પ્રભુ અનાર્યદેશમાં વિચરવા ગયા હે એ આવડું ચોમાસું જાણડું ॥ ૬ ॥
 હવે અનાર્યદેશમાં વિચરતાં થકાં જગવાનેં ઘણા ઘણા કઠણ ઉપસર્ગ સદ્દન કયા હે અને ન
 વસું ચોમાસું પણ તિહાં અનાર્યદેશમાંજ કહું તે વલી ચારમાસી તપ સહિત કહું વલી તિ
 હાં રહેવાનેં જગ્યા પણ મલી નહી તેથી વિચરતાજ રહ્યા હે એ નવસું ચોમાસું જાણડું ॥
 ॥ ૭ ॥ વલી પાઠલ પણ બે મહિના તિહાંજ અનાર્યદેશમાં તપ સહિત વિચર્યા તે પણ આહાર
 વિનાનું બે માસી તપ થયું ॥ પંઠી અનાર્યદેશમાંથી વિહાર કરીનેં સિદ્ધાર્થગામથી કૂર્મગામેં જતાં
 માર્ગમાં એક તલનું જાડ ડહું દેસ્વીનેં ગોશાલે જગવાનને પૂઠયું કે આ થંન થાગે કે નહી
 થાય જગવાનને કહું એ તિલનાં ફૂલ સાત હે તેના જીવ મરણ પામીને એક સાંકલીમાં શીંગમાં
 તલપણે ઉપજગે તે સાંજલી ગોશાલે જગવાનનું વચન હું કરવા સારું તે જાડને ડહેડીને
 ફેકી દીધું તેવારેં નિકટ રહેલા વ્યંતર દેવતાયેં ચંતયું જે જગવાનનું વચન હું મ થાજો એવું જાણી
 વર્ષાદ કલ્હો પઠી ગાયના યુરથી તે તલનું જાડ ચંપાણું તેથી ધરતીમાં પેટું થિરથયું અને
 વર્ષાદનાં યોગેં પાલું ડહું થયું ॥ હવે જગવાન કૂર્મગામ ગયા તિહાં એક વેશ્યાયન નામા તા
 પસ હે તેનું નામ વેશ્યાયન કેમ પડયું તે કથા કહે હે. રાજગૃહી નગરી અને ચંપાનગરી એ
 બેની વચમાં ગૂર્વર નામા એક ગામ હે તેમાં કોશંબી નામે એક કુટુંબી રહે હે હવે તે ગૂર્વર ગા
 મની પાસેં વલી એક બીજું ગામ હે તે ગામની બાહેર કોડક રાજાની ફોજ આવી પડી તેથી
 ગામના લોક સર્વ નાશી ગયા તેમાં એક સ્ત્રી પોતાના પુત્ર સહિત નાશતિ થકી જાય હે તે સ્ત્રીને

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

मार्गमां चोर लोकोयें पकडी लीधी अने बाजक गूर्वरगामने बाहेर पड्यो रह्यो तेने कोडंबी नामा कुडुंबीयें बाहेर नमतो देखीने उपाडी लीधो ते कुडुंबीने पुत्र हत्तो नही माटे तेने पुत्रनी पेरे राखीने महोदो कखो अने ते ठोकरीनी माताने चोर लोकोये जइ चंपानगरीमां कोइ वेश्यानी पासे वेची तेथी ते वेश्यानो धंधो करवा लागी पढी अनुक्रमें ते ठोकरो जेवारे महोदो थयो तेवारे एक दिवसें चंपानगरीमां व्यापार करवानें अर्थे आब्यो तिहां पोतानी माता जे वेश्यानो धंधो करे ते तेनी साथें अजाण पणे जोगनोगववा लाग्यो एक दिवस तेनी कुलदेवी गाय वाढडानुं रूप करीने रस्तामां आवी बेठी एटलामां ते ठोकरो पण वेश्यानें घेर जाय ठे तेणे रस्तामां वाढडानां पंढ ऊपर पगडीधो तेवारे वाढडो बोळ्यो जूड माताजी आ महारा पंढ उपर पण आपीनें चाळ्यो जाय ठे पण रस्तो देखतो नथी तेवारे गाय बोली के हे बेटा ! तुं एतुं नाम लइश नही एतो पोतानी सगी माता साथें जोग करतां पण कांइ मरतो नथी तो वली ताहारूं शुं सांचलशो ? ए वात सांचली ठोकरो चमक्यो पढी सर्वहकीगत कुलदेवीयें कही तेथी सांचलीने तापस थयो लोकोये तेनुं वेश्यायन क्खि एतुं नाम आप्युं ते जाडमां उंधे मुखे लटकतो नीचे अग्नि कुंम कखो ठे तेमां तापे ठे तेने तेजोलेश्या उपजी ठे एवामां तिहांथी जगवान चाळ्या जाय ठे पढवाडे गोशालो पण चाळ्यो जाय ठे ते वखत वेश्यायन पोतानी जटाजूटमांथी जूंढ निकलीने जमीन उपर पडी गयेली ठे तेने उपाडीने पाढी पोतानी जटामां मूके ठे ते जोइने गोशालो बोळ्यो अरें तुंतो निष्केवल जूनोज घर ठो के मुनिठो ? एतुं हास्यनुं वचन त्रणवार बोळ्यो एटले वेश्यायनने क्रोध चळ्यो तेवारे गोशाला उपर तेजोलेश्या मूकी ते जोइ जगवानने करुणा आवी तेवारे जगवाने तेने साहामी सीतलेश्या मूकी तेथी गोशालो बळ्यो नही

तपसीये पण जगवाननो प्रताप जाणी जगवानें खमाव्या पढी गोशालायें जगवानने पूढ्युं के तेजोलेण्या केम प्राप्त आय तेनो उपाय बतावो तेवारें जगवान बोड्या के बेलानी तपस्या करे एटले ठठ करीने पारणे एक मुठी अडदना बाकुला खाइने तेना उपर एक पसलीनर उण्ण पाणी पीये, सूर्य साहामो उजो रहे, एरीते ठ महीना सुधी करे तो ठेवट तेजोलेण्या पुरुषने उपजे आंही केटलाएक कहे ठे सिद्धार्थ व्यंतरे ए विधि कह्यो ठे. गोशाले पण ए सामान्य विधि धारण करी लीधो ॥ हवे जगवान कूर्मगामथी सिद्धार्थपुरें आवतां रस्तामां पूर्वे कहेलुं तलना फाडने उगेलुं थंजरूप देखी तेने गोशालें विदाखुं तेमां सातपुंज तल दीठा तेवारें सर्व सत्य मानीने गोशाले विचाखुं जे थंवां वाळुं होय ते जरूर आय एवीरीतें मानीलइने दृढनिश्चय वादी थयो ए मत निरधार करी लीधो तेवार पढी गोशालो जगवानथी जूदो रह्यो अने सा वडीनगरीयें आवी तेजोलेण्या साधि तेपण सिद्ध थइ, तथा दिशाचरोनी पामेथी अष्टांग निमित्त शीख्यो ते जिन नही एटले तीर्थकर नहत्तो 'तोपण लोकोने कहे हुं तीर्थकर लुं एवीरीतें तीर्थकर नाम धरावतो पोतानी सिद्धां लोकोनी आगल देखाडतो थको जगवानथी न्यारो सा वडी नगरीयें फरे ठे ॥ एवामां जगवान पण विचरता विचरता दशसुं चोमासुं सावर्ढो नगरीयें आवीने रह्या अने तिहां अनेक प्रकारनां तप कथां ए दशसुं चोमासुं जाणवुं ॥ १० ॥ हवे जगवान चोमासुं पुरं कथा पढी विचित्र तपें विचरता थका ॥ उक्तंच ॥ दृढचूमि बहु मिढा, पेढालु जाणमागयो जयवं ॥ पोलास चेश्यंमि, विण्णरायं महापडिमं ॥ १ ॥ स क्लोश्य देवराया, सचागउ जणइ हरिंसीउ वयणं ॥ तिन्निविन्नोण समढा, जिणवीरं मणं चले उजे ॥ २ ॥ सामाणिय संगमउ, देवो सक्कस्समो अमस्मिण ॥ अह आगउ तुरंतो, मि

चित्र ४३

હ્રદિષ્ઠિ પડિનિવિષ્ઠો ॥ ૩ ॥ ॥ હવે જગવાન દૃઢ એટલે કઠણનૂમિને વિષે બહુમ્લેહ જિહ્વા
 વસે છે એવા મ્લેહના દેશમાં ગયા તિહાં જગવાનને કુતરા પ્રમુલ્લેં કરજ્યા છે એવા બીજા પણ
 અનેક પ્રકારના કઠણ ઉપસર્ગ થયા છે તે સર્વ સદ્ન કહ્યા પછી એકદિવસ જગવાન પેઢાલ
 નામા ગ્રામના ઉદ્યાનમાં પોલાસ નામા કોડ્ડેક દેવનો ચૈત્ય છે તેને વિષે અઠમતપેં સહિત
 એક રાત્રિ મહાપ્રતિમાયેં રહ્યા છે એવામાં શક્રેંડ દેવતાડનો રાજા તે પોતાની સજાને વિષે રહ્યો
 થકો જગવાનના ધીરપણાની પ્રશંસા કરે છે કે જો ત્રણલોક જેગા થાય તોપણ શ્રીવીરપ્રજ્ઞને
 ચલાવવાને સમર્થ થાય નહીં એવું પ્રજ્ઞું સત્વ છે એવું ઇંડમહારાજનું વચન સર્વ દેવતાયેં
 સત્ય કરી માન્યું પરંતુ એક સંગમ નામે સામાનિક દેવ મિથ્યાદૃષ્ટિ અજવ્યજાતિનો છે તેણે
 અમર્ષ આણીને વિચારું જે મનુષ્યને ચલાવવું મગાવવું એકાંડ મહોટી વાત નથી એવું ચિં
 તવી ઇંડમાહારાજ પાસેં બોલ્યો કે હું એક દ્વણવારમાં ચલાવી આવું એવું કહી ઇંડનાં વચન
 અણમાનતો થકો ચલાવવાની પ્રતિજ્ઞા કરીને તુરત પ્રજ્ઞ પાસેં આવ્યો તેણે આવીને એક
 રાત્રિમાં મહોટા વીશ ઉપસર્ગ પ્રજ્ઞને કહ્યા તિહાં પ્રથમતો ધૂલ ઝડાવી ધૂલનો વરસાદ ક
 રીને પ્રજ્ઞનાં શ્વાસોશ્વાસ રુંધ્યા, પછી બીજો વજ્રના જેવાં મુલવાલી કીડીયો વિકૂર્વીને પ્ર
 જ્ઞના શરીરને ઘુંટાવ્યું કરડાવ્યું ચાલણી જેવું શરીર કહું, પછી ત્રીજું વજ્રના જેવા મુલવાલાં
 માંસ મહુર વિકૂર્વીને પ્રજ્ઞના શરીરને કરડાવ્યું, ચોથું ધીમેલ કીડીયો બનાવીને ઘુંટાવ્યું,
 પાંચમું વાંઘી બનાવીને શરીરને કરડાવ્યું, ઠતું સર્પનાં રૂપ કરીને મસાવ્યું, સાતમું નોલી
 યાનાં રૂપબનાવીને મુલ અને નલથી શરીરને વિદારણ કરાવ્યું, આઠમું ઝંદરોનાં રૂપબનાવીને
 શરીરને કરડાવ્યું, નવમું હાથી અને હાથીડના રૂપ કરીને ઘુંટથી ઝંચા ઝગાધ્યા, દશમું દાંત

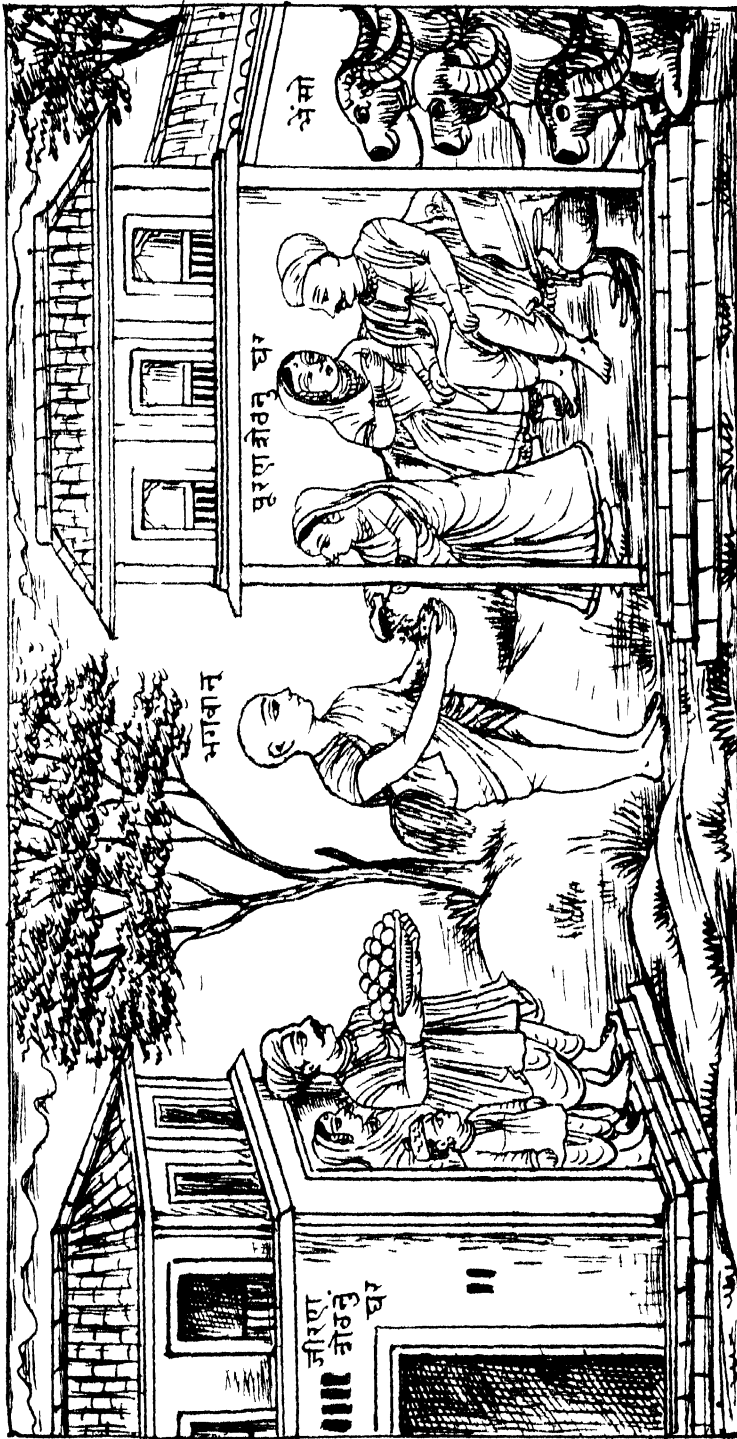
अने पगथी शरीर मर्दन एटले शरीरने कचरावुं, अगीअरसुं पिशाचोनां रूप बनावीने अद्भुत हास्य करी बीवराव्या, बारसुं सिंहनुं रूप करी नख माखा, शरीर फाडयुं, तेरसुं सिद्धार्थ पिता तथा त्रिशला मातानां रूप करीने विजाप करतो बोव्यो के हे पुत्र ! अमे ताहारां माता पिता आव्यां ठेयें माटे तुं दुःख देखीशमां अमारी साथे आव अमे तुने सुख करी आपीछुं, चौदसुं तीक्ष्ण चांच वालां पंखीनां रूप विकूवीने प्रभुना कान अने मुखनुं मांस खवरावुं, पन्नरसुं चांमालनां रूप करीने तर्जना करी, सोलसुं लाकडा खंधा बाली करीने बेड्ड पग उ पर हांभी चडावी उपर खीर रांधी, अग्निची बाव्या. सत्तरसुं प्रचंड वायरे करी जगवंतने उंचा उठालीने पाठा नीचे जमीन उपर पटकी दीधा, अठारसुं कलिकाल वायरो विकूवीने जे वायरो जगवानने चक्रनी पेरे जमाडे तेरीने जमाड्या, ते पढी उगणीशसुं हजार जार प्रमाण जोखंफनो गोलो बनावीने जगवानना मस्तक उपर नाख्यो तेणे करी जगवान केंडसुधी केट लिक प्रतोमां हींचण सुधी जूमिमांहे पेसी गया एं उपसर्गची जो बीजो कोइ गमे तेवो बलवान होय तो पण चूरण थइ जाय पण एतो तीर्थकरनुं शरीर हे तेने कांइ पण थशुं नही, बीशसुं रातनी वखतें दिवस करी देखाड्यो अने संगमो बोव्यो के हे देवार्थ ! प्रजात थशुं माटे हवे विहार करो, गोचरी जाउ ते वखत जगवाने अवधिज्ञाने करी रात्रि जाएनीने विचाखुं जे ए देवकृत चरित्र हे वली संगमाये देवतानी क्दि देखाडी देवांगनानां रूप करी हाव जाव हे खाडी अनुकूल उपसर्ग कखा अने वली बोव्यो के तमोने जोइये ते वर मागो जो स्वर्ग मागो तो स्वर्ग आपुं एवुं कहुं तो पण कोइ मीने जगवान जगारमात्र मर्या नही चलायमान थया नही एम महाविकट एता वीश उपसर्ग एक गडिमां संगमे कखा पढी जेवारे जगवान

गाममां गोचरी करवा जाय तेवारे ते घरनो आहार अछुअ करी आपे जे जगवानने लेवो
 कल्पे नही एवो करी नाखे तथा हरहमेश गाममांथी चोरि करीने ते चीज जगवान आगल
 मूकी जाय तेथी लोक जगवानने मार आपे कलंक चडावे वली जगवाननो चेलो बनीने
 गाममां कोइकोइ लोकोनां बिइ जोवा जाय जेवारें लोक पूढे के तुं शावांस्ते आंही आडोअ
 वहुं जोयां करे ठे तेवारे तेने कहेके महारो गुरु रात्रिये चोरी करवा आवशे ते माटे हुं आग
 लथी जोइ राखुं तुं ते सांजली लोक आवीने जगवानने मार आपे एवो उपसर्ग थयेलो जो
 इने जगवाने अनियह कखो के जिहांसुधी आ उपसर्ग मने थाय ठे तिहांसुधी महारे आहार
 पाणी लेवुं नही वली ते संगमो केटलिएक गामनी स्त्रीयो जगवान साथे मलती ठे एवुं लोक
 माने तेवुं करी देखाडे तेवुं ठतां पण तिहां जगवान एकांत स्थाने रह्या एवा ठ महीनासुधी
 उपसर्ग कखा तो पण इंदमहाराजे तेने उपसर्ग करताने वाखो नही केमके इंदमहाराजें एवुं
 विचाखुं जे हुं एनें वारीश तो ए कहेजे के हुं तो जगवंतने चलायमान करत पण खुं करुं के
 तमे मने वर्जना करी तेथी लांचार थयो एवो अपवाद टालवा सारुं इंद तेने कांइपण कछुं
 नही तोपण जिहांसुधी एणे उपइव कखा तिहांसुधी इंद श्वास लीधो नही, मनमां घणोज
 उदास रह्यो, बीजां पण सर्व देव देवीयो शोकमां निस्तेज थकां बेशी रह्यां एम करतां
 ठ महीनानी अंते ते संगमो देवता पोतानी मेले पोतेज हार खाइनें बोळ्यो के हे आर्थ !
 तमे सुखेथी गोचरी करो हुं हवे बिलकुल उपसर्ग करीश नही तेवारें जगवाने कछुं हुं
 महारी इहायें गोचरी जइश एवी रीतें हारीने संगमो स्वर्गमां गयो, इंदमहाराजें तेनुं मुख
 पण जोयुं नही लाकडीयोथी कुंटाची मार मराव्योनें स्वर्गमांथी काहाडी मूक्यो, ते ति

हांथी निकलीने पोतानी देवांगनाउ सार्थे लइने मेरुपर्वतनी चूलिकायें आवी रह्यो, एहुं एक सागरोपमहुं आयुष्य ठे, अने ए अचव्यजीवनी जाति ठे एहुं कहेवाय ठे. एम प्रभुने दशमा वर्षने विषे घणा उपसर्ग थया पढी प्रभुयें ठमासी तपहुं पारणुं वज्रगाममां गोपालकनें घरे खीरनां नोजने कहुं. घणी प्रतोमां गोकुलने विषे वत्सपालीनामें वृद्ध स्त्रीयें परमान्ने पारणुं कराव्युं कहुं ठे तिहां पांचदिव्य प्रगट थयां. वली चोसठ इंद्रादिकोयें तथा देवोये आवीने प्रभुने सुखशाता पूढी सावढी नगरीयें शकेंइ प्रतिमामां प्रवेश करीने प्रभुने बांढ्या लोकोये देखीने नगवाननो महिमा कखो ॥ हवे अगीआरसुं चोमासुं नगवाने विशाला नगरीमां कहुं, तिहां जीर्णोठें नावना जावी के नगवान जातपाणीनो लान देजो एवीरीतें चार महीनां पर्यंत नावना जावी तोपण मिथ्याली पूरणोठें दासीने हाथे अडदना बाकुला आप्या ते लइने नगवाने तेने घेर पारणुं कहुं तिहां पांचदिव्य प्रगट थयां तेवारें लोक सर्व पूरणोठने धन्य ठे धन्य ठे एम कहेवा लाग्या अने जीर्णोठें जाणुं जे हुं नाग्यहीण तेथी महारे एवो योग किहांथी मले, एम पश्चात्ताप करतो रह्यो पढी केटलेक दिवसे केवली. जग वान ते गाममां पधाव्या तेवारें राजा प्रमुखें पूढ्युं के महारा नगरमां नाग्यशाली कोणं ठे? केवलीबोल्या के जीर्णोठ नाग्यशाली ठे राजायें पुढ्युं नगवानने दानतो पूरणोठें दीधुं ठे? केवली बोल्या एणे नावविना दान दीधुं ठे माटे तेने इव्यथी लान थयो ठे अने जीर्णोठें नावथी दान दीधुं ठे माटे बारमो देवलोकहुं आयुष्य बांध्युं ठे ए अग्यारसुं चोमासुं कहुं ॥ ॥ ११ ॥ हवे नगवान तिहांथी विहार करीने सुसमारपुरे प्रतिमास्थित काउस्सगें रह्या तेव खतें चमरेंइनुं सौधमें देवलोकें जाहुं थयुं ठे अने ते चमरेंइ प्रभुनुं शरण लीधुं ठे ए अधिकार

चित्र ४४

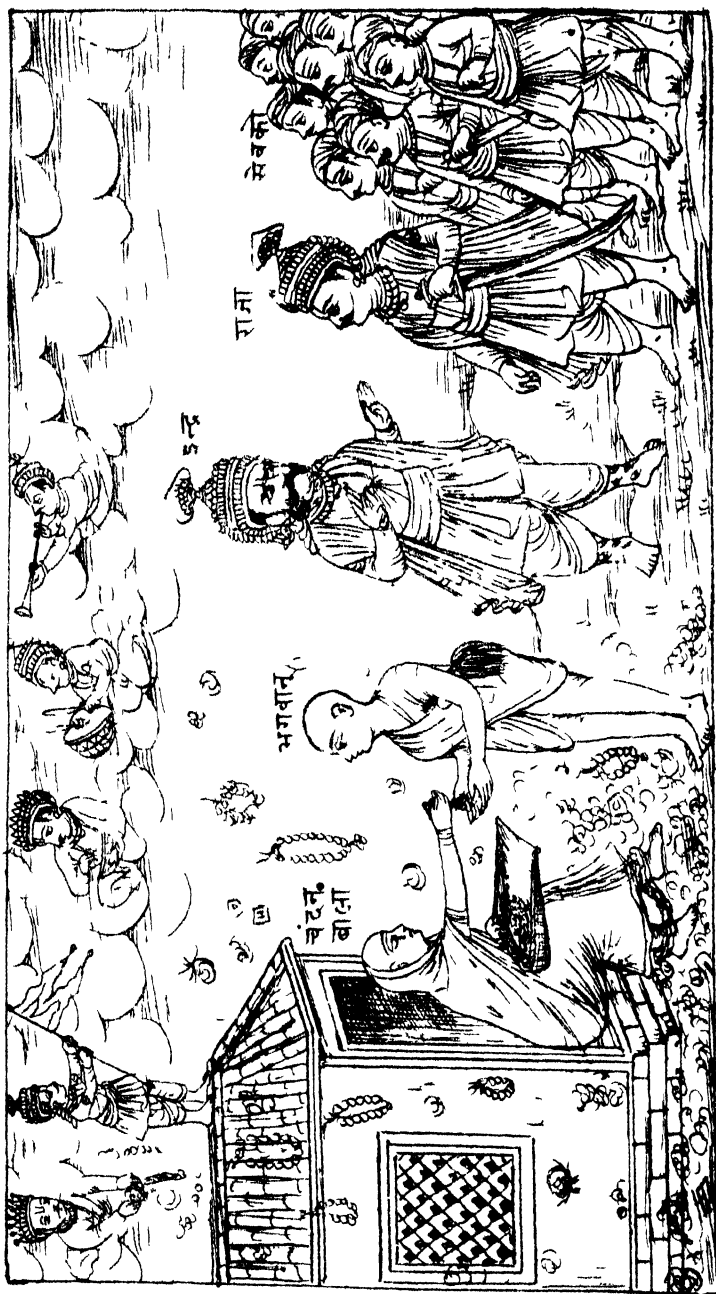

आगल दश अछेरानी बातमां सविस्तर आवी गयो ठे माटे आहीं लख्यो नथी. तेवार पढी अनुक्रमें चंदनवालायें प्रचुने पडिलाच्या ठे एटले जगवतें कांडक कर्म शेष रह्यां जाणी कोशं बीनगरीने विषे पोष वदि एकमना दिवसें पोतानी इहाथी एवो अनिग्रह कीधो ठे के ? इव्य थीतो सूपडानां खूणामां अडदनां बाकला राखेला होय, १ हेत्रथी एक पग घरनी मेलीनी मांहेली कोरे होय अने एक पग मेलीनी बाहेर रह्यो होय ३ कालथी सर्व निडुक लोक निहा मागी जाय ते पढी ४ नावथी राजानी पुत्रीहोय परंतु दासपणुं पामेली होय, ५ माथुं मुंहेलुं होय, ६ जेनां पगमां बेडीयो पडेली होय, ७ अछम तपकलुं होय ते वली रुदन. करती बेठी होय एवी स्त्री जो बे पोहोर दिवस चडे मथ्यान्ह पढी निहा आपे तो महारे पारणुं करुं एवो अनिग्रह करीने श्रीवीरजगवान् गोचस्थिं नित्य त्रमण करे पण क्यांय एवो योग बने नही त्यां राजानां मंत्रीश्वर प्रमुखें अनेक उपाय कल्या पण कोशरीतें प्रचुनो अनिग्रह पूर्ण थाय नही एवा अवसरमां चंपानगरीनो दधिवाहन नामें राजा तेनी धारणी नामा स्त्रीनी व सुमतिनामा पुत्री ठे तेनुं अपर नाम चंदनबाला ठे हवे कोशंबी नगरीनो संतानिक नामें राजा ठे तेणें राज्यविरोधें लशकर लेइ चंपानगरीने लूटी तेवारे दधिवाहन राजा नाशी गयो अने धारणी राणी तथा चंदना ए बे कोइ एक संतानिक राजानो पायदल सेवक हतो तेना हाथमां आवी तेणे धारणीने कलुं के तने हुं महारी स्त्री करीश ते सांजली धारणी राणी तो पोतानी जीज चांपीने मरण पामी पढी सुजटें विचाखुं जे रखेने आ ठोकरी पण मरी जाय एवुं जाणी तेने विश्वास आपीने कोशंबी नगरीनां चोवटा मांहे ते चंदनबालानें वेचवा गयो तेने वेख्या लेवा आवी तेवारे चंदनायें पूठथुं तमारो शो आचार ठे वेख्या बोली उत्तम पुरुष साथे

પ્રીતિ કરવી જલાં મન માન્યાં જોજન કરવાં, એ અમારો આચાર છે. તેવારેં ચંદના બોલી એ મહારાથી ન થાય તથાપિ તે વેશ્યાયેં બલાત્કારેં લેવા માંખી તેવારેં શાસન દેવીયેં વેશ્યાના કાન અંને નાક ભેડી નાશ્યાં વેશ્યા નાશી ગઇ પઠી ધનાવહનામેં શેઠ જિનધર્મીં હત્તો તેણે મૂલ આપી ચંદનાને વેચાતી લઇ પોતાને ઘેર તેડી આવ્યો અને ચંદના એું નામ આપી પુત્રી પણે થાપી, પણ ચંદનાનું સુરૂપ દેખી ધનાવહશેઠની મૂલાનામા વાંજણી કુહાડ સ્ત્રી છે તે મનમાં દ્રેષ રાખવા લાગી કે રહેને એ માહારી શોક થાય ! તેમાટે પ્રથમથીજ કાંઈ ઉપાય કરું તો સારું પઠી એક દિવસ શેઠના પગ પરવાલતાં ચંદનાના માથાની વેંણી ધરતીયેં પડી તેને શેઠેં ઉપાડી ઝંજીકરી તે પેહેલી ડુરાચાર મૂલા સ્ત્રીયેં દીઠી અને મનમાં ચિંતવવા લાગી જે શેઠ એની વેણીયેં મોહ્યો દેખાય છે મુશ્વથી તો પુત્રી કહે છે પણ એને સ્ત્રી કરી રાખશે એમાં સંદેહ નથી કેમકે હું હવે બુઢી થઇ હું અને એ સ્વરૂપ વતી છે. પઠી એક દિવસેં શેઠ કોઈએક ગામેં ગયા પઠવાડે મૂલાયેં ચંદનાનું મસ્તક મૂંઝાવી હાથ પગમાં બેડી ઘાલી ધૂસાનું વસ્ત્ર પહેરાવીને ઢાળા પ્રમુશ્વના ડરડામાં બેસાડી પોતે ઘરને બારણેં તાણું આપી પોતાને પીયરેં જતી રહી હવે ચંદના તો ડરડામાં બેઠી નવકાસ. ગણે છે પોતાના કરેલા કર્મને નિંદે છે એમ કરતાં ચોથે દિવસેં શેઠ ફરી પોતાને ઘેર આવ્યો તિહાં ચંદનબાલાને દીઠી નહી, તેવારે પડોસી લોકને પૂઠવા લાગ્યો પણ પેહેલી કજીયાસોર મૂલાની બીકથી કોઈ જવાબ આપે નહી પઠી એક મોકરીયેં સર્વ વાત કહી તેવારેં શેઠેં તાણું ડઘાડી ડર ડામાંથી બાહેર કાઢાડી મેલીમાં બેસાડીને કહ્યું કે હું લોહારને બોલાવી લાણું હું તે તાહારી બેઢીયો ડઘાડશે ચંદનાયેં કહ્યું હું ચૂસેં મરું હું તેવારેં શેઠેં અડદના બાકલા એક સૂપડાને સૂણે નાશી ચંદનાને આણી આપ્યા અને કહ્યું કે તું ત્રણ દિવસની ચૂસી ણો તે આ બાકલા રાજે હું

बेड़ी काहाडवा सारुं लोहारने तेडी आबुं हुं एम कही चंदनाने पूर्वली अवस्था सहित
 उंबरे बेसाडी पोते लोहारने तेडवा गयो पठवाडे शुद्धसम्यक्त्वनी धरनारी चंदना सती चिंतवे
 ठे जे कोइ अतिथि आवे तो तेने ए वोहारावी आपुं एवामां मध्यान्ह वीत्या पढी प्रभु पथा
 खा तेने देखी चंदनबाला हर्षवंत थइ थकी बाकला देवा लागी परंतु प्रभुयें लीधेला अग्निप्र
 दना चार जेद तो मलता दीठा पण पांचमुं रुदन दीतुं नहीं तेथी पाठा वल्या तेवारें चंदना
 दुःख धरती थकी रुदन करवा लागी जे साधु पण महारा हाथनो आहार लेता नथी माटे
 मने धिःकार ठे पढी जगवंते रुदन करती देखी पोतानो संपूर्ण अग्निप्रद थयो जाएली. ते अ
 डदना बाकला लीधा तिहां देवतायें पंचदिव्य प्रगट कक्षां बेड़ी जांगीने नेउर थयां मस्तकें
 वेणी पाढी आवी इंदुमहाराज आव्या, चंदनानी मातानी बहेन मृगावती ते चंदनानी मासी
 थाय तेना संबंध्यी संतानिकनामे राजा धन लेवा लाग्यो तेने इंदे वाख्यो अने कहुं के चंद
 नाने दीक्षा लेवानी वखते ए धन काममां आवडो, चंदनायें कहुं ए धन धनावह शेठनें
 स्वाधीन करो तेने आपीने इंदुबोळ्यो जगवाननी प्रथम साधवी ए चंदना थारो एम कही इंदु
 स्वस्थानके गयो आहीआ पांचदिवसें उणा ठम्मासी तपनुं प्रभुने पारणुं थयुं वली कोइक
 प्रतमां एम कहुं ठे के वसुधारानी वृष्टि आपणे घरे थइ एहुं सांनलीने मूला पोताना पिय
 रथी ठटति ठटति कसति कांचलीने जेम तेम बांधती तिहां आवी पढी महोदो जोलो बाल
 ती उतावलमां खोला जरीने धन उपाडवा मांफ्युं तें उपाडतां अग्निज्वाला उठी वस्त्र सर्व
 बली जस्म थयां श्याम वदन थइ थकी जाती हवी तेने देवतायें तर्जना करी कहुं के ए
 इव्य चंदनबालानुं ठे चंदनायें ते धन शेठने आप्णुं शेठें ते सर्व धन चंदनानी दीक्षाना म

હોત્સવેં સ્વચ્ચું છે. પઠી જગવાન ષષ્માજિનિકા ગામે કાયોત્સર્ગેં રહ્યા તેવારેં ઇંડમહારાજ વાં દવા આવ્યા અને બોલ્યા કે હે જગવાન ! આપને આટલા દિવસ પઠી અસુક દાહાડે કેવલજ્ઞાન ઉપજશે એવું કહીને ગયા. હવે પ્રસુ વિચરતા અનુક્રમેં ચંપા નગરીયેં સ્વાતિદત્ત બ્રાહ્મણની શા લાયેં બારસું ચોમાસું રહ્યા એ બારસું ચોમાસું ॥ ૧૨ ॥ ॥ પઠી તિહાંથી પારણું કરીને જગવાન વિચારતા ષષ્માનિક ગામેં આવી બાહેર ઉદ્યાનમાં કાઝસ્સર્ગેં રહ્યા ॥ તેં અવસરમાં જગવંતના કાનમાં ગોવાણિયેં સ્ત્રીલા ઠોક્યા તે ઉપસર્ગ કહે છે. પ્રસુયેં ત્રિષ્ટુ વાસુદેવને જવેં શર્યા પાલકના કાનમાં તરુડ ઝળ કરી નસાવ્યું હતું તે કર્મ અહીંયાં પ્રસુને ઉદયેં આવ્યું, તે શર્યા પાલક અનેક જવત્રમણ કરી હમણાં ગોપાલક થયો છે, તેથી તે વૈરને લીધે તેણે ગોવાલીયે પ્રસુને બલદ જલાવ્યા પોતેં ગામમાં ગયો ત્યાંથી પાઠો આવ્યો તેવારેં બલદ ન દીઠા, પઠી બલદ જોવા સારુ ચાર પ્રહર રાત્રિ જમ્યો પ્રજાતેં આવ્યો તો જગવંત પાસેં બલદ બેઠા દીઠા, તે વચ્ચત તે ગોવાલીયાને પૂર્વજવના વૈરથી દ્વેષ ઉપન્યો તેથી જગવંતના કાનમાં સ્ત્રીલા બેસાડ્યા, જેમ કોઈ દેસે નહીં કોઈને સ્વર પડે નહી તેવીરીતેં બાહેરથી કાપીને સરસા કરીદીધા તે સ્ત્રીલા-જેના તીર થાય છે એવા શરકટ વૃક્ષના અગ્ર કાપીને કાનમાં ઠોક્યા તેથી જગવંતને મહાવેદનાં પ્રાપ્ત થઈ તેનાયોગેં અત્યંત ક્રુશ થઈ ગયા પઠી જગવંત તિહાંથી વિહાર કરતા મધ્યમ અપાપાયેં સિદ્ધાર્થ વણિકને ઘેર ગોચરીયેં પથાલ્યા તિહાં સ્વરક વૈદ્ય બેઠો હતો તેણે માર્ગાનુસારેં પ્રસુને સશલ્ય દીઠા તે વારેં રોવને કહેવા લાગ્યો કે જગવાનનેં વ્યથા છે. રોવે કહું તો એ વ્યથા મટાવી આપવાનો લાજ તમે કાં ભેતા નથી ? પઠી રોવ અનેં વૈદ્ય બેઠુ પ્રસુની પઠવાડે ગયા તિહાં વૈદ્યેં વિચાર કરી બે સાણસા લઈ બે વૃક્ષોની વચ્ચે વૃક્ષોની માલીયો રેમમથી બાંધી કાન માંહેલી સ્ત્રીલા સાણસામાં પકડીને

चित्र धर्मे

रेसमनी दोरीयोथी बे बाजुंयें वे वृद्धोनी मालोमां बांध्यां पढी तें बेहु मालीयो एकज वखतें
 साथेज ठोडी तेथी बेहु काननां खीला तरत साथेंज नीकली आव्या एम बुद्धिना प्रपंचें करी खी
 जानो काहाळ्या पण तेवखते प्रचुने वेदना एटली थइ के ते वेदनाना योगथी हांकमारी अर
 डाट मूक्यो वनमां घोराकार शब्द थुं तेथी पर्वत फाटी पळ्या ते पर्वत हालमां बंजणवाड
 गामनी पासें ठे त्यां बंजणवाड तीर्थ थयो. प्रचु मूर्छापामी धरतीयें पळ्या तेने बे पुरुषे उ
 पाडी बेसाळ्या एम लोको कहे ठे परंतु तीर्थकरने एवु संजवे नही ते उपरथी अनुमान क
 रीयें ठैयें के कायाना व्यापारथी हांक थइ हजे पण जावथी थंयेली जणाती नथी “अनंत
 बलित्वात्” ए वचन उपरथी निरधार थाय ठे पढी कानोनी उपर वणसरोहिणी औषधी ल
 गावी तेथी ते घाव मली गयो समाधि थइ ते शेठ अने वैद्य बेहु मरण पामी देवलोकें गया,
 गोवालीयो मरी सातमी नरकें गयो ए रीते जगवानने ए ठ्हेलो महोदो उपसर्ग गोवालीये
 कखो हवे जगवानने जघन्य, मध्यम अने उत्कृष्ट एवा त्रण प्रकारना उपसर्ग थया तेमां कया
 कया जातिना उपसर्गमां महोदामां महोदो उपसर्ग कयो कयो थयो ते कही देखाडे ठे प्रथम
 जघन्य उपसर्गोमां तो शीत परीसहनो महोदो उपसर्ग व्यंतरीयें कखो तथा मध्यम उपसर्गो
 मांहे संगम देवतायें महोदो उपसर्गकखो, अने उत्कृष्ट उपसर्गोमांहे महोदो उपसर्ग कानमां
 खीला ठोकाणा तथा खीला काढयानो थयो ए रीतें जगवाने बारवर्ष सुधी काया वोसरावी जेम
 कोइ पुरुष गाय दोहोवाने बेसे तेवे आसने प्रचु बेठा पण कोइ दिवसें धरतीयें बेठा नही ॥
 तेमां मात्र बे घडी शूलपाणि यद्धने देहेरे निडा करी बाकी सर्वकालनिडा विनाजुं गयुं
 एम श्रीवीरप्रचुनें घणा उपसर्ग सहन करवा पळ्या अने श्रीकृष्णदेव तीर्थकरने एक वर्षे सुधी

નિદ્રા મલી નહીં એટલો ઉપસર્ગ થયો તથા મધ્યમ બાવીશ તીર્થકરને સ્વલ્પ ઉપસર્ગ થયા હે ॥
 હવે જગવાન જેવારે આગાર એટલે ઘર તેણે કરી રહિત એવા અણગાર થયા તેવારે એક ચાલ
 વાની ફર્યા સમિતિ એટલે જોડને ચાલે, બીજી જાણ સમિતિ એટલે વિચારીને બોલે, ત્રીજી
 ઇષણ સમિતિ એટલે દોષ રહિત આહાર લીયે, ચોથી આદાણ જંમમત નિરેકવણ સમિતિ એ
 ટલે જાંઘ માત્રાં પ્રસુરવને જોડને જયણાયેં ગ્રહણ કરે તથા જયણાયે મૂકે, પાંચમી ઉચ્ચાર પ્ર
 શ્રવણ સ્વેલજઙ્ઘ સિંચાણપારિષ્ઠાપનિકા સમિતિ એટલે ઠલો, માત્રો, સંસ્વાર અને સેનો એ સર્વ
 નિર્જીવસ્થાનકેં પરઠવે એ પાંચ સમિતિયેં સમતા હોતા હવા પણ શ્રીતીર્થકરનો આહાર નિહાર
 કોડનાં દીઠામાં આવે નહીં, કોંડના જાણવામાં આવે નહીં, સ્વેલ, નાકમલ, સંસ્વાર, હોયજ નહીં
 કેમકે એને રોગનો અજાવ હે વલી જગવાન મન, વચન અને કાયાને કુકર્મમાં ન ચલાવતા
 હવા મન વચન કાયાનેં જલીરીતેં વર્તવવાથી ત્રણ સમિતિ સહિત થયા ॥ વલી જગવાન મ
 નગુસિ, વચનગુસિ અને કાયગુસિ એ ત્રણ ગુસિયેં ગુસા હોતાહવા, વલી જગવાન ઇંડિયોને ગો
 પવી નવવાડ સહિત શીલ રાખતા હવા, વલી ક્રોધ માન માયા અને લોચરહિત, ઘણાજ શી
 તલ સ્વનાવવાલા, જેમને ક્રોધાદિક ઉપશાંત થઈ ગયા હે એવા હે, વલી જેણે પાપને સોધિ મૂ
 ક્યાં હે, નિરાશ્રવ થયા હે, મમત્ત્વરહિત, ધનરહિત, ગ્રંથરહિત હોવાથી નિર્ઘ્રંથ થયા હે જેમ
 કાંસાનાં પાત્રને પાણી લાગે નહીં તેમ જગવાન પણ નિર્લેપ સ્નેહ રહિત હે, જેમ શંખને રંગ લાગે
 નહીં તેવા નિરંજન હે તથા કોઈ ઉપર રાગ નહીં દેષ નહીં માટે રાગદેષ રહિત, જેમજીવની ગતિ
 ક્યાંય રોકાતી નથી તેમ જગવાનને ક્યાંયજાતાં ગતિ હણાતી એટલે જગવાનને વિહાર કરવામાં
 કોઈ રોકી શકે નહીં, આકાશ જેમ નિરાલંબ હે તેમ જગવાન પણ કોડનો આધાર રાખતા નથી,

વાયરાની પેરેં અપ્રતિબદ્ધ વિહાર કરેં, શરદઋતુના મેઘ સમાન જેતુ હૃદય નિર્મલ છે કમલનાં
 પત્રની પેરેં નિર્લેપ જાણવા, કાચબાની પેરેંં ડંડિયોને ગોપધી રાહ્યાં છે, વલી સ્વમ્ગી નામનું
 જાનવર આય છે તેના શિંગડાની પેરેંં એકલાજ છે, પંચી જેમ પોતાની પ્રાસેં કાંઈ પણ પરિ
 ગ્રહ રાણે નહીં તેમ જગવાન પણ પોતાનીપાસેં કાંઈ પણ પરિગ્રહ રાણે નહીં, જારંપંચીની
 પેરેં અપ્રમત્ત, હસ્તિની પેરેં કર્મરૂપ શત્રુર્તને મથન કરવામાં મહાપરાક્રમવંત, વૃષજની પેરેં
 સંયમરૂપ જાર નિર્વાહ કરવાને સામર્થ્યવાન, સિંહની પેરેંં પરિસહ જીતવામાં હુર્દેર, મેરુની
 પેરેં અચલ અકંપ ચલાયમાન આય નહીં એવા છે, સમુદ્રની પેરેં ગંજીર છે, ચંડમાની પેરેં સૌમ્યલે
 શ્યાવંત છે, વલી સૂર્યનીપેરેં દીપતું તેજ છે જેનું, તપાવ્યા કુંદનના સોના સરસા જાતરૂપ છે,
 પૃથ્વીની પેરેંં સર્વ ફરસ સહન કરનાર છે, ધૃતે હોમેલા અગ્નિ સરસા તેજે કરી જાજ્વલ્યમાન છે,
 તેથી જગવાને ક્યાંયે પ્રતિબંધ નથી, હવે જેનો પ્રતિબંધ ચાર પ્રકારનો છે તે
 કહે છે પ્રથમ દ્વ્યથકી પ્રતિબંધ ત્રણ પ્રકારનો છે તેમાં એકતો માતાપિતા પુત્રાદિક તે દ્વ્ય
 થકી સચિત્ત પ્રતિબંધ જાણવો બીજો ઘરેણા પ્રમુલ્લનો પ્રતિબંધ તે દ્વ્યથી અચેત પ્રતિબંધ જાણ
 વો, ત્રીજો શણગાર કરેલી સ્ત્રી પ્રમુલ્લનો પ્રતિબંધ તે મિશ્રપ્રતિબંધ જાણવો એરીતેંં દ્વ્યથકી
 ત્રણેં પ્રકારનો પ્રતિબંધ જેને નથી માટે મમત્વ રહિત છે. વલી બીજો સ્વેત્રથકી પ્રતિબંધ તે ગામ,
 નગર, ઝુલ્લડ, સ્વેત્ર, સ્વલાં, ઘર, ઘરનાં આંગણાં, આકાશ ઇત્યાદિક કોઈની ઉપર મહારા પણું નથી
 માટે પ્રતિબંધ નથી, ત્રીજો કાલથી પ્રતિબંધ તે સમયને વિષે, આવલ્લિકા, શ્વાસોશ્વાસ, સાતશ્વા
 સોશ્વાસેંં એક સ્તોક, ક્રુણ, સાતસ્તોકનો એક લવ, બે ઘડીનું મુહૂર્ત, ત્રીશમૂહૂર્તેંં એક અહોરાત્રિ, પન્નર
 અહોરાત્રીયેંં એક પદ્, બે પદેં એક માસ, બે માસેં એક ઋતુ, ત્રણ ઋતુનું એક અયન, બે અય

નનું એક વર્ષ, પાંચ વર્ષનો એક સંવત્સર, ક્ષત્રીયક વીજા પણ દીર્ઘ કાલને વિષે કોઈ વસ્તુ આ અમુક કામ હું કરીશ એવો પ્રતિબંધ નથી તથા ચોથો જાવથી પ્રતિબંધ તે ક્રોધ, માન, માયા, લોભ, જય, હાસ્ય, રાગ, દ્વેષ, વચન શુદ્ધ, સ્વોદું કોઈને કલંક આપવું, યુગલી કરવી, પરના દોષ પ્રગટ કરી કહેવા, અરતિ દેષ, રતિ પ્રીતિ, કપટથી બોલવું, મિથ્યાત્વશય ॥ ૬૦૦ ॥
 એ કામ કરે તો જાવથી પ્રતિબંધ કયો કહેવાય તે માંહેલો એ જગવાને વિષે કાંઈ પણ નથી ॥ ૧૧૮ ॥ ॥ વલી તે જગવે વર્ષાદિના કાલવિના શેષ ઝંનાલા અને શીયાલાના આવ મહીનામાં ગામને વિષે એક રાત્રિ અને નગરને વિષે પાંચ રાત્રિ લગણ રહેવું એવો વિહાર કયો એવા થકા વિચરે તથા જેમ કુહાડો ચંદનને કાપીનાલે પણ ચંદનતો ઝલતો કુહાડાની ધારને સુગંધજ આપે અને જે નહીં હેદે તેને પણ સુગંધ આપે છે તેમ જગવાને કોઈ વાંસલે હેદે કોઈ ચંદને લેપે તે વેદુની ઉપર સમાન સરખું મન છે જેવું વલી તુણ અને મળી તથા પાણો અને સોનું એ વેદુ સમાન છે જેને, ડુઃખ અને સુખ વેદુ સમાન છે જેને, ક્ષત્રીયક સમુદ્ધી પાર અને પરલોકની ગરજ નથી જેને, જીવવા અને મરવાની ક્ષત્રીયક નથી જેને, સંસાર સમુદ્ધી પાર થવા વાલા, કર્મ રૂપ શત્રુને મારવાને ઝગમગ થયા એવા થકા વિચરે છે ॥ ૧૧૯ ॥ ॥
 જે જગવાનાં ઉત્કૃષ્ટ જ્ઞાન દર્શન અને ચારિત્ર છે, આદિ રહિત સ્થાન વિહાર પરાક્રમ આર્જવ માર્દવ અહ્ય ઉપથી દમ્મા નિર્લોચિતા શુભ મનપ્રસન્નતા એ સર્વે કામ ઉત્કૃષ્ટ છે. સાચો સંયમ તપ કરવાથી ઉપચય કરેલું ફલ નિવાણમાર્ગ તેને વિષે આત્માને જાવતા થકા વિચરે એવી રીતે જગવાને બારવર્ષ વીત્યાં ॥ હવે જગવાને બારવર્ષમાં જે કાંઈ તપ કહ્યું તેની સંખ્યા તથા પારણાં કહ્યાં તેની સંખ્યા કહે છે. એક સંગમ દેવના ઉપસર્ગમાં ઠ માસી તપ તેનું પારણું

एक. बीछું पांच दिवसें न्यून ठ मासी तप तेजुं एक पारणुं, नव वखत चारमासी तप कछुं तेनां
 नव पारणां, बे त्रिमासी तपनां बे पारणां, बे अढीमासी तपनां बे पारणा, ठ दोयमासी
 तपनां ठ पारणां, बे दोहोढमासी तपनां बे पारणां, बार एकमासी तपनां बार पारणां, ब
 होतेर अर्धमासी तपनां बहुतेर पारणां, बसेने उगणत्रीश ठठ तप कछां तेनां बसेने उगण
 त्रीश पारणां, ए बेजानी तपस्था करतां पन्नरमहीनानें आठ दिवस तपस्यामां गया, जइप्र
 तिमा दिन बे, महाजइ प्रतिमा दिन चार, सर्वतोचइ प्रतिमा दिन दश, ए त्रण प्रतिमानां
 त्रण पारणां अने तपना दिवस सोल जाणवा तथा एक रात्रिकी प्रतिमा बार तेनां पारणां
 बार. ए रीतें सर्व तपना दिवसो मेलवतां सरवाले अगीआर वर्ष ठ महीनानें पचीश दिवस
 एटला सर्व दिवस निराहार पणे चउविहारा जाणवा एनां यंत्रनी स्थापना नीचें करी ठे
 तेमां बजेने उगणत्रीश ठठ करी ठे तेनां पारणा बजे उगणत्रीश थयां तेमांथी एक ठछुं ठेजुं
 पारणुं केवली पणे थयुं गणीने बाकी बजे अछावीश पारणां लख्यां ठे तथा बार एक रात्रिकी
 प्रतिमाने स्थानकें बार अछम तप लखीने सरवाले ४१६५ दिवस चउविहारा तपना थया
 अने ३५० दिवस प्रथम पारणा सहित आहारना थया सर्वमली ४५१५ दिवस ठअस्थपणे
 रह्या तेना एकवर्षमां ३६० दिवसनी संख्या करतां बार वर्षेने साडा ठमहीनां आय. एरीतें जग
 वाने नित्य नोजनतो रहुं पण चोथ तप एटले एक उपवास करीने पण पारणुं कोइ वखत
 कछुं नही थोडामां थोडुं तप कछुं तें पण ठछुं एटले बे उपवासनुं कछुं ठे ॥ यंत्र स्थापना ॥
 दवे श्रीवीरचरित्रानुसारें ठअस्थपणाना चोमासानी संख्या कहीयें ठेयें. एक अस्थग्रामे,
 बीछुं नालंदी पाडे, त्रीछुं चंपानगरीयें, चोछुं पृष्ठचंपार्यें, पांचमुं नडिकायें, ठहुं पण नडिकायें,

तपनां नाम.	केटला कथा	एकंदरदिव सनीसंख्या.	पारणानी संख्या.
ठमासी पूरण.	१	१८०	१
पंचदिवसूण ठ मासी.	१	१७५	१
चारमासी.	ए	१०८०	ए
त्रणमासी.	२	१८०	२
अढीमासी.	२	१५०	२
बेमासी.	६	३६०	६
दोढमासी.	२	ए०	२
एकमासी.	१२	३६०	१२
अर्धमासी	७२	१०८०	७२
प्रतिमा, अष्ठमतप.	१२	३६	१२
ठष्ठतप.	२२ए	४५८	२२८
जइप्रतिमा.	१	२	१
महाजइप्रतिमा.	१	४	१
सर्वतोजइप्रतिमा.	१	१०	१
सखाजे.		४१६५	३५०

सातसुं आलंनिकायें, आठसुं राजशुद्धीयें, नवसुं वज्रचूमीयें, दशसुं सावडियें, अगीआरसुं विशालायें, बारसुं चंपानगरीयें, एरीतें बार चोमासां प्रभुनां थयां ॥ हवे तेरमां वर्धने विषें वर्तमान थका उनालानो बीजो महीनो. चोथुं पखवाड्युं एटले वैशाखछुंदि दशमने दिवसे पाठलो पोहोर दिवस रहे थके सुवतनामा दिवसे. विजयसुहुर्तमां जं निक्क गामने बाहेर उजुवाजुका नदीना तीर उपर वैयावर्तनामा चैत्यने घणुं दूर नही तेम घणुं ठूकडुं पण नही एवा स्था नकें सामक नामे गाथापतिना खेत्रमां शा लिटुद्धने नीचें जगवान गोडह आसनें एट ले गायने दोहोवा बेसीये तेवा आसनें उ कडा बेसी आतापना लेता थका पाणी र हित बेलानी तपस्यामां आत्मानें जावता एवा स्वरूपें रह्या थका उत्तराफाल्युनी नहत्रमां चंडमानो योग आवे थके ते अव

સરેં ધ્યાનમાં વર્તેમાન અર્થાત્ શુદ્ધધ્યાન ધ્યાવતા થકા જગવાનેને જે સમાન બીજું કોઈ જ્ઞાન નથી એવો વ્યાધાત રહિત, આવરણ એટલે ઢાંકણા રહિત, સર્વે દ્રવ્ય પર્યાયોને ગ્રહણ કરવા વાહું સંપૂર્ણ પૂર્ણિમાનાં ચંડની પેરેં કેવલ એટલે એકજ પણ બીજો કોઈ જેને સહાય નહીં એહું કેવલજ્ઞાન અને કેવલદર્શન ઉત્પન્ન થયું ॥૧૨૦॥ પઢી જગવાન શ્રીમહાવીરસ્વામી અર્હેન્ એટલે પૂજનીય થયા, રાગ દ્વેષ રહિત થયા, કેવલી થયા, સર્વે જાણ થયા, સર્વના દેશવાવાલા થયા, સર્વે દેવ, મનુષ્ય, અસુર લોકના પર્યાયોને જાણે દેશે, સર્વલોક સર્વજીવોની આગતિ, ગતિ, જવાંતરમાં જાહું, આયુષ્ય, દેવલોકાદિકોથી ચવહું, દેવલોકાદિકોમાં જઈ ઉપજહું, તે જીવોને મન, મનમાં ચિંતવેતે, અન્ન પ્રમુખ સ્વાય તે, ચોરી પ્રમુખ કરે તે, મૈથુનાદિક સેવે તે, પ્રકટકર્મ કરે તે, ઠાનું કર્મ કરે કરાવે તે, ઇત્યાદિક વાતો માંહેલી કોઈ એક પણ વાત જેનાથી ઠાની રહે નહીં એવા જ્ઞાનવાન થયા. જેની જઘન્યથી પણ એક ક્રોડ દેવતા સેવા કરે એવા થયા, તે કાલમાં મન વચન કાયાના યોગમાં વર્તેમાન સર્વજીવોના સર્વે જાવ જાણતા થકા, દેશતા થકા જગવાન વિચરે ॥૧૨૧॥ ॥ હવે જગવાનેને કેવલજ્ઞાન ઉત્પન્ન થયા પઢી ચોસઠ ઇંડોનાં આસન ચલાય માન થયાં તેવારેં ચોશઠે ઇંડ દિક્ષા મહોત્સવની પેરે કેવલજ્ઞાનનો મહોત્સવ કરવા આવ્યા તે મહોત્સવ કરીને જાંનિકાગામની બાહેર સમોસરણની રચના કરી તિહાં પ્રચુરે કુણેકવાર દેશના આપી પણ તે દેશના નિષ્ફલ ગઈ કોઈયેં માત્ર સામાયિકાદિક વ્રત પણ ગ્રહણ કયાં નહીં તથા દેવ સર્વે અવ્રતિ ષે તેણે નવકારશી પ્રમુખ પચ્ચસ્કાણ પણ કહું નહીં, “ઇદમપિ આશ્ચર્ય” એટલે એ પણ આશ્ચર્ય જાણહું જે તીર્થંકર જેવાની દેશના પણ સ્વાલી ગઈ. તેવારે જગવાને લાનનો અજાવ જાણી આગલ લાન થવાનો અવસર જાણી તેજ વચ્ચત તિહાંથી વિહાર કહ્યો. યતઃ

કહેતાં જેમાટે કહ્યું છે કે ॥ શ્લોક ॥ તત્રાદિશ્યદ્ધર્મ, દેવોદ્યોતેજગજુરુઃ ॥ લાજાનાવાન્મધ્ય
માયાં, મહીસેનવનેગમત્ ॥૧॥ ॥ અર્થ:-જિહાં કેવલજ્ઞાન ઝપન્યું તિહાં જગવાન જીત ઇટલે
તીર્થકરનો આચાર પાલવા માટે એક દુણમાત્ર ધર્મદેશના આપીને દેવોના ઝદ્યોતને વિષે જગ
તના ગુરુ ઇવા વીરસ્વામી લાજનો અજાવ જાણી તિહાંથી બાર યોજન મધ્યમ પાવાનગરી તેનો
મહસેન નામક વન તિહાં આવતા હવા ઇટલે રાત્રિયેં વિહાર કરવાની મર્યાદ નથી અને ઇમણે
વિહાર કહ્યો તે કલ્પાતીત પણું જણાવવા માટે જે તીર્થકર આચરે તે કલ્પમાં હોય તથા
કદાપિ નહીં પણ હોય. પરંતુ તદ્વસ્થ સાધુ તો જે પ્રમાણે તીર્થકરેં કલ્પ કહ્યો હોય તે પ્રમા
ણેજ ચાલે પણ જો તેથી વિપરીત ચાલે તો પ્રાયશ્ચિત્તને પામે વલી રાત્રિનો વિહાર તે જીવની
જયણનેં અર્થે વજ્યોં છે કેમકે રાત્રિયેં કોઈ જીવ જોવામાં આવે નહીં માટે ઇહાં શ્લોકમાં
દેવોદ્યોત ઇવો પાઠ કહ્યો તે વ્યવહાર જણાવ્યો અન્યથા તીર્થકરનેં તો જ્ઞાન ઝદ્યોત સદા
સર્વદા છે. વલી દેવરવિત કનકકમલ ઝપર પગલા દેતાં ચાલે છે તેમાટે ઇમનું ચાલનું
સદા રાત્રિ દિવસ સરખું છે પણ ઇનું દૃષ્ટાંત આપીને જે સાધુ રાત્રિયેં વિહાર કરે
છે તે સુલક્ષીલિયા તીર્થકરની આજ્ઞા બાહિર છે માટે તે ચારિત્રી ઝટ જાણવા ॥
હવે જગવાન મધ્યમપાવાપુરીયેં આવ્યા તિહાં શું થયું તે કહે છે. જેવારેં મધ્યમ પાવાપુરીયેં
વીર પ્રષ્ટુ પથાયા તેવારેં દેવોયે વિશેષ સમવસરણની રચના કરી તિહાં જગવંત પૂર્વને બારણે
પેસી અશોકવૃદ્ધને ત્રણ પ્રદક્ષિણા દેઈ સિંહાસને બેસી “ નમોતિભસ્સ ” ઇમ કહી ધર્મોપદેશ
આપે ઇહાં મંગલાચાર જણાવવા માટે તીર્થ ઇનું સૂત્રનું નામ છે તેને નમસ્કાર કરીને પઠી
ધર્મોપદેશ કરે હવે ઇહવામાં તિહાં એક મોમિલ બ્રાહ્મણ યજ્ઞાર્થિ યજ્ઞ ઇટલે હોમ કરાવે છે

તિહાં ઘણા બ્રાહ્મણો એકઠા થયેલા છે વલી તેના તેજ્યા અગીયાર મહા પંક્તિ સર્વેશિરોમણિ
 બ્રાહ્મણ આવ્યા છે યતઃ ॥ અપાપાયાં મહાપુર્યો, યજ્ઞાર્થી સાંમિલોદ્વિજઃ ॥ તદાહૂતાઃ સમા
 જગ્મુ, રેકાદશદ્વિજોત્તમાઃ ॥ ૧ ॥ ॥ અર્થઃ— અપાપા નામની મહાનગરી તેને વિષે રહેનારો
 સોમિલનામા બ્રાહ્મણ તેણે યજ્ઞકરવાને અર્થે અગીયાર મહોટા બ્રાહ્મણ બોલાવ્યા તે તિહાં
 આવ્યા છે “ તેષાં નામાનિ ” એટલે તેનાં નામ કહે છે. ૧ ઇંદ્રજૂતિ, ૨ વાયુજૂતિ,
 ૪ વ્યક્ત, ૫ સુધર્મ, ૬ મંમિત, ૭ મૌર્યપુત્ર, ૮ અકંપિત, ૯ અચલત્રાતા, ૧૦ મેતાર્ય, ૧૧ પ્ર
 નાસ એ અગીયારે મહાપંક્તિ, ચૌદેવિદ્યાનાં જાણ, વેદપાઠી, મહાઅભિમાની છે તે એડું જાણે
 છે કે અમારા જેવો જગતમાં કોઈ પંક્તિ નથી તેમ સર્વેજ્ઞ જે લોક કહે છે તે અમેજ હૈયેં હવે
 તે અગીયારે જણના મનમાં જે અગીયાર જુદાજુદા સંદેહ છે તે કહે છે ॥ પહેલા ઇંદ્રજૂતિના મ
 નમાં જીવ છે કે નથી એવો સંદેહ છે, બીજા અગ્નિજૂતિના મનમાં કર્મનો સંદેહ છે, ત્રીજા વા
 યુજૂતિના મનમાં જીવ અને કર્મ જુદાં છે કે એક છે એવો સંદેહ છે, એ ત્રણે સંદેહ વાલા ત્રણે
 જણ સહોદર એટલે સગા જાડ છે એમનું ગૌતમગોત્ર છે. ચોથા વ્યક્તના મનમાં પંચજૂતનો સંદેહ
 છે, પાંચમાં સુધર્મના મનમાં જે જેહવો તે તેહવો એટલે જે સ્ત્રી હોય તે મરીને બીજે નવે પણ
 સ્ત્રીજ થાય અને જે પુરુષ હોય તે મરીને પુરુષજ થાય એવો સંદેહ છે, ષઠા મંમિતના મનમાં બંધ
 મોઢુ છે કે નથી એવો સંદેહ છે, સાતમા મૌર્યપુત્રનાં મનમાં દેવ છે કે નથી એવો સંદેહ છે, આઠમા
 અકંપિતના મનમાં નરક છે કે નથી એવો સંદેહ છે, નવમા અચલત્રાતાના મનમાં પુણ્ય પાપ
 છે કે નથી એવો સંદેહ છે, દશમા મેતાર્યના મનમાં પરલોક છે કે નથી એવો સંદેહ છે, અગી
 આરમા પ્રજાસના મનમાં મોઢુ છે કે નથી એવો સંદેહ છે. એવા અગીયારે જણને વેદના અર્થ

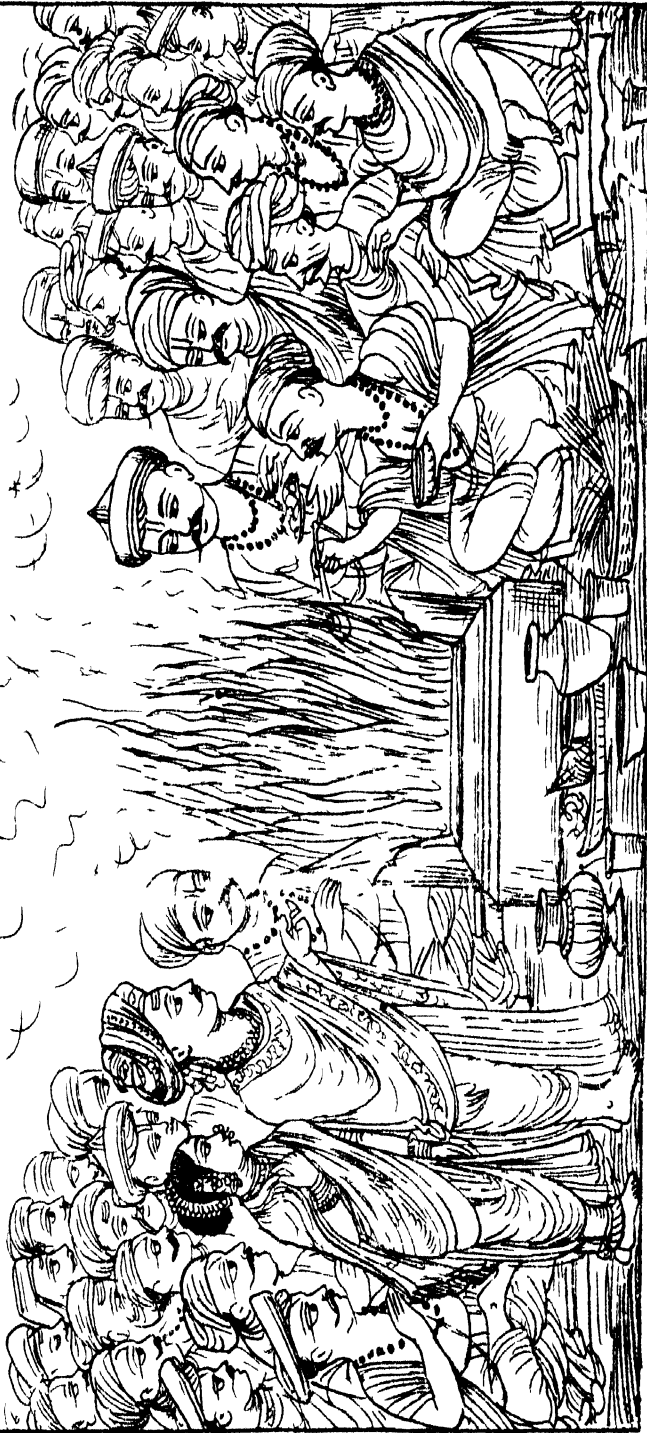
વિપરીત સમજવાથી સંદેહ રહી ગયા છે. પોતાપાસે પંક્તિતાણું બલ ઘણું છે માટે અગ્નિમા નથી બીજાની વાત ચાલવા દેતા નથી હવે એ અગ્નિઆરની પાસે જે ઢાત્ર જાયો છે તેની સંખ્યા કહે છે ॥ ગાથા ॥ પંચદ્વં પંચસયા, ઝહુષ્સયાઈદુંતિ ડુન્નિગણા ॥ ડુન્નં તુ ઝુઝ્ઝલ સયાણે, તિસઝ તિસઝ હ્વઙ્ગહ્મો ॥ ૧ ॥ ॥ અર્થ:- પહેલા પાંચ પંક્તિનોની પાસે પાંચપાંચસો ઢાત્ર જાયો છે. તે પાંચેનાં પચીશસો ઢાત્ર થયા તથા ઠઠા અને સાતમા પાસે ઝહુષ્સયા એટલે સાડાત્ર એસે સાડાત્રણસે ઢાત્ર જાયો છે એમ બેઝનાં સાતસે થયા તેવારપઢી વલી બે યુગલ એટલે આઠમો અને નવમો એ પહેલો યુગલ અને દશમો તથા અગ્નિઆરમો એ બીજો યુગલ મલી ચારજણની પાસે ત્રણસો ઢાત્ર જાયો છે તે ચારના મલી બારસો થયા એમ સરવાલે અગ્નિઆરેનાં મલી ઝુમાલીશસો ઢાત્રોનો ગઢ એટલે સમુદાય થયો એટલે અગ્નિઆરે પંક્તિતોને ઝુમાલીશસો વિદ્યાર્થિઝ છે એમ ઘણા વિપ્ર તિહાં યજ્ઞમાં મલ્યા છે તે સર્વ યજન, જાપન, અધ્યયન, અધ્યા પન, ઢાન, પ્રતિગ્રહ એ ષટ્કર્મ સાધે છે, પ્રજાતેં બ્રહ્મ ગાયત્રી જપે છે, મધ્યાન્હે વિષ્ણુગાયત્રી જપે છે, સંધ્યાયેં શિવસરસ્વતી જપે છે, હવે એમાં પ્રથમ ઝપાધ્યાયનાં નામ કહે છે. શંકર, શિવંકર, ઇશ્વર, મહેશ્વર, ધનેશ્વર, સોમેશ્વર, યુજંકર, સીમંકર, કેમંકર, કરુણાકર ઇત્યાદિ હવે જાનીનાં નામ કહે છે. ગંગાધર, ગયાધર, વિદ્યાધર, મહીધર, શ્રીધર, લક્ષ્મીધર, ધરણી ધર, ચૂધર, ઢામોદર, તુષોદર ઇત્યાદિ હવે દેવેનાં નામ કહે છે. મહાદેવે, શિવદેવે, રામદેવે, ધામદેવે, કામદેવે, સહદેવે, હરદેવે, વાસુદેવે, શ્રીદેવે, બલદેવે, ધનદેવે, ચંડદેવે, હવે વ્યાસનાં નામ કહે છે. શ્રીપતિવ્યાસ, ઝમાપતિ, ગણપતિ, પ્રજાપતિ, વિદ્યાપતિ, ઝૂપતિ, મહિપતિ, લાક્ષ્મીપતિ, ગંગાપતિ, પૃથ્વીપતિ, દેવપતિ, ઢાનવપતિ, ધનપતિ. હવે પંક્તિતોનાં નામ કહે છે.

चित्र ४८

यज्ञशाला

यज्ञशाला ना ब्राह्मण

नागार्जुन પંક્તિ, ગોવર્દન, ગુણવર્દન, વિष्ણુ, કૃષ્ણ, મુકુંદ, ગોવિંદ, આનંદ, પરમાનંદ, ડે
 ધવ, માધવ, કેશવ, પુરુષોત્તમ, નરોત્તમ. હવે જોશીનાં નામ કહે છે. શિવાસ્તજોશી, નીમા
 સ્ત, રામાસ્ત, પ્રનાસ્ત, ગુણાસ્ત, વિલ્યાસ્ત, સોમાસ્ત, ધનાસ્ત, કર્માસ્ત, ધર્માસ્ત, દેવાસ્ત,
 ચંડાસ્ત, સૂરાસ્ત. હવે ત્રિવાડીનાં નામ કહે છે. હરિશર્મ, અગ્નિશર્મ, મહાશર્મ, દેવશર્મ, નર
 શર્મ, સોમશર્મ, સૂરશર્મ, રાજશર્મ, વાસશર્મ, ગુણશર્મ, ધર્મશર્મ, કર્મશર્મ, કુમારશર્મ, ધન
 શર્મ, જયશર્મ, નાગશર્મ, વિષ્ણુશર્મ, શિવશર્મ. હવે ચતુર્વેદીનાં નામ કહે છે. હરિ, હરિહર,
 નરહરિ, નારાયણ, નીલકંઠ, કાલકંઠ, વૈકુંઠ, શ્રીકંઠ, મુરારિ, હરિરામ, જગન્નાથ, વિશ્વનાથ,
 શ્રીરામ, રામકૃષ્ણ, શુકદેવ, વામદેવ, ચંડદેવ, સ્વયંન્. હવે શુકલનાં નામ કહે છે. કમલા
 કર, દિવાકર, પ્રનાકર, શંકર, યશસ્કર, શોનાકર, ગુણાકર, રત્નાકર, શ્યામદાસ, રામદાસ,
 ગોકુલદાસ, કૃષ્ણદાસ, દેવીદાસ, હરદાસ, દારિકાદાસ, કલ્યાદિક જુદીજુદી શાસ્ત્રનાં નામ
 વાલા બ્રાહ્મણ તે દેવલોકનાં સુખ પામવાનાં અર્થિ થયા થકા યાગકર્મ કરી રહ્યા છે ॥ એવા
 અવસરમાં શ્રીવીરસ્વામી પૂર્વે સન્મુખ બેઠા થકા મિથ્યાત્વકર્દમ દૂર કરે એવી મેઘસમાન ગં
 નીર ધ્વનિયે દેશના આપે છે તે સાંજલવા સારું વૈમાનિક દેવતા આકાશે દેવડુંડનિ વજા
 હતા થકા આવે છે, તે ડુંડનિનો નાદ સાંજલી સર્વે બ્રાહ્મણ હર્ષ પામ્યા અને ચિંતવવા
 લાગા કે અમારા યજ્ઞમંત્ર કહેવા છે કે જે જાણવાથકી પ્રત્યક્ દેવો આવી ઝના રહે એવા
 મંત્ર અમે હમણા જાણ્યા જેથી દેવો પણ આવ્યા એટલામાં તો જેમ ચાંખાલનો પાહો વે
 ગલો મૂકીને માણસ બીજે રસ્તે ચાલે તેમ તે દેવો પણ વિગ્રોનો યાગ મંમપ મૂકીને
 શ્રીવીરને સમોસરણે જાવા લાગા વલી તે દેવો માંહો માંહે એડું કહેતા થકા ચાલ્યા જાય છે

के जलदी उतावला जइ सर्वज्ञदेवने वांदीयें एवीदेवोना मुखनी वाणी सांजलीने इंद्रजति म
नमां अमर्ष लावीने बीजा ब्राह्मणोनी आगल कहेवा लागो के जूवो जाइ ए आश्चर्य जेवी
वात ठे के जे मनुष्यतो अजाण ठे मूर्खते मोटे नूले पण आ देवो ज्ञानवान थइने पण नूले
ठे जे मोटे ए आश्चर्य लागे ठे के आवो महोतो यक्षमंथ देखीने आधा ते वली किहां जाय ठे
वली महाराथी उपरांत बीजो सर्वज्ञ ते कोण ठे के जेनी पार्से ए जाय ठे ? तेवारे ते ब्राह्म
णमांथी एक ब्राह्मण कहेवा लाग्यो के हे स्वामी ! ए कोइक महोतो ठोंगी इंद्रजालीउ आ नग
रनी बाहेर आव्यो ठे ते इंद्रजाल काढीने पोते ज्ञानी थइ वेतो ठे. बीजा लोकोने कहे ठे के हुं
पारका मननी वात बधी जाणुं हुं, एम घणा लोकोने जरमाव्या ठे तेथी देवता पण तिहां
जोवा जाय ठे. एहुं सांजली इंद्रजतिने अत्यंत मान सहित क्रोध चढयो तेवारे कहेवा लाग्यो
के एवो कोण ठे जे महारा बतां ज्ञानीनुं अनिमान धरीने इहां आवे. ते छुं मने जाणतो
नथी ? मोटे जूउ जाइ ए देवजे नूला ते एदेव पण एनां जेवाज अणसमजु हरो जेवो ए ज्ञानी
तेवा ए देव पण जाणवा ॥ यतः ॥ अहोसुराः कथंचांत्या, तीर्थीश्वरवायलाः ॥ कमलाकरव
ज्जेका, महिकाचंदनंयथा ॥ ३ ॥ ॥ अर्थः—अहो इति आश्चर्य जे ए देव थइने चांतिचें करी
जेम कागडा तीर्थप्रत्ये बोडी जाय ठे तेम ए पण यज्ञ बोडीने जाय ठे मोटे ए देव का
गडा सरखा ठे, वली जेम देडका समुद्र तजी जाय ठे तेम ए पण समुद्र जेवो यज्ञ तजीने
जाय ठे मोटे देडका जेहवा ए देव ठे. वली जेम महिका चंदनने बोडी जाय तेम ए देव
पण यज्ञरूप चंदनने बोडी जाय ठे ॥ श्लोक ॥ करजा इव सदृक्कान, कीरानं शुकरायथा ॥ अ
र्कस्यालोकवद् घूका, त्यक्त्वायागं प्रयांतियत् ॥ ४ ॥ ॥ अर्थः— वली ए देव कहेवा ठे ते कहे

છે. જેમ ઁંટ ઙ્ઢા વૃઢ્ઢોને ઢોડી દેશ્ને કાંટાના વૃઢ્ઢ ઁપર જાય તેમ ં દેવો પળ યઢ્ઢને ઢોડી
 ઙ્ઢાઢ્યા જાય ઢે, માટે ઁંટ જેવા ઢે, વઢી જેમ ઢ્ઢીરના જોજનને મૂકીને ઙ્ઢૂંઢ વિષ્ઠા ઁપર જાય
 તેમ ં દેવો પળ યઢ્ઢરૂપ ઢ્ઢીર જોજન તેને મૂકીને વિષ્ઠાના જોજન સમાન ંડ્ઢજાલીયા પાસે
 જાય ઢે માટે ઙ્ઢૂંઢ જેવા ં દેવ ઢે; વઢી જેમ સૂર્યના તેજને મૂકીને ઘૂંડ ંધારામાં જાય
 તેમ યઢ્ઢરૂપ સૂર્યને મૂકીને ં દેવ ંધારારૂપ ંડ્ઢજાલીયા પાસે જાય ઢે માટે ઘૂંડ સમાન ં
 દેવો ઢે. ॥ ધ ॥ ॥ ંથવા વઢી ંવી પળ રીતિઢે કે જે ઙ્ઢૂંઢો માણસ ઢોય તે ઙ્ઢૂંઢા પાસે
 જાય જે માટે કઢું ઢે કે ॥ ગાથા ॥ ંહવા જારિસો ઙ્ઢિય, સો નાણી તારિસા સુરાવેતિ ॥
 ંણુસરિસો સંજોગો, ગામ નમાણં ઙ્ઢ મુસ્કાણં ॥ ૧ ॥ ॥ ંર્થઃ— ંથવા વઢી ંડ્ઢનૂતિ ઙ્ઢિં
 તવે ઢે કે જેઢ્ઢવો ં ઢ્ઢાની ઢે તેવા ં દેવ ઢે તેથી ં વેઢુનો સરખો સંયોગ મઢ્યો ઢે જેમ
 ગ્રામનટ મૂર્ખ ઢે તેમ ગામના લોક પળ મૂર્ખ ઢે ં વેનો સરખો સંયોગ મઢે ઢે તેમ ં દેવતા
 જે જાય ઢે તે પળ મૂર્ખ ઢે ંને જે ં ઢ્ઢાની ઢે તે પળ મૂર્ખ ઢે તેમાટે જે પોતે જેવો ઢોય
 તે પોતાના સરખા ઢીજા પાસે જાય ંમ સરખે સરખા ંક ઢીજાની પાસે જાય ંવા ઢે ં
 રીત ઢે વઢી ગાઢા ॥ રે ઢ્ઢિઢી વિઢ્ઢિઢી કરેલી, મમ ઙ્ઢડિસ પાયવે નિંબે ॥ ંહવા તુઢ્ઢ ન
 ઢોસો, સરિસા સરિસેળ રંઙ્ઢિતિ ॥ ૧ ॥ ॥ ંર્થઃ— કોઢ ંક માણસ કરેલીની વેલિને લિં
 વઢાના વૃઢ્ઢ ઁપરે ઙ્ઢઢી દેશ્વીને ઢોઢ્યો કે ઢે સશ્વિ ! ઢે કરેલી ! તું ં નિંબના વૃઢ્ઢ ઁપર ઙ્ઢ
 ઢીશ નઢી કેમકે તું પોતે કઢવી ઢો ંને નિંબ વૃઢ્ઢ પળ કઢવો ઢે માટે રે ઙ્ઢૂંઢી ! તું વઢી
 ંધિક કઢવી ંડ્ઢશ ંડું કેળ તેણે માન્યું નઢી ંને નિંબના વૃઢ્ઢની ઁપર ઙ્ઢઢી ઢંધ ંડ
 નઢી તેવારે તે માણસ ઢોઢ્યો ઢે ઙ્ઢોલી ! ં તાઢારો ઢોષ નથી કેમકે જગતમાં સરખે સરખા

મહે તેવારે રાજી થાય તેમ તમે પણ બે સરસે સરસાં હો તો એમાં કાંઈ આશ્ચર્ય નથી તેમ જ્ઞાન પૂર્ણ એ દેવતા અને એ જ્ઞાની વેદુ સરસે સરસા બે વલી એવા ઇંડજાલીયાને જડ દેવો વાંદે છે તો છું એ દેવો પણ જૂલા પહ્યા ન કહેવાય ? વલીપણ ઇંડજૂતિ ચિંતવવા લાગ્યો કે મહારા જેવા પંક્તિની આગલ એ લોકોને તમે છે અને જ્ઞાની નામ ધરાવે છે, તે મહારાથી કેમ સહન કરી શકાય ? મહારાથી તો એનું સ્વોદું અનિમાન સહું જાય નહીં અને એ ઢોંગીનો ઢોંગ પણ માહારા શિવાય બીજો કોઈ પાધરો કરી શકશે નહીં માટે હું જાણું એનું અનિમાન ઉતારી નાહું જૈમ એક આકાશમાં બે સૂર્ય હોય નહીં વલી એક ગુફામાં બે સિંહ એકઠા ન રહે તથા એક મ્યાનમાં બે તરવાર સમાય નહીં તેમ એ પણ સર્વજ્ઞ અને હું પણ સર્વજ્ઞ એમ કોઈ વારે થાયજ નહીં. એ ઇંડજાલિયો તો વિદેશે કલા શીખી આવેલો છે તે સર્વજ્ઞનું નામ ધરાવી લોકોને અને દેવતાડને જોલવે છે અને હુંતો સર્વ વિદ્યાડમાં નિપુણ હું એવો વિચાર કરે છે એવામાં પ્રચુને વાંદીને સમોસરણથી કેટલા એક લોક ફરી આવ્યા તેમને ઇંડજૂતિ પૂઠવા લાગ્યો કે અહો લોકો તમે જેની પાસે ગયા હતા તે સર્વજ્ઞ કહેવોક છે ? તેવારે લોક બોલ્યા કે એની વાત કાંઈ કહેવામાં આવતી નથી પરંતુ તમે પોતે સર્વજ્ઞ નામ ધરાવીને અમને છું પુઠોહો, તે સર્વજ્ઞતો બધી મનની વાતો જાણે છે પણ તમે તો એટલું પણ નથી જાણતા અને ફોકટ સર્વજ્ઞ કહે વરાવો હો તે સાંજલી ઇંડજૂતિયે જાણું જે એ નિશ્ચય માયાનું ઘર છે માટે સર્વલોકતો એને માનવા લાગ્યા પણ જેવારે હું જશ તેવારે એ માહારા આગલ બોલી શંકશે નહીં, યતઃ ॥ ઘરસૂરા મઠ પંક્તિયા, ગામ ગમારા ગોઠ ॥ જરી સનામાં બોલતા, થરથર ધ્રૂજે હોઠ ॥ ૧ ॥

॥ અર્થઃ— પોતાના ઘરમાં તો બધાય કહેકે અમે શૂરવીર હૈયે અને પોતાના મઠમાં પણ બ

धाय कहेके अमे पंढित ठेयें वली पोताना गाममां जे गमार होय तेपण पंच थाय ठे परंतु जे
 वारे पंढितोनी जरी सनामां बोलवुं पडे तेवारे तो तेना होतपण थर थर धूजवा मंमी
 जाय ठे तेम ए पण सर्वज्ञ एवुं नाम बीजानी आगल कहे ठे पण माहारी आगल ते बोली
 शक्यो नही वली पण विचारे ठे के जे अग्रियें पर्वतोने बाली नाख्या तो ते अग्रिनी आगल
 वृद्धनो झ्यो नार ? तथा जे वायुयें हाथी जेवाने उडाडी मूक्या ते वायरानी आगल पुणीनुं
 शुं जोर चाले ? तथा जे नदीमां हाथी तणाइ गया ते नदीमां कीडी बापडी शा हिसाबमां
 गणाय ? एम इंद्रचूति चिंतवे ठे एवामां अग्रिचूति बोळ्यो के हे नाइ ! तमे ए इंद्रजालीयाने
 जीतवा माटे एटलो विचार शुं करो ठो, ए कीडी ऊपर कटक झ्यो करवो ? अलसीयानी
 ऊपर गरुडने तेडवो ते शुं ? तृणनी उपर कुहाडौ उपाडवो ते शा कामनो, कमलनी नालने
 कापवा सारुं फरशी उपाडवी ते शा कामनी, वेलडी उखेडवामाटे हस्तिनुं शुं काम पडे ! तेम
 ते बिचारा गरीबडा सर्वज्ञ पासे तमे वाद करवा शुं जाशो; मनेज आझा आपोतो हुंज एने
 जीती आहुं, एवां जाइनां वचनं सांचली इंद्रचूति बोळ्यो के हे नाइ ! एने शुं जीतवो ठे एनेतो
 महारा पांचवो शिष्य मांहेलो कोइ एक शिष्य जाय तेपण जीती आवे तथापि महाराथी
 रहुं जातुं नथी केमके थोडुं पण शक्य कामनुं नही माटे हुं पोतेज जाइश जे कारण माटे
 बीजा तो सर्व वादी मात्रने में जीत्या ठे पण एक ए किहांएक रही गयेलो देखाय ठे जेम
 हाथीना मुखमांथी कोइक कण पडी जाय, जेम मग रांधतां कोइक करहुं रही जाय,
 जेम घाणी पीलतां कोइक तलनो दाणो रही जाय, जेम अगस्ति ऋषिने समुद्रनां त्रण चहुं
 करतां कोइक जलबिंड रही जाय, जेम चणा चुंजतां कोइक चणो बाहेर पडी जाय, तेम ए

पण रही गयेलो जाणवो माटे हे जाइ ! ए एकने अणजीते सर्वेने न जीत्या एम लोकोमां कहेवाय जेम एकवार जे स्त्रीनुं शील खंमन थुंते ते स्त्री असती कहेवाय तेम एने जीत्या विना लोकमां महारो यश रहे नही माटे एनाथी माहारे पोतानेज वाद करवा जवुं पडइ अने एने हुं हरावुं तोज महारो यश जगतमां रहे, वली पण अन्निमानथी इंडनूति कहेले ॥ ॥ यतः ॥ हुंही वादिगणा जोटाः, कर्णाटादि समुद्रवाः ॥ कस्माददृश्यतां प्राप्ता, यूयं मम पुरः सदा ॥ १ ॥ ॥ अर्थः—अरे कर्णाटादिक देशोमां उत्पन्न थयेला वादिउ ! तमे महारा आगल केम नथी देखाता ? शा माटे अदृश्य थइ रह्या ठो ? नावार्थ ए ठे जे तमे बकाय वादियो महारा आगल हारेला ठो तेथी ठुपी रह्या ठो, ते शा माटे के में आटला देशोना पंक्तिने हराव्या ठे. ते कहेले—॥ काव्य ॥ लाटा दूरगताः प्रवादिनिवहा मौनं श्रिता मालवाः, सूकत्वं मगधागता गतमदा गर्जति नो गुर्जराः ॥ काश्मीराः प्रणताः पलायनकरा जातास्ति लंगोद्भवाः, विश्वे चापि सनास्ति योहि कुरुते वादं मया सांप्रतं ॥ १ ॥ ॥ अर्थः—जोट कर्णाटक देशना वादि माहारी आगल अदृश्य थया, तो बीजा देशोना वादिउनो माहारे आगल झ्यो नार तेज कहे ठे, लाट देशना वादिउना समूह तेतो महारं नाम सांजलीने दूर जइ रह्या, प रंतु कोइ ठूकडो नाव्यो, एटले तेणे एवुं विचावुं जे जइवुं जे जइवुं तो हारीने पावुं आववुं पडइ एम जाणी दूर जइ रह्या तथा एकलाखने बाणुं हजार मालव देशना वादि हता ते हारी जवाना नयने लीधे माहारी आगल मौनपणुं धारण करी रह्या वली मगध देशना दश लाख वादि तेतो महारा आगल मुंगा थया एटले एक बोलपण बोली शक्या नही तथा सत्तर ह जार गुजरात देशना वादि ते महारी आगले मद रहित थइ गया परंतु हाथीनी पेरे गाजीने

एक शब्द पण कही शक्या नही एटले दीन थइ रह्या हता वली जिहां सरस्वतीनो वास ठे
 एवो श्रीकाश्मीर देश तिहांना वसनारा वादी ते आवीने महारे पगे लागा तथा जे तैलंग
 देशमां उत्पन्न थयेला नवलाख वादि तेतो मात्र महारुं नाम सांनलीने नाशि गया बीजी
 कांइ पण बुदि तेमने उपनीज नही वधारे शुं कहुं जगतमां एवो कोइ पण पंक्ति नथी जे
 महारी साथे आवीने हमणा वाद करे एटले में सर्वकोइने जीत्या पण मने जीतनारो जग
 तमां कोइ पण नथी तो ए इंजालीयानो झ्यो नार ठे हुं ज्यांसुधी प्रमादमां हुं त्यांसुधी ए
 सर्वज्ञ कहेवाय ठे पण जेवारे हुं वाद करवाने साहामो थयो तेवारे ए तेज वखत नाशि
 जाओ जेमाटे कह्युं ठे के ॥ श्लोक ॥ तावज्जुति खद्योता, स्तावज्जुति चंडमाः ॥ उदिते तु
 सस्त्रांशौ, न खद्योतो न चंडमाः ॥ १ ॥ ॥ अर्थः—खजुआनो उद्योत क्यांसुधी रहे के जिहां
 सुधी चंडमानो उद्योत नथाय त्यांसुधी खजुठ जलहल करी गाजतो चलके परंतु चंडमानो
 उद्योत थाय तेवारे खजुआनो उद्योत कांइ पण चाले नही अने चंडमानो उद्योत पण क्यां
 सुधी रहे के ज्यांसुधी सूर्यनो उदय नथाय त्यांसुधी रहे, पण जेवारे हजार किरणोने धरनार
 एवो जे सूर्य तेनो उदय थाय तेवारे खजुआनो अने चंडमानो ए बेहुनो उद्योत रहे नही
 तेम बीजा वादीयोने हराववाने तो ए इंजालियो समर्थ ठे पण माहारी आगल एनो प्रभाव चाले
 नही एणे ज्यांसुधी मुजने दीठो नथी त्यांसुधी बीजा लोकोने जरमावे ठे तो हवे महारे फोकट घ
 रमां बेशी मान करवुं ते शा कामवुं ! हुं पोते तिहां जइने तेहुं बल पराक्रम जोउं के ए शुं नथ्यो
 ठे मुजने एटलां शास्त्रतो जलेना पावनी पेरे आवडे ठे ॥ श्लोक ॥ लक्षणे मम दक्षत्वं, साहित्ये
 संहिता मतिः ॥ तर्के कर्कशता नित्यं, कशास्त्रे नास्ति मे श्रमः ॥ १ ॥ ॥ अर्थः—लक्षण शा

સ્વમાં મહારું દક્ષપણું છે એટલે લક્ષ્મણ શાસ્ત્રતો હું સારી પેઠે જાણું છું સ્ત્રી પુરુષાદિકોનાં બ
ત્રીશ લક્ષ્મણ રુડીરીતે કહી દેવાહું તથા પદાર્થોનાં લક્ષણ તો એવાં પ્રતિપાદન કરું કે જેમાં
અવ્યાસિ પ્રમુખ દોષ રહે નહીં ॥ ૧ ॥ તથા સાહિત્ય શાસ્ત્ર જે કાવ્યાદિક તેતો સર્વ માહારે
અસ્વલિત છે ॥ ૨ ॥ તથા તર્કશાસ્ત્રમાં તો હું એવો નિપુણ હું કે મહારા સાહામો કોઈને જ
વાબ દેતાં આવડેજ નહીં એવા કઠણ તર્કને હું જાણુ છું માટે તર્કશાસ્ત્ર મહારે કઠણ નથી
એતો સદા અર્કર્કશ છે ॥ ૩ ॥ ઘણું છું કહિયેં એવું કયું શાસ્ત્ર છે કે જેમાં મહારો શ્રમ ન
થયો હોય? અર્થાત્ અઢાર વ્યાકરણ, કોશનીતો ગણતરીજ નથી, ઠંદ રત્નાકરાદિક, અલંકાર
તે કાવ્યની શોના અતિશયાલંકારાદિક, નવરસાદિક તે વાત્સ્યાયનાદિક, ધર્મશાસ્ત્ર તે સર્વ
પુરાણ મીમાંસાદિક, ય્યોતિષ શાસ્ત્ર તે ચૂડામણિ પ્રમુખ, વૈદ્યકશાસ્ત્ર કાલકાનાદિક, એ બધાં
શાસ્ત્ર મહારાથી અજાણ્યાં નથી તો એ ઇંડજાલીયો તે છું મહારાથી જીતે એવો છે માટે હવે હું
ત્યાં જઈ દેવ, દાનવ, માનવ સર્વને દેવતાં એને હરાવીને એનું સર્વજ્ઞપણાનું બિરુદ ટાલી
નાહું એવો મનમાં ગર્વ આણી પાંચજો ઘાત્રોને હેંડ જેમ જાણે ઇંડ સેંચી લઈ જતો હોયની?
તે ડ્યામાટે કે જગવાનની દેશના પ્રથમ ચાલી ગઈ છે તે માટે જગવાન બાર યોજન ચાલીને
એક રાત્રીયેં આવ્યા તેથી ઇંડમહારાજે જાણું કે એમને શિષ્યની પ્રાપ્તિ થાય તો રુંડ થાય તે
માટે ઇંડનો પ્રેયોજ જાણે ઇંડનૃતિ સમોસરણ તરફ જતો હોયની? એવી કવીશ્વર ઘટના
કરે છે અન્યથાતો એમજ થનારું છે. હવે ઇંડનૃતિ પાંચજો ઘાત્રસહિત પૂરવંચો થકો વાદ કર
વાની ઇચ્છાથી શ્રીવીર જગવાનના સમોસરણ તરફ ચાલ્યો તે વચ્ચે પાંચજો ઘાત્રો ઇંડનૃતિની
બિરુદાવલી બોલે છે તે કહીયેં ઠેયે. સરસ્વતી કંઠાનરણ એટલે સરસ્વતીતો અમારા ડ્યાધ્યા

યને ગલાનું આનૂષણ છે અર્થાત્ સરસ્વતીતો સદા એમના કંઠમાંજ વસેલે, વાદિવિજય લક્ષ્મી
 શરણ, જ્ઞાત સર્વપુરાણ, વાદિકદલી રૂપાણ, પંક્તિશ્રેણી શિરોમણિ, કુમતાંધકાર નનોમણિ,
 જિતવાદિવંદ, વાદિગરુડ ગોવિંદ, વાદિઘટસુજર, વાદિધૂકનાસ્કર, વાદિસમુદ્ર અગસ્તિ, વાદિવૃ
 ક્કહસ્તિ, વાદિમુખચંજન, સકલજૂપાલરંજન, ષટ્નાષાવહ્નીમૂલ, પરવાદિમસ્તકશૂલ, વાદિગો
 ધૂમયરટ્ટ, મર્દિતવાદિ મરદ્દ, વાદિકંદકુદ્દાલ, વાદિવંદજૂપાલ, વાદિગજસિંહ, વાદિશિરલીહ,
 વાદિવેશ્યાચુજંગ, શબ્દજહરી, ગંગાતરંગ, સરસ્વતીચંદ્રમાર, વૌદવિદ્યા અંલંકાર, વાદિહૃદયશાલ,
 વાદિયુદ્ધમાલ, બહુરાજસમાજમુકુટ, બહુબુદ્ધિવિકટ, જ્ઞાનરત્નાકર, શબ્દદિવાકર, મહાકધીશ્વર,
 કૃતશિષ્યવૃહસ્પતિ, નિર્ક્લિતનાર્ગવમતિ, કૌંજંગમ સરસ્વતી, પ્રત્યક્ષનારતી, જિતાનેકવાદ,
 સરસ્વતીલબ્ધપ્રસાદ, ઇત્યાદિ અનેક પ્રકારની બિરુદાવલી ઘાત્રો બોલી રહ્યા છે અને ઇંદ્રજૂતિ
 ચાલ્યો જાય છે વલી રસ્તામાં વિચાર કરવા લાગ્યો કે અરે જુડતો સ્વરા કે આ મૂર્ખે શું કહ્યું
 એણે સર્વજ્ઞપણાના આટોપથી મને નાહક ક્રોધ ચડાવ્યો તો હવે એથી એ શું સુખી થવાનો છે
 જેમ કોઈ અગ્નિમાં પડે તો બલી નસ્મ થયા વિના રહે નહીં તેમ એણેપણ કહ્યું છે એમ ચિંતવતો
 ચાલતો ચાલતો જેવારે સમવસરણની પહેલી પાવડી છે તિહાં ચડાને જોવા લાગ્યો ને જોયું
 તો ત્રણ ગઢ દીઠા તે ગઢ કહેવા છે તે કહેલે ત્યાં પ્રથમ રૂપાનો ગઢ છે તેના સુવર્ણમય કો
 શીશા છે, ચારેદિશાએ ચાર પોહોલ છે. બીજો સુવર્ણ ગઢ છે તેના રત્નના કોશીશા છે. ત્રીજો ર
 ત્નનો ગઢ છે તેના મણિકાંતના કોશીશા છે એક યોજનને વિસ્તારે છે તેની વચમાં અશોકવૃક્ષ
 છે ઉપર ત્રણ ઘડ તિહાં સુવર્ણનું સિંહાસન છે તેની ઉપર સ્વામિ બેઠા છે તે ઇંદ્રજૂતિયે પોતાની
 નજરે દીઠા તેવારે મનમાં વિચાલું જે મેં ઘણાય વાદી દીઠા છે પરંતુ આવો પ્રકાર કિહાં પણ

દીતો નથી તો એ શું બ્રહ્મા છે, ના એ બ્રહ્મા પણ દેખાતો નથી કેમકે બ્રહ્માને તો સાવિત્રી નામે સ્ત્રી છે, હાથમાં પવિત્રી છે, કરે કમંદલ છે, હંસવાહન છે, પાંચસું ગર્દનનું મુલ છે એટલાં ઇં ઘાણ મલતાં નથી તેમાટે જાણીયેં હૈયેં જે એ બ્રહ્મા તો નથી, તો શું એ વિષ્ણુ છે, ના તે પણ નથી કેમકે વિષ્ણુનેતો લક્ષ્મી નામે સ્ત્રી છે, ચાર હાથ છે, શંખ, ચક્ર, ગદા અને ધનુષ એ આયુધ છે, ગરુડ વાહન છે, વરણે શ્યામ છે, તે ઇંધાણ અને નથી માટે એ વિષ્ણુપણ નથી. તો એ શું બ્રહ્મજ્ઞાની છે, ના તે પણ નથી કેમકે તે તો અરૂપી ને, વલી ચંડમા સોલે કલાયેં સંપૂર્ણ છે પરંતુ કલંકસહિત છે માટે ચંડમા પણ એ નથી તથા વલી જો અને સૂર્ય કહું તો સૂર્યથી પણ એનું તેજ તો ઘણું અધિક છે પરંતુ તેના કિરણ ઝળળ છે તે ઝળળ કિરણ અને નથી માટે સૂર્ય પણ કેમ સંજવે!! વલી ઇંડ છે એમ જો કહું તો તે પણ નથી કારણ કે તેને સદ્સ્વનેત્ર છે તે અને નથી વલી જો એ મેરુ હશે એમ કહું તો મેરુ કઠણ છે તે એમાં કઠણપણું દેવાતું નથી માટે એ મેરુપણ નથી તો એ સર્વગુણસંપૂર્ણ સર્વથી અધિક જે તીર્થીકર કહેવાય છે તે એ તીર્થીકર છે કેમકે એવા ગુણ તો તોર્થીકર વિના બીજા કોઈમાં હોય નહીં માટે સમસ્ત પાપહર, સર્વલોકના શિવકર, ષટ્કાયના રક્તક, અનાથના નાથ, અશરણ શરણ, તરણ તારણ; એવા શ્રીવર્દમાન સર્વજ્ઞ તીર્થીકર જે કહેવાય છે તે એ સંજવે છે સૂર્યની પેરે તેજવંત, ચંડમાની પેરે સૌમ્ય, સમુદ્રની પેરે દીઠે હસ્તર, એવા એ છે તે શ્રીમદ્વાવીર તીર્થીકર વિના બીજો કેમ સંજવે!! વલી પણ ઇંડનૂતિ શ્રીવીર પ્રચુને દેખીને ચિંતવે છે ॥ કાવ્ય ॥ કિનંદી કિમુગરિઃ કિમુરતિરમણઃ કિનલઃ કિકુબેરઃ; કિંવા વિદ્યાધરોસૌ કિમિહ સુરપતિઃ કિંવિધુઃ કિંવિધાતા ॥ નાયં નાયં ન ચાયં ન ચલુ ન હિ ન વા નાપિ નાસૌ ન ચૈવ; તીર્થં કર્તુ પ્રવૃત્તો નિજગુણવિનૈર્વૈરદેવાધિદેવઃ ॥

॥ १ ॥ ॥ अर्थः— हुं ए महादेव ते? अथवा हुं ए कृष्ण ते? अथवा हुं ए बहुरूपवंत ते माटे कामदेव ते? अथवा हुं ए नलराजा ते? अथवा हुं ए इंदुनो जंमारी कुबेर ते? अथवा हुं ए विद्याधर ते? अथवा हुं इहां ए इंदु आव्यो ते? अथवा हुं ए चंद्र ते? अथवा हुं ए विधाता ते? एवीरीतें कल्पनाउ करीने पत्नी विचारपूर्वक निर्णय करवा लाग्यो के ए महादेव तो नथी केमके ते तो लंगोठ्यो ते तथा एनो सुवर्ण सरखो वर्ण ते माटे ए कृष्ण पण नथी वली स्त्रीवर्जित ते माटे ए कामदेव पण नथी वली राजचिन्हे करी वर्जित होवाथी निश्चयथी ए नलराजा पण नथी वली त्यागी ते माटे कुबेर जंमारी पण नथी, तथा पादचारी ते माटे विद्याधर पण नथी, जगरहित ते माटे इंदु पण नथी, कलंक रहित ते माटे चंद्र पण नथी, घटना विवर्जित ते माटे विधाता पण नथी, एतो ए पूर्वे जे कह्या ते सर्वथी अधिक लक्षण धारी ते तो ए कोण ते एम विचार करतां जाणवामां आव्युं जे अरे एतो तीर्थकरवाने अर्थ पोताना अतिशयादि गुण रूप धनवडे करीने प्रवर्त्यो ते एवो देवाधिदेव श्रीवीर जिनेइ जे लोक कहे ते ते एज ते बीजो कोइ नथी. एम जणाय ते तो हा इतिखेदे ए में हुं कछुं आहुं क देवा संकटमां आवी पड्यो, हवे हुं हुं कं एनी आगल माहरं मान केम रहेजो! ॥ श्लोक ॥ कथं मया महत्वं मे, रक्षणीयं पुरार्जितं ॥ प्रासादं कीलिकाहेतो, नैकुं कोनाम वांढति ॥ १ ॥ अर्थः— तो हवेजे माहरं पूर्वे महोटापणुं थयुं ते तेने हुं केम करीने राखीश? एटले में पूर्वे घणा वादियोने जीत्या ते तेथी हुं लोकमां प्रसिद्ध थयो हुं, पंम्ति वडुं, तो हवे मुजने महारा पंम्तिपणाने राखवानो उपाय झ्यो करवो के जेथकी ए महारी पंम्तिताइ लोकोमां कायम रहे अने जो एनाथी वाद न करुं तो लोको कहेजो के ए वाद करवा गयो हतो ते पाडो केम फरी

आव्यो, माटे में ए मूरवाई करी तो पण हवे वाद कखा विना महारे पाहुं जाहुं नही केमके
मारे तो हवे ए एकज जीतवो रह्यो ठे तो हवे अल्पने माटे महारो बधो यश न गमाववो
जेम कोइने एक खीलो जोइतो होय तो ते एक खीलाने माटे आखो प्रासाद जांगी खीलाने
काढवा बांढे नही एवो मूर्ख कोइ होय नही वली कहेले ॥ श्लोक ॥ सूत्रार्थी पुरुषोहारं, क
खोटधितुमीहते ॥ कः कामकलशस्यांशं, स्फोटयेत् विकरीकृते ॥ ३ ॥ ॥ अर्थः— एवो कोण
पुरुष होय जे सूत्र एटले तांतणाने अर्थ हारने त्रोडवानी बांढना करे एटले सूत्रनो तागो
जोइतो होय तेटला माटे हार त्रोडवो एम कोइ बांढे नही तेम महारे पण ए एकने हराव्या
विना महारो यश रूपी हार त्रोडी नाखवो नही ए तात्पर्य जाणहुं तथा वली कोण पुरुष
ठीकरी जोइती होय तेने अर्थ मनोवांछितने पूरनार एवो जे कामकुंज तेना गला प्रमुखने
फोडी नाखे अर्थात् ठीकरीने अर्थ कामकुंजने कोइ फोडी नाखे नही तेम हुं पण एनी
साथे वाद कखा विना जो एमज पाढो फरी जाउं तो कामकुंज जेवो माहारो यश रूप घट
ते फोडी नाख्या जेहुं थइ पडे, तेथी हुं मूर्खोनी गणतीमां थाउं माटे महारे एम न करहुं
वली पण कहेले ॥ श्लोक ॥ नस्मने चंदनंकोवा, दहेद्दुःप्राप्यमप्यथ ॥ लोहार्थी कोमहांनोथौ,
नौजंगं कर्तुमिहति ॥ ४ ॥ ॥ अर्थः— वली कोण माह्यो पुरुष नस्म एटले राखने अर्थ
दुःखे प्राप्त थाय एवा चंदनने बाले एटले नस्मने अर्थ मलयागिरि चंदनने कोइ बाले नही तथा
एवो कोण मूर्ख होय जे लोखमना कटकाने अर्थ महासमुद्रनी मध्ये नाव एटले वाहाण
तेने जांगी नाखवानी बांढा करे अर्थात् कोइ पण जांगे नही परंतु जो मूर्ख होय तो जांगी
नाखे तेम जो हुं एनी साथे वाद न करुं तो महारुं यशरूप मलयागिरि चंदन ते बलीने

जस्म थाय तथा महारी यश रूपी नौका महासमुद्रमां जांगी नाख्या जेवुं मने थाय माटे
 एवो मूर्ख हुं न थाउं इति ॥ अथवा ए पूर्वोक्त श्लोकोनो अर्थ आवी रीते मेलववो जे इंद्र-
 तिये जगवानना अतिशय दीग तेथी चितववा लाग्यो जे ए कोइ महापुरुष ठे माटे एनी
 साथे हुं वाद करीने अवश्य हारी जइश तेथी में पण एनी पासें आवीने एक खीलाने माटे
 महारो यशरूपी प्रासाद जांगी नाखवा जेवी मूरखाइ करी तथा एक तांतणाने माटे हार
 त्रोडी नाखवानी इह्या करी वली एक ठीकरीने माटे कामकुंजनें फोडी नाखवा जेवुं कहुं तथा
 राखने अर्थे चंदन बालवा जेवुं कहुं तथा लोखंमना कटकाने अर्थे महासमुद्रमां महारा संपादन
 करेला यशरूपी जहाजने जांगी नाखवां जेवुं कहुं एम चिंतवी प्रभुना वचननो अतिशय जोवा
 मांमयो तो आ प्रमाणे ठे ते कहेले ॥ श्लोक ॥ सारंगी सिंहशावं स्पृशति सुतधिया नंदिनी व्याघ्र
 पोतं, मार्जोरी हंसबालं प्रणयपरिवशात्केकिंकांता भुजंगं ॥ वैराण्याजन्मजातान्यपि गलितमदा
 जंतवोन्येत्यजंति, श्रुत्वासाम्यैकरूढं प्रशमितकलुषं योगिनं क्षीणमोहं ॥ १ ॥ ॥ अर्थः—सम
 परिणामे करी एकांते रहेवाची प्रकर्षे करीने उपशम्यां ठे कलुष एटले पाप जेमनां एवा वली क्षीण
 थयो ठे मोह जेमनो एवा योगीयोने सुणीने एटले उपशमसहित, पापरहित, मोहरहित एवा
 जे योगी मुनिराज तेमने सुणीने अर्थात् एवा मुनिनां वचन सांजलीने बीजा जीव पण जेने जन्म
 थकीज अरस्परस एक बीजानी साथे वैर रहेलां ठे एवा तिर्येच जीव पण समोसरणमां मद
 रहित थया थका पोतपोतानां वैरने ठांमे ठे एटले जेनां एवां वचन ठे के जे सांजलवा थकी
 जीवो जन्मनां वैरने पण जूली जाय ठे ते वैर कोने कोने ठे ते कही देखाडे ठेः—प्रभुना समोसर
 णमां आवेली (सारंगी के०) मृगली ते सिंहना बालकने स्पर्शे ठे एटले सिंहने अने हरणने

जन्मनुं वैर ठे पण इहां समोसरणमां तेने वैर मटी जाय ठे तेथी ते पोतपोतामां मलीने एकठां बेठां ठे तथा (नंदिनी के०) गाय ते (सुतधिया के०) पोताना पुत्रनी बुद्धियें करीनें (व्याघ्रपोत के०) वाघना बालकने चाटी रही ठे एटले वाघने अने गायने वैर ठे तोपण इहां ते वैर टली गयुं ठे माटे वाघना बालकनी पासं बेठी थकी लाड करे ठे वली बिलाडी ठे ते (प्रणयपरिवशात् के०) स्नेहना वश थकी हंसना बालकने स्पर्श करीने बेठी ठे एटले बिलाडी पण हंसना बालकने मारती नथी वली मोर अने सर्पने पोतपोतामां वैर ठे तोपण ते इहां प्रभुना समोसरणमां कहेवा थई बेठा ठे तोके (केकिकांता के०) ठेल ठे ते (जुजंग के०) सर्पनी साथे बेठी ठे ए रीते इहां एवा प्रकारनां वैर ते सर्व जीवोनां मटी गयां ठे एवो जगवानना वचननो अतिशय देखी इंचूति विस्मय थइ रह्यो ठे एटलामां जगवान बोल्या के हे इंचूति ! गौतम गोत्रिया ! तुं जले आव्यो तुं सुख समाधिमां वर्चे ठे एवुं स्वामिनुं वचन सांजली इंचूति मनमां चिंतववा लाग्यो जे ए महारं नाम गोत्र किहांथी जाणो ठे केमके हुं एनी साथे क्यारे पण मळ्यो नथी, तथापि वली एम विचाळुं जे महारं नामतो जगतमां प्रसिद्ध ठे माटे कोण नथी जाणतो सर्व कोइ जाणेज ठे जे हुं कांइ अबतो माणस नथी स्वयं किहां पण ठानो रहे नही पण एणो मने महारं नाम कहीने जे बोलाव्यो तेजुं तत्व महारा जाण वामां आवी गयुं के एणो मात्र मने ठगवा सारुज बोलाव्यो जणाय ठे परंतु हुं कांइ एवो अण समजु नथी जे एना मीठा वचनथी रीज पासुं पण हुं तो जेवारे ए महारा मनमां जीव ठे के जीव नथी एवो संदेह रहेलो ठे ते कही आपे अथवा ते संदेह नांजी आपे तेवारे रीज पामीने जाणुं जे ए खरेखरो सर्वज्ञ ठे. नही कां तो मात्र महारी साथे एने वाद करवो पडे

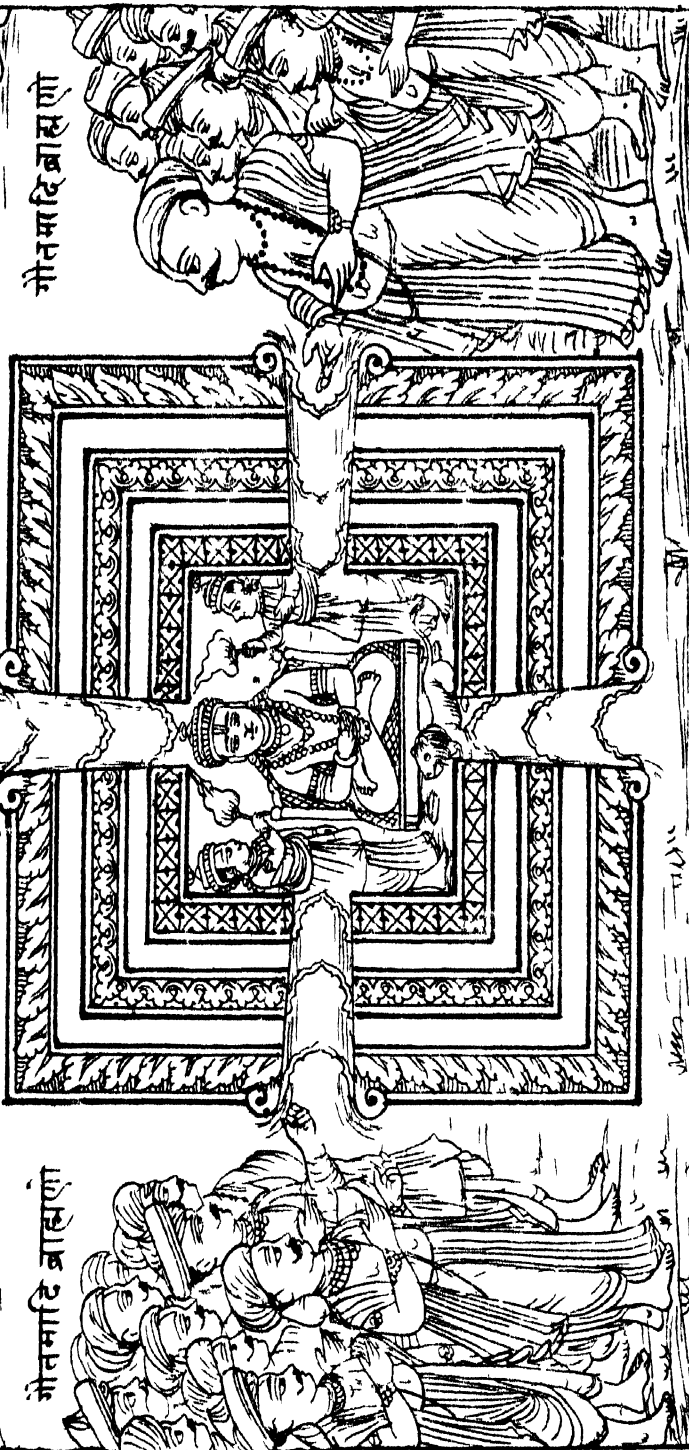

भगवानुं

समवशरण

गौतमादि ब्राह्मणो

गौतमादि ब्राह्मणो

तेथी बीहितो थको मने राजी राखवा माटे मीठे वचने करी बोलावे ठे तेणे करी ए पोताना मनमां एहुं समजतो हशे जे ए महारी साथे वाद करशे नही, पण ते तो हुं मानुं नही एहुं विचारे ठे एटलामां फरी जगवान बोल्या हे इंचूति ! जीव ठे के नथी एवो ताहारा मनमां संदेह ठे ते हे इंचूति ! ते वेदनां पद जीवने उभापवावालां अने जीवने थापवावालां जा एनी संदेहमां पडयो ठे तेहनो अर्थ हुं विपरीत करे ठे तेथी तने संदेह रही गयो ठे माटे ते वेदनां पदोनो अर्थ पूर्वापर विरोध रहित हुं तमोने कहुं हुं ते सांजल एम कही जगवान पोतें स्वमुखें वेदनां पदोनुं उच्चारण करे ठे ते कहेवा ध्वनिथी करे ठे ते कहे ठे. श्लोक ॥ समुद्रोमथ्यमानःकिं, गंगापूरोथवा किमु ॥ आदिब्रह्मध्वनिः किंवा, वीरवेदध्वनिर्वनौ ॥ १ ॥ अर्थः—जेम समुद्र मथन करवा मांमहुं होय ते वखतें जे ध्वनि थाय तेहवोज ध्वनि थायठे के शुं? अथवा गंगानदीनुं पूर आवे ते वखतें जे ध्वनि थाय तेज ध्वनि थाय ठे के शुं? अथवा आदिब्रह्म ध्वनि थायठे के शुं एवो वीर जगवानना मुखथी ध्वनि थयो तेमां वेदमां जीवसत्ता निषेधपद एवां ठे ते कहे ठे ॥ अथ वेदपदानि यथा ॥ अर्थः—वेदना पद एम ठे “ विज्ञान घन एवैतेन्योऽनूतेन्यः समुद्राय, तान्येवानुविनश्यति, नप्रेत्यसंज्ञास्तीति इति जीवानावश्रुतिः ॥ अर्थः—हे गौतम ! ए वेदना पदोनो अर्थ तें आ प्रकारें जाणोठे के विज्ञानघन एटले विज्ञान समूह जे चेतननो पिंम (सएव के०) तेहज चेतन पिंम ते (एतेन्योऽनूतेन्यः के०) नूतजे पृथ्वी, अप, तेज, वायु अने आकाश ए पांच नूतोथकी (समुद्राय के०) उत्पन्न थइने (ता न्येवानुविनश्यति के०) ते नूतोनो नाश थया पढी ते विज्ञानघन चेतननो पण नाश थाय ठे तेमाटे (नप्रेत्यसंज्ञास्ति के०) परलोक नथी एटले ए पृथिव्यादिक पांच नूतोथी जीव उत्पन्न

आय ठे अने ए पृथिव्यादिक पांचनूत जेवारें नाश पामे तेवारें जीवनो पण नाश अइ जाय ते माटे जीव मरण पामीने परलोके जाय ठे एम कहेवुं वृथा ठे केमके परलोके जाय एवो जीव नथी तो छुं ठे तोके ज्ञान ठे तेहज ए नूतोथी उत्पन्न आय ठे जेम दीपक उपजीने जेवारें विनाशने पामे ठे तेवारें तेनो प्रकाश पण जतो रहे ठे तेम नूतोनो नाश अये ए जीवनो पण नाश आय ठे. वली प्रयोग पण इहां ठे ॥ ज्ञाननान्यजगंगौतिकत्वात् दीपवत् ॥ अर्थः—ज्ञान ठे ते नूतथकी उत्पन्न आयठे माटे बीजे जवे जनार नथी एटले बीजा जवमां जवावावुं नथी जेम दीपक ठे तेम ए पण ठे माटे परजवे जनारो जीव नथी वली प्रत्यक्ष देखीयें हैयें जे पांचनूततो देखवामां आवे ठे पण जीव देखवामां आवतो नथी जेवारें माणस मरण पामे ठे तेवारें तेने बालीने राख करीयें हैयें तिहां हाम प्रमुख तो नजरें दीठामां आवे ठे पण जीवनुं चिन्ह तो काइ देखवतुं नथी एवो विचार वेदना पदना अर्थथी तने नासे ठे के जीव नथी बीछुं वली ताहारा मनमां एम पण आय ठे के वेदमां एवुं पण पद ठे ॥ सर्वैअथमात्मा ज्ञानमयो मनोमयो वाङ्मयश्चक्षुर्मय आकाशमयो वायुमय स्तेजोमयः आपोमयः पृथिवीमयः क्रोधमयः अक्रोधमयः दुर्धमयः शोकमयः धर्ममयः अधर्ममयः इत्यादि ॥ अर्थः—(स के०) ते (वै के०) पादपूरणे अथवा संबोधने (अयं के०) ए (आत्मा के०) जीव ते ज्ञानमयः ए टले ज्ञानवंत, मनवालो, वचनवालो, नेत्रवालो, एमज आकाशमय, वायुमय, तेजमय, जलमय, पृथ्वीमय तथा क्रोधमय, अक्रोधमय, दुर्धमय, शोकमय, धर्ममय, अधर्ममय, इत्यादिक वेदनां पद देखवाथी तने शंका उत्पन्न अयेली ठे के जीव ठे के नथी एवो तुने सिंदह ठे पण हे इंदूचूति! योगीश्वरें प्रत्यक्ष जाणेनो एवो ए आत्मा ठे एटले ज्ञानीने

એ આત્મા પ્રત્યક્ષ છે જેમ પરમાણુ બીજા સામાન્ય જીવોને દીઠામાં આવતાં નથી પણ ફ્રા
 નવંત જાણે છે (અનુમાનાદપિ કે०) અનુમાનથી પણ એ જીવસત્તા સિદ્ધ થાય છે તે અ
 નુમાન આ પ્રમાણે છે:—અસ્ત્યાત્માશુદ્ધપદવાચ્યત્વાદ્ઘટવત્ ॥ અર્થ:—હે આત્મા શુદ્ધપદ કહેવા
 પછું છે માટે. જેમ ઘટ પદ છે તે અસંયોગી પદ છે તો ઇઘટ નથી એમ ન કહેવાય તેમ આત્મા
 પદ જે છે તેપણ સંયોગ રહિત પદ છે તેથી એની પણ નાસ્તિ કહેવાય નહીં જગતમાં જે જે
 પદાર્થ શુદ્ધપદ વાચ્ય છે તે તે પદાર્થ અસત્ નથી અર્થાત્ સત્ છે વલી શાસ્ત્રમાં પણ આત્મા
 કહે છે તો હવે શું જાણીયું જીવ છે કે નથી કેમકે એક સૂત્ર જીવ કહે અને એક સૂત્ર નાસ્તિ
 કહે એવું જાણી હેં ઇન્દ્રજૂતિ ! તને સંદેહ પડ્યો છે પણ તે સંદેહ સ્વોટો છે, વ્યર્થ છે, કેમકે જીવને
 નાસ્તિ કહેનારું જે “વિજ્ઞાનઘન” પદ તેનો અર્થ તું વિપરીત કરે છે તેથી એ પૂર્વાપર વિરો
 ધને લીધે તને શંકા રહી છે માટે એનો અર્થ આમ કરવો યોગ્ય છે જે વિજ્ઞાન એટલે જ્ઞાન અને
 દર્શન તે અનિષ્પણાથકી વિજ્ઞાનઘન એવું જીવનું નામ છે તેહજ “એતેન્યોનૂતેન્ય:” એટલે જૂત
 તે ઘટાદિક છે તેને દેખી उत्पन्न થાય છે એટલે જ્ઞાતા જે વિજ્ઞાનઘન તેને ઘટાદિક જે જ્ઞેય તે
 દેખી જ્ઞાન ઝપજે છે તેવારે જાણે જે ઘટ તે એહજ છે એ જ્ઞાન તે (સમુદાય કે०) ઝપજીને (તા
 ન્યેવકે०) તેહજ જ્ઞાન તે જ્ઞેયનો ઝપયોગ જાવાથી તેમાંજ નાશ થાય (અનુવિનશ્યતિ
 કે०) પછી તે ઘટના બોધનો પર્યાય કરીને વિનાશ પામે છે (નષ્ટેત્યસંજ્ઞાસ્તિ કે०) જે પૂર્વલી
 જ્ઞાનસંજ્ઞા હતી તે રહે નહીં એટલે જે ઘટ દીઠો તે ઘટનું જ્ઞાન તેહજ ઘટમાં રહ્યું પણ ઘટનો
 ઝપયોગ પટમાં નથાય પરમાર્થ એ છે જે ઇન્દ્રજૂતિને વિજ્ઞાનઘનની શ્રુતિના અર્થથી સંદેહ હતો
 કે જીવ જૂતમાં उत्पन्न થાય અને જૂતમાંજ નાશ થાય પરંતુ પરલોક નથી એ સંદેહ હતો તે

प्रभुयै अर्थ कह्यो के जे उपयोग घटनो हतो ते उपयोग घटमांज रह्यो ? परंतु पटमां नथी जो एम न मानीयै तो (यथाकारी तथा नवति के०) जेहवुं करे तेहवुं थाय (साधुकारी साधुर्नवति के०) जहुं करनारो जलो थाय अने (पापकारी पापी नवति के०) पाप क रनारो पापी थाय (पुण्यपुण्येन कर्मणान्नवति के०) पुण्य कर्म करीने पुण्य थाय (पापः पापेन नवतिके०) पापे करीने पापी थाय तथा “ ददद ” ए त्रण दकारनो अर्थ दया दान अने दम हे (इति दकार त्रययोवेति के०) ए त्रण दकारने जाणे (सजीवः के०) ते जीव हे ए य जुर्वेदादिकनां पद हे ते केम मले माटे ए अनुमान करीयै ॥ विद्यमान नोक्तकमिदं शरीरं, नोग्यत्वा दोदनादिवत् ॥ अर्थः—विद्यमान हे नोक्ता जेहनो एहुं ए शरीर एटले विद्यमान हे नोगवनारो जे हनो एहुं शरीर हे तो ए सूत्रथी एनो नोगवनारो जीव हे ते विद्यमान हे एम सिद्ध थयुं तेथी ए शरीर नोगववा योग्य हे माटे एनो नोगवनार पण हे जेम आहार नोग्य हे तो तेनो नोक्ता पण हे तेम ए शरीरने नोगववावालो नोगवनारो जीव हे ए अनुमानथी जीव हे तेमाटे हे इंचूति ! जेम (द्वायेधृतं के०) दूधमां धृत तथा (तिलैतैलं के०) तिलमां तेल अने (काष्ठेअग्निः के०) काष्ठमां अग्नि तथा (सौरन्यं कुसुमे के०) फूलमां सुगंध वली (चंडकांतौ सुधा के०) चंडनी कांतिमां अमृत (यक्षत्तथा के०) जेम ए हे तेम (आत्मांगतः प्रतिक्षेत्रं निन्नः के०) आत्मा शरीरमां हे सर्व शरीर शरीरमां जुदो जुदो हे ते (अपौजलिकः के०) पुजल रहित (पारिणा मिकः के०) पारिणामिक हे, कर्ता हे, नोक्ता हे, (सजीवः के०) ते जीव हे (अन्यथा जीवं विनादयाकिंविषया स्यात् के०) एम जो जीव न मानियै तो जीवदया ते शाने विषे होय (तस्मा दस्तिजीवः के०) ते माटे हे इंचूति ! जीव हे ॥ इत्यादिक वेदपदना अर्थ सांजली, संशय

टाली, मदगांभी, बैराग्यपामी, वीश सहस्रमी पावडीयें चडी, श्रीवीरप्रभुने त्रण प्रदक्षिणा
 देइ, इंद्रजित्ति पगेलाग्यो अने शुद्धनावथी पांचसो ठात्रो सहित दीक्षा लीधी एनुं गौतमगोत्र हनुं
 माटे गौतम एहवे नामे प्रसिद्ध थयो जगवानना मुखथी उपनेवा, विगमेइवा, धुवेवा ए त्रि
 पदी पामीने द्वादशांगीनी रचना करी जे माटे कहे ठे ॥ श्लोक ॥ श्रीवीरमुखतोवेद, पदार्थ
 मवगत्यच ॥ प्रब्रज्य त्रिपदीं लब्ध्वा, द्वादशांगीं स निर्ममे ॥ १ ॥ ॥ अर्थः—श्रीवीरना मुखथी
 वेदपदनो अर्थ जाणी दिक्षा लेइने त्रिपदी पामी बार अंगने रचतो हवो ॥ इति प्रथम गण
 धर ॥ १ ॥ ॥ हवे इंद्रजित्तियें दिक्षा लीधी ए वात एनो बीजो नाइ अग्निजित्ति ठे तेरो सां
 नली तेवारे विचारवा लाग्यो के कदाचित् अग्नि जे ठे ते पाणी थइ जाय, पाषाण नरम
 थइ जाय, पर्वत वायुथी-मगी जाय, सूर्य पश्चिम-दिशायें उदय थाय, चंद्रमाथी अंगारा वर्षे,
 पाणी ठे ते अग्निज्वाला थइ जाय, अमृत खाधाथी मरण नीपजे, विष खाधाथी जीवतो
 थाय, पातालमां पृथ्वी पेसी जाय, मेरु पर्वत चलायमान थाय, समुद्र मर्यादा मूकी आपे,
 एटलां वानां बनी जाय तेनी ना नथी परंतु महारो नाइ ए इंद्रजालीयाथी हारी जाय ए
 वात केवारे बने नही एम चिंतवना करे ठे एवामां समोसरणथी केटलाक बीजा लोको गा
 ममां आब्या तेमने अग्निजित्तियें पोताना नाइ संबंधि वृत्तांत पूठवाथी ते कहेवा ज्ञाग्या के
 छुं पूठो ठो ? इंद्रजित्तितो जगवानना शिष्य थया ए अमे अमारी नजरे जोइ आब्या ठेयें एहुं
 सांनली अग्निजित्ति विचारवा लाग्यो के महारो नाइ अत्यंत माझो ठतां केम ठलाय ! पण
 देवेछायें वखते ठलाइ गयो हरो तो हवे हुं त्यां जइ ए इंद्रजालियाने जीर्तने महारा जाइने
 पाठो वाली आहुं अने एना सर्वज्ञ पणानुं बिरुद पण टाली आहुं एम कही आमर्ष सहित

पांचगो ठात्रोना परिवारे परवखो थको विरुदावली बोलावतो थको त्यां जइ समवसरणनी पहेली पावडीयेँ पग आप्यो तेवारे प्रभुयेँ पण तेने पूर्वली रीते नामगोत्र कह्नीने बोलाव्यो अने कह्युं के हे अभिज्ञूति ! तुजने कर्म ठे किंवा नथी एवो संशय ठे ते तुं वेदपदनो अर्थ जा एतो नथी तेथी संशय रहे ठे ते आवी रीतेः—अथ वेदपद ॥ पुरुष एवेदंडुसर्वैयदूतं यच्च जाव्यं ॥ इत्यादिक वेदना पदथी तुं जाणे ठे के जीव ठे तेहज सर्व ठे तो एथी बीजुं कर्म ते वली जूडं केम संजवे ! एटले कर्म नथी केमके आत्मा तो अमूर्ति ठे तेने कर्म केम लागे कारण के मूर्तिने अने अमूर्तिने मांहोमांहे संयोग होय नही माटे कर्म नथी वली कर्मथी जीवने सुखडुःख पण केम थाय ए पद उपरथी कर्म नथी एम तुं माने ठे तथा वली कोइक वेदनां पद आम पण ठे जे “ पुण्यः पुण्येन, पापः पापेन ” ए उपरथी कर्म ठे एम पण दे खाय ठे. तो छुं कर्म ठे. के नथी ए ताहारो संदेह ठे पण हे अभिज्ञूति ! ते जे वेदनां पद ठे ते आत्मस्तुतिनां ठे, परंतु कर्म निषेध करनां नथी केमके अमूर्ति ठते मूर्त्त इव्य साथे सं योग तो प्रत्यक्ष देखाय ठे अमूर्त आकाशने मूर्ति वादला तेउने परस्पर थोग थाय ठे जे मूर्ति वंत ठे ते अमूर्तिने सुख दुःख करे ठे जेम मदिरापान करनारने अचेत पणुं थाय ठे ते मदिरा मूर्तिवंत ठे पण अमूर्ति जीव ठे तेने मुंजावे ठे ते माटे कर्म ठे एम सिद्ध थाय ठे वली लोकमां एक सुजाग्य, एक दुर्जाग्य, एक सुरूपवान एक कुरूपवान, एक धनवान एक दारिद्र्य ए सर्व छुजाछुन कर्मविना केवी रीते संजवे ए रीते वेदपदमां पण कर्म सत्ता सिद्ध ठे तेथी कर्म अवश्य ठे, इत्यादिक वेदपदना अर्थ सांजलीने अभिज्ञूतिनो पण संशय टल्यो तेवारे अहंकार बोडी जावसहित पांचगो ठात्रनी साथे दिहा लीधी ॥ इति द्वितीय गणधर ॥

॥ ૨ ॥ ॥ હવે ત્રીજો જાડ વાયુનૂતિ છે તેણે અગ્નિનૂતિયેં દીઠા લીધી તે વાત સાંજલી તે
 વારે ચિંતવવા લાગ્યો જે મહારા બે જાડ્યેં એ સર્વજ્ઞની પાસે દિઠા લીધી તો તે કોઈ મહાત્મા
 પુરુષોત્તમ દેશ્વાય છે તેમાટે હું પણ તેને વાંડ પૂજું અને સંશય પૂઠી પાપ રહિત થાઉં એમ વિચારી
 તે પણ જગવાન પાસે આવ્યો જગવાને તેમજ પૂર્વોક્ત રીતે બોલાવ્યો અને કહ્યું કે હે વાયુનૂતિ !
 જીવ તેહજ શરીર એટલે જીવ અને શરીર એ બે એક છે એવો તુજને સંશય છે તે વેદપદના અર્થ
 બરાબર ન જાણવાને લીધે છે તે વેદપદ “વિજ્ઞાનઘનૈવૈતેત્યોનૂતેત્યઃસમુદાય” ઇત્યાદિક એનો અર્થ
 પૂર્વલી પેરે જાણવો એ પદથી જીવ સત્તા છે તો એમ જાણીયેં જે જીવ છે તો તે જીવનું જોગ્ય
 જે શરીર તે જીવથી જિન્ન છે તથા ॥ સત્યેનલન્યસ્તપસાદ્યેષબ્રહ્મચર્યેણ ॥ ઇત્યાદિ વેદપદનો એ
 અર્થ છે કે સત્ય, તપ, બ્રહ્મચર્ય, એણે કરીને સંયતપુરુષ, એહ જાણે છે જે જીવ શરીરથી જિન્ન
 છે વલી પ્રમાણથી પણ પ્રત્યક્ષ જીવ અને શરીર જિન્ન દેશ્વાય છે કેમકે એ મહારું શરીર છે એમ
 કહેવાય છે તો ફહાં મહારું શરીર છે એમ કહેનારો જીવ છે માટે જીવ અને શરીર જિન્ન છે
 એવું સાંજલી વાયુનૂતિયેં પણ દીઠા લીધી ॥ ઇતિ તૃતીય ગણધર ॥ ૩ ॥ ॥ હવે ચોથો અ
 વ્યક્ત પણ પ્રજાપાસેં આવ્યો સ્વામીયે કહ્યું કે પાંચનૂત છે કે નથી એ તુજને સંદેહ છે તે તું
 વેદપદનો અર્થ નથી જાણતો માટે સંદેહ રહે છે તે વેદપદ (સ્વપ્નોપમંવૈસકલંકે) સ્વપ્નની
 પેટે સર્વ છે એવો અર્થ થાય છે એ પદ ઉપરથી તું જાણે છે જે પાંચનૂત છે કે નથી ! પણ એ
 પાઠ જે છે તે અનિત્યતા બતાવનારો છે પરંતુ નૂતની નાસ્તિ કરનારો નથી વલી પૃથ્વી દેવતા,
 આપો દેવતા, ઇત્યાદિક વેદપદ જે છે તે સહુ નૂતની સત્તા જૂદી કહે છે માટે પાંચનૂત છે
 તે પ્રત્યક્ષ દેશ્વાય છે એવું સાંજલી સંશયરહિત થઈ તેણે પણ દીઠા લીધી ॥ ઇતિ ચતુર્થ ગણધર

॥ ૪ ॥ ॥ હવે પાંચમો સુધર્મ આવ્યો તેને જગવાને કહ્યું કે હે સુધર્મ ! આ જવમાં જે જેહવા હોય તે પરજવમાં તેહવાજ થાય એટલે પુરુષ મરીને પુરુષજ થાય અને સ્ત્રી મરણ પામીને પર જવમાં પણ સ્ત્રીજ થાય છે એવો તુજને સંદેહ છે તે વેદપદ કહે છે ॥ પુરુષોવૈપુરુષત્વમશ્રુતેપશુઃ પશુત્વં ॥ એનો અર્થ તું આવીરીતે જાણે છે કે પુરુષ મરીને પુરુષ થાય અને પશુ મરણ પામીને પશુ થાય એ અર્થ તું નિત્ય જાણે છે પરંતુ નિત્ય નથી એ જે વેદપદ છે તે કોઈક જીવ આશ્રયી છે જો એ પદ નિત્ય હોય તો વેદમાં લખે છે જે ॥ શ્રુગાલોવૈજાયતેયઃસપુરુષોદદ્યતે ॥ અર્થઃ—(યઃ કે૦) જે પુરુષ (દદ્યતે કે૦) વહે છે (સ કે૦) તે પુરુષ (શ્રુગાલો કે૦) સીઆલીડે શબ્દ પાદપૂરણાર્થમાં છે (જાયતે કે૦) થાય છે એટલે જે પુરુષ વહે છે તે પુરુષ મરણ પામીને સી આલ થાય છે એમાં પુરુષ તે સીયાલ થાય એમ કહ્યું માટે પુરુષ મરીને પુરુષજ થાય એવો સંશય રા સ્વવો નહી પુરુષ મરી સીઆલ પણ થાય ઇત્યાદિ સાંનલી સંશય મટાવી દીઠ્ઠા લીધી ॥ ૬ ॥ ૬ ॥ ૫ ॥ ॥ હવે ઠાઠો મંમિતજી આવ્યો તેને પ્રશ્ન્યે કહ્યું બંધ મોઢુ છે કે નથી એ તુજને સંશય છે તે તું વેદપદનો અર્થ જાણતો નથી તે વેદપદ કહે છે ॥ સપ્તવિગુણોવિષ્ણુર્નબદ્ધયતે, સંસરતિ વા ન મુચ્યતે ॥ અર્થઃ—(સ કે૦) તે (એ કે૦) એ (વિગુણઃ કે૦) સત્વગુણાદિ રહિત (વિષ્ણુકે૦) સર્વવ્યાપી (નબદ્ધયતે કે૦) કર્મેકરી બંધાતો નથી (સંસરતિવા કે૦) સંચરતો નથી એટલે ચાલતો પણ નથી (નમુચ્યતે કે૦) કર્મોદિ બંધનથી ટૂટતો પણ નથી એ અર્થથી તું જાણે છે જે જીવને બંધ મોઢુ નથી પરંતુ એમ ન જાણવું એ વેદપદ જે છે તે સિદ્ધવર્ણવનું છે કેમકે સિદ્ધના જીવોને બંધ મોઢુ નથી પણ જે રાગાદિયુક્ત સંસારી જીવો છે તેને તો બંધ અને મોઢુ બેઠુ છે એવું સાંનલી સંશય ટાલી એણે પણ દીઠ્ઠા લીધી ॥ ૬ ॥ ૬ ॥

हवे सातमो मौर्यपुत्र आव्यो तेने प्रभुयें कहुं हे मौर्यपुत्र ! तुजने देव नथी एवो संदेह ठे ते
 तुं वेदना पदनो अर्थ बराबर जाएतो नथी ते वेदपद आम ठे ॥ मायोपमान इंद्र यम वरुण
 कुबेरादि ॥ एनो अर्थः— माया जेम इंद्र, यम, वरुण, अने कुबेरादिक ठे. एनाथी तुजने एवो
 संदेह ठे के देवादि सर्व मायारूप ठे परंतु वस्तुगते नथी एम तुं जाणे ठे पण ए मायारूप
 जे कह्या ठे तेतो अनित्यता जणाववामाटे कहाले अने वेदमां ॥ सएष यज्ञायुधी यजमानो
 जसा स्वर्गलोकं गह्वति ॥ अर्थः— यज्ञरूप आयुध ठे जेहने ते ए यज्ञ करनारो यजमान त
 त्काल सूयो स्वर्ग एटले देवलोकें जाय ठे ए वेदपद उपरथी हे मोर्यपुत्र ! देवलोक ठे एम सिद्ध
 थाय ठे एवीरीतें वेदपदनो अर्थ सांचली मौर्यपुत्रनो संदेह टल्यो तेथी दीक्षा लीधी ॥ इति सप्त
 मगणधर ॥ ७ ॥ ॥ हवे आठमो अकंपित आव्यो तेने स्वामीयें कहुं हे अकंपित ! तुजने ना
 रकी नथी एवीरीतनो संदेह ठे ते वेदपदना अर्थनुं रहस्य तुं जाएतो नथी तेने लीधे संदेह ठे
 ते वेदपद कहे ठे ॥ नेह वै प्रेत्य नरके नारकास्संति ॥ ए वेदपदना अर्थथी तुं एम जाणे ठे
 के परलोकमां नारकी नथी परंतु ते अर्थ तुं खोटो समजे ठे एनो अर्थ आम ठे ते हुं तुजने
 कहुं तुं के (नेह के०) नही इहां (प्रेत्य के०) परलोकमां (नरके के०) नरकने विषे शा
 श्वता (नारका के०) नरकना जीव (वै के०) निश्चें एटले नारकीना जीव शाश्वता नथी एम जा
 एतुं, पण नारकी नथी एम न जाएतुं केमके वेदपदमां नारकी ठे ते पद कहुं तुं ॥ नारको त्रै
 एष जायते यः शूद्रान्नमश्नाति ॥ अर्थः— जे शूद्रनुं अन्न लीये ते नारकी थाय ए वेदपद उपरथी
 नारकी ठे एवो अर्थ सांचली एणे पण दीक्षा लीधी ॥ इति अष्टम गणधर ॥ ८ ॥ ॥ हवे
 नवमो अचलव्रातजी आव्यो तेने प्रभुयें कहुं के ताहारा मनमां पुण्य पाप ठे किंवा नथी एवो

સંદેહ છે તે તું વેદના પદનો અર્થ વિરુદ્ધ સમજે છે તેને લીધે છે તે વેદપદ ॥ પુરુષ એવેદહુ ॥
 ઇત્યાદિ બીજા ગણધરના વેદપદના પાઠમાં એનો બધો અર્થ કરેલો છે તે રીતે આંદી પણ જા
 એવો માટે લીધે પુણ્યથી સુલ પામે અને પાપથી હુઃલ પામે એમ પુણ્ય અને પાપ એ બે વેદમાં
 છે એ અર્થ સાંજલી સંદેહ ટાલી ઇણે પણ દિક્ષા લીધી ॥ ઇતિ નવમ ગણધર ॥ ૯ ॥
 હવે દશમો મેતાર્યજી આવ્યો તેને પ્રશ્ન્યે કહું હે મેતાર્ય ! પરલોક છે કે નથી એવો તુજને સં
 દેહ છે તેના ઉપર વેદનાં પદ જે રીતે પ્રથમ ગણધરને કહ્યાં હતાં તે રીતે સર્વ કહી દેલાઝ્યાં
 વલી ॥ અસ્તિ પરલોક ફહલોકમ્યાન્યથાનુપપત્તેસ્ત્વત્પૂર્વજવત્ ॥ અર્થ:-પરલોક છે જો ન હોય
 તો આ લોક પણ કેમ કહેવાય માટે તાહારા પૂર્વજની પરે પરલોક પણ છે એમ તાહારા
 પૂર્વજ છે તો તું પણ છે અને જે પાપ કરીને મરણ પામે તે નરકમાં જાય અને ધર્મ કરે તે
 મોક્ષે જાય એવો અર્થ સાંજલી તેણે પણ દિક્ષા લીધી અને પ્રશ્નનો શિષ્ય થયો ॥ ઇતિ દશમ
 ગણધર ॥ ૧૦ ॥ ॥ હવે અગીઆરમો પ્રજાસજી આવ્યો તેવારે પ્રશ્ન બોલ્યા હે પ્રજાસ ! તુ
 જને મોક્ષ છે કે નથી એવો સંદેહ છે તે તું વેદપદનો અર્થ વરાવર જાણતો નથી તેને લીધે છે
 તે વેદપદ કહે છે ॥ જરામર્યં એતત્સર્વં યદગ્નિહોત્રં ॥ અર્થ:- જે એ (અગ્નિહોત્રં કે ૦) યજ્ઞ છે
 (તત્સર્વં કે ૦) તે સર્વ (જરામર્યંવા કે ૦) જાવઝીવ કરવો અને એ હોમમાં લીધે મરણ
 પામે છે તે પાપ રૂપ છે તે સ્વર્ગના સુલ આપે પણ તેથી મોક્ષ ન થાય કેમકે જાવઝીવ એ
 કરવો કહ્યો માટે સ્વર્ગે જવાય પણ તે વિના મોક્ષ જાવાનો ઉપાય નથી તો મોક્ષ કેમ
 થાય એમ વિચારતાં મોક્ષ નથી જ એવો અર્થ તું કરે છે તેથી તુજને સંદેહ રહ્યો છે પરંતુ તે
 અર્થ તું કરે છે તેમ નથી એનો અર્થ આવી રીતે છે તે હું તુજને કહું તું તે સાંજલ જે એ અગ્નિ

હોત્ર છે તે જાવજ્ઞીવ સર્વ પણ છે પરંતુ વા શબ્દથી મુક્તિના અર્થો જે જીવો છે તેઓ મોક્ષના કારણ સારું પણ ક્રિયાનુષ્ઠાન કરવું એટલે એ હોમજ સર્વકાલ કરવો નહીં પરંતુ મોક્ષનો પણ ઉપાય કરવો તથા વલી બે બ્રહ્મ છે (પરમપરંકે) તેમાં એકતો પરબ્રહ્મ અને બીજો અપર બ્રહ્મ (તત્રપરંસત્યંજ્ઞાનમનંતંબ્રહ્મ કે) તિહાં પરબ્રહ્મ તો સત્યરૂપ જ્ઞાન અનંતરૂપ નાશરહિત બ્રહ્મ છે એટલે અનંત જ્ઞાનમય બ્રહ્મ તે પર છે એ શ્રુતિથી મોક્ષ છે એમ જાણવું એ અર્થ સાંજલી એણે પણ દીક્ષા લીધી ॥ ઇતિ એકાદશમ ગણધર ॥ ૩ ॥ ॥ એરીતે શ્રીગૌતમ સ્વામીથી માંમ્નીને યાવત્ પ્રજાસજી પર્યંત સર્વ મલી અગીઆર ગણધર આબ્યા તે સર્વના મ નમાં જે જે સંશય રહ્યા હતા તે પ્રશ્નયેં ટાલ્યા તેથી અગીઆરે જણે મલી પોતાના જુમ્માલી શસો શિષ્યો સહિત પ્રશ્ન પાસેથી દીક્ષા લીધી પ્રશ્નયેં સર્વને ત્રિપદી આપી તે આવીરીતે:— પ્રથમ ઉપસેડવા ॥ એટલે સર્વે ઉપજે છે એમ કહું તેવારે શંકા પેદા થાય જે સર્વે ઉપજે છે તો તે જગ તમાં કેવીરીતેં સમાય તેવારે બીજું પદ ॥ વિગમેડવા ॥ એટલે વિનાશ પામે છે એ પદમાં પણ શંકા ઉપજે છે કે જો વિનાશ થતો જાય તો સર્વે સંસાર શૂન્ય થડ જાય એમ વિચારી ત્રીજું પદ કહેલે ॥ ધ્રુવેવા ॥ એટલે એ સંસારની સ્થિતિ નિશ્ચલ છે તેવારેં જાણું જે ઉપજે છે, વિણસે છે અને રહેનારો છે તે રહે પણ છે એવી સંસારની સ્થિતિ સદા સર્વદા ત્રણેય કાલમાં ચાલતી આવે છે એમ ત્રિપદી પ્રશ્ન પાસેથી પામીને એ અગીઆરેય ગણધરે બે ઘડીમાં એટલે એક મુહૂર્તમાં ઘાદશાંતીની રચના કરી તે અવસરને વિષે ઇંડ મહારાજ પોતે રત્નના થાલમાં વાસંદેપ લેડ હાજર થયા તેમાંથી પ્રશ્નયેં મુઠી જરીને અગીઆરે ગણધરને માથે અનુક્રમે વાસંદેપ કલ્થો એ તીર્થની સ્થાપના થડ દેવતાડે દેવડુંડિનિ વગાડ્યાં અને જયજય શબ્દને બોલવા લાગ્યા ॥ ઇતિ ગણધરવાદ

स्तथा गणधरस्थापनाधिकारः ॥३॥ ॥ पढी चंदनबालायें जगवाननी देशना सांजली प्रतिबोध
पामीने महामहोत्सव सहित प्रभुपासेथी दीक्षा लीधी तेनी पढवाडे बीजा पण घणा जनोए
दीक्षा लीधी घणा श्रावक थया, घणी श्राविकाउ थइ, एम चार प्रकारना संघनी स्थापना करी ॥
॥ हवे गौतम स्वामीनो संबंध कहे ठे, गौतम स्वामीनुं उल्लुष्टरूप, प्रथम संघयण, प्रथम संस्थान,
बुछ अष्टमादिक तपश्चर्या करता थका, धर्मदेशना देता थका, तेजोलेझ्यादिक अष्टावीश लब्धि
नाधरनार, चार ज्ञानवंत, चौदपूर्वधारी, श्रुतकेवली थया, जेने दीक्षा आपे, तेने केवल उपजे
पोताने प्रभुउपर स्नेह घणो तेथी केवल उपजे नही तेवारें चिंतव्युं जे केम मने केवलज्ञाननी
प्राप्ति थारो के नही ? गौतमनी एवी चिंतवणीजोइ श्रीवीर जगवान देशनामां एवीरीतें बोल्या
के जे पोतानी लब्धियें अष्टापद पर्वत उपर चढी चोवीश तीर्थकरनें वांटे, ते जीव तेहज नवें
मोक्ष जाय, एवी वीरनी. वाणी सांजली बन्नीश कोश उंचो अष्टापद पर्वत ठे जेनी आठ पाव
डीयो ठे तेना उपर सूर्यना किरण अवलंबीने श्रीगौतम स्वामी पोतानी लब्धियें चढया, तिहां
चोवीश जिनने वांदी जगचिंतामणि स्तवन जोडी श्रीवयरस्वामीनो जीव तिर्यक्जृजंकनामा
सामानिक देवठे तेने पुंमरीकाथ्यनें प्रतिबोधीने नीचें उतल्या, तेवारें पन्नरशेनें त्रण तापस
चोथ, बुछ अने अष्टम तपने पारणें कंदमूल फलादिनुं पारणुं करे, एम करतां बार मास वहि
गया ठे तेमणें श्रीगौतमने उतरता दीठा तेवारें चिंतव्युं जे आपणे एना शिष्य आइयें तो अ
ष्टापद उपर जइ देवने वांदीयें एम धारी उठीने श्रीगौतमजीने पणें लागा, गौतमें तेमने प्र
तिबोधिने दीक्षा आपी पढी मंकोलारें अष्टापदें चडावी तापसने देव वंदावीने पाठा उताल्या,
तेवारें गौतमजीयें पूढ्युं के हे शिष्यो ! तमें पारणुं करशो ? ते बोल्या हा स्वामी, पढी गौत

मज्जी पोतानी लब्धिऐं करी खीरनो एक पडघो सवा डेरनो जरी आव्या अने तापसोने कहुं
 के उवो पारणुं करो, तेवारें खीरपात्र देखी तापस कहेवा लाग के खीर ओडीने खानार घणा
 माटे आटली खीरथी तो आंखे आंजण थाजो ? अथवा बधाने एकेकुं टीलुं कराजो ! पढी, गौ
 तमजीयें कहुं के हे शिष्यो मांमले चालो महारे पारणुं करी गुरु पासें जावुं ठे एम कही मांमले
 बेसाडी तापसोनों संदेह नांजवाने अर्थे खीरना पात्रामां पोतानो अंगुठो मेळ्यो, तेवारें अद्दीए
 लब्धिथकी पन्नरजें त्रणे तापसने पारणां कराव्यां, पोतें पण पारणुं कहुं, तिहां पांचजो ने
 एक तापसने तो खीर जमतां जमतां श्रीगौतमना गुण चिंतवतां चिंतवतां केवल ज्ञान उपन्युं
 अने पांचजेंने एकने प्रचुनुं समोवसरण देखी केवल ज्ञान उपन्युं तथा पांचजें एक तापसने तो
 श्रीवीर जगवाननुं मुख देखतांज केवल ज्ञान उपन्युं एम पन्नरजें त्रणे तापस केवली अथा
 तेणे वीरजगवानने वांढी केवलीनी सजायें जावा मांमलुं, तेवारें गौतम बोळ्या हे शिष्यो !
 तमे ठगस्थनी सजायें बेसो अद्दीयांतो केवलीनी सजा ठे माटे न बेसवुं तेवारें वीरजगवान
 बोळ्या हे गौतम ! तमें केवलीनी आशातना म करो, ए पन्नरजें त्रणे केवली अथा ठे, ते सां
 नली गौतम खेद पाय्या के जुठ ? महारा शिष्य केवली अथा पण हुं केवली आतो नथी एम
 घणो घणो चित्तमां खेद करवा लाग्यो, तेवारें जगवानें कहुं के हे गौतम ! तुं खेद म कर,
 अंते आपणे बे सरखा थावुं ॥ इति गौतम संबंधः ॥ हवे जगवानें कया कया गाममां केटलां
 केटलां चोमासां कथां ते सूत्रकार कहे ठेः— ते कालने विषे, ते समयने विषे, श्रमण जगवंत
 श्रीमहावीरस्वामीने अस्थायामनी निश्रायें वर्षकालनुं पहेलुं चोमासुं थुं तेवार पढी चंपानग
 रीमां अने पृष्ठचंपानी निश्रायें त्रण चोमासां वर्षकालनां थयां एवं चार तथा विशाला नग

रीयै वाणिय गामनी निश्रायै करीने बार चोमासां वर्षाकालनां थयां एवं सोल तथा राजगृह
नगरना नालंदीनामे पाडानी बाहेर निश्रायै चौद चोमासां वर्षाकालनां थयां एवं त्रीश तथा
मिथिला नगरीयै ठ चोमासां कथां तथा नडिका नगरीयै बे चोमासां कथां तथा आलंजिका
नगरीयै एक चोमासुं कथुं तथा सावळि नगरीयै एक चोमासुं कथुं तथा अनार्य देशमां एक
चोमासुं कथुं एवं एकतालीश थयां ठेनुं वेतालीशसुं चोमासुं मथ्यम पावापुरी अपापा नगरीयै
हस्तिपाल राजानी जूनी लेखकशालामां जगतनी मांदवी कारकुननी सजामां वर्षाकाले
रह्या ॥ १३३ ॥ ते चोमासाने चोथो महीनो सातसुं पखवाडीसुं कार्तिक वदि आमावास्याना
दिवसनी रात्रिना ठेहेंडाने विषे, जगवान श्रीमहावीरस्वामी काल प्राप्त थया. जाति, जरा, म
रण बंधन एटले जनमबुं, वृद्ध थाबुं, मरबुं तेनुं जे बंधन तेने छेदीने सिद्ध थया, तत्त्व जा
एवा बाला थया, मुक्त थया, सर्व दुःखनो अंत कथो, संताप रहित थया, सर्व दुःखनो ह्वय थयो.
॥ १३४ ॥ पांच संवत्सर मांहेलो चंडनामा बीजो संवत्सर तर्जे ठे तेने विषे, प्रीतिवर्द्धन नामे मास
ते कार्तिक मास तेने विषे, नंदीवर्द्धन नामा पट्ट, अग्निवैश्य नामा दिवस तेने विषे तथा
क्यांएक उपशम एबुं बीजुं नाम ए दिवसनुं कहे ठे, देवानंदा नामा रात्रि क्यांएक बीजो निरलि
एबुं नाम पण ए रात्रिनुं ठे जे लवमां जगवंत मोहें पडोता ते लवनो नाम अर्च ठे एटले
अर्च नामा लव, मुहूर्त्त नामा प्राण एटले आसोह्वास, सिद्ध नामा स्तोक, नाग नामा करण,
सर्वार्थ सिद्ध नामा मुहूर्त्त, स्वाति नामा नक्षत्रनी सार्थे चंडमानो योग होतै ठेते जगवान काय
स्थिति जवस्थिति खपावीने कालगत थया, यावत् मन संबंधि शरीर संबंधि सर्व दुःखथी र
हित थया ॥ १३५ ॥ ॥ जे रात्रिमां श्रमण जगवंत श्रीमहावीरस्वामी कालगत थया ते रा

भगवान् सुवर्णं कमलं वेणुं चण्डा भव्यजीवने धर्मोपदेश देता तथा निर्वाणं पाम्या समाधिस्थ थया

त्रियें चारे निकायना घणा देव, घणी देवीयो स्वर्गलोक थकी हेग तिह्णी लोकने विषे उतरवा
 लाग्यां तेणे करी तथा उंचा उर्ध्वलोकने विषे जावा लाग्यां तेथी करीने ते रात्रिने विषे आका
 शमां घणो उद्योत होतो हवो ॥ ११६ ॥ ॥ जे रात्रियें श्रमण नगवंत श्रीमहावीरस्वामी काल
 गत थया, ते रात्रियें घणा देव अने देवीयो आवतां जातां बहुज आकुल थयां तेथी अव्यक्त
 कोलाहल शब्द थवा लाग्यो ॥ ११७ ॥ ॥ जे रात्रियें नगवान श्रीमहावीरस्वामी कालगत थया
 ते रात्रिमां गौतम जे इंद्रजित्ति अणगार नगवाननो शिष्य तेनुं प्रेमबंधन त्रूट्युं तेथी श्रीगौतमजीने
 केवल ज्ञान केवल दर्शन उपन्युं ॥ ११८ ॥ ॥ जे रात्रिमां श्रीगौतमस्वामीजीने केवल
 ज्ञान उपन्युं ते केवीरीते उपन्युं तेनी कथा कहे ठेः— पोतानो अंतसमय जाणीने श्रीम
 हावीर देवें श्री गौतमजीनो पोतानी उपर निवड स्नेह जाणी ते प्रशस्त स्नेह राग निवर्तन
 करवाने अर्थें संध्यासमयथी पहेलां श्रीगौतमस्वामीने देवशर्मा ब्राह्मणने प्रतिबोध करवा सारुं
 पार्श्ववर्ती ग्रामें मोकल्या हता, ते ब्राह्मणने प्रतिबोध आपी तिहां रात्रि रही प्रजातें पाठा वल्या,
 तेवारें मार्गमां केटलाएक देवोभे शून्य चित्तें देख्या अने उपयोगथी वीरनिर्वाण सांचळ्युं, ते
 वारें वज्राहतनी पेरें मूह्णी पाम्या, थोडीवैला पढी सावधान थया, तेवारें मोहने वजें विलाप
 करवा लागा केहे प्रजो ! तमे त्रण लोकना सूर्य अस्त पाम्या तो हवे मिथ्यात्वरूप अंधकार
 पसरवा मांमज्ञे ! कुतीर्थरूप ध्रुवडना समूह जागृत थइ गज्जोरिव करज्ञे ! दुरमति दुःकालरूप
 राक्षस प्रवेश करज्ञे ! कुमतिरूप चोर घणा थाज्ञे ! जेम सूर्य अस्त थये कमल कुमलाय, तेम
 चतुर्विध संघरूप कमल वन कुमलाज्ञे ! जेम चंडविना आकाश, जिम दिवाविना मंदिर, जेम
 सूर्यविना दिवस, ए जेम शोचता नथी तेम तमारा विना ए नरत केवत्र शोचा रहित थाज्ञे !

हे वीर तमारा विना हवे सात प्रकारना इति उपद्व प्रवृत्त थजो, हे वीर तमारा विना पा खंप्ती रूप तारा दे दीप्यमान थजो, तमाराविना धर्मरूप चंद्रमाने पापरूप राहु ग्रहण करजो, हे श्री महावीरदेव ! हवे हुं कोना पगतलियां उल्लासतो थको महारा मनना संदेह प्र ठीश कोने हुं जगवान् कही बोलावीश ! कोने हुं नमीश ! हे प्रजो ! हवे मुजने तुम विना बीजो कोण गौतम कही बोलावजो ! हाहा !! हे वीर हे वीर ! तमें एंशुं कहुं जे आ वखतें मने दूर कीधि, लौकिक पणुं पण नही राखुं, हुंशुं बालकनी पेरे आडो बेशी आपनो ठेहडो प कडी रहेत ? अथवा हुं केवल ज्ञाननो जाग मागत ? हुं मोक्षमार्ग संकीर्ण थत ? अथवा हुं तमोने कांइ नारलागत ? के मुजने जोलावीने चाव्या गया, हे वीर जे वेलायें पोतानो बा लक वेगलो होय तो पण तेने बोलावीने पोतानी पासें राखवो जोइयें ते वेलायें उलटो तमे मुजने पोताथी दूर कखो, हे वीर तमे हुं तमारा उपर महारो कृतिम स्नेह जाण्यो ? हे वीर हुं तमारे हुं असुखकारी थतो हतो जेथी मने सूकी गया, हे वीर तमे मुजने केम वीसारी सूक्यो, हे वीर तमे आजे मुजने महोटा विरह रूप समुद्रमां नाख्यो, हे वीर तमारा विना हुं महोटा वियोग रूप दाहमां दाऊजो, हवे तमारा विना महारो दुःख कोण जांजजो, हे वीर हवे समोसरणनी शोचा विलय थइ गइ, हवे मुक्ति मार्गनो साथ जांग्यो, हे वीर हवे जेम जल विना मातली टलवले तेम तमारा विना चतुर्विध श्रीसंघ टलवलतो थजो, हे वीर तमारा व चनरूप उपशम जलविना जिनशासन रूप वाडीयो बाग बगीचा सूकाइ जजो, हे वीर तमारा विना समता रूप केतकी सूकाइ जजो, हे वीर हवे नव्यजीवना मनरूप चमर ते किहां जइने गुंजारव करजो, हे वीर हे गुणनिधान, हे जिनशासन नायक, हे नव्यजीव सुख दायक, हे

जिनशासन सणगार, हे करुणासागर, तમે मुजने विलविलतो मूकीने साताराज दूर जइ
 वस्या तो दाहा हे वीर हवे हुं कोनी सार्थे संदेसो कहेवराबुं एम अनेक प्रकारें गौतमजी प्र
 शस्त मोहना उदयथी नाना प्रकारनो दुःख करता यका श्री गौतमने वार वार मोहने वडों
 करी वीर ! वीर ! एवा अद्धर मुखें रही गया. पढी गौतमजीयें विचाखुं जे ए श्रीबीतराग तो
 निःस्नेहीज होय, माटे अहीआं तो महारोज अपराध थे, हुंज मूर्ख ययो जे में मोहने वडों
 तदा भुतनो उपयोग आपी जोयुं नही माटे ए महारा एक परका स्नेहने धिःकार होजो. ए स्नेह
 सखुं ॥ अरे आ मोहराजानो कहेवो महात्म्य थे जे महारा सरखाने पण एवीरीतें पीडाकरे
 थे तो वली बीजा ते सी गणतीमां ? अरे में रागना वशथकी विचाखुं नही जे ए श्रीवीर प्र
 बुतो निराणी निस्नेही हुता तो महारे एना उपर राग करवो ते फोकट क्लेश करीज जाएवो
 ए निरमोहीने शानो मोह होय अर्थात् कांइ पण नहोय वली हे जीव तुं कोणवो अने ते
 कोण थे तेमां पण जो निश्चै दृष्टीयें विचारवा जइयें तेवारें तो श्रीवीर अने हुं कांइ जूदा न
 थी केमके आ आत्मातो एकजं ज्ञान, दर्शन, चास्त्रि मयी शाश्वतो थे, बीजा सर्वेनाव अशा
 श्वता थे, हुं एकलो हुं, महारो बीजो कोइ स्नेही नथी, जगतमां कोइ कोइनुं नथी इत्यादिक
 सम जावना जावतां श्रीगौतम स्वामीने केवलज्ञान उपन्युं, इंशदिकदेवतायें प्रजातें केवलज्ञाननो
 महोत्सव कीधो, इहां कवि युक्ति करे थे के श्रीगौतमस्वामी अहंकारथी तो प्रतिबोध पाम्या अने
 रागथी गुरुनक्ति करी तथा विषवादमां केवल ज्ञान पाम्या ए आश्चर्य थे, दीर्घायुष्यवंत जाणीने
 सौधर्मस्वामीने पाटदीधो ॥ पढी बार वरस केवल पर्याय पाली सर्व मली बाणुं वर्षायु पाली,
 मोहें पोहोता थे ए गौतमस्वामी जेमने दीहा आपे ते तेहज नवमां मोह जाय ए गौतम

સ્વામીમાં મહોટો અતિશય ક્રુદ્ધો છે એટલે ગૌતમ કેવલોત્પત્તિ સંપૂર્ણ ॥ જે રાત્રીયે જગવાન મોઢુ
 ગયા તે રાત્રિમાં નવ મહ્તની જાતિના અપન્યા, નવ લહ્તની જાતીના અપન્યા, કાશી કૌશલ્ય જે
 શના માલક ગણ એટલે પરિવારના ધણી એવા અઢારે ગણ રાજા છે તે જગવાનનો મામો ચેડો
 મહારાજા છે તેના એ અઢારે દેશના રાજા મિત્ર સમાન છે માટે મલવાને અર્થે આપ્યા છે તે
 રાજા અમાવાસ્યાને દિવસે ઉપવાસ કરીને રાત્રે પોસહમાં બેઠા હતા પઠી તે રાજાએ જગવંત
 નિર્વાણ પામ્યા માટે કેવલજ્ઞાન રૂપ જે નાવ ઉદ્યોત હતો તેતો ગયો તો હવે દ્યવ્ય ઉદ્યોત
 કરીશું ॥ ૧૪૯ ॥ એટલે પોસહ ઉપવાસ રૂપ જે દ્યવ્ય ઉદ્યોત તે આગલા વરસો વરસે એ
 અમાવાસ્યા આવે થકે કરીશું અથવા હવે દ્યવ્ય ઉદ્યોત કરશું એવું વિચારીને દીવા પ્રમુલ
 દ્યવ્ય ઉદ્યોત કહ્યો તે દિવસથી મંગલિકને અર્થે મહોટું પર્વ દીવાલીનું થયું તે પર્વે જગવાન
 મોઢુ પામ્યા, શિવસુલ નિરુપદ્વ સુલ પામ્યા ॥ વલી કાર્તિક શુદી એકમને દિવસે ગૌતમ
 સ્વામીને કેવલજ્ઞાન અપન્યું તેનો દર્ષ જાણવો અને કાર્તિક શુદી બીજને દિવસે જગવાનનો
 મહોટો નાઈ નંદીવર્ધન છે તે પ્રયત્નું નિર્વાણ સાંજની ઘણોજ શોકવંત થયો તેનો શોક મટા
 વવા સારું જગવાનની બહિન સુદર્શનાયે પોતાને ઘેર નંદીવર્ધનને તેડીને જિમાલ્યો નાઈનો
 શોક ટાલ્યો તે દિવસથી લોકોમાં નાઈજી ચાલી ॥ ૧૫૦ ॥ જે રાત્રિમાં જગવાન મોઢુ ગયા તે
 રાત્રિમાં કુદ એટલે કૂર સ્વનાવ છે જેનો એવો અઠધાસી ગ્રહ માહેલો ત્રિશમો નસ્મરાશિનામા
 ગ્રહ તેની બે હજાર વર્ષની એક નક્ષત્ર ઉપર સ્થિતિ છે તે જગવાનના ઉત્તરાફાલ્ગુની નામે જ
 ન્મનક્ષત્ર ઉપર આપ્યો છે ॥ ૧૫૦ ॥ જે દિવસથી નસ્મરાશિ નામા મહોટો ગ્રહ જગવા
 નના જન્મ નક્ષત્ર ઉપર આપ્યો તે દિવસથી પ્રારંજીને નિર્ગ્રથ જે સાધુ સાધવી છે તેમની ઘણી

पूजा एटले उठीने उछुं थावुं आहारादिकनुं देवुं तथा सत्कार ते वस्त्रादिकनुं देवुं तेनी वृद्धि
 थाओ नही ॥ १३१ ॥ इहां प्रथम जगवानने सौधमेंदे वीनंति करी हती के हे महाराज ! तमे
 मोक्ष जाउओ परंतु तमारा संतानीयांने बे हजार वर्ष पर्यंत पीडा थाओ. माटे बे घडी नस्म
 ग्रह बाकी रह्यो ठे एटलुं बे घडीनुं आयुष्य तमारुं वधारो एटले नस्मग्रह उतरी जाय तो
 पाबलथी आपना संतानीयां चेला चेलीने शाता उपजओ ते सांजनी जगवान बोल्या हे इइ !
 ए वात त्रणे कालमां न थाय तमे तो बे घडी आयु वधारवा कहो ठो परंतु एक समय मात्र
 आयु पण महाराथी वधे नही त्रूटुं आयु कोइथी वधाखुं जाय नही ए एमज नावी ठे जे बे
 हजार वर्ष पर्यंत महारा तीर्थमां शिष्योने बाधा थवा वाली ठे तेने कोण वर्जी शके कोइनुं
 पण सामर्थ्य नथी अनें जेवारे नस्मराशी ग्रहनां बे हजार वर्ष पूरण थइ जाओ तेवारे निर्ध
 थोनी घणीज पूजा सत्कारादिक मानता थाओ धर्मनो उदय थाओ, श्रीसंघने हर्ष थाओ ॥
 दोहो ॥ घडीन लप्पे आगली, इइयुं अत्के वीर ॥ इम जाएली जीव धर्मकर, ज्यां लगे वहे शरीर
 ॥ १३२ ॥ ॥ जे रात्रियें जगवान मोक्ष गया ते रात्रियें घणा जीणा कुंथुआ तेंडिय
 जातीना जीव उत्पन्न थया ते उद्ध्या पण नजाय, उद्धरीने अलगा पण न मूकाय अने
 साधु साधवीने नजरे नही आवे सीघ्र चाले तेवारे देखाय ॥ १३३ ॥ ते देखी घणा साधु सा
 ध्वीयें जात पाणी आदिक चारे आहारनो त्याग करी अनशन कखुं तिहां शिष्यें पुढुं जे
 हे गुरु महाराज आवी रीतनो उपइव केम थयो तेवारें गुरु बोल्या हे वत्स ! आज पढी
 चारित्र डःखे पलओ ॥ १३४ ॥ ते कालने विषे ते समयने विषे जगवान श्रीमहावीरस्वामीने
 इइनुति आदेदेइने चौद हजार उत्कृष्टी साधुजनी संपदा थइ ॥ १३५ ॥ ॥ जगवान श्रीमहा

वीरस्वामीने चंदनवाला प्रमुख ठत्रीश हजार उत्कृष्टी साध्वींनी संपदा थइ ॥ १३६ ॥
 जगवानने शंखजी तथा शतकजी आदे देइने १५९००० उत्कृष्टी आवकोनी संपदा थइ ॥
 ॥ १३७ ॥ ॥ जगवानने सुलशा, रेवती प्रमुख ३१८००० उत्कृष्टी आविकाउनी संपदा थइ
 ॥ १३८ ॥ जगवानने केवली नही पण केवली सरखा सर्व अक्षरोना संयोग जाणे तेवा केव
 लीनी परें सत्य प्ररूपणा करवा वाला एवा त्रणजे साधुउ चौद पूर्वधारीनी उत्कृष्टी संपदा थइ
 ॥ १३९ ॥ जगवानने तेरशो साधुउ अवधिज्ञानीनी उत्कृष्टी संपदा थइ ॥ १४० ॥ ॥ जगवान
 श्रीमहावीर स्वामीने सातसें केवलज्ञानी संपूर्ण केवलज्ञान अने केवल दर्शनना धरनारनी उ
 त्कृष्टी संपदा थइ ॥ १४१ ॥ ॥ जगवानने जे देवतानी रुद्धि वनावी लीये एवा सातसें वैक्रियल
 धिना धरनारनी उत्कृष्टी संपदा थइ ॥ १४२ ॥ ॥ जगवानने पांचसें विपुलमति जे अढीदीप बे
 समुद्रमां संक्षीपंचेदीय पर्यासा जीवोना मनना जाव जाणे एवा विपुलमति मनःपर्यवज्ञानीनी उ
 त्कृष्टी संपदा थइ १४३ जगवानने जे देवो अने मनुष्योनी परषदामां बेशी वाद करता कोइथी हारे
 नही एवा चारसें वादिउनी उत्कृष्टी संपदा थइ ॥ १४४ ॥ ॥ श्रीमहावीरने जे अंते एटले समीपे
 वासी एटले वसें रहे तेने अंतेवासी कहीयें एवा सातसें शिष्य उत्कृष्टा मोक्ष गया ए जगवानना
 पोताना हाथ दिक्षित जाणवा तथा चौदसें साधवी उत्कृष्टी मोक्ष गइ ते पण पोतानी हाथ
 दिक्षित जाणवी ॥ १४५ ॥ ॥ श्रीमहावीरने जे आगामि नवे मोक्ष जावावाला जेमनी गतिनुं
 नहुं आयुष्य एवा उत्कृष्टा आवसें साधुउ विजयादि पांच अनुत्तर विमाने गया ॥ १४६ ॥
 अमण जगवान् श्रीमहावीर स्वामीने बे प्रकारें अंतगड नृमि थइ एटले मुक्ति मार्गनी मर्यादा
 थइ ते आवी रीते के जब जे संसार तेनो अंत करवो तेनी जे नृमिका एटले मर्यादा अथवा

કર્મનો અંત કરવો તેની મર્યાદા તે બે પ્રકારની થઈ તે બે પ્રકારનાં નામ કહે છે એક જુગાંત
 કૃત જૂમિ અને બીજી પર્યાય અંતકૃત જૂમિ જાણવી તેમાં પ્રથમ યુગ એટલે કાલમાન વિશેષ,
 અનુક્રમે ગુરુ શિષ્ય પ્રતિશિષ્યાદિરૂપ જે પુરુષો તેના પ્રમાણે કાલમાન જાણવું તે આંહી
 શ્રીવીર જગવાનને ત્રણ પુરુષના પાટ પર્યંત કાલ સુધી કર્મનો અંત થયો એટલે બીજા ઘણા
 જીવોએ કર્મે સ્વપાઘ્યાં છે તે શ્રીવીર જગવાનના પાટથી માંમીને શ્રીજંબૂસ્વામી પર્યંત મોક્ષ
 માર્ગે ચાલ્યો તેમાં એક તો શ્રીવીર જગવાન પોતે બીજા તેમને પાટે તેમના શિષ્ય શ્રી સુધર્મા
 સ્વામી ત્રીજા જગવાનના પ્રતિશિષ્ય અને શ્રીસુધર્મે સ્વામિના શિષ્ય શ્રીજંબૂસ્વામી એ ત્રણ પાટ
 સુધી મોક્ષ માર્ગે વહ્યો છે તેને યુગાંતકૃત જૂમિ કહીયે અને બીજી પર્યાય અંત કૃતજૂમિ તે
 શ્રીતીર્થંકરને કેવલ જ્ઞાનં ઝપન્યા પઠીનો કાલ તે આશ્રયી જાણવો તે જગવાન શ્રીમહા
 વીરસ્વામિને કેવલજ્ઞાન ઝપના પઠી ચાર વર્ષે મુક્તિમાર્ગે વહ્યો એટલે પ્રસુને ચાર વર્ષનો કેવલ
 પર્યાય થયા પઠી બીજા કોણક જીવને કર્મનો અંત થયો કોણ મુનિ મોક્ષ ગયો એમ ચાર વર્ષ
 વીતે મોક્ષમાર્ગે પ્રવર્ત્યો છે, બીજા જીવોને કર્મનો અંત થયો છે તે પર્યાય અંતકૃત જૂમિ ક
 હીયે ॥ ૧૪૭ ॥ ॥ તે કાલને વિષે, તે સમયને વિષે શ્રમણ જગવંત શ્રીમહાવીર સ્વામી
 ત્રીશ વર્ષ ઘરવાસે રહ્યા અને કાંઈક જાજેરા બાર વર્ષ ટદ્વસ્થ પળે રહ્યા તથા કાંઈક ઝંઘા
 એટલે સાડા ઠ માસે ઝણા ત્રીશ વર્ષે કેવલી પળે વિચલ્યા એકંદર બેતાલીશ વર્ષે જગે ચા
 રિત્ર પર્યાય પાલી સાધુપણું પાલ્યું સર્વમલી બહોતેર વર્ષનું આયુષ્ય પાલીને વેદનીકર્મ, આ
 ચુકર્મ, નામકર્મ અને ગોત્રકર્મ એ ચાર કર્મ શેષ રહ્યાં હતાં તે ક્ય થયાં તેવારે એહજ
 અવસર્પિણી કાલને વિષે હુસુમ સુસમાનામે ચોથો આરો ઘણો વીત્યો અને ચોથા આરાનાં

त्रण वर्षेने साडा आठ महीना बाकी रहे थके पावानगरीमां हस्तिपाल राजानी कारकुननी सनामां पोते एकला परंतु साथे बीजो कोइ नही एटले बीजा तीर्थकरो सर्व साधुर्तना परि वार सहित मोक्ष गया ठे अने श्रीवीर जगवान तो एकलाज बेलातुं तप एटले पाणी रहित बे उपवास चउविहारा करीने पलांठीवाली वेठा थका स्वाति नक्षत्रमां चंडमानो योग आवे थके पाठली चार घडी रात रहे थके पञ्चावन्न अध्ययन पुण्य फलना कहेवावाला अने पञ्चावन्न अध्ययन पाप फलना कहेवावाला तथा तत्रीश अध्ययन पूढया शिना कहीने ठेहो प्रधान नामा मरुदेवीनुं अध्ययन प्ररूपता थका काल प्राप्त थया, उंचा गया, जाति जन्म जरा मरणनुं बंधन कापीने सिद्ध थया, बुद्ध थया, मुक्त थया, कर्मोनो अंत करीने सर्व संताप रहित थया. दुःखथी तूटा ॥ १४८ ॥ ॥ जगवान श्रीमहावीर स्वामि मोक्ष गया पढी नवसे वर्ष वीत्यां अने दशमां सैकडानां एंसी वर्ष थयां नेवारे एटले वीरनिर्वाणथी ९८० वर्ष पुस्तक लखाणुं अने बांचनामां नवशे ज्याणु वर्ष पुस्तक लखाणुं एवुं देखाय ठे ॥ १४९ ॥ हवे जगवंतनुं निरवाण थयुं, नेवारे इंडादिकना आत्मन चलायमान थयां, जगवंतनुं प्रांचतुं निर्वाण कल्याणक जाणी सर्व इंड जेगा थइने चमरेंडादिकें बावना चंदने करी जगवंतनी चय रची, अत्रिकुमार देवोयें अत्रि मूक्यो, वायुकुमारे वायरो विकूव्यो, जगवंतना मांस सर्व शोषाव्यां पढी मेघकुमार देवोयें वरमाद वरणाव्यो शरीरनी राख खीर समुद्रमां नाखी, जगव तनी उपरली दाढा सौधमेंडें लीधी, हेतली दाढा चमरेंडें लीधी, ते दाढाने रत्नमय माब लामां राखी पूजे. ए विस्तारे अधिकार श्री जंबूद्वीपप्रज्ञसिमां कह्यो ठे, त्यांथी जोतुं ॥ हवे पुस्तक लखाणुं ते आ प्रमाणे के श्रीवीर निर्वाण पढी वल्लनीपुर नगरे देवर्दिगणि द्दमाश्र

चित्र ५।

भगवानिने अग्निसंस्कार करवा आवाला चार निकायना देवो.

देवो घृती दिहोमहे

भगवानिने अग्नि संस्कार करवा मोटे पालखी मांथी उताखा

चित्र ५२

अग्निसंस्कार कस्यापढी खाखनो ढगसो कगी नेमंथी देवनान् राढा अने अस्थि प्रमुख लई जायढे. केटुलाएक राखनी पोरली ओओ
आर्ध, लई जायन

મણ પ્રમુખ સર્વ શ્રીસંઘે મલીને સિદ્ધાંત પુસ્તકારૂઢ કીધો, ઇટલે આગલ તો સર્વ સૂત્રો આ
 ચાર્ય પ્રમુખને મુખપાઠે હતાં પઢી બાર વર્ષ હુઃકાલ પઢ્યો તેને લીધે કેટલા એક સાધુઝે મરણ
 પામ્યા તેથી ઘણા સૂત્રપાઠ સાધુઝેને મુખે હતા તે વિહ્વેદ ગયા, તેવાર પઢી જેવારે સુગલ
 થયો, તેવારે સૂત્રોનો વિનાશ થતો દેહી સાધુનો સંઘ જોગો થઈ જેને મુખે જેટલો પાઠ સ્મ
 રણમાં રહ્યો હતો તે સર્વ તાલપત્ર ઉપર લખી પુસ્તકારૂઢ કહ્યો તથા કેટલા એક એમ કહેઢે
 કે નવજો ઇશીમા વર્ષથી સર્વ સિદ્ધાંત પુસ્તકે લખવા માંમ્યા તે નવજોને ડ્યાણુમે વર્ષે સંપૂર્ણ
 લખાઈ રહ્યા એવું પણ દેખાય ઢે યતઃ ॥ વદ્મહિપુરંમિનયરે, દેવદ્વિપમુદ્ધ સયલ સંઘેહિં ॥
 પુઢે આગમલહિં, નવસય અસિચ્ચાઝ વીરાઝ ॥ ૧ ॥ તથા કોઈ એક કહે ઢે કે સંકંદિલા
 ચાર્યે માધુરી વાચના કરી પુસ્તક લિખ્યો ઢે તથા કોઈએક કહે ઢે કે કાલિકાચાર્યે ચોથની
 સંવત્સરી નવજોને ડ્યાણુ વર્ષે આપી અને પઢી ચૌમાસી એક દિવસે આપી એવા કેટલા એક
 મતથી બોલે ઢે તેનો મુદ્દો કેવલી જાણે. એ વાતનો વિગેષ વિસ્તાર દીપિકા પ્રમુખ થકી જા
 ણવો ॥ શ્રીવીર પ્રચુના શાસનનું પ્રમાણ એકવીશ હજાર વર્ષનું કહ્યું ઢે ॥ શ્રીવીર પ્રચુના નવ ગ
 ણધરતો પ્રચુ પોતે ઢતાંજ રાજશુહિ નગરીયે એક મહીનાની સંલેષણ કરીને પરિવાર સહિત
 સિદ્ધિ પામ્યા ઢે અને વીરનિર્વાણ પઢી બાર વર્ષે શ્રીગૈતમ સ્વામી મોદ્દ પામ્યા ઢે, સાંપ્રત પાં
 ચમા કાલમાં જે મુનિરાજ વર્તે ઢે તે સર્વ જગવંતના પાટે શ્રીસુધર્મા સ્વામી પાંચમા ગણધર
 બેઠા હતા તેનો પરિવાર જાણવો તે શ્રીસુધર્મા સ્વામી વીરનિર્વાણ પઢી વીશ વર્ષે સિદ્ધિ પામ્યા
 ઢે તથા શ્રીવીર જગવાનનો જન્મ ચૈત્ર મહીનામાં ઢે અને કાર્તિક માસમાં મોદ્દ ગયા ઢે
 માટે બહોતેર વર્ષાણુ બરાબર મલતું નથી તે બાબત ઘણા ગ્રંથોમાં સંવત્સરના દિનમાનનો ફેર

देखाडी समाधान करे ठे परंतु खरेखरी वात केवली गम्य ठे ए श्रीमहावीरना पांच कल्या
एक विस्तारे कहां ए ठठा वखाण पर्थत श्रीवीर जगवाननो अधिकार जाएवो ॥ इति सुबो
धिनी नापायां षष्ठी व्याख्यानं समाप्तं ॥ ६ ॥ ॥ अथ सप्तम व्याख्यान प्रारंभः ॥ ॥ हवे
पञ्चानुपूर्वी न्यायथी श्रीपार्श्वनाथ स्वामीनां पांच कल्याणक कहे ठे. ते कालने विषे ते समयने
विषे श्रीपार्श्वनाथ अरिहंत त्रेशठ शिलाका पुरुषमां प्रसिद्ध जेने सर्व मतवाला जाणे ठे एवा
श्रीपार्श्वनाथ स्वामीना पांच कल्याणक विशाखा नक्षत्रमां थया ते कहे ठे. विशाखा नक्षत्रमां
देवलोकथी चवीने वामादेवीनी कुरखे उपन्या, विशाखा नक्षत्रमां जन्म पाभ्या, विशाखा
नक्षत्रमां गृहस्थ पणाने त्यागिने साधु पणानुं ग्रहण कीधुं, एटले दिक्का लीधी, विशाखा
नक्षत्रमां सर्वोत्कृष्ट केवलज्ञान अने केवल दर्शन उत्पन्न थयुं ठे अने विशाखा नक्षत्रमां
मोक्ष गया ठे इति संक्षेप वाचना ॥ १५० ॥ ॥ हवे विस्तारथी वाचना लखीये ठेयें ते का
लमां ते समयमां श्रीपार्श्वनाथ पुरुषोमां प्रधान ते उनालानो पहेलो महीनो, पहेलुं पखवा
डयुं एटले चैत्रवदि चोथने दिवसे प्राणातनामा दशमा देवलोकथी वीश सागरोपमनुं आ
उखुं पूरण करीने तिहांथी चव्या ते इहां जंबूद्वीपना जरत क्षेत्रने विषे वाणारसी नगरीमां
अश्वसेन नामा राजा तेनी वामादेवी नामे राणी तेमनी कुरखे मथ्यरात्रीयें विशाखा नक्ष
त्रमां चंडमानो योग होते ठेते देव संबंधि आहार, देव संबंधि शरीरनो त्याग करीने ॥ ग्रंथा
ग्रंथ ॥ ७०० ॥ गर्जपणे उपज्या ॥ १५१ ॥ ॥ हवे श्रीपार्श्वनाथ जगवान प्राणात देवलोकें
कया जवथी आव्या ते दर्शववा सारु श्रीपार्श्वनाथ स्वामिना दशजव लखियें ठेयें ॥ आ
जंबूद्वीपना जरतक्षेत्रमां पोतनपुर नामक नगरनो अरविंद नामा राजा तेनो विश्वचूति नामे

પુરોહિત હતો તેની અનુહરી નામની સ્ત્રીના એક કમઠ અને બીજો મરુનૂતિ એ બે પુત્ર
 હતા પઢી અનુક્રમે તેનાં માતા પિતા કાલ ધર્મે પામ્યાં કેહે રાજાયેં કમઠને પુરોહિત પદવી
 આપી પણ તે કમઠ સ્વજાવે કવોર, લંપટી, હુષ્ટ માઠાલદ્દણવાલો મૂર્ખ છે તેની સ્ત્રીનું નામ
 વરુણા છે અને અમરનૂતિ તો સરલ સ્વજાવવાલો જડકપરિણામી ધર્મત્તિમા શ્રાવકધર્મ પા
 લનારો છે તેની સ્ત્રી વસુંધરા નામે અત્યંત સ્વરૂપવાલી અને ઘણી ચપલ સ્વજાવવાલી છે
 એક દિવસે તે કમઠ મરુનૂતિની સ્ત્રીને દેખી રૂપે મોહ્યો થકો જોગ કરવાને માટે તેને બે ત્રણ
 વાર બોલાવી તેવારે તે સ્ત્રી પણ કમઠ ઉપર રાગ કરવા લાગી એક દિવસે કમઠે પ્રધાન
 વસ્ત્રાનૂષણ આપીને વસુંધરાને પોતાને વશ કરી માંહોમાંહે પ્રીતિ બાંધી જોગ કર્મ કરવા
 માંમ્મથો તે વાત કમઠની સ્ત્રી વરુણાના જાણવામાં આવી તેવારે પોતાના જરતારને કહેવા
 લાગી જે હે જરતાર! આ અકૃત તમે કરોઠો તે સારું દેખાતું નથી જો દેવરના જાણવામાં
 આવશે તો લોકોમાં નિંદા થાશે એવો પોતાની સ્ત્રીયેં કહેલો ઉપદેશ કમઠે માન્યો નહી તેને
 લીધે તે વરુણા નારાજી થઈ થકી કમઠના અનાચારની વાત મરુનૂતિને કહી તેવારે મરુનૂતિયેં
 જાણું જે પોતાની નજરે દીઠા વિના એકાએક સ્ત્રીયોની વાત માનવી નહી એમ વિચારી
 એકદિવસેં કપટથી કોડક ગામે જવાનો મિષ કરીને બાહેર ગયો વલી કાપડીનો વેશ કરી
 પાઠો મરુનૂતિને ઘેર એટલે પોતાને ઘેર આવી રહ્યો તે રાત્રીયેં તેણે હુરાચાર કમઠ અને પોતાની
 સ્ત્રી બેઠુને ક્રીડા કરતાં દીઠાં તેવારે ક્રોધકરીને પ્રજાતેં કમઠના હુરાચારની વાતો અરવિંદ
 રાજા આગલ આવીને કહી રાજાયેં કમઠને પકડી ચોરની પેરે જૂંમે હાલે કરી રાસજ ઉપર
 ચડાવી નગરમાં ફેરવી વિટંબના કરી શહેરની બાહેર કાંદાડી મૂક્યો અને મરુનૂતિને પુરો

हित कखो पढी कमठ दुःखी थयो थको कोइ तापसनी पासेथी दीक्षा लइ बारवर्थ पर्यंत
 तपस्या करतो पृथ्वीमां जमतो जमतो फरी पाढो पोतनपुरनी बाहेर एक पर्वतनी उपर
 आर्वी तपस्या करवा लाग्यो पण गाममां न आवे गामना सर्वलोक तेने तपशी देखी नो
 जनादिक आपे प्रशंसा करे तेवात मरुचूतिथें सांचलीने विचाखोजे ए महारो महोदो जाइ ठे
 में एने दुःख दीधुंले तेथी तापस थयो ठे माटे हुं पण जइने महारो अपराध खमावी आबुं
 एम चिंतवी घणा नोजनादिक रंधावी साथे लइ कमठने खमाववा गयो तिहां जइ तेने पगे लागी
 पोतानो अपराध खमावी पाढो वले ठे एटलामां कमठे मरुचूतिने उलखी पोतानो बेर सं
 जारी तेना मस्तक उपर एक महोटी शिला नाखी तेथी मरुचूति मरण पाम्यो ए पहेलो जव
 कह्यो ॥ १ ॥ ॥ हवे ते मरुचूतिनो जीव आर्चध्यानथी मरण पामीने बीजे नवें विंध्याच
 लनी अटवीमां सुजातिक नामा हाथी थयो अने कमठनो जीव पण दुष्टकर्मना जोरथी ते
 पर्वत उपरथी उतरतां नीचें ब्रूटी पज्यो तेथी मरण पामीने तेहज विंध्याचलनी चूमिमां पं
 खीनी पेरे उडतो चाले एवो कूकट नामे सर्प थयो हवे एकदा अरविंद राजायें संध्या सम
 यने विषे पंचवर्णी वादलां दीठां तेथी वैराग्य पामी दीक्षा लेइ अंगीअर अंग जणी अंगतप
 करता थका एकाकी विचरवा लाग्या एकदा सागरचंड नामा सार्धवाहना संघनी साथें अष्टा
 पद समेतशिखरनी यात्रायें गया तिहां विंध्याचल वनमां एक सरोवर देखी संघे तेस्थानके उ
 तारो कखो एवामां मरुचूतिनो जीव जे हाथी थयो ठे ते पोतानी हाथंणीयोना परिवार स
 हित तिहां सरोवरने विषे जल पीवा साहं आब्यो तेणे क्रोधें करी सर्व संघने उपडव कखो
 तेथी सर्व सथवाराना लोक नासी गया पढी साधु काउस्सगमां ऊजा हता तेने ते हाथी मा

रवा आव्यो तेवारें मुनिना तपप्रनावथी तिहां थंजाइ गयो ते अलगो उजो थको मुनिने जो
 वालागो मुनिने जोतां थकां हाथीने जातिस्मरण झान उपन्धुं तेवारें पूर्वजा नव देखी साधुने
 उल्लख्या पढी गूढ लांबी करी साधुनें पगें लागो मुनियें पण नव्यजीव जाणीने तेने प्रतिबोध
 आप्यो तेथी ते हाथी समकेत पाम्यो ते जोइने बीजा पण घणा लोक तिहां प्रतिबोध पाम्या
 पढी हाथीयें श्रावक धर्म अंगीकार कखो श्रावकना बार व्रतनी अनिलाषा धरतो थको सा
 धुने नमस्कार करी सरोवरमांथी पाणी पीइने पोताने स्थानकें गयो साधुज। पण तिहांथी
 विहार करी सथवारानी पाठल चाली यात्रायें गया चारित्र पालीने शुजगति पाम्या हवे मरु
 नूतिनो जीव हाथी ते एक दिवस उनालाना दिवसोमां मध्यान्ह समयें तृषायें पीडायो थको
 तलाव उपर पाणी पीवाने आव्यो तिहां कादवमां खूची रह्यो ते वखत पेहेलो कूर्कट सर्प
 पण तृषायें पीडायो थको उडतो उडतो तिहां आव्यो तेणे पाणी पीइने पढी हाथीने दीगो
 तेवारें आगला नव ना वैरनेलीधे हाथीनी उपर चढीने तेना मस्तकमां मंक माखो तेथी
 तेज वखत हाथीने ऊर व्यापी गयुं तिहां श्रावकधर्म पालवाना योगें शुजध्याने मरण
 पाम्यो ए बीजो नव ॥ १ ॥ ॥ हवे त्रीजे नवे ते हाथी त्यांथी मरण पामीने आठमें
 देवलोकें देवता थयो अने हाथी पडतां सर्प पण चंपाइने मरण पाम्यो ते हाथीनी घातना
 पातकथी पांचमी नरकें जई नारकी पणे उपन्यो ए त्रीजो नव ॥ ३ ॥ ॥ चोथे जवें
 मरुनूतिनो जीव आठमा देवलोकथी चवीने जंबूद्वीपना पूर्वमहाविदेह क्षेत्रमां सुकळ नामा
 विजयना वैताढ्य पर्वतनी दक्षिणश्रेणिमां तिलवती नामा नगरीने विषे विद्युतगतिराजानी
 कनकवती नामा स्त्रीनी कूखें पुत्र पणे उपन्यो तेनुं करणवेग एवुं नाम मातपितायें दीधुं अ

नुक्रमे युवावस्थायै सुरुपा नामा स्त्री परस्थो, राज्यने पण पाम्यो एकदिवसें सुरुपा राणी साथै
 सुख भोगवतां गोखमां बेग थकां संध्या फूली देखी वैराग्य पामी दीक्षा लीधी पढी वैताढ्य
 ना हेमशैल उपर काउस्सगमां ऊजा रह्या ते अवसरमां कमठनो जीव पांचमी नरकथी
 नीकलीने ते पर्वत उपर सर्प थयो ठे तेणे साधुने करड्यो तेथी साधुयें काल कीधो ए चोथो
 नव ॥४॥ ॥ पांचमे जवें साधु बारमे देवलोक देवता थया अने सर्प मरण पामीने पांचमी
 नरके गयो ए पांचमो नव ॥५॥ ॥ ठठे जवे मरुनूतिनो जीव बारमां देवलोकथी चवीने आ
 जंबूघीपना पश्चिम महाविदेहने विषे गंधीलावती विजयमां गुजंकरा नगरीनो वज्रवीर्य नामे
 राजा तेनी लक्ष्मीवती नामे राणीनी कूखे पुत्र पणे आवी उपन्यो मात पितायें तेनुं वज्रनाज एहुं
 नाम दीधुं अनुक्रमे तेना पितायें तेने राजपाटें बेसाड्यो ते यौवनवयमां राज पालतो थको संसा
 रिक सुख भोगवे ठे एक दिवसें गुजंकरा नगरीना उद्यानमां श्रीक्षेमंकर नामा तीर्थंकर आवी
 समोसस्था तेमने वज्रनाज राजा बांदवा गयो तिहां तीर्थंकरनी देशना सांजली संसार अ
 नित्य जाणी तीर्थंकर पासेथी दीक्षा लक्ष अंगीअरे अंग नस्था जंघाचारणनी लब्धीना बले
 करी सुकृहविजय मांहे निज्वलन पर्वत उपर काउस्सग रह्या ते अवसरमां कमठनो जीव
 पांचमा नरकथी नीकलीने वली वचमां संसारने विषे बीजां पण घणां भवभ्रमण करी ते पर्व
 तमां कुरंग नामा निह्न थयो ठे ते निह्न पोताना स्थानकथी बाहेर आदेडो करवा निकल्यो
 ठे तेवारे वज्रनाज साधुने देखी आगला नवना वैरने लीधे साधुने देखतांज अपशुकन थयुं
 जाणी क्रोध उपन्यो माटे साधुने सासुं एक बाण मासुं ने मर्मस्थानके लागुं तेथी साधु
 गुनध्यान ध्यावता मरण पाम्या ए ठठो नव ॥ ६ ॥ ॥ सातमे जवे साधु गुनध्याने मरण

पामीने मथ्यम अवेयकें देवता पणे उपन्यो अने निह्न मरण पामी साधुनी धातना पापथी
 सातमे नरकें गयो ए सातमो नव ॥ ७ ॥ ॥ आठमे नवें मरुनूतिनो जीव मथ्यम अवेय
 कथी चवीने आ जंबूद्वीपना पूर्व महाविदेहमां शुनंकर विजयने विषे पुराणपुर नामे नगर
 तिहां कुशलबाहु नामे वासुदेवनी सुदर्शना नामे राणीनी कूखनेविषे पुत्रपणे आवी उपन्यो
 मातायें चौदसुपनां दीठां पठी पुत्रजन्म थयो त्यारे माता पितायें सुवर्णबाहु एवुं नाम
 आप्थुं हवे चौद सुपन देखवाना प्रभावथी ते सुवर्णबाहु चक्रवर्त्तिनी पदवी पाम्यो, ठ खंम
 साधी चक्रवर्त्तिनी पदवी नोगवी, वृद्धावस्थामां तीर्थकरनी देशना सांजली दीक्षा लक्ष वीश
 स्थानकनुं तप आराधन करी तीर्थकर गोत्र बांध्युं. हवे ते साधु एक दिवसें उजाडमां काउ
 स्सग ध्याने रह्या ठे एवामां ते निह्ननो जीव सातमा नरकथी मथ्यम आउळुं पूरण करीने
 तिहांथी मरण पामी ते उजाडमां द्वीर गुफायें सिंह पणे आवी उपन्यो ठे तेणे तिहां सुवर्ण
 बाहु मुनिने दीठो तेवारे पूर्वजवना वैरथी सिंहने क्रोध उपन्यो तेथी साधुने विदारी नाख्यो ए
 आठमो नव ॥ ८ ॥ ॥ नवमे नवे साधु शुजध्याने मरण पामी दशमा प्राणात देवलोकें देवता
 पणे जइ उपन्या अने सिंह मरण पामीने चोथे नरकें गयो ए नवमो नव ॥ ९ ॥ ॥ हवे दशमा
 नवने विषे मरुनूतिनो जीव दशमा देवलोकथी चवीने श्रीवामादेवीनी कूखें आवी उपन्यो अने
 कमठनो जीव चोथा नरकथी मरण पामीने एक दारिद्र्य ब्राह्मणने घेर पुत्रपणे आवी उपन्यो
 तेनां मा बाप बालपणामांज मरण पाम्यां पाठलथी दुःखी थयो थको लोकें तेना उपर दया
 आपणीने महोठो कीधो अनुक्रमे यौवनावस्था पाम्यो तेवारे निर्दनपणा माटे स्त्री मली नही
 तेथी अमर्ष धरी पेट नरवा सारुं अज्ञान तपश्या आदरी तापसनी पठवाडे लागी पंचाग्नि

साधवा लाग्यो तेथी ते तापस अग्नितापणे कमठनामे विख्यात थयो. इति पार्श्वनाथ दश नव अधिकार समाप्त ॥ हवे श्रीपार्श्वनाथ अरिहंत, पुरुषमां प्रधान, त्रण ज्ञाने करी सहित माता नी कूखमां आव्या इहां चौदसुपन मातायें दीठां तथा सुपनपाठक बोलाव्या यावत् गर्जनी प्रतिपालना करी इत्यादिक सर्व अधिकार श्रीमहावीर स्वामिनी पेरे जाणी लेवो ॥ १५३ ॥

॥ ते कालने विषे ते समयने विषे पार्श्वनाथ स्वामी शीयालानो बीजो महिनो त्रींछुं पखवाडिं पौषवदि दशमीने दिवसे नव महीनाने साडासात दिवस गर्जमां गया थका मध्यरात्रिमां विशाखा नक्षत्रें चंडमानो योग आवे थके वामाराणीनी कूखे रोगरहित पुत्रपणे जन्म्या ॥ १५३ ॥ ॥ जे रात्रिमां श्रीपार्श्वनाथ जन्म्या ते रात्रिमां घणा देवता आव्या ॥ १५४ ॥ ॥ यावत् चोसठ इंड जन्ममहोत्सव प्रमुख करवा आव्या तथा दिगकुमारिकादि आवी ते सर्व श्रीमहावीर स्वामिनी पेरे श्रीपार्श्वनाथ स्वामींनुं नाम लइ लइने इहां पण कहेहुं पढी अश्वसेन राजा जन्ममहोत्सव करीने कहेता हवा के महारी वामाराणीनी कूखे जेवारे ए पुत्र आव्यो तेवारे वामाराणीयें शश्यामां पोतानी पासेथी निकलतो कालो सर्प दीठो तेथी अमारा आ पुत्रनुं नाम पार्श्व होजो एम कही श्रीपार्श्व एहुं नाम दीधुं ॥ १५५ ॥ ॥ पांच धावे पालन कराता, बीजना चंडमानी पेरे वृद्धि पामता, माता पितादिकने आनंद उपजावता थका अनुक्रमे युवान अवस्था पाम्या तेवारे कुशस्थल नगरना प्रसेनजीत नामे राजाने म्ळेह लोकोये रोक्क्यो तेनो सहाय करवा माटे अश्वमेन राजा जावा लाग्यो ते वखत पिताने व ज्हीने पार्श्वकुमार तिहां जवाने तैयार थया ते जोइ इंडमहाराजे पोतानो रथ सारथी सहित मूक्क्यो ते ऊपर चडीने आकाश मार्गे थइ तिहां उतस्था तेने जोइ सर्व म्ळेह लोको नाशी

चित्र ५३

स्वेष्टो नासीजायते.

श्री पार्श्वनाथनु रथ

श्री पार्श्वनाथनु रथ

चित्र ५४

गया जगवान तिहां गया तेने प्रसेनजीत राजायें सन्मान दीधुं तिहां नीलवर्ण ठबी, नवहा
 थनुं शरीर, युवान अवस्था अने एक हजार आठ लक्षएधारक, अत्यंत रूपवान, महा
 कांतिवंत सुंदर देदीप्यमान तेजस्वी एवा श्रीपार्श्वकुमरने देखीने प्रसेनजीत राजानी पुत्री
 प्रजावती नामे हती ते बोली जे हे पिताजी! मुजनै पार्श्वकुमर साथे परणावो पढी जगवा
 नने परणवानी इह्या हती नही तो पण राजायें घणो आग्रह करीने पोतानी पुत्री परणावी
 ते परणीने पाठा घेर आब्या प्रजावती राणी साथे सुख नोगवे ठे एवामां एक दिवसे वा
 राणसी नगरीने बाहेर पैलो कमठ नामा तापस आब्यो तिहां घणा लोको हाथमां पूजापो
 लइने पंचाग्नि तापतो देखी तापस पासे जाता हता तेने प्रचुरें गोखमां बेग थकां दीगा
 तेवारे पार्श्वकुमर बोल्या के आ लोको सर्व क्यां जाय ठे तेवारे हजुरीउ चाकर पासे उजो
 हतो ते बोळ्यो हे महाराज! एक दरिदी ब्राह्मण हतो तेना मा बाप न्दानापणमां मरी गयां
 तेथी तापस थइ कमठ नाम धारण करीने फरतोफरे ठे ते इहां आब्यो ठे तेने आ सर्व लोको पूज
 वाने जाय ठे ते सांजली जगवान पण तिहां आब्या त्यां काष्ठमां बलता सर्पने अवधि ज्ञानथी
 देखी करीने जगवान बोल्या अरे मूढ तपस्वी! आ तुं दयाविना शुं वृथा कष्ट करे ठे; आ
 ताहारो श्रम ते दयाविना सर्व मिथ्या ठे तेवारें क्रोध करीने कमठ तापस बोळ्यो अरे राजा
 उना पुत्रोने तप जप करवानी शी परीक्षा होय तमे तो हाथी घोडाउनी परीक्षा करो तपनी
 वाततो अमेज योगी पुरुषो समजीयें ठेयें ए वातमां तमे शुं समजो? एंहुं कमठुं बोलुं सां
 नली जगवाने ते अग्निकुंममांथी एक बलतुं लाकडुं बाहेर काहाडी तेने कोहाडाथी फाडुं
 तेमांथी तापे करी व्याकुल थयेलो सर्प नीकळ्यो ते सर्प जगवानना मुखने देखीने श्रद्धापूर्वक

नगवानना सुखथी नवकार पञ्चरक्षाण सांजलीने तत्काल मरण पामी धरणेंड नागराजा थयो
 “घणी प्रतोमां तो अत्रिकुंममांथी बलतुं लाकडुं नगवाने सेवकने हाथे बाहार काहाडावी कुहा
 डो मगावी फोडाव्युं अने बलता सर्पने जे नवकार संजलाव्यो ठे ते पण सेवकना सुखथी सं
 जलाव्यो ठे एस स्पष्ट लखेलुं ठे” पढी तिहां एकठा थयेला लोको कमठने कहेवा लागा के अरे
 ए अज्ञानी अधर्म करे ठे जीवोने हणे ठे एवो पोतानो अवर्णवाद सांजलीने कमठ लळा
 पाम्यो, नगवान घरे आव्या पढी कमठ तिहांथी मानत्रष्ट थड वली अन्य स्थानके जड घणा
 हतथी घणा कालपर्यंत विशेष पणे अज्ञान तपस्या करी मरण पामीने नवनपतिमांहे मेव
 माली नामा देवता थयो ॥ ॥ हवे एकदा वसंतरुतुमां नगवान पोतानी राणी साथें वन
 क्रीडा करवा गया तिहां एक सुंदर प्रासाद जोड तेमां जड बेठा ते प्रासादमां नेमीश्वर नग
 वाननी जान संबंधी राज्ञीमतीने त्यागी दीक्षा लीधी तेनुं चित्र चित्रेलुं जोडने वैराग पाम्या हवे
 नगवान श्रीपार्श्वनाथ अरिहंत दद, चतुर, नली प्रतिष्ठा वाला, रूपवान गुणवान, नडक, वि
 नयवान, त्रीश वर्ष लगण गृहस्थावासें रह्या पढी लोकांतिक देव आवीने तेमने इष्टकारी
 वाणीयें करी कहेता ह्वा ॥ १५६ ॥ ॥ जयजय होवो हे समृद्धिमान् ! यावत् हे कल्याण
 वान् ! एवुं कहीनैं जयजय शब्द करे ॥ १५७ ॥ ॥ पहेलां पण श्रीपार्श्वनाथजी मनुष्ययोग्य
 गृहस्थ धर्ममां पण अवधिज्ञाने करी सहित ठे तेणे करी जाणुं जे महारे हवे दीक्षा लेवानो
 अवसर आव्यो एवुं जाणीनैं संवत्सरी दान प्रमुख सर्व श्रीमहावीरस्वामीनी पेरे आपीने शीघ्रा
 लानो बीजो महीनो, त्रीछुं पखवाडियुं, पोपवदि अगीआरसने दिवसें बपोर पहेला विज्ञाला नाम्मा
 पालखीमां बेठा, देव मनुष्ये ते पालखी उपाडी ए सर्व दीक्षा महोत्सव श्रीमहावीरजीनी

चित्र ५५

श्री पार्श्वनाथजी

का मुबरी अरु वीमा
श्री पार्श्वनाथने दाखी
पाणी ढोलेवे.

पेरेँ आहीं पण समजवो परंतु एटलुं विशेष जे वाराणसी नगरीमांथी यइनें जिहां आश्रम
 पद नामा उद्यान ठे जिहां अशोकवृद्ध ठे तिहां आवीनें पालखीथी उत्तरीने अशोकवृद्धनी
 नीचें पोताना हाथथी घरेणा प्रमुख सर्वे उत्तरीने पोताना हाथथी पंचसुष्टी लोच करे लोच
 करीने अछम तप पाणीरहित करीने विशाखा नद्धेत्रे चंडयोग आवे थके एक देवदुष्य वस्त्र
 लेइने त्रणसें पुरुषोनी सार्थे दीक्षा लीधी, अणगार थया ॥ १५८ ॥ ॥ श्रीपार्श्वनाथ अरि
 हंत त्र्याशी दिवस पर्यंत नित्य कायाने वोसरावीने जेकोइ देवना मनुष्यना अने तिर्थचना
 करेला उपसर्ग होय ते सर्वे सहन करे ॥ १५९ ॥ ॥ हवे श्रीपार्श्वनाथजीयें अछम तपनुं
 पारणुं कोपट सन्निवेशमां यन्त्राने घेर परमान्ने करी कलुं तिहां पांच दिव्य प्रगट थया साडी
 बारक्रोड सौनैया वर्ष्पां ॥ ॥ एकदिवस नगवांन विचरता थका कादंबरी अटवीमां गया,
 तिहां कलिंगिरि पर्वतनी नीचे कुंमनामा सरोवरनी पासै काउस्सगमां रह्या ते स्थानके
 महीधरनामा हाथी पाणी पीवा आव्यो ते नगवानने देखीने जातिस्मरण ज्ञान पाम्यो,
 तेणेकरी पोतानो पूर्वलो नव दीगो जे आगला नवमां हुं हेमलनामा वामनो कुलपुत्र हतौ
 महारां स्वजन कुटुंब महारा उपर हसतां हतां तेथी मने चिंतातुर देखीने महारो सुप्रतिष्ठ
 नामा मित्र मने गुरु पासैं लइ गयो तेनी पासेथी में श्रावकधर्म लीधो पण अंत अवस्थामां
 महारी वामणी न्हानी कायाने निंदतो थको मरण समयें महोटी काया पामवानुं में नियाणुं
 कलुं तेना योगथी हुं महोटी काया वालो हाथी थयोहुं एहुं जाणी ते हाथीयें नगवानने क
 मले करी पूज्या ए हाथीनी वात सांजली चंपानगरीनो वासी करकंदू राजा तिहां आव्यो ते
 टलामां नगवान विहार करी गया जेथी राजा घणो डःख करवा लागो तेवारें इइ आवीने

तिहां नव हाथनी श्रीपार्श्वनाथ स्वामीनी प्रतिमा प्रगट करी पढी राजायें तेनी पूजा करीने तिहां मंदिर कराव्युं ते स्थानकें कलिकुंद नामे तीर्थ थयुं, हाथी मरण पामीने ठ्ये तर देवता थयो ते चैत्यनो अधिष्ठाधिक थइ रह्यो ॥ एकदा समये राजपुरनो ईश्वर नामा राजा ते श्रीपार्श्वनाथ स्वामीने काउसगमां उजा देखी जातिस्मरण ज्ञान पाम्यो, तेणे करी पोतानो पूर्वलो जव दीगो तेथी मूह्वां आवी गइ पढी ज्यारे सावधान थया त्यारे तेने मं त्रीयें पुढ्युं स्वामी तमे मूह्वां केम पाम्या ? तेवारें राजा बोळ्यो में महारो पूर्वलो जव दीगो जे हुं वसंतपुर नगरमां एक कोढीयो ब्राह्मण हतो ते रोगना डुखने लीधे गंगानदीमां पडीने मरवा तैयार थयो हतो एटलामां एक चारण मुनियें आवीने मुजने प्रतिबोध दीधो पढी समकेत वासनाथी हुं नित्य चैत्यनां दर्शन करवा जाउं तिहां मुजने पुष्कल नामा आवकें दीगो अने कहेवा लागो के अरे आ कोढीयो मंदिरमां केम जाय ठे ! पढी ते आ वकें मुनिने पुढ्युं महाराज ! ए कोढीउ मंदिरमां जाय ठे तेनो कांइ दोष ठे किंवा नथी तेवारें मुनि बोळ्या दूरथी नमवामां कांइ पण दोष नथी वलो हे आवक ! ए ब्राह्मण आगामिक जवे राजपुरनगरे ईश्वर नामा राजा थजो ते श्रीपार्श्वनाथजीने काउस्सगगे रह्या देखीने जातिस्मरण पामजो माटे हे प्रधान ! ते कोढीयो ब्राह्मण मरीने हुं ईश्वर नामे राजा थयो हुं; पढी ते ईश्वर राजायें जक्किनावथी तिहां चैत्य कराव्यो तेमां श्रीपार्श्वनाथजीनी प्रतिमा थापी तिहां कुकुडे सर नामे तीर्थ थयुं ॥ एक समये जगवान विहार करता थका कोइ नगर नजीक तापसनो आश्रम हतो तेनी पासें आव्या एटलामां सूर्य अस्त थयो तेवारें जगवान वडवुक्ने नीचे एक कूवानी पासें अमग ध्याने काउस्सग रह्या ते अवसरमां पूर्वजवनो वैरी मेघमाली अ

चित्रपट

क म ग्नासुरे के देवा उ म म

धम देवता अवधिज्ञानने बन्ने जगवानने इहां उचा देखी पूर्वजवनुं वैर संजारी अमर्षे पूख्यो
 थको क्रोधे करी उपसर्ग करवा लाग्यो तेणे प्रथम वेतालनां रूप करी जगवानने बीवराव्या
 पण जगवान तेनाथी मद्या नही पढी सिंहनां रूप, वींढीनां रूप, सर्पनां रूप, हाथीनां रूप
 बीजां पण अनेक जातिनां रूप विकूवीने जगवानने करडवा लाग्यो मसलवा लाग्यो तोपण
 जगवान तेनाथी क्षोज पास्या नही चलायमान थया नही तेवारे विशेष क्रोधारुण थइने घणो
 गज्जरिव करी विजली विकूवीं तेनी साथे कल्पांतकालनो पवन विकूवीं ते पवने करी धूलने
 उमावततो थको आकाशने पण ठाडू मूक्युं अने धूल साथे मलेला पाणीनी मूसल धारायें
 वृष्टि करी तथा ब्रह्मांड स्फोट सदृश गज्जरिव कख्यो, दडो दिशायें बीजलीना कणीया उ
 त्पन्न करी त्रास पमाडवा लाग्यो तिहां पाणीनुं पूर नदी जेवुं वहेवा लाग्युं जोरवाळुं पाणी
 चढ्युं, मेघज्जनीनेविषे आकाश अंधकारमय थइ ग्युं ते वखते जगवानने कंठसुधी पाणी उंडुं
 आवी लाग्युं तोपण मग्या नही ते समये धरणेंडनुं आसन चलायमान थ्युं तेवारें अब
 धिज्ञान प्रयुंजी जगवानने उपसर्ग थयो जाणीने पद्मावती प्रमुख अग्रमहोषीयो सहित तिहां
 आवीने प्रयुंने मस्तकें फणाटोपे करी बत्र धळुं अने प्रयुना चरणनी नीचें कमलनी रचना
 करी ए प्रकारें वरसादना समूहने बंध राखवानो उपाय करी पोतें इंडाणी सहित प्रयु आगल
 नाटक करवा लाग्यो पण वरसाद पडतो बंध थयो नही तेवारें धरणेंडें जाण्युं जे प्रलयका
 लतो हमणा ठे नही तो आवा प्रकारनो मेघ केम वरसे ठे एम विचारी अवधिज्ञाने जोयुं
 तो मेघमाली कृत उपसर्ग जाण्यो तेवारे मेघमालीने ललकाथो के अरे डुष्ट, पापिष्ठ, उद्धव,
 अधम, तें आ छुं अकार्य करवा मांफ्युं ठे प्रयुयें तो ताहारा उपर गुण कख्यो ठे ते जलटो

तुजने अवगुण थइ परिणम्यो तेथी तुं विपरीत थइने एमनी उपर द्वेष करे ठे परंतु जग वान पोते तो अतुलबलना धणी ठे तथापि ते द्रुमावंत दयालु ठे तेतो सहन करशे पण हुं ता हारो अपराधसहन करनार नथी अरे मूर्ख ! तुजने रुडो उपदेश पण वैरकारी थइ पळ्यो तो हवे तुजने हुं ताहारी कमाइ देखाडीश, तें स्वामीनी घणी आशातना कीधी ठे पण हवे तुं कयां नाशी जइश एम कही धरणेंडें तेना उपर वज्र मूक्युं तेवारे जेम बाजने देखी सूडो तथा कबुतर जयत्रांत थाय तेम कमठ जयत्रांत थयो थको पोतानी देवांगना सहित जग वान पासैं आवी तेमना चरणनुं शरण ग्रही जगवानने नमस्कार करीनैं पोतानो अपराध स्वभाववा लाग्यो अने कहेवा लागों के हवे आजपढी हुं एम नही करीश ते जोइ धरणेंडें कछुं के तुं महोडाने शरणे आव्यो माटे महारो साधर्मि जाइ समजीने तुने मूकुंहुं पढी दश जवनुं वेर स्वमावी प्रभु पासे नाटक करीने कमठ पोताने स्थानके गयो अने धरणेंडें पण नाटक करी पोतानी इंडाणी सहित स्वस्थानकें गयो आहीं धरणेंडें त्रण दिवस पर्यंत जग वानने मस्तकें फणनुं ठत्र राख्युं तेथी ते नगरी अहिबत्रा एवे नामे करी प्रसिद्ध थइ ॥ हवे श्रीपार्श्वनाथ स्वामी अणगार थया, पांच समिति अने त्रण गुप्ति सहित थया यावत् ग्रामानुग्राम विचरता आत्माने जावता थका ज्यशी दिवस वीत्या अने चोराशीमो रात्रि दिन वर्त्तमान ठतां उनालानो पहेलो महीनो, पहेलुं पखवाडियुं चैत्रवदि चो थने दिवसे, विशाखा नक्षत्रें चंडमानो योग आवे थके, पहेला वे पहेरना काल सम थने विषे, धावडी वृद्धनी हेवे पाणीयें रहित चउविहारे ठछतप कीधे थके, निर्व्याघात पणे आवरण रहित समय परिपूर्ण जलदलता सूर्य सरखुं एवुं केवलज्ञान अने केवलदर्शन

प्रभुने उत्पन्न अयुं तेथी सर्व जीवोना जाव जाणता थका देखता थका विचरवा लाग्या ॥
 ॥ १५९ ॥ ॥ श्रीपार्श्वनाथजीने एक झुन, बीजो आर्यघोष, त्रीजो विशिष्ट, चोथो ब्रह्म
 चारी, पांचमो सोम, षष्ठो श्रीधर, सातमो वीरनइ, अने आठमो यशस्वी ए आठ महोटा
 गह्वना धणी एवा गणधरोनी संपदा थइ ॥ १६० ॥ ॥ श्रीपार्श्वनाथजीने आर्यदिक्ष प्रमुख
 शोलहजार साधुर्तनी उत्कृष्टी संपदा थइ ॥ १६१ ॥ ॥ श्रीपार्श्वनाथजीने उत्कृष्टी पुण्य
 चूला प्रमुख आडत्रीश हजार साधवीर्तनी संपदा थइ ॥ १६२ ॥ ॥ श्रीपार्श्वनाथजीने
 उत्कृष्टी सुव्रत आदिदेइ एक लाखने चोसठ हजार आवकोनी संपदा थइ ॥ १६३ ॥
 श्रीपार्श्वनाथजीने उत्कृष्टी सुनंदा प्रमुख त्रण लाखने सत्तावीश हजार आविकार्तनी
 संपदा थइ ॥ १६४ ॥ ॥ श्रीपार्श्वनाथजीने उत्कृष्टी केवली नद्दी पण केवली सरखा
 एवा साडा त्रणेशे चौद पूर्वधारी मुनिर्तनी संपदा थइ ॥ १६५ ॥ ॥ श्रीपार्श्वनाथजीने उ
 त्कृष्टी चौदशे अवधि ज्ञानिर्तनी संपदा थइ, एक हजार केवलीर्तनी संपदा थइ, अग्नीआ
 रसे वैक्रिय लब्धिवंतोनी संपदा थइ, तशे रूचुमति मनःपर्यवहानीर्तनी संपदा थइ, एक
 हजार साधु मोक्ष गया, बे हजार आर्या मोक्ष गइ, आठशे विपुलमतिनी संपदा थइ, तसे
 वादीर्तनी संपदा थइ, बारसे साधु अनुत्तर विमाने गया एकावतारी थया, ए प्रभुना परिवा
 रनुं प्रमाण जाणवुं ॥ १६६ ॥ ॥ श्रीपार्श्वनाथ पुरुषादाणीने बे प्रकारनी अंतगढ चूमि
 थइ तेमां एकतो युगंतकृतचूमि ते श्रीपार्श्वनाथ चार पाट पर्यंत मोक्ष मार्ग चाल्यो
 वह्यो, बीजी पर्याय अंतकृतचूमि ते जगवान केवल ज्ञान पाय्या पठी त्रणवर्षे कोइक मुनि
 सिद्धि पाय्यो एटले त्रणवर्षे मोक्षमार्ग चाल्यो ॥ १६७ ॥ ॥ ते कालने विषे ते समयने

विषे श्रीपार्श्वनाथ पुरुषादाणी त्रीशवर्षे पर्यंत घरवासे रह्या अने त्र्याशी दिवस तद्वस्थपणे रह्या तथा त्र्याशी दिवसे न्यून सीतेर वर्ष पर्यंत केवल पर्याय पाळ्यो परिपूर्ण सीतेर वर्षे साधुपणुं पाळ्युं सर्व मली एकसो वर्षेनुं आयुष्य पालीने, शेष रहेलां चार कर्म खपावी आ अवसर्पिणी कालनो दुषम सुषमा नामे चोथो आरो ते घणो वीनी गयो अने स्वल्प रह्यो ते अवसरमां वर्षादनो पहेलो महीनो बीछुं पखवाडियुं, एटले आवण छुदि आठमने दिवसे समेतशिवर पर्वतनी उपर मास स्वमणना चउविहारा पाणीरहित ॥ तपमां अणसण कीधे अके सैलेसी अवस्थायें योग संवरीने तेत्तीश बीजा साधुउ अने चोत्रीशमा श्रीपार्श्वनाथ पोते, विशाखा नक्षत्रमां चंडमानो योग आवे अके मथ्यरात्रिना समयमां लांबा हाथें काउसगें उना काल प्राप्त थया निरवाण पाम्या सर्व दुःखथी रहित थया ॥ १६८ ॥ ॥ विशेष वात श्रीपार्श्वनाथ चरित्र अकी जाणवी, श्रीपार्श्वनाथ परमेश्वर पुरुषमांहें आदानी एटले आदेय वचनीय ए बिरुदना धरनारा ठे एम प्रत्येक शब्दे जोडी देखाडीयें श्रीपार्श्वनाथ स्वामी मोक्ष गया पढी बारसोने त्रीश वर्षे श्रीकल्पसूत्र पुस्तक उपर लखाणुं केमके श्रीपार्श्वनाथ मोक्ष गया पढी अढीशे वर्षे तो श्रीमहावीरस्वामी मोक्ष गया ते पढी नवशे एसी वर्षे पुस्तकारूढ थयुं ॥ १६९ ॥ ॥ इति श्रीपार्श्वनाथ चरित्र समाप्त ॥ ॥ हवें पश्चातुपूर्वीयें करीने बावीशमा श्री नेमनाथ स्वामिनुं चरित्र लखीयें तें ते कालने विषे अरिहंत श्रीअरिष्टनेमि तेमना पांचे कल्याणक चित्रा नक्षत्रमां थया ते कहे ठे एक चित्रा नक्षत्रमां देवलोकथी चव्या, बीजो चित्रा नक्षत्रमां जन्म थयो, त्रीजो चित्रा नक्षत्रमां दीक्षा लीधी, चोथो चित्रा नक्षत्रमां केवल ज्ञान उपणुं, पांचमो चित्रा नक्षत्रमां मोक्ष गया इति संक्षेप बांधना ॥ १७० ॥ ॥ हवे

વિશેષ વાંચના કહે છે ॥ તે કાલમાં તે સમયમાં શ્રીનેમનાથ સ્વામી આ વર્ષા કાલનો ચોથો મહીનો, સાતમો પદ્મ એટલે કાર્તિક વદિ બારસને દિવસે અપરાજિત નામા મહા વિમાન જિહ્વાં બત્રીશ સાગરોપમનું આયુ છે તિહાંથી ચવીને આ જંબૂદ્વીપના નરતદેવને વિષે શૌરીપુર નગરના સમુદ્રવિજય નામા રાજાની શિવાદેવી નામે નાર્યાં તેની કૂલમાં મધ્યરાત્રિને વિષે ચિત્રા નક્ષત્રમાં ચંદ્રમાનો યોગ હોતે હોતે ગર્જપણે આવી ડપન્યા તેવારેં ચૌદસ્વપ્ન મા તાર્યેં દીઠાં ઇત્યાદિક સર્વ વર્ણન શ્રીમહાવીર સ્વામીની પેરેં ઇહાં પણ કહેહું ॥ ૧૭૧ ॥

તે કાલને વિષે તે સમયને વિષે શ્રીનેમિનાથ અરિહંત વર્ષાકાલનો પહેલો મહીનો, બીજું પાંચવાડિયું એટલે આવણશુદ્ધિ પંચમીને દિવસે નવ મહીનાને સાડાસાત દિવસ ગર્જમાં પૂરણ થયે થકે યાવત્ ચિત્રા નક્ષત્રે ચંદ્રમાનો યોગ આવેથકે પુત્ર પણે જન્મ્યા, ઇહાં જન્મ મહોત્સવ પ્રમુખ સર્વ શ્રીમહાવીરસ્વામીની પેરે શ્રીનેમિનાથજીના નામથી કહેહું પઢી માતા પિતાયેં અરિષ્ટનેમિ એવું નામ આપ્યું, તેનું કારણ કહે છે જે જગવાનની માતા શિવાદેવીજીયેં પન્નરમા સ્વપ્નમાં અરિષ્ટ રત્નનું ચક્ર દીધું તેથી અરિષ્ટનેમિ એવું નામ આપ્યું તથા લોકોનાં અરિષ્ટ ચૂલાં મટાડ્યાં માટે અરિષ્ટનેમિ એવું નામ દીધું હવે જગવાને બાલપણમાં ઇંડાણી આવી રમત કરાવે જે વારેં પ્રયુને જૂલ લાગે તેવારેં પોતાના અંગૂઠાને ચૂરે તે અંગૂઠામાં દેવો આવીને અમૃતનો સંચાર કરે પરંતુ માતાનાં સ્તન ચૂરે નહીં એવા અનુક્રમે પ્રયુજી દુદિ પામતા હવા પ્રયુના શરીરનો ઇયામવર્ણ છે તથાપિ મહા સ્વરૂપવાન છે એકદિવસે શ્રીનેમિનાથજી પાલણામાં રમત કરે છે તે વખતે ઇંડમહારાજે પોતાની સનામાંહે પ્રયુના બલ પરાક્રમની પ્રશંસા કરી તે વાત કોઈએક દેવતા અણસદ્દહતો થકો ત્યાંઆવી જગવાને પાલણામાંહેથી કપાડીને સવાલાસ

योजन दूर लई गयो तेवारे जगवाने आ कोइ देवप्रयोग ठे एवुं जाणीने कांडक स्वल्प बल देखाडुं तेथी देवता नीचे आवी पळ्यो अने एकसो योजन पर्यंत धरतीमां पेसी गयो तेवारे इई आवी अनुकंपा आणीने देवताने ठोढाव्यो अने जगवाने पाठा पालणामां मूकी स्त वना करीने इंदुमहाराज पोताने स्थानकें गया ॥ ॥ हवे सूत्रकार आगल एवुं कहेजे के श्री नेमीश्वर जगवाने द्वारिका नगरीमां दीक्षा लीधी तेवारे सांजलनारने आशंका उपजजे के ज न्मतो शौरीपुरमां थयो अने दीक्षा द्वारिकामां लीधी ए वात केम मले ए संदेहने मटाव वाने माटे यादवोनी उत्पत्ति कहे ठे ॥ ॥ पूर्वे हरि अने हरिणी ए बे शुगलीया थकी हरि वंश कुल प्रगट थयुं, ए वात आगल दश अंबेराना अधिकारमां संक्षेपथी लखाइ गइ ठे ते पढी ते हरिराजानो पुत्र अश्व थयो अने तेनो पुत्र वसुराजा थयो तेना वंशमां अनुक्रमें यडु राजा थयो तिहांथी यादववंश प्रगट्यो पढी ते यडुनो पुत्र शूरराजा थयो तेना वली एक शौरी अने बीजो सुवीर ए बेपुत्र थया तेमां महोढो पुत्र शौरी ठे तेने मथुरानुं राज्य आपीने सुवी रने युवराज पाटे आपी शूरराजायें चारित्रि लीधुं, पढी शौरीराजायें पोताना न्हाना जाइ सुवी रने मथुरानुं राज्य आपी पोतें कुशावर्त देशमां जइ पोताने नामे शौरीपुर नामा नवीन नगर वसावीने तेनुं राज्य करवा लाग्यो अने सुवीर मथुरानुं राज्य करे ठे हवे शौरीराजाने अंधक, वृष्णि नामे पुत्र थयो अने सुवीरने जोजकवृष्णि नामा पुत्र थयो ते जोजक वृष्णिने वली उग्रसेन नामा पुत्र थयो पढी जोजकवृष्णियें उग्रसेनने मथुरानुं राज्य आपी पोते दीक्षा लीधी, हवे अंधकवृष्णिने दश पुत्र थया तेनां नाम कहे ठे एक समुद्रविजय, बीजो अ क्षोज, त्रीजो स्तमित, चोथो सागर, पांचमो हिमवंत, षष्ठो अचल, सातमो धरण, आठमो पू

રણ, નવમો અન્નિવંદ અને દશમો વસુદેવ એ દશે દશાર્દ કહેવાય હવે અંધકવૃણિયે પોતાના મહોટા પુત્ર સમુદ્રવિજયને શૌરીપુરનું રાજ્ય આપ્યું અને એજ અંધકવૃણિની એક કુંતી અને બીજી માડી એ બે નામે બે પુત્રીઝ થઈ તેમાં કુંતી પાંડુરાજાને પરણાવી અને માડી દમયોષ રા જાને પરણાવી ॥ ॥ इहां संक्षेपથી પાંડવોની उत्पत्ति કહે છે, પ્રથમ ઋષ્ણદેવજીનો પુત્ર કુરુ નામા થયો તેણે કુરુદેશ વસાવ્યો તેની પઠવાડે તેના પાટું અસંભ્રાંત રાજા થઈ ગયા તેમાંથી એક હસ્તિ રાજાએ હસ્તિનાગપુર વસાવ્યું તેવાર પઠી કેટલોએક કાલ વીત્યાકેડે સુનૂમનામા. ચક્ર વર્તિ રાજા થયો તેવાર પઠી વલી ઘણા રાજા થયાકેડે એક શંતનુ નામે રાજા થયો તેની બે સ્ત્રી થઈ તેમાં એકતો વિદ્યાધરની પુત્રી ગંગા હતી તેને ગંગેય નામે પુત્ર થયો તેનું ઋષ્મપિતા મહા એવું બીજું નામ લોકમાં પ્રસિદ્ધ થયું હતું અને બીજી રાણી સત્યવતી નામે હતી તેના બે પુત્ર થયા એકનું નામ ચિત્રાંગદ અને બીજાનું નામ વિચિત્રવીર્ય પઠી શંતનુ રાજા ચિત્રાંગદને રાજ્ય આપીને પરલોક પ્રાપ્ત થયો હવે તે ચિત્રાંગદ એક દિવસે કોઈ નીલાંગદ રાજા સાર્થે યુદ્ધ કરતાં મરણ પામ્યો તેવારે વિચિત્રવીર્ય રાજા થયો તેની એક અંબિકા, બીજી અંબાલિકા અને ત્રીજી અંબા એ ત્રણ નાર્યાં હતી તેમાં અંબિકાનો પુત્ર ધૃતરાષ્ટ્ર થયો તેની ગાંધારી પ્રમુખ આઠ સ્ત્રીયો હતી તેના ડ્યોધનાદિક સો પુત્ર થયા અને બીજી અંબાલિકાને પાંદુ નામે પુત્ર થયો તેની એક કુંતી નામે સ્ત્રી હતી તેને એક યુદ્ધિષ્ઠિર, બીજો ઋષ્મ અને ત્રીજો અર્જુન એ ત્રણ પુત્ર થયા અને વલી બીજી માડી નામે સ્ત્રી હતી તેનું અપર નામ પદ્મા એવું હતું તેના એક નકુલ અને બીજી સહદેવ એવા બે પુત્ર થયા એમ બન્ને સ્ત્રીયોના મલી પાંદુ રાજાના પાંચ પુત્ર થયા તે પાંચ પાંડવો કહેવાળા, હવે વિચિત્રવીર્યની ત્રીજી સ્ત્રી અંબા હતી તેને એક વિદૂર નામે

पुत्र थयो एरीतें पांमवोनो संबंध संक्षेपथी कह्यो ॥ ॥ हवे अंधकटुष्णिनी बीजी पुत्रीसि
दमघोष राजाने परणावी हत्ती तेनो शिष्टपालनामा पुत्र थयो तेने श्रोक्कणे माखो ठे एवीरीतें
व्यवस्था कल्पापढी अंधकटुष्णिगें दीक्षा लीधी, हवे मधुरानुं राज्य उग्रसेन राजा चलावे ठे तेनी
धारणी नामे राणी ठे अने शौरीपुरनुं राज्य समुद्रविजयराजा चलावे ठे तेनी शिवादेवी नामे
नार्या ठे ते शिवादेवीने नेमिकुमार पुत्र थयो बीजा पण सर्व जाइउ एकठा भेला रहे ठे हवे
मधुरामां उग्रसेनराजा सुखे राज पाळे ठे एक दिवसे ते नगरीनी बाहेर वनमां एक मासी उ
पवासनो करनारो एवो एक तापस आब्यो तेनो एवो नियम ठे के महीनानी अंदर कोइ आ
वीने कहे के महारे घेर पारणुं करजो तो तेने घेर पारणुं करे पण बीजाने घेर पारणुं करे
नही अने जो नोतरुं आपनार धणी जूली जाय अने तापसने पारणुं कराववा माटे तेडवा
सारु नही आवे तो वली बीजा एक मासनुं पञ्चस्काण करी लीये एवो ते तापस मासिक
उपवास करीने वनमां बेठो ठे तिहां उग्रसेन राजा रमवा गयो अने वनमां तापसने देखी
राजार्ये पोताने घेर पारणुं करवानी वीनंति करी पारणुं करुं कबुल करावीने पोताने घेर
आब्यो परंतु जे दिवसें पारणुं कराववानुं हतुं ते दिवसें विस्मृतिमां तापसने बोलाववां मा
एस मोकळ्युं नही तापसें पण सांज सुधी वाट जोइ कोइ बोलाववा नही आब्यो तेवारे
वली बीजा महीनानी तपस्यानो नियम करी लीधो तेवारपढी वली केटलेक दिवसें राजाने
ते तापस याद आब्यो के अरे में आ केवुं अकार्य कळुं जे तापसने नोतरिने जमवा तेज्यो
नही एम चिंतवी फरी पण तापसने जमवानुं आमंत्रण करी आब्यो परंतु बीजी वार पण
पारणाने दिवसें जमवा सारुं तेडवाने जूली गयो एवीज रीतें वली बीजे महीने पण नोतरुं

आपीने जमाडवाने चखतें तेडवानुं नूळी गयो तेथी तापसैं राजा उपर क्रोध करीने विचाखुं
 जे आ छष्ट राजा मने नोतरुं आपी जाय ठे ने जमाडतो नथी माटे जो महारा तपनो प्र
 नाव होयतो हुं एने नवांतरमां डःख देवावालो थाउं एडुं नियाणुं करी तिहांथी मरण पा
 मीने उग्रसेन राजानी नार्या धारणीनी कूखमां आवी उपन्यो तेना प्रजावथी राणीने त्रीजे
 महिने राजानुं कालखुं खावानो मोहोलो उपन्यो तेथी शरीरें दुर्बल थइ तेने घणुं घणुं राजायें
 पूठयुं तेवारे मोहोला संबंधि जेवी वात हती तेवी राजा आगल कही, पठी राजायें प्रधाननी
 अकलथी ते मोहोलो पूरण कखो राणीयें गर्ने पाडवाना घणा उपाय कखा पण गर्न पळ्यो
 नही ठेवट नव महिना पूरण थये पुत्र जन्म्यो ते जन्मतांज राणीयें तेंने कांसानी पेटीमां
 नाखीने मांहे नामांकित सुडिका मूकीने ते पेटी यमुना नदीमां वहेवरावी दीधी ते कांसानी
 पेटी तरती तरती मथुरांथी शौरीपुर आवी एवामां धृत थने तेलनो वेचनार सुजइ नामे वा
 णीयो ते यमुना नदीमां स्नान करवा आव्यो तेणे ते पेटी नदीमांथी बाहेर काढाडी लइने
 उघाडी जोइ तो तेमां बालक दीगो तेवारे ते वाणीयो सुडिकासहित ते बालकने ठानो
 मानो पोताने घेर लइ आवीने पोतानी स्त्रीने पुत्र सोंप्यो थने लोकोने कहेवा लाग्यो के म
 हारी स्त्रीने गूढगर्न पुत्र थयो तेनुं नाम कंस आप्युं अनुक्रमे ते बालक महोठो थयो तेवारे
 मस्ति करे लोकोना ठोकराउने मार आपे तेथी लोक आवीने सुजइने नित्य उलंजा आपे
 तेवारे वाणिये विचाखुं जे हुंतो सामान्य माणस लुं थने आतो राजपुत्र ठे माटे महारे घेर
 ए केवीरीतें रही शके एडुं जाणी वाणीयायें ते ठोकरो वसुदेव कुमरने जइ सोंप्यो थने कंस
 पण वसुदेवजीनो चाकर थइ रह्यो तेमज वसुदेवजी पण कंस उपर घणी कपा दृष्टि राखवा

लाग्या एवा अवसरमां वसुराजाना वंशमां बृहद्दथ राजा थया तेनो पुत्र जरासंध नामे प्रप्ति वासुदेव त्रण खंढनो जोक्ता ठे ते राजशुद्धी नगरीमां राज्य करे ठे अने यादव पण सर्वे ते नीज आझा पाले ठे ते जरासंध राजायें समुद्रविजयनी उपर दूतनी साथें एक कागल लखी मोकल्यो के वैताढ्य पर्वत पासेनो रहेवासी सिंहनामे पक्षिपति ते सिंहपुर नगरनो राजा ठे तेने जीवतो बांधी पकडीने जे महारी पासो लइ आवे तेने हुं महारी जीवयशा नामे पुत्री ठे ते परणानुं अने वली एक नगर जे ते धणी पसंद करे ते नगरनुं राज्य पण आणुं एवी री तनो कागल वांचीने समुद्रविजयजी पोतानी सेना तैयार करी सिंह नामा पक्षिपतिने जी तवा माटे चडाइ करवाने तैयार थया एटलामां वसुदेव कुमरे आवी समुद्रविजयजीने वल्यो अने कंसने साथे लइ पोते सैन्य सहित ते राजानी उपर चडी गयो तिहां जइ कंसने आगे वान करी तेनी साथे शुद्ध कछुं तिहां कंसे सिंहराजाने बांधी लावीने वसुदेवजीने स्वाधीन कखो पाठलथी समुद्रविजयजीयें कोष्टक निमित्तियाने पूठथुं जे वसुदेवजी अने जीवयशांनुं जोडुं मलतुं ठे के नथी? तेवारें निमित्तिये कछुं के ए जीवयशा जे ठे ते परण्या पढी श्वसुरना कुलनो अने पोताना पिताना कुलनो एरीते बेहु कुलनो द्य करनारी ठे माटे तमे विचारिने काम करजो महारा वचनमां लगार मात्र संदेह जाणशो नही एवुं सांजली निमित्तियाने शीख आपी विदाय कखो अने निमित्तियानी वातथी चिंतातुर थयो थको विचारवा लाग्यो जे वसुदेवजी जीत्यो एवुं सांजलशो तो जरासंध पोतानी पुत्री वसुदेवजीने आपशो अने ते कन्या तो बने कुलनो द्यकरनारी ठे तो हवे आपणने एनो शो उपाय करवो एवो बिं तातुर थको बेगो ठे एटलामां तो वसुदेवजी पण सिंहराजाने बांधीने समुद्रविजयजीनी पासो

લડ આખ્યો અને સમુદ્રવિજયજીને ચિંતાતુર થયેલો દેશીને પૂઠવા લાગ્યો જે તમે શી વિ
 તામાં બેઠા હો? તેવારે વસુદેવજીને એકાંતમાં લઈ જઈને સમુદ્રવિજયજીયે, જીવયશા બેઠુ કુ
 લના ક્યને કરવાવાલી છે એ વાત સંજ્ઞાવી તેવારે વસુદેવજી બોલ્યા કે એ સિંહરાજાને મેં
 બાંધ્યો નથી પરંતુ કંસે બાંધ્યો છે એ વાત સાંજ્ઞાવી સમુદ્રવિજયજી વિચારમાં પડ્યા કે એ વાણિ
 થાના ઠોકરામાં એટલું બલ હોય નહિ માટે તેની હકીગત પૂઠવાસારું સુજડ વણિકને બો
 લાવ્યો તેણે સર્વ વૃત્તાંત કહ્યો પછી તે વાણિયાની પાસેથી મુઢિકા મગાવી કંસને આપી સિંહ
 રાજાસહિત કંસને રાજગૃહનગરે જરાસંઘ પાસે મોકલ્યો જરાસંઘે પણ કંસને પોતાની પુત્રી
 જીવયશા પરણાવી દીધી અને વલી કંસે તેની પાસેથી મથુરાનું રાજ્ય માગ્યું તેવારે જરાસંઘે
 પોતાનું સબલ સૈન્ય આપ્યું તે જોઈ કંસે મથુરામાં જઈ પોતાનો પિતા જે ઝગસેન તેને જીવતો
 જાલી કાષ્ટના પાંજરામાં નાચી દીધો અને પોતે મથુરાનું રાજ્ય કરવા લાગ્યો, હવે પોતાનો
 પિતા કાષ્ટપિંજરમાં પડ્યો થકો ડુઃખ નોગવે છે એું જોઈને કંસનો ન્હાનો જાઈ અતિમુક્તક
 નામે છે તે સંસારથી વિરક્ત થયો અને દીક્ષા લઈ ચાલી નિકલ્યો ॥ હવે વસુદેવકુમરે
 પૂર્વજન્મમાં સ્ત્રીવદ્ધન કર્મે ઝપાર્જન કહ્યું છે તે પૂર્વજન્મની કથા કહે છે વસુદેવનો જીવ પાઠલા
 નવમાં કોઈએક ગામનેવિષે નંદીષેણ એવે નામે કુલપુત્ર હતો તેનાં માતા પિતા બાલ્યાવસ્થામાં
 મરણ પામ્યા પછી તે મામાના ઘરમાં રહીને મહોટો થયો તે એવારે યુવાન અવસ્થા પામ્યો
 તેવારે કાલું રૂપ, કુંદર્શીની, બિલાડાના જેવી ન્હાની આંખ, ગણેશના જેવું મહોટું પેટ, હા
 થીના જેવા મોટા દાંત, ઝંટના જેવા મોટા હોઠ, વાનરાના જેવા કાન, નાસિકા ચાપડી,
 ત્રિશૂળું કપાલ, એવો કુરૂપો દેશીને તેને કોઈ કન્યા આપે નહીં સર્વ સ્ત્રીયો તેની નિંદા કરે

તેથી ચિંતાતુર થયો થકો મામાના ઘરમાં કામકાજ કરવું મૂકી દીધું, મામાયે કહ્યુંકે મ
 હારી સાત પુત્રી છે તેમાંથી એક તુજને પરણાવીશ તું ચિંતા કરીશ નહીં પઠી મામાયે પો
 તાની દીકરીયોને એની સાથે પરણવાનું કહ્યું તેવારે તે સાતે જણીડ બોલી જે અમે મરી
 જાડ્યે તે કબુલ કરીયે પણ એ દાંતલાને તો કદાપિ કાલે પરણીયે નહીં એવું સાંજલી તે
 નંદીષેણ મરવાને માટે કોડેક પર્વત ઉપર ચઢીને ત્યાંથી પડવા લાગ્યો એવામાં એક મુનિ
 રાજે તેને વજ્યો અને કહ્યું કે હે જોલા આવા પ્રકારે મરવાથી તાહારું ડુઃખ મટે નહીં
 તિહાં પ્રતિબોધ પામીને ચારિત્ર લીધું અને સાધુઝનો વૈયાવચ્ચ કરવાનો અનિગ્રહ ધારણ કર્યો
 વલી પોતે માસસ્વમણની તપસ્યા કરે અને સાધુઝનો પણ વૈયાવચ્ચ કરે એક દિવસે ઇંડમહા
 રાજે પોતાની સજામાં તે નંદીષેણની વૈયાવચ્ચ કરવા આશ્રયી ઘણીજ પ્રશંસા કરી કે એના
 સરસ્વો વૈયાવચ્ચનો કરતાર બીજો કોડ નથી તે. વાતને એક દેવતા અણમાનતો થકો તિહાં
 ડ્યાબ્યો તેણે અતિસારના રોગેકરી યસ્ત થયેલા એવા એક સાધુનું રૂપ વિકૂર્વોને એક ગામને
 બાહેર જઈ બેસાડ્યો અને વલી બીજા એક સાધુનો રૂપ બનાવીને જિહાં નંદીષેણ માસસ્વમ
 ણનું પારણું કરવા લાગ્યો છે તિહાં મોકલ્યો તે કૃત્રિમ સાધુ આવીને નંદીષેણને કહેવા લાગ્યો
 કે અરે, અતિસારના રોગવાલો સાધુ બહાર પડ્યો છે તેનો વૈયાવૃત્ય કર તે સાંજલી નંદી
 ષેણ પારણું કરવું પડતું મૂકીને તરતજ તે સાધુની શરીર છુદિને માટે ગામમાં સ્વજનું
 પાળી લેવા સાહં ફરવા લાગ્યો પરંતુ તેપણ તે દેવે દેવમાયાથી અમૃતજનું કરી દીધું લેવા
 યોગ્ય ક્યાંય મલે નહીં તોપણ મનમાં સ્વેદ આવતો નથી પણ ઝલટો પશ્ચાત્તાપ કરવા લાગ્યો
 કે અરે જૂઝતો સ્વરા કે ડું કહેવો નાગ્યદીન હું જે આવા મુનિઝનો વૈયાવચ્ચ કરવામાં પણ

મને અંતરાય પડવા લાગો છે પછી એમ કરતાં પાણી પણ મલ્યું તે લઇને સાધુ પાસે આવ્યો તે
 વારે તે અતિસારી સાધુયે રીશકરી લાત મારીને પાણી ઢોલી નાશ્યું અને કહેવા લાગ્યો કે અરે
 મૂર્ખા આટલો વસ્ત રહીને કેમ આવ્યો એમ કહ્યું તો પણ તેના ઉપર રોષ ન કહ્યો પછી તે સા
 ધુને પોતાની સ્નાંધ ઉપર ચઢાવી ગામમાં લઇ ચાલ્યો તેવારે તે સાધુયે દેવમાયાથી બલી અત્યંત
 ડુર્ગધિત વિષ્ટા કરવા માંમની તેથી નંદીષેણનું શરીર સંપૂર્ણ મલથી જરાડ ગયું તો પણ નંદીષેણને દ્રેષ
 ઉપજ્યો નહીં એવી તેની ધીરજ જોડ દેવ તુષ્ટમાન થઇ નંદીષેણને વાંદીને સ્વસ્થાનકે દેવલોકમાં
 ગયો એવીરીતે નંદીષેણે બાર હજાર વર્ષે ચારિત્ર પાલ્યું અને ઘણા ગ્રંથોમાં પચાવન્ન હજાર વર્ષે
 ચરિત્ર પાલ્યું એમ કહેલું છે અંતે અનશન કહ્યું તે વસ્ત કોડક ચક્રવર્તિ તેને વાંદવા આવ્યો તેવારે
 ચક્રવર્તિની પટરાણીને દેસી તેણે નિયાણું કહ્યું જે હું પરન્વે સ્ત્રીવદ્વન્ન થાઉં એવું નિયાણું બાંધી
 તિહાંથી કાલ કરી દેવલોક ગયો અને દેવલોકથી ચર્વીને ફહાં વસુદેવ થયો છે તેનું પૂર્વે કરેલા
 નિયાણાનાં પ્રજાવથી કામદેવ જેવું રૂપ થયું છે તે વસુદેવ જે વસ્ત શૌરીપુર નગરમાં ફરે
 તેવારે તે નગરની સર્વ સ્ત્રીયો પોતાના ઘર ઝઘડાં મૂકી તથા બીજાં પણ સર્વ કામકાજ
 પડતાં મૂકી રૂપે મોહી થકી વસુદેવની પઠવાડે ફરે અને નરતારનું કહ્યું પણ માને નહીં
 તેથી કોડ કોડના ઘરોમાં ચોર પેસી જાય અને ઘર પણ લૂંટી ચાલ્યો જાય એવું કલ્પ જોડ તે
 નગરના રહેનારા સર્વ લોકોયે સમુદ્વિજય રાજાની પાસે જડ વિનતિ કરી કે ગામની સર્વ
 સ્ત્રીયો ઘર સૂનાં મૂકીને વસુદેવ કુમરની પાઠલ નમે છે માટે જો તમે વસુદેવજીને નહીં વહો
 તો અમને બીજે ક્યાંડ રહેવાની જગા બતાવો તે સાંજલી સમુદ્વિજય રાજા બોલ્યા કે હે પંચો !
 તમે કહો તો તેમ હું કરીશ હવે તમે સુલે આપણે ઘરે જાઉં અને સુલસમાધિમાં રહો એમ

कही महाजनने शीख आर्या, थोडी वार पढी वसुदेवजी पण समुद्रविजयने पगे लागवा सारुं तिहां आव्यो तेवारे वसुदेवजीने खोलांमां बेसाडीने समुद्रविजयजी बोल्या के हे नाइ! आज काल तुं शरीरमां डुबल थइ गयेजो देखाय ठे ते हुं जाणुं हुं जे तुं इहां तिहां घणो रखडे ठे माटे वेलाये कुवेलाये कोइ बिड जोइ ठल करीने ताहारा रूपनी खराबी करणे तथा वली आपणे राजा ठैयें माटे आपणा वैरी पण घणा ठे ते कोइ उपडव करे माटे तुं आ पणा घरना बगीचामां रम्या करजे पण बाहेर नमवानुं मूकी आपजे वली बाहेर नम वाथी विद्या शीखेली ठे ते पण जूली जइश एवुं सांजली वसुदेवजी पण विनयपूर्वक बोळ्यो के तमारो डुकुम महारे प्रमाण ठे एम कही घरनी वाडीमांहेज रमत करवा लाग्यो एवामां उनालो आव्यो तेवारे शिवादेवीयें समुद्रविजयजीने माटे चंदन घसी तेनी कटोरी नरी ढाकीने दासीना हाथमां आपी समुद्रविजयजी पासे मोकली तें कटोरी दासी लइ जाय ठे तेने देखी वसुदेव बोळ्यो के आ शुं ठे? दासी बोली हजुरने विलेपन करवा सारुं चंदननी कटोरी राणीयें दीध। ठे ते लइ जावं हुं तेवारे वसुदेवजीयें ते दासीना हाथमांथी ठीनवी लइ पोताना अंग उपर चंदननुं विलेपन करी लीधुं ते जोइ दासी कोप करीने बोली जे ताहारां आवां लक्षण ठे तेथीज तुं बंदीखाने पळ्यो ठो ते सांजली वसुदेवजीयें दासीने पूठधुं के बंदीखानुं ते वली कयुं! तेवारे दासीयें जवाब दीधो नही पण जेवारे घणो हव करीने पूठधुं तेवारे दासीयें गामना लोको संबंधि विचार सर्व कही संजलाव्यो तेथी वसुदे वजी राजानी उपर तथा पंचोनी उपर अमर्ष आणीने अर्द्धिरोत्रे एकलो घरमांथी बाहेर निकली गयो, अने विचाणुं जे हवेथी ए समुद्रविजयजी महारी आशा मूकीने पठवाडे शोध

કરવા નીકલે નહીં એવો કોઈ ઉપાય કરું પઢી નગરની બાહરે એક મહાદાને બાલીને પોલના
 કમાડ ઉપર લોહીના અક્કરોથી લખ્યું જે હે નગરવાસી લોકો ! તમે સાંનજો હું તમોને તથા
 મહારા મહોટા નાઈને સુખ થવાને માટે બની નસ્મ થયો હું હવે તમે સુખ સમાધીમાં રહેજો
 એવી રીતે લખીને ચાલતો થયો પ્રજાતે પોલીયેં પોલ ડઘાડી તેવારે મુડડું બહુ દીતું અને વસુ
 દેવજીના લખેલા અક્કર વાંચી સમુદ્વિજયજીને જડ કહ્યું સમુદ્વિજય તિહાં આવી તે
 કૃત્ય જોઈ શોકથી મરવા લાગ્યો તેવારે પ્રધાનાદિ લોકોયેં તેને સમજાવી રાખ્યો તોપણ
 શોકમાં ગરકાબ થયો થકો રાજ્ય કરે છે હવે વસુદેવ ગમેં ગમેં ફરવા લાગ્યો તે જ્યાં જ્યાં
 જાય તિહાં પૂર્વે કરેલા નીયાણના પ્રજાવથી અત્યંત સ્વરૂપવાન કન્યાડ પરણે એમ ક્યાંક
 દશ, ક્યાંક વીશ, ક્યાંક સો, ક્યાંક પાંચસો-કન્યાડને પરણે તે સર્વ વિદ્યાધરાજાડની પુ
 ત્રીયો તથા બીજા નૂચરરાજાડની પુત્રીડ તથા જેવ પ્રસુખ મહોટા ધનાઢ્ય લોકોની પુત્રીડ
 જાણવી એમ સર્વમલી બહોંતેર હજાર કન્યાડને વસુદેવજી પરણ્યો અને ઘણી વિદ્યાડ પણ
 શીખ્યો, એવા અવસરમાં રોહક રાજાની પુત્રી રોહિણી નામે છે તેનો સ્વયંવર મંમપ મંમણો
 છે તિહાં ત્રણ સ્વંમનો સ્વામી જરાસંધ આદિ દેડને સર્વરાજાડ તે સ્વયંવર મંમપેં આવ્યા છે
 તેમજ સમુદ્વિજય પ્રસુખ સર્વ યાદવો પણ આવ્યા છે તે રાત્રિયેં વસુદેવજીને રોહિણીપ્રફાસિ
 વિદ્યાદેવીયેં આવી સ્વપ્નામાં કહ્યું કે હે વસુદેવ ! રોહિણીના સ્વયંવર મંમપને વિષે તું જા અને
 તુજને તે રોહિણી પરણશે વળી રોહિણી શિવાય બીજી પણ એક કન્યા તું હજી પરણીશ
 એમ સર્વે તુજને બે કન્યાડની પ્રાપ્તિ હવે થવાની છે માટે તું કાં સૂતો ભો ! પ્રજાતેં તું તિહાં
 જાજે એમ કહીને પઢી તે વિદ્યાદેવીયેં રોહિણીની પાસે જડ તેને પણ સ્વપ્નામાં કહ્યું કે તું મુ

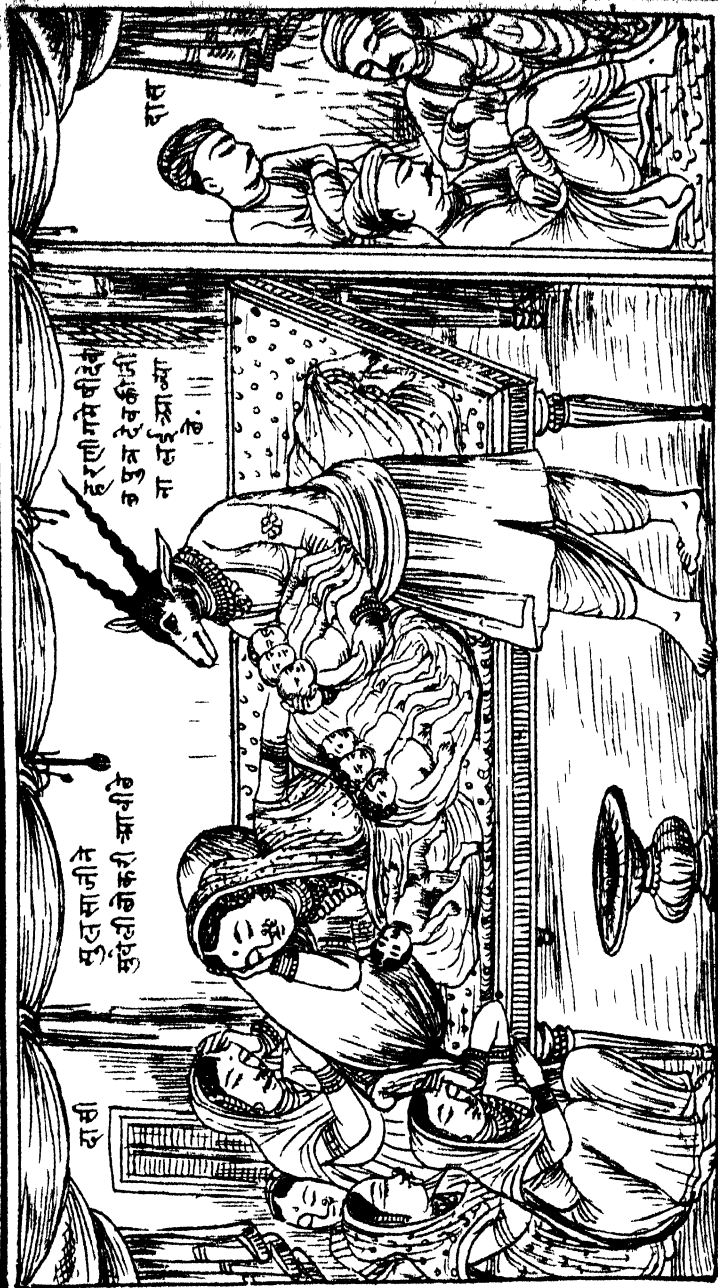
दंग वजाववावाला कुबडाने परणजे ॥ हवे रोहक राजार्ये प्रजातें स्वयंवर मंमप शणगासो त्या सर्व राजा, राजकुमारो पण शणगार करी पोत पोताना नामनां सिंहासनो उपर आवी बिराजमान थया एटलामां रोहिणी राजकन्या पण पोताने शरीरे सोल शणगार करी स खीडये करी परवरी थकी हाथमां फूलमाला लेइने स्वयंवर मंमपमां आवी तेवारे सर्व राजा ते कन्याने देखवा लाग्या अने उडीदारणी प्रतिहारिणी प्रत्येक राजाउंना गुण रूपादिकनो वर्णन करे ठे केमके ते रोहिणी सती ठे माटे काचमांथी सर्व देखी शके नही तेथी प्रतिहारिणीये सर्व राजाउंने वर्णवी देखाळ्या पण कुलदेवीना वचनने हृदयमां धरीने जे मृदंग वगाडनारा कूबडाने रूपें वसुदेव आव्यो ठे ते एज वसुदेव एज वसुदेव एवो मृदंगशब्द वजावे ठे तेने जोइने तेना गलामां वरमाला पहेरावी तेवारे कूबडो नाचवा लाग्यो अने मुखथी आरीतें शब्दोच्चार करतो हवो के अहो आ सर्व. राजाउ करतां हुं अधिक नाग्यशाली हुं जेमाटे ए सर्व राजाउ बेठा रह्या अने मुजने वरमाला मली गइ एवुं जोइ ते मंमपमां आवेला सर्व राजाउ ते कन्या अ पर क्रोध करीने, केटलाएकतो कन्याने निंदवा लाग्या, केटलाएक कन्याना पितानी निंदा क रवा लाग्या अने केटलाएक बोल्या अरे आ कूबडाने मारीने एनी पासेंथी वरमाला खोंसी ल्यो फोकट बीजा उपर रीश करवाथी छुं थाय एवुं मांढोमांढे कहीने बोल्या के जेना सुजट कूबडा पासें उजेला ठे तें कूबडा पासेंथी वरमाला खोंसी लीये अने तेनीज ए वरमाला पण जाएवी एवुं सांचली सर्व राजाउंना सेवक ते कूबडा पासें आव्या तेने कूबडे सोनाना मृदंगथी मारीने जमीन उपर नाखी दीधा तेदेखी सर्व राजा शस्त्र लइने मारवा दोळ्या तेवारे वसुदेवें सर्व राजाउंने विरूप करी नाख्या कोइनी मूढो माढी कापी नाखी, कोइने रुंम मुंम करी

नाख्यो ते जोइ जरासंध राजायें समुद्रविजयना साहासुं जोयुं तेवारें समुद्रविजय राजा बकतर,
 टोप पहेरी धनुष बाण लइने शुद्ध करवा उठया तेने देखी वसुदेवें जाणुं जे नाइनी साथें ल
 डुं नही तो हवे हुं महारुं स्वरूप प्रगट करी देखाडुं नहीतों संग्राम यात्रे एवो विचारी
 कूबडानुं रूप त्यागी मृदंग नाखी देइने समुद्रविजय पासे एक बाण नाख्यो तेमां वसुदेवनो
 तमोने नमस्कार ठे एवुं सुवर्णमयी अक्षरोथी लखेलुं हतुं ते वांचीने समुद्रविजय विस्मय
 थयो अने विचाखुं जे वसुदेव मरण पाમ्याने केइक वरस थइ गयां तो आहीं वसुदेव
 किहांथी आव्यो आतो कोइ इंडजालीयो मने जोलवतोतो नथी एवुं विचारे ठे एटंलामां
 तो वसुदेव पण आवी पणें लागो तेवारें तो समुद्रविजयजीयें सारीपेठें उलख्यो अने सर्व
 यादव खुशी थया जरासंध प्रमुख राजाउ पण खुशी थया, महोत्सव करीने वसुदेवने रो
 द्विणी परणावी तथा आगल पण जेटली स्त्री परण्या हता ते सहुनी हकीगत सर्व समुद्रविज
 यजीने कही पाठलथी बहोतेर हजार कन्याउने चेली करी विमानमां बेसाडी लावीने वसुदेव
 घेर आव्या ॥ हवे स्नेहने लीधे वसुदेवजीने मथुरा नगरीमां कंस लइ आव्यो त्यां कंस तथा वसु
 देवजी बेहु मथुरामां रहे ठे एकदा देवकराजानी पुत्री देवकीजी, वसुदेवने परणवा आवी ठे
 ते देवकीजी अने जीवयशा ए बे साथे रमत करे पण जीवयशा पोताना बापना बलना गर्वैकरी
 उन्मत्त ठे हवे जेवारे देवकीजीनो विवाह मंमाणो तेवारें जीवयशा मदिरापान करी देवकी
 जीने पोतानी खांध उपर बेसाडी नाचे ठे एवा अवसरमां कंसनो न्हानो जाइ अशुनो नामा
 साधु थयो ठे ते गोचरी सारु फरतो थको कंसने घरे आव्यो तेने जीवयशायें दीतो तेवारे म
 दोन्मत्त थइ थकी मुनिने कंठे बलगीने बोली जे हे देवरजी ! तमे जला अवसरमां आव्या ठो

तो हवे एक राजकन्या तमोने पण परणावीश एंडु बोलती अकी तेने मूके नही तेवारे तेने बीवराववा माटे साधु बोल्या के अरे मूरखणी तुं छुं नाचे कूदे ठे जेने ते ताहारा खांध उपर बेसाडी ठे तेनो सातमो गर्ने जे आशे ते ताहारा जरतारने तथा ताहारा पिताने मारवा बालो आशे एवां साधुनां वचन सांजली साधुने कंठे बलगेली हती ते मूकी दीधो त्यांधी साधुतो विहार करी गयो अने जीवयशाने मद उत्तरी गयो मनमां शंका पडी जे साधुनुं व चन खोंटुं थाय नही पडी ते वात एकांते जइ पोताना जरतार कंसने कही कंसं पण ते वात सत्य करी मानी तोपण ते वचन जुतुं करवाने अर्थे विचाहुं जे आ वात कोइने जाण वामां नही आवे तेवीरीतें एनो उपाय करवो एंडु चिंतवन करी एक दिवस वसुदेवजीने कंसं राजी कल्यो तेवारें वसुदेवजी बोल्या हे कंस ! ताहारा उपर हुं तुष्टमान थयो लुं माटे माग माग जे मागीश ते हुं आपीश एंडु सांजली कंस बोळ्यो जे हे मित्र ! तुं तुष्टमान थयो तो देव कीजीना पहेलवेलां साते गर्ने मने आपजे ते वात वसुदेवजीयें सरल चित्थी मान्य करी अने कंसने कहुं के हुं तमोने साते गर्ने आपीश एवीरीतें वसुदेवजी वचनथी बंधाइ गया, पडी ते वात देवकीजी आगल कही तेवारें देवकीजीयें अइमचा मुनिनां कहेलां वचन वसुदे वजीनें संजलाव्यां अने कहुं के आ कंस आपणा पुत्रोने लइ मारी नाखशे ते सांजली वसुदे वजीने पश्चात्ताप थयो पण वचने बंधाइ गयो त्यां शो उपाय ? सत्पुरुषनुं बोलबुं फरे नही माटे सत्पुरुषें जे बोलबुं ते विचारीने बोलबुं हवें एवा अवसरमां जहिलपुर नगरनो रेवासी नाग नामे शेठ ठे तेनी सुलसा नामा स्त्रीने मृतवह्वा दोष ठे तेथी ते बक्षा सुवेला पुत्रने जन्म आपे ठे माटे ते स्त्रीयें अछम तपकरी हरणीगमेषी देवनुं आराधन कहुं ते देव त्रीजा उप

વાસમાં પ્રગટ થઈને બોલ્યો જે મને શાવાસ્તે બોલાવ્યો તેવારેં સુલસા બોલી કે હે દેવ મુજને
 મૃતક પુત્ર આવે છે તે જીવતા કરી આપ તેવારેં દેવતા બોલ્યો કોઈનું કર્મ દૂર કરવાને હું સમર્થ
 નથી માટે તાહારા પુત્રતો જીવતા રહેજો નહીં એ વાત નિશ્ચયાત્મક છે તથાપિ તારી પુત્રસંબંધિ
 ડહા હું પૂરણ કરી આપીશ એવું કહીને દેવતા જતો રહ્યો પઠી કર્મયોગેં દેવકીજી અને સુ
 લસા એ બેહુને સાર્થેજ ગર્જન રહ્યો અને સાર્થેજ જન્મ્યો તેવારેં હરણીગમેથીયેં દેવકીજીના જી
 વતા પુત્રો લાવીને સુલસાની પાસેં મૂક્યા અને મૂવેલા સુલસાના પુત્ર તે દેવકીજીની પાસે
 લાવી મૂક્યા તે મૂવેલા બાલકોને કંસના ચોકીદારોયે લઈજઈને કંસને સ્વાધીન કહ્યા કંસેં
 તેમને સિદ્ધા ઝથર પઠાડી મારી નાલ્યા એવીરીતેં દેવકીજીના ઠ પુત્ર સુલસાની પાસે વૃદ્ધિ
 પામ્યા અને સુલભાનાં મૃતક પુત્ર દેવકી પાસેથી લઈને કંસેં માલ્યા તે દેવકીજીયેં પૂર્વલા ન
 વમાં પોતાની શોકનાં સાત રત્ન ચોરી લીધાં હતાં તેથી શોક દિલ્લગીર થઈને જેવારેં ઘણું
 રુદન કરવા લાગી તેવારેં એક રત્ન તેને પાહું દીધું હહું તે કર્મના યોગેં અનિકથશા, અનંત
 સેન, વિજયસેન, નિહતારિ, દેવયશા અને શત્રુસેન એ ઠ પુત્ર દેવકીજીના લઈને હરણીગમેથી
 દેવેં સુલસાને આપ્યા હવે દેવકીજીનો સાતમો ગર્જન સાત સુપને સૂચિત પાંચમા દેવલોકથી
 ચર્ચીને દેવકીજીની કૂચેં આવી યપ્યો તે ગર્જન જન્મતાંજ લઈ જવાને માટે કંસનાં મા
 ણસો ચોકોદાર બેઠેલા હતા તેથી દેવકીજીયેં વસુદેવજીને કહ્યુંકે આ સાતમો ગર્જન ઉત્તમ
 છે માટે કોઈપણ ડપાય કરીને કદાપિ એને માટે જીવું ચોલવું પડેતો જીવું બોલીને પણ આપ
 ણેં, એ ગર્જન રાખવો એ વાત વસુદેવજીયેં સાંજલીને પઠી વસુદેવજી જે વલત દેવકીજીને પ
 રાખ્યા હતા તે વલત જે દેવકરાજાયેં ડાયજો આપ્યો હતો તેમાં ગોકુલગામ પણ સાથે આપ્યું

हनुं ते गोकुलगाममां नंदनामैं गोप तथा तेनी यशोदा नामैं स्त्री ए वे रहे ते नेपण ते दाय
जामां आवी गया हतां एटलामां देवकीजीने गर्न थयो ते वणैं कालो हतो तेने देखी कृष्ण
कृष्ण एवुं कहोने वसुदेवजी तेने तिहांथी ठानो लइने निकली गयो ते वखत कमें बेसाडेला
चोकीदारोने निडा आवीगइ हती आगल जतां दरवाजो खोलोने निकल्यो तेवारे उग्रसेन
बोळ्यो आ कोण ठे वसुदेवजी बोळ्या आ ताहारुं काष्ठनुं पांजरुं नांगीने नेमांथी तुजने मुक्त
करनार ठे एवुं कही आगल चाळ्यो मार्गमां यमुनानदीथें पण मार्ग आप्यो ते नदी उद्धं
धीने गोकुलमां जइ यशोदाजीने ते बालक सोंप्यो अने ते वखत यशोदाजीने पुत्री आवी
ठे ते लइ आवीने देवकीजीने सोंपी पाठलथी कंसना पोरायत निडामांथी जाग्या ते बोळ्या
छुं पुत्र आव्यो के पुत्री आवी तेवारे वसुदेवजीथें पुत्री आपी ते कंसे लईने तेनुं नाक कापीने
पाठी वसुदेवजीने आपी आ ठेकाणे अन्यदर्शनीउ कहे ठे के कन्याने पण शिला उपर पठाडी
ते वीजली थइगइ ए वात मिथ्या ठे हवे कंस निश्चित थयो आणीगम गोकुलमां यशोदाजी
वसुदेवना कहेवार्थी कृष्णनुं पुत्रनी पेरे पालन पोषण करे ठे कंस पण सुखें सुखें वृद्धि पामे
ठे हवे देवकीजीने कृष्णजीने देखवानी घणी घणी चाहना रहे पण कंसनी बीकने लीधे पन्नर
पन्नर दिवसैं अथवा महीने आज वढ बारश ठे आज गोत्राट ठे आज काजली त्रीज ठे
एवा नवा नवा उत्तर करी करीने गोकुलमां जाय तेने लीधे ते दिवसो सर्व मिथ्यात्वीउना पर्व
थया पढी तिहां जइ देवकीजी श्रीकृष्णने रमत करावे, दूध धवरावे, अने यशोदाजीने कहे के
ताहारो पुत्र मने घणो वद्धन लागे ने एवां वचन कही पाढी घेर आवे एरीतें कृष्णजी बाल
लीला करता थका यशोदाजीनां दूध इही प्रसुग्धनां वासण होनी नाखे फोडी नाखे इत्यादिक

चित्र ६०

वसुदेवजी श्रीकृष्णनेलाई गंगानदी उतरेढे

અનેક પ્રકારની રમત કરતો વિચરે છે એકદા વલુદેવજીયેં દેવકીને કહ્યું કે તમારે ઘણી વચ્ચત તિહાં
 જાવું નહીં કારણકે જો કંસને એ વાતની સ્વર પડશે તો વલ્લ્હી! કાંઈક ઉત્પાત કરશે હવે જેવારે
 કૃષ્ણ સાત આઠ વર્ષના થયા તેવારે તેને કલાત શીલવવા સારું રોહિણીના પુત્ર બલદેવજીને
 કંસથી ઠાનો મોકલ્યો અને તે ઠાનો રહેવાની હેતુનૂત કંસસંબંધિ સર્વ હકીગત બલદેવજીને
 નિવેદન કરી એમ બલદેવજી અને કૃષ્ણ બેંદુ જણ ગોકુલમાં નંદને ઘેર રહે છે અને બલદેવજી
 શ્રીકૃષ્ણને વિદ્યાત નણાવે છે સર્વ કલાત શીલાવે છે એમ કરતાં શ્રીકૃષ્ણ ચૌદવર્ષના થયા હવે
 રામ કૃષ્ણ બંને નાઈત તિહાં ગોવાલીઆતની સાથે નાચે કૂદે ગાય વજાવે નીલા પીલા વસ્ત્ર
 પહેરે, કૃષ્ણ પોતાને મસ્તકે મોરપીઠ રાખે, મુરલી વજાવે, ગોપીયોની સાથે ગાય, આલો દિવસ
 રમત કરે, સાંજના ઘેર આવે એવા અવસરમાં વલ્લ્હી એક દિવસે કંસના મનમાં એવી વાત
 આવીકે સાધુનું વચન જૂતું થયું કે નથી થયું તેની ચોકસી કરવા માટે નિમિત્તિયાને પૂઠણું
 કે મને કોઈ મારનાર છે કિંવા નથી? તે સાંજની નિમિત્તિયો બોલ્યો કે સાધુનું વચન જૂતું
 નથી તાહારો શત્રુ કોઈક જગાયે મહોટો થઈ રહ્યો છે પણ તાહારો શત્રુ મરણ પામ્યો નથી
 તેવારે કંસે પૂઠણું તે કેવીરીતે મહારા જાણવામાં આવે, નિમિત્તિયો બોલ્યો જે અરિષ્ટ
 નામા બલદને દમન કરશે, જે કાલીનાગને વશ કરશે, જે તાહારા કેશી નામના ઘોડાને
 દમશે, જે સ્વર અને મેષ નામા સ્વરોને મારશે, જે ચંપોત્તર અને પદ્મોત્તર નામા હાથીડને
 મારશે, જે સારંગ ધનુષ્ય ચઢાવશે, જે ચાણુરમદ્ધ અને મુષ્ટિકમદ્ધ એ બેને મારશે તે તાહારો
 મારનાર જાણજે એ વાત સાંજની કંસે તેની નિગાહ કરવાને માટે પડહ વજાડાવ્યો કે જે
 કોઈ સારંગ ધનુષ્યને ચઢાવે તેને મહારી બહેન સત્યનામા હું પરણાવું એ વાત સાંજની ઘણા

राजा तिहां नेला थया एवा अवसरमां वसुदेवजीनो एक अनादृष्ट नामा महाबलवंत पुत्र ठे ते पण धनुष्य चढाववाने जाय ठे मार्गमां सांज पडी तेथी रात्रे श्रीगोकुलमां रह्यो तेने बलनइ उलखतो हतो तेथी तेनी घणी सेवा करी प्रजात थयुं तेवारे अनादृष्ट बलनइने क हेवा लाग्यो के एक वलावो आपो तो मने मथुरानो मार्ग देखाडी आवे ते सांचली बल नई श्रीकृष्णने अनादृष्ट साथे मार्ग देखाडवा मोकळ्यो मार्गे जतां अनादृष्टनो रथ वृद्धोमां अटकी रह्यो ते अनादृष्टथी निकळ्यो नही तेवारे कृष्णजीयें ते बेहु वृद्धोने लात मारी उखेडी नाख्यां अने मार्ग करी रथ वाहेर रस्ते चडावी दीधो तेजोइ अनादृष्टीये तेने बलवान जाणी रथमां बेसाडी मथुरामां लइ गयो त्यां जइ अनादृष्टी धनुष्यने हाथ फरसवा लाग्यो दैवयोगथी पावो पळ्यो तेवारे तेना उपर लोक हस्या श्रीकृष्णें अनादृष्टीहुं हास्य थहुं देखी ते धनुष्यने सहेज उपाडीने चडावी लीधुं सत्यनामा पासे उनीहती तेणे श्रीकृष्णने वरमाला पेरावी तेवारे वसु देवजी अनादृष्टी उपर क्रोधकरी कहेवा लाग्यो के एने शा वास्ते आंही लइ आव्यो जा हम एाज पावो मूकी आव ते सांचली अनादृष्टी बानोमानो कृष्णने गोकुलमां लइ आव्यो एटला दिवससुधी आ बलनइ महारो जाइ ठे एवुं श्रीकृष्णना जाणवामां न हतुं. हवे अनुक्रमें श्री कृष्ण सोल वर्षनो थयो एवा अवसरमां कसैं केशी घोडो अने मेष घोडो तथा अरिष्टनामा बलइ ए सर्वने गोकुलमां मोकळ्या ते जइ गोकुलमां उपइव करवा लाग्या तेमने श्रीकृष्णें मारी नाख्या एवा अवसरमां वली मथुरामां कसैं मल्लनो अखाडो मांढ्यो तिहां घणा मल्ल एकठा थया ठे तेमां एक चायूरमल्ल अने बीजो मुष्टिकमल्ल ए बे मल्ल घणा बलवान ठे ते वखत कसैं जाणुं जे धनुष्य चढाववावालाने में सारीपेठे उलख्यो नही माटे हवे कोइरीतें

તે આંહી આવે તો હું તેને મારી નાખું એવું વિચારી એક બાજુ કંસ બંધો રહ્યો છે એવામાં શ્રી
 કૃષ્ણે સાંનહ્યું જે આજ મદ્ધયુદ્ધ છે તે હું દેખવા જાઉં એવું ચિંતવી બલનહને ગુરુ જાણી પળે
 લાગી બોલ્યો સ્વામી આજ આઢા આપોતો મધુરામાં મદ્ધયુદ્ધ જોવા જાઉં.તેવારે બલનહં જાણું
 જે તિહાં જવાથી કદાચ કંસની સાથે યુદ્ધયદ્ જાય માટે કૃષ્ણને જાણપણની વાત જણાવી
 આપું એમ વિચારી બલનહ બોલ્યો હે યશોદા ! ઝમોને સ્નાન કરવા માટે ઝનું પાણી આપ
 ઝમે આજ મદ્ધયુદ્ધ દેખવા જહ્યું તે વચત યશોદા બીજા કોઈ કામમાં પડી હતી તેથી બલ
 નહનું વચન સાંનહ્યું ઝણ સાંનહ્યા જેવું કરી દીધું તેવારે બલનહ બોલ્યો કેમ યશોદા તું
 મહારા જાહનું પાલણ પોષણ કરવાથી શું રાણી બની બેઠી ? દાસપણું નૂલી ગદ્ જે થકી
 મહારી વાતને ગણકારી નહીં એવું કહીને શ્રીકૃષ્ણને સાથે લઈ બલનહ બોલ્યો કે ચાલો
 આપણે યમુનામાંહેજ સ્નાન કરીશું પઠી મધુરામાં જહ્યું એમ યશોદાને કડવાં વચન બલ
 નહં કહ્યાં તેથી શ્રીકૃષ્ણ નારાજી થયો તેવારે માર્ગમાં બલનહં ઠ જાહને મારવા આદિક
 કંસ સંબંધિ સર્વ વૃત્તાંત કહ્યું તથા આપણે બે જાહની માતાઝ હુદી હુદી છે પરંતુ બાપ એકજ
 છે તેને કંસના નયને લીધે હ્યાં શ્રીગોકુલમાં રાખ્યો છે તે વાત સાંનહીને શ્રીકૃષ્ણ બોલ્યો
 કે જો આજને આજ હું મહારા ઠ જાહને મારવાનું વૈર કંસ પાસેથી લેઉં તોજ હું સ્વરેસરો
 કૃષ્ણ ? એમ કહી માર્ગે યમુના નદીમાં સ્નાન કરવા પ્રવેશ કહ્યો તેવારે કાલિયહ્નનો કાલી
 નાગ આવ્યો તેને શ્રીકૃષ્ણે પકડીને નાક વીંધી નાકમાં કમલોલથી નાથી તેના ઝપર ચડી
 ઝસવાર થહને ઘોડાની પેઠે દોડાવ્યો આ વાત લોકોયે જહ મધુરામાં એક બીજાની પાસે
 કરી કંસે પણ લોકોના મુલ્કથી સાંનહી જે ઝાજે નંદ ગોવાલીયાના પુત્રે કાલિનાગને દમ્યો

एटलामांतो राम कृष्ण बेहु नाइ घणा गोवालीयाना हुंदे परवखा थका नगरने बारणो आख्या तिहां चंपोत्तर अने पद्मोत्तर ए बे हाथीये तेमने रोक्या तेथी बधा गोवालीया मरवा लाग्या पढी बलनई अने कृष्णें मली हाथीउना दंतोसल उखेडी नाखी हाथीउने उपाडी दूर फेकी दीधा तेथी हाथीउ मरण पाम्या पढी कृष्ण बलनइ बेहु जण मछने अखाडे आख्या तिहां एक राजाने मंच उपरथी नीचे पटकीने ते मंच उपर बेठा त्यां बलनई श्री कृष्णने पोतानुं सर्व कुटुंब बताव्युं वली कंस पण देवाज्यो अने कहुं के ए कंस आपणोज ठे परंतु छष्ट ठे एटलामां कंस पण चाणूरमछ अने मुष्टिकमछ ए बे ने युद्ध करवा तयार कखा अनुक्रमें कृष्णजायें चाणूर मछने माखो अने बलनई मुष्टिक मछने मारी नाख्यो ए रीते बेहु मछने मरण पामेला जोइ कंस क्रोध करीने बोव्यो अरे सुनटो जेणे ए बने सर्पने पाजण पोषण करी महोटा कखा ठे ते नंद अने यशोदाजी बेहुने बांधी पकडीने इहां लइ आवो एटले घाणीर्मा पीली नखावीये एवुं कंसनुं बोलवुं सांजली श्रीकृष्ण रोषारुण थया थका कूदको मारीने कंसने कहेवा लाग्या अरे छष्ट महारा ठ जाइने तें माखा ठे तेनुं हुं वैर लेजं तुं एम कही कंसनी चोटली पकडी, नीचो नाखी देइ, मूकी मारी तेथी कंस मरण पामी नरके गयो यादवोये मली उग्रसेन राजाने पांजरामांथी बाहेर काहाडी बूटो करी सजामां लइ आवी बेसाज्यो, तेवारे लोकोये जाणुं जे आ राम अने कृष्ण बेहु वसुदेवना पुत्र ठे पढी उग्रसेन राजाये सोल वर्षनी उमरवाला श्रीकृष्णजीने त्रणसे वर्षनी उमरवाली सत्य नामाने परणावी दीधी हवे यादवोये जरासंधथी बीक पामीने जीवयशाने पूठुं के कंसने अधिसंस्कार करीये ? तेवारे जीवयशा बोली राम कृष्ण तथा बीजा पण घणा यादवोनी

चित्र धरा

સાથે કંસને દાહ દેવાશે તમે જીવંતો સ્વરા છું યાય છે? તે સાંજની કૃષ્ણજી બોલ્યા કે અરે જારે
 છું તારાથી થવાનું છે એવું સાંજની જીવયશા તિહાંથી નિકલી પરવારી રાજગૃહમાં પોતાના
 પિતા પાસે જઈ ડાહ્યે માથે રોવા લાગી અને કહ્યુંકે તાહારા જીવતાં યાદવોયે તાહારા
 જમાઈને મારી નાખ્યો યાદવ ઘણા ઝનમત્ત થયા છે તે સાંજની જરાસંધ બોલ્યો હે પુત્રિ! તું
 ધીરજ ધર જે થવાનું હતું તે થયું હવે એ રામ કૃષ્ણ બેહુ મહારા અપરાધી છે તે બેહુને આવી
 મહારે સ્વાધીન કરી જાશે તોજ યાદવો મહારા રાજમાં રહી શકશે નહીંકાંતો હું. એ સર્વ
 યાદવોને મારી નાખીશ એવી રીતે જીવયશાને દિલાસો આપી સંતોષી પછી એક સોમનામા
 સામંતને યાદવોની પાસે જરાસંધે મોકલ્યો તે યાદવો પાસે આવીને સમુદ્વિજય પ્રમુખ
 રાજાર્જને કહેવા લાગ્યો કે હે યાદવો! તમે મહારી વાત સાંજનો કે, જે થવાવાનું હતું તે
 થઈ ગયું હવે માત્ર એક રામ અને બીજો કૃષ્ણ એ બે ગોવાલીયાના હોકરા છે તેને બાંધીને મ
 હારી સાથે આપી જરાસંધ પાસે મોકલી આપો એ દાસોને લીધે તમારા સર્વ યાદવકુલનો
 ક્ષય કરાવો નહી, તે સાંજની સમુદ્વિજય બોલ્યા અરે સોમ! તું સમજતો નથી જે એવા
 ગુણવાન અને બલવંત પુત્રોને મરાવવાને અર્થે અમે તુજને આપી દઈએ તો હવે અમે તુહ
 તે કેટલા એક કાલ પર્યંત જીવતા રહીશું માટે જે થવાનું હશે તે થશે અમે કાંઈ અમારા
 પુત્ર આપીશું નહી વન્ની બલનદ્ બોલ્યા કે અરે સોમ તું પિતાર્જની પાસેથી પુત્રને માગતા
 લજાતો નથી છું? અરે હજીતો અમે અમારા એક જાડ મારવાનું કંસ પાસેથી વૈર લીધું છે
 પરંતુ પાંચ જાડ બીજા માલ્યા છે તેનું વૈર લેવું બાકી રહ્યું છે માટે તું જીવવાની ચાહના રા
 સ્વતો હોયતો ઇહાંથી ચાલ્યો જા નહીંકાં તને તો હમણાજ ફલ દેવાડીશ એવું સાંજની સો

मनामा सामंत बीक पामीने जरासंध पासं गयो पावलथी यादवो जय पाया थका कोष्ठिक निमित्तियाने पूढुं के अमारो जय क्यां थजे ते दिशा अमने बताव तेवारे निमित्तियो बोल्यो तमारा कुलमां राम अने कृष्ण महापुरुषो हे वली नेमीश्वर जगवान तीर्थंकर हे माटे त मारो कोइ रीते बिगाड थवानो नथी परंतु हल तमे कृष्णने राजा करीने पढी पश्चिमदिशायें जाउ ते मार्गमां जतां जे स्थानके सत्यनामा, पुत्रनुं जोडलुं प्रसवे ते स्थानके तमारे रही जावुं तिहां तमारी वृद्धि थवावाली हे पण आही तमारं रहेहुं नही एहुं सांजलीने शौरीपुरथी समुद्रविजय प्रमुख अगीआर कुलकोटी यादव नीकल्या अने मथुराथी उग्रसेन प्रमुख सात कुलकोटी यादवो एकठा थजने सर्व कुटुंबसहित सोरठ देश तरफ चाल्या हवे तिहां सोम नामा सामंतें राजगृह नगरे जइ राजा जरासंधने समाचार विदित कथा जरा संध पण सैन्य सज्ज करी यादवो उपर चडाइ करवा तयार थयो, ते वखत जरासंधनो पुत्र कालकुमर बोल्यो के जो महारं नाम काल हे तो हुं सर्व यादवोने कालरूप थइ मारी ना खीश जो यादवो आकाशमां उंचा गया हजे तो नीसरणी मांढीने उपर आकाशमां जइ यादवोनो नाश करीश अने जो यादवोयें जमीनमां प्रवेश कखो हजे तो जमीन खोदीने हुं पण प्रवेश करी तेमने मारीश जो पानीमां यादवोयें प्रवेश कखो हजे तो हुं पण पानीमां प्रवेश करी तेमने मारीश तथा जो अग्निमां यादवोयें प्रवेश कखो हजे तो हुं पण अग्निमां प्रवेश करीने यादवोनो नाश करीश एहुं पण जइ पांचजे जाइयो सहित पिताने नमस्कार करीने कालकुमरे यादवोनी पठवाडे चडाइ करी अने जीवयशाने पण जती वखते कहेवा लाग्यो के महारा बनेवीजीनुं वैर यादवो पानेथी लउं तो मदारं नाम काल करी जाएजे

ચિત્ર દર

જાદવજતા રહેવ

દોસી સદન કરેહે

જાદુજા

જરા સંધુસેન્ય

तेवारे जीवयशायें आशीर्वाद आप्यो अने कहुं के नाइ ताहारं मृत्यु थाय तो नले थाउ पण
 यादवोनों द्रव्य करजे ए रीतें जेम थावानुं ठे तेम जीवयशाना मुखमांथी वचन पण नीकल्युं
 हवे पांचसो जाइउसहित घणी ताकीदथी कालकुमर चढ्यो ते चालतां चालतां जेवारे या
 दवोथी एक दिवसना मुकाम जेटले अंतरे आवी रह्यो एटलामां श्रीनेमीश्वर तीर्थंकर, कृष्ण
 वासुदेव, राम बलदेव बीजा पण बली तद्भव मोक्षगामी एवा घणा जनो यादवोंना परि
 वारमां ठे तेमना पुण्यना योगें खेंची थकी यादवोनी कुलदेवी आवीने यादवोंनुं मुकाम
 तथा कालकुमरनुं मुकाम जे जे स्थानके हतुं तेना वचला मध्यनागमां एक पर्वतनी रचना
 करी ते पर्वतना मार्गमां एक चिता सलगवी ते चितानी पासे बली एक मोशीनुं रूप करीने
 कुलदेवी रुदन करती थक। बेठी तेने कालकुमरें आवीने पूठयुं के आ चितामां कोण बल्या
 ठे अने तुं शावास्ते रुदन करे ठे तेवारे कुलदेवी ठल करी रोती थकी बोली के हे पुत्र ! का
 लकुमरना जयने लीधे सर्व यादवोंनुं कुंडुब आ चितामां बली नस्म थइ गयुं ठे कोइ पण
 यादव रह्यो नही माटे हुं तेमनी कुलदेवी तुं तो हवे मने कोण पूजरो ए कारण माटे मुजने
 बहु दुःख लाग्युं तेथी रुदन करुं तुं ते वात सांचली कालकुमर पोताना मुखें करेली प्रतिज्ञा
 राखवा माटें घणा सामंत तथा केटलाएक जाइयोसहित तरवार काहाडीने यादवोने मा
 रवा सारं अग्निमां पड्यो अने बली नस्म थइ गयो पठी प्रजाते बाकी रहेला जरासंधना
 लश्करमांहेला लोको देवमाया जाणीने पाठा फरी राजगृहे जइ जरासंधने सर्व वृत्तांत
 कहुं हवे आंही सर्व यादवो मोज मजामां खुशी थया थका पश्चिम समुद्रना तट उपर
 आब्या तिहां सत्यनामायें त्रमरनामा पुत्रनुं जोडुं जणुं तेवारे नैमिक्तिकना कहेवा प्रमाणे

यादवो सर्व तिहांज रह्या पढी कृष्ण महाराजें अछम तप करी सुस्थित नामा लवणाधिप देवजुं आराधन कछुं तेथी देवता प्रत्यक्ष आवी उनो रह्यो तेनी पसेथी श्रीकृष्णे रहेवाने सारु जगा मागी तेवारे देवतायें कछुं इंद्रमहाराजने पूढीने तमोने जगा आपीश एंजुं कहीने सुस्थित देवता इंद्र महाराज पसे जइ सर्व बात कही इंद्र धनद नामें जंमारीने मोकल्यो तेथो आवीने बार योजन लांबी अने नव योजन पोहोली एवी एक द्वारिका नगरी बनावी तेने फरतो अठार हाथ उंचो अने बार हाथ जाडो तथा नव हाथ पृथ्वीमां उंमो एवो सो नानो कोट बनाव्यो ते कोटने रत्नना कांगरायें करी शोजित कखो वली ते कोटनी चारे बाछु फरती खाइ करी तथा वाडी बाग बगीचाउ सहित एवो ते सुंदर कोट बनावी पढी धनदें ते द्वारिका नगरीमां श्रीकृष्णने वसवानी आझा आपी ते नगरीमां एक सातजूमिवाजुं कल्प वृक्षोनी वाडीसहित, एंजुं घर श्रीकृष्णजीने रहेवा सारु बनाव्युं वली ते घरनी एक बाछु समुद्रविजयादिक दश जाइने माटे घोरो बनाव्यां तथा ते श्रीकृष्णना घरनी बीजी बाछुमां वली उग्रसेनजुं घर बनाव्युं तेनी बाछुमां वली बीजा सर्व जाइना घर बनाव्यां ते सर्व घोरो त्रण दिवस पर्यंत धन, धान्य, वस्त्र, घरेणा प्रमुख उत्तम वस्तुंथी जरीने श्रीकृष्णने स्वाधीन करी धनद देवता स्वर्गमां पोताने स्थानके गयो हवे सर्व यादवोये मली द्वारिका नगरीमां वास कखो तिहां यादवोना कुंडुबोनी वृद्धि थवा लागी ते अनुक्रमे पचाश वर्षनी मुदतमां अठार कुलकोडी यादवोमांथी वधीने ठपन्न कुलकोडी यादवोनी वस्ती थइ एवा अवसरमां राजगृही नगरीमां कोइ रत्नकंबलना व्यापारीउयें आवीने एवी बात करी के आ नगरीमां कांइ माल नथी सत्वविनानी निर्धन लोकोये करी जरेली ठे कारण के अमारा रत्न कंबलना

लेवावाला पण कोइ आवा शहरमां निकल्या नही अने दारिकामां यादवो वसे ठे ते महा
 सुखी ठे एवीरीतें दारिका नगरीनी प्रशंसा जरासंधें सांजलीने विचाखुं के महारा वैरी हज्जी
 लगण जीवता ठे माटे हवे एनो नाश करु, एम चिंतवी सेना लइ युद्ध करवा चाल्यो एवामां
 नारद ऋषीयें जइ श्रीकृष्णने कहुं के तमारे चेतवुं होय तो चेतजो जरासंध तमारा उपर
 चडी आवे ठे ते सांजली श्रीकृष्ण पण सेना तयार करी लडवाने तेनी सामे चाल्या तेषे
 पंचासरा गामनी पासे आवी पडाव दीधो सुकाम कहुं अने जरासंधनुं लश्कर पण पंचा
 सरा गामथी चार योजन दूर आवी पोहोचुं तेमां जरासंधनुं लश्कर चक्रव्यूहना न्यायथी
 अने श्रीकृष्णनुं लश्कर गरुडव्यूहना न्यायथी एवा आकारे आवी पडाव दीधो ते बेहु ल
 श्करने मांहोमांहे महौटुं युद्ध थयुं लाखो गमे सुनटो मरण पाय्या ठे इत्यादि विशेष अधि
 कार श्रीनेमिनाथचरित्रादि अनेक ग्रंथोथी जाणी लेवो, आंही ग्रंथगौरवना नयथी लखता
 नथी हवे ते बेहु तरफवाला सुनटोनी लडाइ चालतां श्रीकृष्णने जीतवो आपणने कथण
 थइ पड्यो एवुं जरासंधें विचारीने कोइ उपाय न सूजतां जरा नामें एक बाण हतो ते श्री
 कृष्णनी सेना उपर नाख्यो तेषी श्रीकृष्णनी सर्व सेना मुखें लोही वमती मूर्छा पामी गइ,
 तेवारे श्रीनेमिनाथजीना कहेवाथी श्रीकृष्णें अछम तप करी धरणेंइने आराध्यो धरणेंइ आ
 वीने आगामिक तीर्थकर श्रीपार्श्वनाथजीनी प्रतिमा श्रीकृष्णने आपी तिहां मंगल निमित्तें श्री
 कृष्णजीयें सुस्थित देवें आपेलो शंख वजाव्यो अने धरणेंइ आपेला बिंबनुं स्थापन कहुं
 तिहां श्रीशंखेश्वर एवे नामें तीर्थ थयुं ते आज लगण मोजुद ठे कोइक आचार्य वली एम
 पण कहे ठे के श्रीकृष्णजी त्रण दिवस उपवास करी बेग ते त्रण दिवस पर्यंत श्रीनेमि

નાથ સ્વામીયેં સંગ્રામ કલ્પો વલી ઇંડ મહારાજેં માતલી નામા સારથી સહિત રથ મોકલ્યો તેના ઉપર ચઢીને નેમિનાથજીયેં શંખ વજાવ્યો તેથી જરાસંધની સેના શિથિલ થઈ ગઈ, અને ત્રણ દિવસ શ્રીશંભુશ્વર પાર્શ્વનાથની મૂર્તિનો ન્હવણ પોતાની સેનામાં શ્રીકૃષ્ણેં ળાંટયું તેથી શ્રીકૃષ્ણજીની સેના સજ્જ થઈ ઠેવટ કોઈ પણ રીતેં શ્રીકૃષ્ણને જીતવાનો ઉપાય જરાસંધને સૂઝ્યો નહીં તેવારે શ્રીકૃષ્ણને મારવા સારુ જરાસંધેં પોતાનું ચક્ર તેના ઉપર ચલાવ્યું તેથી કાંઈ શ્રીકૃષ્ણનું બગડ્યું નહીં પણ ઝલડું તે ચક્ર શ્રીકૃષ્ણને ત્રણ પ્રદક્ષિણા આપીને તેમના હાથમાં આવી બેંટું પછી તેજ. ચક્ર લઈ શ્રીકૃષ્ણેં જરાસંધ ઉપર ચલાવ્યું તેણે જરાસંધનું મસ્તક ઠેડી નાણું તે વચ્ચે દેવતાં આકાશમાં દેવડુંડની વગાડીને બોલ્યા જે શ્રીકૃષ્ણ ન વમો વાસુદેવ થયો, તે વાત સાંજલી સમસ્ત જરાસંધની સેના આવીને શ્રીકૃષ્ણજીની સેવામાં હાજર થઈ પછી શ્રીકૃષ્ણ દારિકામાં આવ્યા સુલ સમાધિમાં ત્રણ સ્વંનું રાજ્ય ઝોગવતા તિહાં રહ્યા જે બહોતેર કુલકોડી યાદવ દારિકામાં રહે જે અને સાઠ કુલકોડી યાદવો દારિકાની બાહેર રહે જે તથા મહાપુરુષ સમુદ્વિજયાદિક દશે દસાર તથા બલદેવાદિક પાંચ મહાવીર એટલે મહોટા યોધા, તેમજ ઝયસેનાદિક સોલ હજાર રાજાં તથા પ્રદ્યુમ્નાદિક સાડા ત્રણક્રોડ કુમર તથા સાંબાદિક સોલ હજાર હુડીત કુમર અને વીરસેન પ્રમુલ એકવીશ હજાર વીર તથા મહાસેન પ્રમુલ ષપ્ત હજાર બલવંત રાજાં એ સર્વ દારિકામાં વસે જે. વલી રુક્મિણી પ્રમુલ બત્રીશ હજાર રાણીં તથા અનંગસેના પ્રમુલ અનેક યણિકાં એવા પરિવાર સહિત પરવલ્લો થકો મહોટું રાજ્ય શ્રીકૃષ્ણજી કરે જે. એવા અવસરમાં ઇંડમહારાજેં શ્રીનેમિ નાથજીના બલની પ્રશંસા કરી તેવારેં તે સનામાં કોઈ મિથ્યાલ્લી દેવ ઇંડમહારાજના વચનને

नही मानतो थको गिरनार पर्वत उपर आव्यो तेणें त्यां सुरंधरा नामें नवीन नगर वसाव्युं
 तेमां ते देवता पोते आवीने मनुष्यनुं रूप धारण करीने रह्यो अने द्वारिका नगरीना रहे
 नारा लोकोने नित्यप्रत्यें घणुंज डुःख देवा लाग्यो, उपडव करवा लाग्यो, ए वात सांजली
 ने महा अजिमाननो धरनार एवो अनादृष्टि ते देवने पकडवा साहं गिरनारनी उपर ते देवें
 वसावेला नगरनी उपर चडी आव्यो, तेने देवतायें देव मायायें करी जीती लीधो अने
 बांधीने पोताना नगरमां लइ गयो, ए वात सांजलीने समुद्रविजयजी तेनी साथे लडवाने
 माटे जवाने तयार थया तेवारें राम कृष्ण बे जाइए समुद्रविजयने वज्यो, अने पोते
 लडाइ करवा सारु गया तेने पण देवतायें हरावीने पोतानां नगरमां लइ जइ बंदीखानामां
 नाखी दीधा, तेवारें दारिकामां हालकधोल थइ रह्यो अने लोको कहेवा लाग्या के राम कृष्ण
 बे जाइ हारी गया तो हवे आपणी रक्षा कोण करी शकजे? तयार पढी सत्यनामाजी प्रमुख
 स्त्रीजये जइ श्रीनेमनाथजीने कहुं के तसे अनंत बली ठतां तमारा जाइने शत्रु डुःख आपे
 ठे तो एथी तमारी लाज जाय ठे तेवारे नेमीश्वर जगवान एकला रथमां बेसीने शत्रुना न
 गरने चारे बाजु रथ फेरव्यो तेथी कांगरासहित सर्वे कोट पडी गयो तेवारे देवें सिंह विकुर्व्या
 ते जोइ नेमिनार्थे धनुष्यनो टंकारव करीने सर्वे सिंहेने जगावी दीधा तेवारे देवतायें अं
 धकार करी मूक्यो, जगवाने उद्योतवालो बाण मूकीने अंधकारनो नाश कखो, तेवारें देव
 तायें मेघ वरसाव्यो, जगवाने वायरो चलावीने मेघने दूर कखो, तेवारे देवतायें अंगरानो व
 र्षाद वरसाव्यो, तेने जगवाने पाणीथी बूजावी नाख्यो, पढी जगवाने मोह बाण मूक्युं तेथी
 सर्वे शत्रु मूर्हो खाइने पडी गया, महाडुःखी थया, तेवारें इंदमहाराज तिहां आवीने विनं

ति करवा लाग्यो, के महाराज ! ए अह्मानी देव ठे ते आपना अनंत बलने छुं जाणो ? ते वारे जगवाने रुपा करीने देवताने ठोडी मूक्यो पठी ते देवतार्ये महोटा महोत्सव सहित श्री कृष्णादिकने द्वारिकामां मोकली दीधा पोते जगवाने नमीने पोताने स्थानके गयो. हवे अनुक्रमे श्रीनेमीश्वर जगवान त्रणसे वर्षना थया पण परणवानी इह्वा राखे नही तेवारे शिवादेवी जीये कछुं के हे पुत्र ! तुं एक विवाह करीने महारा मनोरथ पूरण कर तेवारे जगवान बोल्या हे माताजी ! कोइ महारा योग्य कन्या हजो तो हुं परणीश ते वात सांजली माताजी मौन धारण करी रह्यां हवे श्रीसमुद्रविजयकुलसण्णार, शिवादेवी मात मल्हार, एक दम नेमि, बीजा दृढनेमि, त्रीजा अतिनेमि, चोथा अरिष्टनेमि अने पांचमां रहनेमि ए पांच कुमार मांदेला श्रीअरिष्टनेमि कुमार ते लघुवय सरखा सरखी जोडि, मनतणे कोडि, घणा कुमरे परवस्था लीलायें रमता नमता श्रीकृष्णनी आशुद शालार्ये आब्या, आशुद जोवा लाग्या, तेवारे रक्षपाल बोळ्यो तमे लघु बालक ठो, माटे अलगा रहो, एनो स्पर्श करवो पण दो हिलो ठे, ठोकरडे ठाश न पीवाय, महोदुं, कार्य ते महोटाथाज थाय, ते न सांजलतां श्रीअरिष्टनेमि कुमारें श्रीकृष्णना चक्रने उपाडी कुंनारना चक्रनी पेरे नमाळुं तथा सारंग धनुष्य उपाडीने तेने कमलना नालनी पेरे नमाळुं तथा कौमोदकी नामें गदाने लाकडीनी पेठे उपाडीने पोताना खांधा उपर राखी हवे जेवारे पांचजन्य शंख पूळ्यो तेवारे तेनो शब्द सांजलीने त्रण खुवन कंठ्या, पर्वतना शृंग तूटी तूटीने पडवा लाग्या, समुद्रजल उड्डलता हवा, हस्ती तुरंगमादिकना बंधन तूटी पळ्या तेथी सर्व नागी गया, लोक सर्व बहेरा थइ गया, धरती ध्रुजवा लागी, नगरनो कोट पण ध्रुज्यो, समुद्र उड्डल्यो, दिगजत्रास पास्या, यादव

चित्र ६४

सर्व સૂર્હાંગત જેવા થઈ ગયા, સર્વ વીક પામવા લાગ્યા, શ્રીકૃષ્ણ, બલનંદ, કંપતા હવા અને
 ન્યાકુલ થયા થકા ચિંતવવા લાગ્યા જે આ તે કોણ બલવંત છે? કે જેણે સર્વ પૃથ્વી દોન
 પમાડી એવી રીતે તેમને કાંઈ પણ જંપ ન આવ્યો, તેથી તરત તિહાં આવ્યા અને પૂછા કરી, તે
 વારે સર્વે બોલ્યા જે શ્રીઅરિષ્ટનેમિ કુમારનો એ બલ છે, તે સાંનલી ચમત્કાર પામ્યા પછી શ્રી
 કૃષ્ણે કહ્યું કે હે જાડ! આપણે બલપરીક્ષા કરીયે, તો વંઝિત શીજે તેવારે નેમિકુમર બોલ્યા
 કે જે જૂમિ હુંવનાદિક બાહ્ય સ્વેલ કરહું, તે ઉત્તમ નરને યોગ્ય નહી, માટે માહોમાહે એકેકની
 નૂજાવાલીને બલપરીક્ષા કરિયે, તે વચન શ્રીકૃષ્ણે પ્રમાણ કરી પોતાની નૂજા લંબાવીને કહ્યું
 કે, આ મહારી બાહ નમાડો તેવારે નેમિકુમારે કમલનાલની પેરે એક આંગુલીયે શ્રીકૃષ્ણની
 બાહ નમાવી દીધી પછી શ્રીનેમિકુમારે પોતાની બાહ લંબાવી તિહાં કૃષ્ણ ઘણું બલ કરી વાન
 રની પેરે વલગીને હિંચ્યા તેવારે શ્રીનેમિકુમર બોલ્યા કે હે કૃષ્ણજી! તમોને માતા દેવકીયે
 પાલણે પોઢાડીને રમાડ્યા નહી, તે માટે હવે હું તમને હિંચોહું, એમ કહીને શ્રીકૃષ્ણને હિં
 મોલાની માફક હિંચોડ્યા એરીતેં જેમ જુગારી ઢાવ હારે, તેમ કૃષ્ણ હારી ગયા એહું જોડને
 બલનંદજી બોલ્યા કે હે જાડ પ્રમરને જારે તરુશાલા નમે નહી, પછી કૃષ્ણ તથા બલનંદજી
 ચિંતાતુર થકા ચિંતવે છે કે એ પિતરાડ જાડ આપણાથી અધિક બલવાન છે માટે આપણું
 સર્વ રાજ્ય લડ મૂકડો કીડી તીતર ન્યાય કરશે એટલામાં આકાશે દેવ ઢાણી થડ કે અહો
 કૃષ્ણ વાસુદેવ તમે ચિંતા મ કરશો એતો નેમીશ્વર જગવાન, બાલ બ્રહ્મચારી, બાવીશમાં તીર્થ
 કર એહું અંગુલી બલ છે તથાપિ તમારો રાજ્ય લેવાની એને ગરજ નથી અને સ્ત્રી ધરણવાની
 પણ ગરજ નથી એ તો પરથા વિનાજ સંસારનો ત્યાગ કરી દિક્ષા લેશે. એ વચન સાંનલી

कृष्णजी हर्ष पामी पोताने घरे पोहोता हवे एक दिवस शिवादेवीजीये नेमिकुमरने निरागी जाणीने गोपीयोने जलामण करी के तमे वसंत रमवाने माटे नेमीश्वरने तेडी जाउ अने एने जेम तेम सरागी करी विवाह करवानो मनावो तेवारे सत्यनामाप्रमुख सोल हजार गो पीयो मलीने श्रीनेमीश्वरने सहस्रात्र वनमां लइ जइ विचित्र प्रकारना वचनो कहेवा लागी तिहां एक बोली तमे शामाटे परणता नथी तमारो जाइ श्रीकृष्ण सोल हजार स्त्रीयो परण्यो ठे अने तमे एक पण परणता नथी तेनुं कारण शुं? तेवारे बीजी बोली हे जला पुरुष! आवी रीतें युवानपणुं कां फोकट गमावो ठो, परणवामां घणी मजा ठे, बीजी बोली परण्याविना मोहू पण जइ शकशो नही, केमके रुषनादिक तीर्थंकर पण सर्व परणीने मोहू गया ठे तो वली तमे ते कांइ नवा मोहू जवावाला थया ठो, एक बोली एतो मोल्यो थारो परणीने शुं करशे, सत्यनामा बोली जो नही माने तो एनो पल्लो पकडो, तेवारे लक्ष्मणा बोली ए पूज्य ठे माटे एनी साथे जवराइ करवी नही, पण परणबुं तो अवश्य जोइयेज, वली सत्यनामाजी बोली एनी पासै कांइ सामर्थ्य नथी कारणके जो स्त्री परणे तो तेने पालवानुं काम मुश्किल ठे ते एनाथी बर्न शके नही तथापि जो परणी लेजे तो सोल हजारने एनो जाइ पाले ठे तेनी साथें एक एनी पण पालजे एवी वातो सांजनीने नेमिनाथजी कांइक हस्या तेवारे सर्व गोपीयो तालोटा आपीने बोलवा लागी जे एणे विवाह मान्यो, मातापितायें पण जाणुं जे विवाह मान्य कसो एबुं समजनिं शिवादेवीना कहेवाथी श्रीकृष्ण तथा समुद्रविजयजी प्रमुख राजायें उग्रसेन राजाने घरें जइने राजीमती कन्यागी मागणी करी तेणे पण खुसीथी कछुं के सुखेथी परणावो पही बेहु जगाये विवाहनो मद्रोत्पव थवा मांढ्यो परणवा माटे

नेमीश्वर भगवान् वसंतकीर्त्ता करवा गया तेनुं चित्र.

શણગાર કરાવવા લાગા પણ નેમજી વિનયવાન છે માટે માતાપિતાનો હર્ષજંગ કરવાના ન
 થયી જો પણ નિસ્પૃહી છે તોપણ મૌન ધારણ કરી રહ્યા હવે જાન નિકલી તે વચ્ચે અનેક
 યાદવોના ક્રોડો ગમે મનુષ્ય સાથે ચાલ્યા, સર્વ રાજાડ સાથે ચાલ્યા, અનેક વાજાં વાજતાં,
 હાથી ઉપર બેઠા, ચમર ઢલતા, દેવદેવી આકાશમાં ચાલતાં, સ્ત્રીયો પૃથ્વી ઉપર ગીત ગાતે થકે
 ચાલતા ચાલતા ઝગસેનના મહેલ પાસે જાન આવી તેવારે નેમજી સારથીને પૂછવા લાગ્યા કે
 આ મહેલ કોનો છે, સારથી બોલ્યો તમારા શ્વસુરાનો મહેલ છે, આંહી વિવાહ મનાવવા તથા જાન
 સંબંધિ યુક્તિબીજી પ્રત્ત ઉપરથી લેખીયેં હેયેં. જેવારેં વસંત માસ આવ્યો, તેવારેં બત્રીશ હજાર રાણી
 સહિત શ્રીકૃષ્ણ વાસુદેવ શ્રીનેમિકુમરને સાથેં લેઈ વસંતક્રીડા કરવા વનમાં આવ્યા તિહાં સ
 ત્યજામાદિક રાણીયોનેં નેમિકુમરને વિવાહ મનાવવાનો સન્કારી કૃષ્ણ સ્થાનાંતરે રહ્યા, હવે
 તે અનેક સ્ત્રીડ મલી થકી શ્રીનેમિકુમરને કેસર, ગુલાબ પ્રમુખ સુગંધ નીર ઢાંટે, ફૂલનો દડો
 હૃદયજળી નાલેં, કટાક્ષબાણે વીંધે, કામચેષ્ટાપૂર્વક જલ ઢાંટે, એમ ઘણા પ્રકારે હાસ્ય કરીને
 કહેવા લાગી કે હે દેવર ! વિવાહ માનો અને એક સ્ત્રીતો પરણો, જો સ્ત્રીડું જરણ પોષણ
 તમારાથી ન થાય તો તમારો જાઈ બત્રીશ હજાર સ્ત્રીયોનો જરણ પોષણ કરે છે, તેમ
 તમારી એક સ્ત્રીડું પણ પોષણ કરશે ? તેની ચિંતા કરશો નહી, પણ સ્ત્રી જરૂર પરણો, સ્ત્રી
 વિના પુરુષ શોજે નહી, કોઈ વિશ્વાસ ન કરે, કોઈ માને નહી, વલી અંગની શુશ્રૂષા કોણ
 કરે, પ્રાહુણા પ્રહીને કોણ સાચવે, તે માટે પાણિગ્રહણ અંગીકાર કરો, મન માનતી કન્યા
 વરો, એ વિનંતિ માનો, વધે જેમ વાનો, નહી તર પણ નહી વૂટો, જોર કરી જૂઠો, અમને
 વશ આવ્યા આજ, કરવી હવે કેહી લાજ. એવા વચન સાંજલી નેમીશ્વર નીડું જોઈ રહ્યા, જે

ए स्त्रीउं साथे ते वली श्यो वचनविचार करवो एम चिंति हा ना कांइ न कही, तेवारे स्त्रीउं कहेवालागी के मान्यो मान्यो विवाह, सहुने थयो उगाह, श्रीसमुइ विजय शिवादेवी राणीने तिणीताल, आपे वधामणी उजमाल ॥ हवे श्रीकृष्ण नरिंद, मनने आपंद, उग्रसेन राजान, पासे बहुमान, मागे राजीमती कन्या, सतीशिरोमणि धन्या, उग्रसेन पनणे सघले साज, इहां आपो ते वरराज, तो देउं कन्या तास, जग विस्तरे जश वास ॥ हवे समुइविजय राजा, शिवादेवी राणी ज्योतयी कोष्टुकना मुख्या श्रावण सुदि ठछुं लगन जाणी, वांटे वधामणी, तेडावे सगासणीना जणी, मांहे मोहोदो आमंवर, धवल मंगल गाये घर घर, पोपे जल जले पकवान, जुगते चलावे जान ॥ तद्यथा ॥ शोल हजार मुकुटबद्ध तत्राधिपति राजान, बेतालीश लाख हस्ती ऐरावतसमान ॥ बेतालीश लाख घोडा, सुवर्ण साजतेने स जोडा ॥ बेतालीश लाख रथ, शोना पामना पथ, अडतालीश कोडी पायक, शत्रुदल घा यक, नव कोडी सामान्य तुरंगम, एक एकथी अनोपम ॥ ठनु कोडी चिराकदार, नव कोडी बागलियादार ॥ बार कोडी वाजित्र वाजे, अंबर गाजे, सांबकुमरप्रमुख शाठ सहस्र दुर्दांत कुमर ते पारसीक जातिने घोडे चढ्या, प्रद्युम्नप्रमुख पंचोत्तर सहस्र कुमर महांधीर ते हयरेवा जातिने अश्वे आरूढ थया, अरिमर्दनप्रमुख पांच लाख कुमर ते बहोली जा तिने अश्वे चढ्या, वीरप्रमुख सात लाख कुमर ते पाणी पंथा जातिने तुरंगे चढ्या, साग रचंदप्रमुख एक लाख कुमर ते कंबोजा जातिने अश्वे चढ्या, अनांदष्टिप्रमुख तेर लाख कुमर रेवाधिरूढ थया, पाजकप्रमुख सात लाख कुमर अष्टमंगल जातिने अश्वे चढ्या, दे दनेमिप्रमुख बार लाख कुमर रेमंगल जातिने अश्वे चढ्या. रदनेमिप्रमुख नव लाख कु

चित्र ६६

नेमीश्वर भगवाननी जान

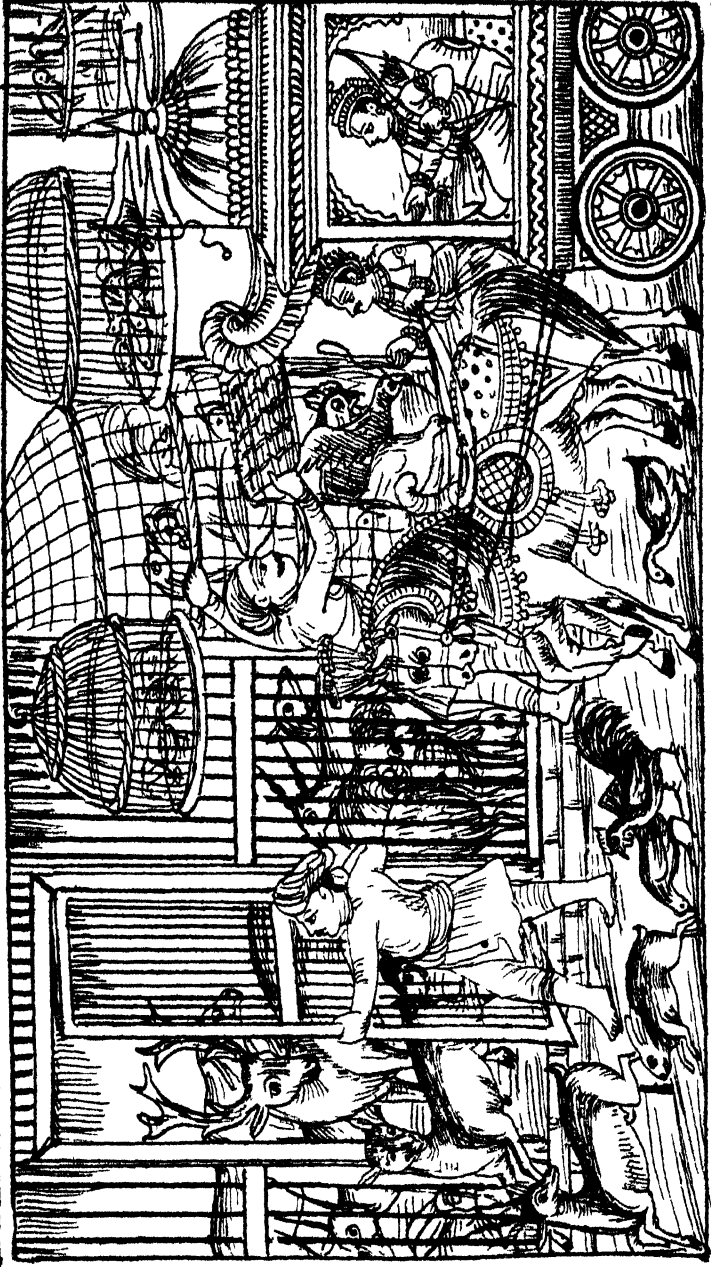

मर चंडप्रना जातिने अश्वे चढ्या, महानेमिप्रमुख पन्नर लाख कुमर अग्नि पंथा जातिने
 अश्वे चढ्या, एवा यादव कुमर, नोगी नमर, जेहना जाणीता कुल, नालानुं बल, आगलथी
 चाले, थोडुं बोले, थोडुं ठाकुरने नमे, दर्शनीने नमे, परनारी सहोदर, वाचा अविचल, श
 रणागत साधार, सूर वीर दातार, फूंजार रणांगण धीर, शिपुकुदय हल्ल सीर, कसबोइ गर
 काव, केशरीए पागे, लीधीए वागे, कांधाल, मूढाल, चलनला नूपाल. आवे उमह्यां, पंथे
 वह्यां, वली बे कोडी सेजवाला, चोराशी कोडी स्त्री गीत गान करे, ठपन्न कोडी अलंब.धजा,
 बार कोडी नाट बिरुदावली बोले, बार कोडी सुखासन पालखी, पन्नर लाख खचर इव्ये
 नखा, त्रण लाख श्रीढत्र, बेतालीश लाख रथ, त्रण कोडि चामर ढले, ऐसी लाख नीसान
 वाजे, सत्तर लाख ढोलं वाजे, ठनु कोडी चेरी वाजे, नव लाख मादल वाजे, पीस्तालीश
 कोडी ठडीदार, हाठ कोडी सुरहीया, वडवडा वहीया, मंत्रीश्वर प्रधान, कहियें केता अजि
 धान, नवाणु कोडी सामान्य वहिल, थइ इम जाननी वहिल पहिल, हवे वर राजाने सर्वौ
 षधिनीरे कराव्युं स्नान, उजुआव्युं विशेषे वान, मातायें जालस्थले कीधो तिलक, अदुतनो
 प्रतिष्ठयो उपर पदक, नव कोडीनो मुकुट, पच्चाश कोडीनो नवग्रहो, बार कोडीना बे कुंमल,
 अडतालीश कोडीनुं रत्ने जडित तिलक, पच्चीश कोडीनी मुद्रिका, पच्चीश कोडीना अनेक रत्न
 जडित हार, बे लाख कोडीनी रत्नजडीत शांकली, जनोइनी पेरे पहेरे, पन्नर कोडीनी चंप
 कलि, देवदत्त अमुलिक पागडी, पच्चीश लाख कोडीनी कवाइं, एकाणुं कोडीना बे बहिरखां,
 पीस्तालीश कोडीना बे बाजुबंध, सत्तावीश लाखनो कणदोरो, पच्चीश कोडीनो रत्नजडित कणो,
 त्रीश कोडीनी वाणही पगरखां, ठनु कोडीनो अनेकरत्नजडित श्रीफल रूप फूलदडो,

अमूलक वस्त्र पहेंरावी, सकल सणगार करावी, आंख आंजी, मुख मांजी, सिर धाखो खूष, शोने सुरुप, आख्यो गजराज, सुवर्णमय साज, मेघांनवर ठत्र, प्रतिष्ठयो पवित्र, चढयो वर राज, जाणे इंदमहाराज, के मूर्तिवंतो कामराज, शोजा समाज, पसखो तूर्यमंगल्लिनिनाथ, गह गह्यो स्त्रीजनसाद, आकाशे अनेक देव देवांगना इंद इंशणी रंजा अपत्सरा आवे, मनने नावें, किन्नरी गीत गाये, सरस्वती वीणा वाये, तूंवर गंधर्व नाचे, सहु मन साचे, कृष्ण बल नइ दशे दशार उमावे, जीर्ण दुर्ग जणी जान आवे, जेम ज्येष्ठमास उधान, साजन जनने अधिको मान, याचक जनने देतां दान, हुड धवल मंगल उच्चार, आवीउ वर तोरण बार, जोये जोवणहार, धन्य धन्य राजीमती नार, जेणीयें वर लाधो श्रीनेमिकुमार, हवे राजीमती गवाह्मां बेठी थकी सखीयोने कहे ठे के महारो नर्तार कहवो ठे तेवारे सखीयो बोली आ हाथी उ पर बेठा थका महाकृदिसहित चाल्या आवे. ठे ते नेमजी ठे तेवारे प्रभुनुं रूप देखी मोह पामीने विचारवा लागी के महारो महोदो जाग्योदय थुं जे नेमजी जेवो वर आवीने सुने परणजे एम विचारती चंशनना, मृगलोचना सखीसहित वार्त्ता करतां सखीयें कछुं के, ए वर सर्वगुणसंपूर्ण ठे पण एक अवगुण ए ठे जे एनुं श्यामवर्ण ठे, वरतो गौरो जोइयें, राजीमती बोली एतो दूधमांहेथी पूरा काढवा मांमद्या श्यामवस्तु मांहे तो घणो गुण ठे, नमि, चित्रा वेली, अग्र, कस्तूरी, मेघ. कीकी, केश, कशोटीनुं पाषाण, मसी, रात्रि, इत्यादिक वस्तु श्याम होय ठे ते जगतमां जली कहेवाय ठे तथा धोत्री वस्तु कपूर ठे, तेने मरी अंगाराछुं मेल ठे, चित्रा ने रोहिणी श्याम होय तो शोचे, निःकेवल गौर तो लुण, अस्थि, हिम, स्वेत कुष्ठ, एमां हे छुं वखाणवा योग्य ठे ? श्यामले वरणे वरप्रशंस्य देखी लोचन अमीय नराणी, रुदय

चित्र ६७

भोजन आपवा माटे एका करेला चतुष्पद जीवो तथा पांजरामां रहेला पक्षी ओ तेमने भगवान् बूटा करी झुकेवे.

कमल उद्धव्यां, मनना मनोरथ रूप वेनी प्रसरति हवी ॥ एवामां राजीमतीनी ज
 मणी आंख फूरकी तेवारें शोच करवा लागीं अने जाएं जे सर्वथा प्रचुनो संयोग न मले,
 पढी सखी प्रत्ये कहेवा लागी के महारो जमणो अंग फूरके ठे ते सांजली सखी बोली हुं
 मंगलमां अपमंगल कां बोले ठे एवामां प्रचुयें पण तोरणें आवतां थकां मार्गमां चतुष्पदा
 दिक जीवें नखां वाडा दीठां तथा पंखीयें जरेला पांजरा दीठां तथा घणा जलचर जीव पा
 णीविना उंचा उंचा कुम्भी रह्या ठे तथा यलचरमां हरिण, सांबर, रोज, गेटा, मैमा, ससला,
 प्रमुख अनेक जातिना जीव तथा खेचरमां कूकूट, तीतर, मोर, सारसना जोडला, राजहंस,
 कोयल, बगलां, सूडा, इत्यादिक जीवो एकठा कखां ठे, तेनी पोकार सांजली तथा एवामां एक
 हरिण अने हरिणली कोटें कोट जरावी विलाप करतां प्रचुने विनति करे ठे के हे प्रचु ! अ
 मने आ कष्टमांहेथी उगार, अमे कांइ अपराध कीधो नथी, तृणखला मुखे दीये ठेयें, हे अनाथ
 नाथ ! प्रचु, राख राख. ते जोइ श्रीनेमिकुमरे हस्ति मावतकने पूढुं के ए जीवोने शे कारणे रो
 की राख्या ठे, तेवारें मावत बोळ्यो तुमारा विवाह गोरव जोजनार्थ राख्या ठे ते सांजली प्रचु
 बोळ्या धिक् ए विवाहें सखुं मने आ नरकना मूलरूप विवाह जोतो नथी प्रचु दीनद
 याल सर्व जीवायोनीने ठोडावी हस्तिथकी उत्तरी रथें बेसी पाठा वळ्या, तेवारें श्रीसमुद्रवि
 जय राजा, शिवा देवी राणी, कृष्णवासुदेव, अने बलनइप्रमुख ठप्पन्नकुलकोडि यादव रथ
 अटकाववाने आडा फल्या परंतु प्रचु कोइना वाखा वळ्या नहीं अने एंहुं बोळ्या के आ सर्व
 जीवो बंधनमां बांध्यां थका महाडःख देखे ठे तेम हुं बंधाउं नही अने संसारमां पण रहुं
 नही. हाथीउ वाघे जाळ्या न जाय, तिहां जायरे जाय यादव राय ॥ एवी वार्त्ता सांजली रा

जीमती धरणी ढली पढी कृण एकै सचेतन थइ तेवारें मुखयकी बोली के है है हे प्रभु तमें हर्षस्थानकें ए श्यो विषवाद उपजाव्यो ? एम कहेती हार त्रोटती, वलय मोडती अज्ञ रण जांजती, वस्त्र मांजती, किंकणीकलाप ठोटती, मस्तक फोटती, कुंतलकलाप रोलती, जूमि लोटती, सांजन बाष्पजलें जूमि सींचती, सखीजन अपमानती, जेम थोडा पाणी मांहे माबली टलवले तेम विकल थाती, विरहमाती, कृणो रोवे, कृणो जोवे, कृणो आक्रंद करे, कृणो नीसास नरे, कृणो मूंजे, कृणो बूजे, कृणो फूंजे, कृणो न सूजे, वली अनेक उंजना पूर्वक वचन कहे ठे के हा यादवकुलदिनकर, हा करुणासागर, हे शरणागतवत्सल, हुं अबलाने एम एकली मूकवी तुमने न घटे, जो सर्वजग जीवनी दया पालो लो तो मुज उपर कां दया न आणी, माटे अरे निष्ठुर निर्लज्ज हैडातने प्रभु मूकी गया तो हवे तुं शतखंभ कां नथी थातो ? हवे तुं श्यो लाहो लइश एवा राजीमतीना विलाप सांजली सखीवर्ग, सज्जनवर्ग, मातापितादिक क हेवा लाग्या के ए निस्पृहि छुं श्यो राग करवो तुं एटला विलाप शावास्ते करे ठे तहारो कांइ विवाह थयो नथी माटे ए कालो कुरूपो वर गयो तो छुं थयुं ताहारें वली बीजो रूपवान वर मलशे माटे हवे अन्य उत्तम वर वरो तेवारें राजीमती बोली ए वचन सांजलवां योग्य नहिं, तमें एवा वचन मुजने म कहो, महारे तो श्रीनेमिनाथना चरणनुं शरण ठे, काली तो कस्तुरी पण थाय ठे ते गुणवान ठे माटे तेनुं मूल्य घणुं थाय ठे अने जे सपेत लसण थाय ठे ते निरगुणी ठे माटे तेनो कोइ जाव पण पूढतो नथी तो ए प्रभुजीयें मारो हाथ न साह्यो पण हुं एनो हाथ महारे माथे मूकावीश ए प्रभुने नामे हुं सौजाग्यवती तुं माटे जो एणे मुजने नही परणी तो हुं एनी चेली थइने एनी पढवाडे फरीश पण बीजो वर प

चित्र दर्शक

रणीश नही एम कही वली गिरनारजीने कहेवा लागी के हे गिरनार मुजने त्यागीने
 नेमजी जो ताहारी पासे आवे तो तुं एने पेसवा आपीश नही वली एवो उलंजो आपजे
 के तुं अबलाने डःखणी करीने कां आव्यो अथवा राजलक्ष्मी ठोडी . दीधी तो जाणुं जे
 एतो त्यागवावालानी रीती ठे इत्यादिक विकल्प करती, शील पालती अकी पोताना पिता
 ना घरमां रहे ठे एवामां रथनेमि राजीमतीने कहेवा लाग्यो के नेमजीयें तुजने परणी नही
 अने हुं नेमजीनो जाइ तुं माटे हवे तुं मनेज परण तेवारे राजीमती बोली अरे वमेला आ
 हारने खावानी तुं शुं चाहना राखे ठे? हुं तो एक श्रीनेमीश्वर विना बीजानी चाहना कर
 ती नथी एवुं सांजली रथनेमि विलखो अइ बेशी रह्यो ॥ हवे अरिहंत श्रीअरिष्टनेमि तोरण
 थी पाठा फरी घरे आंब्या बधा मली त्रणजे वर्ष कुमारवस्थायें घरमां रह्या पढी लोकांतिक
 देवो आवी बोल्या हे प्रभु ! धर्म प्रवर्त्तावो नेमिनाथ स्वामीयें अवधि ज्ञानथी पोताने दीक्षानो
 अवसर जाणी वरसी दान देवा मांफुं ॥ १७३ ॥ ॥ हवे आ वर्षाकालनो पहेलो महीनो,
 बीजुं पखवाडिजुं, आवणछुदि . ठठने दिवसे पहेला पहोरथी पूर्वदिनमां अर्थात् मध्यान्ह प
 हेलां, उत्तर कुरानामा पालखीमां बेशी ते पालखी देव तथा मनुष्ये उपाडी यावत् दारिका
 नगरीनी वचमांथी यइने जिहां रेवत नामा उद्यान ठे तिहां आवीने अशोक वृक्षनी नीचे
 पालखीमांथी उत्तरीने, पोताना हाथथी सर्व घरेणा अलंकार उत्तरीने, पांच मुष्टि लोच क
 रीने, ठठ नक्त पाणीरहित एटले चउविहारा बे उपवासे, चित्रा नक्षत्रे चंडमानो योग होते
 ठते, एक देवडुष्य वस्त्र लइने एक हजार पुरुषोनी साथे दीक्षा लीधी, घर त्यागीने साधुपणुं
 अंगीकार कीधुं ॥ १७३ ॥ ॥ अरिहंत अरिष्टनेमि चोपन रात्री सुधी काया वोसरावी यावत्

पंचावन्नमे दिन रात अंतरे वर्त्तमान जे वर्षाकालनो त्रीजो महिनो, पांचसुं पखवाडियुं, आ शोजविदिनी अमावासने दिवसें पाठला पहोरमां, गिरनार पर्वत उपर, वेतस नामा वृद्धनी नीचे पाणी रहित अष्ठमना तपमां चित्रा नक्षत्रें चंडमानो योग आवे ठते शुक्लस्थान ध्या वता थका अनंतुं केवलज्ञान अने केवलदर्शन उत्पन्न थयुं, सर्वज्ञाव जाणता देखता थका विचरे ॥ १७४ ॥ ॥ श्रीनेमिनाथ स्वामीने गिरनार पर्वतना सहस्राम्र वनमां केवलज्ञान उ पनुं, देवे समवसरण रच्यो, वनपालकें आवी श्रीकृष्णने वधामणी आपी, श्रीकृष्ण महोटी ऋक्षसहित वांदवा आव्यो, राजीमतीपण वांदवा आवी, बीजापण घणा लोक वांदवा आव्या, जगवाननी देशना सुणीने वरदत्तनामा राजायें बे हजार पुरुषोनी साथे दीक्षा लीधी. हवे कृष्णजीयें पूठयुं के हे स्वामी आपनी उपर राजीमती एटलो मोह केम राखे ठे तेनुं कारण मने संचलावो, जगवान बोध्या हे कृष्ण महारे एनी साथे पूर्वे आवठ जवनो संबंध ठे तेमां पहेले जवें हुं धननामे राजा हतो तेवारे ए महारी धनवती नामे राणी हती, बीजा जवमां बेहु जण पहेले देवलोकें देवपणे उपन्यां, त्रीजे जवे देवलोकथी चवीने हुं चित्रगतिनामा वि द्याधरराजा थयो तेवारे ए रत्नवती नामे महारी स्त्री थइ, चोथा जवमां बन्ने जण चोथे देव लोकें गया, पांचमे जवें देवलोकथी चवी हुं अपराजित नामे राजा थयो तेवारे ए प्रियमती नामे महारी राणी थइ, ठठे जवे बेहु जण अगीआरमे देवलोकें देवता थयां, सातमा जवमां हुं शंखनामे राजा थयो तेवारे ए सोमवती एवे नामे, महारी राणी थइ, आठमे जवे अमे बेहु अपराजित नामा अनुत्तर विमाने देवतां पणे जइ उपन्यां तिहांथी चवीने नवमां जवमां हुं नेमि थयो अने ए राजीमती थइ एरीते नव जव संबंधि वार्त्ता कही संजलावीने जगवाने ति

चित्र ६ए

गिरनार पर्वतउपर एक गुफामां रहनेमी साधु काउस्सग करेते. अने तेज गुफामां रालीमतीजी नग्न थईने पोताना वस्त्र सुझावैबे.

હાંથી વિહાર કંલો અને શ્રીકૃષ્ણાદિક તથા રાજીમતીપ્રમુખ વૃન્નાંત સાંનલી દારિકાંયેં ગયાં,
 પઢી વલી એકદા શ્રીનેમિનાથજી ગિરનારેં આવી સમોસઠા તેવારેં રાજીમતીયેં બીજી ઘણી
 રાજકન્યાર્જની સાંથેં દીક્ષા લીધી અને રથનેમીયેં પણ દીક્ષા લીધી, હવે એક દિવસ રાજીમતી
 જીને ગિરનાર પર્વત ઉપર નગવાનને વાંદવા જતાં માર્ગમાં વર્ષાદ વર્ષ્યો તેથી રાજીમતીના
 વસ્ત્ર જીજાડ ગયાં તેને સૂકાવવા સારું એક ગુફામાં પ્રવેશ કલો તેજ ગુફામાં આગલથી રથનેમિ
 કાઝસગ ધ્યાને રહેલો છે તેની કાંડ રાજીમતીને સ્વર હતી નહી તેથી રાજીમતીયેં તે ગુફા
 માંહે પોતાના નીજેલા સર્વ વસ્ત્ર ઉતારી નાશીને સૂકવવા મૂક્યાં તિહાં રાજીમતીને નંદ્ર દે
 સ્વીને રથનેમીનું મન ચલાયમાન થયું અને કામે પીઢ્યો થકો લજ્જાનો ત્યાગ કરી બોલવા
 લાગ્યો કે હે રાજીમતી ! તમે શા વાસ્તે તપશ્ચા કરીને નકામાં શરીરને શોષવો હો આવોની
 મહારી પાસેં આપણે બેઠુ જણ વિષયસુખ જોગવીયેં હમણા યુવાન અવસ્થામાં તપ કરવાનો
 અવસર નથી ફરી વૃધાવસ્થાયેં દીક્ષા લડશું અકસ્માત એ વચન સાંનલી, અંગોપાંગ સંવરી,
 ધૈર્ય ધરી, દૃઢતા ધારણ કરીને, રાજીમતી બોલી કે અરે તને ધિક્કાર પડો જે તું દીક્ષા ગ્રહણ ક
 રીને એવી વાત કરે છે ? અરે સમુદ્વિજયરાજાના પુત્રેં સર્વ સાવધ આપાર ત્યાગી સાધુપણું
 આદશું તેણે મુજને વમી છે માટે જે અંગંથફૂલના સર્પ છે તે જો પણ તિર્યંચ જાતીના છે તો
 પણ તે વમેલા વસ્તુને વાંઠતા નથી તો તું હું તે તિર્યંચથી પણ નીચ થાય છે જેમાટે વમેલી
 વસ્તુને જોગવવા વાંઠે છે વમેલી વસ્તુને તો શ્વાનાદિક વાંઠે છે માટે તું તહારું મન ટેકાણે
 રાખ હું કોઈ રીતે તહારે હાથ આવવાની નથી અરે તું જોગ ત્યાગીને ફરી નરકેં જવાની અ
 નિલાષા શામાટે કરે છે તો હે મહાનુનાવ એ પાપની આલોવણા લડ ફરી સંયમનો ઉચ્ચાર કર

नहीकां दुर्गतिमां पडीश इत्यादिक वचन रूप अंकुशे करी हस्तिनी पेरे रथनेमीने स्थिर कीधो पढी रथनेमी पण पापनी आलोचना लइ खमावी संयमने विषे स्थिर थइ केवलज्ञान पामी अनुक्रमें मोह पोहोतो ॥ ॥ हवे श्रीनेमीश्वर जगवानथी राजीमतीजी आठ वर्षे उमरमां न्हाना हतां एवुं कोइक आचार्य कहे ठे तथा राजीमतीजी चारसैं वर्षे पर्यंत घरवासें रह्यां वली एक वर्षे पर्यंत ब्रह्मस्थपणे रह्यां अने पांचशो वर्षे केवल पर्याय पाली सर्वे मली (९०१) वर्षेनुं आयुष्य जोगवीने श्रीनेमिनाथजीनी पहेलां मोह गया इहां कवि उत्तरे द्वा करे ठे के राजीमतीजीयें एवुं जाएणुं जे शिवनारी जे मोहूरूपिणी स्त्री ठे तेने महाराथी अधिक रूपवती जाएलीने तेना उपर नेमीश्वरजी मोहित थया ठे तो हुं पहेलाथीज ते स्त्रीने देखी तो लेजं एटले मुक्तिरूप स्त्रीयें राजीमतीना जर्त्तारनुं मन वश कीधुं माटे ते पोतानी शोकने जोवा सारुं राजीमतीजी पण कृपकश्रेणी साधि, कर्म खपावी पोताना जर्त्तारनी प हेलांज मुक्तियें गइ इति ॥ ॥ श्रीअरिष्टनेमि जगवानने अठार गह्व अने अठार गणधर थया ॥ १७५ ॥ वली वरदत्त आदे देइने अठार हजार साधुंजी संपदा थइ ॥ १७६ ॥ ॥ तथा गुणरूप मणिरत्नना चंमार जेवी यक्षणीप्रमुख चालीश हजार साध्वींजी संपदा थइ ॥ १७७ ॥ वली नंदीबेण आदे देइने एक लाख उगणोतेर हजार श्रमणोपासक व्रतना धर नार श्रावकोनी संपदा थइ ॥ १७८ ॥ ॥ तथा महासुव्रताप्रमुख त्रण लाखने ठत्रीश ह जार श्राविकांजी संपदा थइ ॥ १७९ ॥ ॥ वली चारजो साधु चौद पूर्वधर ते जिन नही पण जिन सरखा एवा सर्व अक्षरानुयोगना जाएनी संपदा थइ ॥ १८० ॥ ॥ तथा पन्न रजो साधु अवधि ज्ञानीनी संपदा थइ तथा पन्नरजो साधु वैक्रिय लब्धिना धरनारनी संपदा

अइ तथा पन्नरशे केवलज्ञानी केवलीनी संपदा अइ तथा एक हजार साधु विपुलमतीना
 धणी मनःपर्यव ज्ञानीनी संपदा अइ तथा आठशे वादी साधुर्जनी संपदा अइ तथा शोलशे साधु
 पांच अनुत्तर विमाने पोहोता, पंदरशे साधु जगवंत अका सिद्धि पास्या तथा त्रण हजार
 आर्यका एटले साध्वीउ जगवंत अका मोह्ने गइ सिद्धि पामी ॥ १७१ ॥ ॥ ए रीते श्रीनेमी
 श्वर जगवाननो परिवार जाणवो, अने राजीमती पण प्रचुने हाथे संयम ग्रहण करी प्रधान
 मोह्प्रत्ये पामी ॥ अरिहंत श्रीअरिष्टनेमिने बे प्रकारनी अंतगड जूमि अइ तेमां आठ पाट
 पर्यंत मोह्मार्ग चाल्यो ते युगंतकृतजूमि जाणवी तथा जगवानने केवलज्ञान उपना पढी
 बे वर्य कोइक साधु सिद्ध अयो ते पर्याय अंतकृत जूमि जाणवी ॥ १७२ ॥ ॥ ते कालने
 विषे ते समयने विषे श्रीअरिष्टनेमि जगवान त्रणशे वर्षे गृहस्थावासे कुमारावस्थायें रह्या,
 चोपन्न दिवस षडस्थ पर्यायें दिहा पाली अने चोपन्न दिवसे ऊणा सातशे वर्ष केवल प
 र्याय पाल्युं एटले सातसे वर्षे साधुपणे रह्या एम सर्व मली एक हजार वर्षनुं पूर्ण आयु
 नोगवीने शेष रहेलां चार कर्म खपावीने आ अवसर्पिणीनो दुसम सुसमा नामे चोथो
 आरो ते घणो वीत्यो अने थोडो रह्यो ते वखतमां गिरनार पर्वतने विषे, उनालानो चोथो,
 मास आठमो पद्ध, आषाढ शुद्धि अष्टमीने दिवसे गिरनार पर्वत उपरे मध्यरात्रियें, चित्रा न
 द्देत्रे चंडमानो योग आवे अके, पांचशे ने ढत्रीश साधुर्जनी साथे, एक मासनुं चउविहारो पाणी
 रहित अनशन कीधे ठते, पद्मासने बेठा अका कालधर्म पास्या ॥ ग्रंथाग्रंथ ॥ ७०० ॥ यावत्
 सर्व दुःख अकी रहित थया ॥ १७३ ॥ ॥ श्रीपार्श्वनाथ जगवानथी ज्याशी हजार सातशेने
 पञ्चाश वर्ष पूर्व ए श्रीनेमिनाथ जगवान थया एटले श्रीअरिष्टनेमि जगवान मोह् पोहोता

पढी चोराशी हजार नवसे नेंसी वर्ष पुस्तक लखाणुं वांचना थइ ॥ १७४ ॥ इति श्रीनेमिनाथ अधिकार ॥ ॥ हवे सर्व तीर्थकरोना वखाण कहेतां ग्रंथ वये माटे आंही एकवीशमा तीर्थकरथी आंतरानो अधिकारज कहिये तैयें. एकवीशमा श्रीनमिनाथ जगवान निरवाण थया पढी पांच लाख वर्ष गये थके बावीशमा श्रीनेमिनाथजी निर्वीण थया अपने नेमिनाथजीथी ७४९८० वर्ष पुस्तक लखाणुं ॥ १७५ ॥ ॥ वीशमा श्रीमुनिसुव्रत स्वामी मोहू गया पढी ठ लाख वर्ष एकवीशमा श्रीनमिनाथजी मोहू गया ते पढी ५७४९८० वर्ष पुस्तक लखाणुं ॥ १७६ ॥ ॥ उगणीशमा श्रीमद्विनाथ मोहू गया पढी चोपन्न लाख वर्ष वीशमा श्रीमुनिसुव्रत स्वामी मोहू गया ते पढी १७४९८० वर्ष पुस्तक लख्युं ॥ १७७ ॥ ॥ अठारमा श्रीअरनाथ मोहू गया पढी एक हजार कोडी वर्ष उगणीशमां श्रीमद्विनाथ स्वामी मोहू गया ते पढी ६५७४९८० वर्ष पुस्तक लखाणुं ॥ १७८ ॥ ॥ सत्तरमा श्रीकुंथुनाथ मोहू गया पढी एक हजार कोडी वर्ष न्यून एक पळ्योपमनो चोथो जाग एटला वर्ष अठारमा श्रीअरनाथ मोहू गया ते पढी एक हजारकोड उपर पांशठ लाख चोरासी हजार नवसेने ऐंसी वर्ष पुस्तक लखाणुं ॥ १७९ ॥ ॥ शोलमा श्रीशांतिनाथजी मोहू गया पढी अर्ध पळ्योपमे श्रीकुंथुनाथ मोहू गया ते पढी एक पळ्योपमना चोथा जागनी उपर पांसठ लाख चोरासी हजार नवसेने ऐंसी वर्ष पुस्तक लख्युं ॥ १८० ॥ ॥ पन्नरमा श्रीधर्मनाथ मोहू गया पढी पोणा पळ्योपमे उठा त्रण सागरोपम गये श्रीशांतिनाथजी मोहू गया ते पढी पोणा पळ्योपम उपर ६५७४९८० वर्ष पुस्तक लख्युं ॥ १८१ ॥ ॥ चौदमा श्रीअनंतनाथजी मोहू गया पढी चार सागरोपम गये थके श्रीधर्मनाथजी मोहू गया ते पढी त्रण सागरोपम ६५७४९८०

वर्षे पुस्तक लखाणुं ॥ १९३ ॥ ॥ तेरमा श्रीविमलनाथजी मोक्ष गया पढी नव सागरो
 पम गये थके श्रीअनंत नाथजी मोक्ष गया ते पढी सात सागरोपम उपर ६५८४९८०
 वर्षे पुस्तक लखाणुं ॥ १९३ ॥ ॥ बारमा श्रीवासुपूज्य स्वामी मोक्ष गया पढी त्रीश
 सागरोपम गये थके श्रीविमलनाथ मोक्ष गया ते पढी शोल सोगरोपम उपर ६५८४९८०
 वर्षे पुस्तक लख्युं ॥ १९४ ॥ ॥ अगीयारमा श्रीश्रेयांसनाथ निरवाण थया पढी चोपन
 सागरोपम गये थके श्रीवासुपूज्य स्वामी मोक्ष गया ते पढी बेतालीश सागरोपम उपर
 ६५८४९८० वर्षे पुस्तक लख्युं ॥ १९५ ॥ ॥ दशमा श्रीशीतलनाथजी मोक्ष गया पढी
 एकसो सागरोपम तथा ठासठ लाख ठवीस हजार वर्ष उपर एटला वर्ष एक क्रोड साग
 रोपममांथी उठा करीयें तेटला वर्षे एटले एक क्रोड सागरोपममांथी एकशो सागरोपम उठा
 करीयें तथा बली ठासठ लाखने ठवीश हजार वर्ष बीजा पण उठा करीयें बाकी जेटला वर्ष
 रहे तेटले वर्षे श्रीश्रेयांसजी निरवाण पाम्या अने ते पढी बेतालीश हजार त्रण वर्षने साडा
 आव महिने न्यून एवा ठासठ लाख ठवीश हजार वर्षे अधिक एकशो सागरोपम गये थके
 श्रीमहावीर स्वामी मोक्ष गया, तेवार पढी नवशेने ऐंसी वर्षे पुस्तक लख्युं ॥ १९६ ॥ ॥ न
 वमा श्रीसुविधिनाथ मोक्ष गया पढी नवकोडी सागरोपम गया थका श्रीशीतलनाथ मोक्ष
 गया ठे तेवार पढी बेतालीश हजारने त्रण वर्ष तथा उपर साडा आव महिना एटले वर्ष
 न्यून एक कोडी सागरोपम गये थके श्रीवीर निरवाण थया तेवार पढी नवशेने ऐंशी वर्षे पुस्त
 कारूढ थयो ॥ १९७ ॥ ॥ आवमा श्रीचंडप्रन स्वामी मोक्ष गया पढी नेबु कोडी सागरोपम
 गये थके श्रीसुविधिनाथजी मोक्ष पाम्या ते पढी बेतालीश हजार त्रण वर्षने साडा आव महिने

न्यून दश कोडी सागरोपम गये थके श्रीवीर निरवाण पाम्या ते पढी नवसेने ऐंसी वर्षे पुस्तका
 रूढ थयो ॥ १९८ ॥ सातमा श्रीसुपार्थनाथ मोद्ध गया पढी नवमेँ कोड सागरोपम गये
 थके श्रीचंद्रप्रज स्वामी मोद्ध गया ते पढी बेतालीश हजार उपर त्रण वर्षेने साडा आठ मही
 ना एटले वर्षे न्यून एकसो कोड सागरोपमे श्रीवीरप्रभु निरवाण पाम्या ते पढी नवसेने
 ऐंशी वर्षे पुस्तक लिख्युं ॥ १९९ ॥ ठछा श्रीपद्मप्रजजी मोद्ध गया पढी नव हजार कोड
 सागरोपमेँ श्रीसुपार्थनाथ मोद्ध गया ते पढी बेतालीश हजार त्रण वर्षे उपर साडा आठ
 महीना एटले वर्षे उणा एक हजार कोड सागरोपम गये थके श्रीवीरप्रभु मोद्ध गया ते पढी
 नवसेने ऐंशी वर्षे पुस्तकारूढ थयो ॥ २०० ॥ पांचमा असुमतिनाथजी निरवाण पाम्या
 पढी नेवु हजार कोड सागरोपम गये थके श्रीपद्मप्रज स्वामी निरवाण पाम्या ते पढी बेता
 लीश हजार त्रण वर्षेने उपर साडा आठ महीना एटले वर्षे उणा दस हजार कोड साग
 रोपम काल गये थके श्रीमहावीर स्वामी मोद्ध गया ते पढी नवसेने ऐंसी वर्षे पुस्तक लिख्युं
 ॥ २०१ ॥ चोथा श्रीअजिनंदनजिन मोद्ध गया पढा नवलाख कोड सागरोपम काल गये
 थके श्रीसुमतिजिन निरवाण थया ते पढी बेतालीश हजार त्रण वर्षेने साडा आठ महीना
 उपर एटला वर्षे न्यून एक लाख कोड सागरोपम काल गये थके श्रीमहावीरजीनुं निर्वाण
 थयुं ते पढी नवसेने ऐंसी वर्षे पुस्तकारूढ थयो ॥ २०२ ॥ त्रीजा श्रीसंजवनाथजी निर्वाण
 पाम्या पढी दश लाख कोड सागरोपम गये थके श्रीअजिनंदनजिन निर्वाण थया ते पढी बेता
 लीश हजार त्रण वर्षे उपर साडा आठ महीना एटले वर्षे न्यून दश लाख कोड सागरोपम
 गये श्रीवीर निरवाण पाम्या ते पढी नवसेने ऐंसी वर्षे पुस्तक लिख्युं ॥ २०३ ॥ बीजा श्री

અજિતનાથ જિન મોઢુ ગયા પઠી ત્રીશ લાઘ ક્રોડ સાગરોપમ ગયે એકે શ્રીસંજવનાથજી મોઢુ ગયા તે પઠી બેતાલીશ હજાર ત્રણ વર્ષને સાડા આઠ મહીને ન્યૂન વીશ લાઘ ક્રોડ સાગરોપમ ગયે એકે શ્રીવીરજિન મોઢુ ગયા તે પઠી નવસેંને એંશી વર્ષે પુસ્તકારૂઢ થયો ॥ ૧૦૪ ॥ પહેલા શ્રીકૃષ્ણજેવ જગવાન મોઢુ પામ્યા પઠી પચાસ લાઘ કોડી સાગરોપમ ગયે એકે શ્રીઅજિતનાથ જગવાન નિરવાણ પામ્યા તે પઠી બેતાલીશ હજાર ત્રણ વર્ષે ઉપર સાડા આઠ મહીના એટલા વર્ષે ન્યૂન પચાશ લાઘ ક્રોડ સાગરોપમ ગયે એકે શ્રીવીરપ્રજુ નિર્વાણ પામ્યા તે પઠી નવસેંને એંસી વર્ષે પુસ્તકારૂઢ થયો ॥ ॥ એ શ્રીમહાવીર પ્રજુના નિર્વાણથી લક્ષને પશ્ચાત્તુર્ધીયે આંતરા કહ્યા હવે ચોથો, પાંચમો અને ઢઠો એ ત્રણે આરાનું પ્રમાણ એક કોડાકોડી સાગરોપમનું હે તેમાં બેતાલીશ હજાર પચોતેર વર્ષની ઉપર સાડા આઠ મહીના એટલા વર્ષે જાણું કરીયેં તેવારે ચોવીશમાં તીર્થેકર શ્રીમહાવીરજિનનો જન્મ થયો તેમાં બહોંતર વર્ષે શ્રીમહાવીર સ્વામીનું આયુષ્ય હતું અને ચોથા આરાનાં ત્રણ વર્ષને સાડા આઠ મહીના શેષ રહ્યા તેવારે શ્રીવીર નિરવાણ થયા તથા એકવીશ હજાર વર્ષનું કાલ માન પાંચમા આરાનું જાણું અને એકવીશ હજાર વર્ષનું કાલમાન ઢઠા આરાનું જાણું એ સર્વનો સરવાલો કરીયેં તેવારે એક કોડાકોડી સાગરોપમ પૂર્ણ થાય ॥ ॥ ઇતિ શ્રીકલ્પવ્યાખ્યા નાધિકારે સપ્તમં વ્યાખ્યાનં સંપૂર્ણ ॥ ॥ અથ અષ્ટમ વ્યાખ્યાન પ્રારંભઃ ॥ ॥ એમાં શ્રીઆદિનાથ જગવાનનું ચરિત્ર કહેવાય હે ॥ તે કાલનેવિષે તે સમયનેવિષે શ્રીકૃષ્ણજનાથ અરિહંત અયોધ્યા નગરીમાં થયા તેને લીધે એમને કૌશલિક કહિયેં તેમના ચાર કલ્યાણક તો ઉત્તરાષાઢા નદ ત્રમાં થયા અને પાંચમો કલ્યાણક અનિચ નદ ત્રમાં થયો હે ॥ ૧૦૫ ॥ ॥ ઉત્તરાષાઢા નદ

त्रमां देवलोकथी चवीने गर्जमां आवी उपन्या ठे, उत्तराषाढामां जन्म थयो ठे, उत्तराषाढामां दीक्षा लीधी ठे अने उत्तराषाढामां केवल ज्ञान उपन्युं ठे तथा अनिच नक्षत्रमां मोहू गया ठे ॥ १ ७ ६ ॥ ॥ हवे प्रथम श्रीऋषजदेवजीना तेर जव कहेवाने अर्थे गाथा कहे ठे ॥ धण मिहुण सुर महब्बल, ललियंगो वयरजंघ मिहुणेय ॥ सोहम्म विद्य अञ्जु, चक्की सब्ब ठ उसनेय ॥ १ ॥ ॥ अर्थः—पहेले नवें आ जंबूघीपने विषे महाविदेह क्षेत्रमां सुप्रतिष्ठित नामा नगरे प्रियंकर नामा राजा राज्य करे ठे ते नगरमां महोठो धनाढ्य धन्नो एवे नामें एक सार्थवाह रहे ठे एकदा ते धन्नो सार्थवाह वसंतपुर नगरे जवाने तयार थयो तेवारें नगरमां पडहो वजडाव्यो के जो कोइने वसंतपुर नगरे जाबुं होय तो तेणे महारी साथे आवबुं तेनो हुं नि रवाह करीश एवो पडहू सांजली घणा लोक तेनी साथे जवाने एकठां थयां, महोठो सथवारो थयो. हवे ते नगरमां श्रीधर्मघोष स्वरि पांचसें साधु साथे रहेला हता तेमने पण यात्राने अर्थे वसंतपुर जवानी इहा थइ तेथी धन्ना सार्थवाहनी पासें आवीने धर्मलान आपी बोल्या के हे सार्थवाह जो तमारी आझा होय तो अमे पण वसंतपुर जवाने अर्थे साथे आवीयें तेवारें धन्नो बोळ्यो के हे स्वामी सुखेथी महारी साथे पधारो तेवारें आचार्य पण तेनी साथे चाल्या, हवे मार्गे जतां एकदिवसें शेठने आंबांनुं नेटणुं आव्युं ते साधुने आपवा मांम्युं पण साधुयें सचेत जाएली लीधुं नही. हवे सथवारो हलवे धीमे धीमे थोडा थोडा कोश दररोज चाल्यो जाय ठे तेथी मार्गमांज चोमासुं आवी गयुं वर्षाद घणो वर्ष्यो, नदीउ आवीगइ तेने लीधे पंथिजनोने चालवानो मार्ग रोकाइ गयो हरिप्रमुख जीवोनी उत्पत्ति थइ, कादव पण घणो थयो तेथी लोक चाली शके नही तेवारें सथवारो एकठो थइ तंबुमेरा आपीने जंगलमांज

रह्यो अने धर्मघोष आचार्य पण एक पर्वतनी गुफामां निरवद्य स्थानक देखीने पांचसें
 साधु सहित मासखमणनी तपस्या करी चोमासुं रह्या थका धर्मध्यान करवा प्रवर्त्त थया,
 एम करतां सथवाराना लोको पासे संबल खुटी पढ्युं माटे सर्वलोक कंदमूलफलादिक
 नो आहार करीने दिवस निर्गमन करवा लाग्या तेथी साधुउने पण पारणें छुटमान आ
 द्वार मले नही एम करतां केटलाक दिवस पढी तिहां एक जाट आब्यो ते शेठने खुशी क
 रवा माटे सुनाषित कहीने बोल्यो के हे शेठ ! महोटा पुरुष जे वात अंगीकार करे ते पार
 पाडे पण अधवच मूकी आपे नही ए वात सांजलीने शेठे धर्मघोष खरीने याद कहुं अने
 मनमां विचारवा लाग्यो के अरे महारा कदेवा उपरथी साधुउ महारी साथें आब्या अने में
 तो एक दिवस पण तेमनी सारसंजाल कीधी नथी माटे तेउनो विश्वासघाती हुं थयो तो हवे
 प्रजातें एमनी पासे जइने खमत खामणा करूं एम चिंतवी प्रजातें आचार्य पासे जइ बंदना
 करीने लज्जाथी पोतानुं मुख नीचुं करी बेगो अने विनंति करवा लागो जे हे स्वामी ! म
 हारो अपराध तमे खमजो में आपनी कोइ वखते पण निगाह करी नथी हे महाराज !
 लोकनुं सर्व संबल हीण थयुं बे आपमुजने कांइ आझा करो, डुकुम फरमावो. तेवारें आचार्य
 बोल्या हे सार्थेश ! अमारा माटे तमे कांइ पण चिंता करशो नही, अमारें तो मुखे धर्मध्यान
 थाय बे, तमारा साथना योगे अमे घणी अटवी उलंघन करी तेमां तमे अमारी महोटी
 वात्सल्यता करी एवुं सांजली धनो शेठ खुशी थयो अने सर्व साधुउने आहारनी निमंत्रणा
 करी सथवारामां लइ आब्यो पढी पोतानी पासे छुट आहार घृतना कूपा हता ते साधु
 उने घणाज उलटथी व्होरावतां थका अत्यंत जावनी वृद्धि थवा मांझी तेथी समकेत पाम्यो

અહીં ઘણા આચાર્યો કહે છે કે પાંચજો કૂંપા ધૃતના વહોરાવી દીધા પઠી બલી જાણું જે હવે તો ઘણું દેવાણું એવી રીતે જોતના પરિણામ ઘટતા દેહીને મુનિઝયે કહ્યું કે હે મહાનુનાવ ! હવે અમારે સ્વપ નથી, પરંતુ જો થોડીક વાર હજીપણ જોતનો જાવ વધતો રહ્યો હત તો કેવલ જ્ઞાન ઉપજી જાત પણ પાઠા પરિણામ ઘટવાને યોગે કેવલ ઉપન્યું નહીં પરંતુ સમકેતથી પો તાનો આત્મા નિર્મલ કહ્યો પઠી વર્ષાકાલ વીત્યાબાદ વસંતપુરે આવ્યા, ધર્મધોષ આચાર્ય પણ સાર્થવાહને ધર્મલાજ દેશને તીર્થયાત્રા કરવા ગયા ધનો પણ ઘણા દિવસ સમકેત પાલી અંતે શુનધ્યાને મરણ પામ્યો એ પહેલો જવ ॥૧॥ ॥ હવે બીજા જવમાં ઉત્તરકુરુદેત્રે જશ શુગલી યામાં ઉપન્યો તિહાં ત્રણ પલ્યોપમનું આયુષ્ય જોગવી મરણ પામ્યો એ બીજો જવ ॥૨॥ ત્રીજે જવે સૌધર્મ દેવલોકે દેવતા થયો એ ત્રીજો જવ ॥૩॥ ॥ ચોથે જવે દેવલોકથી ચવીને પશ્ચિમ મહાવિદેહે ગંધિલાવતિ વિજયે શીતિબલ રાજાની ચંડકાંતા રાણીના મહાબલનામા પુત્ર થયા, પરંતુ મહા વિષયલોભુપી જોગપુરંદર થયા વિનયવતી પ્રમુખ ઘણી રાણીયો છે, તેમની સાથે વિષયસુખ જોગવવામાં મગ્ન રહે છે, ધર્મની વાત ન જાણે, સર્વદા ગીત, ગાન, તાન, માન, અને નાટકને પ્રિયકારી જાણે છે એમ મહામોહની નિડામાં કાલ ગમાવતાં એક દિવસ નાટ કાદિક થાય છે તે દેખે છે, ગીતમાં એક ચિત્ત લાગી રહ્યું છે, તે વચ્ચે સુષુપ્તિનામા પ્રધાને રા જાને પ્રતિબોધવા સારું એક ગાથા કહી તે આવી રીતે “સર્વે વિલંબિયં ગીત્રં, સર્વે નદ્વં વિલંબણા ॥ સર્વે આનરણા નારા, સર્વે કામા હ્રાવહા ॥ ૧ ॥ ॥ અર્થ:—એ સર્વ ગીત જે છે તે વિલોપાત કરવા જેવા છે, સર્વ નાટક જે છે તે વિલંબના સરખાં છે, સર્વ આનરણ જે છે તે નાર સમાન છે, અને એ સર્વ કામજોગ જે છે તે હ્રાવહા એટલે હુઃસ્વદાયી છે ॥ ૧ ॥ ॥ એ ગાથા સર્વ

नली राजा बोड्यो के हे प्रधान ! तमें विना प्रस्तावें आ वैराग्य उत्पन्न करनारी गाथा केम
 कही “ यत्र सरागंस्तत्र विरागः कथं ? यत्र विरागस्तत्र सरागः कथं ? यत्र श्रीरर्थः तत्र अश्री
 रर्थः कथं ॥ माटे हे मंत्री ! विना प्रस्तावें आ वात शा कामनी तेवारें प्रधान. बोड्यो में आ वात
 प्रस्तावेंज कही ठे, ते आवी रीतें के आज मुजने केवली मल्या तेमणें कहुं के तमारा राजानुं
 आयुष्य एक मासनुं शेष रह्युं ठे माटे हुं आपने चेतवणी आपुं हुं एवी वात सांजली राजा
 चमक्यो, मरण समान कोइ जय नथी, परंतु आग लागीने कूवो केम खणाय ? तेम हवे एक मा
 हतो, तें सुताने जगाव्यो तो खरो, परंतु आग लागीने कूवो केम खणाय ? तेम हवे एक मा
 सनुं आयु रह्युं, तेमां गुं धर्मसाधन आय ! तेवारें प्रधाने कहुं तमे विषाद म करो, एकदिवसनुं
 चारित्र पण मोक्षने देवावाहुं आय ठे अने जो मोक्षप्राप्ति न आय तोपण देवताना सुखनें
 तो आपे ठे एवुं सांजली पुत्रने राज्य आपी सात क्षेत्रें धन वावरी अछाइ महोत्सव करी सुगुरु
 पासें चारित्र लई चोत्रीश दिवस चारित्र पाली अंते अनशन करी काल कखो ॥ ए चोथो नव
 ॥ ४ ॥ “ पांचमे नवें ईशान देवलोकें प्रजवनामा विमानने विषे ललितांगनामा सामा
 निक देवता थयो तिहां स्वयंप्रज नामा देवी घणीज वद्वज ठे तेनी साथें विषयसुख जो
 गवतो विचरे ठे, पढी एक दिवसें स्वयंप्रजा नामा देवी तिहांथी चवी तेना विरह थकी मूर्छा
 पाम्यो, घणो दुःखी थई शोक करतो थको रुदन करवा लागो, तेवारें पूर्वजवनो सुबुद्धि
 मंत्री पण तिहांज देवता थयो ठे, तेणें प्रतिबोध्यो, तथापि तेनो शोक मख्यो नही तेवारें
 मंत्री देवतायें कहुं तमारी स्त्रीने हुं जाणुं हुं तेने मेलवी आपवानो हुं उपाय बतावुं तमे
 शोक करशो नही, हवे ते स्त्रीनो संबंध कहे ठे धातकी खंमना महाविदेह क्षेत्रें नंदनामा

ગ્રામને વિષે નાગિલ નામે એક ગૃહસ્થ મહાદરિડી છે, તેની નાગશ્રી સ્ત્રીયેં પૂર્વે ૭ પુત્રી તો જણેલી છે, કહ્યું છે કે દારિડીને ઢોડીયો ઘણી થાય, પઠી તેણે વિચાર્યું જે હવે જો મહારી સ્ત્રીને સાતમી પણ પુત્રી આવશે તો હું દેશ ત્યાગીને ચાલ્યો જશ્વ દેવયોગે સ્વયંપ્રજ્ઞા દેવીનો જીવ પણ તેને ઘેર આવી અવતર્યો તેથી વલી પણ એ સાતમી પુત્રી નાગિલને થઈ તેવારે જોઈ શેઠાણી બેઠું હુઃસ્વ ધરવા લાગાં અને નાગિલ હુઃસ્વે પીડાતો પરદેશ ગયો, પઠવાડે કુટુંબી ગઈ તે પુત્રીનું મામ પાડ્યું નહીં અનામિકા કહી બોલાવે, અજ્ઞાગણી માટે કોઈ પરણે પણ નહીં તેથી કાષ્ઠના જારા વેચીને પેટ જરે તથા લોકને ઘેર કામ કરીને પેટ જરાઈ કરે. એક દિવસે કોઈ ધનવંતના બાલકને મોદક લાતાં દેખી અનામિકાયેં પણ પોતાની માતા પાસેથી મોદક માગ્યા, તેવારે માતાયેં કહ્યું તાહારો પિતા મોદક લેવા ગયો છે તે આવશે ત્યારે આ પીશ, ત્યાં સુધી એ અંતરતિલક નામા પર્વત . થકી કાષ્ઠનો જારો લાવ પઠી રુદન કરતી જારો લેવા મફતિહાં યુગંધર મુનિને કેવલજ્ઞાન ઉપન્યું છે, તેનો ઇંડ મહારાજ મહોત્સવ કરે છે, તિહાં અનામિકા પણ નમસ્કાર કરી બેઠી ધર્મ દેશના સાંજલી કેવલીને પૂછ્યું કે હું એવી હુઃસ્વની અવસ્થા કેમ પામી? તથા મહારે જતાર પ્રમુલ્યું સુલ્લ કાંઈ પણ થયો નહીં તેનું કારણ શું? પ્રશ્નયેં કહ્યું તે પૂર્વે ધર્મ આરાધ્યો નથી માટે રે જોલી ધર્મ વિના સુલ્લ હોય નહીં તો હવે જો સુલ્લની ઇચ્છા હોય તો ધર્મ કર. ધર્મના પ્રજાવે દેવના સુલ્લ પામીયેં પઠી અનામિકાયેં શ્રાવકનાં વ્રત આદર્શાં ઉપાશ્રયેં બેઠી શ્રાવકનો ધર્મ કરે તેથી લોકોયેં ધર્મિણી એનું નામ વીધું. સાધર્મિ શ્રાવકો તેને પારણા પ્રમુલ્લનો સહાય આપે છે એમ ધર્મના પ્રજાવથી તે સુલ્લ થઈ છે પઠી બેવટે અનશન કરી સુતી છે, તે સમયેં લલિતાંગને સ્વયંબુદ્ધ

મંત્રિયેં કહ્યું કે તમે ત્યાં જઈ તમારું રૂપ એને દેखाડો કે જેમ એ નિયાળો કરે તે સાંજલી
 લલિતાંગે આવી પોતાનું અત્યંત उत्कृष्ट રૂપ દેखाડ્યું તે રૂપ દેखી અનામિકાયેં વ્યામોહ
 પામી નિયાણું કહ્યું કે મહારે તપસ્યાનું ફલ હોય તો એની સ્ત્રી હું થાઉં, પઠી અનામિકા
 મરણ પામી સ્વયંપ્રજા દેવી થઈ તેની સાથે લલિતાંગ દેવ સુખ જોગવવા લાગો એ પાંચમો
 જવ ॥ ૫ ॥ તિહાંથી ચવીને ઠટે જવે જંબૂદ્વીપેં પૂર્વ મહાવિદેહે પુષ્કલાવતી વિજયે લોહાર્ગલ
 નગરે સુવર્ણજંઘ રાજાની લક્ષ્મીવતી રાણીનો વજ્રજંઘનામા પુત્ર થયો અને સ્વયંપ્રજા દેવી પણ
 તેહિજ વિજયેં પુંમરીક નગરીયેં વજ્રસેન નામા ચક્રવર્તિની શ્રીમતી નામા પુત્રી થઈ, તે ચૌ
 વન પામી થકી એક દિવસેં ચંડોદય સનામાં બેઠી છે તે સમયેં કોઈ સાધુને કેવલ જ્ઞાન
 ઝપન્યું છે તેને દેવતા વાંદવા આવે છે, તે દેવોને દેखી એને પણ જાતિસ્મરણ જ્ઞાન ઝપન્યું તેવારે
 વિચાણું જે મહારો પૂર્વજવનો જતાર લલિતાંગ નામા દેવતાનો જીવ કિહાં ઝપન્યો હશે? તે
 મહે, અને હું તેને પરણું તો સારું થાય, એમ વિચારી મૌનપણે રહી, માતાપિતાયેં અનેક
 ઝપચાર કથા પણ બોલે નહી, પઠી ધાઈ માતાયેં એકાંતે વાત પૂઠી તેવારે કુમરીયેં તેને
 એક કાગલ ઝપર ચિત્રામ કરી કુંવર આલેखી આપ્યો, ધાડયેં તે ચિત્રપટ રાજાને દીધો પઠી
 એના પિતા વજ્રસેન ચક્રવર્તીના વર્ષમહોત્સવેં અનેક રાજપુત્રો આવ્યા અને તે ધાઈ પણ દિવસેં
 ચિત્રપટ લઈ રાજમાર્ગેં બેઠી, તે રાજકુમર પણ જતિ વસ્તેં ચિત્રપટને અણુહાર દેखતાં જાય છે,
 તેવારે વજ્રજંઘ તે ચિત્રપટને દેखી જાતિસ્મરણ પામ્યો અને કહેવા લાગો કે આ ચિત્ર તો
 મહારી પૂર્વજવની સ્ત્રી સ્વયંપ્રજા નામેં દેવીનું ચિતરેલું છે, એ વાત ધાઈ માતાયેં શ્રીમતીને
 કહી. પઠી શ્રીમતી તે વાત સાંજલીને વજ્રજંઘ કુંવરને પરણી સુখে સમાથે રહે છે, ઘણી પ્ર

तोमां आम जख्युं ठे कें ते पुत्री तीर्थकरनी सजामां देवोने देखी जातिस्मरण पामी तेथो पूर्वजव जाण्यो तिहां अनामिका अने स्वयंप्रजानो जब देखी विचाळुं जे महारो पूर्वजवनो जर्तार ललितांग केवी रीते मले पढी पिताये पूठ्युं तेवारें सर्व पूर्वजवसंबंधि वात कही चक्र वर्तीयें केवलीने पूठ्युं के एनो पूर्वजव जर्तार किहां उपन्यो ठे केवलीये वज्रजंघ नाम कछु पढी चक्रवर्त्तियें वज्रजंघने परणावी तथा कोशक कहे ठे चित्रपट बनार्वीने कछु के एना स्व रूपने जे कहे तेने हुं परणुं पढी बीजा राजाउए अनेक प्रकारनी वातो बनार्वीने कही पण ललितांगनी वात मले नही परंतु जेवारें वज्रजंघें कछु के आ महारी स्वयंप्रजा देवीनुं रूप ठे तेवारें चक्रवर्त्तियें तेने श्रीमती परणावी एवो लेख ठे तत्व केवलिंगम्य. एकदा सुवर्णे जंघे पोताना वज्रजंघ पुत्रने राज्य आपी पोते दीक्षा लीधी, पढी वज्रजंघे पण श्रीमती रा णीसहित गोखमां बेठां अकां संध्या फूली देखीने वली विलय थइ जोइ तेवारें विचाळुं जे सर्व विलय थवानी वस्तुउ आ संसारमां ठे माटे चिंतव्युं जे प्रजातें पुत्रने राज्य आपी दीक्षा लेखुं ते समयें पुत्रें पण राज्यनें लोत्रे जेउनो धूमालो करी मातापिताने एटलें श्रीम तीसमेत राजाने विषप्रयोगे माखो. ए ठछो जब ॥ ६ ॥ ॥ तिहांथो मरण पामी सातमे जवे राजा राणी बेहु उचर कुरु क्षेत्रने विषे शुगलीयां थयां ए सातमो जब ॥ ७ ॥ ॥ आ ठमे जवें सौधर्म देवलोके मित्रपणे देवता थया ए आठमो जब ॥ ८ ॥ ॥ तिहांथी चवी नवमे जवें जंबूद्वीपे महाविदेह क्षेत्रें क्षितिप्रतिष्ठितनगरे सुविधिनामा वैद्यनो जीवानंद नामा पुत्र थयो ते दिवसैं ते नगरीयें बीजा पण चार जीव पुत्रपणे अवतथा, एक प्रसन्न वंइ राजानो पुत्र महीधर जन्म्यो. बीजो सुनासीनामा प्रधाननो पुत्र सुबुद्धि थयो, त्रीजो थ

नाशेठनो पुत्र गुणाकर थयो, चोथो सागरनामा शेठनो पुत्र पूर्णचन्द्र थयो, हवे श्रीमतीनो
 जीव सौधर्म देवलोकथी चवीने ईश्वरदत्तनो पुत्र केशव थयो, ए पांचे जीवानंदना परम मित्र ठे
 ए ठए मित्र सार्थे मली जमे, रमे, सुखें काल निर्गमन करे ठे, एक दिवसें जीवानंदने घेर ते ठए
 जणा बेठा ठे एटलामां एक कोठीउ साधु गोचरी करवा आव्यो, तेने देखीने ते पांचे मित्र एकठा
 थइने वैद्य पुत्रने कहेवा लाग्या के अरे वैद्यतो मतलबीया थाय ठे, जो पुण्यने अर्थे वैडुं करता
 हो तो आ साधुनो कोढरोग मटावी आपो तेवारें तो अमे पण जाणीयें जे तमे धर्मात्मा
 ठो ते सांजली जीवानंद वैद्य बोळ्यो हे मित्रो ! तमे महारी वात सांजलो आ साधुनो रोग म
 टाववा माटे लक्ष्मपाक तेल जोशे तेतो महारा घरमां तयार ठे पण बीजो रत्नकंबल तथा गो
 शीर्ष चंदन खपशे ते महारी पासै नथी माटे जो ए बे चीजो क्यांथी पेदा करो तो साधुनी
 वेयावच्च करीयें ए वात सांजली ते ठए जणे मलो अढीलाख सौनैया जेला कीधा पढी ते
 ठए मित्र मली नगर शेठने घेर जइ सौनैया आपीने बोळ्या के एक रत्नकंबल अने बीजो
 गोशीर्ष चंदन ए बे चीज अमने आपो शेठें पूठयुं जे तमे एने छुं करशो तेणे कछुं के अमे
 साधुनी वेयावच्च करीछुं ते सांजली शेठे विचाछुं जे ए बालको ठे तोपण छुउ कहेवा धर्मे
 बुद्धि वाला ठे अने हुं आटलो महोदो वृद्ध थयो ठुं तोपण हजी लगण कांइ धर्ममां सम
 जतो नथी एम चिंतवी ते शेठे सौनैया तो धर्मदा वापरी नाख्या अने रत्नकंबल तथा गोशीर्ष
 चंदन तेमने आपीने पोते दीक्षा लइ साधुपणुं पडिवजी अंतगड केवली थइने मोक्ष गयो हवे ते
 ठए जणा औषध लइ वनमां गइ तिहां मुनि काउसगमां उजा रइया ठे तेने “अनुजानीध्वं”
 एवुं कही चामडा उपर मुनिने सुवारीने लक्ष्मपाक तेल मसळ्युं पढी चंदननो लेप करी रत्न

કાંબલમાં લપેટી દીધો તિહાં પહેલીવારમાં તો તે સર્વ ચામડીમાં જે કાંઈ કીડા હતા તે સર્વ
 કાંબલમાં આવી લાગા તેને ગાયના મૃત કલેવરમાં મુક્યા ફરી બીજીવાર તેલ મસલ્યું તેની ઉપર
 ચંદન લગાવી રત્નકાંબલથી વીંટ્યો તેવારે માંસમાંહેલા કીડા નિકલી પડ્યા તેમજ ત્રીજીવાર
 એમજ પૂર્વોક્ત રીતે કહ્યું તે વચ્ચે દામ મીંજીના કીડા નિકલી પડ્યા પછી રોહિણી ઔષધ
 સાધુને શરીરે લગાડી તેનું શરીર કંચન સરણું કરી મૂક્યું પછી તે હાથે રત્નકંબલનું દ્રવ્ય
 સાત દેત્રમાં સ્વર્ચીને દીક્ષા લીધી નિરતિચાર ચારિત્ર પાલીને કાલ કસો એ નવમો જવ
 ॥ ૯ ॥ ॥ દશમે જવે તે હાથે જણા બારમે દેવલોકે દેવપણે જડે ઉપન્યા હાથે દેવ મિત્ર થયા
 એ દશમો જવ ॥ ૧૦ ॥ ॥ અગીઆરમે જવે બારમાં દેવલોકથી ચર્ચાને જંબૂદ્વીપના મહા
 વિદેહેદેત્રે પુષ્કલાવતી વિજયે પુંમરીક્ષિણી નગરીયે વજ્રસેન નામે રાજા તેની ધારણી નામે
 રાણીની કૂંસમાં તે હાથે પાંચ જણ અનુક્રમે પુત્રપણે આવી ઉપન્યા તેમાં જીવાનંદ વૈદ્ય જે
 ધન્ના સાર્થવાહનો જીવે તે ચૌદ સુપન સ્થિત માતાની કૂંસમાં ઉપન્યો જન્યા પછી માતા
 પિતાયે તેનું વજ્રનાજ નામ આપ્યું એ જીવ કૃષ્ણદેવજી આવાવાલો હે હમણા ચક્રવર્તિ પણે
 ઉપન્યો હે હવે બીજો રાજાનો પુત્ર મહીધરનો જીવ તે બાહુ નામે થયો ત્રીજો મંત્રીનો પુત્ર
 સુબાહુ નામે થયો, ચોથો કોતનો પુત્ર ગુણાકરનો જીવ, પીઠ નામે થયો અને પાંચમો સાર્થ
 વાહનો પુત્ર પૂર્ણેન્દ્રનો જીવ મહાપીઠ નામે થયો એ પાંચ તો જાણે પણે આવી ઉપન્યા અને
 હઠો કેશવનો જીવ જે પૂર્વે નિર્નામિકાનો જીવ હે તે વલી બીજા એક રાજાને ઘરે પુત્ર પણે
 ઉપન્યો તે વજ્રનાજ નામા ચક્રવર્તિને ઘણોજ વજ્રજ હે તેથી એ એનો સાર્થ થાશે એરીતે હાથે
 મિત્ર સુલે રહે હે હવે વજ્રસેન રાજા તીર્થંકર થવાના હે માટે લોકાંતિક દેવોના વચનથી

उदाસ થઈ વજ્જનાન નામા પુત્રને રાજ્ય આપી સંવત્સરીદાન દેઈ દીઠ્ઠા લઈ ધનઘાતીકર્મ દુ-
 યકરી કેવલજ્ઞાન પામ્યા તીર્થંકર થયા તે પુંઢરીકિણી નગરીયેં આઘ્યા વનપાલકે વજ્જનાનને
 વધામણી આપી તેવા અવસરમાં ચક્રરત્ન પ્રગટવાની પળ વધામણી આવી. તેવારેં વિચાહું જે
 પહેલાં કેની પૂજા કરું ? એમ વિચારતાં નિરધાર કહ્યો જે તીર્થંકરને પૂજ્યા તો સર્વને પૂજ્યા
 એ ત્રણ લોકના નાથથી વલી બીજો કોણ વધારે ગણાય એમ ચિંતવી કેવલ મહોત્સવ કહ્યો,
 નગવાનને વાંદવા આઘ્યો પઠી ચક્રને પૂજ્યો અનુક્રમે ઠ રત્ન સાધી, સુરે રાજ્ય યોગવે. ઠે
 એક દિવસ વલી વજ્જસેન તીર્થંકર સમોસથા તેમને વજ્જનાન પ્રમુખ વાંદવા ગયા તિહાં પ્રચુની
 દેશના સાંનલી ઠએ જણાયેં દીઠ્ઠા લીધી તેમાં પહેલો વજ્જનાન ચક્રવર્તિ સાધુ થયો તે ચૌદે
 પૂર્વ જણ્યો અને બીજા પાંચે અગીઆર અંગ જણ્યા, વલી બાહુનામા જે સાધુ ઠે તે પાંચસે
 સાધુને આહાર લાવી આપે અને સુબાહુ પાંચસે સાધુડના પગ ચાંપે તથા પીઠ અને મહાપીઠ
 એ બે એકાંતેં તપ કરે તથા સઘાય ધ્યાન કરે, હવે બાહુ અને સુબાહુની ગુરુપ્રમુખ સર્વે
 પ્રશંસા કરે તેથી પીઠ અને મહાપીઠ એબું જાણે કે જુડ કામ સર્વને વલ્લન ઠે જો સાધુ
 થયા તોપણ મતલબી દેશાયઠે કેમકે અમે સઘાય ધ્યાન કરીયેં ઠેયેં તો અમોને કોઈ
 પ્રશંસતા નથી અને બાહુ સુબાહુ એમની ચાકરી કરે ઠે તો તેમની પ્રશંસા સર્વ કરે ઠે માટે
 જગત્ સર્વે સ્વાર્થી ઠે પઠી વજ્જનાને વીશ ધ્યાનક તપ કરીનેં તીર્થંકર નામકર્મ ઉપાર્જન કહું
 તથા બાહુ સાધુયે આહારના દાનથી યોગફલ ઉપાર્જન કહું તથા સુબાહુ સાધુયે પગચેં
 પીના પ્રજાવથી બાહુબલ નામ કર્મ ઉપાર્જન કહું તથા પીઠ અને મહાપીઠેં ઈર્ષ્યા કરવાથી
 સ્ત્રીવેદ બાંધ્યો અને ઠછો નિર્નામિકાનો જીવ તે શ્રેયાંસ કુમર યાજો અંતે સર્વે અનશન કરી

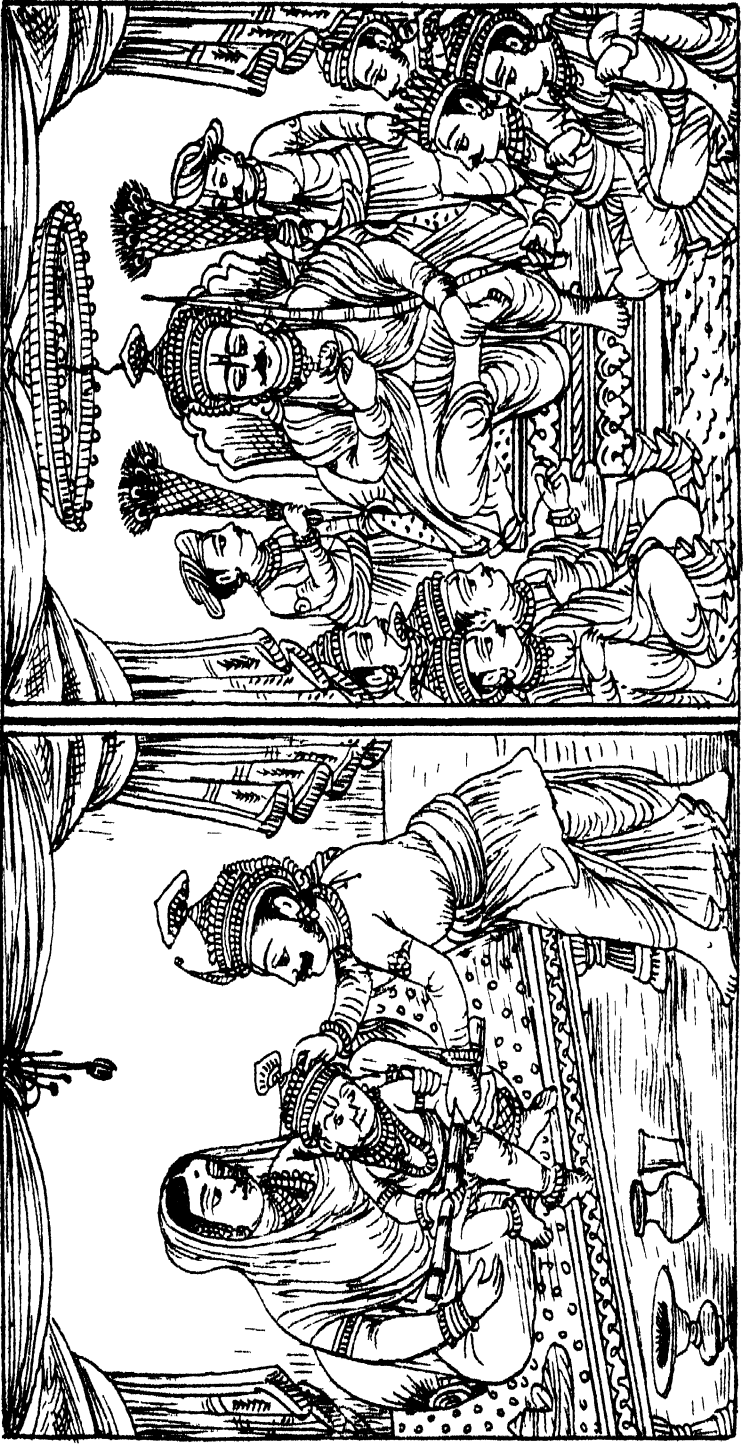
मरण पाम्या ए अग्नीआरमो नव ॥ ११ ॥ ॥ बारमे नवे ठए जण सर्वार्थसिद्ध विमाने
जइ देवपणे उपन्या ए बारमो नव ॥ १२ ॥ ॥ पढी सर्वार्थसिद्ध विमानथी तेत्रीश सागरो
पमनु आयुपूरण करीने तिहांथी चवी तेरमें नवे वज्रनाचनो जीव ते श्रीकृष्णदेवजी थया
तथा बाहुनो जीव नरतचक्रवर्त्ती थयो अने सुबाहुनो जीव बाहुबल थयो वली पीठ अने म
हापीठनो जीव ब्राह्मी अने सुंदरी थया ए पांचे जीव अनुक्रमे मोक्ष जागे ए तेरमो नव ॥
॥ १३ ॥ ॥ इति कृष्ण नव ॥ ते कालने विषे श्रीकृष्णदेव अरिहंत ते उना
लानो चोथो महिनो, सातसुं पखवाडियुं, आषाढवदि चोथने दिवसें, सर्वार्थसिद्ध विमानथी,
देवतानुं आयुष्य पूरण करीने चव्था ते आ जंबूद्वीपना नरतक्षेत्रने विषे इक्ष्वाकुजमीमां नानि
कुलधरनी मरुदेवी नार्यां तेमनी कूखें मथ्यरात्रिने विषे देव संबंधी आहार, देव संबंधि नव,
देव संबंधि शरीर त्यागीने गर्जमां पुत्रपणे आनी उपन्या ॥ १०६ ॥ ॥ इक्ष्वाकु वंशमां उ
पन्या तेथी इक्ष्वाकु नूमि थइ ते केवी रीतें थइ ते कहे ठे जे पूर्वे सर्वे युगलिया हता परंतु न
गर कोइ हतुं नही तिहां युगलीयामां तो कल्पवृक्ष मनोरथ पूरण करतां हतां तेमां महेला
सात कुलधर थया तेनी उत्पत्ति आ प्रमाणे ठे ॥ ॥ आ अवसर्पिणीना त्रीजा आराना
अंतमां पत्योपमनो आवमो जाग बाकी रहे ठते आ दक्षिण तरफनो अर्धो नरत तेने दक्षि
णार्ध नरत कहीयें तेना त्रण जाग करवा ते त्रण जाग मांहेला मथ्य जागमां एटले विचला
जागमां महेला त्रण कुलधर थया तेमां प्रथम कुलधर एवीरीतें थयो के पश्चिममहाविदेहमां
बे वाणीया हता ते बेहु वाणीया मांहोमांहे मित्र हता परंतु तेमां एक कपटी हतो अने
एक सरलमनवालो हतो ते जेवारें मांहोमांहे इव्य वांटे तेवारें जे कपटी ठे ते सरल स्वभाव

वाला ने उगीने तेनाथी ठातुं धन पोते राखे अने सरल तो कपटरहितपणे व्यापार करे एक
 दिवसें सरलचित्तवालानी स्त्रीने देखीने कपटी मित्रें जोग जोगवानुं कहुं तेवारें ते सरलनी
 स्त्री पतिव्रता ठे ते बोली के अरे मर्यादाहीन ! मित्रनी स्त्रीने बांढे ठे ? एतुं कहीने निर्जठना
 करी बाहेर काहाडी मूक्यो पढी ते कपटीयें जइने सरलचित्तवालाने कहुं के ताहारी स्त्री मने
 बांढती हती परंतु में तेने नाकारो कखो एवी कपटाइ करी पढी ते सरल चित्तवालाने वैराग्य
 पामी मरीने इहवाकुनूमिमां मनुष्यरूपें युगलीयो थयो अने कपटी मित्र मरण पामीने इहवाकु
 नूमिमां हाथीरूपें युगलीयो थयो केमके जीव कपटाइथी बहुलतार्येकरी तिर्येच पणाने पामे,
 एकदा समबने बिषे हाथी युगलीये सरलयुगलीयाने कीतो तेथी बेहु मांहोमहि जातिस्मरण
 ज्ञान पाम्या पढी परमस्नेहथी हाथी तेमने पोताना स्कंध उपर बेसाडीने रात्रदिवस फळां करे
 तेमने सपेत हाथी उपर बेगो जोइने बीजा युगलीया बोलवा लाग्या के ए विमलवाहन ठे
 एतुं तेतुं नाम पाडी दीधुं केंटलोएक काल गयो तेवारें कालनां माहात्म्यथी जेवा कल्पवृद्ध
 प्रथम हता तेवा रह्या नही तेवारें युगलीया लडवा लाग्या अने सहु पोत पोताना कल्पवृद्ध
 थापी बेग सहु कोइ पोताना कल्पवृद्धमां रहे बीजाने आववा दीये नही अने कदापि कोइ
 आवे तो तेनी विमलवाहननी पासे राव आपवा आवे तेवारें विमलवाहन तेने हकार एवो दंम
 आपे तेथी युगलीयो मनमां जाणे जे सर्व महारी वात गइ एवो जाणी नडे करे नही ए
 प्रथम हकार नीति थइ ते विमलवाहनने चंडयशा नार्या हती. नवशो धनुष्य प्रमाण शरीर
 हतुं ए प्रथम कुलधर ॥ १ ॥ ॥ पढी ते विमलवाहनना पुत्र चतुष्मान् थया तेनी चंड
 कांता नार्या अने आठशो धनुष्य शरीरतुं प्रमाण, एनी पण हकार दंमनीति थइ ए बीजो

कुलधर ॥ ३ ॥ ॥ त्रीजो यशोमान् कुलधर ययो तेनी सुरूपा नामें जार्या एनुं सातसों ध
 नुष्य प्रमाण शरीर जाणवुं एनी वखतमां मकार दंमनीति जाणवी ॥ ३ ॥ ॥ चोथो
 अनिचंइ नामा कुलधर ययो तेनी प्रतिरूपा नामे जार्या एनुं साडा ठसें धनुष्य प्रमाण शरीर
 जाणवुं एनी वखतमां म एटलो कहेवाथी मरी जाय माटे मकार दंमनीति जाणवी ॥ ४ ॥
 पांचसुं प्रसेनजित् नामा कुलगर ययो तेनी चक्रुष्मती नामें जार्या एनुं ठगें धनुष्य प्रमाण
 शरीर जाणवुं एमां धिक्कार एटलुं कहेवाथी ते एवुं समजी जाय के मने महोठो दंम ययो
 माटे धिक्कार दंमनीति जाणवी ॥ ५ ॥ ॥ ठछो मरुदेव नामा कुलधर ययो तेनी श्री
 कांता नामें जार्या एनुं साडा पांचसें धनुष्य प्रमाण शरीरनुं मान जाणवुं एना वखतमां
 धिक्कार दंमनीति जाणवी ॥ ६ ॥ ॥ सातमो नाजिनामैं कुलधर ययो तेनी मेरुदेवी नामें
 जार्या एनुं सवा पांचजो धनुष्य प्रमाण देहमान जाणवुं एनी वखतमां धिक्कार एटलो कहे तेवारें
 ते समजे के मुजने महादंम ययो फरीथी जनम पर्यंत ते अन्याय करे नही एरीतें पहेला
 तथा बीजा कुलधरना वारामां हकार दंमनीति हती अने त्रीजा तथा चोथा कुलधरना वा
 रामां जघन्यथी हकार अने उत्कृष्टथी मकार दंमनीति चाली एटले घणो अन्याय करे तेवारें
 तेने (म) एटलो कहे तेथी ते एवुं समजे के मने महोठो दंम ययो फरीथी कोइवारें ते
 अन्याय करे नही तथा पांचमां, ठछा अने सातमा कुलधरनी वखतमां जघन्यथी तो हकार
 तथा मध्यमथी मकार अने उत्कृष्टथी धिक्कार एवी त्रण प्रकारनी दंमनीति चालु थइ ॥ श्री
 रुषननाथ अरिहंत त्रण ज्ञानें सहित मेरुदेवी मातानी कूखे आवी उपन्या यावत् मेरुदेवीये
 चौद सुपना दीठा इत्यादिक सर्व अधिकार महावीर स्वामीनी पेरे अही पण जाणी लेवुं

પરંતુ એટલો વિશેષ જે મેરુદેવીજીયે પહેલા સુપનામાં વૃષ્ણ મુખમાંહે પેસતો દીઠો અને
 બીજા બાવીશ તીર્થંકરની માતાયેં પહેલે સુપને દાથી મુખમાંહે પેસતો દીઠો તથા શ્રીમહા
 વીરસ્વામીની માતાયેં પહેલે સુપને સિંહ મુખમાં પ્રવેસ કરતો દીઠો વળી. इहां सुपनानुं फल
 नाचीराजायें पोतेज कह्युं परंतु सुपन पाठक ते वखते हता नहीं ॥ १०७ ॥ ते कालनेविषे ते
 समयनेविषे ऋषजनाथ अरिहंत उनालानो पहेलो महिनो, पहेलो पखवाडियुं, चैत्रवदि आव
 मना दिवसे नवमास उपर साढासात दिवस रात्री गर्जमां प्रतिपूर्ण होतें बते उत्तराषाढा नक्षत्रे
 चंडमानो योग आवे थके निराबाध पणे जन्म्या ॥ १०८ ॥ इहां जन्ममहोत्सव इंडादि
 कोये आवी कह्युं इत्यादिक सर्व अधिकार श्रीमहावीरजीनी पेठे कहेहुं परंतु बंदीखानाમાંથી
 કેદીડને ટોડી મૂકવા તથા તોલ વધારવા તથા કુલમર્યાદા કરવી તથા પૂજાદિકને અર્થે
 इव्य रखाववो ए कृत्य ते युगलीयाना वखतमां गाम शहेरादिकना अजावने लीधे हता नहीं
 માટે તે કહ્યા નથી બાકી સર્વ શ્રીમહાવીર સ્વામીના પાઠની પેઠે આંહી પણ કહેવું ॥ १०९ ॥
 તથા તે વખત સર્વ યુગલીયા હતા તેથી પ્રચુનું નામ સ્થાપન કરવાનું મહોત્સવ સંબંધી વ્યવ
 હાર પણ ચાલ્યો નહીં તેવારેં જગવાનની જંધામાં રોમનું વૃષ્ણ સરિખો લંછન દીઠો તથા
 પ્રચુની માતાયેં પહેલા સુપનામાં પણ વૃષ્ણ દીઠો તેથી ઋષ્ણ એવું નામ દીધું ॥ તે જગ
 વાન મહા સ્વરૂપવાન થકા દેવ તથા દેવીઝ સાથે રમત કરે, इंडाणी पोते खोलामां लइने
 રમાડે, હવે સુનંદા યુગલીયાણી તો જગવાનની સાથેજ યુગલપણે જનમી હતી તથા એક યુગ
 લીયાના મસ્તક ઉપર તાલ વૃદ્ધનું ફલ પડ્યું તેથી તે બાલપણમાંજ મરણ પામ્યો અને
 તેની સાથે જન્મેલી યુગલણી જીવતી રહી હતી તેને બીજા કોઈ યુગલીયાયેં દીઠી તેણે તિ

हांथी उपाडीने नानि कुलधरने जइ आपी नानिकुलधरे कह्युं के आ महारा पुत्र ऋषज देवनी सुनंदांनी साथे ए पण स्त्री करीछुं एम कही तेनुं सुमंगला एवुं नाम आप्युं ते पण जगवाननी साथे वधे ठे, जगवाननो सुवर्णमय शरीर ठे हवे ऋषज देवजी मुणमुण बोले, थाकता थाकता चाले, हजो, तेवारें माता कहेके हे पुत्र तुं इंझाणीने वछन गो. अने देवताये दीधेला अमृततुं पान करे ठे, महारी पासे तो रहेतो नथी, महारा स्तन पण चूसतो नथी, तो हुं ताहारी माता हुं एवो जगतमां कोण जाणजे? इत्यादिक वातो करी रमाडे ॥ हवे जेवारें जगवान देशेकणा एक वर्षना थया तेवा अवसरमां इंझमहाराज जगवाननुं वंस स्थापन करवा सारुं हाथमां सेलडी लइने आव्यो तेवारें जगवान नानि कुलगरना खोलामांहे बेठा हता ते खोलामांहेथी सेलडी लेवा सारुं हाथ लांबो कखो तेथी इंझे जाण्युं जे प्रभुने सेलडी खावानुं मन थयुं ते माटे इंझे तिहां जगवाननो वंश इदवाकुल स्थापन कखो. श्रीऋषजदेवने देवकुरु अने उत्तरकुरु क्षेत्र संबंधि कल्पवृक्षोना फलनो आहार देवताउये आणी आव्यो ते आहार गृहस्थ पणामां थयो अने बालपणामां तो अंगुठामां देवोए संचारेला अमृतनो आहार सर्वे तीर्थकरोने होय ठे अने एक श्रीऋषजदेव विना बीजा तीर्थकरोने तो बालपणुं टव्या पढी मद्दोटा थाय तेवारें पक थयेलो आहार होय अने संयम लीधा पढी तो सर्व तीर्थकरोने फासु आहार होय हवे जगवान जेवारें जोग जोगववाने समर्थ थया तेवारें सर्व इंझ अने इंझाणीयो चारे निका यना देव अने देवीयो विवाह करवा आव्या तेमां इंझादिक देवो तो वर राजानी तरफ रह्या थका श्रीऋषजदेवने बीब बनाव्यो अने इंझाणीउ प्रमुख सर्व देवीउ ए मलीने कन्यानी तरफ रही थकी सुनंदा तथा सुमंगलाने वीदणीयो बनावी, सणगार कराव्या, माम्बा मांम्बा इत्या

रुषभदेवजीने इंद्र महाराज बोलमी आपेने. मुकुट कुंमल आपेने. नाभिराजा सभायां बेगडे.

दिक सर्वप्रकारની વિવાહ સંબંધી જે રીતીઝ છે તે રીતીઝ કરીને વર કન્યાને પરણાવ્યા તિ
 હાંથી યુગલીયામાં વિવાહ કરવાની રીતી પ્રવર્તેમાન થઈ તે આજદિવસ પર્યંત ચાલી આવે છે
 હવે શ્રીકૃષ્ણદેવજીને, સુનંદા તથા સુમંગલા એ બે રાણીયો સાથે જોગ જોગવતાં ઢ લાખ પૂર્વ
 વ્યતિક્રમ્યા તેવારે સુમંગલાને જરત અને બ્રાહ્મી એ બે પુત્ર પુત્રીનો જોડલો થયો, અને સુનંદાને
 એકતો બાહુબલી તથા સુંદરી એ બે પુત્ર પુત્રીનો જોડલો થયો તથા ડગણપચાસ તો નિકેવલ પુત્રો
 નાજ જોડલા થયા એરીતે કૃષ્ણદેવ સ્વામીને શો પુત્ર તથા બે પુત્રીનો પરિર થયો હવે કાલ
 ના મહાત્મ્યથી અનુક્રમે દિવસે દિવસે યુગલીયાઝમાં કષાયની વૃદ્ધિ થવા માંમી તેવારે દુકાર,
 મકાર અને ધિક્કાર એ ત્રણ જાતની જે દંમનીતિઝ ચાલતી હતી તેને પણ લોક ડહાંધન ક
 રવા લાગ્યા તેને માન્ય ન કરતા પોતપોતામાં ક્લેશ ડટપન્ન થવાથી શ્રીકૃષ્ણદેવની પાસે આવી
 કહેવા લાગ્યા કે અમારો ન્યાય કરી આપો તેવારે જગવાન બોલ્યા હું રાજા નથી મહારા પિતા
 નાનિકુલધર રાજા છે તેની પાસે તમે જાઝ તે સાંજલી યુગલીયા નાનીરાજા પાસે ગયા ના
 નીરાજારે તેમને કહું કે તમારો રાજા કૃષ્ણદેવ હોવો તે તમારો ન્યાય કરજો એ અવસરમાં
 ઇંડમહારાજનું આસન ચલાયમાન થયું તેવારે અવધિક્કાનથી જગવાનને રાજ્યપાટે સ્થાપના ક
 રવાનું અવસર જાણી ઇંડમાહારાજે તિહાં આવી જગવાનને સુકુટ,કુંમલ, હાર પ્રમુલ પહેરાવી
 સિંહાસન ઉપર બેસાડી રાજ્ય અન્નિષેક કહ્યો તિહાં યુગલીયા ઇંડમહારાજના કહેવાથી જલ
 ભેવા ગયા હતા પરંતુ તે રાજ્યાન્નિષેક થઈ ગયા પછી જલ ભેડેને આવ્યા તેવારે જગવાનને સ
 ણગાર સહિત સિંહાસન ઉપર બેઠેલા જોડેને યુગલીયાને વિવેક આવ્યો જે બોજા તો સર્વે શ
 રીર ઉપર શોજા થઈ રહી છે પરંતુ એક જગવાનના પગ ચાલી દેચાય છે એવું જાણી પગ ઝ

पर पाणी ढोव्युं केटली प्रतोमां तो युगलीया मांहोमांहे वढवाड करीने नाजि कुनघर पासै न्याय कराववा गया नाजिराजाये तेमने कहुं के अमे गरढा थया माटे तमे कृषन्ने जइ कहो ते तमारो न्याय करइो युगलीयायें जइ कृषनजीने कह्यो कृषनजी बोल्या मने राज्य अ निषेक करी राजा स्थापो तेवारें युगलीयाये धूलनो एक महोतो उटलो बनावी तेना उपर प्र खुने बेसाडी पोते अनिषेक करवा पाणी लेवा गया एवामां इंडुं आसन कंणुं तेणे आवीने मुकुटादिक अलंकार पहेरावी सिंहासने बेसाडी, वस्त्रविनूषित करी राज्यानिषेक विधि सा चव्यो प्रभु उपर वत्र धारण कहुं, वामर वीजतो थको इंडमहाराज पोते प्रभुनी सेवा करे ठे एट लामां युगलीया पण कमलपत्रना हुनामां पाणी नरी लइ आव्या तिहां जगवाननुं स्वरूप स वीलंकारविनूषित देखीने चिंतववा लाग्या के प्रथम जगवानना केहवा प्रमाणे जो पाणी एम ना मस्तक उपर नाखियें तो सर्व वस्त्र, अलंकार चीजाइ जाय माटे स्वामीनो भावो पग दूटो ठे तेना उपर न्हवण करीये एम विचारी भाबा पग उपर अनिषेक कीधो तेवारें इंड महाराज बोल्या ए युगलीया जला विनीत पुरुषो ठे तेमाटे इहां विनीता नामें नगरी वसा ववी एवुं कहीने वैश्रवण नामें देवने इँइ नगरी वसावी आपवानी आझा आपी तेवारें वैश्र वणें विनीता नगरी बनावी ते केवी रीतनी बनावी तोके बार योजन लांबी, नव योजन पोली, आव दरवाजा कथा, फरतो महोतो कोट कथो, ईशान कोंणमां सात जूमिउ चोखूणो एवो एक महोतो नाजिराजाने रहेवा माटे घर बनाव्युं, अने पूर्व दिशायें जरतने रहेवा सारुं सात जूमिनुं घर बनाव्युं, अग्निकोणमां बाहुबलीने रहेवा माटे महोदुं घर बनाव्युं तेनी व चमां श्रीकृषनदेवजीने रहेवा सारु एकवीश जूमिनो घर बनाव्युं, एकसो आव जिनमंदिर

बनाव्या, वली राज्यने अर्थे हाथी, घोडा, गाय, ऊंट, वेसर, बलद प्रमुख चतुष्पदोनो संग्रह
 कस्यो. आंगल तो ए हाथी प्रमुख सर्व जीवो जंगलमां फरतां रहेता हता. वली केटलाएक
 जुगलीया अपराधमां आवे तेमने दंग देवामाटे उग्रा एवा नामथी माणसो स्थापन कथा, केट
 लाएक गुरुस्थानीया करी तेमने जोगा एवा नामथी स्थापन कथा, केटलाएक मंमलाधिप
 करीने तेमने राजन्य एवा नामथी थाप्या, बीजा पायदल द्वित्रियो एवा नामेकरी थाप्या
 एम चार प्रकारना पुरुषोनी व्यवस्था थइ ॥ तथा वली जे ब्रह्मचर्य पाले ते ब्राह्मण, जे शस्त्र
 राखे ते क्षत्री, खेती करावे ते वैश्य, चाकरी करे ते शूद्र, एवा नाम स्थापन कथा वली ए
 विनीता नगरीमां चोरासी चौटा कथा तेमां सोगंधिक, गांधी, तंबोली, कंदोइ, सोनार, मणि
 थार, सोनुं वेचनार, माणिक वेचनार, नाणावठी, जाडखुंजा, धान्यबजार, दोसी, चमार, कं
 सारा, माली, धृत बजार, तथा तेल, सूत्र, कपास, नांमा, जाडा इत्यादिक बजारो करी अनेक
 जातना उद्यमीउ वगेरे थया ॥ ॥ श्रीकृष्जनाथ स्वामीना पांच नाम थया एक कृष्जनाथ,
 बीजुं प्रथम राजा, त्रीजुं पहेलां निहाचर, चोथुं पहेला केवली अने पांचमुं पहेला तीर्थकर ए
 पांच नाम थया ॥ ११ ॥ ॥ श्री कृष्जनाथ अरिहंत महाचतुर, जली प्रतिज्ञाना पाल
 नार, जला रूपवंत, सर्वगुणसहित, सरल, विनीत, वीश लाख पूर्व पर्यंत कुमर पदे रह्या, त्रे
 शठ लाख पूर्व लगे राज्य जोगव्यो, तिहां राज्य करतां लखवानी कला, गणवानी कला, बहोतेर
 कला पुरुषोनी तथा चोशठ कला स्त्रीयोनी, कारीगरोना सो जेद, खेतीकर्मादिक त्रण कर्म इ
 त्यादिक वातोना लोकोना हित करवाने सारुं उपदेश दइने, सो पुत्रोने सो देशनो जूदोचूदो राज्य
 आपीने वली लोकांतिक देवोना प्रतिबोधथी वरसीदान दइने, गोत्रीयाने धन वांटो आपीने,

उनालानो पहेलो महिनो, पहेलुं पखवाडियुं, चैत्र वदि आठमना दिवसें, पाठले पहारे, सुदंसाणा नामा पालखीमां बेसीने, देवमनुष्यसहित, यावत् विनीतानी राज्यधानीमांथी अइने, जिहो सिद्धवण उद्यान ठे तिहां अशोक वृक्षनी नीचें पालखी राखीने, ते पालखीमांथी नीचे उत रीने, सर्व धरेणा पोताना हाथथी उतारीने, चार मुष्टि लोच करे, बेलानो एटले ठछुं तप पाणी रहित चउविहारो करे ठते, उत्तराषाढा नक्षत्रें चंडमानो योग आवे थके उग्रकुलना, जोगकुलना, राज्यकुलना, क्षत्रियकुलना एवा कछ महाकछ प्रमुख चार हजार पुरुषोनी साथें इंदुत्त एक देवदुष्य वस्त्र लइने, दीक्षा लीधी, गृहस्थपणो त्यागीने साधुपणो अंगीकार कखो ॥ १११ ॥ ॥ हवे वली जगवाने दीक्षा लीधी तेथी पहेलानी वात बनेली ते लखियें ठेयें ॥ जरतनी साथें ब्राह्मी जन्मी हती ते बाहुबलीने परणार्वा अने जे बाहुबलीनी साथे सुंदरीनो जन्म थयो हतो ते जरतने स्त्रीरत्न कस्वा माटे राखी एटले युगलधर्म मटाळ्यो ॥ हवे युगलीयाने आहार पचे नही ते आश्रयी कहे ठे. प्रथमतो युगलीया कल्पवृक्षना पत्रादिकनो आहार करतां हता ते अयोग्य थया, खावा योग्य रह्या नही तेवारें लोक मूल, पत्र, कंद, फल अने फूलनो आहार करवा लाग्या अपक्वशलिप्रमुख काचुं धान्य खावा लाग्या, ते खातांखातां पचे नही, पेटमां डुखी आवे तेवारें जगवान् पासे आवी कहेवा लाग्या के आहार कखाथी अमारुं पेट चडी आवे ठे जगवान बोल्या लगारेक हाथमां मसलीने हाथनी बाफ आपीने खाउतो पची जासे केटलाएक दिवस पची ते पण पच्यो नही पची कांखमां अने हृदयमां राखी बाफ आपीने आहार करवा कहुं केटला काल पची ते पण पचवा लाग्यो नही एवा अ वसरे वनमांहे वंश घासते अग्नि उपन्यो ने देखीने युगलीयायें जाणुं ए कोइ अपूर्व

ચિત્ર ૭૧

કૃષ્ણભદ્રેશ્વરી દ્વાથી ઉપર બેસીને મારીના વામણ બનાવીને યુગલીયાને આપેહે તથા યુગદીયા માદીના પિંડ લઈ આવી અગવાનને આપેહે

रत्न उत्पन्न થયું છે એવું જાણી તેને હાથમાં લેવા લાગ્યા તેથી હાથ બલવા માંમ્યા તેવારે
 તેનાથી બંદીતા થકા ક્ષુન્નદેવજીને જડ કહેવા લાગ્યા કે હે સ્વામિ એક અપૂર્વ રત્ન ઉપન્યું
 છે પરંતુ તેમાં ક્રોધ ઘણો છે તેથી હાથ લગાડીયેં તો બાલવાને ઢોડે છે. એવિષે ક્યાંએક એવું
 પણ લખેલું છે કે યુગલીઆડે જડ જગવાને કહ્યું કે કોડ રાક્ષસ ઊઠ્યો છે પઢી જગવાને
 અવધિકાને જોયું તો અમ્રી ઉપન્યો દીઠો તેવારે યુગલીયાને કહ્યું કે તમે એમાં તુણ લગાવીને
 અગ્નિ ગ્રહણ કરો તેમાં શાલિપ્રમુલ ધાન્ય પચાવીને ઘાઉ તેવારે યુગલીયાડે પસવાડાના તિ
 રણા તોડીને અગ્નિ જૂદો સલગાવી, તેમાં ધાન્ય નાર્યું તે સર્વે બલી ગયું કાંડપણ પાડું હા
 થમાં આવ્યું નહીં તે જોડ ફરી જગવાન પાસેં આવીને કહેવા લાગ્યા કે તે પોતેજ હુલ્લો છે
 માટે સર્વે ધાન્ય ઘાડ જાય છે અમને કાંડ પણ. આપતો નથી તે સાંજની જગવાન બોલ્યા હું
 હાથી ઉપર ચઢીને આવું તેવારે મને એક માટીનો પિંદ આપજો પઢી યુગલીયાયેં તેમજ કહ્યું
 માટીનો પિંદ લડ આવ્યા તે માટીમાંથી જગવાને હાંમી, કુંમી પ્રમુલ વાસણ બનાવી આવ્યા
 અને સર્વે રીત પણ કહી સમજાવી જે આવીઆવી રીતે બનાવીને, વાસડીમાં પચાવી એમાં ધાન્ય
 પાણી નાચીને અગ્નિ ઉપર ચઢાવી પાકું ધાન્ય કરીને ઘાઉ એવા જગવાનેં બતાવેલા વિધિથી યુગ
 લીયા અન્નને પચાવીને ઘાવા લાગ્યા તેવારે અન્ન પચવા લાગ્યું એ જોજનવિધિ કહ્યો ॥
 હવે જગવાને અઢાર જાતિની લીપી બ્રાહ્મીને જિમણા હાથથી લખવાને બતાવી તેના નામ
 કહે છે ૧ હંસલિપી, ૨ નૂતલિપી, ૩ ચક્ષુલિપી, ૪ રાક્ષસલિપી, ૫ ઝમ્ની લિપી, ૬ યાવની
 લિપી, ૭ તુરકીલિપી, ૮ કીરીલિપી, ૯ ડાવડીલિપી, ૧૦ સૈંધવીલિપી, ૧૧ માલવીલિપી, ૧૨
 નડીલિપી, ૧૩ નાગરીલિપી, ૧૪ લાટીલિપી, ૧૫ પારસીલિપી, ૧૬ અનિમિત્તિલિપી, ૧૭

चाणाकीलिपी, १८ मूलदेवीलिपी ए अठार लिपीना नाम तथा बीजी एण देशना नामें लिपी जे मके लाटी, चोटी, माहाली इत्यादिक लिपी जाएवी ॥ तथा गणित जे अंकनो विधान ते सुंदरीने जगवाने मावे हार्थे करवाने बताव्युं ते श्या जणी तोके “अंकानां वामतो गतिः ॥ अक्षराणां दक्षिणतो गतिः” वली जरत महाराजने रूप करवानुं कर्म बताव्युं तथा बाहुबलीने पुरुषादिलक्षण बताव्या तथा पुरुषनी बहोतेर कलाउ बतावी तेना नाम कहे ठे. १ लेखनकला, २ पठनकला ३ गणितकला, ४ गीत गावानी कला, ५ नाटकनी कला, ६ तालमाननी कला, ७ ढोल वजावानी कला, ८ मृदंग बजाववानी कला, ९ वीणा वजाववानी कला, १० वांसली वजाववानी कला, ११ जेरी वजाववानी कला, १२ हाथी परखवानी कला, १३ घोडा परखवानी कला, १४ धातुवादनी कला, १५ दृष्टिवादनी कला, १६ मंत्रवादनी कला, १७ पलितविणासनी कला, १८ रत्नलक्षण, १९ नारीलक्षण, २० नरलक्षण, २१ ठंदकरण, २२ तर्कवाद, २३ न्याय, २४ तत्त्वविचार, २५ काव्यकरण, २६ ज्योतिष, २७ चारवेदनी कला, २८ वैद्यकला, २९ षट्नाषाज्ञान, ३० वशीकरण, ३१ अंजन, ३२ लिपी, ३३ कृषिकर्म, ३४ सुपन, ३५ वाणिज्य, ३६ राजसेवा, ३७ शकुन, ३८ इंद्रजाल, ३९ वायुस्तंजन, ४० अग्निस्तंजन, ४१ मेघ वर्षाववानी कला, ४२ लेपनकला, ४३ मर्दनकला, ४४ उर्ध्व जावानी कला, ४५ घटबंधननी कला, ४६ घणो फेरवो, ४७ पत्र छेदवो, ४८ मर्मचेदन, ४९ फल खेचवो, ५० पाणीवृष्टि, ५१ लोकाचार शिखवानी कला, ५२ लोकोनी मरजी राखवानी कला, ५३ फल जरवानी कला, ५४ खन्न धारवानी कला, ५५ तुरीबंधन, ५६ मुद्राकरण, ५७ लोहघटन, ५८ दंतसमारण, ५९ काष्ठछेदन, ६० चित्रकरण, ६१ बाहुयुद्ध, ६२ दृष्टियुद्ध, ६३ मुष्टियुद्ध,

૬૪ દંડયુદ્ધ, ૬૫ સ્વપ્નયુદ્ધ, ૬૬ વાગ્યુદ્ધ, ૬૭ ગરુડમર્દન, ૬૮ સર્પદમન, ૬૯ નૂતદમન,
 ૭૦ યોગચ્ચાન, ૭૧ વર્ષજ્ઞાન ૭૨ નામાવલી એ પુરુષની બહોતેર કલા જગવાનેં બતાવી ॥
 હવે સ્ત્રીયોની ચોશઠ કલા બતાવી તેના નામ કહે છે. ૧ નાચવાની કલા, ૨ આદર દેવાની
 કલા, ૩ ચિત્રકલા, ૪ વાદકલા, ૫ મંત્રકલા, ૬ તંત્રકલા, ૭ જ્ઞાનકલા, ૮ વિજ્ઞાનકલા,
 ૯ દંડકલા, ૧૦ જલસ્તંત્રનકલા, ૧૧ ગીત ગાવાની કલા, ૧૨ તાલમાનની કલા, ૧૩ મેઘવૃ
 ણીની કલા, ૧૪ ફલાકૃષ્ટીની કલા, ૧૫ વાગોપન, ૧૬ આકારગોપન, ૧૭ ધર્મવિચાર,
 ૧૮ શકુન જોડું, ૧૯ ક્રિયાકલ્પ, ૨૦ સંસ્કૃતનાષા બોલવી, ૨૧ પ્રસાદનીતિ, ૨૨ ધર્મનીતિ,
 ૨૩ વર્ણિકાવૃષ્ટી, ૨૪ સુવર્ણેન્સિદ્ધિ, ૨૫ સુગંધિતેલ કરડું, ૨૬ લીલાસહિત ચાલડું, ૨૭
 હાથી ઘોડાની પરીક્ષાં કરવી, ૨૮ પુરુષસ્ત્રીલક્ષણ જાણડું, ૨૯ સુવર્ણરત્નનેડડું જ્ઞાન,
 ૩૦ અઢાર જાતિની લીપી, ૩૧ તાત્કાલિક બુદ્ધિ, ૩૨ વાસ્તુસિદ્ધિ, ૩૩ વૈદ્યક્રિયા, ૩૪ કામ
 ક્રિયા, ૩૫ ઘટત્રમણ, ૩૬ સારિપરિશ્રમ, ૩૭ અંજનયોગ, ૩૮ ચૂર્ણયોગ, ૩૯ હસ્તલાઘવ,
 ૪૦ વચનચતુરતા, ૪૧ નોજનવિધિ, ૪૨ વાણિજ્યવિધિ, ૪૩ મુખમંજન, ૪૪ શાલિવંમન,
 ૪૫ કથા કેહવી, ૪૬ ફૂલગુંથન, ૪૭ વાંકુંબોલડું, ૪૮ કાવ્યશક્તિ, ૪૯ વેસ બનાવવો, ૫૦
 સર્વપ્રકારની નાષાડે બોલવી, ૫૧ અનિધાનજ્ઞાન, ૫૨ ઘરેણા પહેરવા, ૫૩ રાજાની નક્તિ
 કરવી, ૫૪ ઘરનો આચાર શીખવો, ૫૫ કાવ્યકરણ, ૫૬ પરને હરાવવો, ૫૭ ધાન્ય રાંધડું,
 ૫૮ કેશ બાંધવા ગુંથવા, ૫૯ વીણા વજાવવી, ૬૦ વિતંત્રવાદ, ૬૧ અંકવિચાર, ૬૨ લોકવ્ય
 વહાર, ૬૩ અંત્યાહરિકા, ૬૪ પ્રશ્નપ્રદેલિકા એ ચોશઠ સ્ત્રીયોની કલા જગવાને બતાવી તથા
 શ્રીકૃષ્ણનેદેવજીના સો પુત્રના નામ આવી રીતે છે. ૧ જરત ૨ બાહુબલી, ૩ મસ્તક, ૪ પુત્રાં

गारक, ५ मन्त्रिदेव, ६ अंगज्योति, ७ मलयदेव, ८ नार्गवनाथ, ९ अंगदेव, १० वसुदेव, ११ मगधनायक इत्यादिक सो पुत्र जाणवा तेमांथी नरतने तो अयोध्यानुं राज्य आप्पुं तथा बाहुबलीने तिह्शिला नगरीनुं राज्य आप्पुं अने बीजा अछाणु पुत्रोने अंग वंग प्रमुख देशोना राज्य आप्या पढी पोतें चार हजार पुरुषोनी साथे दीक्षा लइने विहार कखो हतो ते वखत चार मुष्टी लोच कखो हतो अने बीजा तीर्थकर सर्व पांच मुष्टी लोच करे ठे तेनुं का रण कही देखाडे ठे नगवाने जेवारें चार मुष्टी लोच करी लीधो तेवारें पांचमी मुठीयें छ खेडी नाखीये एटला केस पाबंन चोटलीमां रह्या एटलामां पवन वाह्यो तेने लीधे ते केसनी शिखा फरकीने पोहोली यइ तेथी घणीज सोनवा लागी ते जोइने इंडमहाराजे प्रछुने विनंति करी के महाराज केशनी शिखा घणीज सारी रमणिक देखाय ठे माटे एमज रहे तो सारुं प्र छुयें पण ते शिखा एमज राखी ते जेम पद्मइहमांथी सिंधूनदी निकलती वखते सवा ठ यो जननी पोहोली ठे अने पढी अनुक्रमे वधती वधती समुद्रमां मलतां साडी बाशठ योजननी पोहोलपणे थयली ठे तेम ए चोटली पण मस्तकना थडमांथी नीकलेली ते आगल आगल पोहोलाइमां विस्तारने पामती दीठामां आवी तेथी पद्मइह सिंधुनदीना प्रवाहनी परें शोना कारी देखवा लागी तेने लोक नाषायें अछा चोटली पण कहे ठे हवे नगवान घोर अनिग्रह धारी थया थका ग्रामानुग्रामे विहार करतां आकरा परिसह सहन करता थका विचरे ठे तिहां नगवानने यद्यपि ठछ तपनुं पारणुं करवुं हतुं तथापि ते वखतमां सुपात्र साधुने दान देवानो विधि कोइ जाणतो न हतो निहानो व्यवहार कोइ जाणतो नथी साधु ते छुं अने निह्हा ते वली छुं? एवो कोइ समजे नही ते वखत कोइ निह्हानो मागनार पण डनीयामां

हतो नही तेरेकरी जिहां जाय तिहां कोइ अन्न आपे नही तेथी चार हजार साधुउ नख
 तुषारै पीछ्या थका प्रभुने आहारनो उपाय पूठवा लाग्या पण प्रभु कांइ बोल्या नही मौन
 पणे रह्या तेवारै . कहु अने महाकहने पूठुं तेणे पण कहुं के असे पण कांइ जाणता
 नथी तेवारै सर्वे विचार करवा लाग्या के आपणे प्रथमथीज जगवानने कांइ पूठुं नही
 अने हवे पाठा घेर जइने बेसबुं पण योग्य नथी तेम आहार कखा विना पण रह्युं
 जाय नही तो हवे आपणने ए वनवासमां रहेबुंज जहुं ठे एम चिंतवीने गंगानदीना
 इक्षण तटना वनमां जटिल तापस थइने रह्या अने वृद्धमांथी नीचे तूटी पडेलां पत्र,
 फल, फूल आदिकनो आहार करवा लाग्या तथा वृद्धनी ठालना वस्त्र पेहरे अने श्रीकृष्ण
 नदेवजीहुं ध्यान करता थका विचरवा लाग्या ॥ हवे जेवारै प्रभुयें दीक्षा लीधी हती
 तेवारै सर्व पुत्रोने जुदा जुदा देशोना राज्य वहेची आप्या हता ते अवसरमां कहु अने म
 हाकहना पुत्र एक नमि अने बीजो विनमी ए बेहुने जगवाने पुत्रनी पेरे पाल्या हता ते
 बन्ने जण ते वखतें क्यांक देशांतरें जता रह्या हता पण हाजर हता नही ते जेवारै पाठा
 फरी आप्या तेवारै तेणे भरतने आवी कहुं के अमने राज्य केम न आप्यो भरतें कहुं
 के हुं तमने थोडोक जाग आपुं तेणे कहुं के ताहारा पासैथी न लहीयें तेवारै भरतें कहुं
 जगवान जाणे ने तमे जाणो तेवारै बेहु जाइ भरतनी अवगणना करीने जगवाननी पासै
 आवी तेमना चरणकमलनी सेवा करीने कहेवा लाग्या के हे प्रभु तमे सर्वने राज्य दीधुं
 माटे अमोने राज्य आपो जगवाने तो संसारत्याग कखो ठे माटे मौनपणे रह्या कांइ उत्तर
 दीधुं नही तेवारै ते बन्ने जण राज्यने अर्थे जगवाननी पाठल रह्या जिहां जगवान उजा

रहे तिहां जगा साफ करे, कांटो, कांकरो काहाडी नाखे, पाणी ठटकावे, फूल विठावे, मांस मशकादिक उफाडे, त्रिकाल खट्ट धरे एम प्रभुनी सेवा नक्ति करता थका विचरे ठे एकदा धरणींइ जगवाने वांदवा आब्यो तेणे नमि विनमिने कहुं के जगवान तो त्यागी ठे माटे तमे जरतनी पास जाउ ते तमोने राज्य आपणे तेवारें ते बोल्या जगवान विना अमे बीजा कोइ पासेथी राज्य मागीरें नही एउं सांचली धरणींइ तेमनी नक्तिथी संतुष्ट यइने कहेवा लागो के तमे एकमना यइने प्रभुनी सेवा करो ठो तो महोठाना चरणो सेवा केवारें पण निष्फल थाय नही तेथी हुं तमारा उपर निवाज्यो हुं माटे जे मागो ते हुं आपुं तो पण तेणे कांइ मागुं नही तेवारें धरणींइ जगवंतना शरीर अदृष्टि अदृष्टि एटले जगवानना मुखें अवतरीने अडतालीश हजार विद्याउ पाठ गुणतांज सिद्ध यइ जाय एवी शीखावी अने गौरी, गांधारी, रोहिणी तथा प्रहसि प्रमुख शोल देवीयो ते विद्याउनी अधिष्ठायकाउ ठे ते आपी अने वैताढ्य पर्वतनी दक्षिण उत्तर श्रेणीहुं राज्य आपुं पढी विद्याउ साधी बन्ने जाइउ विद्याधरनी क्खि पाम्या त्यारे पोतानो सर्व स्वजनवर्ग लइने रथनुपुर चक्रवा लावि पञ्चास नगर उत्तर श्रेणिना तथा गगनवद्धन प्रमुख शाठ नगर दक्षिण श्रेणीना वसा वीने विद्याना बलथी सर्व परिवार सहित तिहां रहेता हवा पढी ते बे जाइने धरणींइ कहुं के हे विद्याधरो तमे सांचलो जे एक तो केवली जगवाननी, बीजी जिनप्रतिमानी, त्रीजी चरम शरीरीनी अने चौथी प्रतिमाधर साधुनी ए चारनी जो तमे आशांतना करशो अने बली एउं उद्धन करशो एटले ए चारने रस्तामा मूकी नेना दर्शन सेवा कखा विना एमज चाब्या जासो तथा परबनीनी साथे जोगवरीथी जोग जोगवशो तो तमारी विद्याउ निःफल

थइ जाओ एवी रीते शिखामण आपीने ते शिखामण रत्नजीत उपर लखीने धरणेंइ पोताने
 स्थानके गयो पढी जगवाननी सेवानुं फल नरतने कहिने शोलजाति विद्याधरोनी आपी
 दक्षण श्रेणीनुं राज्य नमि करवा लाग्यो अने उत्तर श्रेणीनुं राज्य विनमि करवा लाग्यो ॥ इति
 नमि विनमि प्रबंध ॥ हवे जगवान पूर्वकृत अंतराय कर्मना उदय थकी एक वर्ष पर्यंत आ
 हार विना रह्या क्यांय छुट्टि न पामता हवा जिहां गोचरीयें जाय तिहां महोदो मा
 एस जोइने कोइ वस्त्र आपे, कोइ आचरण आपे, कोइ मणी, माणिक अने मुक्ताफलना
 थाल नरी आपे, कोइक तो घणी स्वरूपवान् एवी कन्याने शोल शणगारे शणगारीने आपवा
 तयार थाय, कोइक तो हाथी, घोडा, रथ इत्यादिक वाहन आपवा आवे, कोइ एक धननृत
 सुवर्णस्थालप्रमुख उचित वस्तु आपवा आवे एम घणा घणा पदार्थ लावीने लोको स्वामिनी
 आगल धरे ते सर्व अणखपता नणी स्वामी लीये नही पण अन्न कोइ आपवा आवे
 नही एवी रीते एक वर्ष पर्यंत स्वामी निराहारी रह्या पण आहार विना लगार मात्र मर्या
 नही दीनपणुं आव्युं नही एवी रीतें जगवान विचरता थका एकदा गजपुर नगरे पधाखा
 तिहां बाहुबलीनो पुत्र सोमप्रज नामे राजा राज्य करे ठे तेनो पुत्र श्रेयांस कुमर शुवराजा
 ठे तेणे ते रात्रीये सुपनुं दीहुं हनुं जे मेरुपर्वत मजिन थइ गयो हतो तेने में अमृतना घडा
 श्री धोइने उज्ज्वल शोचायमान कीधो तथा श्रेयांसना पिता सोमप्रज राजाने एहुं सुपनुं
 आव्युं जे कोइ एक पुरुषने शत्रुयें घेरी लीधो ते श्रेयांस कुमरना सहाय थकी जय पामी
 दूटो थयो तथा ते नगरना सुबुद्धि नेठने सुपनुं आव्युं जे सूर्यना सहस्र किरणो पडता हता
 तेने श्रेयांस कुमरे पाठा सूर्यमां थाप्या ए त्रणे जण प्रजाते राजसनामां जेला थया तिहां स

हुयें पोतपोताने आवेला सुपनानी वात कही तेवारें सर्वना मनमां एवो विचार आख्यो के
 आ सुपनाजुं सर्वे फल श्रेयांसकुमरने याज्ञे अने श्रेयांसने कोइ महोठो लान याज्ञे एम कही
 सहु पोतपोताने घेर गया पढी मथ्यान्ह समये गोचरी करवाने माटे श्रीकृष्णदेवजी घरघ
 रने विषे फरवा लाग्या तेने लोको पूर्वोक्त रीते वस्त्राचरणादिक वस्तु आपवा लाग्या पण प्रभु
 लेता नथी तेथी लोकोमां कोलाहल थइ रह्यो ठे जे जगवानतो कांइ पण लेता नथी एटलामां
 श्रेयांस कुमर गोखमां बेठा हता तेणे श्रीकृष्णदेवजीने दीठा पढी इहापो करता जातिस्मरण
 ज्ञान पाय्या तेणेकरी पूर्वलो जे पण दीठा लीधी हती तिहां जे अहो ! हुंतो ए प्रभुनो पूर्वजवबे
 विषे सारथी हतो तिहां में पण दीक्षा तीर्थकर याज्ञे तेज ए प्रभु तीर्थकर, देवोना देव गो
 ए वज्रनाज राजर्षि भरतक्षेत्रमां पहेला तीर्थकर याज्ञे तेज ए प्रभु तीर्थकर, देवोना देव गो
 चरीयें जमता देखाय बे एम जाणी गोखथकी हेठा उतरनीने कहुं के हे प्रभु लोको साधुने
 दान देवानी रीतीमां वाकेव नथी एम कही पांच अजिगमन साचवी त्रण प्रदक्षिणा देइ ॥ १ ॥
 हामि खमासमणो वंदिजं जावणिझाए निसिद्धिआए मज्झएण वंदांमि ॥ १ ॥ ॥ एम ख
 मासमण आपी पढी इहाकारि सुहराइ सुहदेवसि सुख तप शरीर निराबाध सुख संजम जात्रा
 निर्वहोबोजी हे जगवन् नातपाणीनो लान देवा पधारो महारुं गृहांगण पावन करो, महारे
 घरे पधारो, सुद्ध बेंतालीश दोष रहित आहार वहोरीने महारो निस्तार करो एम इहां श्रेयांस
 कुमर पहेला श्रावक प्रगट थया ते समयें जेलडीना रसे जरला एकशेनें आठ घडा श्रेयांस
 कुमरने कोइक नेट आपी गयेलो ठे ते सुद्धमान घडा लइने श्रेयांस कुमरे जगवंतने निद्धा
 लेवानी विनंतो करी इहां कवी घटना करे ठे के दान लेती वखतें प्रभुना बेहु हायनो

मांहोमांहे विवाह थयो ते आवी रीते के प्रथम जमणो हाथ गद्गदस्वरे करीने श्रैयांस कुमर
 प्रत्ये कहेतो हवो के अहो श्रैयांस तुं सांजल हुं श्रीक्षेत्रदेवनो आजन्मनो सेवक हुं, में श्री
 रुचदेवजीना प्रसादेकरीने घणा महोटा महोटा उत्तम काम कखा ठे तेणेकरी हुं घणो प्रतिष्ठा
 पामेलो हुं ते महारा कर्तव्य तुं निरपेक्ष पणे सांजल प्रथम तो में इंडादिक देवोने देखता
 थकां जमणे अंगुठेकरीने प्रभुने अमृतपान कराव्युं एटले तीर्थकरनी एवी रीतिज ठे के पो
 तानी मातानुं तथा अन्य स्त्रीयोनुं स्नपान नकरे पण जेवारें छुव लागे तेवारें पोताना ज
 मणा हाथनो अंगुठो चूसवा मांहे के तरतज तेमां अमृतमयी पुजल प्रणमी जाय तेथी
 कुधावेदनी उपशमी जाय ॥ १ ॥ वली वंसस्थापनाने अवसरें में इंडना हाथथी सेल
 डीनो सांगे ग्रहण करीने स्वामीनी वांढा पूरण करी माटे वंसस्थापवामां पण हुं आगेवान
 थयो ॥ २ ॥ वली में नरतराजाने तिलक करीने विनीता नगरीनुं राज्य आपी ठ खं
 मनो जोक्ता कखो एटले राज्यस्थापनमां पण जमणे हाथेज मंगलिक कामे टीलुं कराय ठे
 ॥ ३ ॥ वली नरतनी पेरेज में बाहुबलीने तिहशिजा नगरीनुं राज्य आप्युं ॥ ४ ॥ तथा
 शेष अछाणु पुत्रने पण एज रीते में राज्य आप्युं ॥ ५ ॥ तथा सुनंदा अने सुमंगला
 ए बे कन्यार्जने पण हाथ मलाववाने अवसरे जमणे हाथे जालीने स्वामीने परणावो दीधी
 ॥ ६ ॥ वली में एक वर्ष पर्यंत स्वइहित वरसी दान आपीने त्रण जगतना मनोवांढित पूरण
 कखा केमके दान पण जमणा हाथेज देवाय ठे ॥ ७ ॥ ॥ वली हुं बत्र, चामर, चक्र, गदा
 खड्ग, धनुष्य, अंकुश. वज्र अने शंखादिक शुज लक्ष्णेकरी बिराजमान थको शोची रह्यो हुं
 एवा सर्व लक्षण हुं (जमणो हाथ) धारण करुं हुं अने लक्षण जोचावाला लोक पण महा

रीज रेखाउ आदिक सर्व लक्षणने जुए ठे ॥ ७ ॥ वली तीर्थयात्रा, पुत्रप्राप्ति, सौभाग्य, यश कीर्त्तिनी सूचक रेखाउनो धारक पण हुंज ठुं एटले ए सर्व जावोने सूचववा वाली रेखाउ जो जमणा हाथमां होय तोज तडूप फलनी प्राप्ति थाय ठे ॥ ८ ॥ वली हुं चोखा देखवामां सो धवामा चतुर व्यापारवान ठुं एटले चोखा गोधूमादिकमांथी कांकरा प्रमुख सोधी काहाडवा ते जमणा हाथथीज बनी शके ठे ॥ ९ ॥ वली दानने विषे, नोजनने विषे, देवपूजाने विषे, परमेश्वरना स्मरणने विषे, प्रीति बांधवाने विषे, बोल तथा कबुलात आपवाने विषे, दानने विषे, इत्यादिक चुन चुन कार्योमां महारोज अधिकार ठे ॥ १० ॥ एवी रीते हुं सर्वनी उपर हुं अने महोटा महोटा कामोमां महारो अधिकार ठे तो कहो आ स्वल्प सेलडीना दुह रसनी हेतल केवी रीतें थाउं वली में ज्यासी लाख पूर्व लगे जगवाननी साथें राज्य साम्राज्य पाव्युं तो हवे हुं हमणा जगवंतनी आगल अइने केवी रीतें याचना करावुं तेज कारणथी में खावुं, पीवुं, पहेरवुं, उठवुं, नाटक देखवुं, इत्यादिक क्रीडाविना मौन धरावीने वन गहन अटवीडमां प्रछुने जमाव्या तो हवे आ सेलडीना रसने हुं ग्रहण न करूं माटे तमे मावा हाथने कहो तो ते मा गी जेरो एवा जमणा हाथना वचन सांजलीने मावो हाथ बोल्यो के हे निर्लेक हुं वृथा पोतानी मेले पोताना आत्मानी महोटाइ करीने छुं प्रशंसा करे ठे पोताना मुखथी जे पोतानी महोटाइ करे तेमां कोइ गुण होय तोपण ते लघुताने पामी जाय अने परनी प्रशंसा करवाथी जो निर्गुणी होय तो पण गुणवान थाय गुणवंत होय तेना गुण तो पोतानी मेलेज प्रगट थाय जेम कपूरनो सुगंध, रत्नहुं तेज अने मणिनुं निर्विषपणुं इत्यादिक जे गुणो ठे ते पोतानी मेलेज प्रगट देखाइ आवे ठे पण ते कोइ कोइने आगल कहेवा जाता नथी वली एकठाज रहेनारा बे जण होय तेमां

થી એક જણ ઊઠીને પોતાના ગુણ બીજાની આગલ વર્ણવી દેઘાડે તે યુક્ત નથી જેમ માતાના મુઘ આગલ મામાનું વર્ણન કરી દેઘાડવું યુક્ત કહેવાય નહીં તેની પેઠે એ પણ જાણી લેવું ॥ માટે અહો શ્રીશ્રેયાંસ શ્રીકૃષ્ણ દેવના પરપોત્રા મહારું પણ કર્તવ્ય જે હે તે તું સાંજલ પરમેશ્વરે જે બે કન્યાને પરણવાનું સ્વીકાણું તેમને સૂવા બેસવાનું ઠેકાણું તો મેંજ આપ્યું કારણ કે સ્ત્રીયો જે હે તે પતિના માવાપાસા તરફ સૂવે બેસે હે એટલે જમણે હાથ તો માત્ર સ્ત્રીનું હાથ જાલીને ઝગાડી મૂકી પણ તેમને બેસવા માટે સ્થાનક તો મેં આપ્યું ॥ ૧ ॥ વલી હું ઢાલ આગલ રાસીને સંગ્રામને વિષે સ્વામીનું રક્ષણ કરું હું અને જમણો હાથ તો સ્વદ્વંડપાડીને પાઠો નાસી જાય હે ॥ ૨ ॥ વલી હું સંગ્રામમાં ધનુષ્યને આગલ ધારણ કરીને ઝનો રહું હું અને આ જમણો હાથ તો તીર લડને કાનને વિષે ઝુગલની પેરે પેસે હે ॥ ૩ ॥ વલી આંક ગણવાનો વ્યાપાર પણ મહારી પાસે થાય હે એટલે આંકની વામગતિ હોય હે ॥ ૪ ॥ વલી ગ્રામાંતરે પ્રયાણ કરતાં ગધેડો પણ જો મહારી દિશા તરફ આવીને બોલે તો સિદ્ધિદાયક હે ॥ ૫ ॥ તેમજ દેવ ચકલી પણ માવે પાસે આવી બોલે તેવારે યુજન ફલની સૂચવનારી થાય હે ॥ ૬ ॥ વલી પ્રથમ પ્રયાણને વિષે પ્રથમ રાત્રીના પહોરમાં સીયાલીયા પણ મહારી દિશાયેં રહ્યા થકા બોલે તો સિદ્ધિના કરવાવાલા થાય ॥ ૭ ॥ વલી જે પ્રાણી રોગાદિકે પીડાણો હોય તે પણ ઘણું કરીને માવે પાસે સૂવે તો તેને સમાધિ કારક થાય ॥ ૮ ॥ વલી મહારી તરફની ચંડનાડી વહેતાં જે યુજકામનો પ્રારંજ કલ્યો હોય તે સિદ્ધિદાયક થાય ॥ ૯ ॥ વલી હે શ્રેયાંસ તું સાંજલ કે આ પાપી જમણા હાથે પ્રયુજને પરણવાને અવસરે કન્યાડનો હાથ ગ્રહણ કલ્યો તેવારે પણ મને બોલાવ્યું નહીં ॥ ૧૦ ॥

वली कंसार पण एणे एकलेज खाहुं पण एम न जाणुं जे आ महारो जाइ नूख्यो ठे माटे थोडोक एने पण बोलावीने खवाहुं एवो विचार कखा विना महाराथी कपट करीने ए एक लोज खाइ गयो तेथी ए निःकेवल पेट जरो देखाय ठे, फोकट पोताना मुखथी पोताना गुणुं वर्णन करे ठे ॥ ११ ॥ वली हे श्रेश्यांस तुं सांजल बीजी पण एनी निष्ठुरता कही देखाहुं तुं के जे वखत मिष्टान्नपान नोजन करे तेवारें नोजन तो पोते करे अने मद्धिकाउ महारा पास उडावे तो पण हुं ते वखत महारी दाक्षिणताथी महारो महोठो जाइ जाणीने एने कांइ कहुं नही ॥ १२ ॥ वली ए जमणा हाथमां चतुराइ किंवा बीजो कोइ गुण पण कांइ नथी कारण के जे वखत मस्तकें पागडी वींटे ठे ते वखत एतो जेम तेम वींटी नाखे ठे पण पाठलथी बरोबर आंटा प्रमुख सुधारवा करवानुं काम, बराबर रचना करवी, सुंदर आकार करवो तेतो सर्व हुंज करुं हुं ॥ १४ ॥ वली आ जमणो हाथ जे ठे ते जूव टानो रमवावालो ठे ॥ १५ ॥ ॥ इत्यादिक हे श्रेश्यांस हुं केटलुं तमोने कहुं अमारा बे जणना सारा माग लक्षण तथा गुण अने अवगुणने सर्व जगत्र जाणे ठे अथवा आ श्री कृष्णदेव स्वामी पोतेंज त्रण लोकना नाथ ठे माटे सर्व जाणे ठे एवी रीते अमो बेहु जणने विवाद करता थका एक वर्ष व्यतीत थइ गयुं तेथी जगवान् वशीं तपना करनार थया एम कुंटुबनो विरोध केवारें पण कव्याणकारी न थाय ते माटे हे श्रेश्यांस ए घणोज हवीलो ठे तथापि हुं तहारी दाक्षिणताथी एने समजावुं हुं केमके कोइ प्रकारें जेवारें कुंटुबमां विरोध उत्पन्न थाय ठे तेवारें संबंधीने संबंधीज पोतपोतामां प्रतिबोध आपी समजावे ठे एम कही नावो हाथ जमणा हाथने कहेवा लाग्यो के हेनाइ आः अवसर आपणने विवाद

श्रेयांस कुमार भगवानने सेलमीनो रस वही रावेढे.

કરવું ઘટતું નથી હમણા સ્વામીને કેવલ જ્ઞાનની ઉત્પત્તિને વિષે તથા તીર્થ પ્રવર્તનને વિષે અને
 સંઘસ્થાપનાને વિષે તમારુંજ કામ છે એમાં બીજા કોઈનું કામ નથી મહોટાએ પોતાનું કામ
 તે પારકે અર્થેજ થાય છે જેમ માતાયે પીધેલું દૂધ તે બાલકને અર્થેજ થાય છે તે કારણે આ
 વચ્ચે આપણને વિરોધ કરવું યોગ્ય નથી એવી રીતે માવો હાથ બોલી રહ્યો તેવારે શ્રેયાંસ
 કુમર બેઠુ હાથને સમજાવવા લાગ્યો જે અરે માવા જમણા હાથો તમે બંને જાણ પોતપો
 તાના કામમાં કલ્યાણકારી છો પરંતુ હમણા તમે મહારી પ્રાર્થના સફળ કરો તે આવી રીતે
 કે તમે બેઠુ એકઠા થાઉં કે જે થકી જગવાનને બાર માસના તપનું પારણું થાય અને મહારે
 પણ ઉત્તમ દાન આપવાથી સંસારસમુદ્ર થકી તરવું થાય માટે તમે નલા થઈ મહારા ઉપર
 કૃપા કરીને બેઠુ જાણ જગડો મટાવીને નેલા થઈ જાઉં એવી શ્રેયાંસની વિનંતિ સાંજનીને
 બંને હાથ પસલીને આકારે એકઠા મલી ગયા તેવારે શ્રેયાંસ કુમરે છુદ્ધ જાવે કરીને સેલડીનો
 રસ વહોરાવી દીધો તેની શિખા ઝંચી ચઢી તથાપિ એક બિંદુમાત્ર પણ નોંચે પડ્યો નહીં
 જો હજારો ઘડા હાથમાં ઝંધાત્ત્રાલી આપો અથવા સર્વ સમુદ્રોના પાણી નાશો તો પણ એક
 ટીપું હાથથી બાંહેર પડી જાય નહીં માત્ર શિખા ઝંચી ચઢતી આવે એવી લલિધિ જેવારે પ્રાપ્ત
 થયેલી હોય તેવારે કરપાત્રી થાય. યજ્ઞં ॥ માંદશ ઘડસહસ્સા, અહવા માંદશ સાગરા સર્વે ॥
 જસે આરિસ લઈ, સો પાણિપડગદા હોઈ ॥ ૧ ॥ ॥ એ જગવાનની લલિધિનો પ્રજાવ
 જાણવો પડો સ્વામીયે તિહાંજ પારણું કહું તે વચ્ચત પાંચ દિવ્ય પ્રગટ થયા એકતો ગંધોદક
 ફૂલની વૃષ્ટિ થઈ, બીજું વસુધારાની વૃષ્ટિ થઈ, ત્રીજું વસ્ત્રની વૃષ્ટિ થઈ, ચોથું આકાશોં દેવ
 હુડની વાગી, પાંચમું “અહોદાનમહોદાન” એવી ઉદ્દયોષણ દેવોયે કરી આ પાત્રદાનથી શ્રેયાંસ

कुमरे मोक्ष फल उपार्जन कहुं, जिहां जगवाने पारणुं कहुं तिहां रत्नमय पीठ कराव्युं, ए जगवानना पारणानो दिवस वैशाख शुदि त्रीजनो हतो तेथी अक्षय त्रीज एवे नामे ते पर्व जगतमां मान्य थातो हवो, लोकोयें प्रशंसा करी के श्रीकृष्णदेव सरखो पात्र अने सेजडीना रस सरखो शुद्ध आहार तथा श्रेयांस कुमरना जेवो जाव ए कोइ महोटा पुण्यना योगवडे थाय ठे ॥ यतः ॥ रिसहेससमं पत्तं, निरवध इकुरससमं दाणं ॥ सिखंससमो जावो, हविष जइ मग्निष्ठं दुक्का ॥ १ ॥ श्रीआदिनाथनुं पारणुं सेजडीना रसनुं थुं अने बीजा तीर्थी करोनुं प्रथम पारणुं खीर जोजननुं थुं हवे ते वखत श्रेयांस कुमरने लोकोए पूठुं जे अ मे तो जगवान आहार लेखे एवुं जाणता न हता अने तमे शी रीते जाणुं जे जगवान आहार लेखे तेवारें श्रेयांस बोळ्यो के हुं जगवानना जीवनी साथे आव जव पर्यंत रहेलो हुं तेथी दान देवानो विधि सर्व जाणुं हुं तेवारें लोकोयें पूठुं के ते आव जव केवी रीते ठे ते वारें श्रेयांसे कहुं के पहेला जवमां जगवाननो जीव ललितान्ग देव हतो तिहां हुं एमनी स्वयंप्रना नामें देवी हती, बीजा जवमां स्वामी वज्रधर राजा थयो हुं तेमनी श्रीमती नामें राणी थइ, त्रीजा जवमां अमैं बेहु युगलीया थया, चोथा जवमां बेहु जण सौधर्म देवलोकमां जइ मित्रपणे देवता थया, पांचमा जवमां प्रभु वैद्यपुत्र जीवानंद नामे थया अने हुं एमनो मित्र थयो, ठछा जवमां अच्युत देवलोके जइ बेहु जण देवतामां मित्रपणे उपना, सातमा जवमां प्रभुतो वज्रनाज नामे चक्रवर्ती थया तिहां हुं एमनो सारथी थयो हतो, तिहां तीर्थंकरनी पासेंथी अमैं सद्गुणें दीक्षा लीधी, आठमा जवमां सर्वार्थसिद्ध विमानें देवता पणे थया तिहांथी चवी ए जगवान थया अने हुं एमनो पोतरो श्रेयांस हुं थयो ते वात

एटला दिवस पर्यंत हुं कांइ पण जाएतो नहतो परंतु आजे में जगवाने दीठो तेथी मुजने
 जातिस्मरण ज्ञान उपनुं तेथी में जे सातमा जवमां दीक्षा पाली हती तेनी सर्वरीत मने जाण
 वामां आवी तेवारें में साधुनी मर्यादायें आहार वहोराव्यो, ए महोटा पुरुष ठे, एमने कांइ ध
 नादिकनी गरज नथी, ए वात सांचलीने सर्व लोकोए साधुने आहार आपवानो विधि जाणी
 लीधो हवे जगवाने एक वर्ष पर्यंत छुख्यो रहेबुं पडथुं अने आहार मख्यो नही ए कया
 अंतराय कर्मना उदयथी थयुं ते कही देखाडे ठे जगवान पूर्व कोइक जवमां शेठनो जीव
 हता ते शेठ एक दिवस करसणीथोनी पासें उगराणी करवा गया तिहां ते करसणीयें खलो
 कखो हतो तेनो धान काहाडवा सारुं ते करसणी पोताना बलदोने धानमां फेरवे ठे ते बल
 द फरता फरता जे वखंत नीचें नमीने धानमां. मोहोडुं घाले तेवारें करसणी बलदोना मोहो
 डाने उपर चाबका मारे ते जोइ शेठने दया आवी तेथी शेठें कणबीने कछुं के अरे एने तुं
 फोकट शावास्ते मारे ठे एमना मोहोडा उपर ठीकुं बांधी मूक तो धान खाशे नही पढी
 बधा करसणीउये तेमज ठीका बांध्या ते ठीका बार पोर सुधी बांध्या रह्या ए अंतराय कर्म
 जगवाने बांध्यो हतो ते आ जवमां उदय आब्युं तथा कोइक आचार्य कहे ठे के जगवाने जेवारें
 महाविदेह क्षेत्रमां ठ मित्रनी साथें चारित्र लीधुं हतुं ते ठएममां श्रीकृष्णनो जीव महोटा हतो
 ते सपरिवार विहार करता करता कोइक कणबीना खेत्रनी वाडे जाय ठे तेवामां ते कणबी
 पण धान काहाडवा माटें बलदोने फेरवे ठे हालरुं खेडतां वचमां वचमां ते बलदो नीचा
 थइ थइने धान खाये तेवारें ते कणबी तेने परोणे करी मार आपे ते देखी गुरु चिंतववा
 लाग्या जे ए कणबी बिचारा बलदोने परोणानो मार आपे ठे ते करतां जो ए बलदोना मुखे

शोकुं बांधी मूके तो कांइपण धान खाइ शके नही अने हींफ्यांज करे एवी रीतें मुखथी तो बोल्या नही पण मनमां चिंतव्युं हतुं पठी ते अणअणालोयुं कर्म आ नवमां उदय आव्युं तेना प्रजावथी प्रभु एक वर्ष सुधी आहार पाणी पाम्या नही ए पाठांतर ठे, माटे कोइने पण अंत राय पाडवो नही. एम आ अवसरपिणी कालमां श्रयांसकुमरथी पहेल वहेलुं सुपात्रदान प्र वर्थु ॥ यतः ॥ मिथ्यादृष्टिसहस्रेभ्यो, वरमेको जिनाश्रयी ॥ जिनाश्रयिसहस्रेभ्यो, वरमेकोह्य पुव्रती ॥ १ ॥ ॥ अपुब्रतिसहस्रेभ्यो, वरमेको महाव्रती ॥ महाव्रतिसहस्रेभ्यो, वरमेको जि नेश्वरः ॥ २ ॥ ॥ जिनेश्वरसमं पात्रं, न जूतं न नविष्यति ॥ यतः पात्रविशेषेण, देयं दानं शुजात्मजिः ॥ ३ ॥ ॥ इति नगवंत पारणाधिकार ॥ ॥ हवे नगवान विहार करता थकां बहु लोदेशमां तिहशिला नगरीने उद्याने संध्या समयें काउसगें रह्या तिहां वनपालकें जइने बा डुबलिराजाने वधामणी दीधी तेवारें वनपालकने दान आपी संतोषीने पठी मनमां विचाहुं के हमणा सांज पडी अवारुं थयुं ठे तेथी थोडा वखतमां सर्व परिवार जेलो थइ शके नही केमके त्रण लाख तो महारा पुत्र ठे वली पौत्रादिक अनेक ठे. ते सर्व एकठा थइ शके नही माटे प्रजातें महामहोत्सवसहित प्रभुने वांदवा जइलुं एम चिंतवी बेशी रह्यो पठी प्रजातें नगरी शण गारी घणा आमंबरसहित प्रभुने वांदवा गयो एटलामां नगवानतो अप्रतिबंध विहारी ठे माटे बाहुबली आव्यानी अगाउ विहार करी दूरदेशे चाल्या गया तेथी बाहुबलीये नगवानने दीठा नही माटे घणो खेद करवा लाग्यो कानमां आंगलीउ नाग्वीने उच्चस्वरें रुदन कलुं अने प्रभुना बे पग पासैं उजोरही बोळ्यो हे वावा आदम हे वावा आदम एवी नांग गरी तिहांथी बांग चाली हमणा पण ते समुदायबाला रुढे ठे ॥ पठ, नगवाननो नक्ति करवाने अर्थे जिहां

પ્રચુ કાઠસ્સગમાં ઝના હતા તે સ્થાનકેં ધર્મચક્ર એવે નામે આઠ યોજનના વિસ્તાર વાલો એક યોજન ઝંઘો, હજાર સ્ખૂણાનો હજાર પગથીઆવાલો એવો રત્નમય પોઠ બાંધ્યો થૂન કરાવ્યો તેની ડપર જગવાંનના પગલા આપ્યા અને જાણું જે એજ જગવાન છે. એવી બુદ્ધિથી નમ સ્કાર કહ્યો બીજા લોકોયે પણ તેવોજ મહિમા કહ્યો પઢી પણ તિહાં આવીને પરણામાદિ વિધિ સાચવતો હતો તિહાંથી બાહુબલઃકૃતપીઠનો મહિમા ચાલ્યો. એમ પ્રચુ પૃથ્વીતલે વિહાર કરે છે ॥ હવે જે દિવસથી જગવાન દીઠા લડને વિહાર કરી ગયા તે દિવસથી મરુદેવીમાતા જરત મહારાજને ઝલંજા આપ્યાં કરે છે અને કહે છે કે હે જરત જેમ કમલના ફૂલોની માલાને ના સ્વી આપીયેં તેવી રીતેં એ રૂપનો સુજને ઢોડીને ચાલ્યો ગયો અને એકાકી વનવાસી થયો છે, સુઘ તૃષાયેં પીડાતો હશે, ક્યાંએક મસાણ અથવા ગુફાઝમાં તપસ્યા કરતો હશે, ટાહાડ તાપ સહન કરતો હશે, વર્ષાકાલમાં ઝીજાતો હશે, માંસ મત્સર મંક મારતા હશે, અરે હું પા પળી હું જે પુત્રને આટલું ડુઃસ થયું છે તે સાંજલું હું તેમ ઠતાં મરતી કેમ નથી માટે મહારા જેવી ડુઃસળી ક્યાંય પણ કોડ હસે નહી, અરે જરત તુતો રાજ્યના સુઘમાં લોનાણો ઢો, મહારા ઢોકરાની સ્બર પણ કાહાડતો નથી, તુંતો સર્વ પ્રકારની સુંદર રસોયો કરીને સ્વાય છે અને મહારો પુત્રતો નિહા માગી સુકા ટૂકડા સ્વાય છે, તુંતો સારા મજાના ઘરેણા ગાંઠાં પહેરે છે અને મહારો પુત્રતો નમ્મ ફરે છે, તુંતો સુઘ સઘ્યાયેં સ્વે છે અને મહારો પુત્ર કઠણ કાંકરા કાંટાવાલી જમીન ડપર સુડ રહે છે, અરે જે મધુર ગીત ગાનેં કરી જાગતો હતો તે શૃગાલા દિકના ડુષ્ટસ્વરેં જાગતો હશે વલી તેની નૂઘ તુપા અને શરીરની સુશૃષાની સ્બર કોણ લેતો હશે તથા અણવાણે પગેં ચાજતો હશે ઇત્યાદિક અનેક ઝલંજા આપતી રહે છે, પુત્રની ચિંતાથી

मरुदेवी माताने आखें पमल आवी गया तेने वली नरतराजा समजावे के माताजी तमे कांइ डःख करो नही तमारो पुत्र घणो सुखी ठे तेवारें फरी माता कहे के मने देखाड तेने नरत कहे के हवे थोडा दिवसोमां अहींआं आवशे तेवारें हुं तमोने देखाडीश एम मरुदेवी माता नरतने उलंजा देता थका रह्या ठे ॥ हवे श्रीऋषजदेव अरिहंते एक हजार वर्ष पर्यंत कायाने वोसरावी दीधी शरीरनी शुश्रूषा त्यागी आपी, एमने कांइ उपसर्ग थया नही परंतु एक वर्ष आहार मय्यो नही एटलुं कष्ट दीहुं ते कष्टने सहन करता थका, आत्माने जावता थका, एक हजार वर्ष बीत्या त्यारे सीयालानो चोथो महिनो, सातमुं पखवाडियुं, फाल्गुनवदि अगीआरसने दिवसें पूर्वान्ह कालना समयनेविषे पुरिमताल नगरना शकटमुख नामा उद्यानमां न्यग्रोध वडवृह्नी नीचे, पाणीयें रहित अछम तप कीधे थके, उत्तराषाढा नद्धेत्रे चंडमानो योग आवे थके, शुक्लध्यानने विचाले वर्त्ततां थका, जेनी समान बीजो कोइ जगतमां पदार्थ नथी एबुं अनोगम अनंतुं केवलज्ञान अने केवलदर्शन उपनुं तेनायोगें यावत् सर्व जावने जाएता देखता थका विचरे ॥ ११३ ॥ हवे एवा अवसरमां नरतमहाराजनी आयु५ शालामां चक्ररत्न पण प्रगट थयुं तेवारें ऋषनदेवना केवलज्ञाननी अने आयु६शालाये चक्ररत्न उपनानी ए बेहु वधामणी नरतजीने साथे आवी ते बेहु वधामणीयाने हर्षदान आपीने विदाय कखा पढी नरतजी विचारमां पछ्या के ए बे वधामणी साथे आवी एमांथी कोनो महोत्सव पहेलो करुं एम क्लेशेकवार विचारीने निश्चय कखो के चक्ररत्नो संसारिक ठे अने श्रीतीर्थिकरनो केवल महोत्सव करवो ते लोकोत्तर ठे वली पिनाने पूज्या तो सर्वने पूज्या माटे प्रथम इहलोक अने परलोकनो सुखदाइ जे केवलज्ञान तेनो महोत्सव करुं पढी चक्ररत्ननी

चित्र ७३

भरतमहाराज हाथीना
स्वधनुष बेठा
थका मरु देवी
माता ने भगवान-
नुं समयभरण
देवादेवे.

પૂજા કરીશ એમ નિરધારી શ્રીમરુદેવીમાતા પાસેં આવીને કહેવા લાગ્યા કે હે માતાજી તમે
 મુજને ઝંજના દેતા હતા તે તમારા પુત્ર આજે અહીંઆં પધાયા છે માટે ચાલો મહારી સાથે
 હું તમારા પુત્રનો મહિમા તમોને દેવાહું એમ કહી મરુદેવીજીને હાથી ડ્રપર બેશાહીને પછી
 પોતે પણ બેઠા બેશીને ઘણા આમંબરસહિત તિહાંથી ચાલ્યા તે ચાલતાં ચાલતાં જેવારેં સમો
 સરણને ટુકડા આવ્યા તેવારેં માતાજી બોલ્યા હે નરત આ દેવસંબંધિ વાજા કિહાં વાજે છે,
 નરતજીયેં કહ્યું એ વાજા તમારા પુત્રની આગલ વાજે છે તોપણ માતાજીયેં માન્યું નહી
 વલી આગલ ચાલતાં ઘણા દેવ અને દેવોડ સમવસરણની રચના કરવા અને કેવલજ્ઞાનનો મહો
 ત્સવ કરવા આવ્યા છે તે પોતપોતામાં એક બીજાને હાંકોહાંક કરી રહ્યા છે તે સાંજલી વલી
 પણ મરુદેવીજીયેં નરતને પૂછ્યું કે આ કોલાહલ શાનો થઈ રહ્યો છે તેવારેં નરતરાજા બોલ્યા
 હે માતાજી આ તમારા પુત્રની પૂજા કરવાને માટે દેવ દેવીડ આવે જાય છે તેમનો કોલાહલ
 થાય છે તોપણ મતાયેં માન્યું નહી વલી આગલ જાતાં નરતમહારાજાયેં કહ્યું કે હે માતાજી આ
 રૂપાં, સોના અને રત્નમયી એવા ત્રણ ગઢવાહું તમારા પુત્રનું ઘર તો જૂડ! એની શોજાનું હું છું
 વર્ણન કરું એનું વર્ણનતો કોડો ગમેં બ્રહ્માડ પણ કરી શકે નહી એવાતને માતાજી સત્ય કરી
 માનતી થકો પોતાનો આંખોને હાથથી મસલવા લાગી તેથી પટલ દૂર થઈ ગયા તેવારેં સ્વરે
 સ્વરો સમોસરણ દીગો તિહાં અનેક દેવ દેવીયોને દેખી મનમાં વિચાર કહ્યો કે જુડતો સ્વરા
 આ મોહની વિકલતા કહેવી છે હુંતો જાણતી હતી કે મહારો પુત્ર હુઃસ્વી છે અને આતો ઘ
 ણોજ સુખમા બેગો છે હુંતો રડીરડીને આંધલી થઈ ગઈ આંખે પટલ વલી ગયા અને એણેતો
 મને સંજારી પણ નહી, મહારી તો રૂષનરૂષન કરતાં જીન પણ સુકાઈ ગઈ હતી વલી નરતને

ઝલંના દેતી હતી જે મહારો પુત્ર ચૂંચ, તુષા, ટાહાડ, તડકા તથા વર્ષાદિ આદિકની પીડા
 સ્વમે છે અને ડપાન્હ તથા વાહાને રહિત થકો એકાકી ડુંગર, વન તથા અટવીડમાં ઝમણ
 કરે છે તેને મનાવી લઈ આવો અને એતો મહારા ડુઃખને કાંઈ પણ જાણતો નથી, સુખવાનાં
 પણ પૂઠતો નથી, આંહીં આવ્યો તો પણ મને સંદેસો મોકલ્યો નહીં માટે ધિક્કાર છે એ મોહને
 તો હવે માહારે પણ પુત્રની સાથે યું કામ છે, હું કોણ અને આ પુત્ર તે વલી કોણ, જગતમાં
 કોઈ કોઈનું નથી, સર્વ કોઈ આપસ્વાર્થ છે, અરે મહારા પુત્રે મને એટલું પણ કહ્યું નહીં જે
 હું સુખીયો હું, મહારી ચિંતા કરશો નહીં, પરંતુ એ શાવાસ્તે એમ કહે કેમકે એતો નિરાગી છે
 અને કોઈની ઉપર રાગ રહ્યો નથી અને હુંતો સરાગો હું તેથી મનેતો એવા વિકલ્પ થાય
 એમાં કાંઈ સંસય નથી તો હવે મહારે પણ એ નિરાગી સાથે રૂપો પ્રતિબંધ કરવો એ એકપરકા
 સ્નેહને ધિક્કાર હો ઇત્યાદિક ચિંતવના કરી સર્વ વસ્તુ ઉપર મમત્વરહિત થઈ થકી મરુદેવીજી
 માતા શુનથ્યાનેં અવ્યક્ત જાવના જાવતા થકા કેવલજ્ઞાન પામી તેજ વેલાયેં અંતગડ કે
 વલી થઈને મોહ પોહોતા. ઇહાં કવીશ્વર કહે છે ॥ યતઃ ॥ પુત્રો યુગાદીશસમો ન વિશ્વે, ઝાંલા
 ક્ષિતૌ યેન શરત્સસહસ્વમ્ ॥ યદક્ષિતં કેવલરત્નમથ્યં, સ્નેહાત્તદેવાર્પિત માતુરાદુઃ ॥ ૧ ॥
 મરુદેવીસમા નાસ્તિ, યાઽગાત્પૂર્વં કિલેદ્દિતું ॥ મુક્તિકન્યાં તન્નજાર્થ, શિવમાર્ગમપિ સ્ફુટમ્ ॥ ૨ ॥
 અર્થઃ— એ શ્રીયુગાદિદેવ સરસ્વો પુત્ર બીજો કોઈ વિશ્વમાં થયો નથી અને યાગે પણ નહીં કે
 જેણે પૃથ્વીનેવિષે એક હજાર વર્ષ સુધી ઝમણ કરી કષ્ટ સહન કરીને ઝંપાડ્યું કમાયું એ
 હું જે કેવલજ્ઞાન રૂપ રત્ન તે પ્રધાન સ્નેહ થકી પ્રયમ પોતાની માતાને આપ્યું તેમજ મરુદેવી
 સમાન કોઈ માતા પણ થઈ નથી અને યાગે પણ નહીં કેમકે જે પુત્રને પરણાવવાને અર્થ

मुक्तिकन्या जोवाने माटे आगलथी त्यां गइ के कन्या जोइने महारा पुत्रने परणवुं एम आ वसार्पिणीमां पहेजवेला श्रीमरुदेवीजी मोक्ष गया ॥ इडादिकें तेना शरीरनु संस्कार करी खीरसमुद्मां परठव्युं वली इइना वचनथी शोक निवर्त्तावी, वात्रीमांहे स्नान करी, नरत म हाराजें हर्ष शोकाकुल थकां जइ जगवंतने वांढ्या इहांथी पहेलवेनुं केवली नाम प्रवर्त्त थयुं ॥ हवे प्रथम तीर्थंकर नाम थयुं ते कहे ठे ॥ नरत महाराज श्रीकृष्णदेवस्वामीने नमस्कार करीने परषदामां बेठा, नेवारें जगवाने धर्मोपदेश दीधो तिहां पहेजी देशनामां कृष्णसेन प्रमुख पांचसो नरतना पुत्र तथा सातसैं नरतराजाना पोतरा सर्व मलीबारसैं कुमरोयें दीक्षा लीधी ए बारसो कुमरोमां मरिचि पण जेलो जाणवो तिहां पुंफरीकादिक चोरासी गणधरोनी आपना करी तथा ब्राह्मीयें बाहुबलने पूढीने दीक्षा लीधी ए प्रथम साध्वी थइ अने नरत महाराज आवक थयो तथा सुंदरी दीक्षा लेती हती तेने धर्ण स्वरूपवाली जाणीने स्वीरत्न स्थापवा सारुं नरतें दीक्षा लेवानी आझा आपी नही तेवारें ते आविका थइ एम साधु, साध्वी, आवक अने आविका ए चतुर्विध संघने थापीने धर्मनी प्ररूपणा करी एटले तीर्थंकर नाम थयुं ॥ जे वृद्धनी नीचे प्रभुने केवलज्ञान उगनुं तेनुं नाम प्रयागवड थयुं ते वृद्धनी लोकोमां पूजा वा ली ह्मणा पण प्रयागवड नामें करीने ते पूजाय ठे तथा कळ अने महाकळ ए बे तो नापसज रह्या माटे ते बे टालीने बीजा सर्व जइक परिणामना धणी जे तापसो थइ गया हता तेमणे आबी फरीथी दीक्षा लीधी, नरतमहाराज वांढीने पाठा अयोध्यामां आव्या अने श्रीकृष्ण देवे अनेक जीव तारवाने माटे तिहांथी अन्यत्र विहार कसो ॥ ॥ हवे नरतराजायें घरे आबीने चक्रवर्त्तनो अष्टाइ महोत्सव कसो पढी ठ खंम पृथ्वी साधवाने अर्थे नरत महा

राज सैन्य लइ चाल्यो तेनी आगल हजार देवतायें अधिष्ठित चक्ररत्न चाल्युं ते जेटले दूर चक्ररत्न जइ रहे तेटला योजन सैन्य पण चाले, अनुक्रमें गंगादेवीना घरने विषे तेणे कहुं माटे रह्या तिहां नवी नवी जांते नवा नवा वेजें गंगादेवीनी साथे विषयसुख जो गव्या पढी गंगादेवीयें मार्गे आप्यो तेवारें तामस गुफा जांगी म्हेहोना देश साध्या एम षट् खंन साधीने शाठ हजार वर्षे जरत पाठा अयोध्यायें आव्या वली नमी विद्याधरने घरे पुत्री स्त्रीरत्न नहुं उपन्युं ते जरतजी परस्था ठे अने सुंदरीयें पण शाठ हजार वर्षे सुधी आर्यबिल तप कहुं तेथी दुर्बल थइ गइ पढी जरत जेवारें आव्या तेवारें सुंदरीयें जरतने मोतीयें वधाव्या, सुंदरीने दुर्बल देखीने लोको उपर जरत स्त्रीज्यो अने कहेवा लाग्यो के तमे एनी सार संनाल कांइ करी नही तेवारें लोक बोल्या एणे आर्यबिल तप कहुं तेथी दुर्बल थइ ठे पढी जरत जीयें तेने संयम लेबानी आझा आपी सुंदरी पण दीक्षा लइने साध्वी थइ हवे जरतराजा अयोध्यामां सुख जोगववा लाग्यो एवामां आयुधशालानो अधिष्ठाधिक पुरुष आवीने जरतने कहेवा लाग्यो के स्वामी चक्र आयुधशालामां आवतुं नथी तेने जरते पूठ्युं के केम नथी आवतुं? तेवारें अधिकारीयें कहुं तमारा जाइयो नमारी आझा मानता नथी तेथी नथी आवतुं. तेवारें जरतें सर्व जाइर्जनी उपर दूत मोकलीने कहेवराव्युं के जो तमो राज्य करवानी चाहना राखता हो तो सर्वे जाइर्ज महारी आझा मानो, सेवा करो नहीतो राजनो त्याग करो ते सांजली अछाणु जाइयें विचाहुं जे आपणने राज्यतो पिताजीयें दीडुं ठे तो जरतनी चाकरी शामाटे करीयें एम चिंतवी जगवान पासें गया तेने जगवाने अंगारा करवा बालानो दृष्टांत आप्यो, सुगगडांग मूत्रनो वेतानिक अथयन संजनाव्युं तेवारें

प्रतिबोध पामीने सर्व जाइये दीक्षा लीधी, जगवानना शिष्य थया, ए वात दूतें आवीने जर
 तने कही तो पण चक्ररत्न आयुधशालामां आवे नही तेवारें जरतनो मुख्य मंत्रीश्वर बोळ्यो
 हे स्वामी? बीजा तो सर्व आपनी आज्ञा माने ठे पण बाहुबली महा अहंकारनो धरनार ठे ते
 तमारी आज्ञा मानतो नथी, पोतानी खुजाना बलनुं पराक्रम घणुं जाणो ठे माटे एने मू
 लथी उगडी देवो जोइयें, ए महोठो रोग ठे ते तमोने व्याधि उत्पन्न करे ठे एवुं सांजली जर
 तराजारें सुवेग नामे दूतने सर्व वात समजावीने बाहुबलीनी पासें मोकळ्यो ते दूतने जतां
 थकां पुंठे ठीक थइ, वखें कांटो बलग्यो, रथनी पींजणी जांगी, जमणो रासज बोळ्यो इत्यादिक
 अनेक अपशकुन मार्गमां थयां तोपण ते वन, अटवी अने पाहाड प्रमुख उद्धंघन करीने
 बाहुबलीना देशे पोहोच्यो तेने मार्गनी धूले जख्यो देखीने गोवालणीयो तथा पाणीहारीयोए
 पुठ्युं के तमे कोण ठो? क्यांथी आव्या अने कोण तमारो मालेक ठे तेवारें दूतें कलुं हुं जर
 तराजानो दूत हुं ते सांजली स्त्रियो बोली के जरत ते खुं जे अमारा पहेरवानी कांचलीउमां
 जरत काढीयें ठैयें ते जरत अथवा वासणमां जरत, किंवा रोग संबंधि जरत ए त्रण जरततो
 अमे जाणीयें ठैयें परंतु ए त्रण विना बीजो कोइ जरत राजा ठे एवुंतो अमे सांजल्युं पण
 नथी तेवारें दूत आश्चर्य पाम्यो अने विचारवा लाग्यो के आ बाहुबलीनुं राज्य पण बेपर
 वाइ अने जबरजस्त ठे. एम वातो सांजलतो विचारतो विचारतो तिद्धशिला नगरीयें गयो
 तिहां दरवाजा उपर पोलीये रोंकी राख्यो जेवारें बाहुबलीनी आज्ञा आवी तेवारें गाममांहे
 प्रवेश करी राज्यसनामां गयो तेने बाहुबलें आंखोनी संज्ञा करी आसन उपर बेसाळ्यो अने
 पुठ्युं के अरे दूत, जरतने पोताना सवाक्रोड पुत्रादिको सहित कुशल ठे? दूत बोळ्यो हे राजन्

લાલ્લો ગમે દેવતાઁ જેની ચાકરીમાં તત્પર રહેલા છે તેને કુશલ કેમ ન હોય; તેને તો કુશલજ છે પરંતુ આપ તેની ચાકરીમાં આવ્યા નહી તેથી તે સર્વ વાત નિષ્ફળ ગણે છે માટે તમે જરત રાજાની પાસે પધારો અને એટલા દિવસ નહી આવ્યા તેનો અપરાધ સ્વમાલો તે પણ તમારો મહોટો જાડ છે તે તમારા પિતાની જગાયે છે માટે તમારો ગુનાહ સર્વ માફ કરશે વલી અનેક રાજાઁ તેની સેવા ચાકરી કરે છે અને તમોને તો વલી અવશ્ય પૂજવા યોગ્ય છેજ માટે ચાલો. એવા દૂતના વચન સાંજની બાહુબલી તે વચનોનો પરમાર્થ જાણી ગયો અને નૃકુટી ચડાવી, રાતા ડોચન કરી બોલવા લાગ્યો કે ઝરે દૂત તું મારવા યોગ્ય નથી માટે તુને મારતો નથી પણ ન્હાના અઘાણુ જાડના રાજ્ય લડ લીધા અને વલી મુહારું પણ રાજ્ય લેવા વાંઢે છે તેથી જાડનો સ્નેહ તો જાણી લીધો હવે તું તેને કહેજે કે બાલપણમાં જેવારેં આપણે બેઠુ રમત કરતા હતા તેવારેં હું તુજને દડાની પેઠે મહારા હાથમાં ધરતો હતો તે દિવસ જૂની ગંધો ઢો કે શું? હુંતો તેનો તેજ હું જે માટે હમણા ચાકરી કરવાનું કહે છે તે શું તારા રાજાને કાંઈ વિચાર છે કે નથી તેવારેં દૂત બોલ્યો હે રાજન્ જો બે દિવસ સુખે જીવવાની તમોને વાંઢા હોય અને કુંટુબની સાથે પ્રયોજન હોય તો તમે એની સેવા જંક્તિ કરો હું તમોને સત્ય કહું તું તે સાંજની ક્રોધ કરીને બાહુબલે દૂતને ધક્કા અપાવી કાઢાડી મૂક્યો દૂત પણ પાઠજના બારણાથી નિકલી પોતાનો જીવ લડ નાશી ગયો તે ચાલતો ચાલતો અયોધ્યાયેં આવેને જરત રાજાની આગલ બનાવી બનાવીને બમણી વાત કહી સંનલાવી. તેવારેં જરત પણ રણજંજા વજડાવી ચતુર્ગણી સેના લડને પોતે શ્રીકૃષ્ણ દેવજીની પૂજા કરી, વજ્રસન્નાહ પહેરી, હસ્તિરત્ન ઉપર વેણી ચાડ્યો. તેની પઢવાંડે તેના સવા ક્રોડ પુત્ર તથા

પુત્રના પુત્ર જે પોતરા તે પણ ઘણા છે વલી ચોરાશી લાખ હાથી, ચોરાશી લાખ અશ્વ, ચો
 રાશી લાખ રથ, બહુ ક્રોડ પાયક, શોલ લાખ રણતૂર વજાડનાર, દશ ક્રોડ ધ્વજા, ચૌદ
 હજાર મહોટા મંત્રીશ્વર, અઢાર ક્રોડ મહોટા ઘોડા, પચાશ ક્રોડ દીવટીયા, ચોરાશી લાખ
 મહોટા નીશાણ, નવ નિધાન, ચૌદ રત્ન, શોલ હજાર યદ્ધ. વત્રીશ હજાર મુકુટબદ્ધ રાજા,
 તથા વારાંગનાસહિત્ત બમણી કરીયેં તેવારેં ચોશઠ હજાર રાજકન્યા, વત્રીશ હજાર ના
 ટક, વલી વીજા પણ ઘણા વિદ્યાધર, યદ્ધ. કિન્નરાદિક અનેક પ્રકારનો પરિવાર ચાલ્યો, જરતે
 રણપટ્ટ મસ્તકે બંધાર્વીને સુલેણનામા સેનાધિપતિને આગલ કલ્યો, એવી રીતે સેના લડને ચઢ્યો,
 અનુક્રમે વહુલી દેશની સીમાયેં આવીને લસ્કરનો પડાવ દીધો તેવારેં બાહુબલેપણ જાણ
 આવ્યો સાંજનીને શ્રીકૃષ્ણજદેવજીની પૂજા કરી વજ્રનો સન્નાહ પહેરીને, સર્વ જગતને તુ
 ણસમાન માનતો થકો નડનામા હસ્તી ઉપર બેશીને, જરતની સાહમો લડવા નિકલ્યો
 તેની પઠવાડે ત્રણ લાખ પુત્ર તથા પોતરાપણ ઘણા છે તેમજ બાર હજાર રાજા તથા ઘણા
 વિદ્યાધરો, અનેક સુજાટ, હાથી, ઘોડા, રથ, પાયક પ્રમુખ ચાલ્યા. વલી પોતાનો પુત્ર સિંહ
 રથને સેનાપતિ કરીને આગલ ચલાવ્યો તે પણ જઈ જરતની સેનાને મલ્યો તિહાં બેહુ સૈન્ય
 એકઠા મલવાથી ધરતી ધૂજવા લાગી, સમુદ્ધ ચલાયમાન થયો, પર્વતના ટૂક પડી ગયાં, જર
 તની સેનામાં શોલ લાખ રણતૂર વાજતે તેમ બાહુબલની સેનામાં પણ લાખો ગમે રણતૂર
 વાજતે બંદીજનો બિરુદાવલી બોલતે બેહુ તરફના સૈન્યનું માંહોમાંહે શુદ્ધ થવા લાગ્યું.
 તિહાં હાથીયેં હાથી, ઘોડે ઘોડા, રથે રથ, વિદ્યાધરે વિદ્યાધર, પાલે પાલા એમ ન્યાયશુદ્ધ
 થવા લાગ્યું એટલામાં સુલેણનામે સેનાપતિયેં પોતાની સન્મુખ સિંહરથને આવતો દીઠો તે

વારેં સુલેણે કહ્યું હુંતો જરતનો ચાકર હું અને હું તો બાહુબલનો પુત્ર ઠો તેથી હું મહારો સ્વામી
 ઠો માટે હું પહેલા મહારા ઉપર શસ્ત્ર ચલાવ તે સાંજની સિંહરથે તેના ઉપર શસ્ત્ર ચલાવ્યું તેવારેં
 સુલેણ સેનાનીયે સ્વફ્ન ચલાવ્યું મારગમાં સિંહરથના જાડ સિંહકેતુયેં તે સ્વફ્નને પાડી નાશ્યું
 તેથી સુલેણને ઘણો ક્રોધ ચંડ્યો તેવારેં તે સુલેણ બાહુબલની સેનાને વિલોવીને બાહુબલની
 પાસેં ગયો એવામાં અનિલવેગ વિદ્યાધર આવી બાહુબલને નમસ્કાર કરીને સુલેણની સન્મુલ
 લડવા આવ્યો તે બેડુ જણ મલ્લની પેઠે બીજ્યા અસ્પરસ મૂઠીડું શુદ્ધ કહ્યું, લાવીયો
 મારવાનું શુદ્ધ કહ્યું તે વલત સુલેણ સ્વફ્ન લડને સિંહરથને મારવા જાય છે એવામાં તો સૂર્ય
 અસ્ત થયો તો એમના સંગ્રામમાં એવી મર્યાદા છે જે કોઈ પણ શ્રીકૃષ્ણદેવજીની આણ આપે
 તો લડવું નહીં, બીજી સૂર્ય અસ્ત થયો પઠી લડવું નહીં, ત્રીજી મેઘ વરસતો હોય તેવારેં લ
 ડવું નહીં, તેમાટે જે સાંજ પડ્યાની અગાઉ મરીગયા તેનો તો કોઈ ઉપાય નહીં પરંતુ જે
 અર્ધ મરેલા હોય તેમને કાંગણીરત્નના જલેકરી જરત પોતાની સેન્યાના માણસોને સાજા
 કરે અને બાહુબલી તો સોમયશના ક્લેદના અજરણોના જલથી સાજા કરે એવી મર્યાદા કરી
 છે. હવે ફરી બીજા દિવસની પ્રજાતે શુદ્ધ થવાં માંડ્યું. તેવારેં સુલેણ સેનાની અનિલવેગને દે
 સ્વીને અગ્નિની પેરેં બલવા લાગ્યો અને અનિલવેગને મારવા આવ્યો. એટલામાં સિંહરથ વચમાં
 આવી આડો પડ્યો અને સુલેણને સાહામો લડવા ડનો રહ્યો તેવારેં અનિલવેગ જરત
 રાજાની સર્વ સેન્યાને ડહંધન કરી જિહાં હાથીડના ત્રણ કોટ બનાવીને જરતરાજા સૂતો છે
 તિહાં આવીને હાથીડને કાંકરાની પેઠેં ડઠાલી મહાવિકરાત્ન રૂપ કરીને સેન્યનું મથન
 કરતો કરતો જરતની પાસેં આવ્યો જરતે જાણું જે આ ડર્કર વિદ્યાધર છે તે મહારી સુરત

(चित्र १४)

चूकावी आपणो माटे ए न होय तो सारुं एम चिंतवी तेना उपर चक्र मूक्युं ते चक्रने देखी
 अनिलवेग नागो परंतु जिहां जाय तिहां चक्र पाठलनुं पाठल चाल्युं आवे तेवारें अनिलवेग
 वज्रपिंजर करीने ठ महिना सुधी लवण समुद्रमां बेशी रह्यो पण चक्र माथे जमतुंज रहुं ठ
 महीना पढी समुद्रमांथी गाबडी बाहेर काहाडी तेवारें चक्रें ते गाबडीने कापी नाखी हवे
 सूर्ययश बाहुबलीनुं कटक उलंधीने बाहुबल पासें आव्यो अने कहेवा लाग्यो के मने शस्त्र
 मारो तेवारें बाहुबली हसीने बोल्यो अरे तुं इदवाकुवंशमां जलो सूर वीर ठो पण हुं जो तु
 जने एक सुठी मात्र मारीश तोपण तुं चूर्ण थइ जइश माटे जा दूर उजो रहें. पढी तेनें देव
 ताथें कह्युं के अरे मूर्खा बाहुबली साथे तुं शुं लडवा आव्यो ठो नाहकनो माखो जइश माटे
 अमे तने वजीये ठैयें के तुं चाल्यो जा तेवारें ते जतो रह्यो एवीरीते बारवर्ष पर्यंत थुइ चाल्युं,
 क्रोडो गमे माणसो मरी गया, लोहीनी नदीउ वहेवा लागी पण कोइ हाखो नही तेवारें
 घणो अनर्थ थतो देखी सौधर्मइ अने चमरेंइ ए बे इइ जरतनी पासे आवी कहेवा लाग्या
 के जगवान तो लोकोनुं पालण पोषण करी गया अने तमे माणसोनो नाश करावो ठो ए शुं?
 जरत कहेवा लाग्यो जे बाहुबली महारी आज्ञा मानतो नथी तिहां सुधी चक्र आयुधशालामां
 आवतुं नथी तो हवे कहो हुं शुं करुं? ते सांजली इइ बोल्या तमे बे जाइउ पोतपोतामां थुइ
 करो पण बीजा माणसोनो नाश म करावो ए वात जरते कबुल करी पढी ते बेहु इइ बाहु
 बली पासें आव्या अने कहेवा लाग्या के आ प्रमाणे थुइमां लोकोनो नाश थइ जाय
 ठे ते करावो नही अने तमे बे जाइउज पोत पोतामां थुइ करो बाहुबलीयें पण ते वात
 मान्य करी पढी इइ मलीने एक दृष्टियुइ, बीछुं वाक्युइ, त्रीछुं वाहुयुइ, चोथुं सुष्ठियुइ,

अने पांचसुं दंभयुद्ध ए पांच युद्ध करवानो ठेराव कखो अने वेहु इंदे बन्ने लस्करोने श्रीआ दिनाथजीनी डुवा आपीने दूर कखा पढी पाणी ठटकावी, फूल बिठावी, नूमि शुद्ध करीने मुकुट, टोप, सन्नाह पहरी करी वेहु जाइ सामासामा लडवाने आव्या ते युद्धने देवता आ काशमां साक्षीधर रद्या थका देखे ठे हवे प्रथम जरत अने बाहुबली वे जाइ आंखो काहा डीने एक बीजानी सन्मुख दोड्या, आंख मिटावे नही, मांहोमांहि एक बीजाने देखताज रहे, महासूर वीर ठे तो पण कृणमात्र रद्या तेवारें जेम सूर्यनी सांमों देखवाथी आंखमां पाणी आवी जाय तेम जरत राजानी आंखोमां पाणी आवी गयुं ते जोइ देवता फूलोनो वरसाद वरसावीने बोल्या के बाहुबली जीत्यो अने जरत हाखो ए प्रथम युद्ध ॥ पढी जरतें सिंहनाद कखो तेथी पर्वत कंपायमान थया अने बाहुबलीयें हाक मारी तेवारें ब्रह्मांम फू टवा जेवो शब्द थयो तेथी जरतें पोताना कान-हांकी-लीधा ते जोइ देवता बोल्या के बाहुबल जीत्यो अने जरत हाखो ए बीजुं युद्ध ॥ तेवार पढी बाहुयुद्धमां प्रथम जरत राजायें हाथ लांबो कखो तेने बाहुबलीयें कमलनालनी पेरे वाळ्यो अने बाहुबलीयें पोतानो बाह-लांबो कखो तेने जरत जालवा गयो पण लगार मात्र चसक्यो नही हिंमोज्ञानी पेरे जरत लंढकी रह्यो ते देखी देवो बोल्या एमां पण बाहुबली जीत्यो अने जरत हाखो ए बीजुं युद्ध ॥ ते पढी मुष्टीयुद्ध करवा लाग्या तेवारें प्रथम तो बन्ने जाइ मळोनी पेठे खुजास्फोट करता मल्या पढी जरतें बाहुबलीने मुष्टी मारी तेथी बाहुबली थोडीशी वार आंखो मीची रह्यो पढी जरतने दडानी पेरे उपाडीने आकाशमां उडाली दीधो परंतु फरी अनुकंपा आणीने पाठो पोताना हाथमां पकडी करीने एक मुढी मागी तेथी जरत जमीनमां पेसी गयो ते

जोइ देवता बोल्या के एमां पण बाहुबली जीत्यो अने नरत हारी गयो ए चोछुं शुद्ध ॥ पढी पांचमुं दंमशुद्ध करवा मांम्यो तिहां प्रथम तो नरत महाराजे लोहदंम लइने बाहुबलने माखो तेथी बाहुबलीनो मुकुट माटीनां घटनी पेरे चूरण थइ गयो अने बाहुबली गूमा सुधी जमीनमां पेसी गयो पढी जमीनमांथी बाहेर नीकलीने बाहुबलीयें लोहदंम माखो तेथी नरतनो मुकुट चूर्ण थइ गयो अने नरत महाराजनूं संपूर्ण सर्व शरीर धरतीमां पेसी गयुं ते जोइने देवता बोल्या जे आ शुद्धमां पण बाहुबली जीत्यो अने नरत हारी गयो ए पां चमुं शुद्ध ॥ एम पांचे शुद्ध नरत हारी गयो तेवारें चिंतातुर थयो थको विचार करवा लाग्यो जे महां राज्य ए लइ लेशे आ ते वली कोइ बीजो चक्रवर्ति थयो ठे के छुं? एवुं चिंतवीने पढी चक्रने पोताना हांथमां लइ नमाडीने पोतानी करेली प्रतिज्ञानो जंग करी बाहुबली उपर ते चक्र मूक्युं पण पोताना गोत्रमां चक्र चाले नही तेथी ते चक्र आवी बाहुबलीने त्रण प्रदक्षिणा आपीने पाठो जइ नरतना हाथमां आवी बेठो एवी रीते नरतें जेवारें प्रतिज्ञानो जंग कथो तेवारें बाहुबलने अत्यंत क्रोध चढी गयो तेणे करी नरतनी उपर मुष्टी उपाडीने मारवा चाख्यो तेवारें देवता बोल्या विचार करो ते सांजली बाहुबलीयें जाण्युं जे धिक्कार ठे आ राजनं के जेना लीधे महोटा जाइने पण मारवानो विचार थयो एवी रीते वैराग्य पामीने बाहुबले पोते नरतने मारवा माटे जे मुठी वाली हती ते महोटा पुरुषनी मुठी पाढी फरे नही माटे संवेग आख्यो तेवारें ते मुठीयें नरतने मारबुं मूकी दइने पोताना मस्तके लोच करी दीक्षा लइने विचरवा लाग्यो तेवारें देवतायें फूलनो वर्षाद वरसाव्यो, नर तराजा विलाप करवा लाग्यो के महारा सर्व जाइ दीक्षा लइने जता रह्या पढी बाहुब

लीना पुत्र सोमयशने तिहशिला नगरीनुं राज्य आपी नरत राजा अयोध्या नगरीमां आव्या हवे आगल जतां बाहुबली साधुयें विचाखुं जे महारा न्हाना अघाणु जाइए प्रथम श्री कृष्ण देवजीनी पासेथी दीक्षा लीधेली ठे ते केवली थया ठे माटे हमणा हुं नगवानना समवसरणमां जईश तो न्हाना जाइने वंदना करवी पडजे माटे हुं अहींआंज काउसगें रही केवलज्ञान प्राप्त करीने पढी प्रभुपासैं जइश एवं चिंतवी मनमां अनिमान धारण करीने तिहांज काउसगें रह्या थका एक वर्षे बीती गयुं मस्तक उपर वेलीउ वींटाइ गइ तेने प्रतिबोधवा माटे श्रीकृष्णदेव स्वामीयें ब्राह्मी अने सुंदरी ए बे साध्वीउने मोकली ते तिहां आवीने बाहुबलीजीने कहेवा लागीउ के हे वीरा हे नाइ तमे गज उपरथी नीचे उतरो हस्ती उपर आरुढ थयाथी केवलज्ञान उपजे नही एटलुं तेमनुं बोलबुं सांजलतांज जाणी गयो के आ साध्वीयो केवारें छुतुं बोले नही माटे हाथीतो महारी पासे नथी परंतु अहंकार रूप हाथीनी उपर हुं चडेजो हुं एम विचारी माननो त्याग करी तिहांथी पग उपा डंथुं के तरतज केवलज्ञान पण उपन्युं अने प्रभुना समवसरणमां जइ केवलीनी परषदामां बिराज्यो ए नरत बाहुबलनो संबंध कह्यो ॥ ॥ हवे एक दिवसैं नगवान अष्टापद पर्वत उपर समोसखा तेवारें नरतमहाराजायें विचाखुं जे बीजुं तो महाराथी कांइ थतुं नथी पण आ सर्व साधुउने आहार बहोराबुं तो जान पासुं एवं जाणी पांचमैं गामा सुखडीना जरी लाव्यो अने नगवानने कहेवा लाग्यो स्वामीजी आजना दिवसे आ सर्व साधुउने आहार कराववानुं डुकुम महारे घेर थइ जाय तो घणोज रुहुं थाय तेवारें नगवानें कहुं आधार्कमिक राज्यपिंम साधु उने लेबुं कह्ये नही, वली सन्मुख आहार जइ आथ्यो ते माटे साधुउण लीधो नही एवं जोई

बाहुबल

मुनिक

त्रासी

साध्वी

सुंदरी

साध्वी

नरत राजायें जाणुं जे हुंतो सर्व प्रकारे नक्तिरहित थयो एम शोच करवा लाग्यो ते जोइ
 इंडमहारजे नगवानने पुठुं के हे प्रभु ! अवग्रह केटला प्रकारना ठे ? नगवान बोल्या पांच
 अवग्रह ठे तेमां एक इंडनो अवग्रह, बीजो राजेंडनो अवग्रह, त्रीजो ग्रहपतिनो अवग्रह,
 चोथो सागारिकनो अवग्रह अने पांचमो साधर्मिकनो अवग्रह. ए पांच अवग्रह जाणवा. ते
 सांजली इंड बोल्या हुं तो आपना सर्व साधुजने महारा ठ खंम पृथ्वीमां हुं पण आपना सर्व साधु
 जने विचरवानी आझा आपुं हुं एम कहेवाथी नरतने घणो संतोष थयो वली नरतें इंडने
 पुठुं के आ आहारनुं हवे थुं करवुं तेवारें इंडे कहुं ताहाराथी अधिक गुणवान होय तेने
 ए आहार जमाडो पढी नरतें पण ते आहार श्रावकोने जमाडो ठे. केटला एक काल पढी जेवारें घणा
 थयुं ॥ हवे नरतराजा सदा सर्वदा श्रावकोने जमाडो ठे. नरतने सेलाणीनां कांगणी रत्ननी जनोइ आपी तथा
 जमनारा थया तेवारें परीक्षा करीने सर्वने सेलाणीनां कांगणी रत्ननी जनोइ आपी तथा
 देव, गुरु अने धर्म रूप त्रण रेखा प्रत्येक श्रावकने करी. तिहांथी जनोइ
 आपवानी चाल पडी इहां श्रीरूपनदेवस्तुतिना चार वेद थया ॥ एकदा नरत राजायें इंडमहा
 राजने पुठुं के तमारुं खरेखरुं रूप कहेवुं ठे ? तेवारें इंडे एक अंगुली बतावी ते महाज्वाला
 मालाकुल देखीने नरत चमत्कार पाय्यो. तिहांथी वर्षोवर्ष इंडमहोत्सव चालु थयो ॥ हवे
 एक दिवसे नगवंत विहार करतां विनीतायें आव्या. नरत वांदवा आव्यो, प्रभुयें देशना
 आपी संसारनुं अनित्यपणुं देखाड्युं, जीव कर्मने नारे करी तुंबडाने दृष्टांते संसारमां बूडे
 ठे, जेम तुंबडाने माटी चोपडी पाणीमां मूकीयें तो हेतुं बेसे, तेम आव कर्म करी जीव

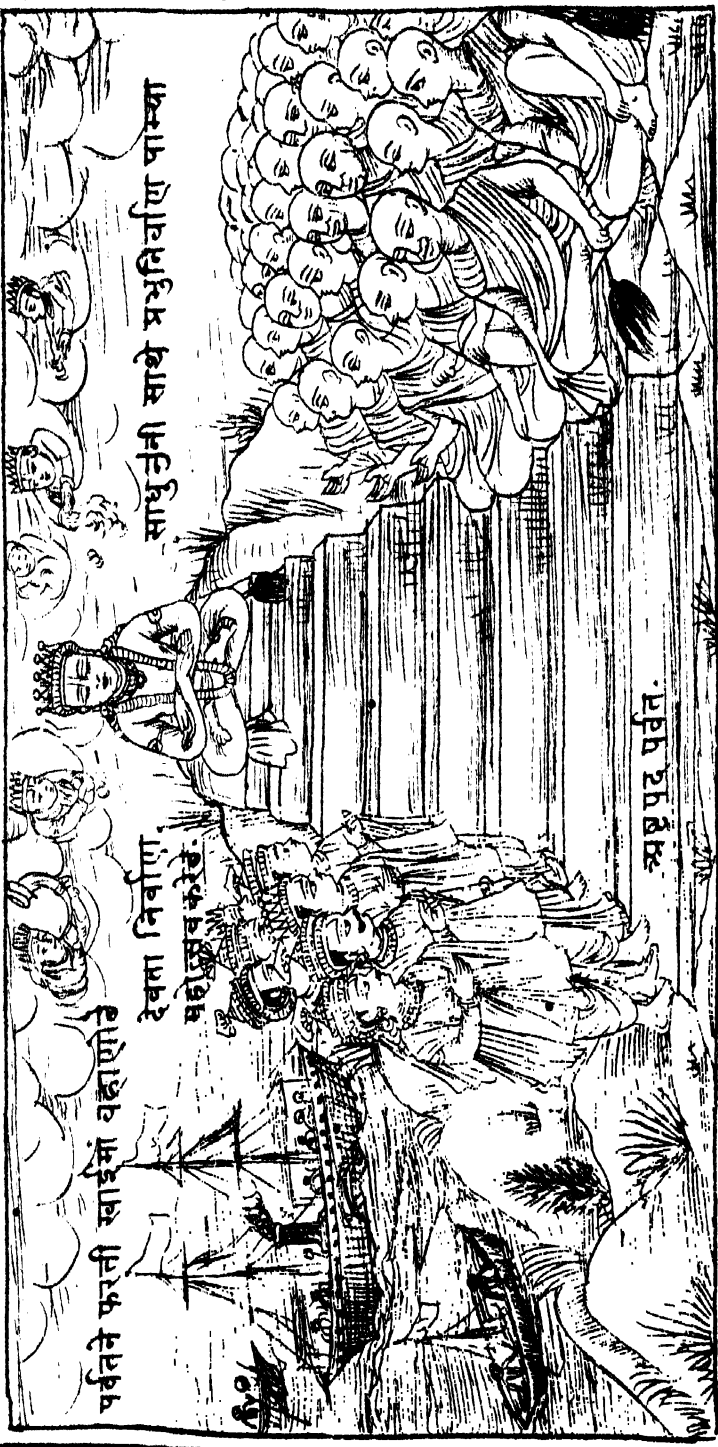
જારી થયો થકો હેઠો બેસે છે, એવી જગવાનની વાણી સાંજલી જરત મનમાં વૈરાગ્ય પામ્યો, જ્ઞાન દશામાં લય લીન થયો. એમ અનુક્રમે એકદા જરતરાજા આરીશા જવનમાં બેઠા થકા અનિત્ય જાવના જાવતાં કેવલ જ્ઞાન પામી, મોઢે પહોતા છે. પઠી તેમને પાટે આદિત્યયશા રાજા થયા તેણે સોનાની જનોડું કરીને એમજ શ્રાવક જમાડ્યા, તેને પાટે મહાયશા રાજા થયા તેણે રૂપાની જનોડું કરીને શ્રાવક જમાડ્યા. એમ આવ પાટ લગેં શ્રાવક જમાડ્યા છે. તેમાં કેટલાએક રાજાએ સૂત્રની જનોડું કરી જમાડ્યા છે, પઠી તે જનોડુંના પહેરનાર સર્વે બ્રાહ્મણ કહેવાળા. જરતને પાટે આદિત્યયશા, તેને પાટે મહાયશા, તેને પાટે અન્નિબલ, તેને પાટે બલજનડ, તેને પાટે બલવીર્ય, તેને પાટે કીર્તિવીર્ય, તેને પાટે જલવીર્ય, તેને પાટે દંમવીર્ય, એ આવે રાજાએ જગવંતનો મુકુટ પહેલ્યો અને એ આવે રાજા આરીશા જુવનમાં કેવલી થઈ મોઢે ગયા છે. જગવાન શ્રીકૃષ્ણ દેવજી એક લાલ પૂર્વ પર્યંત વિચરીને ઘણા જીવોને પ્રતિબોધ્યા ॥ હવે શ્રીકૃષ્ણદેવ સ્વામીના પરિવારનું વર્ણન સૂત્રકાર કરે છે ॥ શ્રીકૃષ્ણનાથજીને કૃષ્ણસેન આદે દેડને ચોરાશી ગણધર થયા, ચોરાશી ગઠ થયા ॥ ૨૧૪ ॥ ॥ તથા કૃષ્ણ સેન પ્રમુલ ચોરાશી હજાર સાધુડની ઉત્કૃષ્ટી સંપદા થઈ ॥ ૨૧૫ ॥ ॥ તથા બ્રાહ્મી અને સુંદરી આદે દેડને ત્રણ લાલ સાધવીડની ઉત્કૃષ્ટી સંપદા થઈ ॥ ૨૧૬ ॥ ॥ તથા શ્રેયાંસ આદે દેડને ત્રણ લાલને પાંચ હજાર શ્રાવકોની ઉત્કૃષ્ટી સંપદા થઈ ॥ ૨૧૭ ॥ ॥ તથા સુનડા આદે દેડને પાંચ લાલને ચોપન હજાર શ્રાવિકાડની ઉત્કૃષ્ટી સંપદા થઈ ॥ ૨૧૮ ॥ ॥ તથા ચાર હજાર સાતડોને પચાસ ચૌદ પૂર્વધર તે કેવલી નહીં પણ કેવલી સરલા સાધુડની ઉત્કૃષ્ટી સંપદા થઈ ॥ ૨૧૯ ॥ ॥ તથા શ્રીકૃષ્ણનાથ અરિહંતને નવ હજાર અવધિજ્ઞાનીની

संपदा थइ तथा वीश हजार केवल ज्ञानीनी उत्कृष्टी संपदा थइ ॥ ११० ॥ ॥ तथा वीश
हजारने ठगे वैक्रिय लब्धिवंत साधुर्तनी उत्कृष्टी संपदा थइ ॥ १११ ॥ ॥ तथा बार हजार
ठगेने पच्चाश अठ्ठीपमां संझी पंचैडिय पर्याप्तजीवोना मनना परिणामने जाणे एवा विपुल
मति, मनःपर्यवज्ञानना धरनार साधुर्तनी उत्कृष्टी संपदा थइ ॥ ११२ ॥ ॥ तथा तेठ
लाज वादी जाएवा. एटले बार हजार ठगेने पच्चाश वादी साधुर्तनी संपदा थइ ॥ ११३ ॥
तथा वीश हजार साधु सिद्ध थया. चालीश हजार साध्वी सिद्ध थइ ॥ ११४ ॥ ॥ श्रीकृष्ण
जनाथ अरिहंत कौशलिकने बावीश हजारने नवशे साधु अनुत्तर विमाने गया, एकाव
तारी थया ॥ ११५ ॥ ॥ श्रीकृष्णदेव अरिहंतने बे प्रकारे अंतगड चूमि थइ तिहां यावत
असंख्याता पाटलगे केवलज्ञान चाल्यो, मोक्षमार्ग वध्यो; ते युगंतकृत चूमि कहेवाय अने जग
वानने केवलज्ञान उपन्या पढी अंतर सुहूर्त काल वीतें कोइ मोक्ष गयो एटले अंतर सुहूर्त
पढी मरुदेवी माता मोक्ष गया ते पर्यायांतकृत चूमि कहेवाय ॥ ११६ ॥ ॥ ते कालनेविषे,
ते समयनेविषे, श्रीकृष्णननाथ अरिहंत वीश लाख पूर्व सुधी कुमार पणे रह्या अने त्रेशव
लाख पूर्व राज्यावस्थामां रह्या एवी रीतें ज्यासी लाख पूर्व घरवासे रह्या, सीतेर लाख क्रोडवर्षनी
उपर वली बीजा उपन्न हजार क्रोड वर्षे वीते तेवारें एक पूर्व थाय. एवा ज्यासी लाख पूर्व घर
वासें रह्तीने पढी एक हजार वर्षे तद्वस्थपणे रह्या तथा एक हजार वर्षे उणा एक लाख पूर्व के
वल पर्याय पालीने संपूर्ण एक लाख पूर्व साधुपणुं पालीने नवोपग्राही चार कर्मनो क्य करी
आ अवसर्पिणीनो सुखमडुखमा नामा त्रीजो आरो ते घणो वीती गयो बाकी त्रणवर्षेने साडा
आठ महिना शेष रह्या तेवारें सीतकालनो त्रीजो महिनो, पांचमुं पखवाडियुं, माघवदि ॥

॥ ग्रंथाग्रंथ ॥ ९०० ॥ तेरसने दिवसें अष्टापद पर्वतनी उपर दशहजार साधुजनी साथें चौद जल एटले ठ उपवास पाणी रहित कीधे थके, अचीचनकुत्रें चंडमानो योग आवे थके, प्रथम पहो रनी पढी बपोरनी कखते, पालखी वालेला आसने बेठा थकां, कालगत थया यावत् सर्वे डुःख थकी रहित थया ॥ ११७ ॥ ॥ ते अवसरमां शंक्रेंडुं आसन चलायमान थयुं तेवारें आंखोमां आचुं जराणा एवो थको इहां आव्यो, आवीने जगवानने त्रण प्रदक्षिणा आपी, नमस्कार करी, योग्यस्थानके वेतो, बीजा पण सर्वे इंडो आवीने बेठा पढी शंक्रेंडुं देवोने मोकली नंदनवनमांथी चंदन मगाव्युं तेनी त्रण चय बनावी तेमां एक जगवानना शरीरने माटे, बीजी गणधरोना शरीरने माटे अने बीजी सर्वे साधुजना शरीरने माटे बनावी. वली आचियोगिक देवोनी पासे खीरसमुडुं पाणी मगावी शंक्रेंडुं जगवानना शरीरने स्नान करा व्युं, सर्व वस्त्र घरेणा प्रमुख पहेराव्यां. पढी त्रण पालखी करी. तिहां एक पालखीमां जगवा ननुं शरीर, एकमां गणधरोनुं शरीर अने एकमां मुनिजनां शरीरने मूकी शुद्ध जूमियें लइ जइने चित्तानी पासे पालखीउ राखी. तेमां शंक्रेंडुं जगवानना शरीरने पालखीमांथी ल इने चित्तामां मूक्युं. तथा अन्य देवोये बीजा गणधरादिकना शरीरने पालखीमांथी उता रीने चित्तामां मूक्या. तथा शंक्रेंडुना हुकुमथी अग्रिकुमार देवो मनमांहे उदास थया थका चित्तामां अग्नि सलगाववा लाग्या, तथा वायुकुमार देवोण उदास थया थका वायु चला ववा लाग्या, वली बीजा देवो चित्तामां घृत प्रमुखने सीचवा लाग्या. पढी जेवारें मात्र हाडकाज शेष रहे अने बीजो शरीरनो जाग सर्व वलीने जस्म थइ जाय तेवारें मेघकुमार देवो वर्षाद वरसावीने चित्ताने बूजावी नाखे, पढी शंक्रेंडु जगवाननी उपरली जमणी बाजुनी दाढा

चित्र ७६

पर्वतने फरती खाईमां वहाएणेते

देवता निर्वाण
महोत्सव करेते.

साधुनेनी साथे प्रभुनिर्वाण पाम्वा

अष्टपद पर्वत.

लीये अने ईशानेंड उपरली माबा बाछुनी माढा लीये तथा चमरेंड नीचली जमणी बाछुनी
 माढा लीये अने बलेंड नीचेनी माबी बाछुनी माढा लीये तथा बीजा देवता जे ठे तेमांथी
 केटलाएकतो जिनजक्तिना वश थकी, केटलाएकतो आपणु आचार ठे एडुं मानीने, केटलाएक
 तो धर्ममानीने परमेश्वरना अंगोपांगना सर्व हाडका लई लीये. पढी शकेंड जे स्थानके माग
 देवाणो होय ते स्थानके रत्नोनां त्रण पीठ बनावे एटलुं करीने सर्व देवो नंदीश्वरघीपने
 विषे जइ अछाई महोत्सव करीने पोतपोताने स्थानकें जाय. तिहां जइने दाढा प्रमुख जे
 लई आब्या होय ते पोतपोतानी सजानेविषे वज्रमयी माबलामां जइ राखे, तेने गंधमाला
 दिकथो पूजे, धूप दीये, ए प्रकारनो निर्वाण महोत्सव सर्व तीर्थकरोनो जाणी लेवो ॥ इति
 श्रीकृष्णनिर्वाणमहोत्सव ॥ ॥ श्रीकृष्णदेव स्वामी मोदू गया पढी पचाश लाख क्रोड सागरो
 पम गये थके श्रीअजितनाथ मोदू गया, श्रीकृष्णदेव अरिहंत मोदू गया पढी त्रण वर्षने
 साडा आठ महिना त्रीजो आरो शेष रह्यो हतो ते पण वीती गयो. पढी त्रणवर्ष ने साडाआठ
 महिना तथा उपर बेतालीश हजार वर्ष एटले वर्षे ऊणा एक कोडाकोडी सागरोपम गया नंतर
 श्रीमहावीर स्वामी मोदू गया एटले ते वखतें त्रणवर्षने साडाआठ महिना तो चोथा आराना
 बाकी रह्या हता अने पांचमां आराना एकवीश हजार वर्ष तथा ठछ आराना एकवीश ह
 जार वर्ष एम बे आराना मली बेतालीश हजार वर्ष ते एक कोडाकोडी सागरोपममां उठा
 थयां तेमाटे बेतालीश हजारने त्रणवर्ष उपर साडाआठ महिने न्यून एवो एक कोडाकोडी
 सागरोपम काल चोथा आरानुं गये थके महावीर मोदू पोहोता अने ते पढी नवसेंने ऐसी वर्षे
 गया तेवारें आ पुस्तक देवद्वीगणिदुमाश्रमणे लाखो अने नवसेंने त्र्याणु वर्षे संघमां वंचाणु

એવું ક્યાંએક લખે છે ॥ ૧૧૮ ॥ ॥ इहां ॥ पुरिमचरिमाणकप्यो ० ॥ ए गाथा मंगलिकने अर्थ
 કહેવી. इति श्रीकल्पसूत्रे बालसुबोधिन्यां अष्टमं व्याख्यानम् कृतं राजेंद्रसूरिणा ॥ ८ ॥ ॥
 अथ श्रीस्थविरावली-प्रारंभ ॥ ते કાલમાં તે સમયમાં નગવાન શ્રીમદ્વાવીરસ્વામીના નવગઢ
 અને અગીઆર ગણધર થયા ॥ ૧૪ ॥ ॥ इहां शिष्य प्रश्न करे ठे के हे गुरु महाराज !
 મર્યાદાતો એવી છે કે જેટલા ગણધર હોય તેટલાજ ગઢ પણ હોવા જોઈયે પરંતુ આપતો નવ
 ગઢ અને અગીઆર ગણધર ફરમાવો હો તેનું કારણ હું એવો શિષ્યનો પ્રશ્ન સાંજલીને ॥ ૧૫ ॥
 ગુરુ કહે છે કે શ્રીમદ્વાવીરસ્વામીના મહોટા શિષ્ય ઇંદ્રજીતિ નામા અણગાર થયા તે ગૌત
 મગોત્રીયા હતા અને પાંચસે સાધુડને વાચના આપતા માટે તેનો એક ગઢ ॥ एटले जेनी वाचना
 એક હોય તેને ગઢ કહીયેં इहां कोइ शंका करे के वाचनामां फेर होय तो छुं केवलीना क
 હેવામાં ફેર ફાર છે ? તેને उत्तर कहीये हैं. એ કેવલીના કહેવામાં ફેર નથી પરંતુ કેવલીના
 વચન સાંજલીને તે વંચનોનાં ગણધરો સૂત્રો બાંધે છે ગુંથે છે તેની રચનાના શબ્દોમાં ફેર છે
 પણ વાતોમાં ફેર નથી માત્ર શબ્દ અનેક પ્રકારના છે તેમાં રચના કરતી વચ્ચે એક ગણધર
 એક જાતિના શબ્દથી ગુંથે છે તો વલી બીજો ગણધર વીજી જાતના શબ્દોથી ગુંથે છે. તેને લીધે
 રચનાના શબ્દોમાં ફેર ફાર હોય છે. इति प्रथम गह ॥ १ ॥ ॥ हवे बीजो वचलो जाइ
 શિષ્ય અગ્નિજૂતિ અણગાર છે તેનું ગૌતમ ગોત્ર છે અને પાંચસે સાધુડને વાચના આપે છે તે
 બીજો ગઢ ॥ ૧ ॥ ॥ बीजो न्हानो जाइ वायुजुति नामे शिष्य ठे तेपण गौतम गोत्रनो ठे ते
 પાંચસે સાધુડને વાચના આપે છે એ ત્રીજો ગઢ ॥ ૩ ॥ ॥ ए त्रणे गृहस्थपणामां सगा
 જાહ છે. चौथा थविर. आर्यव्यक्त नामा जारदायण गोत्रीया ते पांचसे साधुडने वाचना

આપે છે એ ચોથો ગઢ ॥ ૪ ॥ ॥ પાંચમા યવિર આર્યસુધર્મ નામા અગ્નિવેસાયન ગોત્રીયા
 છે તે પાંચસે સાધુઝને વાચના આપે છે એ પાંચમો ગઢ ॥ ૫ ॥ ॥ ઠઠા યવિર મંમિત પુત્ર
 વાસિષ્ઠ ગોત્રીયા છે તે સાડા ત્રણસે સાધુઝને વાચના આપે છે એ ઠઠો ગઢ ॥ ૬ ॥ ॥ સાતમા
 યવિર મોર્યપુત્ર કાશ્યપ ગોત્રીયા છે તે સાડા ત્રણસે સાધુઝને વાચના આપે છે એ સાતમો ગઢ
 ॥ ૭ ॥ ॥ આઠમા યવિર અકંપિત ગૌતમ ગોત્રીયા છે તથા નવમા યવિર અચલત્રાતા
 હારિતાયન ગોત્રીયા છે એ બેહુ યવિર ત્રણ ત્રણસો શિષ્યોને વાચના આપે છે એ બેહુ ગણધ
 રોની વાચના એક છે તેમાટે એનો એક ગઢ ગણીયે. એ બન્ને ગણધર જાડઝ છે પરંતુ તેની
 માતા એક છે અને પિતા બે છે તેથી એમનાં ગોત્ર જુદાં જુદાં કહ્યાં છે. આગલ બ્રાહ્મણોમાં
 બીજો જરતાર કરવાની ચાલ હતી માટે બે જરતાર કહ્યા છે. એ આઠમો ગઢ ॥ ૮ ॥
 દશમા યવિર મેતાર્ય અને અગ્નીઆરમા યવિર પ્રજાસ. એ બન્ને કૌલિન્ય ગોત્રીયા જાડ છે તે
 ત્રણ ત્રણસે સાધુઝને વાચના આપે છે. એ બેહુની વાચના એકજ છે માટે એકજ ગઢ કહેવાય
 એ નવમો ગઢ. એ રીતે હે શિષ્ય ! અમે શ્રીમહાવીરના અગ્નીઆર ગણધરના નવ ગઢ કહીયે
 હેયે એ અગ્નીઆરે ગણધર દ્વાદશાંગીના ધરવાવાલા, ચૌદ પૂર્વધારી, સંપૂર્ણ આચાર્ય રત્નકરં
 મીયાના ધારક એટલે દ્વાદશ અંગરૂપ રત્નનો કરંમીયો તેના ધરવાવાલા, એ અગ્નીઆરે ગણ
 ધર રાજગ્રહી નગરીમાં એક માસી અનશન પાણી રહિત કરીને કાલગત થયા, મોક્ષ પામ્યા,
 સર્વ દુઃખથી રહિત થયા તેમાં નવ ગણધર તો શ્રીમહાવીર સ્વામી વિદ્યમાન ઠતાંજ મોક્ષ
 ગયા અને યવિર ઇંડજૂતિ તથા યવિર આર્યસુધર્મ એ બે ગણધરોયે નો શ્રીમહાવીર જગવાન
 મોક્ષ ગયા પઠી કાલ કહ્યો છે, મોક્ષે ગયા છે તથા બીજા સર્વ ગણધરોના તો શિષ્યોપણ

કાલ કરી ગયા હતા કોઈ પણ રોગ રહ્યો હતો નહીં માટે જે કાંઈ હમણા વર્તમાન સમયે સાધુર્ત્ર વિચરે છે તે સર્વ સુધર્મ ગણના છે બાકી કોઈ ગણના નથી બીજા સર્વ ગણધરોના શિષ્યો જે હતા તે વિભેદ ગયા છે. તેથી એક સુધર્મ ગણજ રહ્યો ॥ ૧૬ ॥ ॥ હવે પદ્માવલી લખીયેં ભૈયેં. શ્રીમદ્હાવીર સ્વામી કાશ્યપ ગોત્રી હતા તેમના પાટે શ્રીસુધર્મ સ્વામી પાંચમા ગણધર બેઠા તેમનું અગ્નિવેશ્યાયન ગોત્ર હતું તેનો સંબંધ આ પ્રમાણે છે કુદ્ધાગ સન્નિવેસ નામા નગરમાં ધર્મિદ્વ નામા બ્રાહ્મણ રહેતો હતો તેની જહ્નિલા નામે નાર્યાના પુત્ર સુધર્મ નામે થયા તે ચૌદ વિદ્યાના નિધાન, ચાર વેદના પારંગામી, પચ્ચાશ વર્ષ ધરવાસે રહ્યા પછી મદ્હાવીરની પાસેથી દીક્ષા લીધી, પાંચમા ગણધર થયા, ત્રીશ વર્ષ પર્યંત તો મદ્હાવીરસ્વામીના ચરણકમલ સેવતા રહ્યા, અને શ્રીમદ્હાવીર નિર્વાણ પામ્યા પછી બાર વર્ષ પર્યંત હ્રદયસ્થપણે વિચર્યા તથા આઠ વર્ષ કેવલી પળે વિચર્યા. સર્વ મલી એકશો વર્ષનું આયુષ્ય પાલીને મોદ્દ ગયા ॥ ૧ ॥ ॥ તેવાર પછી શ્રીસુધર્મ સ્વામીના પાટ ઉપર શ્રીજંબુસ્વામી બેઠા તેમનું કાશ્ય પગોત્ર હતું તેનો સંબંધ આ રીતે છે. કે એકદા શ્રીમદ્હાવીરસ્વામી રાજશુદ્ધી નગરીયેં સમોસલા તિહાં એક મહોટો તેજવંત દેવતા પોતાની ચાર અગ્રમદ્હીષીયો સહિત તથા બીજા પણ ઘણા દેવ અને દેવીયોના પરિવારે પરવસ્યો થકો જગવાનને વાંદવા આવ્યો તેવારેં શ્રેણિક રાજાર્યે જગવાનને પુઠ્યું જે હે સ્વામી મહારાજ આ દેવતાની બીજા ઘણા દેવોથી અધિક કાંતિ કેમ થયેલી છે તેવારેં. જગવાને કહ્યું કે આ દેવતાયેં પૂર્વ જવને વિષે દશ વર્ષ પર્યંત નિત્ય તપ કહ્યું છે તેના પ્રજાવથી એ પાંચમા બ્રહ્મદેવ લોકનેવિષે તિર્યક્ જૂંજકની જાતિમાં મદ્દર્શિક દેવતા થયો છે વલી પણ એ દેવતા આજથી માનમે દિવમે દેવલોકથી ચવીને રાજશુદ્ધી નગરીમાં

કચ્છદત્ત શેઠની ધારણી નામે નાર્યાની કૂચમાં પુત્રપણે આવીને ઝપજશે પઢી એનો જન્મમ
 હોત્સવ કરીને એની માતા સ્વપ્નમાં જંબુવૃક્ષ દેવશે તેથી એનું જંબુ એનું નામ આપશે. અનુક્રમે
 યુવાન અવસ્થા પાંમશે તેવારેં સુધર્મે ગણધરની પાસેથી ધર્મદેશના સાંજલીને વૈરાગ્ય પામશે.
 તેવારેં કહેશે કે હું ચારિત્ર લક્ષ્ય પણ મહારા માતાપિતાને પૂઢી આંબું એમ કહી પાઢો ઘર
 તરફ જાય છે એટલે માર્ગમાં આવતાં જંત્રથી ઝપડેલો પહર, પોતાની પાસેથી નિકલ્યો દેવીને
 વિચારવા લાગશે કે હમણા જો મને આ તોપનો ગેલો લાગી જાત તો હું અવ્રતિપણમાં મ
 રણ પામત, એંબું જાણી સુધર્મની પાસે પાઢો આવીને એકવારતો સમકેત મૂલ જે બાર વ્રત છે
 તે બારે વ્રત લેશે તેમાં ચોથા વ્રતમાં એટલી મર્યાદા રાખશે કે, કદાપિ માતાપિતાના કહેવાથી
 સ્ત્રીયો પરણવી પડે તો તેને પરણું પણ તે સ્ત્રીયોની સાથે જોગ જોગલું નહીં એવો ત્યાગ
 કરી ફરી ઘરેં આવી માતા પિતાને કહેશે કે મને આદ્વા આપો હું શ્રીસુધર્મે સ્વામી પાસેથી
 દીક્ષા લેઁ? માતા પિતા કહેશે કે હે પુત્ર ! દીક્ષા પાલવી ઘણી ડુક્કર છે. એવી રીતે
 ઘણો ઘણો સમજાવશે તોપણ એ માનશે નહીં. તેવારેં માતાપિતા કહેશે કે હે પુત્ર !
 આઠ પુત્રીયો સાથે તાહારું સગપણ કરેલું છે માટે તેને પરણીને પઢી દીક્ષા લેજે તે
 સાંજલી જંબુકુમર મૌનપણું ધારણ કરી રહેશે માતાપિતા આઠ શેઠીયાને કહેશે કે
 અમારો પુત્ર વૈરાગ્યવાન્ થયો છે માટે તમારે દીકરીયો પરણાવવાની મરજી હોય તો જલે
 પરણાવો પણ તે કન્યાઝનો ત્યાગ કરીને જો દીક્ષા લેશે તો અમારો દોષ કહાડશે નહીં
 તે સાંજલા સર્વ શેઠીયા કહેવા લાગશે કે અમે નહીં પરણાવીશું. પણ તે શેઠીયારથી દીક
 રીયો કહેશે જે અમેતો જંબુકુમરનેજ પરણીશું બીજાને પરણવાનો ત્યાગ છે. તેવારેં શેઠીયો

पोतानी पुत्रीयोने कहेजे के एतो दीक्षा लेजे. तोपण दीकरीयो कहेजे के ए दीक्षा लीये तो नले ल्यो पण अमेतो एनेज परणीछुं. पढी ते एक रात्रीमां आठे कन्या परणजे अने रात्रियें शय्या उपर बेसीने सर्व कन्याउने कहेजे के हुंतो दीक्षा लइश केमके आ संसार सर्व अनित्य ठे, कोइ कोइनें सांथें आवनार नथी, तेवारें स्त्रीयो कहेजे के हे स्वामी ! तमे ह मणा दीक्षा लियो नही, हमणातो जे संसारनुं सुख मळुं ठे ते सारी रीतें जोगवीने पढी दीक्षा लेजो, नहीतो करसणीना न्यायें पश्चात्ताप करशो. जेम कोइ मारवाड देशनो करसणी पोताने घेर गहुं वावीने पढी मेवाडमां पोतानें सासरे गयो तिहां तेनी सासुयें सारा रोटला करीने थालमां मूक्या. उपरथी काकब मूकी ते काकब करसणीने घणी सारी स्वादिष्ट लागी. पढी जेवारें शालाने पुठयुं के आ काकब तमोने किहांथी आबी ? तेवारें शालायें कहुं के ए अमारा घरमां नीपजे ठे बनेवीयें पुठयुं केवी रीते नीपजे ठे ! तेवारें शालाये शेल्डडी वाववानो विधि देखाज्यो. पढी करसणीयें जाणुं जे महारे घर पण ए हुं वावीश एम निर्धार करी घर आ वीने प्रथम जे गहुंनुं खेत्र वायुं हतुं तेने जखेडी नाखवा लाग्यो. तेवारें लोकोये कहुं के आ तुं छुं करे ठे ? तेणे कहुं के हुं एमां शेल्डडी वावीश. लोको कहेवा लाग्या के आ देशमां पाणी नथी तेमाटे शेल्डडी थजे नही, तेम ठतां जो तने शेल्डडीज वाववानी इहा होय तो एकवार आ गहुंनी करेली खेती ठे ते कपावी ले पढी शेल्डडी बनावजे. एहुं लोकोनुं वचन तेणे मान्युं नही अने शेल्डडी वावी. ते थोडी उगी एटलामां कूवानुं पाणी खुटी पड्युं तेथी जे उगेली शेल्डडी हती तेपण शुकाइ गइ. तेवारें पश्चात्ताप करवा लाग्यो तेम तमे पण ठतुं सुख मूकीने बीजा नवा सुखनी चाहना करो ठो तो पढी पम्नावशां. एवी स्त्रीयोनी वाणी सांजली

जंबू कुमर कहेंगे के हुं पूर्वोक्त दृष्टांते पश्चात्ताप नही करीश परंतु जो नही समजशो तो त
 मेज पसतावो करशो हुंतो ललितांगकुमरनी पेरे तमारा फंदमां नही पडुं. तेनी कथा कहुंहुं
 ते सांनलो. एक नगरमां एक शेठनो पुत्र ललितांगकुमर एवे नामे महारूपवंत हतो तेने
 एक दिवसें ते नगरना राजानी रूपवती नामा राणी ठे तेणे दीगो. तेवारें एकांतें बोलावीने
 तेनी साथे संसारसंबंधि जोग विलास करवा लागी एटलामां राजा पण तिहां आव्यो. तेवारें
 नयत्रांत थइने राणीयें ते ललितांगकुमरने खालमां नाखी दीधो अने विचाहुंजे पढी कां
 हाडी लइश हवे राणीतो राजानी साथे रमवा लागी गइ. अने ललितांग खालमां नूखे मंरतो
 कोइ अन्य आवीने एठवाडो नाखे ते खाय अने एठनुं पाणी पडे ते पीये एवी रीतें चार म
 हिना पर्यंत ते खालमां पडी रह्यो अने ललितांगना मा बापे घणोये जोयो पण लाधो नही.
 तेथी शोक करवा बेठां एटलामां वर्षाद आव्यो तेथी खालमां पाणी नराणुं ते पाणी काहा
 डवा सारुं खाल खोली ते खालना पाणीनी साथे ललितांग पण तणातो तणातो नगरनी म
 होटी खालमां जइ पड्यो. तेने लोकोये देखीने तेना मातापिताने जइ कह्युं. मातापिता जइ खाल
 मांथी काहाडी घेर लइ आव्या. तिहां मुहूर्त खाइने पडी रह्यो, शरीर पीडुं पडी गयुं, हाडका
 नीकली आव्या, माता पितायें घणा प्रकारना तैलादिक मसली जागतो कल्यो. तेवारें कांइक
 सावचेत थयो पढी औषधोपचार करतां करतां घणा दिवसे तेनुं शरीर सारुं थयुं. तेवारें
 वली कपडा प्रमुख पहेरीनें बजारमां फरवा निकल्यो तेने राणीयें देखीने बोलाव्यो. ते बोळ्यो
 हवे हुं तमारा फंदमां पडुं नही. इति ललितांग कथा ॥ एवी रीते आवे स्त्रीयां जुदी जुदी
 आवे कथाउ संसारना सुखनो त्याग न करवो ते आश्रयी जंबु कुमरने कहेंगे अने जंबु कुमर

फरी संसारनी असारता बतावनारी छुदी छुदी आठ कथाउ आठे स्त्रीयोने कहेजे. तेवारें स्त्रीयो प्रतिबोध पामजे एवामां एक प्रजवो चोर पांचजे चोरने साथे लइने जंबु कुमरना घरमां आवजे. ते सर्वने विद्याना बलथी अवस्वापिनी निडा आपजे तेथी सर्वने निडा आवी जजे परंतु जंबुकुमरने निडा आवजे नही. पढी तालां उघाडवानी विद्याथी जंमार खोलीने नवाणु कौड सोनामोरोनी गांठडीयो बांधी तेने लइने चालवा मांमजे. एटलामां जंबु कुमरने यद्यपि इव्य उपर मूर्खो तो बिलकुल नथी तथापि एवो विचार आवजे के महारे तो प्रजाते दीक्षा लेवी ठे अने आजे चोर लोको इव्य लइ जजे तो लोक कहेजे के जूउ जाइउ! एनुं धन सर्व चोर लोको लइ गया तेथी ए मांछु मुंदावे ठे. एवी रीते धर्मनी निंदा थजे. ते वात सारी नही. एंजु चिंतवीने नवकार गुणवा लागजे तेथी पांचजे चोरोना पग थंजाइ जाजे तेवारें प्रजवाने विचार थजे के आ ते छुं थंजु! जो. जोवा लागजे तो जंबुकुमरने जागतो दे खजे तेवारें प्रजवो जाणजे के एनी पास के कोइ महा जोरावर विद्या ठे. एंजु जाणी जंबुकुमरने कहेजे के महारी विद्या तसे त्यो अने तमारी विद्या मने आपो. जंबुकुमर कहेजे के महारी पास के कोइ पण विद्या नथी बली बीजी विद्या मने खपती पण नथी मने तो मात्र नवकार मंत्रनो आधार ठे. एवो धर्मोपदेश देजे तेवारें प्रजवो कहेजे के आ नवी परऐली स्त्रीयोनी त्याग करीने तुं दीक्षा शा वास्ते लीये ठे? संसारना सुख नोगवी पढी दीक्षा लेजे. तेने जंबु कहेजे के हे प्रजवा संसारमां सुख ठेज किहां के जेने हुं नोगतुं. संसारतुं सुख तो मधुबिंड्या समान ठे तेनी लालचें जीव संसारमां रज्जले ठे. जेम कोइ एक पुरुष नूलथी उजाडमां जइ पच्चो; तेनी पठवाडे एक हाथी दोळ्यो; तेवारें ते हाथीना जयथी नासतो जागतो एक वडनी

શાખામાં જઈ લટકી રહ્યો. હવે તે શાખાની નીચે એક કૂપ છે તેમાં ચાર સર્પ પોતાનું મહોહું
 ફાડીને બેઠેલા છે; તથા બે અજગર પણ મહોહું ફાડી બેઠા છે; તથા વડના ઘડને હાથી ધ્રુ
 ણાવી રહ્યો છે, તંથા જે શાખામાં તે પુરુષ લટકે છે તે શાખાને એક કાલો અને બીજો ધોલો
 એવા બે ઝંદરો કાપી રહ્યા છે, વલી તેની ડપર એક મધુમાલીનું મધપુહું છે તેની મઢિકાડ
 ઝડી ઝહીને તે પુરુષના શરીરને ચટકા મારી રહેલી છે, એટલામાં તે મહુઆલમાંથી એક
 મધનું ટીપું ટબક્યું તે પહેલા પુરુષની જીજને જડ લાગ્યું, તેવારે તે પુરુષે કુંચું જોવા માંનું
 તો તેણે દીતું જે મહુઆલ માંદેથી એ મધુવિંડ પડે છે; એવું જાણીને તે ટીપાની નીચે મ
 હોહું ઝઘાહું રાલીને લટક્યો અને ટીપાના સ્વાદમાં મગ્ન થયો યકો પોતાની ડપર પૂર્વોક્ત
 અનેક જાતના હુઃસ્વ પહ્યા છે તે સર્વે જૂલી ગયો. એટલામાં એક વિદ્યાધર આવીને કહેવા
 લાગ્યો કે હે પુરુષ ! તાહારું હુઃસ્વ દેલીને મને દયા આવે છે માટે આવ મહારા વિમાનમાં
 બેશી જા, હું તુજને હુઃસ્વમાંથી કાહાડવા વાંતુ હું. તેવારે તે પુરુષ બોલ્યો હે વિદ્યાધર !
 આ એક ટીપું મધનું મહારા સુખમાં આવવા યો પઠી હું આપની સાથે વિમાનમાં બેસી
 ચાહું. એમ એક ટીપું આવ્યું પઠી વલી પણ કહ્યું કે આ બીજું ટીપું આવે તો ચાહું. એ
 રીતે એકેક ટીપાના સ્વાદમાં લોનાણો યકો તે વિકટ સ્થાનને ઠોડે નહી, તેવારે વિદ્યાધરે
 જાણ્યું જે એતો એવોજ સુર્વ છે લોની છે એ કાંઈ હુઃસ્વમાંથી નિકલશે નહી એવું જાણી
 તેને તિહાંજ મૂકી વિદ્યાધર ચાલ્યો ગયો. તેમ હે પ્રજવા ! આ જીવ સંસારરૂપ અટ
 વીમાં આયુષ્યરૂપ વૃદ્ધ છે તિહાં કુટુંબરૂપ મધુવિંડને સ્વાતો સ્વાતો આયુષ્ય સ્ખટાવે છે મોહે
 માચ્યો યકો રહે છે; તેને સજુરુ આવીને ચારિત્રરૂપ વિમાનમાં બેસવાનું કહે તેવારે સં

सारी जीव स्त्रीना नोग रूप मधुबिंदुमां लोचायो थको संसारमांथी निकलवा वांढे नही. माटे दे प्रजवा आ अवसर चूक्या तो फरी संसारमां पड्याने मनुष्य अवतार मलवो महाडुर्जन ठे. एवां वचन सांचलीने प्रजवो चोर पण प्रतिबोध पास्यो अने बोझो के हे जंबु ! हुं पण ताहारी साथे दीक्षा लइश. पढी वली जंबुकुमर पोताना मातापिताने प्रतिबोध देगे तथा आठ कन्याउ वली पोतपोताना मातापिताने प्रतिबोध आपगे तथा प्रजवो पण पांचडों चोरोने प्र तिबोध आपगे. एम सर्व मली प्रजातें पांचडोने सत्तावीश जनोनी साथे श्रीजंबुकुमर दीक्षा लेगे. एवुं श्रेणिकराजाने श्रीमहावीरस्वामीयें कह्युं हंतुं ते प्रमाणे नवाणु क्रोड सोनैया धर्मखे त्रोमां खरची नाखीने उत्तम उत्सवसहित पांचडोने सत्तावीश जनोनी साथे श्रीजंबुस्वामीयें सुधर्मस्वामी पासेथी दीक्षा लीधी. पढी द्वादशांगी जणी श्रीसुधर्मस्वामीनी पाटें बेठा; केवल ज्ञान पास्यो; पोतानी पाटें प्रजवाजीने बेसाडीने पोतें मोहू गया. ए श्रीजंबुस्वामी ठहेला के वली थया. इहां कवीश्वर कहे ठे के जंबुजातना वाणिया घणा लोची थाय ठे एवुं लोक एटला माटे कहे ठे के जंबुस्वामीना हाथमां केवलज्ञान रूप धन आब्युं ते बीजा कोइने आप्युं नही. ठेहेलुं केवलज्ञान एज पास्यो ठे, मोहू नगरनो दरवाजो बंध करी बेठा माटे लोची कहेवांणा. ते उपरथी ए जातना वाणीयाने लोची कहे ठे तथा ए श्रीजंबुकुमर सखवो सोचाणी कोइ थयो नही अने थागे नही; शामाटे जे मोहूरूपणी स्त्रीपण एने परथा पढी बीजाने परणी नथी तथा एना जेवो कोइ कोटवाल पण नही थाय केमके एणे पांचसो चोरोने साधु बनावी दीधा ए कवीनी घटना कही. हवें श्रीजंबुस्वामी मोहू गया पढी दश दस्तु बिहेद थइ गइ तेना नाम कहे ठे. एक मनःपर्यवज्ञान, बीजो परमावधि, बीजी पुलाकलद्धि, चोथुं आहारकशरीर, पांचमी

चित्र १७

आर स्त्रियो सहिन श्रीजंबु
स्वामी

प्रभुबाजी

पांचशें चोर सोना मोरोना पोरला बांधी माथ वई उभावे

દ્રુપક શ્રેણિ, ઠઠી ઉપશમ શ્રેણિ; સાતમો જિનકલ્પ માર્ગ, આઠમું પરિહારવિશુદ્ધિ ચારિત્ર તથા
 સૂક્ષ્મસંપરાય ચારિત્ર અને યથારહ્યાત ચારિત્ર એ ત્રણ ચારિત્ર વિહેદ થયા તે આવમો બોલ તથા
 નવમું કેવલજ્ઞાન અને દશમું મોદેં જબું. એ દશ વાનાં વિહેદ ગયાં. શ્રીમહાવીરસ્વામીથી ચોશઠ
 વર્ષે શ્રીજંબુસ્વામી મોદ્દ ગયા. એમનું સર્વ મલી એંસી વર્ષનું આયુષ્ય હતું ॥ એ બીજો પાટ ॥ ૩ ॥
 હવે ત્રીજે પાટે શ્રીપ્રજ્ઞસ્વામી કાત્યાયન ગોત્રી હતા; તેમણે એક દિવસ પોતાના ગહમાં તથા શ્રીસં
 ઘમાં ઉપયોગ દીધો જે હું કોને આચાર્ય કરું! તે ઉપયોગ દેતાં ગહમાં તથા સંઘમાં કોઈ પો
 તાની પાટે બેસવા યોગ્ય પુરુષ દીઠામાં ન આવ્યો તેવારેં અન્ય મતોમાં ઉપયોગ દીધો તેમાં
 સંઘંજનવજનને દીઠો તેવારેં શ્રીપ્રજ્ઞવસ્ત્રશ્રિયેં બે સાધુઓને સીલાવીને સચ્ચંજનવને ઘેર મોકલ્યા તે
 સંઘંજનવને ઘેરે જઈને બોલ્યા “ અહોકષ્ટમહોકષ્ટ તત્ત્વં ન જ્ઞાયતે પુનઃ ” જૂઝ આ કષ્ટ કરે હે
 વલી તત્ત્વને જાણતા નથી, એવું સાંજલી તત્કાલ સ્વહ્ન લેઈને સંઘંજનવ ગુરુની પાસે આવ્યો
 અને સ્વહ્ન કાઢાડીને બોલ્યો કે અરે મને દેશાડ; તત્ત્વ કેવું હે? તેવારેં ગુરુયેં વિચાણું જે માથો
 કપાતાં તત્ત્વ કહેવામાં દોષ નથી એમ ચિંતવી ગુરુ બોલ્યા, અરે તું યજ્ઞ કરે હે તે યજ્ઞકી
 લકની નીચે શ્રીશાંતિનાથજીની પ્રતિમા હે તે શાંતિકારી હે. તેનાથી શાંતિ થાય હે પરંતુ યજ્ઞથી
 કાંઈ પણ થતું નથી તે સાંજલી તેણે પ્રતિમા કાઢાડી પ્રતિબોધ પામ્યો અને પોતાની સ્ત્રી ગર્જવતી
 હતી તેને ઠોડીને દીઢા લીધી. શ્રીપ્રજ્ઞસ્વામી ત્રીશ વર્ષ ગૃહસ્થ પણે રહ્યા તથા પચ્ચાવન્ન
 વર્ષ પર્યંત ચારિત્ર પાઢ્યું સર્વ મલી પચ્ચાસી વર્ષનું આયુષ્ય જોગવી શ્રીસંઘંજનવને પોતાની પાટે
 બેશાડીને દેવલોક ગયા એ ત્રીજો પાટ ॥ ૩ ॥ ॥ હવે ચોથે પાટે શ્રીસંઘંજનવસૂરિ ચહ્નગોત્રીયા
 ગર્જવતી સ્ત્રી ઠોડીને આવ્યા હતા તેને પાઢલથી પુત્ર થયો તેનું નામ મનક દીધું. તે ઠો

करो एक दिवस पाठशालायें गयो तिहां ठोकराउनी साथें नथो तेवारें बीजे ठोकरे मेणुं माछुं के हे निःपितृक ! घणो तने जाएलीये ठैयें तहारो बापतो ठेज नही. आ बात सांजलीने ठोकरो दुःखी थयो थको पोतानी माता पासें आब्यो. माताने पुठुं हे माता ! महारो पिता नथी ? त्यारें मातायें कहुं. हे पुत्र ! ताहारो बाप नही ते वली होय ! ताहारो बाप संधंजवज्ज ठे. ठोकरायें पुठुं. ते किहां ठे ? तेवारें मातायें कहुं हे पुत्र ताहारा बापने जैनना साधुउ जो जवनि लइ गया तेथी तेणे दीक्षा लीधी ठे एवुं सांजली जे गाममां संधंजव सूरि हता ते गामनी बाहेर ते मनक पण आब्यो तेने साहामा ठंमिल्लें जाता गुरु मख्या तेमने मनके पुठुं के महाराज इहां संधंजवसूरि ठे एवुं सांजलीयें ठैयें ते कयी जगायें रहे ठे ? गुरु बोल्या ता हारे छुं काम ठे तेवारें मनके पोतानी सर्व हकीगत कही अने कहुं के हुं तेमनो पुत्र हुं. तेने गुरुयें पण कोइक उत्तर आपीने उपासरे मोकली आप्यो अने ठंमिलथी पाठा फरी आब्या तेवारें गुरुयें तेने प्रतिबोध दीधो मनके कहुं के मने दीक्षा आपो ते सांजली गुरु बोल्या महारुं तथा ताहारुं पितापुत्रपणुं जे ठे ते तुं बीजा साधुउने नही कहे तो हुं तु जने दीक्षा आपुं त्यारें मनक बोळ्यो हे महाराज हुं न कहुं ते सांजली गुरुयें दीक्षा आपी पण मनकहुं आयुष्य स्वल्प जाएलुं तेवारें गुरुयें सिधंतीमांथी सार लहीने दशवैकालिक सूत्र मन कने माटें बनावुं ते सूत्र ठ महिनामां मनक जणी रह्यो सर्व आचार जणी गयो, ठ महिना जाणेर चारित्र पालीने देवलोक गयो पठी श्रावको मनकना शरीरने दाग आपी गुरुनी पासें आब्या ते वखत यशोजन्मसुख बीजा घणा शिष्यो हता ते पण सर्व गुरुनी पासें वेठेला हता तिहां गुरुयें श्रावकोने धर्मोपदेश आप्यो पण गुरुनी आंखोमां आंछु आब्या ते देखीने

यशोचक्षुःसहित संघना माणसो बोल्या हे पूज्य आपना अनेक साधुज परलोक जाय ठे परंतु आपनी आंखमांथी आंछु पडतां केवारें पण दीगं नथी अने आज आंछु केम पळ्यां? तेवारें गुरु बोल्या मोह्थी आंछु पळ्यां संघे पुढ्युं. कयो मोह हतो! त्यारें गुरु बोल्या ए अमारें संसारी पणानो पुत्र हतो परंतु स्वल्प काल चारित्र पाड्युं तेथी मोह आवी गयो तेवारें साधुज बोल्या महाराज तमे अमने क्यारें पण कछु नही जे ए अमारो पुत्र ठे! तेवारें गुरु बोल्या हुं जो तमने एंजुं कहेत के ए महारो संसारीपणानो पुत्र ठे तो पढी तमे एनी पासे वैयावच्च करावत नही तेथी एने शो लान थात? माटे एना अल्प आजखामां एटलो लान जाणीने तमोने में कछु नही ए तात्पर्यार्थी ठे पढी गुरु, दशवैकालिकने पाहुं सिद्धांतोमां नाखवा लाग्या तेवारें संघे विनंति करी के हे स्वामी ए अल्प ग्रंथ ठे ते आगल जतां अल्पबुद्धि अने अल्पायुषवाला लोकोने घणोज उपकारी याशे माटे एमज रहेवा आपो. ते सांचली दशवैकालिक एमज राख्यो पढी सखंजवस्त्ररि पोताना पाटे श्रीयशोचक्षु स्त्रिने बेशाडीने श्रीमहावीर स्वामीथी अछाणुमे वर्षे स्वर्गे गया. ए चोथो पाट ॥ ४ ॥ हवे पांचमे पाटे श्रीयशोचक्षुस्त्ररि तुंगीयायणगोत्रीया बेठा तेना पाटे बे शिष्य बेठा तेमां एकतो आर्यसंज्ञतिविजयजी माढरगोत्रीया अने बीजा आर्य श्रीनड्बाहुस्वामी पाईण गोत्रीया तेमांथी नड्बाहुजीनो संबंध आवीरीतें ठे के प्रतिष्ठान पु रना रेहेवासी एक वराहमिहिर अने बीजा नड्बाहु ए बे नामे बे ब्राह्मण नाड्ड हता तेमणो श्रीयशोचक्षुस्त्रिनी पासे धर्मदेशना सांचलीने दीक्षा लीधी, चौद पूर्व जण्या पढी गुरुये विनीत पणानो गुण जोइने नड्बाहुने आचार्यपद आप्युं अने वराहमिहिरने अविनीतपणाने लीधे आचार्यपद आप्युं नही कारणके जे आचार्यपद गणधरोये धारण कछुं ते आचार्यपद जो

अविनीत अयोग्यने आपे तो ते गुरु जे आचार्य पदनो आपनार होय ते पण अनंत सें सारी थाय. हवे नइबाहुने आचार्य पद मळुं जोइने वराहमिहिर कोपानल ययो थको ग हथी बाहेर नीकलीने गुरुनी उपर द्वेष धरवा लाग्यो चौदे पूर्व जणेलो हतो तेथी नवीन ज्योतिषना वाराहीसंहिता प्रमुख ग्रंथो बनावी साधुनो वेप मूकीने ब्राह्मणनो वेप धारण करी लोकोनी आगल निमित्त कहीने तेनाथी आजीविका चलाववा लाग्यो तेने लोक पूढे के एटलुं तमे क्यांथी नएया, तेवारें लोकोनी आगल एवुं कहे के में एक दिवस नगरनी बारणे लग कुंमली मांमी ते कुंमलीने जांग्याविना एमज पाढो चाली निकळ्यो पढी जेवारें याद आव्यो तेवारें नूसाडी नाखवा गयो अने तिहां जइने जोउं तो कुंमलीमां सिंहलग्ननो स्वामी सिंह ते पूठुं वधारीने उपर उजो ठे पढी में लग्ननी जक्तिने लीधे महारी ठाती क ठण करीने सिंहुनी नीचे घुंसीने लग्न खुसाडी. नाखुं महारी जक्ति जोइने सिंहुनो अधिपति जे सूर्य ते आव्यो अने महारा उपर तुष्टमान थइने बोळ्यो के माग माग तेवारें में कहुं मने नदत्रादिकनो चार खरेखरो जेवो ठे तेवो बतावो पढी सूर्य पोताना ज्योतिषना मंमज चारमां मुजने लइ गयो तिहां मने सर्व चार बताव्या, उदयास्तचक्र वतावुं ते ज्योतिषना बलथी हुं त्रण कालनी वात जाणुं हुं एवी कडिपत वातो कहीने लोकोमां पूजाय, राजा प्रमुखने निमित्त कहीने खुशी करे अने चमत्कार पमाडे एम घणा लोकोने मिथ्यात्वी कल्या एवा अवसरमां श्रीनइबाहु स्वामी पण ते नगरमां आव्या तेमने श्रावकोयें महोटा महो त्सवसहित गाममां प्रवेश कराव्यो पण वराहमिहिरथी ते सहन थुं नही तेवारें विचारुं जे एनुं मान खंफित करुं तो सारी वात थाय एवुं चिंतवी एक दिवस राजसजामां जइने

राजाने कहेवा लाग्यो के आजथी पांचमे दिवसे पूर्व दिशाथी वर्षाद आवशे ते त्रीजे पहोरे
 वरसशे आ हुं कुंमालुं करुं लुं तेना वच्चमां बावन पलनो माठलुं पडशे एवुं निमित्त कहुं
 ते वात श्रावकोये आवीने नडबाहु स्वामी आगल कही के हे स्वामी आ वराहमिहिरे क
 हेली वात सत्य ठे किंवा असत्य ठे तेवारें नडबाहु बोल्या कांश्क सत्य ठे अने कांश्क अ
 सत्य ठे केमके पूर्व दिशाथी नही पण इशान कोणेथी आवशे ते ठ घडी दिवस पाठलो रद्देशे
 तेवारें पडशे पण त्रीजो पहोर कह्यो ते जूठो कह्यो ठे वली बावन पलनो नही परंतु वायु
 थी सुकाइ जासे माटे साडी एकावन पलनो मत्स्य रद्देशे तथा कुंमालानां मध्यजागमां नही
 पडे पण कुंमालानी कोर उपर एक बाजुयें पडशे माटे ते वराहमिहिरे मिथ्यात्वना योगथी
 आटलुं जुंठुं बोले ठे ए वात पण श्रावकोये राजाने कही राजा बोळ्यो साच जूठनी खबर हवे
 तरत पांच दिवसमां जणाइ आवशे एटलामां पांचमो दिवस आव्यो तेवारें वर्षाद वरश्यो
 अने श्रीनडबाहु स्वामीना कहेवा प्रमाणे सर्व वात सत्य थइ तेवारें राजा प्रमुख सर्व लो
 कोये श्रीनडबाहु स्वामीनुं ज्ञान वखाणुं अने वराहमिहिरनी कांइ साची कांइ जुठी वात
 पडी गइ तेथी तेनी मानता कमती थवा लागी. वली एक दिवस राजाने घेर पुत्रजन्म
 थयो तेनी वराहमिहिरे जन्मपत्रिका बनावीने एकशे वर्षनुं आयुष्य वर्त्ति काहाड्युं. त्यारें
 सर्व लोक अद्भुत लइने राजाने वधाववा आव्या. अन्यदर्शनी योगी संन्यासी प्रमुख
 सर्व आशीर्वाद आपवाने आव्या, परंतु एक श्रीनडबाहु गया नही तेवारें वराहमिहिर रा
 जाने कहेवा लाग्यो के हे राजन् ! तमारे घेर पुत्रजन्म थयो ते नडबाहुने रुच्यो नही तेथी
 आंही आशीर्वाद आपवा आव्यो नही ए वात पण श्रावकोये जइ श्रीनडबाहु स्वामीने कही

तेवारें नडबाडु बोल्या वारंवार केम जवाय एकवार जइछुं श्रावक बोल्या केम जासो गुरु बोल्या आठमे दिवसे रात्रीने वखते बिछाडीना योग्यी पुत्र मरण पामसो तेवारें देखाडी आवछुं ए वात श्रावकोये जइ राजाने कही, राजायें सर्व बिछाडीयोने आखा गाममांथी बा देर काहाडी सूकावी तथा बिछाडी कोइना घरमां अथवा गाममां न आवी शके तेना शे कडो गमे जाबता कखा परंतु आठमे दिवसे देवयोगे दासीना हाथथी कमाडनी ठांसणी बा लकना माथा उपर आवी पडी तेथी बालक मरण पाम्यो तेवारें वराहमिहिर बोळ्यो बिछाडीथी तो मरण पाम्यो नही? पढी गुरुयें ठांसणीनी उपर बिछाडीना मुखनो आकार लाकडामां करेलो हतो ते देखाळ्यो तेथी वराहमिहिर लज्जा पाम्यो माटे तिहांथी निकली अन्यत्र स्था नके जइ अज्ञानकष्टथी मरण पामीने व्यंतर देवता थयो तेणे आवी श्रीसंघमां मरकीना रोगनो उपड्व कखो तेथी घणा लोक मरवा लाग्या तेवारें श्रावकोनो उपड्व टालवाने माटे महा महिमावंत एवुं “उवसगहूर” नामे स्तोत्र गुरुयें बनाव्युं तेनो घरघरने विषे गण एो सरु थयो तेथी सर्व उपड्व दूर थइ गयो. पढी सर्व श्रावकोना घरमां जो थोडुं शो काम होय तो पण ते उवसगहूरनो पाठ करे के ते काम पार पडी जाय, एम करतां करतां ठेवट लोकोमां एवी चाल पडी गइ के जो गाय दूध न आपे तो पण उवसगहूर स्तोत्र गुणे तेवारें गाय पण दूध आपती थाय एमज वली कोइक ढाणा वीणवा गइ ते एकली हती तेनी ढाणानी पोटली उपाडी आपवाने कोइ बीजो माणस ते वखत तिहां हाजर हतो नही तेवारें तेणे पण उवसगहूरनो पाठ कखो तेवारें नागें पोते आवीने जारी उपाडी तेना माथा उपर राखी दीधी एमज एक स्त्री रोटला करवा बेठी हती तेनो ओकरो जडे गयो ते रोवा लाग्यो

તેણે જાણ્યું જે રોટલો બલી જાશે ત્યારે ઝવસગઢરનો પાઠ કલ્હો કે તરત નાગરાજા આવીને
 કહેવા લાગ્યો કે હું કામ છે ? સ્ત્રીયે કહ્યું ઠોકરો રહે છે તેને રાखો તેવારે તે ઠોકરાને શૌચ
 કરાવી રોતો રલાવ્યો ઇવું પ્રાયે સાંજનીયે હૈયે ઇવીરીતે નીચ કામો લોકો કરાવવા લાગ્યા
 તેવારે નાગરાજ સ્વીજીયો અને ગુરુપાસે આવી વિનંતિ કરી કે હે મહારાજ સંઘથી હું ઇક
 ક્ષણમાત્ર પળ અલગો રહી શકતો નથી લોકોતો પૂર્વોક્ત હલકા હલકા કામ તે પળ માહરી
 પાસે કરાવે છે તેવારે ગુરુયે જાણ્યું જે ઇ નિર્જાગ્ય લોકો દેવને સ્વીજાવશે તો ઝલટો અનર્થ
 થઈ પડશે માટે આ સ્તોત્ર ચંદ્રારી મૂકવું યુક્ત છે તેમને નાગેઈ કહ્યું હે સ્વામી નાથ આપ ઠઠી
 ગાથા ચંદ્રારી મૂકો અને શેષ પાંચ ગાથાથીજ હું મહારે સ્થાનકે બેઠો થકો સર્વ ઝપડવ ટા
 લીશ ઇવું સાંજનીને ગુરુયે ઠઠી ગાથા ચંદ્રારી મૂકી. વલી શ્રીનડ્વાદુ સ્વામીના કરેલા આવશ્ય
 કનિર્યુક્તિ પ્રમુલ્લ અનૈક ગ્રંથ હાલમાં વિદ્યમાન છે ઇ શ્રીનડ્વાદુસ્વામી શ્રીમહાવીર સ્વામીથી
 ઇકસો સિતેર વર્ષે દેવલોક ગયા તથા બીજા શ્રીસંનૂતિવિજયજી જાણવા ઇ ઠઠો પાટ ॥ ૬ ॥
 હવે શ્રીસંનૂતિવિજયજી માહરગોત્રીયા હતા તેમના પાટે આર્ય શૂલિનડ્જી ગૌતમ ગોત્રીયા
 થયા તેમનો સંબંધ આવીરીતે છે કે પામ્લીપુર નગરમાં નવમો નંદરાજા રાજ્ય કરે છે તેનો
 શકમ્લાલ નામે પ્રધાન છે તેની લાઠલદે નામા ચાર્યાના બે પુત્ર થયા ઇક શૂલિનડ્ અને બીજો
 સિરિયો. ઇક દિવસ વરરુચી નામા બ્રાહ્મણ રાજા પાસે આવ્યો તેણે ઇકશોને આઠ કાલ્લ
 નવા બનાવીને સંજલાવ્યા ઇમ તે બ્રાહ્મણ નિત્ય આવીને ઇકશોને આઠ કાલ્લ નવા નવા
 બનાવીને રાજા આગલ કહે પળ જેવારે પ્રધાન તેનો પ્રશંસા કરે તેવારે રાજા દાન આપે
 નહીંકાં દાન આપે નહીં અને પ્રધાન તો વરરુચીને મિથ્યાલી જાણી તેની પ્રશંસા કરે નહીં તેવારે

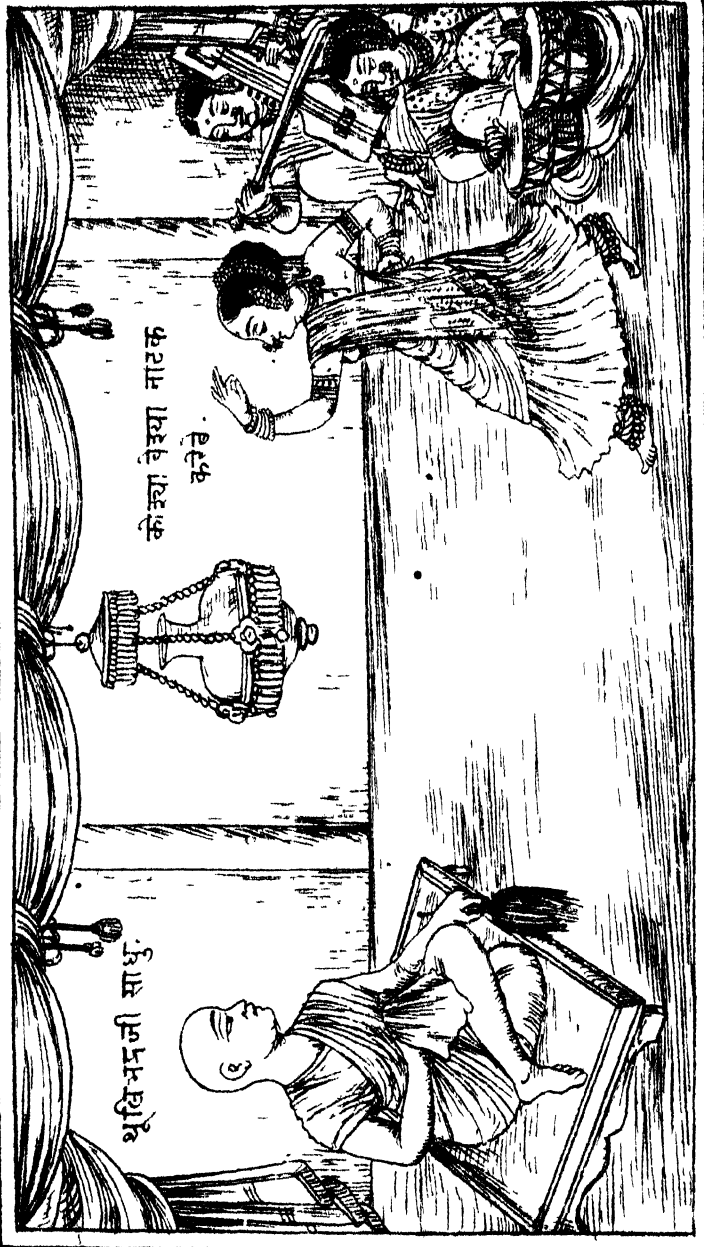
वररुचीनष्टे प्रधाननी स्त्री लाबलदेने कहुं स्त्रीयें प्रधानने कहुं के ते बिचारा नष्टने कांश्क अ पावजो तेवारें प्रधानना मनमांतो अपाववानो विचार न हतो पण स्त्रीना कहेवा उपरथी राज सनामां कहुं के ए काव्य सारा ठे त्यारे राजायें संतुष्ट यइने नित्य तेने एकशोने आठ सोनैया आपवा मांम्या एम घणादिवस देतां थया तेवारें प्रधाने जाएहुं के आवी रीतें तो सर्व धन नाश थइ जाओ एहुं चिंतवीने पोतानी सात पुत्रीयो ठे ते एवी बुद्धिमान् ठे के पहेली पुत्रीतो एक वार कांश् काव्यप्रमुख सांचले तो ते काव्य तेने मुखपाठ थइ जाय अने फरी तेनो पाठ कही आपे एमज बीजी पुत्री बे वार सांचले तो तेने मुखपाठ थइ जाय, त्रीजी त्रणवार, चौथी चारवार, एम यावत् सातमी सातवखत सांचलीने पाठो कही संजलावे. एम साते पुत्रीयो महा चतुरठे तेने सीखावी मूक्युं के तमे राजसनामां एहुं कहेजो जे ए काव्य जुना ठे अमोने आवडे ठे एम कही मुखपाठे संजलावजो. प्रजातें वररुची पण नवा एकशो आठ काव्य ब नावीने सनामां आवी कहेवा लाग्यो ते वखत प्रधान बोध्यो हे महाराज, आगलना आपणा वडेरा नंदराजानी पासे कहेला काव्य ठे ते नित्य आवी कहे ठे ए काव्य तो सर्व महारी पुत्रीयोने पण आवे ठे तेवारें राजायें पुत्रीयोने बोलावी सर्व काव्य कहेवराव्या ते साते ज एीयें अनुक्रमे एक बीजानी पाठल मुख पाठें कही देखाळ्या तेवारें राजायें नष्टने निर्नैठना करी काहाडी मूक्यो पठी ते वररुचीयें वली गंगानदीमां एक यंत्र नाखीने तेनी उपर बानो पांचशे सोनोमोरोनो दडो नित्य मूकी आवे अने प्रजाते लोक चेला करी तिहां जइ गंगानी स्तुतिना काव्य कही कल खटकावे के पांचशे सोनामोरोनो दडो हाथमां आवी पडे ते को ठुक जोइने लोको बोलवा लाग्या के जुठ राजायें आपवानुं बंध कहुं तो पण आ पंमितने

ગંગાદેવીજ દ્રવ્ય આપે છે એ વાત રાજાએ સાંજની ત્યારે પ્રધાનને કહ્યું કે આપણે પણ જોવા
 ચાલીએ, પ્રધાને કહ્યું આવતી કાલે ચાલીશું. પછી પ્રધાને તિહાં જાના હૂણ માણસો બે
 સાહ્યા તે જેવારે સાંજની વચ્ચે નદ સોનામોરોની પોટકી યંત્રમાં રાખી આવ્યો તેવારે તે
 જાના બેઠેલા માણસોએ પોટકી કાઢાડી જડને પ્રધાનને આવી સોંપી દીધી. પ્રજાતે તો રાજા
 પ્રમુખ સર્વ લોકો જોવા ગયા તેવારે તે વરુચી પણ ગંગાદેવીની સ્તુતિ કરી ઘણા જોરથી
 કલ દાબે છે તો પણ હાથમાં કાંઈ આવે નહીં તેવારે રાજા બોલ્યો આમ કેમ થયું તે વચ્ચે
 પ્રધાને સર્વ પ્રપંચ પ્રગટ કરી આવ્યો ને પોટલી પણ બતાવી આપીને પાઠી જટને સોંપી દીધી
 તેથી લોકોમાં જટની ઘણી નિંદા થઈ. હવે જટ મંત્રી ઉપર દેષ કરવા લાગ્યો એવા અવસરમાં
 પ્રધાનના ઠોકરા સિંચાનો વિવાહ મંનાળો છે તેવારે પ્રધાનના ઘરમાં શસ્ત્રપ્રમુખ અનેક
 તરેની તયારીયો દેખીને જટ્ટે એક હુલો બનાવી પોતાની પાસે જણવા આવનાર ઠોકરાને
 શિખાવ્યો તે દોહો કહે છે ॥ નંદરાય જાણે નહીં, જે સિકમલ કરેસિ ॥ નંદરાય મારી કરી,
 સિંચિયો રક્ત ઉવેસિ ॥ ૧ ॥ ॥ એ હુલો ઠોકરા રાજાના મહેલ પાસે આવીને કહેતા થકા
 નિકલ્યા, રાજાએ જટને પૂછ્યું આ વાત કેમ છે જટ્ટે કહ્યું તમે ચોકશી કરાવો સર્વ જાતિના
 શસ્ત્ર તયાર થાય છે. રાજાએ ચોકસી કરાવી યુદ્ધસામગ્રી જાણીને કોપાનલ થયો અને નિર
 ધાર કલ્યો જે સકમલના સર્વ કુંટુબને મરાવી નાશું આ વાત સકમલે જાણી તેવારે રાજા
 પાસે આવ્યો, રાજાએ સકમલને જોઈ મહોંડું ફેરવી નાશું તેવારે પ્રધાન ઘરે આવીને સિ
 ચિયાને કહેવા લાગ્યો કે મહારી વાત સાંજલ જેવારે હું જડ રાજાને નમસ્કાર કરું તે
 વચ્ચે હું મહારું મસ્તક તરવારથી કાપી નાશજે એ વાત ઘણીજ મહેનતથી સિંચિયે માન્ય

करी पढी सकमाले राजाने प्रणाम कखो राजायें महोड्डुं फेरवी नारखुं प्रधाने पोताना सु खमां तालपुट विष नाखी लीधो हतो तिहां सिरियो बोख्यो के जे कोइ राजानो देखी होय तेने तो मारवुंज जोइयें एवुं कहीने तरवार मारी तेथी मस्तक कपाइ गयुं राजा घणो खेद करीने पढी संतुष्ट थइ सिरियाने कहेवा लाग्यो के ताहारा पितानो अधिकार तुं जे, सिरियो बोख्यो महारो महोड्डो जाइ थुलिजइ ठे तेने अधिकार आपवो जोइयें, राजायें पूख्युं ते किहां ठे त्यारे सिरियें कहुं ए महारो जाइ न्हानपणमां पोथी बांचवा उपर कालनिर्गम करतो हतो ते परण्यो हतो पण पोतानी स्त्रीपासैं जतो नही तेवारें माहारा मातपितायें जाण्यु ए संसारनी कला शीखइ नही एवुं विचारीने कोइया वेइयाने कला शीखाववा माटे सोंप्यो ठे तेने बार वर्ष थया वेइयाने तिहांहीज लोचाइ गयो ठे बार क्रोड सौनैया खाइ गयो ठे माटे तेने बोलावीने अधिकारी करो. राजायें थुलिजइने तेडवा माटे ठ डीदार मोकख्यो, तेवारें वेइया बोली राजा पासैं म जाउ केम के जासो तो फरी राजा तमोने महारी पासैं आववा देइ नही अने महारे पण तमारा विना केवी रीते रहुं जाओ ते विचार करो जे एक दणवार पण तमारा वगर मने चेन पडतुं नथी ते तमे जाणोज ठो माटे तमारे जावुं नही तेवारें थुलिजइ बोख्यो एकतो महारा पितावुं मरण थयुं ठे अने बीजो वली राजानो डुकुम आव्यो ठे ते फरी शके नही तो पण एकवार तने मलवा माटे तो जरूर आवीश एवुं कहीने पोताने घेर आव्यो तिहां सर्व नइना प्रपंचनी वात तथा पिताना मर एनी वात सांचलीने पढी राजापासैं आव्यो राजायें तेने कहुं के तुं प्रधानपद ग्रहण कर. थुलिजइ बोख्यो विचारीने ग्रहण करीश, तेवारें राजायें कहुं तुरत विचारी जे. पढी अशोक

थूखिभद्रजी साधु.

कीश्या वेश्या नारक
करेवे.

वाडीमां जइने विचार कखो के जुठ आ संसारतो मतलबी ठे, महारा पितानी एवी अवस्था
 थइ माटे राज्यना काममां, आ लोकनुं पण सुख नथी अने परलोकमां तो नरकनी प्राप्ति
 थाय एवो संसार असार जाणी रत्नकंबलनो उधो बनावी, लोच करी, साधु थइने राजाने
 जइ धर्मलान आप्यो अने तिहांथी निकल्यो राजायें जाएथुं जे आ व्यसनी ठे माटे वैश्याने
 घेर जशे एहुं विचारीने जोवा लाग्यो तेवारें ते तो कोइ महाडुर्गंधित गलीमांथी थइने
 गाम बाहेर निकली गयो पण दुर्गंधथी नाक ठांक्थुं नही तेथी राजायें जाएथुं जे ए खरेखरो
 वैराग्यवान् ठे पढी शुलिनइं जइने श्रीसंचूति विजयजीनी पासे दीक्षा लीधी अने राजायें
 सिरियाने मंत्रीपद आप्थुं, महोर सोंपी. हवे चोमासुं आवे श्रीशुलिनइजी गुरुना आदेशथी
 वैश्याने घेर चोमासुं रह्या अने एक साधु सिंढनी गुफायें चोमासुं रह्या तथा त्रीजो शिष्य
 सर्पबिहें चोमासुं रह्या, चोथो साधु कूआना वचला काष्ठ उपरे चोमासुं रह्या ए चारेमांथी
 शुलिनइजी वैश्याने घेर चोमासुं रह्या ठे तिहां चोमासुं काहाडुं घणुं कण ठे कारण के
 एकतो वर्षारुतु ठे ते कामनी जगाववा वाली ठे केम के जे कालमां मेघ गङ्गाँरव करे, वी
 जली चमके, मोर बोले, पपइया पिउ करे, एवा कालमां जोगनी वांढा घणी थाय
 वली रहेवाने चित्रामणवाली जगा, अने खावाने षड्रस जोजन नित्य मले, ए सर्व जो
 गना अंग मले अने जो स्त्री रागवाली न मले तो सर्व निष्फल थाय परंतु अहीं शुलिनइ
 जीने तो कोश्या वैश्य सरखी सर्वमां अग्रेसर रागवाली मली ठे तेणे महोटा उमेदथी चित्र
 शालिमां उताखा, अनेक प्रकारना जोजन कराव्या, अनेक तरेना हाव नाव कखा, फूल उ
 पर नाटक कीधुं, जोग विलासना वचन बोली, तथापि ए महापुरुषनुं एक रोम पण

मर्युं नही सेवट वैश्या बोली जे हुं आटला विलाप करुं हुं तेहुं कांइ प्रत्युत्तर तो आपो तेवारें मुनियें उपदेश दीधो के हे जोली धर्मविना सर्व अवतार निष्फल हे इत्यादिक उपदेश सांचलीने कोश्या आविका थइ, एक राजाना हुकुमदार पुरुष विना बीजा कोइ पण पुरुषने घरमां पेसवा देवो नही एवी आविका करी चोमासुं पूरण थये मुनि गुरु पासे आव्या अने बीजा त्रण साधु पण आव्या तेमने तो गुरुयें किंचित् उठीने कहुं के नले आव्या हे हुकरकारक ! अने शुलिनइने तो आवतो देखतांज तत्काल गुरु उठी उजा थइने बोल्या नले आव्या अहो हुकरहुकरकारक एवुं सांचली सिहगुफावासी साधुयें अमर्ष आपीने विचाहुं के छुउ आ गुरु पण धनवंतना गरछु देवाय हे केमके जे खूब माल खाइने मातो थइ आव्यो तेने तो अहो हुकरहुकरकारक एवुं कहुं अने में एवुं कठण तप कहुं तेने तो हुकरकारक एट लुंज कहुं एवुं जाणीने आवते चोमासे सिहगुफावासी साधुयें गुरुने कहुं के हुं वैश्याने घर चोमासुं करवा जइश तेने गुरुयें कहुं हे वत्स, कामदेवनी राजधानी सरखा घरमां जइ चो मासुं करवानुं काम अत्यंत कठण हे तुं ब्रष्ट थइ जइश माटे ताहारे जाहुं नही. तो पण तेणे मान्यु नही अने कोश्याने घर चोमासुं रहेवा गयो तिहां एक सामान्य जगा वैश्यायें तेने रहेवा माटे आपी अने तेनी पासे सामान्य वेप करीने बेठी तो पण तेहुं रूप देखीने मुनि मगी गयो अने जोग करवानुं कहुं तेवारें वैश्या बोली धनविना अमारे कामना नथी, साधुयें कहुं के धन किहांथी लइ आहुं ? वैश्या बोली नेपाल देशनो राजा रत्नकंबल आपे हे ते लइ आवो. साधु जोग करवानो मतलबी थयो माटे चोमासाना दिवसोमां कीचड घूंटतो घूंटतो नेपाल देसो गयो तिहांना राजा पासेथी रत्नकंबल लइने पाछो वल्यो तेवारें रस्तामां चोरोनो सूडो

बोळ्यो “ लढं याति ” चोरोयें स्रडानी वाणी सांजलीने साधुनी पासेथी रत्नकंबल खोंची
 लीधो फरी पाठो राजा पासें जइ कहेवा लाग्यो के कंबल चोरोयें लुंटी लीधो तेवारें राजायें
 वांसनी लाकडीमां कंबल नाखीने दीधो पाठो फरतां वली पण रस्तामां स्रडो बोळ्यो “ लढं
 याति ” ते चोरोयें सांजळ्युं परंतु कंबल दीठामां न आब्यो तो पण चोरोयें जाण्युं जे अ
 मारो स्रडो छुतुं बोळे नही तेथी मुनिने कहुं हवे तमारो कंबल अमे लइछुं नही पण सत्य
 कहो जे तमारी पासें कंबल ठे के नथी मुनियें सत्य कहुं, चोरोयें ठोडी दीधो, मुनियें रत्नकं
 बल लावीने वेश्याने दीधो, वेश्यायें स्नान करी कांबलथी शरीर लुडीने खालमां पटकी दीधो
 ते जोइ साधु बोळ्यो हे नोली एवा अमूल्य रत्नकंबलने खालमां केम नाखी दीये ठे? त्यारें
 वेश्या बोली अरे मूर्खी तुं पण छुं करे ठे! जे आ मंदाडुर्जेन इहलोकमां अने परलोकमां सु
 खकारी रत्नकंबलथी पण अत्यंत अधिक मूल्यवान् एवुं चारित्र रूप रत्न ठे तेने मलमूत्रे करी
 नरेछुं एवुं जे महारुं शरीर रूप दुर्गंधित खाल तेमां केम नाखी आपे ठे? माटे तुं महाराथी
 अधिक मूर्ख देखाय ठे एवुं सांजली प्रतिबोध पामी पाठो गुरुनी पासे आर्वीने साधुयें फ
 रीथी चारित्र लीधुं ॥ हवे एक दिवस राजाना रथकारें कोश्या वेश्याने घणीज स्वरूपवाली
 सांजली तेथी तेनी पासे जवानी इह्वा थइ पण राजाना दुकुम विना बीजाने वेश्या राखे
 नही एवो तेनो नियम जाणीने रथकारे राजाने कोइ पोतानी कला बतावीने राजी कल्यो
 तेवारें राजा प्रसन्न थइने बोळ्यो के माग जे तुं मागे ते हुं आपुं. रथकारें कोश्यानी मागणी
 करी राजायें दुकुम आप्यो अने कोश्याने रथकार सोंप्यो. हवे कोश्या नित्य प्रत्ये रथका
 रनी पासे श्रीशुलिजइजीना गुणगान करे ते जोइ रथकारें जाण्युं जे हुं एने कोइ कना ब

તાંહું તો એ મહારા ગુણ જાણજો ને મહારી સ્તુતિ પણ કરજો એહું ચિંતવીને ગોલમાં બેસી
 એક બાણથી સાત કેરીનો હુમલો વીંધ્યો તથા તેની પઠવાડે વલી બીહું બાણ સાધું એમ
 એકેકની પઠવાડે બાણો સાધીને ગોલમાં બેઠા થકાંજ આંબાની હુંબ તોડીને વેશ્યાને આપી
 દીધી અને કહેવા લાગ્યો 'કે જો આ મહારી કલા કહેવી છે! તેવારેં કોશ્યાયેં એક રાફના
 દાણાનો ઢિગલો કરી તેના ઉપર ફૂલ રાશ્યું તેમાં એક દોરો શીવવાની સૂઝે ઝની રાશ્વીને
 તેની ઉપર નાટક કહ્યું તે નૃત્ય જોડને રથકાર અત્યંત સુશી થઈ ગયો અને કહેવા લાગ્યો જે
 માગ માગ હું તાહારી ઉપર સંતુષ્ટ થયો હું કોશ્યાયેં કહ્યું તે કહેવોક તમાસો જોયો કે જે
 થકી સુશી થઈને મહારા ઉપર પ્રસન્ન થયો? આ મેં જે સૂઝની આળી ઉપર નૃત્ય કરી બતાવ્યું
 એવી કલાઝ જો શીલવા બેસીયેં તો હજારો શીલ્વી શકાય છે તેમજ તેં જે આમ્રની હુંબ
 તોડી આપી એ પણ શીલવું સહેજ છે. એમાં કંઈ કઠણ નથી અન્યાસ કરવાથી બધી કલા
 શીલ્વી શકાય તેવી છે. પરંતુ મહારા જેવી સ્વરૂપવાળી સ્ત્રી પાસેની પાસે ઝની રહેલી હતી,
 અને વલી ચોમાસાના દિવસ હતા તેમજ કામને જાગૃત કરનારી એવી આ ચિત્રશાલા
 હતી તથા શરીરને પુષ્ટીના કરનારા મન્મથને ઝતેજન આપનારા એવા ઘણા શ્રેયમાં
 શ્રેય ઝોજન મલતા હતા તે આરોગી ને વલી રાત્રિદિવસ મહારી પાસે રહેતા તેમ હું પણ
 તેમના ઉપર અત્યંત મોહિત થઈ થકી સરાગ દૃષ્ટીયેં બહુપ્રીતિપૂર્વક વિષયસેવન ક
 રવાની યાચના કરી રહી હતી આટલું ઠતા એક દુણમાત્ર પણ જેહું મન ચલાયમાન
 થયું નહીં એવી કંલા શ્રીશુલિનજીની પાસેં હતી તે શીલ્વી ઘણીજ કઠણ છે. મહા
 હુલેન છે. જેની આગલ મેં ઘણા પ્રકારના ચાલા કહ્યા તથાપિ તે મહાપુરુષ કિંચિન્માત્ર

श्रीविभद्रजीये सिद्धेनु रूप कल्यु वे.

मर्यो नही धन्य ठे एमना मातपिताने के जेना कुलमां एवो पुरुष उत्पन्न थयो एवो उपदेश
 आपी रथकारनुं मन फेरवीने श्रीशुलिनइजी पासें मोकळ्यो तेणे जइ दीक्षा लीधी ॥ हवे को
 इक समये बारवर्ष पर्यंत काल पळ्यो तेवारें त्यां सर्व मुनिराजो अग्यार अंगना जाणनारा
 रह्या पण द्वादशांगीना जाणनारा कोइ न हता तेवारें सर्व संघे बे मनुष्य मूकीने श्रीजइ
 बाहु स्वामीने बोलाव्यो, जइबाहु स्वामीयें कळुं में प्राणायाम ध्यान चालुं कळुं ठे तेमाटे म
 हाराथी आवी शकाशे नही. तेमने श्रीसंघे फरीथी कहेवराव्युं के हे महाराज जे श्रीसंघनी
 आझा न माने तेने केवा प्रकारनो दंभ करवो? श्रीजइबाहुजी बोल्या तेने गह्व बाहेर करवो
 एवी चाल ठे पण मने ध्याननो अंतराय थाय ठे माटे श्रीसंघने एम करवुं योग्य ठे के ज
 एवावाला साधुर्तने इहां महारी पासें मोकली आपवा जोइयें तो तेमने नणवाजुं बनी श
 कशे तेवारें श्रीसंघे मली श्रीशुलिनइ प्रमुख पांचशो साधुर्तने श्रीजइबाहुस्वामी पासें मो
 कळ्या तिहां गुरुयें सर्व साधुर्तने सात वाचना दीधी तेमां बीजा सर्व साधुर्ततो नणवाथी
 हारी गया परंतु एक श्रीशुलिनइजी बे वस्तुयें उणा दश पूर्व जणी गया एवामां श्रीशुलि
 नइजीनी सात बहैनो यक्षा, यक्षदिन्ना, नूता, नूतदिन्ना, सेणा, वेणा अने रेणा ए साते
 साध्वीउ श्रीसंनूतिविजयजीनी शिष्यणीउ थयेली ठे ते श्रीशुलिनइजीने वांदवा सारु आवी
 तेणे प्रथम श्रीजइबाहु स्वामीने वांदीने पुठ्युं के शुलिनइजी किहां ठे? गुरु बोल्या पर्वतनी
 गुफामांहे नणेला पूर्वनुं गुणगु करे ठे तेवारें साते जणी तिहां गइ तेमने आवती जोइ झा
 नना बलेकरी चमत्कार देखाडवामाटे श्रीशुलिनइ सिंहनुं रूप करी बेगो तिहां सिंहने देखी
 साध्वीउ नय पामी थकी फरी गुरु पासें आवीने केहेवा लागी के महाराज तिहां तो सिंह

बेठो ठे तेवारें गुरुयें जाणुं एणे विद्या प्रगट करी जणाय ठे एम विचारिने वली कहुं के हवे तमे जाउ शुनिजइजी तिहांज ठे तेवारें ते फरी तिहां गइ जाइने देखी हर्षसहित वंदना करी वली गुरु पासें आबीने पूठवा लागी के महाराज अमारी साथें सिरिये दीक्षा लीधी तेने अमारामांथी यक्षणीयें उपवास कराव्यो ते देवलोक गयो पढी यक्षणीने प्रायश्चित्त लेवा माटे श्रीसंघने कहुं तेवारें श्रीसंघे काउसग करीने शासन देवीने सीमंधरस्वामी पासें मोकली सीमंधरस्वामीना मुखथी बे चूलिका लइने शासनदेवी इहां आवी. एवुं कही गुरुने बांदीने पोताने स्थानके गइ. हवे एक दिवस श्रीशुनिजइजी पोतानो एक ब्राह्मण मित्र हतो तेने घेर गया तिहां ते ब्राह्मणनी स्त्रीने पुठहुं महारो मित्र किहां ठे ? स्त्रीयें कहुं अमने दा रिडीपणुं प्राप्त थयुं ठे माटे जीख मागवा गयो ठे तेवारें श्रीशुनिजइं ज्ञानबलथी जोयुं तो एना घरमां वडिलोपार्जित घणुं धन जरेलुं दीतुं पण ब्राह्मणने तेनी खबर नथी माटे जीख मागे ठे पढी श्रीशुनिजइजीयें पोतानी दृष्टीथी दाटेला धननुं ठेकाणुं तेनी स्त्रीने बताव्युं अने पोतें चाल्या गया ब्राह्मणे आबीने पोतानी स्त्रीना कहेवा उपरथी दाटेला धननुं स्थानक जाणुं अने विचाहुं जे पक्का मुद्दा विना मुनिराज दृष्टी आपे नही. माटे तेणे धरती खोदी जोइ तो तेमांथी घणुं धन निकल्युं तेना योगें ब्राह्मण सुखी थयो. एवी रीते एक सिंहनी विकुर्वणा करी अने बीजुं ब्राह्मणने धन देवाड्युं ए बे वातो अयोग्य करीने वली श्रीशुलि नइजी गुरुनी पासें वाचना लेवा आव्या तेवारें गुरुयें कहुं के पूर्वोक्त बे काम करवा थकी तमे वाचना लेवाने अयोग्य थया ठो, फूटैला जाजनमां दूध नाखीयें तो ठेरे नही, तेम त मोने पण वाचना हवे देवाय नही. एवुं मांजली श्रीशुनिजइजी नदाम्म शरण. श्रीसंघने

विनंति करी जे महारामां चूक पडी माटे गुरु वाचना आपता नथी श्रीसंघे मली शुल्लिज
 इने वाचना आपवा माटे श्रीगुरुने अरजी करी ते उपरथी गुरुयें चार पूर्व मूल पाठे वं
 चाव्या पण अर्थे शीखव्यो नही वली एवुं पण कहुं के ए चार पूर्व तमारे बीजा कोइने हवे
 जणाववा नही तिहांथी पाठला चार पूर्वनो ज्ञान विंछेद थयो अने दश पूर्वनुं ज्ञान रह्युं ए
 श्रीशुल्लिज आचार्य श्रीमहावीर स्वामीना निर्वाण पडी बजोने पन्नर वर्षे देवलोक गया ए
 सातमो पाट कह्यो ॥ ७ ॥ ॥ आंही सुधी एक श्रीजंबुस्वामी केवली थया अने बीजा पाट
 सर्वश्रुत केवली थया. हवे श्रीशुल्लिजना पाटे बे शिष्य थया एक तो श्रीआर्य महागिरि ए
 लावच्च गोत्री अने बीजा श्रीआर्य सुहस्ति वाशिष्ठ गोत्री ए बे आचार्य बेग तेमां आर्य सु
 हस्तिस्सरिनो संबंध कहे ठे. ते वखत जिनकल्प विंछेद गयो हतो तो पण श्रीआर्य महागिरि
 जीयें जिनकल्पनी तुलना करी एटले जिनकल्पनी पेठे चाल्या. एक दिवस श्रीआर्य सुहस्ति
 स्सरि कोइ जेठने घेर उपदेश आपे ठे एटलामां श्रीआर्य महागिरिजी गोचरीयें आव्या तेमने
 देखीने श्रीआर्य सुहस्ति तरत उठीने ऊजा थया तेवारें जेठे पुठयुं के ए महात्मा कोण ठे?
 त्यारें आर्यसुहस्ति स्सरियें जेठनी आगल आर्य महागिरिजीनी स्तवना करी सर्व वृत्तांत कहुं ॥
 एक समये डकाल पळ्यो धान खावाने मलवुं मुसकिल थयुं तेथी लोक सर्व दुःखी थया ठे, जे
 राजा जेवा हता तें पण रांक जेवा थइ गया ठे तो पण श्रावक लोको साधुउने दान आपे
 ठे. साधुउने घणी निह्ना मंजनी देखीने एक निखारी साधुनी पठवाडे चालवा लाग्यो अने
 बोळ्यो के मने खावाने आपो तमारे धणुं खावानुं मळे ठे साधुयें कहुं के अमारा गुरुने पूढी
 तेनी आज्ञा लइ आव. तेवारें निखारी गुरुनी पासें आव्यो गुरुये कहुं के जे अमारा जेवो

होय तेने अमे आपीयें. निखारीयें कहुं के नळे तमारा जेवो मने पण करी ल्यो. ते सांजली गुरुर्यें पण लाज जाणी तेने दीक्षा आपीने तेनी इहा मुजब नोजन कराव्युं अने सुहस्ति स्वरियें कहुं के शुद्ध जाव राखजो एटलामां तेने उलटी थड तेवारें सर्व साधु तेनो वैयावच्च करवा लाग्या तेथी निहुर्यें. चारित्रिनी अनुमोदना कीथी अने मरण पाव्यो तिहांथी मरीने उक्कयणी नगरीमां श्रेणिक राजाने पाटे कोणिक राजा, तेना पाटे उदायिन राजा, तेना पाटे नंद नामे नव राजानां नव पाट थया अहींसुधी श्रेणिकथी मांमी बार पाट थया तेरमे पाटे चंडगुप्त, चौदमे पाटे बिंडुसार, पन्नरमे पाटे अशोकथी अने शोलमे पाटे अशोकथीनो पुत्र कुणाल थयो ते कुणालनो पुत्र संप्रतिनामे राजा थयो, जनमतांज तेना दादायें तेने राज्य आपुं ते अनुक्रमे त्रण खंम पृथ्वीनुं राज्य भोगवनारो थयो. हवे एक दिवस ते संप्र तिराजा गोखमां बेठो ठे तेणे रथयात्रामां अर्य सुहस्तिस्वरि जाय ठे तेने दीगा तेना योगें जातिस्मरण ज्ञान उर्पन्युं तेथी पूर्वे निहुना नवमां पोते साधु थयो हतो ते सर्व दीगमां आव्युं तेवारें गोखथी नीचे उत्तरी गुरुने पगे लागीने पुढ्युं के हे स्वामी अव्यक्त सामायिकनुं शुं फल? गुरुर्यें कहुं राज्यादिप्राप्ति थाय ते सांजली संप्रति राजा वली विशेष दृढ थइने गुरुने पूढवा लाग्यो के हे स्वामी मने आप उलखो ठो? तेवारें गुरु उपयोग आपीने बोल्या के तुं निहुना नवमां अमारो शिष्य हतो तो हवे तने राज्य मळ्युं माटे धर्मवृद्धि कर एंडु गुरुनुं वचन सांजलीने राजायें भावकपणुं लीधुं अने सवालख जिनमंदिर नवा कराव्या, सवाकोटी जिनबिंब प्रतिष्ठाव्या, तेर हजार जीर्णोद्धार कराव्या, पंचाणु हजार पीतलनी प्रतिमाउ जरावी, सातमे दानशालाउ करावी, देवालयोथी सर्व पृथ्वी शोनायमान करी, कर

चित्र ८१

संप्रति राजा आर्यरसिलजीने नमस्कार करेहे.

ठोडाब्या, साधुउना वेश पहरेावीने पोताना छुनटोने अनार्य जेवा देशोमां मोकली तिहांना लोकोने समजावीने साधुउने अनार्य देशोमां विचराव्या तथा बीजा घृत, गोड, वस्त्र प्रसु खना सर्व व्यापारीउने तेमज कंदोइ लोकोने कहेवरावी मूक्युं के तमे शुद्ध आहारादिक मु निउने वहोरावजो तेना पैशा जे थाय ते राजानी पसेथी लइ जाजो पण ए वातनी साधु उने खबर पडवा देशो नही लोको पण तेमज साधुउने देवा लाग्या, साधुउ पण अशुद्ध न जाणता थका आहारादि लेवा लाग्या, जाणे शुद्ध जे एम समजवा लाग्या, एटलामां आर्यमहागिरिजी बोल्या हे शिष्यो आ एवो स्निग्ध आहार नित्य केम लइ आवो ठो? तेवारें शिष्यो बोल्या अमे चोकसी तो नित्य करीयें ठैयें पण एनी मालम पडती नथी वली गुरुयें कहुं हवे सारी रीते चोकशी करो पठी शिष्यो ए गोचरी करतां ठोकराउने पुठ्युं अरे तमने नित्य लाडु प्रमुख किहांथी आवे ठे? तेवारें ठोकरा बोल्या महाराज सर्व आपणो प्रताप ठे अमे पण तमारे प्रतापे लाडु प्रमुख खाइयें ठैयें अने आपने पण वहोरावीयें ठैयें राजानो जं मार अखूट ठे ते सांजली शिष्यो ए आबीने आर्यमहागिरिजीने कहुं आर्यमहागिरियें जाण्युं आ राजइव्य ठे पठी आर्यसुहस्तिने कहुं हे देवाणुप्रिया तमे आहारनी चोकशी करो ठो के नथी करता? आपणने राजइव्य आवे ठे ते केम? तेवारें आर्यसुहस्ति विना उपयोगथी बोल्या के राजइव्य तो सर्वत्र ठे, कहो राजइव्य क्यां नथी? आर्यमहागिरिजी बोल्या आबी शिथिलपणानी वात तमे केम करो ठो? आजे तमे पोतेंज एवुं बोलो ठो तेवारें तो प्रसिद्धपणे दोष लागवानुं थाजे माटे हवे तमारे ने अमारे सांनो निकपणुं नथी एवुं कहोने अन्यत्र स्थानके विहार करी गया इहां सुधी तो एकज समाचारी हती अने एकज गह्व हतो तथा

एक सांजोनिपणो आचार्यो नो चाख्यो. परंतु आंधी श्रीआर्य सुहस्ति सूरिथी सांजोनि निन्न थयो आर्यसुहस्ति चारित्र पाली देवलोक गया ए आठमो पाट जाणवो ॥ ७ ॥ ॥ हवे श्री आर्यसुहस्तिना वे शिष्य थया तेमां एकतो सुस्थित अने बीजो सुप्रतिबद्धक एमणो कोटी बार सूरिमंत्र जप्यो काकंदी नगरीमां जन्म्या तेमनो व्याघ्रापत्य गोत्र हंतुं ए नवमो पाट ॥ ८ ॥ ॥ एमने पाटे श्रीआर्य इंद्रदिन्नसूरि कौशिक गोत्रीया थया ए दशमो पाट ॥ ९ ॥ ॥ आर्य इंद्रदिन्न सूरिने पाटे श्रीआर्य दिन्नसूरि गौतम गोत्रीया थया ए अगीआरमो पाट ॥ १० ॥ ॥ श्रीआर्यदिन्नने पाटे श्रीआर्य सिंहगिरि कौशिक गोत्रीया थया जे जातिस्मरण ज्ञान पाम्या हता ए बारमो पाट ॥ ११ ॥ ॥ आर्य सिंहगिरिने पाटे आर्यवज्रसूरि गौतम गोत्रीया थया ए तेरमो पाट ॥ १२ ॥ ॥ आर्यवज्र सूरिने पाटे आर्यवज्रसेन सूरि उत्कौ शिक गोत्री थया ए चौदमो पाट ॥ १३ ॥ ॥ एमता चार शिष्य थया एक नाइल, बीजो पोमिल, त्राजो जयंत अने चोथो तापस ए चारने नामे एमनी चार शाखा निकली ए पन्न रमो पाट ॥ १४ ॥ ॥ हवे तेरमा आर्यसिंहगिरिथी मांभीने त्रण पाटनुं वर्णन कही देखा डीयें ठेयें ते आवी रीते ठे के श्रीसिंहगिरिनी पासैथी सुनंदानो जाइ आर्यसमित तथा बीजो सुनंदानो जरतार धनगिरि ए बे जणे दीक्षा लीधी अने सुनंदा पोते गर्जवती हती तेने तुंबवन गाममां मूकी दीधी पढी सुनंदाने पुत्र थयो ते वखतमां बीजी पडोसीनी स्त्री बोली के बाइ जो आज एना बाप धनगिरियें दीक्षा न लीधी हती तो आ पुत्रना जन्मनो महोठो महोत्सव थात पण हमणा तो पिता विना बीजो कोण आवीने महोत्सव करे. एवी वात सांजलीने ते बालकने जातिस्मरण कान उपन्युं नेवारें बालके जाणुं जे हुं जो मद्दारी मा

सुनंदो पोताना भरतार धनगिरिजीने ओकरो यद्वारावेढे. झोलीमां नाखी साधु लई जायवे.

ताने राजी राखीश तो ए महारी माता मुजने ढोडजे नही माटे कोइ रीते एने कंटालो उ
 पजे तेवो उपाय करुं तो ए मने त्यागी देशे, तेवारें हुं दीक्षा लइश एबुं जाणी माताने उद्देग
 कराववाने माटे नित्य रुदन करवानुं चाहुं कहुं केमके एने तो चारित्र लेवानो जाव वत्ते ठे
 तेवारें बालकना रुदनथी माता घणी उद्देग करवा लागी अने विचाखुं जे हुं आ पुत्रने छुं
 करुं ! कोइने आपी देउं तो ठीक एवा अवसरमां सिंहगिरि आचार्य तिहां पधाया तेवारें धन
 गिरि गोचरीयें जवा लाग्या तेने गुरुयें ज्ञान दृष्टीयें विचारीने कहुं के आज तमोने गोच
 रीमां सचिच अचिच वस्तु जे मजे ते लइ लेवी, हवे धनगिरि गोचरी फरतां फरतां सुनंदाने
 घरे गया सुनंदा बोली आ तमारा पुत्रें तो मने उलटो संताप करी दीथो ठे माटे एने लइ
 जाउ. साधुयें कहुं हमणा तो हुं आपे ठे पण पाठलथी डुःख करीश, सुनंदा बोली हुं डुःख
 नही करुं तमे सुखे लइ जाउ. तेवारें धनगिरिजी घणी स्त्रीयोने तथा बीजा लोकोने साक्षी
 करी पुत्रने लइ जोलीमां नाखी उपासरे आब्या गुरुयें जोली उपाडी तेमां नार घणो जाण्यो
 तेवारें बोल्या के आ छुं वज्र ठे के ? एबुं कहीने जोली उघाडी तो मांहे बालकने दीठो
 तेनुं वज्र एबुं नाम दीधुं हवे. उपासरांमां आब्या पढी बालकें रुदन करबुं बंध कहुं गुरुयें
 सय्यातरनी देवावाली. आविकाने ते बालक सौंप्यो. तेणे पारणामां राख्युं ते जेवारें ठ
 महीनानो थयो तेवारें तिहां शालांमां साध्वीउ नएया करे ठे तेमना वचन सांजनी पार
 णामां सुतां सुतां अगीआं अंग नएणी गयो. अनुक्रमें जेवारें त्रण वर्षनो थयो तेवारें सुनंदा
 बोली जे हुं महारो पुत्र पाठो लइश. तेने संघे कहुं के ए गुरुनो माल ठे ते गुरु जाणे पण
 अमाराथी अपाय नही पढी राज दरबारमां गइ तिहां संघनी विनंतिथी गुरु पण दरबारमां

आव्या राजार्ये एवी रीते न्याय थाप्यो के जेना उपकरण ए बालक लइ लीये तेनो ए पुत्र जाणवो. तेवारें मातार्ये लाहु तथा घुघरा प्रमुख बालकने देखाज्या परंतु बालके तेनी सा हासुं पण जोयुं नही पढी गुरुयें बालकने कहुं के आ उधो ताहारें लेवो होय तो लइ ले तेवारें बालकें उधो ग्रहण कखो अने नाचवा कूदवा लाग्यो राजार्ये कहुं न्याय थइ चुक्यो. एम कही बालक गुरुने आपी दीधो ते जेवारें आठ वर्षतो थयो तेवारें दीक्षा लीधी ते वखत सुनंदायें कहुं के महारो पुत्र पण तमे लइ लीधो तो हवे मने पण दीक्षा आपो, गुरुयें सुनं दाने पण दीक्षा दीधी ॥ एकं दिवस उल्लयणीना मार्गमां वज्र रूपीना पूर्वजवनो मित्र कोइ देव हतो ते मनुष्यनुं रूप करीने वज्र रूपीनी परीक्षा करवाने अर्थे कोलानी जीक्षा देवा लाग्यो वज्र रूपीयें जाणुं जे कोलानी कृतु तो हमणा नथी तो आ वखतमां ए कोला क्यथी लाव्यो, ए तो कोइ देवतार्ये ठल कखो होय. एम जणाय ठे माटे देवपिंन न लेवो एवुं जाणी निक्षा लीधी नही तेवारें देवें संतुष्ट थइने वैक्रिय लब्धि आपी फरी वली उ नालाना दिवसोमां गेवरनी परीक्षामां देव चलाववा आव्यो तेमां पण वज्रमुनि चलायमान थया नही तेवारें देवतार्ये आकाश गामिनी विद्या आपी हवे एक दिवस गुरु वंमिल जूमियें गया अने केटलाएक साधुज गोचरीयें गया तेवारें वज्रमुनि बालक्रीडाथी साधुजना संधारा दिक चारे बाजु मूकी पोते वचमां वेशीने जेवी रीते गुरु वाचना आपे तेवी रीते जूदी जूदी अगीअरे अंगनी वाचना देवा लाग्यो गुरुयें पण बारण ठाना उजा रहीने सर्व वाचना सांनली पढी बालकने कांइ पण शंका पडे नही तेवी रीते महोटा स्वरथी निसिहि कहने गुरु उपास रामां आव्या तेवारें वज्ररूपीयें पण पोनानुं करेहुं सर्व कृत्य समेटी लीधुं. हवे गुरुयें ते बाल

त्रणवर्ष थया पढी सुनंदायें राजसभामां फरीयाद करी परंतु राजायें न्याय करी ते भोकरो अपावुं नही.

कना गुण प्रगट करवाने माटे कहुं के हे साधुउ तमे इहां रहेजो हुं एक गामे जइने आहुं
 हुं तेवारें साधुउ .बोल्या अमोने वाचना कोण आपसो? गुरुयें कहुं वज्ररुषी आपसो. एहुं
 कहीने गुरु बीजे गाम गया. हवे ते साधुउ गुरुनुं वचन प्रमाण करवावाला, विनयवंत ठे
 माटे वज्रमुनिनो विनय करीने वज्रनी पासे वाचना लेवा लाग्या तेमने वज्रें पण एवी वा
 चना आपी के गुरु घणी वाचनाउथी जेटुं जणावे तेटुं वज्रमुनियें एक वाचनामां न
 णावी दीधुं तेवारें साधुउए विचाहुं के गुरु गामे गया ठे तेने जो चार दिवस वधारे लागे
 तो ठीक तेटलामां अमारो आ अमुक श्रुतस्कंध पूरण थइ जाय पठी केटलाक दिवस घीत्या
 केडे गुरु आव्या तेमणे पुठुं जो साधुउ तमारें वाचना सुखे थइ? साधु बोल्या हा
 महाराज हवे अमारें वाचनाचार्य ए वज्रज होजो तेवारें गुरुयें अगीअरें अंग वज्रने आपीने
 वाचनाचार्य कथो. हवे गुरुनी आकाथी वज्रमुनि श्री उक्कयणी नगरीमां नइगुसाचार्य
 पासेथी दश पूर्व जया पठी आचार्य पद पाम्या एक दिवस पाटली पुरमां धनशेठने घरे
 साध्वीउ उत्तरी ठे तेणे वज्रस्वामीना गुण अने रूपनुं वर्णन कहुं तिहां शेठनी पुत्री रुक्मि
 णीयें एवी प्रतिज्ञा करी के वज्रस्वामी विना बीजाने महारे परणहुं नही एटलामां वज्रस्वामी
 पण पाटली पुरमां आंव्या अने विचाहुं के महारा रूपथी लोको कोन पामे ठे ते नही
 पामे एटला माटे विद्याना बलथी रूप संक्षेप करी सामान्य रूपथी धर्मदेशना आपवा
 मांभी. तेवारें साधुउयें लोकोना सुखथी सांजइहुं जे गुरुनी देशनातो अमृत सरखी ठे पण
 रूप तो सामान्य ठे ए वात साधुयें वज्राचार्यने कही तेवारें बीजे दिवसे हजार दलनुं सुवर्ण
 कमल करीने तेनी उपर वेठा अने पोतानुं जेहुं मूलरूप हतुं तेवाज रूपथी देशना दीधी

ते जोइ सर्व लोक विस्मय पाय्या, धनशेठ पण पोतानी महारूपवाली रुक्मिणी नामा पुत्री
 अने एक क्रोड सोनामोरो लइ गुरुनी पामे आवी नेट करवा लाग्यो गुरुयें कन्याने प्रति
 बोध आपी धर्म पमाडीने पोतानी शिष्यणी करी ॥ हवे एकदा वज्रस्वामीयें पदानुसारिणी
 लब्धियें करीने श्रीआचारांग सूत्रना महापरिज्ञा नामा अध्ययनमांथी मानुष्योत्तर पर्वत प
 र्वत जइ शकाय एवी आकाशगामिनी विद्या काहाडी वली एक समय उत्तर दिशामां ड
 काल पडतो जाणी श्रीसंघने पट कपडा उपर वेशाडीने अन्यस्थानके लइ जवा तयार थया
 एवामां तिहां सग्यात्तर बोळ्यो महाराज हुं पण एमनो सार्धमिं हुं तेवारें तेने पण पट उपर
 वेशाडीने आकाशमां रह्या थकाज स्थानक स्थानके श्रीजिनचैत्य वंदावता थका महानिशि
 नामा नगरीयें गया. तिहां यद्यपि सुगल तो ठे तथापि राजा बौधमतवालो ठे माटे तेणे
 बौधदर्शनीना चक्र लोकोना कहेवा उपरथी गुंजोसणना दिवसोमां जैनमंदिरमां फूल लइ
 जवा देवा नही एवो-इंदोवस्त कखो ते जोइने संघे श्रीवज्रस्वामीने विनंति करी महाराज
 फूलनो अटकाव थाय ठे? वज्रस्वामीयें कहुं तमे चिंता करशो नही हुं एनो उपाय करुं हुं
 एम कही आकाशमां उडीने माहेश्वरी पुरीमां हुनाशन नामा देव तेना वनमां पोताना
 पितानो मित्र वनमाली हतो तेने जइ कहुं के तमे फूल तयार राखजो एहुं कहीने पठी हि
 मवंत पर्वत उपर गया तिहां पद्मइहना कमलनिवासिनी लक्ष्मीदेवीयें श्रीवज्रस्वामीने बांध्या
 अने कहेवा लागी हे स्वामी! आपनी दासीने कांइ हुकुम फरमावो. तेवारें आचार्यें कहुं
 पूजाने अर्थें फूल जोइयें ठेयें तिहां लक्ष्मीदेवी देव पूजाने अर्थें लक्ष्मल कमल लइ आवी
 हती ते हाजर कखां तेने जइने फरी पाग वज्रनां दनाशन वनथी वीज लाख फूल लइ

विमानमां बेशीने पूर्वजनवनो मित्र तिर्यक् जृनक जातिनो देव ठे ते पण आचार्यनी साथे
 गीत, नृत्य, वाजित्र प्रमुख महोत्सव करतो थको रह्यो ठे तेना सहित आर्वीने पुष्यो श्राव
 कोने आप्या अने जैनना चैत्यनो महिमा वधाख्यो, श्रीसंघ पण घणोज आनंद पाम्यो, ते
 नगरनो राजा पण बौद्धर्म मूकी जिनधर्मी थयो ॥ तथा बली एक दिवस दक्षिण मार्गमां
 जाता थका श्रीवज्रस्वामीने श्लेष्म थइ आव्युं तेवारें साधुर्तनी पासेशी गोचरीमां छुंत म
 गावी ते साधुर्त लइ आव्या तेने पोते कानमां धरी राखीने विचाखुं जे पढी खाइछुं पण नू
 लमां एमज रही गइ, खवाणी नही ते पडिक्कमणो करती वखते पडिलेहणां करतां नीचे पडी
 गइ तेवारें गुरुयें विचाखुं जे हुं दश पूर्वधर हुं तेने आर्वी चूल ते बली केम पडी? एथी जाएछुं
 जे हवे महारुं आयुष्य स्वल्प रहेछुं जणाय ठे माटे अनशन करवानो विचार कखो अने
 पोताना शिष्य वज्रसेनने कहुं के वार डुकाली पडजे तेवारें हुं सोपारापुर पाटण जाजे, कोइ
 तने पूठे के सुजिह् क्यारे थजे तेवारें ताहारे एम ध्यानमां राखडुं के जे दिवसें लाख मौ
 व्यनी एक हांमी चडे ते दिवसथी बीजे दिवसे सुगाल थजे एवुं थतो देखीनं जवाब आपजे
 अमे तो हवे अनशन करीछुं एम कहीने वज्रसेनने सोपारा पाटण जवाने विदाय कखो,
 पोतानी पासे रहेला साधुर्तने जेवारें निह्ता नही मझे तेवारें विद्यापिंम करीने केटला एकने
 जमाख्या, पढी पांचजे साधुर्तने लइने अनशन करवाने माटे चाख्या तेमां एक न्हानो चेलो
 हतो तेने जोलव्यो के हुं इहां बेश हुं आबुं हुं पण ते चेलायें मोहथी कहुं जे हुं तो तमारी
 पठवाडे आर्वीश तो पण गुरुयें समजावीने राख्यो तेवारें चेलायें जाएछुं जे गुरु महाराजने
 अप्रीति न थाय तेम करुं तो ठीक एवुं चिंतवीने फरी पर्वतना मूलमां आर्वी तपेली शिला

उपर ते चेलायें अनशन करी दीधो, ते बालक हतो माटे सुकुमार पणाथी तत्काल शुन
 ध्याने मरण पामी देवलोक गयो, देवताउयें नेला यइने तेनो महिमा कखो, तेवारें बीजा
 साधुउयें पण विशेष दृढ यइने अनशन कखां परंतु मिथ्यात्वी देवो आवीने साधुउने अ
 नशनमां मोदकनी निमंत्रणा करवा लाग्या अने बोझ्या के हे महाराज आ शुद्ध निर्दोष आ
 हार ठे ते ल्यो तेवारें साधुउयें जाणुं जे एने अप्रीति ठे एवुं जाणी नजीकना बीजा पर्वत उपर
 जइने अनशन कखुं शुन ध्यानथी काल करीने वज्रस्वामी प्रमुख देवलोक गया, तेवारें इइ
 महाराजे रथ उपर बेशी पर्वतने प्रदक्षिणा देइ सर्व साधुउने वांढ्या तिहां ते इइ महाराजना र
 थनी रेखा मंमणी तेथी ते पर्वतनुं रथावर्त एवुं नाम थुं तथा तिहांना वृद्ध पण साधुउने
 नमवाथी नमेला थकाज आज पर्यंत देखाय ठे श्रीवज्रस्वामी देवलोक गया पढी दशमो पूर्व
 तथा चोथो अर्धनाराच संघयण विबेद गया तेवार पढी वज्रसेनाचार्य सोपारा नगरमां
 जिनदत्त श्रावक तथा तेनी चार्या ईश्वरी नामे ठे ए बेहुने प्रथम श्री वज्रस्वामीनो प्रतिबोध
 थयो हतो तेमने घेर गोचरी गया तिहां देखे तो धान मळे नही तेवारें शेठ अने शेठा
 णीयें पोताना चार पुत्रो सहित लाख मूल्य धान्यनी हांमी चडावीने विचार कखो के सर्व
 आपणे ठ जणायें आ रांधेला अनाजमां जहेर मेलवी खाइने पढी अनशन करी लेवुं एवुं
 चिंतवी हांमीमां जहेर नाखवाने तयार थया ठे एटलामां वज्रसेन आव्या तेमणे ते कृत्य
 देखीने पुढ्युं के, शुं? मरवानो उपाय करो ठो!! तेवारें शेठाणी बोली धन तो अमारा पासे घणुं
 ठे परंतु धान्य मलतुं नथी तेवारें वज्रसेन बोझ्या. गुरुर्यें कहुं ठे के लाख डब्यनी हांमी च
 डगे तेने बीजे दिवशे सुगल थारो ते मांन्ची शेठाणीने पण पयना वचननी प्रतीति ठे

માટે બોલી કે જો સુગલ થઈ જશે તો આ મહારા ચારે પુત્ર હું આપને આપીશ ને તમે ચા
 રેને દીક્ષા આપજો એવી પ્રતિજ્ઞા કરી હાંમીમાં જહેર નાખવું બંધ કર્યું તેવાર પઠી બાર પ
 હોર ગયા કેહે કેટલાક વાદાણો ઝનડ વાયરાના યોગથી ઠેટે નિકલી ગયા હતા તે સારો
 વાયરો વાદ્યાથી પાઠાં આવ્યા તેમાં જુવાર જરેલી હતી તે લોકોયે લીધી, સુગલ થયો, તે
 ધાન્યથી જુગઝઘાર થયો તેથી જુગંધરી એહું નામ ધાનનું થયું એને લોક નાષામાં જુવાર કહે
 છે પઠી જોઈ અને જોવાણીયેં એક નાગેંડ, બીજો ચંડ, ત્રીજો નિર્વૃત્તિ અને ચોથો વિદ્યાધર એ
 ચારે પુત્રોને દીક્ષા અપાવી અને પોતે પણ દીક્ષા લીધી. તે ચારે સાધુડ બહુશ્રુત આચાર્ય
 થયા તેની ચાર શાખા નિકલી. હવે વિસ્તાર વાચનામાં કેટલાએક કુલ, કેટલાએક ગણ,
 કેટલિએક શાખાડ કહેલી છે તે સૂત્રથી સુગમ છે મટે લખતા નથી સૂત્ર ઉપરથીજ જાણી
 લેવું અને અર્થ પણ સૂત્ર બોલે તે પ્રમાણે કરી દેવો ॥ પુણોઽજ્ઞજસનદ્વારપુરડ ॥ વલી અર્થ
 યશોનદની આગલ અવિરાવલી આ પ્રમાણે જોવી તે કહે છે ॥ યેરસ્સણંઽજ્ઞજસનદ્વસ્સતુંગિયા
 યણગુચસ્સ ॥ અવિર અર્થ જસનદ તુંગીયાયણ ગોત્રીયાના એ બે શિષ્ય એવો અર્થ સૂત્રનો
 સમજી લેવો બાકી અમે તો માત્ર કોઈક શાખાનો સંબંધ લખિયું ॥ અવિર હબુએ રોહગુત્તે
 કોસિયગુત્તે ॥ એનાથી ત્રૈરાશિકં મત નિકલ્યું તેની કથા કહીયેં થૈયેં શ્રીમદ્દાવીરથી પાંચજો
 હુમાલીશ વર્ષ ગયા પઠી શ્રીરોહગુપ્તાચાર્યનો ગુપ્ત નામા શિષ્ય હતો તે અંતરંજિકા નામે નગ
 રીમાં આવ્યો તે વચ્ચે એક મહોટો વાદી પોટ્ટશાલા નામે તાપસ છે તે પણ તે નગરીમાં આવ્યો
 તે કહેવો છે તો કે વીંઠો, સાપ, ઝંદર, હરિણ, સૂઅર, કાગ, અને પંચી એ સાત ચીજો
 બનાવી આપવાની સાત વિદ્યાઓનો ધરનારો છે તેના મદથી તે, સર્વ લોકોને એમ કહેકે

महारो पेट फाटीने कदाच विद्या बाहेर चाली जाय तेना नयथी में महारा पेट उपर पाटा बांधी राख्या ठे एवा अन्निमाननी वातो करे वली एक जांबूनी माली हाथमां राखे अने लोको आगल एवुं कहे के आ जंबूघीपमां महारी साथे जीतवावालो कोइ नथी एवी रीति ते तापसे आवीने नगरीना राजाने पण कहुं वली कहुं के तमारा नगरमां कोइ वाद करवा वालो होय तो सुखेथी तेने तेडावीने महारी साथे वाद करावो नहीकां मने जीतपताका आयो. तेवारें राजारें पडह वंजडाव्यो के जे वाद करवाने इह्या राखतो होय ते आ पडह रोकी राखे एटलामां ते गुप्तनामा रोहगुप्ताचार्यनो शिष्य गाममां गोचरीयें आव्यो ठे ते पडह सांचलीने बोळ्यो हुं वाद करीश एवुं कही गुरुनी पासो आवी पडहनी हकीगत कही गुरु बोळ्या ए वात तें ठीक करी नही केमके ते योगी क्रोधी ठे माटे तहारा उपर विद्या च लावजे तेवारें शिष्यें कहुं आप जैनी बेग थका ते नितपताका लइ जाय तो पढी आपणी शी विशेषता कहेवाय ! एवो शिष्यनो निश्चय जाणीने गुरुयें तेने सात विद्याउ आपी वली पण कहुं जो कदापि तने कोइ अधिक उपइव थाय तो आ उघो मंत्री आपुं हुं तेने तुं फेर वजे तेथी सर्व उपइव निवर्त थइ जाजे एवी रीते गुरु पासोथी आझा लइने बलश्रीनामा राजानी सजामां आवी योगीने कहेवा लाग्यो जे तहारो वाद छुं ठे ते सांचलाव योगी लल करीने बोळ्यो अमारा मतमां एक जीवराशि बीजी अजीवराशि ए बे राशि कही ठे एवुं यो गीनुं बोलवुं सांचलीने शिष्यें विचाखुं जे आ वातनो जो हुं हाकारो करीश तो ए कहेजे केमें महारी वात एने मंजुर करावी, महारुं मत एणे मान्युं, तेथी लोको जाणजे के शिष्य हारीगयो. एम चिंतवीने शिष्यें पण कुतर्क करी कहुं के बे राशि तुं कहे ते ते खोटुं कहे ठे परंतु जीव,

અજીવ અને ત્રીજો નોજીવ એવી ત્રણ રાશિ છે. તેવારે યોગી બોલ્યો હું નોજીવ રાશિ કેવી રીતે કહે છે? શિષ્યે તરત એક દોરો વાટીને નૂમિ ઉપર નાચ્યો તે હાલવા લાગ્યો ત્યારેં કહ્યું કે જો આ નો જીવ છે, એવી ઘણી યુક્તિયો લગાડીને સંસારમાં સર્વ મંત્રી જીવ, અજીવ અને નોજીવ એ ત્રણ વાતો સ્થાપન કરી આપી તેથી યોગી હારી ગયો પઠી યોગીયેં વિદ્યાત્તે ચલાવવા માંત્રી તિહાં પ્રથમતો મહોટા મંત્રને મારવાવાલા એવા વીંઢીત્તે બનાવ્યા તેવારેં ચેલાયેં ગુરુયેં બતાવેલી વિદ્યાના બલથી મોર બનાવ્યા તે આવીને સર્વ વીંઢીયોને સ્વાદ ગયા, તેવારેં યોગીયેં સર્વે બનાવ્યા તિહાં ચેલાયે નોલીયાં બનાવ્યાં, યોગીયેં ડંદર બનાવ્યા તેવારેં ચેલાયે બિદ્વાડી બનાવી, યોગીયેં તીસા સીંગડાવાલા હરિણ બનાવ્યા તેવારેં ચેલાયેં ચિતરા બનાવ્યા તેણે આવીને સર્વે હરિણોને મારી નાચ્યા, યોગીયેં સૂઝર બનાવ્યા તેવારેં ચેલાયેં સિંહ બનાવ્યા, યોગીયેં કાક બનાવ્યા, ચેલાયેં ઘૂડ બનાવ્યા, યોગીયેં પંઘી બનાવ્યા, ચેલાયેં બાજ બનાવ્યા, એમાં પણ યોગી હાર સ્વાદે બેઠો તેવારેં ગર્દજી વિદ્યા ચલાવી તેવસ્તે ચેલાયે ડઘો ફેરવ્યો તેથી તેની વિદ્યા નાશિ ગઈ, એરીતેં યોગી હારીગયો અને ચેલો જીત કરીને ઘણા લોકોની સાથેં પરિવસ્યો થકો ગુરુની પાસેં આવ્યો ગુરુયેં પુઠ્યું કેવીરીતેં જીતી આવ્યો તેવારેં ત્રણ રાશિ આપી તેથી જીત્યો એંડું કહ્યું ત્યારેં ગુરુ બોલ્યા હે વત્સ તેં આ સારી વાત નહીં કરી, જગવાનના મતથી હું વિપરીત બોલ્યો, માટે રાજસનામાં જડને મિહામિ ડુક્કડં દડ આવ અને વાડીને જીતવાને માટે જે કુ યુક્તિ લગાડી તેનો સંઘમાં મિહામિ ડુક્કડં દડ આવ, જો મિહામિ ડુક્કડં નહીં દેશ તો જૈનમ તનો ઝઘાપક થઈશ તે સાંજની શિષ્ય બોલ્યો હવે મહારા મુલશી હું કેમ જીતો પડું, મહારાથી તો મિહામિ ડુક્કડં દેવાય નહીં, મેં સ્વોટું થોડુંજ આપન કહ્યું છે ! રાશિતો ત્રણજ છે, ગુરુયેં

कह्युं के तुं महारी साथें पण जो वाद करवा इहतो होय तो चाल राजसनामां जइ आ पणो बे वाद करीयें एम कह्यो गुरु पोताना शिष्यने लेइने राजानी पासैं आव्या अने कहेवा लाग्या के हे राजन् आ महारा शिष्यें वादीने जीतवा माटे जे त्रण राशि थापन करी ते वात जूठी ठे, ए अमारुं कह्युं मानतो नथी ने महारी साथे वाद करशे तेनी वचमां आप साह्यी धर रहो तो असे वाद करीयें. राजायें कह्युं सुखे वाद करो पठी ते बेहु गुरु शिष्य वाद क रवा लाग्या तिहां ठ महनीना सुधी वाद कखो १४४४ प्रश्न कुतर्कना शिष्ये थापन करी पृथग्वा ते सर्व प्रश्न गुरुयें त्रोडी नाख्या तो पण समज्यो नही राजाने घणो वखत खोवो पछ्यो ते वारें राजायें जाएलुं जे हुं केटला दिवस एउना जगडामां खोटी थाउं! एम विचारी गुरुने कह्युं हे स्वामी आपनुं बोलनुं सर्व साधुं ठे पण महारा राज्यसंबंधि कामकाजमां बिगाड थाय ठे माटे हवे मने साह्यीथी सुक्त करो. गुरुयें कह्युं आवती. काले सर्व रगडो मटाडी आपीश एम कह्यो बीजे दिवसें वाद ठहरेवाथीने कुत्रिकापणमां जे वस्तु त्रण लोकमां होय ते मले ठे माटे जो तुं साचो होइश तो नोजीव ए चीज पण मलशे; ते लइ आवीश? ते वात चेजायें पण मान्य करी अने राजा लोकोये पण कह्युं के ठीक ठे पठी चेजायें कुत्रिकापण जइने जीव, अजीव अने नोजीव माग्या तेवारें देवें जीवने बदले तो उंदर लावीने आप्यो तथा अजीव माग्युं तेवारें पहर लावीने आप्यो पठी चेजायें जेवारें कह्युं के नोजीव लाव तेवारें बे त्रण वार तेहिज पूर्वली चीज लावीने आपे पण नोजीव आपे नही एवामां आकाश वाणी यइ के जगतमां जीवने अजीव ए बेज राशि ठे पण त्रीजी कोइ राशि नथी तेवारें सर्व लोक बोल्या गुरु साचा ठे गुरुयें शिष्यने कह्युं केम हवे समज्यो के नथी समज्यो? जो समज्यो होय तो

मिहामि डक्कडं आप ते सांजली शिष्य बोड्यो एम कांइ हुं मानुं नही तेवारें गुरुने रीश चडी
तेथी नस्मनुं कुंमो तेना माथा उपर नाखीने गह्वथी बाहेर काहाडी मूक्यो तेणे जइ वैजो
षिक मत थापन कहुं तेमां नव इव्य, सत्तर गुण, पांच कर्म, त्रण सामान्य, एक विशेष, एक
समवाय, ए ठ पदार्थ प्ररूप्या एना प्ररूपवाथी चौदशें बुमालीश जेइ यथा तिहां षट्गोत्रथी
उलूका षटुचासौउलूकश्चषडुलूकः ॥ एवा नाम अने गोत्रना मिलापथी नाम स्थापन थयुं,
इहांथी त्रैराशिक शाखा थइ इति रोहगुप्त कथा संपूर्ण ॥ ॥ हवे अत्रि प्रियग्रंथथी महिमशाखा
निकली तेनो अधिकार आ प्रमाणे ठे ते कहे ठे श्रीहर्षपुरनामा नगर जेने हमणा अजमेर
कहे ठे तेमां त्रणशें जैमंदिर अने चारशे अन्यदर्शनीउना देरा हता तथा आठ हजार घर
ब्राह्मणोना अने ठत्रीश हजार घर वाणीयाउना हता वली नवसें बाग, सातसें वावडी, सा
तसें दानशाला हती तिहां सुजटपाल नामे राजा राज्य करतो हतो एक दिवसें ब्राह्मणोये
यइ मांमथो एवामां तिहां प्रियग्रंथसूरि पधाखा तेणे वासकूप मंत्रीने आक्कोना हाथमां
आप्यो आक्कोये जइने, यइमां जिहां ब्राह्मणो होम करवाने सारु बकरो लाव्या हता ते
बकरानी उपर वासकूप नाख्यो तेना योगें ते बकराना शरीरमां अंबिका देवीयें प्रवेश कखो
तेवारें ते बकरो तिहांथी उडी आकाशमां उनो रहीने मनुष्य वाणीयें बोलवा लाग्यो के अरे
निर्दयी ब्राह्मणो तमे सांजलो के तमे जेम निरपराधि जीवोने निर्दयी थइने मारी नाखो ठो
तेम जो हुं पण हमणा निर्दय थइ जाउं तो तमो सर्वेने मारी नाखुं, जेवी रीतें हनुमाने रा
हसोमां करी देखाडयुं तेम हुं पण तमोने करी देखाडुं परंतु महाराथी दयानो गुण दूर थइ
शक्तो नथी माटे हुं तमारी पैठें राहसो जेवो निर्दयी थतो नथी तथापि हे पापीयो तमे म

હારી વાત સાંજલો જે તમે વિચારા આવા કોમલા પશુને હણો હો, તે પશુને હ
 એવાનું પાપ સાંજલું છે? જો નહીં સાંજલું હોય તો હું તમોને કહી સંજલાવું હું તે સાંજલો.
 જે પશુને મારીયે તે પશુના જેટલા રોમ હોય તેટલા હજાર વર્ષ પર્યંત તે પશુનો મારનારો
 પ્રાણી નરકમાં પડી. હુઃસ્વ.જોગવે છે. વલી જે કોઈ સોનાનો મેરુપર્વત બનાવીને દાનમાં
 આપી દીધે અથવા ઇર્ધ્વીનું દાન આપે તેટલા દાનથી પણ અધિક ફલ જે એક પ્રાણી મરતો
 હોય તેને બચાવે તે જીવને મલે છે માટે મરતા પ્રાણીને બચાવવા જેટલું ફલ સોનાના દાનથી
 તથા ઇર્ધ્વીના દાનથી હોય મહી કેમકે બીજા સર્વ પ્રકારના દાન જે છે તેનું ફલ તો કાલો
 તરમાં સૂટી જાય છે, જોગવાઈ જાય છે, પરંતુ અન્યદાનનું ફલ કેવારેં પણ સૂટે નહીં,
 સર્વથી શ્રેષ્ઠ ફલ તે અન્યદાનનું જ છે. એવા તેના વચન સાંજલી યજ્ઞ કરનારા નિર્દયી
 બ્રાહ્મણ લોકો બોલ્યા તું કોણ હો? બકરો બોલ્યો હું અગ્નિ દેવ હું, બકરો મહારો વાહન
 છે, તમે પશુને મારો. હો તેના યોગે મહાહુઃસ્વ તમને વેઠવા પડશે, માટે તમારા ઉપર મને
 દયા આવી તેથી ઉપદેશ કરવા આવ્યો હું. બ્રાહ્મણો બોલ્યા અમે ધર્મે ધર્મે ધર્મે માટે મારીયે
 હોયે, બકરો બોલ્યો અરે હુણો પશુવધ કરવાથી વલી ધર્મ તે ક્યાંથી ધર્માનો છે? એતો મહોંડું
 જબરજસ્ત પાપનું સ્થાનક છે જો એનો મુદ્દો તમારે પૂઠવો હોય તો, જૈનાચાર્ય શ્રીપ્રિયંથસૂ
 રિને પૂઠો, તે મહારુપાપાત્ર છે માટે તમોને સમજાવી તમારો નિસ્તાર કરશે. તેવારેં બ્રા
 હ્મણો સર્વ પ્રિયંથસૂરિ પાસેં પૂઠવા આવ્યા, તેમણે દયા રૂપ શુદ્ધ ધર્મ બતાવ્યો તે વચ્ચે
 બ્રાહ્મણપ્રમુખ ઘણા લોકો જૈની થયા, એવા શ્રીપ્રિયંથસૂરિ હતા એમનાથી મધ્યમશાખા
 નિકલી ॥ તથા અગ્નિ આર્ય સમિત ગૌતમ ગોત્રીયાથી બ્રહ્મદ્રીપિકા શાખા નિકલી તેનો

સંબંધ આ પ્રમાણે છે તે કહે છે. આંતરીર દેશમાં, અચલપુર નગરની નજીક એક કન્ના બીજી
 બેન્ના એ બે નદીયો હતી, તેની વચ્ચેના બ્રહ્મ નામા દ્વીપ હતો તિહાં પાંચઝોં તાપસ વસતા
 હતા તેમાં એક તાપસ પોતાના પગમાં લેપ લગાડી પાવડીયો પહેરી હરહમેસ બેન્ના નદીના
 પાણીમાંથી ઉતરતો હતો પણ પાણીમાં મૂબે નહીં જેવી રીતે થલ્લ ઉપર સુકા માર્ગમાં ચાલ્યા
 જડ્યેં તેવી રીતે પાણીમાંથી ચાલીને ગામમાં પારણું કરવા આવે તેવારેં લોક તેની પ્રશંસા
 કરતાં થકા બોલે જે આ તાપસની જૂડ કેવી અથાગ તપની શક્તિ છે, એવા ધર્મમાં ઘણા
 લોકો મિથ્યાત્વી થઈ ગયા અને તાપસની નક્તિ કરવા લાગ્યા વલી આવકોને કહે કે જૂડ
 અમારા ગુરુનો કેવો પ્રનાવ છે? એના પ્રનાવમાં કાંઈ ન્યૂનતા નથી. એવા ઉપદેશથી ઘણા
 લોકો મિથ્યાત્વી થતા દેશીને આવકોયે શ્રીવજ્રસ્વામીના મામા શ્રીઅર્યસમિતસૂરિને બો
 લાવ્યા, સૂરિ આવ્યા, તેવારેં આવકોયેં પુઠ્યું સ્વામીજી આ તાપસની કેવા પ્રકારની તપશક્તિ
 છે? આચાર્યેં કહ્યું કે તપશક્તિ કાંઈ પણ નથી પરંતુ પાદલેપશક્તિ છે તેવારેં આવક લોક
 સર્વ સમજી ગયા, પઠી તાપસનું ટિડ ડઘાડું પાડવા માટે તે તાપસને આવકોયેં પોતાને ઘેર
 નોજનને અર્થે નિમંત્રણા કરી તેવારેં મિથ્યાત્વી લોક ઘણા સુશી થયા અને જાણવા લાગ્યા
 જે આવકો પણ હવે આપણા ધર્મમાં આવી જાશે એવું જાણીને આવકોને ઘેર યોગીને લઈ
 ગયા તિહાં આવકોયેં નક્તિના મિસે કરીને પાવડી ઉપર તાપસના પગ ધોઈ નસાવ્યા તેવારેં
 યોગીના મનમાંતો મહોંડું ડુઃસવ થયું પણ શરમનો માણો છું કરે! નાકારો કહેવાય નહીં પઠી
 કાંઈ નોજન કહ્યું કાંઈ નહીં કહ્યું અને તરત તાપસ તિહાંથી ઉઠ્યો તેને આવકો આદર દેશને
 પાઠા તેના સ્થાનક ઉપર પોહોચાડવાને સાર્થેં ચાલ્યા, મનમાંતો એવું સમજતા હતા જે જો

इयें केवी मजा थाय ठे पण बाह्यरथी तेने स्थानकें पोहोचाडवानुं मोल घालीने तेनी साथे बलावा गया सर्व नदीकिनारे आवी उजा तेवारें तापसैं विचाखुं जे थोडोसो लेप हरो तो पण नदी उत्तरी जइश एम विचारी नदीमां पण दीधो के तरत हुबवा लाग्यो तेवारें लोकोमां निंदा थइ पढी दया लावीने. श्रावकोये नदीमांथी खेंची पाढो बाहेर काहाज्यो, नहीकां तणाइ जतो हतो, एटलामां लोकोने प्रतिबोध आपवाने माटे श्रीआर्यसमित सूरि पण तिहां आव्या अने चिपटी वजाडी बोल्या के हे बेन्नाह नदी ! महारे पहेले पार जावुं ठे माटे मार्ग आप ए टळुं आचार्यना मुखमांथी वचन निकलतांज नदीना बेहु कांठा जेला मली गया तेवारें लोक विस्मय पाम्या. पढी आचार्य तथा बीजा नगरना लोको सर्वे मली ब्रह्मघ्दीप गया तिहां तापसोने धर्मोपदेश आपी प्रतिबोध पमाज्यो तेवारें पांचसैं तापसोये दीक्षा लीधी अने चूर्णेना प्रयोगथी तापस नदी उपरथी चालतो हतो परंतु तपस्यानो प्रभाव न हतो एवी वात सर्व लोकोमां प्रसिद्ध थइ, जैनधर्मनो महिमा वृद्धि पाम्यो पढी संघसहित गुरु पोताने स्थानकें आव्या, तिहां तापस साधुर्तथी ब्रह्मघ्दीपिका नामे शाखा थइ ॥ ॥ हवे अखिर आर्यस्थंमिलनी पढी चौद गाथाउनो अर्थ कह्योये ठैयें ॥ गौतमगोत्रीया फल्गु मित्रने वांडुं बु, बीजा वशिष्ठगोत्रीया धनगिरिने वांडुं बु, कांडक शिवचूति कौशिक गोत्रीया दुर्जंत अने कृष्णने वांडुं ॥ १ ॥ ॥ एमने मस्तकें करी वांढीने बली जइ, नद्वत्र अने रक्षित ए त्रणे काश्यप गोत्रीयाने वांडुं ॥ २ ॥ ॥ तथा एक आर्य नाग गौतमगोत्रीया, बीजा आर्य जेहिल वासिष्ठगोत्रीया, त्रीजा आर्य विष्णु माढरगो त्रीया अने चोथा आर्य कालक गौतमगोत्रीया ए चारने वांडुं ॥ ३ ॥ ॥ गौतमगोत्रीया कु मरसंपलित्थंक तथा जइक तथा स्थविग आर्यवृद्धि गौतमगोत्रीयाने हुं वांडुं बु ॥ ४ ॥ ॥ ते

મને મસ્તકે કરી વાંદીને વલી ચારિત્ર જ્ઞાન સહિત એવા સ્થવિર સંઘપાલક ગૌતમગોત્રીયાને
 વાંડું બું ॥ ૫ ॥ ॥ વલી આર્ય હસ્તિ કાશ્યપગોત્રીયા, કુમાવંત સમુદ્ધ સરખા ધૈર્યવંત; જે ૩
 નાલાના પહેલા મંદીનામાં એટલે ચૈત્રમહિનાના શુક્લપક્ષમાં કાલગત થયા તેમને વાંડું ॥ ૬ ॥
 વલી જના વ્રત શીલ લલ્લિયસહિત જેમના દીક્ષામહોત્સવમાં દેવતાયે આવીને મસ્તક ઉપર
 ઠટ રાણું એવા સ્થવિર આર્યધર્મે તે પ્રત્યે વાંડું ॥ ૭ ॥ ॥ તથા એક હસ્તિ, બીજા ધર્મે અને
 ત્રીજા સિંહ એ ત્રણ કાશ્યપગોત્રીયા મોક્ષમાર્ગના સાધક તેમને વાંડું ॥ ૮ ॥ ॥ તેમને મ
 સ્તકે કરી વાંદીને પઠી સ્થિર છે ચારિત્ર અને જ્ઞાન જેમના એવા સ્થવિર આર્ય જંબુ ગૌતમગોત્રી
 યાને વાંડું ॥ ૯ ॥ ॥ તથા જે કોમલ કુદયવાલા અને માનરહિત તેમજ ઘણું જંબુ ગૌતમગોત્રી
 ત્તમ છે જ્ઞાન, દર્શન અને ચારિત્ર જેમનું એવા તંદિક પિતા કાશ્યપગોત્રીયાને વાંડું ॥ ૧૦ ॥
 તથા સ્થિર છે ચારિત્ર જેમનું વલી ઉત્તમ સમ્યક્ત્વ અને સત્ત્વ તેણે કરી સહિત એવા દેસિ ગણિ
 કુમાશ્રમણ માઠરગોત્રીયાને વાંડું ॥ ૧૧ ॥ ॥ તેવાર પઠી વલી જે અનુયોગના ધારક, સાગર
 જેવા ધૈર્યવાન ગંજીર, મહા સત્ત્વવંત એવા સ્થવિર ઉત્તમ કુમાશ્રમણ વહ્નગોત્રીયાને વાંડું
 ॥ ૧૨ ॥ ॥ પઠી વલી જે જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્ર અને તપ તેમાં સ્થિર થયેલા, મહાગુણવાન
 એવા સ્થવિર કુમાર ધર્મણી ગુણવાનને વાંડું ॥ ૧૩ ॥ ॥ વલી સૂત્ર અને સૂત્ર અર્થ રૂપ રત્નેકરી
 જરેલા અને કુમારદેવાદિગુણસંપન્ન; જેણે સર્વ સૂત્ર પુસ્તકારૂઠ કહ્યા એવા દેવદિગણિદ્ધ
 માશ્રમણ કાશ્યપગોત્રીયાને વાંડું ॥ ૧૪ ॥ ॥ ઇતિ સ્થવિરાવલી સૂત્રાર્થઃ ॥ ॥ હવે યદ્યપિ
 જ્યાં આ સ્થવિરાવલીમાં શ્રીઆર્યરક્તિ પ્રમુખના નામ કહ્યા નથી નથાપિ એ પણ સ્થવિર
 સરખાજ થયા છે તેમનો સંબંધ લક્ષીયે થયે ॥ ॥ દશપુર નામ નગરમાં, સોમદેવ પુરોહિત

तेनी रुझा नामे जार्या तेमना पुत्र आर्यरक्षितजी परदेश गया; तिहांधी चौदे विद्या नएनीने आब्या तेमने राजार्ये हाथी उपर बेसाडी, महोत्सवसहित नगरमां प्रवेश कराब्यो. इहां सर्व सज्जन कुटुंब मित्रादिक आवीने मल्या परंतु एमनी माता मली नही माताने पंगे ला ग्या तो पण माता खुसी थइ नही तेवारें आर्यरक्षितजीयें पूठुं माताजी तमे आमणा डमणा देखाउ ठो पण कांइ हर्ष आनंद दर्शावता नथी तेनुं कारण महारा उपर कृपा करीने प्रकाश करो! ते सांचली माताजी बोल्या हे पुत्र तुं जे विद्या शीखी आब्यो ठो ते सर्व नरकपतननी विद्याउ ठे. कारण के तुं घणा होमादिक लौकिक कृत्य करवानां शास्त्र नणी आब्यो ठो. ते हुं जैनी हुं माटे ए दुर्गतिना देवावालाने केवी रीते रुडा करी माउं! हुंतो जेथकी ताहारा आत्मानुं कल्याण थाय एवां शास्त्र तुं नथ्यो होय तो सुबुद्धिमान् करी माउं. ते सांचलीने पुत्र बोळ्यो हे माताजी आत्माने तारनार कयां शास्त्र ठे? ते मने कहो तो हुं तेनो पण अन्यास करूं. मातार्ये कहुं के दृष्टिवाद नणो. तेवारें आर्यरक्षितजीयें जाणुं जे सर्व मतनां शास्त्र नणवा योग्य ठे माटे महारे ए शास्त्र पण नणुं पठी रात्रीयें माता जीने पूठुं. हुं दृष्टिवाद कयां नणवा जात्रं मातार्ये कहुं. तोमली पुत्राचार्यनी पासे जंइ ए शास्त्र नणो. हवे आर्य रक्षितजीयें महोटे परोडीयें उठीने नणवा माटे प्रयाण कहुं केट लुंक दूर गयो के पोताना पितानो मित्र एक ब्राह्मण शेलडीना सांग हाथमां लइने आवतो हतो ते साहामो मळ्यो. तेणे पूठुं तुं कोण ठो? एणे कहुं हुं आर्यरक्षित हुं. तेवारें तेणे कहुं के हुंतो तने परदेशथी आब्यो सांचलीने मलवा सारु आब्यो हुं. अने आ शेलडीना सांग पण ताहारे वास्ते लाब्यो हुं ते सांचली आर्यरक्षितें सेलडीना सांग गणी जोया तो

साडा नव संख्यायें थया तेवारें विचाहुं जे हुं दृष्टिवादना साडा नव जाग जणीश एबुं चिं
 तवी ते ब्राह्मणेने कहुं के तमे महारी माता पासें जाउं हुं आबुं हुं वली तमे माताजीने
 कहेजो के आर्यरक्षित मने मल्या हता. एबुं कहीने आगल चाल्यो अने प्रहेला ब्राह्मणे पण
 एमनी माता पासें जइ शेलडी आपीने कहुं के तमारो पुत्र आर्यरक्षित मने रस्तामां मल्यो.
 ते सांजली मातायें जाएहुं जे महारा पुत्रने शुक्रन तो सारा थया. ए साडा नव पूर्व जणशे.
 एबुं मनमां जाणी लीधुं. हवे आर्यरक्षित जिहां शिष्य पाठ करे ठे तिहां गया अने विचारवा
 लाग्या जे एमने केवी रीते वंदना करुं एबुं चिंतवीने उपासरानी बाहेर बेठा एटलामां ठहर
 नामे कोइ श्रावकें; निसिंहि कही उपासरामां जइने उंचे स्वरे वांदणा देवानी जे इरियावहि प्रमुख
 किरिया ठे ते कही वंदना करी ते विधि सर्व आर्यरक्षित सीखी गया. पढी गुरु पासें आवी तेवाज
 विधिथी गुरुने वांदीने विनयपूर्वक आगल बेठा. गुरुयें जाएहुं जे आ कोइ नवो श्रावक ठे
 पण वांदवानो विधि तो बराबर जाणे ठे पढी ठहर श्रावकने गुरुयें पुठुं तेवारें ठहरें उ
 लख्यो जे आ गुरुनो जाणेज ठे. पढी गुरुने कहुं आ तो आर्यरक्षित आपनो जाणेज ठे.
 तेने गुरुयें धर्मोपदेश आप्यो तेवारें आर्यरक्षितें कहुं मने दीक्षा आपो. महारी मातायें
 तो दृष्टिवाद नएवानी. आज्ञा आपी ठे. तेवारें गुरुयें लोकोना जयथी अन्यस्थानके जइने
 दीक्षा दीधी. पढी पोतानी. पासे जेटली विद्याउ हती ते तो सर्वे गुरुयें जणावी. वली अ
 धिक पूर्व जणांववाने. माटे श्रीवज्रस्वामीनी पासे मोकल्यो. तिहां जातां रस्तामां उज्जयणी
 नगरी आवी तिहां भानइगुप्तसूरि मल्या ते खुशी थया. अने बोल्या के तें सारु काम कहुं
 पण हवे मने हाल अनशन करबुं ठे माटे हुं अनशनने सहाय आपीने पढी जाजे. एवां

गुरुनां वचन सांजली तिहां अनशनमां सहायी थयो, नइगुप्त स्त्रियें कहुं के तुं वज्रस्वामीनी पासें नएजे पए तेमनी संघाते रात्रें जेलो रहीश नही. जुदा उपासरामां रात्रें रहेजे, केमके जे श्रीवज्रस्वामीनी साथे एक रात्रीज रहे ते जो सोपक्रमी आउखावालो होय तो पए वज्रस्वामीनी साथेज मरण पासे. ए वात सांजलीने तहत्ति करी संथारो करावीने श्रीवज्रस्वामीना पासे आव्यो. रात्रें नगरने बाहेर रह्यो. अने तेज रात्रीयें. श्रीवज्रस्वामीने सुपहुं आव्युं जे महारी पासें पात्रमां दूध नरेहुं हतुं ते कोइ प्राहुणो आवीने पी गयो स्वल्पमात्र शेष रह्युं एवामां प्रजातना श्रीआर्यरक्षितजी पए तेमनी पासे आव्या. तेमने वज्रस्वामीयें पुठ्युं. तुं किहांथी आव्यो? तेवारें सर्व हकीगत कहीने कहुं के हुं बीजा उपासरामां रहीने आपनी पासें नएगीश. वज्रस्वामीयें पूठ्युं महारी पासे नएवुं ने बीजा उपासरामां रहेहुं एम तने शामाटे करवुं पडे ठे? तेवारें नइगुप्ताचार्य कहेहुं वृत्तांत तेमने संजलाव्युं ते सांजली वज्रस्वामीयें उपयोग आपीने जाएवुं जे आ वात सत्य ठे; महापुरुषनां वचन प्रमाण ठे. हवे श्रीआर्यरक्षितजीयें नवपूर्व शास्त्र तो संपूर्ण मुख पाठे करी लीथो अने दशमो पूर्व नए ठे, एटलामां माता पिताउने घणा दिवस पर्यंत श्रीआर्यरक्षितहुं कोइ पए समाचार न मल वाथी मातापितायें आर्यरक्षितनो न्हानो नाइ फट्गुरक्षित ठे तेने बोलावीने आर्यरक्षितनी पासें मोकल्यो. तेणे आवी कहुं के तमे माता पितानी पासे चालो. आर्यरक्षितें कहुं के चा लीने शुं करुं? तेणे कहुं धर्मोपदेश आपो, केमके तेंमने दीक्षा लेवानी इह्वा थइ ठे. तेने आर्यरक्षितें कहुं. तुंतो दीक्षा लइ ले. फट्गुरक्षितें कहुं हुं दीक्षा लेइ लेउं हुं अने तमे तिहां चालो. तेवारें फट्गुने दीक्षा आपीने गुरुने पूठ्युं हवे दशमो पूर्व केटलो शेष महारे नए

वानो रह्यो ठे ? गुरुयें कहुं हजी घणो ठे तुं उद्यम कर. तेवारें तिहांज रही जणवानो उद्यम कखो. वली केटलाएक दिवस पढी मातापितानी पासें जवानुं मनमां घणुं उमंग थयो तेवारें फरीथी गुरुने पुठ्युं. महाराज दशमो पूर्व हजी केटलो शेष रह्यो ठे ! गुरुयें कहुं दशमा पूर्वतुं बिंझुमात्र तो तुं शीख्यो अने समुद जेटलो शेष जणवो रह्यो ठे पण उद्यम कर तेवारें वली पण जणवानो उद्यम करवा मांमथो पण चित्त बराबर लागे नही, तेवारें कहुं हवे तो हुं जइश त्यारें वज्रस्वामीयें जाएं जे एटलो पूर्वलो पूर्वनो जाग हवे शेष रहेजो; बाकी विबेद थइ जाजो; कारणके हमणा बीजो कोइ एटला पूर्वनो जणनार ठे नही, एवो मनमां विचार करीने श्री आर्यरक्षितने मावित्रो पासें जवानी रजा आपी तेवारें बेहु नाइज दशपुर नगरें आव्या; तेमने राजायें महोटा महोत्सवसहित गाममां प्रवेश कराव्यो पढी मातापिता प्रमुख सर्व कुटुंबने धर्मोपदेश देइ सर्वने दीक्षा आपी, एक पितायें दीक्षा लीधी नही. ते कुटुंबना मोहने लीधे तेमनी पासेंज रहे पण दीक्षा लीए नही तेवारें आर्यरक्षितजीयें कहुं तमें दीक्षा शामाटे लेता नथी ? पितायें कहुं के मने एकतो म होहुं धोतीयुं, बीजी जनोइ, बीजुं ठत्र, चोथा पगरखा अने पांचमुं कमंफल ए पांच वस्तु विना चाले नही जो ए पांच वाना विना चालुं तो मने लज्जा थाय तेवारें गुरुयें पांच वाना वापरवानी बूट आपीने पण दीक्षा दीधी. पढी गुरुयें जाएं जे आ वुहने तो जर तारवो ज जोइयें एवो निश्चय करी ठोकराउने शीखावी मुक्क्युं जे, अमे जेवारें चैत्यना दर्शन करवा जइयें तेवारें तमे सर्व साधुने वंदना करजो, पण एक ए वुह साधुने वांदशो नही, जेवारें तमोने कहे के अमने कां वांदता नथी ? तेवारें तमे कहेजो के तमे साधु केम कहेवाउ ?

तमे तो तब राखो ठो पढी ठोकराउए तेमज कहुं तेवारे वुद्धे कहुं के हे वत्सो ! साधु तब नही राखे तो महारे पण नही राखवुं एम कही तब नाखी दीधुं एमज जनोइ, पावडी अने कमंमल सर्वनो त्याग करी दीधो पण कहुं के धोतीयुं तो महाराथी मूकाओ नह। तेवारे आर्यरक्षितजी बोल्या एमज रहेवा आपो नले धोत्युं पहेरेलुं ठे एटलामां एकदिवस एक सा धुयें अनशन करीने काल कखो तेवारे आर्यरक्षितजीयें बीजा साधुने शीखावी मुस्युं के तमे मांहोमांहे विवाद करजो-पण साधुने परववा माटे उपाडशो नही. एवुं शीखवीने पढी बोल्या के आ साधुना शरीरमे जे परववी आवे तेने महालाज थाय तेवारे साधुउ मांहोमांहे बोलवा लाग्या तेमां एकें कहुं हुं लइजाउं, बीजाये कहुं हुं लइजाउं. तेमने देखीने सोमदेव वुद्धसाधु बोल्या जे छुं ए कार्य करवामां घणी निर्झरा थाय ठे ? गुरु बोल्या हा घणी निर्झरा थाय ठे तेवारे वुद्ध साधु बोल्या के ए काम हुंज करीश गुरुयें कहुं इहां उपसर्ग घणा ठे माटे उपसर्ग सहन करवानी शक्ति होय तो ए काम करवुं नहीकां अरिष्ट थइ जाय तेवारे वुद्ध साधु बोल्या हा, हुं सर्व उपसर्ग सहन करीश, एम कही ते अनशन साधुना शरीरने उपा डीने लइ चाल्यो, तिहां आचार्य आवकोना ठोकराउने शीखवी मुस्युं; तेथी ठोकरायें हाको करी पाबल पडीने वुद्धुं धोतीयुं खोंसी लीधुं तेवारे वुद्धे जाणुं जे उपसर्ग तो ठे. पढी आचार्य सर्व परिवार लइने वुद्धनी पाबल गया, तेने देखीने वुद्ध लज्जा पाम्यो गुरु बोल्या महोदो उपसर्ग थयो, हवे बीजो चोलपट्टो लावो तिहां साधुउ बोल्या; महोदो चोलपट्ट तो जइने लइ आवी तो थाय; वुद्धे कहुं चोलपट्टोज आपो. लाजतो गइ हवे छुं ठे !! एम करी चोलपट्टो पहेराव्यो. हवे ते वुद्ध गोचरी करवा जाय नही तेवारे गुरुयें साधुने

કહી મુઠ્યું કે તમે ગોચરી લાવી આપશો નહીં; એ વૃહ પોતે જહ લહ આવશે. એવું કહીને ગુરુ અન્ય ગામે ચાલ્યા ગયા. પાઠલથી સાધુડે પોતપોતાનો આહાર લહ આવીને જમી લીધો અને વૃહ તો નૂલ્યો બેઠો રહ્યો. બીજે દિવસે ગુરુ આવ્યા તેમણે સાધુડેને કહ્યું. કેમ રે વૃહ સાધુને આહાર શા વાસ્તે નહીં લહ આપ્યું? એવીરીતે કત્તિમ કોપ કયો. તેવારે સાધુડે બોલ્યા. એ વૃહ પોતે ગોચરી કેમ જાતા નથી! પઠી ગુરુ પોતે ગોચરી જવા લાગ્યા. વૃહ જાણું જે આતો ગુરુનો અવિનય થાય છે. એવું ચિંતવીને વૃહ પોતે જ ગોચરી ગયો તિહાં એક રોઠને ઘેર સ્થરા દરવાજાને તો જાણું નહીં અને પાઠલના બારણાથી તેના ઘેરમાં ઘુસવા લાગ્યો, તેવારે ઘરના માણસો બોલ્યાં, સાહામા બારણામાંથી આવો. એવું સાંજની વૃહ સાધુ બોલ્યા અરે લક્ષ્મી છે તે તો મરજીમાં આવે તે તરફથી આવે. જે તરફથી આવે તે તરફથી સારી જાણવી, એનો કાંઈ વિચાર રાખવો નહીં. તેવારે રોઠે સુશી થડને વત્રીશ લાફુ વહોરાવ્યા. તે લડને વૃહ સાધુયે આવી ગુરુને દેલાહ્યા. તે જોહ ગુરુયે વિચાર કયો જે વત્રીશ શિષ્ય મહારા થાશે, વૃહ બોલ્યો પહેલો લાજ થયો તે સર્વ સાધુડેને દેવો જોડ્યે, એમ વિચારી સર્વ મોદક સાધુડેને આપી દીધા. ફરી ગોચરીયે જડને સ્વીરું જોજન લહ આવી પોતે પારણું કહ્યું. એમ એ વૃહસાધુ નિદામાં લલ્લિયંત થયો, જ્યાં જાય ત્યાં જો તે દાતાર મહાલોજી હોય તોપણ જ તમ જોજન એને વહોરાવે એમ અનુક્રમે તે વૃહસાધુ ગહનો આધારનૂત થયો એ શ્રી આર્યરક્તિ જીના ગહમાં ત્રણ સાધું લલ્લિયંત થયા તેના નામ કહે છે. એક હર્ષલિકા પુષ્પમિત્ર, બીજો ધૃતપુષ્પ મિત્ર અને ત્રીજો વલ્લપુષ્પમિત્ર તથા ચાર સાધુડે મહાપંમિત થયા તેના નામ કહે છે. એક હર્ષલિકા પુષ્પમિત્ર, બીજો વૃહ, ત્રીજો ફલ્ગુરક્તિ અને ચોથો ગોષ્ઠામાહિલ એ ચાર

जाणवा हवे एक दिवसें इंदमहाराजें सीमंधरस्वामीने निगोद विचार पूढयो जगवाने वर्णन करी संजलाव्युं तेवारें इंदू पूढ्युं. नरतदेत्रमां कोइ एवो विचार कहेवावालो हालमां ठे ? जगवाने कहुं आर्यरक्षित स्मरि ठे पठी. इंदमहाराज वृद्धरूप करी आर्यरक्षितजी पासें आनीने पूढवा लाग्यो के हे महाराज ? म्हासुं आयुष्य हजी केटलुं ठे ? तेवारें गुरुयें श्रुतउपयो गयी कहुं के तुं पहेला देवलोकनो इंदू ठो पठी निगोदना सूक्ष्म विचार पूढया गुरुयें ते सर्वे खुलासापूर्वक कह्या तेवारें इंदमहाराज गुरुनी सवना करी उपासरातुं द्वार फेरवीने चाव्या गया, शिष्यने खबर पडी जे इंदू आव्यो हतो. हवे वली आर्यरक्षित स्मरियें बुद्धिनी हानी थती देखीनें सूत्रोना जूदा चार अनुयोगद्वार, कख्या एवा ए आर्यरक्षित स्थविर थया॥ हवे ए प्रमाणे विद्याधरगह्वीय वृद्धवादीना शिष्य सिद्धसेन दिवाकर थया तेनो संबंध आ प्रमाणे ठे के एक साधु वृद्धपणामां महोटा स्वरथी नणतो हतो तेने देखीने राजार्यें कहुं के तुं शुं मूसलो फुलावीश ? जे एटलो उतावलो गोखे ठे ! तेवारें तेणे सरस्वतीने बोलावी विद्या पामीने चोवटा मांहे मूसलो उजो करी राजासहित सर्वलोकोने देखतां फुल्लवित काव्य कहुं तेथी मूसलो फुल्ल्यो ते जोइ सर्व राजा प्रमुख चमत्कार पाम्या एवो वृद्धवादि थयो. तेमणे सिद्धसेन ब्राह्मणने प्रतिबोध्यो अने ते सिद्धसेने वली विक्रमादित्यराजाने प्रतिबोध आप्यो, श्रीशत्रुंजयनो संघ च लाव्यो, तेना संघमां एकशेने सीतेर शोनाना देवल चालता वली शत्रुंजानो उद्धार कराव्यो तथा श्रीसिद्धसेन स्मरिना सहायथी विक्रमादित्य राजार्यें संवत् चलाव्यो, आगल श्रीवीरनगवाननो संवत् हतो, ए वृद्धवादी अने सिद्धसेन ए पण वेहु थविर थया॥ ॥ तथा वली त्रण कालिकाचार्य थया ठे तेमां एकतो श्रीवीरनगवानथी त्रणशेन न्होनेर वर्षे थया. तेमणे श्रीपन्नवणा सूत्र बनाव्युं

જેણે સૌધર્મીને નિગોડનો વિચાર કહ્યો, કોઈક આચાર્ય કહે છે કે ગાથા દેખવાથી એ કાલિકા
 ચાર્ય વીર સંવત્થી ત્રણજોને વીશ વર્ષ થયા છે, કોઈ કહે છે ત્રણજો પચીશ વર્ષ થયા છે, કોઈ કહે
 છે કે ચોથનો સંવત્સરી આપવાવાળા પણ એજ કાલિકાચાર્ય છે. એમાં સ્વરં સોટું કેવલી જગવાન
 જાણે. ગ્રંથોમાં તો સંવત્નો ફેર છે. વલી બીજા કાલિકાચાર્ય તો પૂર્વે કાલિકાચાર્ય કહ્યા તેમના
 માંમાં થાય અને ત્રીજા કાલિકાચાર્ય તો શ્રીવીરજગવાન મોદ્દ ગયા પછી એ૩ મેં વર્ષ અને
 વિક્રમાદિત્યના સંવત્ ૫૩૩ મેં વર્ષ જેણે ચોથની સંવત્સરી કરી તે છે તેમાં વલી કોઈકોઈ તૂર્ણિ
 કાર; એવીરીતે લખે છે કે કેટલાએક કાલિકાચાર્યના શિષ્યોયે ચોથની સંવત્સરી માન્ય કરી,
 અને કેટલાએક શ્રીસુધર્મસ્વામીના શિષ્યોએ પાંચમની સંવત્સરી માની. તત્ત્વ કેવલી જાણે. એ
 વિવાદમાં તંત નથી સ્વર વિના જોર લગાવતું મુનાસેવ નથી રહ્યું ॥ ॥ વલી હરિનંદ સ્થર
 પણ ત્રણ થયા છે. તેમાં એકતો હરિનંદ નામા બ્રાહ્મણ હતો તે વ્યાકરણાદિ જાણ્યા પછી પ્રતિજ્ઞા
 કરીકે જેનો અર્થ હું સમજી શકું નહીં તે પદનો અર્થ જે કહી આપે તેનો હું શિષ્ય થાવું.
 પછી એક દિવસ સાધ્વીત ગાથા જાણે છે તે આવીરીતે ॥ ચક્કિડુગ હરિ પણગં, પણગં ચક્કીણ
 કેસવો ચક્કી ॥ ઇત્યાદિ એ ગાથાનો અર્થ એ બ્રાહ્મણથી થઈ શક્યો નહીં. તેવારે જાણું જે હું
 હાથો પછી સાધ્વીને અર્થ પુઠ્યો તેવારે સાધ્વીયેં કહ્યું ગુરુને પુઠો. ગુરુ પાસેથી ગાથાનો
 અર્થ સાંજલી પ્રતિજ્ઞા પાલવા સારુ દીક્ષા લીધી, આચાર્યપદ પામ્યો તે આચાર્ય વિક્રમસંવ
 તના ૫૮૫ મેં વર્ષે આવશ્યકનિર્યુક્તિ પ્રમુલ્ક ગ્રંથોની ટીકાત કરી તથા એમના એક હંસ અને
 બીજા પરમહંસ એવા નામે બે શિષ્ય બૌદ્ધલોકોનું મત જાણવા માટે ગૌધોની પાસે જાણવા ગયા
 હતા તિહાં બૌદ્ધોયેં જાણું કે એ બે જૈની જેવા દેસાય છે. તેવારે પરીક્ષા કરવા માટે દાદરાના પગ

थीयाउ उपर जैनप्रतिमा सूकी दीधी, तेनी उपर पग आपीने बौधनां शिष्यो तो सर्वे उत्तरी गया परंतु हंस अने परमहंस जैनप्रतिमा देखीने प्रतिमाना हृदयमां खडीनी जनोड करी उत्तया. तेवारें बौधोयें जाणुं जे आ निश्चयें जैनीउ ठे अने शिष्योने पण खबर पडी के ए आपणने जाणी गया ठे. तेवारें मरणना जयथी ते बे जण पोतपोतानी जणवान। पोथीयो हाथमां जइने पोताने देश चालता थया. बौधोयें राजाना सीपाइयो ते बे शिष्योने मारवा माटे मो कल्या. तेणे जइ प्रथम तो हंसने मारी नाख्यो अने परमहंस जागी गयो परंतु चितोड गढना कोट पासें तेने पण मारी नाख्यो. पढी राजाना सुजटो राजापासे गया हरिजइसूरि ए वात सांजलीने महा कोपायमान थया थका. मंत्रना बलेकरी एक तेलनी कढाइ उका लीने पढी मंत्र जपता जाय अने एकेक कांकरी कढाइमां नाखता जाय. जे वखत कांकरी नाखे ते वखत मंत्रना प्रजावथी बौधनो एक लपखी ते कढाइमां पढी जरम थइ जाय. एम करी १४४४ बौधोने हल्या. तेवारें एक श्रावक गाथा बोळ्यो ॥ जइजलइजलजलोए ॥ एटलुं सांजलतांज क्रोध उत्तरी गयो. वली केटलाएक ग्रंथोमां एम लखुं ठे के याकनी महत्तरा साध्वीयें एक श्राविकाने लावीने गुरुने कहुं के एणे पंचेई जीवनो वध कखो ठे. तेनो दंदं शुं आपो ठो? तेवारें गुरु बोल्या पंच कल्याणानो दंदं आपीयें ठेये ते वखत साध्वी बोली. महाराज! एक पंचेईना वधनो एटजो महोदो दंदं अपाय ठे? एवुं आप जाणो ठो तो आ बौधोने केम मारो ठो? तेवारें गुरुनो क्रोध उत्तरी गयो पढी प्रायश्चित्त शोधवाने माटे चौदशे ने चुमालीश पंचाशक प्रमुख प्रकरण बनाव्यां. ए प्रथम हरिजइ सूरिनी संक्षेप कथा कही ॥ १ ॥ ॥ वला बीजा हरिजइसूरि विक्रमसंवतना ६३ मां वर्षमां थया. तेमना शिष्य

सिद्धर्षिगणी हता ते बौधोनी पासे एकवीश वार गया अने आव्या. तेमणे बौधोने प्रतिबोधवा
 माटे ललितविस्तरा शक्रस्तवनी वृत्ति बनावी. ए बीजा हरिचंद्र सूरिनी सामान्य कथा कही ॥
 हवे त्रीजा हरिचंद्रसूरि विक्रम संवत्तना बारसेना सैकामां थया तेमणे बनावेला मुनिप्रति
 चरित्र आदिक ग्रंथो आज्ञे प्रसिद्ध ते ए त्रीजा हरिचंद्रसूरि थया. तथा वली श्रीजिनचंद्र
 गणिकुमाश्रमणप्रमुख घणा आचार्यो स्थविर थइ गया ते, तेमणे विशेषावश्यकतुं जाण्य
 बनाव्युं ते. तेमज बीजा वली श्रीशीलिंगाचार्य, अनय देवसूरि अने मलयगिरिप्रमुख टीका
 उना करवावाला थया ते. ए सर्व स्थविरो जाणवा. इति स्थविरावली शेषसंबंध संपूर्ण ॥
 हवे अष्टावीश प्रकारनी साधु समाचारी लखीयें हेंयें ॥ ते कालने विषे, ते समयने विषे,
 श्रमण जगवंत श्रीमहावीर स्वामी आषाढ शुद्ध पूर्णिमाथी लइने एक महीनो अने बीश
 दिवस वरसादना गये थके पंजोसण करे एवो नियम ते. इहां शिष्य पुढे ते के चोमासाना
 पचाश दिवस गया पढी पंजोसण केम करे ॥ १ ॥ तेने गुरु कहे ते हे शिष्य ! गृहस्थ श्रावको
 पोताना घरने खडी प्रमुखथी. थोइ उपर ठाया करी, घठारे, मठारे, धूप आपे, परनाल प्रमुख
 पाणीना मार्ग काढाडे. इत्यादिक सर्व काम गृहस्थें पोताने माटे कल्या होय. अने पोते वापरी
 फासु करी मूक्या होय; ते कारण माटे हे शिष्य ! वर्षादना पचाश दिवस गया थकां पंजो
 सण करे. अने कदाचित् जो साधु पढेजाथीज कहे के हुं चोमासुं रहीश, तो ते गृहस्थ
 साधुनुं निमित्त करीने घर प्रमुखनो आरंभ करे. ते माटे पचाश दिन गया पढी साधु कहे
 के अमे चोमासुं आंही करीछुं. एम कहे ॥ २ ॥ ॥ एवी रीतें जो जगवान् पोते पचाश
 दिन गये थके पंजोसण करे तो तेमना गणधर पण पचाश दिन गये थके पंजोसण करे ॥

॥ ૩ ॥ ॥ અને જો ગણધર પણ પચાશ દિન ગયા કેહે પંજોસણ કરે તો ગણધરોના શિષ્યો
 પણ વર્ષાદિના પચાશ દિવસ ગયે થકે પંજોસણ કરે ॥ ૪ ॥ ॥ જો ગણધરોના શિષ્યો પ
 ચાશ દિન ગયે પંજોસણ કરે તો થવિર પણ વર્ષાદિના પચાશ દિવસ ગયે પંજોસણ કરે ॥
 ॥ ૫ ॥ ॥ જો થવિરે, વર્ષાદિના પચાશ દિવસ ગયે પંજોસણ કરે તો જે આજના સમયમાં
 શ્રમણ નિર્ઘેય વિચરે તે પણ પચાશ દિન ગયે પંજોસણ કરે ॥ ૬ ॥ ॥ જો આજ વર્તમાન
 શ્રમણ નિર્ઘેય વર્ષાદિના પચાશ દિવસ ગયે થકે પંજોસણ કરે તો અમારા આચાર્ય ઉપાધ્યાય
 પણ પચાશ દિવસ ગયે પંજોસણ કરે ॥ ૭ ॥ ॥ જો અમારા આચાર્ય ઉપાધ્યાય પચાશ
 દિવસ ગયે પંજોસણ કરે તો અમે પણ વર્ષાદિના પચાશ દિવસ ગયે પંજોસણ કરીયે હૈયે.
 ફહાં અપવાદ કહે છે કે નાદરવા હુદિ પાંચમના એક દિવસ આગલ અર્થાત્ નાદરવા હુદિ
 ચોથને દિવસે પંજોસણ કરવું કલ્પે પરંતુ નાદરવા હુદિ પાંચમીને ઝલંઘવી કલ્પે નહીં એટલે
 એકાવન્નમે દિવસે સંવહરી કરવી કલ્પે નહીં પરંતુ ઝગણ પચાશમે દિવસે કારણે કરવી કલ્પે
 માટે કારણે ચોથની સંવત્સરી કરવી કલ્પે પણ ઠઠની સંવત્સરી તો અપવાદે પણ કરવી
 ન કલ્પે ॥ ૮ ॥ એ આઠ આલાવે કરી પંજોસણ કરવા આશ્રયી પ્રથમ સમાચારી જાણવી ॥
 ॥ ૧ ॥ ॥ હવે વર્ષાકાલમાં ચોમાસું રહેલા સાધુ અને સાધ્વી તેમને પાંચ કોશનો ચોખેરે
 અવગ્રહ રાખવો પણ અવગ્રહથી બારણે હાથ મૂકે તિહાં સુધી પણ ઝંચું રહેવું નહીં ॥ ૯ ॥
 સાધુ સાધ્વીને વર્ષાદે ચોમાસામાં ગોચરીને માટે પાંચ કોશ જાવું આવવું કલ્પે ॥ ૧૦ ॥ એ
 જાવા આવવાની બીજી સમાચારી જાણવી ॥ ૧૧ ॥ જિહાં વિચાલે નિત્ય નદી વહેતી રહેતી હોય
 તિહાં નદી ઝતરીને પાંચકોશ લગણ પણ જાવું આવવું કલ્પે નહીં ॥ ૧૨ ॥ અને કુણાના નગ

રીની પાસેં એરાવતી નદી છે તે નિત્ય વહેતી રહે છે પણ તેનો પાટ ઘણો પહોલો છે, પાણી સ્વલ્પ છે, માટે એક પગ જલમાં અને એક પગ ઝંચો આકાસેં ચલમાં રાખતો ઉતરે તો ચોપેર પાંચ કોશ જાવું આવવું કલ્પે ॥ ૧૨ ॥ એવી નદી ન હોય તો ન કલ્પે ॥ ૧૩ ॥ એ નદી ઉતરવાની ત્રીજી સમાચારી જાણવી ॥ ૩ ॥ ॥ હવે વર્ષાદમાં રહેલા સાધુ અને સાધ્વીને ગુરુચેં કહ્યું હોય કે જો સાધુ તમે ગિલાણને આહાર આપજો. તો તેને માટે આહાર લાવી દેવો કલ્પે. પરંતુ પોતાની મતિયેં ગિલાણને માટે આહાર લાવી દેવું કલ્પે નહીં ॥ ૧૪ ॥ ॥ અને જો ગુરુચેં કહ્યું હોય કે તું તહારે માટેજ લઈ આવ, તો પોતાને માટેજ લઈ આવવું કલ્પે પણ બીજાને આપવું ન કલ્પે ॥ ૧૫ ॥ ॥ વલી ગુરુચેં કહ્યું હોય કે તું ગિલાણને આહાર લાવી આપજે અને તું પણ રાજે, તો લાવવું અને દેવું બેઠું કલ્પે ॥ ૧૬ ॥ ॥ એ સાધુને પરસ્પર દેવા લેવાની ચોથી સમાચારી જાણવી ॥ ૪ ॥ ॥ હવે ચોમાસે પંજોસણ કરી રહેલા સાધુ સાધ્વીને નવ વિગય લેવી કલ્પે નહીં તેના નામ કહે છે. ૧ દૂધ, ૨ દહિ, ૩ માંસ, ૪ ઘૃત, ૫ તેલ, ૬ ગોલ, ૭ સહત, ૮ મદિરા અને ૯ માંસ એ નવ વિગય છે તેમાં મદિરા, માંસ, માંસ અને સહત એ ચાર વિગય તો સર્વ સાધુને પ્રથમથીજ સર્વપ્રકારે વર્જીલી હોય છે. માટે તે મૂકીને બાકીની પાંચ વિગય જે છે તે બલવાન રોગરહિત શરીરવાલાને, લેવી કલ્પે નહીં અને કારણે લેવી પડે તો લેવાય પણ પંજોસણમાં લેવી નહીં ॥ ૧૭ ॥ ॥ એ વિગય નિષેધ નામે પાંચમી સમાચારી જાણવી ॥ ૫ ॥ ॥ ચોમાસું રહેલા સાધુ સાધ્વી જે હોય તેને કોઈ ગિલાણ કહે કે માહારા માટે અમુક ચીજ ગૃહસ્થના ઘરથી લઈ આવજો તેવારેં તે લાવવાવાલો સાધુ ગુરુને પુછે હે સ્વામી ગિલાણ સાધુ અમુક ચીજ મળાવે છે તે

लइ आबुं ? गुरु कहे केटलीक मगावे ठे ? तेवारें गिलाणने पूढे अने गिलाण कहे के आटली चीज जोइयें ठेयें. पढी वली गुरुने कहे स्वामी ! अमुक चीज आटली गिलान मगावे ठे. त्पारें गुरु कहे एटली चीज-एटला प्रमाणनी लावजे. पढी ते साधु जेवारें गोचरी जाय तेवारें गिलाणने खपती चीजस्थी वधारें श्रावक देवा लागे, तेने साधु कहे के एटलीज गिलाणने खपे ठे. तेम ठतां वली श्रावक कहेके वधारे लइ जाउ आपपण खाजो, पीजो, वापरजो, महारा घरमां घणी ठे माटे सुखे ल्यो. तो लेवी. पण गिलाणना नामथी पोते लइने वापरवी न्हंी ॥ १७ ॥ ॥ ए गिलाणने खपती वस्तु लावी आपवा संबंधि ठी समाचारी जाएवी ॥ ॥ ६ ॥ ॥ हवे वर्षादमां रहेला थविर कल्पी साधुने श्रावकोना घरमां जे नवा श्रावक थयेला होय तेमने घेर हरकोइ न्हाना अथवा महोटा साधु जाय अने ते जे कांइ मागे ते आपे, पण नाकारो करे न्हंी, न्हाना महोटा साधु-साहासुं छुए न्हंी पण चोरासी गह्वना साधुने दान देवानीज इडा राखे ते अने ज्यां साधुने पण एवो विश्वास होय के जे चीज क्यांय पण न्हंी मलजो ते एमना घरमां तो जरूर मलजो. एवा श्रावको जे होय तेमना घरमां साधुने विना देखती चीज मागवी न्हंी कारण के ते श्रावक तो हरेक चीजनुं दान आपनुं एवी वांढा वालो ठे तेथी ते श्रावक एवुं जाणे जे ए चीज एमने क्यांय पण न्हंी मली हजो माटे मागवा आव्या ठे. तेथी ते बजारमांथी वेचाती लइने अथवा अणसमज्जु नवो थयेलो श्रावक होय तो ते बाहेरथी चोरी लावीने पण साधुने आपे ते माटे एवा घरमां अणदीठी वस्तु साधुने मागवी न्हंी ॥ १८ ॥ ॥ ए अट्टयाचनावर्जनसंबंधि सातमी समाचारी जा एवी ॥ ७ ॥ ॥ हवे वर्षादमां चोमासुं रहेला साधुने नित्य एकवार जमनुं अने शु

હસ્થોને ઘેર ગોચરીયેં જાણું તે પણ એકવારજ કલ્પે પણ આચાર્ય,ઉપાધ્યાય, તપસી,ગિલાન,
 ન્દાની વચ્ચના શિષ્ય અને શિષ્યણીડિં એટલે જેને ઢાઢી મૂઢ આઘ્યા ન હોય એવા લઘુ વચના
 શિષ્ય તથા જેને સ્તન ન હોય એવી લઘુવચની શિષ્યણીડિં પ્રમુખ જે હોય તેમની વૈયાવૃત્ત્ય કર
 વાને સારુ જો એક દિવસમાં બે ત્રણ વચત ગૃહસ્થને ઘેર જાણું પડે તો પણ તેની મનાઈ નથી
 પરંતુ પોતાને માટે તો એક વારજ જાણું કલ્પે ડપરાંત જાણું કલ્પે નહી ॥ ૩૦ ॥ ॥ તથા એક
 ડપવાસ કરવાવાલાને, જો એકવાર ગોચરી ગયા યકા ઁવાડ પીને તૃસ ઁડ રહ્યા, પાતરાં પ્રમુખ
 પુંઢી રાહ્યા, તો ફરી બીજી વચત ગોચરી ન જાણું અને જો નહી ઢ્રાયા હોય તો બીજી વાર
 ગોચરીયેં જાણું ॥ ૩૧.॥ ॥ તથા બેલાની તપસ્યાવાલાને એટલે ઢઠનું તપ જેણે કરેણું હોય
 તેને તો બે વચત ગોચરી જાણું કલ્પે ॥ ૩૨ ॥ ॥ અને તેલાની તપસ્યાવાલાને એટલે ઁ
 ઢમ તપ કરનારને ત્રણ વાર ગોચરીયેં જાણું કલ્પે ॥ ૩૩ ॥ ॥ વલી ત્રણ ડપવાસથી ડપ
 રાંત તપસ્યાના કરનારા જે હોય તેમને તો મરજીમાં ઁવાં તેટલા વચત ગોચરીયેં
 જાણું કલ્પે ॥ ૩૪ ॥ ॥ એ ગોચરીયેં જવાની ઁઠમી સમાચારી જાણવી ॥ ૭ ॥ ॥ વર્ષાદમાં
 રહેલા સાધુ સાધ્વી જે નિત્ય .જમવાવાલા હોય તેમને શ્રીઁચારાંગે કહેલા સર્વ એકવીશે
 પ્રકારના પાણી લેવા કલ્પે ॥ ૩૫ ॥ તથા એક ડપવાસવાલા સાધુને એક ઁઠાનું ઢોવણ, બીજું
 પાનનું ઢોવણ અને ત્રીજું ઁાવલનું ઢોવણ એ ત્રણ પ્રકારનું પાણી લેણું કલ્પે ॥ તથા ઢઠના
 તપવાલા સાધુને તૃસનું કૂકસાણું ઢોવણ, જવણું ઢોવણ, અને તિલણું ઢોવણ, એ ત્રણ જાતનું પાણી
 લેણું કલ્પે ॥ તથા ઁઠમ તપવાલા સાધુને એક ઁસામણ, બીજું કાંજી, અને ત્રીજું વર્ણ
 પાલટેણું ઁઠ્ઠુ પાણી એ ત્રણ પ્રકારનાં પાણી લેવાં કલ્પે ॥ તથા ત્રણ ડપવાસથી ડપરાંત પ

ચરકાણ જે સાધુયેં કરેલું હોય તેમને ઠાણેલું ડબ્બા પાણી લેવું કલ્પે ॥ તથા અનશનવાલા સાધુને એક ડબ્બા પાણીજ કલ્પે તેપણ વલી ઠાણેલું હોય તે કલ્પે તે પણ થોડું થોડું પીવું પરંતુ ઘણું પીવું નહીં, પરિમાણસહિત પીવું. એ પાણી પીવા સંબંધિ નવમી સમાચારી જાણવી ॥ ૯ ॥ ॥ વર્ષાદિમાં રહેલા સાધુ જે હોય તેણે મર્યાદ કરી છે કે પાંચ દાત પાણીની અને પાંચ દાત જોજનની લેવી પણ જો પાણીની ચાર દાત મલી અને જોજનની પાંચ દાત મલી પણ તે પાંચ દાતમાં જોજન સ્વલ્પ આશ્યું છે તેનાથી પૂરણ પેટ જરાય નહીં તેવારે વિચાર કરે જે પાણીની ચાર દાત મલી છે પણ પાંચ મલી નથી તો હવે એક દાત જો જનમાં મેલવી આપું એમ કરવું કલ્પે નહીં જે જેટલું મલ્યું તે તેટલુંજ જાણને સંતોષ કરવો પણ દાત આગી પાઠી અદલ બદલ કરવી નહીં તેમ વલી બીજી વચ્ચત ગોચરીયેં પણ જાવું નહીં. હવે દાત કેને કહે છે જે વોહોરતી બેલાયેં પાત્રામાં જો માત્ર એકજ ચાવલનો ઢાળો આવી પહોંતો તે એક દાત જાણવી તેમજ સર્વે અન્ન સાથેજ પાત્રામાં પડી જાય તો પણ તે એકજ દાત જાણી લેવી. એમજ પાણીનું પણ વોહોરતી વચ્ચને જો એકજ ટીપું આવી પાત્રામાં પડે તો તે એકજ દાત જાણવી અને પાણીની ધારા જ્વમાઈ ન હોય, અસ્વલિત ધાર વહેતાં સંપૂર્ણ પાત્ર જરાઈ જાય તોપણ એક દાત સમજવી પરંતુ ધાર જ્વમાયા પડી વલી બીજી ધારાયેં જે પાણી પાત્રામાં પડે તે બીજી દાત કહેવાય ॥ ૧૬ ॥ ॥ એ દાત આશ્રયી દશમી સમાચારી જાણવી ॥ ૧૦ ॥ ॥ તથા વર્ષાકાલે જે ડબ્બાસામાં સાધુ ચોમાછું રહ્યા હોય તે જગાથી માંમીને સાત ઘર પર્યંત ગોચરીયેં જવું નહીં. ગામમાં જમણ હોય તો કેટલા એક આચાર્ય કહે છે કે ડબ્બાસરા સહિત માત્ર ઘર અને કેટલા એક આચાર્ય કહે છે કે ડબ્બા

सरा सहित आव घर लगण वोहोरबुं नही ॥ ३७ ॥ ॥ ए सांखडी संबंधि अगीआरमी स
 माचारी जाणवी ॥ ११ ॥ ॥ वर्षाकालमां जिनकल्पी साधुने तो फुसार एटले धुंअरी मात्र
 पाणी वर्षे तो गोचरीयें जाबुं नही ॥ ३८ ॥ तथा अठायो घर एटले अणढांकेलुं घर होय तिहां
 वहोरवा जाबुं नही केमके जो वहोरतां वहोरतां तत्काल अकस्मात् वर्षाद आवी जाय तो
 प्रथम लीधेलो आहार जे कांश्क खवाणो होय कांश्क रहेलो होय ते बने हाथमां ढांकीने
 बाती नीचे लइने जिहां ढांकेली जगा होय तिहां अथवा जाडनी नीचें लइ जावो. पडे तिहां
 जो आहारमां पाणी नही लागुं होय तो आरोगी जाबुं अने जो पाणी लागुं होय तो खाबुं नही
 ॥ ३९ ॥ ए जिनकल्पी साधुर्जनी गोचरी आश्रयी बारमी समाचारी जाणवी ॥ १३ ॥ ॥
 वर्षादमां चोमासुं रहेला पात्रानां धारवावाला. साधु अर्थात् स्थविरकल्पी साधुर्जने तो, जेनी
 धारा रोकाय नही एवो अखंड धारायें मेघ वर्षे तो गोचरीयें जाबुं नही ॥ ३१ ॥ जो कदाच
 कोश्क साधु गिलान होय अथवा अशक्त होय एक बे दिवसनो छुल्यो होय अने अधिक चूख
 खमवानी तेमां शक्ति न होय तो ॥ ग्रंथाग्रंथ ॥ ११०० ॥ ॥ एक सूतरनो कपडो तेनी
 उपर जननुं वस्त्र उहीने थोडा छंटा पडता होय तो गोचरीयें जाबुं कल्पे ए अपवाद सूत्र ठे.
 तथा गृहस्थने घरें गोचरी गया केडे रहीरहीने थोडो वर्षाद वरडो तो आराममां, उपा
 सरामां, मंमपनी नीचें तथा रुंखनी नीचें आवबुं कल्पे ॥ ३२ ॥ तथा गृहस्थने घरें गोचरी
 गयेला साधुने वर्षाद आव्यो तो तेना घरें जे वस्त्र साधु आव्यो ते वस्त्रथी पहेला जो जात
 उत्तया होय अने पढी दाल उत्तरी होय तो साधुयें जात वहोरवा अने दाल वहोरवी
 नही ॥ ३३ ॥ अने जो दाल पहेली उत्तरी होय अने चावल पढी उत्तया होय तो दाल वहो

रबी अने चावल वहोरवा नही ॥ ३४ ॥ अने जो चावल तथा दाल बेहु पहेला उतखा होय तो बेहु लेवा कल्पे अने जो बेहु पढी उतखा तो बेहु चीज लेवी कल्पे नही ॥ ३५ ॥ तथा गोचरी गयेला साधुने आहार मळ्यो ते अने वर्षाद रहीरहीने वर्षतो होयतो बागमां, उपासरामां, डां केळी जगामां, जाडनी नीचें. एटली जगायें आर्वीने आहार खाइ जवुं पण आहारने घणो वख त राखी मूकवो नही तरत आरोगी पातरा पुढी एकठा बांधीने वर्षाद पडतो होय तोपण दिवस बतेंज उपासरामां आवुं पण रात्रियें बाहेर रहेतां घणा दोष उपजे ते माटे रात्रें तो उपास राखी अलगुं रहेवुंज नही ॥ ३६ ॥ एम वर्षादिमां रद्या साधु गृहस्थने घेर गोचरी गया थकांने रहीरही वर्षाद वर्षवा लाग्यो तो बागादिकमां अथवा उपासरे आवुं कल्पे ॥ ३७ ॥ परंतु बागादिकस्थानके एक साधु अने एक साध्वीने एक स्थानके रहेवुं तथा एक साधु अने बे साध्वी तथा बे साधु अने एक साध्वी तथा बे साध्वी अने बे साधु ए चारे जांगायें एकतुं रहेवुं नही कल्पे तथा पांचमें जांगे बे साधु अने बे साध्वी होय तेमां एक वृक्ष साधु साध्वी होय तथा एक लघु साधु साध्वी होय अने जगा घणी मोकली होय जिहां सर्वलोक देखता होय एवी जगामां रहेवुं कल्पे. एवाज चार जांगा साधुने श्राविकानी साथें कहेवा तेमज वली एवाज चार जांगा साध्वीने श्रावकनी साथें कहेवा ॥ ३८ ॥ अने पूर्वोक्त पांचमें जांगें एकठा रहेवुं कल्पे ॥ ३९ ॥ आ श्रविरकल्पी साधु साध्वीउने गोचरी तथा साधु साध्वीउने एकत्र रहेवा संबंधिनी तेरमी समाचारी जाणवी ॥ ४० ॥ वर्षादिमां चोमासुं रहेला साधु अथवा साध्वीयें कोइ साधुना कह्या विना तेमना माटे अशनादिक चार आहार लाववा नही ॥ ४० ॥ ते शामाटे के तेनी इहा होय तो ते आहार खाय अने इहा न होय तो न खाय ते माटे कह्या विना

આહાર લાવવો નહીં ॥ ૪૧ ॥ એ પ્રૂથ્યા વિના બીજા સાધુને માટે આહાર નહીં લાવવો તે સંબંધી ચૌદમી સમાચારી જાણવી ॥ ૧૪ ॥ ॥ વર્ષાદિમાં રહેલા સાધુ સાધ્વીને જિહાં સુધી શરીર નીજેલું હોય તિહાં સુધી અશનાદિક ચાર આહાર કરવા નહીં ॥ ૪૨ ॥ એમ શાવાસ્તે કહ્યું છે, કે ઘણુ કરી સાત ઠેકાણા નીજેલા રહે છે, તેમાં એક હાથ, બીજી હાથની રેલા, ત્રીજા નલ, ચોથી નલની અણીડ, પાંચમાં હુંહારા, ઠા નીચલા હોઠ અને નીચલી ઢાઢીની જગા, સાતમા ડપરલા હોઠ અને ડપરની મૂઠો, એ સાત સ્થાનક આજ્ઞા રહે છે તિહાં. સુધી અશનાદિ ચાર આહાર ન કરવા અને જેવારે જાણવામાં આવે કે એ સાતે ઠેકાણા આજ્ઞા રહ્યા નથી તદનં સુકી ગયા છે તેવારે ચાર આહાર કરવા ॥ ૪૩ ॥ આ શરીર આજ્ઞા હોય તેવારે આહાર નહીં કરવા સંબંધી પન્નરમી સમાચારી જાણવી ॥ ૧૫ ॥ ॥ વર્ષાદિ વરચ્યા થકા; સાધુ સાધ્વીયોને સૂક્ષ્મ આઠ વસ્તુને વારંવાર સૂત્ર જ્ઞાનેકરી જાણવી અને ચઢુયે કરી દેલવી, પડિલેહણ કરવી જોઈયે; તેના નામ કહે છે. એક પ્રાણ સૂક્ષ્મ, બીજું પાણક સૂક્ષ્મ, ત્રીજું બીજ સૂક્ષ્મ, ચોથું હરિતસૂક્ષ્મ, પાંચમું ફૂલસૂક્ષ્મ, ઠંડું કીડી પ્રમુલના અંમસૂક્ષ્મ, સાતમું કોલી આવડા પ્રમુલના ઘર સૂક્ષ્મ અને આવડું સ્નેહ સૂક્ષ્મ, એ આવડાં નામ કહ્યા. હવે એને ડલેલવા માટે વિશેષ સ્વોજ્ઞાસો ગુરુ શિષ્યના પ્રશ્નોત્તરરૂપે લલવીયે ઢેયે. તિહાં પ્રથમ પ્રાણ એટલે સૂક્ષ્મ જીણા જીણા જંતુડ. કાલા, નીલા, રાતા, પીલા અને ધોલા એવા પાંચ પ્રકારના રંગ વાલા કુંથુઆ જીવ થાય છે, અણુહરી એહું એહું નામ છે એ જીવ એકસ્થાનકે અણચાલતા રહે, જ્ઞાનરહિત ઢલ્લસ્થ સાધુ સાધ્વીને નજરથી દેલાય નહીં માટે તે જીવોને સાધુ સાધ્વીયે વારંવાર સૂત્ર સાંનલવે કરી જાણતાં રહેહું, ચઢુયે કરી દેલતાં રહેહું. એ પ્રાણ સૂક્ષ્મ કહ્યા

॥ ૪૪ ॥ હવે શિષ્ય પૂછે છે, હૈં જગવન પળગ એટલે ફૂલણ સૂક્ષ્મ તે કોને કહીયેં? ગુરુ કહે છે. કાલી, લીલી, રાતી, પીલી અને ધોલી એવા પાંચ પ્રકારની ફૂલણ થાય છે; તે જીવો જે વસ્તુમાં પડે તે વસ્તુનાં રંગ જેવા દીઠામાં આવી જાય. તદ્વસ્થને નજરે નહીં આવે માટે તેને પણ વારંવાર દેખતાં તપાસતાં રહેવું, એ બીજી નીલ ફૂલ સૂક્ષ્મ કહી ॥ ૧ ॥ હવે ત્રીજા બીજ સૂક્ષ્મ કોને કહીયેં? ગુરુ કહે છે તે પળ કાલા, નીલા, ધોલા, પીલા અને રાતાં એરીતેં પાંચ પ્રકારના છે. શાલ-પ્રમુલના જેવા વર્ણવાલા થાય છે. તેપણ તદ્વસ્થને જાણવામાં નહીં આવે માટે તેની પણ વારંવાર પહિલેહણ કરવી એ બીજ સૂક્ષ્મ કહ્યા ॥ ૨ ॥ હવે ચોથા હરિત સૂક્ષ્મ કોને કહીયેં? ગુરુ કહે છે કે હરિત એટલે નીલોત્તરી સૂક્ષ્મ થાય છે! તે પણ પૂર્વોક્ત પાંચ રંગવાલી થાય છે તે પૃથ્વીના રંગ સદૃશ હોય અને ઘણી ઊંણી બારીક હોય; તેને પણ સાધુ સાધ્વીયે ઘણીજ રૂઢીરીતેં દૃષ્ટી વડે જોડને પહિલેહણ કરવી; એ હરિત સૂક્ષ્મ કહી ॥ ૪ ॥ પાંચમાં ફૂલ સૂક્ષ્મ કોને કહીયેં? ગુરુ કહે છે એ પણ ઊંણા ફૂલ તે પૂર્વોક્ત કાલાથી માંમીને યાવત્ ધોલા પર્યંત પાંચ પ્રકારના થાય છે તે રંગના જેવા એટલે રંગનો જેવો રંગ થાય તેવા રંગવાલા થાય છે તે પણ જાણવામાં નહીં આવે, તેની પણ પહિલેહણ કરવી. એ ફૂલ સૂક્ષ્મ કહ્યા ॥ ૫ ॥ હવે ષષ્ઠ અંદ્ર સૂક્ષ્મ તે કોને કહીયેં? ગુરુ કહે છે તિહાં પ્રથમ મધુમાખીનાં ઇંમાં, બીજાં કુલાતરાનાં ઇંમાં, ત્રીજાં કીડીનાં ઇંમાં, ચોથાં ગિરોલીનાં ઇંમાં અને પાંચમાં કાર્કિમાનાં ઇંમાં એ સર્વ જીવોનાં ઇંમાં પંચ સૂક્ષ્મ થાય છે; માટે એને વારં વાર જોવા અને પહિલેહણ કરવી એ અંદ્ર સૂક્ષ્મ કહ્યા ॥ ૬ ॥ હવે સાતમાં ઘર સૂક્ષ્મ પણ પાંચ પ્રકારના છે; તે શિષ્યના પૂઠવાથી ગુરુ કહે છે કે એકતો ચૂમીમાં ગદ્ગદ્યા સ

रखा घर करेला होय ते, बीजा पाणी सुकाइ गया पढी पापढी नूमि उपर पडे ते, त्रीजा बिल
 घर, चोथा लाड प्रमुख वृद्धोना मूलमां न्हाना घर थाय ते ते घर, अने पांचमां जमरानां
 घर ए पांचें प्रकारनां घरोनी पडिलहेणा करवी. ए घर सूक्ष्म कहा ॥ ७ ॥ ॥ हवे आठमो
 स्नेहसूक्ष्म ते कोने कहीये ? गुरु कहे ते ए पाणी सूक्ष्म पण पांच प्रकारनो ते; एकतो उसनुं
 पाणी, बीजुं हेमारांनुं पाणी, त्रीजुं धुंहरि थाय ते ते, चोथुं करानुं पाणी अने पांचसुं मान
 प्रमुखनी अणी उपर जे पाणीनां बिंडु रहे ते, ए पांच प्रकारनुं पाणी ते तेने पण ठद्वस्थे
 जाणीने पडिलेहनुं जोइयें. ए स्नेह सूक्ष्म कह्यो ॥ ८ ॥ ॥ ४५ ॥ ए आठ सूक्ष्म चीज आश्री
 शोलमी समाचारी जाणवी ॥ १६ ॥ ॥ हवे वर्षादमां चोमासुं रहेला साधु साध्वीउने
 जेवारें गृहस्थोने घेर गोचरी करवा आहार • प्रमुखं लेवाने माटे जाबुं होय तेवारें आ
 चार्य, उपाध्याय, श्विर, प्रवर्त्तक, गणि, गणधर, गणावहेदक, तथा जेनी आझामां
 चालता होइये तेमने पूठीने पढी जात पाणी प्रमुख लेवाने माटे जाबुं तेमने एम
 कहेबुं के हे जगवन् आपनी आझा होय तो गृहस्थोने घेर जात पाणी लेवाने वास्ते जाउं
 तेवारें ते पूर्वोक्त आचार्यादिकले जो जवानी आझा आपे तो जाबुं नहीकां जाबुं कल्पे नही.
 इहां शिष्य पूढे ते के शा वास्ते ? गुरु कहे ते के आचार्यादिक जे ते ते उपइव टालवानां उ
 पाय जाणे ते जे ते साधु असुक दिशा गया तेने घणो वखत केम लाख्यो ! एटला माटे ॥ ४६ ॥
 एबीज रीतें जो श्रीजिनचैत्यें दर्शन करवा जाबुं होय तथा तंमेल नूमियें जाबुं होय अथवा
 बीजा कोइ पण कामने माटे जाबुं होय, गामोगाम विचरबुं होय तोपण पूढ्या विना जाबुं नही
 ॥ ४७ ॥ ॥ तथा चोमासुं रहेला साधु साध्वीउने जो विगयनो आहार करवानी इहा होय

तो आचार्यीदिकोने पूढया विना विगय लेवी कल्पे नही माटे आचार्यीदिकोने पूढबुं के हे महाराज आपनी आझा होय तो हुं दूध प्रमुख विगय गृहस्थना घरेथी लइ आवीने आहार करुं ? तेवारें आचार्यीदिक कहे के अमुक प्रमाणवाली विगय लावीने आहार करने इहां शिष्य आशंका करे ठे के एमां आझा लेवानुं छुं प्रयोजन ठे ! तेवारें गुरु उत्तर आपे ठे के विगयादिक खावा के नही खावा, तेथी थता गुण तथा अवगुण ए सर्व आचार्यीदिक जाणे ठे माटे पूढबुं जोड़्यें ॥ ४८ ॥ ॥ तथा चोमासामां कोइ साधु पोतानी आरोग्यता माटे औषध करवानी चाहना राखता होय तो पण आचार्यीदिकनें पूढीने औषध करबुं ॥ ४९ ॥ ॥ तथा चोमासामां कोइ साधु; सारुं, कल्याणकारि, उपड्वरहित, धन्यकारि, मंगलिकनुं करनार, सोजावंत तथा महाप्रजाविक एवुं तप करवानी चाहना राखतो होय, तेणे पण आचार्यीदिकने पूढीने पढी तें तप करबुं ॥ ५० ॥ ॥ तथा कोइ साधु अनशन करवानी चाहना राखतो होय, आत्माने जूषे जात पाणीनो त्याग करी पादोपगमन संथारो प्रमुख करे, कालने वांढे नही, तेणे पण आचार्यीदिकने पूढया विना करबुं नही. एमज आहार करवो, उले जाबुं, मात्री परठववी, सवाय ध्यान करबुं, धर्मजागरणा करवी, काज स्सग प्रमुख करबुं ते सर्व आचार्यीदिकने पूढीने करबुं परंतु आचार्यीदिकने पूढया विना पूर्वोक्त कोइ पण काम करबुं कल्पे नही. ॥ ५१ ॥ ॥ ए वोहोरवा प्रमुख जे कार्य करवां ते सर्व आचार्यीदिकने पूढीने करवा, ते संबंधिनी सत्तरमी समाचारी जाणवी ॥ १७ ॥ ॥ वर्षाकालमां पंजोसण करीने रहेला साधुर्तने कोइ उपधी तपाववी होय, तावडामां ना खवी होय तो पोते तिहां खबर राखवी, पासें बेसबुं. परंतु उपधिने तावडे नाखीने गोचरीयें

જાણું નહી, આહાર કરવો નહી, ચૈત્યેં જાણું નહી, ઠલે જાણું નહી, સઘાય કરવી નહી, કાઝ
 સ્સગ કરવો નહી, જો એટલા કામ કરવાં હોય તો બીજા કોઈ સાધુને કહેવું કે હે આર્ય !
 મને ગોચરીપ્રમુલ અમુક કાર્ય કરવું છે, માટે તમે અમરી ઉપધીની નિગા રાલો તો હું ગો
 ચરી પ્રમુલવું કામ કરું તેવારેં તે સાધુ કહે કે હું નિગા રાલીશ તો ગોચરીપ્રમુલ કાર્ય કરવું
 કલ્પે પળ કદાપિ તે કહે કે મહારે બીજાં કામ છે તેથી બેશી નહી શકું તો પૂર્વોક્ત ગોચરીપ્રમુલ
 કરવી કલ્પે નહી ॥ ૫૨ ॥ એ ઉપધિ તાવડે તપાવવા સંબંધિ અઢારમી સમાચારી જાણ
 વી ॥ ૧૬ ॥ ॥ વર્ષોદમાં રહેલા સાધુ સાધ્વીડને, એક હાથ ડંચી અને બોલે નહી એટલે
 શબ્દ નકરે એવી વલી. મને નહી, ફરતી કાઠી બાંધેલી એવા શય્યા વિના રહેવું કલ્પે નહી
 જો એવા શય્યાસન વિના રહે તો કર્મબંધનું કારણ થાય. વલી તે શય્યાસનને વારંવાર પડિ
 લેહણ કરવું, તાવડે નાલવો, પૂંજવો પ્રમુલ જો નકરે તો તેને ચારિત્ર પાલવું હુલ્લજ આશે
 ॥ ૫૩ ॥ અને તે શય્યાસનને જે સાધુ તાવડો પ્રમુલ આપે, પૂંજે તે સાધુ ચારિત્ર સુલે
 પાલશે ॥ ૫ ૪ ॥ એ શય્યા પ્રમુલ ગ્રહણ કરવાની ડગણીશમી સમાચારી જાણવી ॥ ૧૯ ॥
 ચોમાસામાં રહેલા સાધુ સાધ્વીડને ઠલા માત્રાની ત્રણ જગડ રાલવી અને તે જગડને પડિ
 લેહવી પરંતુ સીયાલા અને ડનાલાની પેઠે ચોમાસામાં ન રહેવું જોઈયે. ઇહાં શિષ્ય પુલે છે
 કે શીયાલા અને ડનાલાના ડિવસોની પેઠે ચોમાસામાં શા વાસ્તે ન કરવું ? ગુરુ ડત્તર કહે
 છે કે પ્રાયઃ ચોમાસામાં નીલી વનસ્પતિપ્રમુલ જીવો ઘણા ડત્પન્ન થયેલા હોય તે માટે તે
 નાથી ચોમાસાનો હુડો પ્રકાર કહ્યો ॥ ૫૫ ॥ એ ઠલા અને માત્રાની જગા પડિલેહણ
 કરવા સંબંધિ વીશમી સમાચારી જાણવી ॥ ૨૦ ॥ ॥ ચોમાસામાં સાધુ સાધ્વીડને ત્રણ

માત્રા રાખવા કલ્પે. તેમાં એક તો ઠલાનું, બીજો માત્રાનો, ત્રીજો खेल પ્રસુખનો એવં ત્રણ જાણવા ॥ ૫૬ ॥ એ ત્રણ માત્રા રાખવા સંબંધિ એકવીશમી સમાચારી જાણવી ॥ ૧૧ ॥ પંજોસણ કરીને રહેજા એવા સાધુ સાધ્વીઝને, ગાયના કેસ જેવડા સૂક્ષ્મ કેસ પણ પોતાના મસ્તકે રાખવા નહીં. કેમકે પાંચમિની રાત્રે જો મસ્તકે કેસ રહી જાય તો દંન આવે. તે માટે જો કોઈ અશક્ત ગિલાન ટાટિયો હોય તો તેણે ઠરીથી મુંઝી નાખવા, કતરણીથી કતરવા અને ઝત્સર્ગમાં તો લોચ કરવો તથા જો કતરવા હોય તો પાઠા પંદર પંદર દિવસે કતરવા, ગુરુ માસી દંન આપવો, મહીને મહીને ખુર મુંઝ કરવો, લઘુ માસી પ્રાયશ્ચિત્ત દેવો, યુવાન સાધુને ચાર માસે લોચ કરવો, સ્થવિરને અને જર્જર થયેલા સાધુને ચક્રુનો તેજ રાખવા માટે ઠ મહીને લોચ કરવો, અથવા થવિર વર્ષે વર્ષે લોચ અવશ્ય કરે ॥ ૫૭ ॥ એ લોચ કરવા આશ્રી બાવીશમી સમાચારી જાણવી ॥ ૧૨ ॥ ॥ વર્ષાદમાં ચોમાસું રહેલા સાધુ સાધ્વીઝને સંવત્સરી થયા પઠી પહેલા થયેલો કલહ સમાવવો પણ ક્રોધ રાખવો નહીં, જે કોઈ નિર્થથ અને નિર્ઘ્રણી પંજોસણ વીત્યા પઠી ક્રોધ કરે, ક્રોધ રાખે, તે અનાચારી ઠે એમ જાણવું. તેમને બીજા સાધુઝે કહેવું કે હે આર્ય ? તમે અયોગ્ય કામ કરો ઠો એવું કહેવાથી નહીં સમજે અને પંજોસણ વીત્યા પઠી કષાય સમાવે નહીં તો જેમ તંબોલી સડી ગયેલા પાનને બાહેર કાઢાડી ફેંકી આપે ઠે તેની પેરેં તે ક્રોધી સાધુ સાધ્વીઝને પણ સંઘમાંદેથી બાહેર કાઢાડી સૂકવો ॥ ૫૮ ॥ એ અધિકરણને નહીં ઝઢિરવા સંબંધિ ત્રેવીશમી સમાચારી જાણવી ॥ ૧૩ ॥ ॥ વર્ષાકાલમાં રહેલા સાધુ સાધ્વીઝને, જો પંજોસણના દિવસોમાં કલહ થયો હોય, કટુક બોલવું પડ્યું હોય, ઝઢેગ કલ્હો હોય તેવારેં શિષ્યેં જઈ રત્નાધિક

આચાર્ય પ્રસુલ્લને સ્વમાવડું અને આચાર્ય પ્રસુલ્લે શિષ્યને સ્વમાવડું ॥ ગ્રંથાગ્રંથ ॥ ૧૨૦૦ ॥
 એ રીતે પોતે સ્વમડું, બીજાને સ્વમાવડું, પોતે ઉપશમ કરવો, બીજાને ઉપશમ કરાવવો, ઘણા
 પ્રકારે કરી રાગદ્વેષરહિત થાવું, જે ક્રોધાદિકને ઉપશમાવડો તે જ્ઞાનાદિકનો આરાધક થશે
 અને જે ક્રોધાદિકને નહીં ઉપશમાવડો તે જ્ઞાનાદિકનો વિરાધક થશે, એવું જાણીને નિશ્ચયે
 પોતે ઉપશમ કરવો, નગવાન એ ઉપશમને જ સાર પદાર્થ કહે છે માટે હે શિષ્ય ઉપશમ અ
 વશ્ય અંગીકાર કરવો ॥ ૫૯ ॥ ॥ એ પરસ્પર સ્વમત સ્વામણા કરવા સંબંધિની ચોવીશમી
 સમાચારી જાણવી ॥ ૨૪ ॥ ॥ હંમાં પાંચ સમિતિ, ત્રણ ગુપ્તિ અને ચાર કથાઓના દૃષ્ટાંત
 કહેવા ॥ સાધુ 'સાધ્વીયે' ચોમાસામાં વલી વિશેષે કરીને પાંચ સમિતિ આદિક પાલવી.
 તિહાં પ્રથમ શરિયા સમિતિ પાલવા આશ્રી વરદત્ત મુનિનો દૃષ્ટાંત કહે છે. એક દિવસ ઇંડમ
 દ્વારજે પોતાની સનામાં કહ્યું કે આજ નરત દેત્રમાં વરદત્ત મુનિ સમાન કોઈ શરિયા સમિ
 તિનો પાલવાવાલો નથી. એવી ઇંડના મુલ્લથી વરદત્ત મુનિની પ્રશંસા થયેલી સાંજનીને
 કોઈક દેવ પરીક્ષા કરવા સારુ આવ્યો તેણે દ્વાથીડું રૂપ કરી સુંદમાં પકડીને મુનિને આકા
 શમાં ડગાલ્યો અને દેવમાયાથી જમીન ઉપર ન્હાની ઘણી મેડકીડ વિકુર્વી.
 તેવારે મુનિ આકાશથી નીચે પડતાં વિચાર કરવા લાગ્યા કે મને તો મરવાનું જય નથી
 પણ આ જીણી જીણી મેડકીડ મહારા શરીરના પડવાથી મરણ પામશે, તેની વિરાધના
 થાશે, એવું જાણીને આકાશથી પડતાં થકાં પણ ડગાથી જમીન પૂંજવા લાગ્યા તે દેવી દેવતા એ
 જાણું કે ધન્ય છે એને જે એની રીતે જીવ વિરાધનાથી બીચે છે. પછી તે દેવતા પ્રગટ થઈને
 સાધુની સાથે અપરાધ સ્વમાવો નમસ્કાર કરીને પોતાને સ્થાનકે ગયો. હિતિ શરિયા સમિતો

वरदत्तदृष्टांतः ॥ १ ॥ ॥ हवे जाषासमिति उपर संगत साधुनो दृष्टांत कहे ठे. जे नगरमां संगत साधु हता ते नगरनी बाहेर कोइ वैरीराजायें सेन्या लइ आवीने नगरने वींटी लीधो. तेवारें संगत साधु नगरमांथी निकलीने बाहेर आब्या, तेने शत्रुनीं फोजवालायें पुढ्युं के हे साधु नगरनी मांहेली कोरे केटलिक फोज ठे? तेवारें साधु बोल्या के घणो सांजल्यो काने, घणो जोयो आंख्योथी (चकुथी), नही देख्यो सर्वे सांजल्यो, नही सुण्यो सर्वे दीगो, एवी रीते बोख्यो वली पण ज्यारें ज्यारें ते पूढे त्यारें वारंवार एमज बोलवा लाग्यो, तेवारें सेन्याना लोकें जाण्युं जे आ जणी जणीने घहेलो थइ गयो ठे, एम विचारी मूकी दीधो. ए बीजी जाषा समिति उपर दृष्टांत कह्यो ॥ ३ ॥ ॥ हवे त्रीजी एषणासमितिमां नंदीषेणनो दृष्टांत कहे ठे. वसुदेवजीनो जीव पूर्वला जवमां नंदीषेण हतो, तेणे ग्लानीनी वैयावच्च करवानो अ नियह कखो हतो. पोते ठेठें ठेठें पारणुं करे लेनी इइं प्रशंसा करी, तेवारें कोइक देवे आवी अतिसारना रोगवालो साधु बनावीने नंदीषेण पासे मोकल्यो. नंदीषेण तेना सारु पाणी लेवा गयो ते देवतायें अशुद्ध करी आप्युं, नंदीषेणे लीधुं नही, एवी रीते एषणा सोधी ठे. ग्लानने खांधे बेसाड्युं, ग्लाने तेने अशुचीये खरड्युं, देवे स्तुति करी ए कथा आ गल श्रीनेमिसर जगवानना चरित्रमां लखाइ गइ ठे. इति एषणा समिति दृष्टांत ॥ ३ ॥ हवे आदानादि पडिलेहण करवानी चोथी समितिमां सोमिल साधुनो दृष्टांत कहे ठे. एक दिवस साधु विहार करीने कोइ गामें आब्या तिहां दिवस केटलो ठे. एवी बराबर खबर न पडवाथी वहेली पडिलेहण करी लीधी. एटलामां पाठलथी वखतनी खबर पडी तेवारें गुरुयें कथुं पडिलेहण करवानो वखत तो हमणा ठे; माटे पडिलेहण करो. ते सांजली सर्वे साधु

ઊંઘ પડિલેહણ કરી; ગુરુયેં સોમિલસાધુને કહ્યું કે ! તું પણ પડિલેહણ કર. સોમિલ બોલ્યો
 હજી હમણાતો પડિલેહણ કરી છે તે તો હવે એટલામાં શું કાંઈ સર્પ ધુંસીગયો છે ? એંડું ઝલંઠ
 વચન બોલ્યો પઠી જેવારેં પ્રનાતેં પડિલેહણ કરી તેવારેં ગુહ્યામાંદે પાતરાં બાંધેલા હતા તેમાંથી
 કોઈ દેવપ્રયોગથી સર્પ નિકલ્યો. ડીંગો. તેથી બીક પામીને ગુરુપાસેં આવી કહેવા લાગ્યો
 મહારાજ સર્પ નિકલ્યો; તેવારેં ગુરુ બોલ્યા તું ઝલંઠ વચન શામાટે બોલ્યો ? હે વત્સ એવાં
 વચન તાહારેં આજ પઠી બોલવા નહી. પડિલેહણ કરવામાં તો ઘણીજ નિર્જેરા છે. પઠી તે
 સાધુયેં એવો અનિગ્રહ લીધો જે આજથી સર્વ સાધુર્તના દંડ હું પડિલેહીશ, સર્વને હું હાથ આ
 પીશ; એવો અનિગ્રહ પાલતાં તે સાધુયેં ઘણા કર્મ કયા. ઇતિ આદાનનંદનિકેપણસમિતિ
 દૃષ્ટાંત ॥ ૪ ॥ ॥ હવે ઝચ્ચાર પ્રશ્રવણ સમિતિમાં સુવ્રતાચાર્યનો દૃષ્ટાંત કહે છે. સુવ્રતાચાર્યનો
 એક લઘુ શિષ્ય હતો તેને ગુરુયેં કહ્યું; અરે માંમલા કર; તોપણ તેણે માંમલા કીધા નહી
 અને કહેવા લાગ્યો શું બાહારેં ઝંટડા બેઠા છે ? પઠી રાત્રિયેં બાહરેં માત્રું પરતવવા ગયો.
 તેને તિહાં કોઈક દેવે આવી ઝંટનું રૂપ કરીને બીવરાવ્યો અને બોલ્યો; અરે આ ગઢમાં એક
 સાધુ પણ મંમલ કલ્યા વિના માત્રા પ્રમુલ્લ કરે નહી. પઠી વલી એક દિવસ મંમલ ડીંગો નહી
 અને રાત્રેં માત્રાની ઘણી બાધા થઈ પણ પરતે નહી. તેવારેં દેવતાયેં ઝદ્યોત કલ્યો. પઠી તે
 શિષ્યેં જગા જોડેને માત્રા પ્રતલ્લી. તેમાટે જે કોઈ મંમલ દેખી પરતવણા કરજો તેને દેવતા સ
 હાય આપજો. એવો નિશ્ચયકરી હુદ્દક પણ પારિતોવણિયા સમિતિમાં સાવધાન થયો. એ પારિતો
 વણિયા સમિતિનો દૃષ્ટાંત કહ્યો ॥ ૫ ॥ એ પાંચ સમિતિ સાધુયેં ચોમાસામાં વિશેષ પાલવી ॥
 હવે મનશુષ્પિ ઉપર કૌંકુણ સાધુને કાઝસંગમાં ઘણી દેર લાગી તેને ગુરુયેં પુઠ્યું. ઘણો વલ્લત

केम लाग्यो ? साधु बोल्यो; जीवदया ध्यायी; गुरु बोल्या केवी जीवदया ध्यायी ? साधु बोल्यो महारा घरमां ठोकरा आलछुं ठे ते स्रुड निदानादिक करशे नही तो धान थोडो नीपजशे; तेथी दुःखी थशे, गुरुयें कछुं तमे सावद्य चिंतयुं माटे मिहामि झुक्कडं थो. साधु पण मिहामि झुक्कडं देतो हवो ॥ इति मनगुप्ति दृष्टांत ॥ १ ॥ ॥ हवे वचनगुप्ति उपर गुणदत्त साधुनो दृष्टांत कहे ठे. गुणदत्त साधु; एक दिवस पोतानी संसारसंबंधि धनवती नामे माताने वंदा ववा जातो हतो; रस्तामां चोर मर्त्या; तेणे साधुने पकछ्यो अने कहेवा लाग्या अरे साधु ! आ रस्ताथी जान आवशे तेनी आगल तुं अमारुं नाम लइश नही जे आ ठेकारें चोरो रहे ठे. साधुयें कछुं हुंतो बोलीश नही. तेवारें चोरोये तेने ठोडी मूक्यो; ते पोताने स्थानके जइ पोताना कुटुंबने वंदावीने फरी तेवोज जाननी साथे तेहज मार्गे आव्यो. तेवारें चोरोये जान कुंटी लीधी अने वली बोलवा लाग्या के जूउ आ साधुकहेवो सत्यवादी ठे के पोताना घरना माणसो आगल पण चोर रस्तामां बेठा ठे एवुं कछुं नही. ते वचन साधुनी मातारें सांचल्युं; तेवारें मंहाडुःख करती थकी साधुने कहेवा लागी के अरे छष्ट ! तें ताहारे हाथे चोरोने माल कुंटावी दीधो; तुं केम प्रथमथी बोल्यो नही !! पठी साधुने घणो कष्ट थतो देखीने चोरोयें कुंटेछुं धन सर्व पावुं आपी दीधुं; तेवारें जानवाला सर्व खुशी थया पण साधु बोल्यो नही; ए वचन गुप्ति उपर कथा कही ॥ २ ॥ त्रीजी कायगुप्ति उपर अर्हन्नक साधुनी कथा कहे ठे. अर्हन्नक साधु, बिहार करतां कोइ स्थानके पालो वहेतो देखीने विचारवा लाग्यो के जो हुं आ खालमां पण देख तो जीवविरांधना थशे माटे फूदको मारीने आंहीथी निकली जाउं. एवुं चिंतवी बलांग मारीने पेत्ती तरफ गयो एथी आझा जंग करी माटे कोइक देवे ते साधुना पण ठेदी नाख्या. तेथी

दुःखी થયો તેવારેં દેવતાયેં આવી કહ્યું કે આગલ હવે તમારે એમ કોશ્વારેં પણ કરંડું નહીં, જો
 કદાપિ જીવ મરે તો પણ એ કેવલીની આજ્ઞા છે માટે ઉતરીને જાંડું પણ કૂદકો મારીને જાંડું
 નહીં. ઇતિ કાયગુપ્તિદ્દષ્ટાંત ॥ ૩ ॥ ॥ હવે વલી આ પ્રંજોસણ આવ્યા યકાં સર્વેની સાથે સ્વ
 મત સ્વામણા કરવા, કારણકે સ્વમતસ્વામણા કરવા વિના પડિક્કમણાદિક ક્રિયા કરવી સૂજે
 નહીં માટે જો કોઈની સાથેં મહોટો વૈર હોય તો પણ ઉદાશરાજાની પેરે સ્વમાવંડું. જેમ ચંપાન
 ગરીમાં કુમારનંદી નામા એક સોનાર રહે છે તે જન્મથી સ્ત્રીનો લોલુપી છે, ધન આપીને મહા
 સ્વરૂપવાલી પાંચજો સ્ત્રીડ પરણ્યો છે. એક દિવસ તે, હાસા અને પ્રહાસા એ બે દેવીયોને દેસી
 તેનું સ્વરૂપ જોઈ મોહિત થયો, તેથી દેવીયોને કહ્યું કે તમે મહારીસાથેં જોગ કરો. દેવીયો બોલી
 તું પંચજોલ પર્વત દીપે આવજે તો અમારે જોગયોગ્ય હોઈશ એવું કહીને દેવીયો પોતાને સ્થા
 નકે ગઈ સોનારે ગામમાં આવી પડહ વજડાવ્યો કે જે કોઈ મુજને પંચજોલદીપે લઈ જાય તેને
 હું ક્રોડ સોનામોરો આપું. તે સાંજલી એક વૃક્ષ સ્વલાસી (નાવનો સ્વેડનાર) ઇચ્છ્યનો લોની
 છે તેણે જાણું ઘરના માણસો. ઇચ્છ્યતો સ્વાજો એવું વિચારી બોલ્યો કે હું લઈ જઈશ પછી બેઠું જ
 હાજમાં બેઠા જહાજ ચાલ્યું આગલ જતાં એક વડવૃક્ષ આવ્યો તેવારેં નાવજ્યો બોલ્યો આ
 વડની ઉપર તું ચડી જાંજે અને હુંતો આંદીઆં જહાજ પાણીના ચક્રમાં બૂડજો તેની સાથે ફૂ
 બીને મરીશ પણ તું વડ ઉપર બેશી રહેજે, રાત્રના જારંમ પંચી આવજો તેના પગોમાં તદ્દારા
 શરીરને બાંધી મૂકજે, તે પંચજોલ દીપમાં ચૂગવા જાજો તિહાં તને મૂકી દેજો પછી તું તિહાં
 બંધનમુક્ત થઈ હાસા પ્રહાસા દેવીડની પાસે જાંજે એવું કહ્યું એટલામાં તે વાહણ વડની પાસેં
 આવ્યું, સોનાર વડ ઉપર ચઢ્યો અને જહાજ જાંગી પડ્યું, નાવજ્યો મરણ પામ્યો, સોનાર તિ

સ્વતો ? તેવારેં દેવે ઉપયોગ આપીને કહ્યું કે હા મહારા મિત્ર નાગિલ તૈં ઘણો એ મને વજ્યો
 પણ હું તુહુ જોગને માટે વ્યર્થ મનુષ્ય જન્મ ગમાવીને આવા પુણ્યહીન દેવોમાં આવી ઉપન્યો
 હું તો હવે મહારેં છું કરહું ! તેવારેં નાગિલ બોલ્યો હું ગોશીર્ષિચંદનની શ્રીમહાવીરસ્વામીની પ્ર
 તિમા બનાવીને તેની પૂજા કર કે જેથકી તને સમકેતની પ્રાપ્તિ થાય. પઠી તે વિદ્યુન્માલીયે
 પણ તેમજ શ્રીમહાવીરજીની પ્રતિમા બનાવીને કેટલાએક કાલ પર્યંત પૂજી. ઠેવટ પોતાનું આ
 લ્યાયુષ્ય રહ્યું જાણું; તેવારેં પ્રતિમાને પેટીમાં નાખીને જહાજોવાલા લોકોની જહાજો અટકી
 રહી હતી તે દેવતાયેં દેવ પ્રયોગથી કાહાહો આપી. અને તેમને પેટી સોંપીને કહ્યું કે આ
 પેટીમાં શ્રીદેવાધિદેવની પ્રતિમા છે તે તમે વીતજય પાટણમાં જડને ઉદાડ રાજાને આપજો.
 તેવારેં જહાજના લોકોયે તે પેટી લાવીને ઉદાડરાજાની સજામાં મૂકીને કહ્યું કે આ શ્રીદેવા
 ધિદેવની પ્રતિમા છે તમોને કોઈ દેવતાયેં મોકલી છે તે લ્યો. તેવારેં રાજાયેં જાણું જે દેવાધિ
 દેવ તો બ્રહ્માનું નામ છે માટે બ્રહ્માનું નામ લડને ડગાડવા લાગ્યા તો પણ ડગડી નહી. એ
 મજ વલી વિષ્ણુના નામથી પણ ડગડી નહો, મહેશ્વરના નામથી પણ ડગડી નહી, રા
 જાને જોજનની વેજા વીતી ગઈ પણ પેટી ડગડી નહી. તેવારેં રાજાની રાણી પ્રજાવતી બોલી
 જે “ દેવાધિદેવ શ્રીઅરિહંત વીતરાગ દેવ હોય તો પેટા ડગડજો ” એવું કહેવાથી પેટી ડગડી
 પડી તેમાંથી પ્રતિમા નિકળી તે લડ દેરાસરમાં યાપન કરી તેને પ્રજાવતી રાણી શ્રાવિકા છે
 તે નિત્ય પૂજે છે એક દિવસ પ્રજાવતી રાણીયેં પૂજાના શ્વેતવસ્ત્ર દાસીના હાથે મગાવ્યા દાસી
 એ લાવી આપ્યા પણ રાણીયેં પોતાની દૃષ્ટીની ધ્રમતાથી લાલ વસ્ત્ર જાણ્યા, તેથી દાસી સાથે
 લડવા લાગી પણ ઓડી વાર પઠી વલી તેજ વસ્ત્રને શ્વેત ઢીઠા તેવારેં જાણું જે હવે મહારું આ

યુથ શેષ ૪ મહીનાનું રહું છે તે માટે રાજાને જડ કહું કે મને આજ્ઞા આપો તો હું દીક્ષા લેવું રાજા બોલ્યો હું દેવલોક જાય તેવારેં અને મહારે કષ્ટની વેલા આવે તેવારેં આવી સર્વિનિશ્ચય કરવાનું કબુલ કરે તો આજ્ઞા આપું. તે વાત પ્રજાવર્તીયેં માની પઠી રાજાએ આજ્ઞા આપી. પ્રજાવર્તીયેં દીક્ષા લીધી, સંયમ પાલી આયુષ્ય પૂરણ કરી દેવલોક ગઈ. તિહાંથી આવી યોગીનું રૂપ કરીને રાજાને અમૃતફલ દેવાડી જંગલમાં લઈગઈ તિહાં ઘણા યોગીયો વેઠા હતા તે રાજાને મારવા ઊઠ્યા રાજાએં બીક પામીને દેવતાને શાદ કહ્યો તેવારેં દેવે આવી રાજાને તિહાંથી ડા પાડી સાધુડ પાસે મૂક્યો, રાજાએં જાણું જગતમાં સરા આધારનૂતતો એજ છે. પઠી તેમની પાસેથી શ્રાવકના વ્રત લઈ શ્રાવક થયો. હવે પૂર્વેલી શ્રીવર્ધમાન સ્વામીની પ્રતિમાને પ્રજાવર્તી રાણી દીક્ષા લેતી વચ્ચે દેવદત્તા દાસીને પૂજવાનું કહી ગઈ હતી. તે પ્રમાણે તે દાસી નિત્ય પ્રત્યે પૂજા કરે છે. એક દિવસ કોઈ ગંધાર નામે શ્રાવક સર્વ ગામોના દેરાસર વાંદવાને નિકલ્યો છે તે વીતિનય પાટણ આવ્યો, તેણે તે પ્રતિમાને પૂજી, તિહાં તે ગંધાર શ્રાવક અજારી થયો તેની દેવદત્તા દાસીએં ચાકરી કરી તેથી શ્રાવકને રોગ મટી ગયો અને નિરોગી થયો તેણે ઉપકાર કરવાવાલી દેવદત્તા દાસીને બે ગોલીડ આપીને કહું કે આ બે ગોલીમાંથી એક ગોલી સ્વાધ્યાયી મહાસ્વરૂપવાલી યજ્ઞ અને બીજી ગોલી સ્વાધ્યાયી જે મનમાં ચાહીશ તે પુરુષ વચ્ચે યજ્ઞ જાણો, એવું કહીને ગંધાર શ્રાવક જતો રહ્યો પઠી દેવદત્તાએં પહેલી ગોલી સ્વાધ્યાયી તેથી વિષ્ણુ રૂપ થયું તેણે કરી સુવર્ણગુલિકા એવું નામ દાસીનું પડી ગયું. વલી બીજી ગોલી સ્વાધ્યાયી અને ચંદ્રપ્રથોતન રાજા સ્ત્રીયોનો લોહુપી છે તેને મનમાં ચાહીને ધાલ્યો જે મારો ચંદ્રપ્રથોતન રાજા જરૂર તાર હોજો તેવારેં શુટિકાના અધિષ્ઠાણીમાં આવી ચંદ્રપ્રથોતન રાજાની આગલ

दासीनुं रूप वर्णन करी राजाने दासीउपर रागी करी गयो, पढी राजा अनलगिरि हाथीनी उ
 पर स्वारी करीने तिहां गयो, तिहां दासीने बोलावी, तेवारें दासी बोली, हुंतो प्रतिमा बिना
 आबुं नही तेवारें चंमप्रद्योतन राजा फरी पाबो उक्कयणीयें आवीने ते प्रतिमा सरखी बीजी
 प्रतिमा करावी तेने लइने वली वीतजय पाटण जइने. ते नवी प्रतिमा तिहां राखीने देवें
 दीधेली प्रतिमाने दासीसहित लइने उक्कयणीयें चाख्यो आव्यो. हवे प्रजातें उदायी राजायें
 पोताना हाथीउना मद उत्तरी गया देखीने जाएणुं जे अनलगिरि हाथीनी उपर चडीने चंम
 प्रद्योतन राजा आव्यो हतो; ते वली सुवर्णगुलिका दासी अने प्रतिमा लइने जतो रह्यो.
 एवं जाणाने क्रोधसहित दश मुगुटबद्ध राजाउने साथें लइने उक्कयणी नगरी सहासुं चाख्यो
 मार्गमां जेसलमेर ब्रह्मसर पासें आव्यो, पण मार्गमां पाणी पीवाने मजे नही तेथी विलखो
 थयो थको राजायें चिंतापूर्वक प्रजावती देवीने याद कखो. तेवारें तेणें आवीने तिहां अखूट
 पाणी करी दीधुं ते स्थानकें पुष्करज प्रमुख घणा तलावो अखूट पाणी वाला थयां. एवीरीतें
 उदाथिराजए सेना लइने उक्कयणीनी सीमामां आवीने मेरा दीधा अने चंमप्रद्योतन उपर दूत
 मोकली कहेवराब्युं के दासी पढी नही आपे तो नजे तुं राखजे परंतु अमारी प्रतिमाजी
 अमोने पाढी आप. एवी मागणी करी; पण चंमप्रद्योतन राजायें प्रतिमाजी दीधी नही. अने
 चौद बीजा मुगुटबद्ध राजा साथे लइने उदायी राजाने सासुं लडवा आव्यो; तेवारें तिहां
 अनलगिरि हाथी बिना लडाइ करवानो ठेराव कखो, तोपण चंमप्रद्योतन प्रतिज्ञा तोडीने
 अनलगिरि हाथी उपर चडीने संग्राममां आव्यो; पढी मांहोमांहे युद्ध करता चंमप्रद्योतन
 हारी गयो. तेने अनलगिरि हाथी उपरथी उत्तारी नीचे नाखी महारी दासीनो जरतार चंमप्र

દ્યોતન છે એવીરીતનો માંજ તેની લલાટમાં દેફને ઉદાયીરાજા પ્રતિમા લેવા લાગ્યો તો પ્રતિમા તિહાંથી ડઠે નહી. દટલામાં આકાશવાણી થઈ જે, પ્રતિમા લઈ જાસો નહી, કારણકે વીસ ત્રય નગરમાં ધૂલનો કોટ પડવાવાળો છે. તેવારે પ્રતિમાને તિહાંજ રાખી પોતે ચંદ્રપ્રદ્યોતનને બાંધી લઈને ચાલતો થયો. માર્ગમાં પંજુસણ પર્વ આવ્યા. ઉદાયીરાજાએ તિહાં પડાવ કલ્હો, પંજુસણ કલ્યા, અઘાઈ મહોત્સવ કલ્યા, પોતે ઉપવાસ કલ્હો રસોઈ કરનારાડને કલ્હું કે ચંદ્રપ્રદ્યોતનને જે રુચે તે રસોઈ કરી જમાડજો. એવું કહીને ઉદાયીરાજા પોતાની જિનપૂજાદિક કરણીમાં પ્રવર્તે થઈ ગયો; રસોઈ કરનારે ચંદ્રપ્રદ્યોતનને પૂઠણું કે આપના સારુ કેવી રસોઈ બનાવું? ચંદ્રપ્રદ્યોતન બોલ્યો જે ઉદાયિ કહે તે બનાવો, રસોઈયે કલ્હું તેમણે તો આજ પંજુસણ પર્વ છે માટે ઉપવાસ કલ્હો છે તે સાંજલી ચંદ્રપ્રદ્યોતને વિચાલું જે આજ દ્યોતને જહેર આપવાનો વિચાર રાખ્યો છે તેમાટે જૂદી રસોઈ કરાવે છે. એવા નયથી બોલ્યો જે હું પણ આજ ઉપવાસ કરીશ; ઉદાયી રાજા અમારો સાધર્મી જાઈ છે, અમેપણ દ્યોતનને પાલીયે ઠેયે. એવું રસોઈ કરનારે જઈ ઉદાયી રાજાને કલ્હું તેવારે ઉદાયીયે જાણું જે દ્યોતનથી બોલ્યો છે સ્વરો તો પણ મહારોતો સાધર્મી થયો. માટે એને સ્વામ્યા વિના પડિકમણું કરવું સૂજે નહી. એવું જાણી ચંદ્રપ્રદ્યોતનને બંદીસ્થાનામાંથી કહાડાવી પોતાની પાસેં બોલાવી તેના લલાટે સોનાનો પટ્ટ બંધાવી સ્વમતસ્વામણા કરી સત્કાર આપીને પાઠો અચવંતી નગરીયેં મોકલી દીધો. એવી રીતેં બીજા નવ્યજીવોયેં પણ ઉદાયી રાજાની પેરેં સ્વામવંડુ; ક્રોધનો ત્યાગ કરવો કે જે થકી આરાધકપણું થાય ॥ વલી જો અપરાધ કરીને સ્વામવે નહી તો અનર્થની ઘડિ થાય. તેની ઉપર દૃષ્ટાંત કહે છે. એક ગામમાં કોઈક કુંજાર જાંમાનું ગાંડું જરીને વેચવા આવ્યો તેવારે તેનો

एक बलद लेवा सारु गामना धूर्त्त लोक बोल्या. जूउ आ एक बलदनी गाडी चाले ठे. एहुं बीजा लोकोये पण सांजहुं अने गाडावाले जाएहुं जे आ छल लोको महारो एक बलद खोसी लेवानो उपाय करे ठे माटे ए प्रत्यक्ष चोर ठे केमके महारा तो बे बलद ठे तेने बुपा वीने ए लोको एक बलद कहे ठे; माटे कपटी ठे. एमचिंतवीते कुंनार पोताना ठामडा वेचवामां एकचित्ते तत्पर थइ गयो तेवारें बलदीयाने धूर्त्त लइ गया पढी कुंनार जेवारें वासए केची तयार थयो तेवारें जोवा मांझुं तो एक बलद दीगे नही पंढी घणी हांको मारी के अरे महारो बलद कोण लइ गयो !! तेने लोको कहेवा लाग्या के अमेतो एकज बलदनी गाडी सांजली हूती. ते सांजली कुंनार घणुं डुःख करवा लाग्यो ठेवट निराश थइने पोताने स्थानके जतो रह्यो पण क्रोध करीने सात वर्ष लगण खेत्रखलां बाल्यां, एकदा कोइ यक्षनी यात्रामां गामना लोको एकठा थया ठे; ते वखत गामना लोकोये पडह वजाव्यो के जे अमारा धानना खेत्र बाले ठे ते प्रगट थाउ. ते सांजली कुंनार पोतानो वेष बदलावीने बोळ्यो के जेनी एक बलदनी गाडी तमे दीठी हूती ते तमारो धान बाले ठे. तेवारें लोकोयें जाएहुं जे एनी गा डीनो बलदीउ आपणा लोकोये लीधेलो ठे ते वेष बदलावीने बोळे ठे; माटे हवे एनो बल दीउ आपी द्यो नही तो फरी धान बालगे; पढी कुंनारने बलदीयो आपीने सर्व लोकोयें अपराध खमाव्यो तेमाटे प्रथम बनता सुधी अपराधतो करवोज नही. एवीज टेव राखवी परंतु कदापि थइ जाय तो तरत खमतखामणा करी अपराधनी क्रमा मागी लेवी; के जेथी कोइ अनर्थ थाय नही. ए क्रोध उपर कुंनारनो दृष्टांत. ॥ १ ॥ ॥ हवे जे पंजुसणमां क्रो धनो त्याग नही करे तेने जेम सडेलो पानने बाहेर कडाडीने फेंकी आपीयें ठेयें तेनी पेठें

संघथी बाहेर कहाडी मूकवो, तेना उपर दृष्टांत कहे ठे. एक खेडा गामनो रहेवासी कोइ ब्राह्मण हतो; ते खेतीनो धंधो करे; तेनो हल खेडवामां बलद हांकतां हांकतां गलीयो थइ बेशी गयो, तेने उगाडवानां घणा प्रयत्न कक्षां पराणानी मार आपी, पाटुयें माखो तो पण उठीने चाले नही; तेवारें ब्राह्मण रीसैं धमधमतो ते बलदनी उपर खेत्रना ठेंफा नाखवा लाग्यो ते ठेंफा नाखतां बलद आखो ठंकाइ गयो, कदर्थनाथी ते बलदनुं श्वास रुं थाणुं तेथी मरण पाय्यो ब्राह्मणने गोहत्यानुं पाप लागुं, ब्राह्मणे महापुरुषोनी पासेथी प्रायश्चित्त लेवा मागुं कहुं के गोहत्यानो दंम आपो, महापुरुषोयें कहुं ताहारो क्रोध उतखो के नथी उतखो ? ब्राह्मण बोळ्यो ह्मणा बलदने देखुं तो मारी नाखुं. तेवारें महापुरुषोए कहुं के आ पापीनैं शो दंम आपीयें के जेथी ए शुद्ध थाय. एतो अशुद्ध ठे. एहुं कही न्यात बाह्यर कहाडी मूकवो. एवीरीतैं साधुपण जे क्रोधने त्यागे नही तो तेने संघ बाह्यर करी मूकवो ॥ हवे पोताथी अपराध थयो होय तो मृगावतीनी परें खमाववो. पोतानुं मन शुद्ध करीने मित्रामिडुक्कंडं देवो. ते कथा कहे ठे. एक दिवस श्रीमहावीरस्वामी कोसंबी नगरी समो सखा, तिहां चंड ने सूर्य बे मूल विमाने वांदवा आव्या, चंदनबाला, मृगावती प्रमुख तिहां बेठी हती; तेमां चंदनबाला तो सूर्य अस्त थतो जांणी तिहांथी उठी पोताने उपासरे आवी अने मृगावती तो जगवाननी देशनामां मोहित थइ थकी तिहांज बेशी रही, पठी सूर्य ने चंड जेवारें पोताने स्थानकें गया तेवारें अंधकार थइ रह्यो तिहां मृगावतीयें चंदनामे बीठी नही तेथी एकलीज जय पामती उपासरे आवी. तिहां इशियावहि पडिक्कमि चंदनबा लाने नमती थकी, पगचंपी करती थकी कहेवा लागी के हे स्वामिनी ? हुं रात्रनी एकली

इहां आवी एथी हुं अपराधणी थइ माटे आप महारो ए अपराध खमजो, तेने चंदनायें
 कहुं हे जइ ? तूं, उत्तम कुलनी उपनी हो माटे तारे एम न करहुं. मृगावतीयें कहुं. हवे हुं
 एम केवारें पण करूं नही. एहुं कहेती वारंवार चंदनबालाने पगे लागंती छुइ मनथी खमा
 वती थकी तत्पर रहेलीने केवलज्ञान उपजी गहुं अने चंदनाने तो चंपी करावतां निडा आवी
 गइ. एवामां अंधकारने विषे सर्प आवतो जाएनीने मृगावतीयें चंदनानो हाथ उपाडीने
 संथारा उपर सूक्यो; तेवारें चंदना जायत थइने पूठवा लागी के महारो हाथ कोणे उपाख्यो;
 तेने मृगावतीयें कहुं सर्पनो संघटो थवाने लीधे में तमारो हाथ उंचो राख्यो; चंदनायें पूठ्युं.
 एवां अंधकारमां सर्प आवतो तमारा जाएवामां केवीरीतें आव्यो ? मृगावतीयें कहुं आपना
 प्रतापथी ! चंदनायें कहुं, छुं ! तमोने केवलज्ञान उपन्युं ठे ? मृगावती बोली आपनी रूपाथी.
 तेवारें चंदनायें जाएणुं जे, अरे में केवलीनी आशातना करी. एहुं चिंतवीने वारंवार खमा
 वती खमावती मिहामिडुकुंड देती देती; तेपण केवलज्ञान पामी ॥ एवीरीतें नव्यजीवोये
 मिहामिडुकुंड देवो. परंतु कुंजार अने चेलानी पेरे नही करहुं. ते कथा कहे ठे. जेम एक
 लघु शिष्य हतो ते कुंजारनां जांमा तावडे सूके तेने कांकरा मारे; ते जोइ कुंजारें कहुं जांमा
 म फोडो; तेवारें शिष्य बोळ्यो “ मिहामिडुकुंड ” ते सांजली कुंजारें जाएणुं जे हवे जांमा फो
 डो नही. पण शिष्यतो फरीने तेबीज रीतें कांकराथी कुंजारनां जांमा फोडवा लाग्यो अने
 कुंजार नाकारो करे तेने शिष्य वारंवार मिहामिडुकुंड देवा लाग्यो; ते जोइ कुंजारें पण एक
 कांकरो लइ शिष्यना कानमां नाखीने कान मसल्यो, तेवारें शिष्य बोळ्यो. अरे कान डखे ठे
 ते सांजली कुंजार बोळ्यो. मिहामिडुकुंड एवीरीतें वारंवार चेलो कहे; अने कुंजार मिहामि

डुक्कड़ आपे माटे ए प्रकारें मिहामिडुक्कड़ देवाथी कार्यसिद्धि न थाय, वारंवार पाप करवा. अने वारंवार मिहामिडुक्कड़ देवो ते काममां न आवे. तो छुं करबुं ? तोके सासु जमाइनी पेरेँ सर्व अलिया गलिया करवा; ते कथा कहे ठे. एक वृद्ध स्त्री हती तेनी पासें घणुं इव्य हतुं परंतु पुत्र न हतो अने पोतें विधवा घणी लोनी अने कंजुस हती. धननो संग्रह करे पण पेटमां खाय नही तेने एक दीकरी हती ते कोइ कुलवान् ठोकाने परणावी पण पोतें लोनी हती माटे जमाइने दायजो प्रमुख कांइ दीधुं नही. तेथी जमाइ कचवाणो, नाखुश थयो. होली दीवाली प्रमुख कोइ पैं जमवा आव्यो नही; तेवारें लोको वृद्ध स्त्रीने कहेवा लाग्यो के अरे पापणी ! आ तहारो एकज जमाइ ठे तेने पण जमाइती नथी ! ठोकरोतो ताहारे ठे नही. तो तहां आ धन ते कोण खाओ ! अने कोने काम आवओ ! तेवारें लौकिक रीती साचववा माटे जमाइने घणी मनवार करीने बोलाव्यो, अने कहेवराव्युं के हे जमाइजी आज तमे एकलाज पधारजो. ते सांजली जमाइना मित्रो कहेवा लाग्या के आज तुजने सासु बंधुं इव्य आपीदेशे. पढी जमाइ सासुने घेर एकलो जमवा गयो, तेने सासुयें खीर पीरसी वली वाटकीमां रुनो पुंजडो नाखीने घृत पीरसवा आवी, वाटकी मांहेथी घृतनुं टीपुं टीपुं था लीमां पडे पण वधारे पडे नही. तेथी घणी देर लागी. सासुयें विचाखुं जे जमाइ हमणा नाकारो करओ; अने जमाइयें जाणुं जे आ तो मने उगवा आवी ठे. तेथी सासुनो हाथ प कडी वाटकीनुं महोडुं थालीमां उंधुं करी लीधुं अने सासुने कहेवा लाग्यो के जीजी घणुं थयुं हवे म नाखो, सासुयें जाणुं जे, अरे वाटकीतो खाली थइ गइ, घीतो बंधुं जमाइजी खाइ जाओ एतो ठीक थयुं नही माटे कांइ युक्ति करवी एम विचारीने जमाइने कहेवा लागी

કે હે જમાડ્જી આજે તમારે અમારે રંસણું છે તે સર્વ નાંગો. માટે આપણે બે નેલા બેસી
 જમીયેં. એમ કહી જમાડ્જી નેલી સાર્યેં જમવા બેઠી પણ જમાડ્જીની તરફ થાલીનું નીચાણ
 બાહુ આવેલું હતું તેથી ધી સર્વે જમાડ્ તરફ થઈ ગયું હતું. એવું જાણીને સાસુ ડલંનાનું મિસ
 કરીને આંગુલી સુંધી પોતાની તરફ સેંચતી જાય ને જમાડ્જીને કહેતી જાય કે તહારામાં
 ઇટલા વાંક છે કે પ્રથમતો તું હોલી ઉપર નહીં આવ્યો, બીજો દીવાલી ઉપર નહીં આવ્યો, ત્રીજો
 અદ્વયત્રીજ ઉપર નહીં આવ્યો, એવું બોલતી બોલતી સર્વ ધૃત પોતાની તરફ સેંચી લીધું તેવારે
 જમાડ્જી જાણું જે સાસુતો ઘણી સમજણવાલી દેવાય છે. ધીતો સર્વ પોતાની તરફ સેંચી
 લીધું એવું જાણી થાલીમાં હાથ ફેરવીને બોલ્યો, સાસુજી ! જે થવાનું હતું તે થયું પણ હવે
 તમારું અને મહારું બેઠું મન એક કરી લ્યો. અંલિયા ગલિયા આજ પઠી સર્વે અપરાધ ॥ એવું
 કહી થાલી ઉપાડીને ધી શાંખ સહિત સર્વે સ્વીર જમાડ્ પીગયો અને બોલ્યો હવે આપણું સર્વ
 રુસણું મટી ગયું માટે તમે સુશીમાં રહેજો ॥ ॥ એવી રીતે ધર્મોર્થિ જીવને પણ કોઈ રાગ
 દેષ ઉપલ્યો હોય તે સર્વે સ્વમાવવો પણ પંજુસણમાં રાગ દેષ રાખવો નહીં મિહામિહુકડં દે
 વો ॥ ૧ ॥ ॥ વલી આ પંજુસણ પર્વમાં ક્રોધ, માન, માયા અને લોચ નહીં એની
 ઉપર અનેક દૃષ્ટાંત છે પણ પંજુસણ પર્વને વિષે ગોચરીમાં ક્રોધ, માન, માયા અને લોચ એ
 ચાર વાના સર્વથા ન કરવાં તેની ઉપર દૃષ્ટાંત કહેતો થકો પ્રથમ ક્રોધથી આહારાદિક લેવા
 આશ્રયી દૃષ્ટાંત કહે છે. હસ્તિકલ્પનામા નગરમાં એક સાધુ માસિતપને પારણે ગોચરી ક
 રવા માટે બ્રાહ્મણોમાં કોઈ મરણ પામેલાનું જમણ થયું છે તિહાં ગયો, તિહાં બ્રાહ્મણો ઘેવર
 સ્વાય છે સાધુ ઘણો વચ્ચત ઝનો રહ્યો પણ કોઈયે સાધુને દીધું નહીં. તેવારે સાધુ ક્રોધ કરીને

बोव्यो जे आ आजना जमणमां नही आपो तो फरी जमण थारो तेवारें आपजो. एंडु कही चालतो थयो, साधुनुं बोलवुं जुतुं थाय नही. एटलामां बीजा महीनाने पारणो फरी पण कोइक ब्राह्मण मरण पाव्यो. तेना जमणमां वली साधु पण पारणुं करवा माटे गोच रीयें आव्यो. परंतु कोइयें व्होराव्युं नही, तेवारें वली क्रोधथी बोव्यो, त्रीजाना जमणमां व होरावजो, एंडु कही जतो रह्यो. एम वली पण त्रीजा महीनामां कोइ मरण पाव्यो तेना ज मणमां पण व्होराव्युं नही. तेवारें साधु क्रोधथी चोथाना जमणमां व्होरेववानुं बोव्यो. ते शब्द कोइ मोकरो पाल उपर बेगो हतो तेना काने पळ्यो. तेवारें मोशायें घरना धणीने कसु के आ साधुने घेवर आपीने खुसी करो नही तो वली पण कोइ मरशे. एंडु समजी साधुने बोलावी घेवर व्होराव्यो जेम ए साधुयें क्रोधथी घेवर व्होरेखो तेवीरीतें कोइ पण साधुयें व्होरेवुं नही ॥ ए क्रोधपिंम उपर गेवरीया साधुनो दृष्टांत ॥ १ ॥ ॥ हवे मानपिंम उपर से वैया साधुनो दृष्टांत कहे ठे. कोशलदेशमां गिरिपुष्पनामा नगरने विषे एक सेवोनुं पर्व आव्युं तेवारें युवान साधु एकठा मिळ्या तेमां एक साधु बोव्यो आजतो सैवैया पर्व ठे माटे सेवो ला वीछुं तेमां छुं वथाइ ठे ! परंतु काले प्रजातें खांम घी सहित जे सेहुं लावीने सर्वे साधुजने ज माडे ते लब्धिवान् जाणवो. तेवारें वली एक शिष्य अन्निमान करीने बोव्यो जे हुं कालें सेवो लइ आवीने सर्व साधुजने जमाहुं. तो महारुं नाम फलाणुं ते खरे खरुं करी जाणजो एवो अन्निमान करी बीजे दिवसें महोटा महोटा पात्रा जोलीमां नाखीने गोचरी गयो. तिहां एक शेठने घेर सेवो देखीने मागवा लाग्यो. के शेठाणीजी अमने सेवो व्होराव. पण ते शेठाणी लोचणी हत्ती माटे बोली, अरे जा जा, दूर जा, तुने सेवो नही मले, ए प्रमाणे ललकारीने का

हाडी मूक्यो. तेवारें चेलो बोळ्यो तुं जोतो खरी के हुं जरुह ताहारी पासैथीज सेवो लइ जांवे
 तो म्हाळं नाम साधु जाणजे. कोइ पण रीतें अवश्य लइ जइश. तेवारें शेगाणी बोली. जो
 तुं सेवो लइ जाय तो म्हाळं नाक गथुं एम जाणजे परंतु म्हाळं नाक होयतो तुने सेवो लइ
 जवा देइश नही, ते सांजली साधु तिहांथी निकली आगल जइ कोइने पूठ्युं के आ घर कोनुं
 ठे? एना घरनो मालक किहां ठे? तेवारें कोइए कहुं, ए देवदत्तनुं घर ठे, ते हमणा पंचाय
 तीमां बेगो ठे, तेवारें ते साधु तिहां गयो अने कहेवा लाग्यो अरे पंचातीयो तमारामां देव
 दत्त कोण ठे? ते बोळ्या थुं काम ठे? साधुयें कहुं तेनी पासैथी कांइ मागवुं ठे, पंचातीयो
 बोळ्या अरे ए कृपण पासैथी थुं मागवा चाहे ठे? ताहारे मागवुं होयतो अमारी पासैथी
 माग के जेथी ताह्मां कार्य सरे. तेवारें देवदत्त बोळ्यो हे साधुजी जें तमे मागशो ते हुं
 आपीश. तेने चेलायें कहुं. हे देवदत्त जेवरीतें ठ जणा स्त्रीयोने वश हता, तेवरीतें
 जो तुं स्त्रीने वश न होय तो हुं कहुं तुं के तहारी पासैथी कांइ मागुं. ते सांजली पंच बोळ्या;
 ते ठ जणा कोण हता? जे स्त्रीयोने वश थया हता तेनी कथा कहो. तेवारें चेलो
 बोळ्यो. एक कुलपुत्र हतो ते परंणीने पढी स्त्रीने वश थयो, प्रजाते जूख लागी स्त्रीनी पासैथी
 खावा मागुं, स्त्री ढोलीया उपर बेठी थकीज कहेवा लागी के जो तुं जूख्यो होय तो चूला
 मांथी राख काहाडी बाहेर नाख, इंधण लाव, चूलांमां अग्नी बाल, माथे हांमी चडाव, तेमां
 पाणी नाख, कोठांमांथी चावल लावी तेने सोधी साफ करीने हांमीमां नांखी पचावीने त
 यार कर; तयार थया पढी मने हांक मारजे तो हुं उठीने पीरसी आपीश. ए वात सांजली
 कुलपुत्र बोळ्यो तुं कहे ठे ते सत्य ठे. एम कही तहत्ति करीने पूर्वोक्त सर्व काम करवा ला

શ્યો. એમ નિત્ય કરતો જાય. પ્રજાતના નિત્ય ચૂલાની રાશ કાહાડવી પહે તેને લીધે આંશુ લીડ ધોલી પઢી ગઈ; લોકોયે તેડું શ્વેતાંશુલી એડું નામ આપ્યું. તેમ હે દેવદત્ત તું પણ સ્ત્રીને વશ ન હોય તો હું યાચના કરું.તેવારે દેવદત્ત બોલ્યો હું સ્ત્રીને વશ નથી ॥ વલી બીજા શુવાન પુરુષે પૂઠયું. આ તો તેં ઠમાંથી એક વાર્તા કહી પણ બીલી પાંચ વાર્તા સંનલાવ. સાધુ બોલ્યો એક કુલપુત્ર હતો તે સ્ત્રીને વશ થયો તેને સ્ત્રી ઢોલીયા ઉપર બેઠી બેઠી કહેવા લાગી કે હું પાણી નહીં લાવીશ માટે તું હાડ તલાવ ઉપરથી પાણી જરી લાવ તો રોટલા હું વનાવી આપીશ. તેપણ સ્ત્રીને વશ થયો થકો લોકોની લાજથી, જેવારે પાઠલી એક પહોર રાત્રી રહે તેવારે નિત્ય માથે ઘડો લઈ પાણી જરી લઈ આવવા લાગ્યો. રાત્રીના બગલા પ્રમુલ્લ જનાવર બીક પામીને તલાવ ઉપરથી ઝડવા લાગે તેનો ગૂઢબહાટ થાય તેથી લોકોયે જાણ્યું; આ શું નિત્ય ઇપડવ થાય છે! બગલા કેમ ઝડે છે! પઢી શ્લેષ કરાલ્યો તેવારે જાણવામાં આવ્યું જે કુલપુત્ર પાણી જરવા જાય છે તેથી બગલાપ્રમુલ્લ ઝડે છે. પઢી લોકોએ બગોદ્દો એડું નામ પાઢી દીધું માટે સાધુયે કહ્યું જો તું પણ એવો ન હોય તો હું જાતું. દેવદત્તે કહ્યું હું એવો નથી ॥ તેવારે વલી બીજા શુવાને પૂઠયું ત્રીજાની કથા કહે. સાધુ બોલ્યો એક કુલપુત્ર સ્ત્રી પરણીને તેને વશ થયો; પઢી નિત્ય પ્રજાતેં ઝઠી હાથ જોડી સ્ત્રીને કહે કે હે સ્ત્રી હું શું કામ કરું? સ્ત્રી બોલી સર્વ રસોડ કર; તેવારે તેણે રસોડ તયાર કરી વલી સ્ત્રીને કહેવા લાગ્યો; હવે શું કરું? સ્ત્રી બોલી ગાદી વિઠાવીને પાટલો મૂક; તે પણ કહ્યું; વલી પૂઠયું હવે શું કરું? સ્ત્રી બોલી મહારી બાદ પકઢીને મને ગાદી ઉપર બેસાડ, તેણે બાહ પકઢીને ગાદી ઉપર બેસાડી વલી પૂઠયું હવે શું કરું? સ્ત્રીયેં કહ્યું રસોડ પીરસ; રસોડ પીરસીને વલી પૂઠયું હવે શું કરું? સ્ત્રી

બોલી માસીઓ ઝમાડ, માસીયો ઝડાનીને વલી પૂઠયું હવે શું કરું? સ્ત્રી બોલી મલમૂત્ર પરથી
 આવ, તે પરથી આવીને ફરી બોલ્યો હવે શું કરું? સ્ત્રી બોલી હું સુફ રહું હું તું મહારા પગ માલ
 ચંપી કર, તેવારે પગ માલવા લાગ્યો તે જોડ લોક બોલ્યા; એ સ્ત્રીકંકર છે. તેમ હે દેવદત્ત? હું
 પણ તેના જેવો હોય તો હું યાચના કરું નહીં દેવદત્તે કહ્યું હું એવો નથી ॥ ફરી ચોથી કથા પૂ
 ઠવાથી સાથુ કહેવા લાગ્યો. એક કુલપુત્ર સ્ત્રીને વશ થઈને તેના વસ્ત્રપ્રમુખ ધોવાનું કાર્ય નિત્ય
 કરે તેનું લોકોએ તીર્થસ્નાતા એવું નામ દીધું એમજ પાંચમાનું નામ ગદાપરસ્વી જાણું ॥ હવે ઠ
 ણાની કથા કહે છે. એક કુલપુત્ર સ્ત્રીને વશ થયો, તેને પુત્ર થયો. સ્ત્રી કહે ઠોકરાને હંગાવી લાવ
 તે નિત્ય ઠોકરાને હંગમે, સ્નાન કરાવે, તે દેવી લોકોએ હદનીયો એવું નામ આપ્યું. માટે એની
 પેરેં તું જો સ્ત્રીને વશ ન હોય તો તહારી પાસેં યાચનાં કરું. દેવદત્ત બોલ્યો હું તેવો નથી તમે
 સુલે માગો ॥ તેવારેં બીજા સર્વ પંચાયતી લોક બોલ્યા. હે જેનાજી, સ્ત્રીને વશ થયેલાના સર્વ
 દોષ એમાં છે. એવું હાસ્યપૂર્વક બોલ્યાં. તેવારેં દેવદત્ત બોલ્યો હે નગવાન્ ! એતો મહારી હાસી
 કરે છે. આપને જે ચાહના હોય તે સુલે માગો. તેવારેં જેલો બોલ્યો ઘૃત અને સ્વાંમ સહિત
 સેવો વહોરાવો. દેવદત્તે કહ્યું ચાલો હું આપને વહોરાવું. એવું કહી તિહાંથી ચાલ્યો. અને સા
 ધુને સાર્યેં લઈ ઘેર આવ્યો. તેને રસ્તામાં સાધુયેં કહ્યું કે તહારી સ્ત્રીતો મહારી સાર્યેં લઈ
 છે. તેને દેવદત્તે કહ્યું તમે ઘરની બાહેર ઝના રહેજો હું બોલાવું તેવારેં આવજો. પઠી સાથુ
 બાહેર ઝનો રહ્યો; દેવદત્ત ઘરમાં જઈને સ્ત્રીને કહેવા લાગ્યો; આજ બ્રાહ્મણોને જમવાનું કહ્યું
 છે, તે જમવા આવશે કાંઈ ઘરમાં રાંધેલું અન્ન છે? તે બોલી સેવો તયાર છે. દેવદત્તે જાણું એ
 સ્ત્રી ઠતાં તો દેવાય નહીં. એવું ચિંતવીને સ્ત્રીને કહ્યું કે નીસરણી ચઢીને ઝપરથી ઘૃત ગોલ લઈ

आवो. ते स्त्री धृत गोल लेवा सारु नीसरणी उपर चढी ते वेलायें साधुने बोलाव्यो. साधु बोल्यो देवदत्त आ नीसरणी जरा अलगी लइ ल्यो तो सारीरीतें व्होरीक, देवदत्ते नीसरणी दूर करी साधुयें रुढी रीतथी सेवों अने धृत गोलना पात्रा जरी लीधो; स्त्री उपर उनी उनी हांको करवा लागी, के अरे. एने कां व्होरावे ठे; आ सुंनो ठे एवीरीतें बकवाद करवा लागी पण जोर चाल्युं नही साधु पण पात्रा जरीने निकलतो थको नाक उपर आंगुली फेरवीने स्त्रीने जणाव्युं के तहां नाक कपाइ गयुं. एवी संज्ञा करी उपासरे आवीने सर्व साधुयोने जमा छ्या एम जे रीतें ए साधुयें अनिमान करीने आहार लीधो ते रीतें बीजा साधुयें आहार लेवो नही. ए कथाउ जो विस्तारें जोवी होयतो पिंमनियुक्तिनी टीकाथी जोइ लेवी आहीं संक्षेप मात्र लखेली ठे. ए मानपिंम उपर दृष्टांत कह्यो ॥ हवे मायापिंम उपर आषाढचूनिनो दृष्टांत कहे ठे; जेथो राजगृही नगरीमां नटवाना घेरथी रूपपरावर्त्तेन करीने पांच लाडु व्होखा ठे ए कथा प्रसिद्ध ठे माटे. लखी नथी तेवीरीतें पण साधुयें नही वोहोरुं. ए मायापिंम उपर दृष्टांत कह्यो ॥ ३ ॥ ॥ हवे लोचपिंम उपर सिंहकेसरीया साधुनो दृष्टांत कहे ठे. चंपानग रीमां उत्सवना दिवसें एक साधुयें मासखमणने पारणो अनियद् लीधो के महारे आज सिंहकेसरीया मोदक व्होरवा. पढी घरघर जम्यो पण लांडवा कोइ आपे नही. अने बीछुं अन्न तो साधु पण ले नही. पढी लाडु नही मलवाथी मुनिनुं मन संक्लिष्ट थइ गयुं. ते अर्द्ध रात्री लगण घरघर धर्मलान देतो फल्यो. लोचना वशथी रात्रनी खबर पण रही नही. रात्रीयें कोइएक श्रावकने धेर जइ धर्मलान दीधो. ते श्रावक महागंजीर ठे. मातापितासमान ठे तेथे रात्रनो धर्मलान सांचलीने विचाखुं जे कोइ कर्मना वशथी साधुनुं मन मगमग थइ गयुं ठे.

એવું જાણીને તિહાંથી ઊઠયો જડને મુનિને વંદના કરી જોયું. તો સાધુ મહાતપસ્વી દેસાય છે. તેને શ્રાવકે પૂછ્યું મહારાજ આપને શું જોડ્યું છે? મુનિયેં કહ્યું સિંદ્ધકેસરીયા મોદક સ્વપ્ને છે! શ્રાવકેં કહ્યું સુસ્વે લ્યો, અમારે ઘેર ઘણા છે નિર્દોષ છે. એવું કહીને સિંદ્ધકેસરીયા મોદકનો ચાલ જરી લાવ્યો. અને મુનિને બહોરાવ્યા. તેવારે મુનિનું મન ટેકાણે આવ્યું શ્રાવક બોલ્યો સ્વામી પુરિમાર્દના પચ્ચસ્કાણનો વસ્ત્ર આવ્યો કે નહીં? મુનિયેં ઉપદેશ આપી આકાશમાં જોયું તો નિર્મલ તારા, નદત્રની શ્રેણિસહિત ચંદ્રમાને જોડે ચિત્ત ટેકાણે આવી ગયું તેવારે વિચારું જે ધિક્કાર છે! મેં આ શું કહ્યું! જે હું રાત્રીનો ગોચરી કરવા નિકલ્યો! મહારો સાધુનો આચાર કિહાં ગયો! એમ પશ્ચાત્તાપ કરતો થકો નગરની બાહરે આવીને સૂત્રોક્તવિધિસહિત મોદક પરઠવતો થકો વિચારે છે કે અરે કર્મને જીતવું ધણું મુસકીલ છે! અરે મેં આ સ્વોટું કામ કહ્યું ધર્મની નિંદા કરાવી, એવીરીતેં પશ્ચાત્તાપ કરતો કરતો શુક્લધ્યાન ધ્યાવતો થકો દુષ્પકશ્રેણી ચઢીને કેવલજ્ઞાન પામ્યો. હાં પરમાર્થે એ છે કે જેમ એણે લોજના વશથી સિંદ્ધકેસરીયા મોદક વહોર્યા તેમ બીજા સાધુયેં લેવા નહીં. એવાં હાં ઘણા દૃષ્ટાંતો છે પણ અમે કેટલા લ સ્વોયેં. એ લોજનપિંમ ઉપર દૃષ્ટાંત કહ્યો ॥ ૪ ॥ એ પર્વમાં સર્વ પ્રકારેં ક્રોધાદિક નહીં કરવા ॥ હવે વર્ષાદમાં પંજુસણ કરીને રહેલા સાધુ સાધ્વીઊંચેં જીવાદિકની ઉત્પત્તિને લીધે ત્રણ ડાક સરા રાખવા તેમાં જેં ડાકસરામાં પોતેં રહે તે ડાકસરાને તો પ્રતિદિવસ ત્રણવાર પડિલેહણ કરે રહું પંજવો અને બીજા બે ડાકસરાને એકવાર પંજવા પડિલેહણ કરવાં એ પંજવા પડિલેહવાની પચ્ચીસમી સમાચારી જાણવી ॥ ૫ ॥ ॥ વર્ષાદમાં રહેલા સાધુ સાધ્વીઊંચેં પોતાની મરજીમાં આવે તિહાં જહું હોયતો ગુરુને પૂછીને જાવું. દિશિ બતાવીને જાવું. શિષ્ય પૂછે છે કે શા વાસ્તે

पूठवानुं प्रयोजन कछु ठे ? गुरु कहे ठे, साधु जे ठे ते चोमासा बिना शेषकालमां तो सामान्य प्रकारना तप करे ठे परंतु चोमासाना कालमां घणा प्रकारना विशेष तप करे ठे माटे कोइ तपस्वी डुर्बल होय अने किहां मुहूर्त खाइ पडीजाय तो; जे दिशायें गयो होय ते दिशायें आचार्य याद राखीने निगाह करावे, खबर काहाडावे, शोध करावे जे एटलो वखत केम ला स्थो तेमाटे खबर करावे ते सारु आचार्यने पूढीने बाह्यर जंजु जोइयें ॥ ६१ ॥ ए प्रतिजण रण करवानी तबीसमी समाचारी जाणवी ॥ ६२ ॥ ॥ वर्षाकालमां चोमासुं रहेला साधु साधवीउने औषध प्रमुख कामने लीधे वैद्यनी पासें जंजु पडे तो चार योजन तथा पांच योजनपर्यंत पोताना गामथी जे गाम दूर होय ते गामे जंजु एटले सोल तथा वीस कोश दूर जइने ते गाममांथी औषध लइ पाठो फरी आवीने जो पोते रहेला गामनी मांहे उपासरामां दिवस तत्तां आवी न शकाय तो तेज गामनी बाहेर आवी रहेजुं पण जे गाममां औषधाधिक खेवा गया ते गाममां रात्रे रहेजुं नही. अथवा दिवस तत्तां गामनी बाहेर न पोहोची शकाय तो मार्गमां रहेजुं ॥ ६३ ॥ ए औषधादिक लेवा माटे चारथी पांच योजन लगें जवानी सत्तावी समी समाचारी जाणवी ॥ ६४ ॥ ॥ इत्यादिक संवत्सरीनो शविरकल्प जेवीरीतें कल्पसत्रमां कह्यो ठे तेवी विधिथी करे, ज्ञान, दर्शन अने चारित्रनो मार्ग जेरीतें जगवाने कह्यो ठे तेम करे, नला प्रकारथी मन, वचन अने कायायें करी फरशे, अतिचाररहित पाछे, विधि सहित शोचा करी दीपावे, जाव जीव सुधी आराधे, फांठे पडोचाडे, लोकोमां कीर्त्ति करे, आराधीने आझासहित पालीने केटलाएक निर्गंथ तो तिहिज नवमां सीजे, तत्त्वने जाणी, कर्मोथी रहित थइ, सर्वसंतापरहित थइने सर्व दुःखथी बूटे, मोक्ष जाय, केटलाएक जीजे

नर्वे सीजे, यावत् मोक्ष जाय परंतु सात आठ नवतो उलंघे नही तेमज केटलाएक सातसे
 तथा आठमे नर्वे. तो अवश्य मोक्ष जाय ॥ ६३ ॥ ए चोमासानी मर्यादा पाले ते साधुने जे
 फल थाय तेनी अछावीसमी समाचारी जाणवी ॥ ६७ ॥ ॥ ते कांलने विषे, ते समयने
 विषे श्रमणजगवंत श्रीमहावीर स्वामी राजगृही नगरीयें गुणशील नामे चैत्यने विषे इहां जे
 बागमां यक्षनुं देहरुं होय ते बागने चैत्य कहीयें ते चैत्यने विषे घणा साधुजमां, घणी साध्वी
 उमां, घणा श्रावकोमां, घणी श्राविकाजमां, घणा देवोमां, घणी देवीजमां बेठा थका अर्थात्
 जंगवान् बार परषदामां बेठा थका एवां वचने करीने कहे ए कल्पने पालवानुं फल बत्तावे
 एवो प्ररूपे, ए पंजुसणकल्पनामा अध्ययन दशाश्रुतस्कंधनो आठमो अध्ययन, ते अर्थस
 हित, हेतुसहित, कारणसहित, सूत्रसहित, अर्थसहित, सूत्रार्थसहित, दृष्टांतसहित, वारंवार
 उपदेश करीने देखाडे एवो ठे. जंबू (मे के०) हुं आ सूत्र नइबाहु स्वामीयें रच्युं ठे दशाश्रु
 तस्कंधमां आठमो अध्ययन करीने रच्यो ठे पण वाचना सर्व सुधर्मस्वामी अने जंबुस्वामीनी
 जाणवी ॥ ६४ ॥ ग्रंथाग्रंथ ॥ १२१६ ॥ इति नवमं व्याख्यानम् ॥ ए ॥ ॥ इति श्रीकल्पसूत्रस्य
 बालाबबोधिनी नाषा समाप्ता ॥ एं कल्पसूत्र दशाश्रुतस्कंधसूत्रनो आठमो अध्ययन ठे, तिहां
 पण एनुं सहिनाण ठे ॥ सर्वेषु सूत्रेषु वरप्रशस्ति, र्यस्यास्ति सर्वेष्वतिमुख्यता च ॥ तत्कल्पसूत्रं
 मम कल्पतुल्यं, चारित्रिकार्ये. गुणगुणकृतसदास्तु ॥ १ ॥ सौधर्मपट्टे सुपरंपरायां, सूरीश्वरा ये च बरा
 बन्धुः ॥ वंदे सदा तान् वरसूत्रदान्वा, श्रीरत्नसूरीन्सुमुनींस्तथापि ॥ ४ ॥ श्रीमत्कृमादिसुखवान्
 यशवाञ्छमीशो, जातः कृमागणधरः प्रवराग्लकर्ता ॥ चित्रा लता चरणसेवनतत्परानूत तस्या
 पि तां हृदि गुरुः स च नो दधार ॥ ३ ॥ देवेंद्रविजयो वंद्यः, तद्धिष्यो बहुकीर्तिनाक् ॥ कल्याणवि

जयस्तस्य, प्रमोदश्च प्रमोदयुक् ॥ ४ ॥ सौधर्मस्वामिनो गते, संति राजेंद्रसूरयः ॥ तेनेयं कल्प
सूत्रस्य, वार्त्ता बालावबोधिनी ॥ ५ ॥ कृता सूत्रपदैर्युक्ता, सर्वसारांशसंयुता ॥ सायोगोपहृन्
येन, न कृतं तस्य हेतवे ॥ ६ ॥ अब्दे खवेदनंदेके, (१९४०) माधवे च सितेत्तरे ॥ पङ्के दिने
द्वितीयायां, मंगले लिखिता. लियम् ॥ ७ ॥ इति श्रीराजेंद्रसूरिविरचितायां प्राकृतजाषायां बालाव
बोधिनी टीका कल्पसूत्रस्य समाप्ता ॥ श्रीरस्तु, कल्याणमस्तु ॥ संवत् १९४० ना वैशाखवदि
बीजना दिवसे बालावबोधिनी टीका संपूर्णं यई ॥ जांबुवा नगरे ॥

॥ नद्धारक श्रीराजेंद्रसूरिकृता

श्रीकल्पसूत्रस्य बालावबो

धिनी वार्त्ता समाप्ता ॥

આગલથી આશ્રય આપનાર સાહેબોનાં સ્મરણ કરવા યોગ્ય નામો નીચે લખીયેં હૈયેં.
ગામશ્રી વાગરાનાં શ્રાવકોનાં નામ
લેનારનું નામ. પ્રત. સંખ્યા.

શા. મોતીજી ગજાજી ઓસવાલ એમની
હુકાન કોંકણદેસના ગામશ્રી પેનમાં શા.

ગજાજી કેસવજીના નામથી ચાલે છે. ૧૧૧

શા. નૂતાજી, કેશાજી, કુશનાજી, પેરા
જજી, ધૂમાજી, એ પાંચે જાડ શેઠ
ખુસાલજીના સુપુત્ર છે એમની હુકાન
કરણાટક દેસમાં ગામશ્રી નિહગુંદીમાં છે. ૧૧૧
શા. વન્નાજી કસ્તૂરચંદ તે શેઠ ચિમના
જી હુકુમાજીના સુપુત્ર છે એમની કોલા
પુરમાં હુકાન છે. ૧૦૦

શા. યુમાજી, દેવરાંજી, કુશનાજી,
નથાજી, નરસિંહજી; એ પાંચે જાડ શેઠ
મનરૂપજીના સુપુત્ર છે એમની ગામશ્રી
વિઘ્નાડીમાં હુકાન છે. ૧૦૦

શા. દાનાજી, યુમાજી, હકમાજી, વન્ના

જી, એ ચારે જાડ શેઠ સદ્વાજીના સુપુત્ર
છે એમની હુકાન ગામશ્રી બાલાજીના
દેવલ ગામમાં છે. ૧૦૦

શા. મનાજી, જેઠાજી, સદાજી, એ ત્રણે
જાડ શેઠ મોટાજીના સુપુત્ર છે એમની
હુકાન તાલિકોટમાં છે. ૮૫

શા. રાજાજી, મોતીજી, કુશનાજી, ધન્ના
જી, લખમાજી, એ પાંચે જાડ શેઠ દરગા
જીના સુપુત્ર એમની હુકાન તાલિકોટમાં છે. ૫૧

શા. નરસિંહજી તે શેઠ મોટાજીના સુપુત્ર છે
શા. ડુનીલાલજી તે શેઠ દેવરાજજીના સુ
પુત્ર છે જે ગામશ્રી સીરોડવાલાને નામે
ઝેલચાય છે એમની હુકાન પેનબંદરમાં છે. ૪૧

કસ્તુરજી, ગેનાજી, ચિમનાજી, લખમાજી
એ ચારે જાડ તે શેઠ ચેલાજીના સુપુત્ર છે
એમની હુકાન ગામશ્રી તાલિકોટમાં છે. ૩૫
શા. રાજાજી, પ્રતાપજી, સરૂપજી, એ ત્ર

શે જાડ તે શેઠ સદાજીના સુપુત્ર છે એમ
ની હુકાન બિહ્વાડીમાં છે.
શા. મનાજી, હુછાજી, નરસિંઘજી, એ ત્રણે
જાડ તે શેઠ જગવાનજીના સુપુત્ર છે તથા
શા. ધૂલાજી તે શેઠ પન્નાજીના સુપુત્ર છે
એ બે કાકાડ જાડ છે એમની હુકાન ગા
મશ્રી તાલિકોટમાં છે.
શા. રતનાજી, મથુરાજી, ચેનાજી, હંસા
જી એ ચાર જાડ તે શેઠ અમરિંગજીના સુ
પુત્ર છે એમની હુકાન ગામશ્રી બિહ્વાડીમાં છે. ૧૫
શા. જિવાજી તે શેઠ ધૂલાજીના સુપુત્ર છે
એમની હુકાન ચિતોરહર્ગમાં છે.
શા. હુશાલજી, જેસાજી, એ બે જાડ તે
શેઠ પેથાજીના સુપુત્ર થાય એમની હુકાન
દક્ષણેશનાં ગામશ્રી વિજયપુરમાં છે.
શા. હુમાજી, નરસિંઘજી, લાલાજી મેના
જી, મોતીજી એ પાંચ જાડ તે શેઠ પન્નાજી
ના સુપુત્ર છે એમની હુકાન ધારવાડમાં છે.

શા. મથુરાજી, પ્રેમાજી એ બે જાડ તે શેઠ
ગુલાબજીના સુપુત્ર થાય એમની હુકાન
ચિતોરહર્ગમાં છે.
શા. મગાજી તે શેઠ ચેલાજીના સુપુત્ર
હુમાજી તે શેઠ જૂતાજીના સુપુત્ર થાય.
શા. હંસાજી તે શેઠ હુંબાજીના સુપુત્ર.
શા. મોતીજી તે શેઠ હુલાજીના સુપુત્ર.
શા. ફુશાજી તે શેઠ ધૂમાજીના સુપુત્ર.
જાડ નાહુ શા. મોતીજીની ઘરવાલી.
શા. ગોમાજી તે શેઠ જિવાજીના સુપુત્ર.
ગામશ્રી સીયાંણાના શ્રાવકોની તરફથી.
શા. કેશરીમદ્દ, હેમરાજ, એ બે જાડ તે
શેઠ કસ્તૂરજીના સુપુત્ર થાય, એમની.
હુકાન દેવલ ગામમાં છે.
શા. હુંબાજી તે શેઠ પ્રેમાજીના સુપુત્ર.
શા. કસ્તૂરજી, કુશનાજી.
શા. સેરાજી, દેવાજી, લેલ્લમાજી.
શા. જેસાજી, હુશાલજી.

શા. હુમાજી, જેતાજી.
 શા. દીપાજી, હુમાજી.
 સંઘવી. નરસિંઘજી, લાલાજી.
 શા. મોતીજી, નૂતાજી.
 શા. હુંબાજી, પરાગજી.
 શા. રાસા, મન્નાજી.
 શા. તારાજી, વાલાજી.
 શા. પન્નાજી, કેશાજી.
 શા. કુંશનાજી, સદાજી.
 શા. મોતીજી, ગજાજી.
 શા. ગુલઘા, સૂરાજી.
 સંઘવી. સૂરતિંગજી. દોલાજી.
 શા. મોતી, નગાજી.
 શા. ફુશા, ડુરગાજી.
 શા. હુમા, સદાજી.
 શા. વીઠાજી, મનાજી; એ બે નાદ શેઠ દે
 વાજીના સુપુત્ર છે જે ગામ શ્રીકાનદર
 વાલાને નામે ડેલઘાય છે તે.

ધ શા. લઘમાજી, સદાજી
 ર શા. પન્નાજી, સૂરતિંગજી.
 ર શા. ફક્તજી, લઘમાજી.
 ર શા. નથાજીની, ઘરવાજી.
 ર શા. વગતરજી, સદાજી.
 ર શા. નથાજી, હુશાલજી.
 ર શા. રાજાજી, મનાજી.
 ર શા. પદમાજી, માહ્યાજી.
 ર શા. કપૂરજી, અદાજી.
 ર શા. મનાજી, વજાજી.
 ર મુતાં. ફુશા, નથાજી.
 ર શા. દીપાજી, હુઠાજી.
 ર શા. ત્કમા, હુશાલજી.
 ર શા. અઘા, ગોમાજી.
 ર શા. અમરિંગ, ડુરગાજી.
 ર મુતા. વરદા, ગોમાજી.
 શા. નૂતા, પદમાજી.
 ર શા. ફોહુ, લઘમાજી.

૧ ૦ ૭ ૫ ૩ ૩ ૨ ૨ ૩ ૩ ૩ ૩ ૩ ૩ ૩ ૩ ૩ ૩ ૩

૧૫

ગામશ્રી આહોરના શ્રાવકો તરફથી.
 શા. વનેચંદ, કેશરમલ, એ વે જાડ તે શેઠ
 નૂતાજીના સુપુત્ર હુકાન શ્રી મુંબઈમાં છે.
 મુંતા. કસ્તૂરચંદ, વાજાજી, એ વે જાડ તે
 શેઠ ઝંમાજીના સુપુત્ર છે, એમની હુકાન
 ગામશ્રી કલ્યાણીમાં છે.
 સંઘવી. લલ્લમાજી, યાનાજી, તે શેઠ
 રૂપાજીના સુપુત્ર છે.
 શેઠ. ગોડીદાશજી, વાગમલજી.
 શા. પન્નાજી, હુવારમલજી, તે શેઠ
 ફુસાજીના સુપુત્ર.
 જંમ્દારી. નૂતાજી, હેમાજી, નીમાજી, એ
 ત્રણે જાડ તે શેઠ અચલાજીના સુપુત્ર છે.
 શા. હંસરાજ તે શેઠ નાથાજીના સુપુત્ર
 એમની હુકાન ગંઢૂલમાં છે.
 મુંતા જવાનજી, કેશરમલ, એ વે જાડ
 તે શેઠ અચલાજીના સુપુત્ર.
 મુંતા સૂરજમલજી, ચંદનમલજી, એ વે

તે શેઠ હુકુમચંદજીના સુપુત્ર.
 શા. પ્રેમચંદજી, મનજી, મોતીજી, એ
 ત્રણે જાડ શેઠ મકનાજીના સુપુત્ર એમ
 ની હુકાન ગામશ્રી પિંજરતમાં છે.
 શેઠ પ્રતાપજી, લાલચંદજી, પુનમચં
 દજી, તે શેઠ જેઠમલજીના સુપુત્ર.
 શા. રાઈચંદ, શોનાજી.
 શા. ગુલાબચંદ તે જેનાજીના બેટા.
 શા. ધન્ના, પનાજી.
 શા. સેરા, રૂપાજી.
 ગામશ્રી જાલોરના શ્રાવકો તરફથી.
 મુંતા. ધનરાજજી, જસવંતરાજજી, મુનિ
 લાલજી, એ ત્રણે જાડ તે મુંતા લાલચં
 દજી માખાં વાલાના ઢોકરા.
 મુંતા. સુજતાનમલજી, તે મુંતા ઝતમચં
 દજીના સુપુત્ર.
 મુંતા. જૈરચંદજી દયાલચંદજીનાં ચેલા
 નાર. સીતારામજી જવાનમલજી એમ

ની હુકાન આબુરોડ સ્વરાડીમાં.
 ગામશ્રી નિન્નમલના શ્રાવકો તરફથી.
 શા. હીરાજી, લક્ષ્મણજી, નાવાજી,
 માફાવાલા.
 શા. કેરાજી, કાનાજી.
 શા. જુવારમદ્દ, શિરદારમદ્દજી.
 શા. ગુલાબચંદ, સૂર્યચંદ.
 શા. લક્ષ્મણજી, કસ્તૂરચંદ.
 મુંતા. કેવલચંદજી, જગવાનચંદ એ બે
 જાહ તે મુંતા તોળાજીના સુપુત્ર.
 ગામશ્રી શરાદના શ્રાવકો તરફથી.
 વોરા. જીવા, બાલુ.
 દોસી. લક્ષ્મણ, લાલજી.
 વોરા. મોતીચંદ, ચંદાણા.
 દોસી. હીરા, વીસદા.
 ગામશ્રી ધાનેરાના શ્રાવકોની મદત.
 મેતા. તલકચંદ, જોજરાજ.
 શા. મૂલજી, દાનસિંઘ.

ગામશ્રી શિવગંજની તરફથી.
 શા. મોતીજી, તુલસાજી, વન્નાજી, પો
 માજી, હીરાચંદજી અને રામાજી એ ૮
 જાહ તે મુંતા મેગાજીના સુપુત્ર હુકાન મું
 વડમાં મેગા મોતીજીના નામની છે.
 શા. લુંબાંજી, જેઠાજી.
 શા. રતનાજી, હટ્ટાજી.
 શા. પન્નાજી, કલાજી. ગામકોસીલાવ.
 ગામ જેસાવડાના શ્રાવકોના તરફથી.
 શા. નથાજી, મનરૂપજી પોરવાડ. ૧૦૦
 શા. જીફાજી, જોધાજી.
 શા. મહોનદાસજી.
 શા. સૂરાજી, વદાજી.
 શા. વન્ના, કદ્દાજી.
 ગામશ્રી હરજીના શ્રાવકો તરફથી.
 શા. સૂરતિંગજી, મનાજી.
 શા. નબલા, ઝંમાજી.
 શા. ચેલા, ગજાજી.

शा. वन्ना, खुशालजी.
 गामश्री खीमेलना पंचोनी तरफथी.
 गामश्री. कोसीलावनां पंच समस्त.
 गामश्री. गुमो बालोतरानो तेना पंच
 समस्तनी तरफथी.
 शा. नीखाजी, कुशनाजी पाडीविना.
 दोसी. कृष्णाजी, वनेचंदजी गामश्री
 कछ मुंदरांबंदरना रेवासी.
 शा. गोकलनाइ, लहेरा गोधावी.
 शा. जेठाजी, जवेरचंदजी. अलीराजपुर.
 शा. हीराचंद, कुंवरजी. अलीराजपुर.
 शा. नीखाजाइ, रतनजी. घोरा
 शा. केशवजी, लेहेरा जाइ. गाम श्रीक
 राचीबंदर वाला.
 शा. मोटाजी, वडाजी. कालीआवाडी.
 शा. नगाजी, कुशनाजी. रेवतरा वाला.
 शा. लडाजी, कुपांजी. धानपुर वाला.
 शा. रूपाजी, प्रेमाजी.

३ शा. लडा, हीरजी. अमदानगर वाला.
 ५ गामश्री. अमदावादां अमदावादनी
 ५ पांजरापोल वाली जैनसजानी तरफथी.
 शा. पुनमचंद, ताराचंद.
 ५ शा. पन्नाजी, यनाजी.
 ५ शा. बालाजाइ, कक्कल.
 शा. लखमीचंद, जेठा.
 ५ शा. मयारामजी ते शेठजी धूमनाजीना
 १ सुपुत्र गामश्री मांफवडा.
 ४ मुंता. उमेद मल्लजी, चंदरनाएजी. गा
 १ मश्री एनेगनें गुडे.
 २ शा. शिखनाजी ते शेठ खुमाजी लखा
 जीना वेठा गामश्री जूतिना.
 १ शा. मोतीजी, नगाजी. गामश्री कवला.
 २ शा. नगवान, लवजी कोलीआकवाला.
 ५ गामश्री मुंबइना आवको तरफथी.
 २ बाइ प्रेमावाइ ते शा. नागसी शिवजी
 २ नेणसीनी घरवाली.

शेठ. घेलानाइ, पदमस्सी.
 शा. कस्तूरचंद, नानचंद त्रांबा कांटे.
 शा. अयोधवजी देवजी जामनगर वाला.
 शेठ. गणेशमध्व, सोनागमध्व.
 जैन विद्याशाला तरफथी हा. शा. वृद्धि
 चंद पुनमचंद.
 शा. कशतुर, वालाजी.
 शा. कशतुरचंद, तलकचंद बशनाली पेठ.
 शा. जीवाजी, खीमाजी.
 शा. गुलाबचंद, केशवजी.
 शा. फुसाजी, नगाजी.
 मुंता. नथा, रुपाजी.
 गाम जीमडीना पंचो तरफथी.
 शा. हिंड, जेठाजी.
 शा. केशा, जोदाजी..बूडतराना.
 मुंता. शवाजी, लखमाजी. बूडतराना.
 शा. चूताजी, फताजी.
 शा. उंमाजी, खाशाजी, राजाजीना पुत्र.

५ शा. नथांजी, नोपाजी.
 १ शा. जीमा, मोताजी.
 १० शा. जेशाजी, गोमाजी.
 १ शा. पन्नाजी, नावाजी.
 शा. वन्नाजी, शेनाजी.
 ५ शा. केवदांजी, खुशालजी.
 २ शा. मोतीजी, गुलाबचंदजी.
 १ शा. खुमाजी, हंसराजजी.
 १ शा. हक्कमाजी, सांकलचंद.
 १ शा. हंसराजी, जेराजी.
 १ शा. गुलाबचंद, खुमाजी.
 १ शा. पानाचंद, जगन्नाथजी.
 २ शा. जेताजी, कस्तूरचंदजी.
 १ शा. भटाजी, विजिंगजी.
 १ शा. लालचंद, गुमनाजी.
 १ शा. जवानमध्व, नथाजी.
 १ शा. माणकजी, खुमाजी.
 १ शा. सूरजी, जेताजी.

शा. दोलाजी, जेराजी.
 शां. मनह्वाजी, अजेचंद.
 शा. मनह्वाजी, वनेचंद.
 शा. लालचंद, कपूरचंद हाजाखंमनी.
 शा. न्यालचंद, आलमचंदजी गाम सादरी.
 शा. दीपाजी, केशाजी.
 शा. गेना, ओखाजी.
 शा. गेनाजी, तेजाजी.
 शा. जेताजी, लखाजी.
 शा. खुताजी, तेजीजी.
 शा. वरसिंध, देवसी.
 शा. खुमाजी, हिंडुजी.
 शा. हिंडुजी, अमरिंगजी.
 शा. जाना, ओखाजी.
 शा. मोती, पुरुषाजी.
 शा. इदाजी, सुजाजी.
 शा. जेवा, गरनारजी.
 शा. खुशालजी, खुमाजी.

१ शा. मनाजी, मासिंधजी.
 १ शा. चेनाजी, गजाजी.
 १ शा. धुरा, मासाजी.
 १ शा. जुवारमल्ल, चेनाजी.
 १ शा. मोटाजी, वीराजी.
 १ शा. जेरूप, सझाजी.
 १ शा. जिवाजी, आणंदाजी.
 १ शा. जमनादास, लालजी.
 २ शा. हुंगरसी, धरमसी.
 १ शा. उपाजी, कपुरचंद कुद्दी.
 १ शा. आशाजी, राइचंद कुद्दी.
 १ शा. गोमाजी, जवेरचंद कुद्दी.
 १ शा. दोलतराम, चुनीलाल. राजगढ.
 १ शा. जसुजी, चतुरश्रुज राजगढ.
 १ श्री. जावडाना संघ समस्त.
 १ श्री. जौबुआना संघ समस्त.
 १ श्री. वडनगरना संघ समस्त.
 १ शा. दोलतराम, हरखचंद राजगढ.

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

